

Abū Maʿšar Ǧaʿfar ibn Muḥammad ibn ʿUmar al-Balḫī

Velký úvod do astrologie

Keiji Yamamoto†

Charles Burnett

Brill - LEIDEN | BOSTON

Robin Salomon

Ostrava - 2021

ŘADA: KLASICKÁ ASTROLOGIE (MIMOŘÁDNÝ PŘEKLAD)

Tento mimořádný překlad je věnován příteli Petru Radkovi, bez jehož přičinění by nikdy tento překlad nevznikl, a který ve mně věřil od počátku, a Jarmile Gričové, jejíž výzvu jsem tímto přijal.

„Myšlenky vytvářejí nové nebe, nový firmament, nový zdroj síly, z nějž vyvěrají umění. (...) Když člověk začne něco tvořit, vytvoří jakoby nové nebe, a z něj k němu vyvěrá dílo, které touží vytvořit. (...) Neboť taková je nesmírnost člověka, že je větší než nebesa i země.“¹

---

¹ Astronomia magna, I., 12:183; Paracelsus.

Řada *Klasická astrologie* obsahuje:²

Úvod do studia helénské astrologie - Daimon a Štěstí (I.)³

Definice a základy helénské astrologie: Antiochos Athénský spolu s Porfyriem z Tyru, Rhetoriem Egyptským, Serapiónem Alexandrijským, Thrasylllem, Antigonem Nikájským, Héfaistiónem Thébským a dalšími (II.)⁴

Abú Ma'sar a al- Qabīsī: Uvedení do tradiční astrologie (III.)⁵

Ptolemaios a Geminus - fáze fixních hvězd (IV.)⁶

Starověké nauky o fixních hvězdách: Anonymovo (379) Pojednání o jasných fixních hvězdách - Hermes Trismegistus o fixních hvězdách (V.)⁷

Mimořádné překlady řady *Klasická astrologie*:

Abū Ma'sar Ġa'far ibn Muḥammad ibn 'Umar al-Balḫī - Velký úvod do astrologie (I.)

---

² Mnou vytvořená řada světových astrologických děl. Zaměřením a pojetím - jak napovídá název řady - se jedná výlučně o díla z ranku klasické (tradiční) astrologie. Jedná se o jedinečný projekt, od kterého si slibuji především přiblížení klasických metod a přístupů širší veřejnosti. Základní premisy by měly být dostupné pro všechny.

³ <http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=103>

⁴ <http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=115>

⁵ <http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=116>

⁶ <http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=120>

⁷ <http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=121>

Obsah

Předmluva - <i>Petr Radek</i> : Král a princ astrologie	12
Předmluva - <i>Robin Salomon</i>	13
Úvod	20
Život a dílo Abū Ma'shara	20
Velký úvod do astrologie	25
Název	25
Datum kompozice	27
Obsah a zdroje	27
Rukopisy	51
Ediční zásady	55
Bibliografie a zkratky	56
I. část	67
První kapitola: o výchozím bodě knihy a sedmi titulech (nadpisech)	68
Druhá kapitola: o existenci astrologické vědy.	73
Třetí kapitola: o příčině modality působení planet na to, co v tomto světě vznikne a pomine.....	88
Čtvrtá kapitola: o formách, „přirozenostech (povahách)“ (prvcích), kompozici a „produktech prvků“.	94
Pátá kapitola: o uvádění argumentů týkajících se potvrzení astrologie a vyvrácení každého, jež tvrdí, že pohyb planet nemá žádnou moc ani indikaci toho, co se v tomto světě stane.....	102
Šestá kapitola: o prospěchu vědy astrologie, a že předvídání věcí přicházejících na tomto světě z moci pohybů hvězd je velmi prospěšné.	123
Druhá část knihy úvodu do astrologie; má devět kapitol.	136

První kapitola: o počtu hvězd sféry, které mají rychlý nebo pomalý pohyb, který starověcí měřili, znalost jejich šesti magnitud, kolik hvězd je v každé magnitudě, počet souhvězdí sféry a název každého souhvězdí.	137
Druhá kapitola: v ní je zmíněno, proč je dvanáct souhvězdí považováno za vhodnější pro indikaci než ostatní souhvězdí sféry.	140
Třetí kapitola: o důvodu počtu znamení a o tom, že jich je dvanáct, ne méně a ne více.	143
Čtvrtá kapitola: o uspořádání podstat (povah) znamení.	147
Pátá kapitola: v ní je zmíněno, proč začali u Berana, nikoliv u ostatních znamení.	150
Šestá kapitola: o důvodech pro tropická, pevná a bikorporeální znamení.	153
Sedmá kapitola: o znalosti kvadrantů sféry, o důvodu tropických, pevných a bikorporeálních znamení, o důvodu počtu znamení, o tom, že jich je dvanáct, proč se začíná s Beranem, o pořadí podle jejich „přirozeností“, a o znalosti jejich triplicit podle toho, co Hermes hlásí podle Ġāṭīdīmūn (Agathodaimon).	154
Osmá kapitola: o poznání mužských a ženských znamení.	158
Devátá kapitola: o denních a nočních znameních.	159
III. část	160
První kapitola: o důvodu, proč astrologové používají sedm planet v indikaci pro obecné věci, nikoliv ostatní hvězdy sféry, a o působení podmínek čtyř prvků vlastních každé z nich.	161
Druhá kapitola: o definici pojmů „astrologie“ a „astrolog“.	164
Třetí kapitola: o indikaci vlastní Slunci pro zmírňování atmosférických podmínek, „povahách“, a kompozicích a sdílení planet s nimi.	170
Čtvrtá kapitola: o indikaci příslušející Měsíci pro odliv a proudění <přílivu>.	179
Pátá kapitola: o příčině odlivu a přílivu.	184
Šestá kapitola: o síle a slabosti proudu (toku) a hojnosti a nedostatku jeho vody.	190
Sedmá kapitola: že Měsíc je příčinou odlivu a toku <přílivu>, a odpověď těm, kteří to vyvracejí.	204

Osmá kapitola: o rozdílu mezi podmínkami moří a o druhu moří, v nichž je zřejmý odliv a tok (proudění), a o těch, v nichž není zřejmý, a o působení na moře vlastní Slunci.	206
Devátá kapitola: o indikaci Měsíce pro zvířata, rostliny a minerály podle zvyšování a snižování jeho světla.....	215
IV. část	220
První kapitola: o přirozenosti (povaze) sedmi planet rychlých v pohybu - podle Ptolemaiova líčení.	221
Druhá kapitola: o povaze planet, a o dobrodějných (dobrodějích), škodlivých (škůdcích) a smíšených - podle popisu většiny astrologů.	226
Třetí kapitola: o našem vyvrácení těch, kteří tvrdili, že přirozenosti (povahy) planet, a dobrodějů a škůdců mezi nimi, jsou známy pouze z jejich barev.....	233
Čtvrtá kapitola: o našem ustanovení vyhledávání dobrodějů a škůdců podle metody filozofů.	235
Pátá kapitola: o poznání, která planeta je dobrotivá (dobrodějem) a která zlovolná (škůdcem).	239
Šestá kapitola: o rozdílech v podmínkách dobrodějů a škůdců a změně jednoho z nich na povahu druhého.	250
Sedmá kapitola: o přirozenostech (povahách) planet, jejich změně z jedné přirozenosti na druhou a síle nebo slabosti jejich přirozenosti, která je jejich podstatou.....	258
Osmá kapitola: o mužských a ženských planetách (o maskulinitě a feminitě planet).	263
Devátá kapitola: o denních a nočních planetách.....	265
V. část	267
První kapitola, o podílech planet ve znameních.	270
Druhá kapitola, o důvodu domů planet, podle toho, co tvrdí někteří astrologové.	271
Třetí kapitola, o důvodu domů planet, podle toho, co souhlasí s tím, co říká Ptolemaios.	274
Čtvrtá kapitola, o důvodu domů planet, podle toho, co souhlasí s tím, co Hermes říká podle Ġāṭīdīmūn (Agathodaimon).	277
Pátá kapitola, o důvodu exaltací planet, podle toho, co tvrdí někteří astrologové.	283

Šestá kapitola, o důvodu exaltací planet, podle toho, co tvrdil Ptolemaios.	287
Sedmá kapitola, o důvodu exaltací planet, podle toho, co souhlasí s tím, co říká Hermes.	288
Osmá kapitola, o rozdílech v hranicích planet a jejich podmínkách.	297
Devátá kapitola, o hranicích Egyptů.	300
Desátá kapitola, o hranicích Ptolemaia.	301
Jedenáctá kapitola, o hranicích Chaldejců.	302
Dvanáctá kapitola, o hranicích Aštraťů.	304
Třináctá kapitola, o hranicích Indů.	305
Čtrnáctá kapitola, o vládících triplicit.	306
Patnáctá kapitola o dekanech a jejich vládících podle toho, co souhlasí s tím, co říkají učenci z Persie, Babylonu a Egypta.	307
Šestnáctá kapitola o dekanech a jejich vládících, podle toho, co řekli Indové, a oni je nazývají darīgān.	308
Sedmnáctá kapitola o nawbahr znamení, tj. o devítině, podle toho, co souhlasí s tím, co říkají Indové.	309
Osmnáctá kapitola o dodekatemorii znamení, a vládících každého stupně každého znamení.	311
Devatenáctá kapitola, o mužských a ženských stupních.	313
Dvacátá kapitola o jasných, šerých, tmavých a prázdných stupních.	315
Dvacátá první kapitola, o studních planet ve znameních.	316
Dvacátá druhá kapitola, o stupních narůstajícího dobrého štěstí.	317
VI. část	319
První kapitola: o povaze a podmínkách znamení a figurách, které vycházejí v jejich dekanech.	323
Druhá kapitola: o rostoucích časech znamení na rovníku a v sedmi podnebí (klimatech).	358

Třetí kapitola: o aspektování stupňů sféry.	362
Čtvrtá kapitola: o znameních, která se milují, která se nenávidí, která jsou k sobě nepřátelská, která jsou rovná a křivá (šikmá) ve vzestupu, a která jsou navzájem poslušná a neposlušná.	366
Pátá kapitola: o znameních, která se navzájem shodují v zóně (pásmu), vycházejících časech, síle a cestě.	367
Šestá kapitola: o znameních, která se navzájem shodují v přirozené opozici a sextilu, a o <těch, která> se navzájem neaspektují.....	369
Sedmá kapitola: o znameních, která se navzájem shodují v kvartilu.	370
Osmá kapitola: o letech, měsících, dnech a hodinách znamení.	370
Devátá kapitola: o indikacích znamení pro každou zemi a oblast země.....	372
Desátá kapitola: o znameních indikujících pohyb a odpočinek (klid).	377
Jedenáctá kapitola: o znělých znameních, která indikují povahu a podmínky lidí.	377
Dvanáctá kapitola: o rozdělení částí lidského těla mezi znamení.	378
Třináctá kapitola: o znameních indikujících půvab a krásu; znamení indikující velkorysost a liberálnost (osvícenost); sjednocená (jednotná) a vyplněná znamení; <Ta>, která dávají <bohatství>; <Ta>, která odchází (proudí); a <ta>, která zmocňují a berou.	380
Čtrnáctá kapitola: o znameních indikujících chtíč (vilnost) a nemoci.	381
Patnáctá kapitola: o znameních indikujících cudnost a ctnost žen.	381
Šestnáctá kapitola: o znameních vlastních mnoho dětí, dvojčat, mála dětí a neplodnosti neplodných.	382
Sedmnáctá kapitola: o znameních, jejichž části řežou (oddělují), a o znameních, která mají mnoho násilí a hněvu.....	383
Osmnáctá kapitola: o znameních indikujících podmínky hlasů (znělostí).	383
Devatenáctá kapitola: o znameních indikujících svrab, malomocenství, skvrny, svědění, šupiny hlavy, hluchotu, hloupost, plešatost, řídkost vousů, nezralost vousů, a tom, kdo nemá vousy.....	384
Dvacátá kapitola: o znameních indikujících vady oka.....	384

Dvacátá první kapitola: o znameních indikujících kulturu, vymámení, klamání a mazanost, znameních obav a temných znameních.	386
Dvacátá druhá kapitola: o znameních indikujících druhy ptáků a všechna čtyřnohá, Šelma, havěť, hmyz a vodní živočichy.	386
Dvacátá třetí kapitola: o znameních indikujících stromy a rostliny.	387
Dvacátá čtvrtá kapitola: na znameních indikujících <různé> druhy vody a o znameních indikujících toho, co je produkováno ohněm.	388
Dvacátá pátá kapitola: o směrech znamení.	388
Dvacátá šestá kapitola: o kardinálech sféry, jejich kvadrantech a dvanácti místech, shrnující jejich indikace, a příčinu, a místa radostí planet.	389
Dvacátá sedmá kapitola: o kvadrantech sféry týkající se tělesnosti (fyzičnosti), duchovnosti a dalších věcí.	398
Dvacátá osmá kapitola: o směsi podstat kardinálů sféry.	398
Dvacátá devátá kapitola: o barvách kvadrantů sféry a dvanácti míst.	399
Třicátá kapitola: o vzestupných, sestupných, dlouhých a krátkých kvadrantech sféry.	399
Třicátá první kapitola: o rozdělení čtyř přirozeností mezi věci.	399
Třicátá druhá kapitola: o příčině čtvrtiny jednoho dne a jedné noci a o jejich čtyřiaadvaceti hodinách.	401
Třicátá třetí kapitola: o vládících dnů a hodin.	402
VII. část	406
První kapitola: o podmínkách planet (v nich) samotných.	407
Druhá kapitola: o podmínkách planet ve vztahu ke Slunci, před ním a za ním.	411
Třetí kapitola: o podmínkách planet s ohledem na čtvrtiny sféry a jejich místa a rozsah síly jejich těl.	418
Čtvrtá kapitola: o vzájemném spojení planet a směsi jejich kvalit, která je mezi nimi nejsilnější a nejslabší.	418
Pátá kapitola: o vzájemném aspektu planet a jejich aplikaci a separaci a dalších, podobných podmínkách, které na to navazují.	429
Šestá kapitola: o dobrém štěstí planet a jejich síle, slabosti a špatném štěstí, a poškození Měsíce.	443

Sedmá kapitola: o vrhání paprsků planet podle Ptolemaiova postupu.....	447
Osmá kapitola: o poznání let firdārii (<i>fardāria</i>) planet a jejich největších, velkých, středních a malých letech.	450
Devátá kapitola: o povahách sedmi planet a jejich vlastním označení existujících věcí.	451
VIII. část	460
První kapitola: o důvodu vytažení částí.....	461
Druhá kapitola: o klasifikaci částí a jejich jménech (názvech).....	464
Třetí kapitola: o částech sedmi planet.	468
Čtvrtá kapitola: o částech dvanácti míst.	476
Pátá kapitola: o základu částí, které nejsou zmíněny u <částí> sedmi planet, ani u částí dvanácti míst. Používají se v narozeních a v mnoha případech u těch částí, které jsme zmínili jako první.....	510
Šestá kapitola: shrnutí všech částí, tj. devadesáti sedmi částí.	514
Sedmá kapitola: o shodě částí v jedné pozici.	522
Osmá kapitola: o poznání obecných označení (indikací) částí.	524
Devátá kapitola: o tom, jak poznat pozice některých indikací od ostatních.....	527
Přílohy.....	529
Příloha A: Planetární indikace (<i>Dykes</i>)	529
Příloha B: Planetární konfigurace (<i>Dykes</i>)	560
Příloha C: Planetární okolnosti (<i>Dykes</i>)	676

Předmluva – Ing. Petr Radek: Král a princ astrologie

Za krále nebo otce astrologie byl odpradáвна považován mytický *Hermes*. Není to jediné jméno, pod kterým tuto postavu najdeme. Podle Babylonské mytologie, která existuje v akkadštině, to byl první prorok, který získal poznání od samotného pána. Podle legendy žil dávno před potopou a byl desátým králem ve městě Siparu. Jeho jméno bylo *Enmeduranki*. Legenda praví, že ho *Shamash* a *Adapa* dvě božské emanace vynesli do společenství bohů, kde přijal své osvětlení ve věcech věštění a astrologie. Sama etymologie jména *Enmeduranki* mnohé napovídá: *En* – pán, *Me* – moudrost, znalosti, umění, *Dur* – pupeční šňůra, připojení, *An* – nebe, *Ki* – země. Když jsem před lety studoval kurs Mezopotamské astrologie u *Rumena Koleva*, byl jsem překvapen, že často citoval z latinské práce arabského astrologa *Abu Ma'shara*: *Velký úvod do astrologie*. Teprve při pročítání překladu tohoto díla od *Keiji Yamamota* a *Charlese Burnetta* a později také loňského překladu pod trochu jiným názvem: *Velký úvod do vědy o hodnocení hvězd* od *Benjamina Dykese* (oba překlady jsou z arabštiny) jsem pochopil proč. Předchozí, krátký výtah: *Zkratka úvodu do astrologie* od *Charlese Burnetta*, který vyšel v roce 1994, byl jen slabým odvarem toho, co lze najít v úplném překladu celého díla přímo z arabštiny. *Robert Zoller* nazval *Abu Ma'shara* princem astrologie a podle mne plně oprávněně. Rozsah jeho znalostí je fantastický a nutí čtenáře jeho knih přemýšlet nad daným tématem, které je často rozebíráno z různých stran pro lepší pochopení. Tento klenot je Vám nyní díky neutuchající píli přítele *Robina* k dispozici. Přístup *Abu Ma'shara* je jiný než třeba *Dorothea*, *Valense*, *Materna*, i když je zřejmé, že některé jejich práce znal. *Abu Ma'shar* jde více do hloubky. Proto doporučuji nejen číst, ale přemýšlet nad dosahem toho co nám chce předat. Zjistíte například, jak snadno se můžeme dopustit chyby v hodnocení horoskopu, když zanedbáme význam prakvalit. Jak se dozvíte, nebyl příliš nakloněn práci *Ptolemaia*. Ten, o kterého se nejvíce opírá, je *Hermes*. Vše podstatné bude řečeno v následujících řádcích, čtěte pozorně a budete obohaceni.

V Brně 3. 6. 2020

Petr Radek

Předmluva - Robin Salomon

„Moudrý je takový člověk, jenž žije v souladu s božskou moudrostí a je obrazem Toho, k jehož obrazu byl stvořen. Ten, kdo napodobuje obraz Boha, si podrobuje i hvězdy.“⁸

Ano, přeložil jsem *Velký úvod do astrologie* od *Albumasara*. Neplánoval jsem to. Nebyl na mém seznamu, jak se říká. *Petr Radek* mi však věnoval na vánoce překlad *Velkého úvodu* od *Keiji Yamamoto* a *Charlese Burnetta*. Pamatuji si to, jakoby to bylo včera. Tehdy jsem se zabýval zlomky *Chaldejských orákul*. Řekněme, že jde o svaté písmo pozdní antiky. Velice komplikovaný, těžce přeložitelný text, který však v sobě nese nejednu moudrost. Jedna z mých oblíbených pasáží:

„Černě třpytí se svět, ty neskloň se do jeho hloubi! Pod ním se prostírá Propast. Je provždycky beztvará, klamná, přeludům bezduchá plesá, tma tmoucí a špína ji plní.“⁹

Problematika sublunárního světa, látky. Všimněte si hned prvních slov, „černě třpytí se svět“.¹⁰ Na jednu stranu je zde něco negativního, avšak je to i lákavé, protože se to třpytí. Propast (*bythos*) pod sublunární sférou, konkrétně pod její nejnižší poslední částí, je tvořena těžkým a hustým závojem živlu země. *Neskloň se*. Nelpěme toliko na látce. Směřujme nahoru, nikoliv dolů. *Přeludům plesá*.¹¹ Neradujeme se příliš z pomíjivých, řekněme klamných věcí? Nakonec zjistíme, že podobně (neříkám stejně) uvažoval i *Albumasar*, když se začteme do jeho prvních částí.

Albumasara jsem tedy dostal v těsném závěsu s *Chaldejskými orákuly*. Letmo bylo jasné, že tam jsou části, které mě zajímají, především popis paranatellont, a některé další bloky. Jelikož jsem předtím přeložil *Dykesův Úvod*, zdálo se, že je

---

⁸ *Astronomia Magna* I, 12: 41-42.

⁹ Zlomek 163.

¹⁰ *melanaugés kosmos*.

¹¹ *eidólocharés*.

zbytečné se více zabývat dalšími partiemi, přesto jsem si sedl a začal jsem *Albumasara* číst od začátku. Bylo očividné, že *Albumasar* se skutečně rád „rozkecává“, ale jelikož se trefně strefoval do *Ptolemaia* - no trefně, řekněme, že ho přímo konfrontuje, a dále rozvádí několik zajímavých myšlenek o *Ptolemaiovi astronomovi*, a *Ptolemaiovi astrologovi* -, a já mám rád taková dílka, která se nebojí postavit autoritě s vlastním názorem, stalo se, že jsem si na konci řekl, „to tak mít v češtině“. Viděl jsem v dáli obrys tří děl, která by mohla tvořit skutečně vyčerpávající úvod do klasické astrologie: *Schmidtovy Definice*, *Dykesův Úvod* a *Velký úvod*. Osobně si myslím, že tentýž obrys viděl i *Petr Radek*, který mi poslal plné znění po překladu *Dykesa*. Jelikož jsem se dosti vyčerpal *Holdenovým Maternem*, jehož jsem pomalu začal přepisovat, řekl jsem si, že *Velký úvod* by si zasloužil přeložit, a že si to nechám na nějakou vhodnou příležitost. Ta se záhy objevila a naplnila mě radostí z budoucího života natolik, že jsem se rozhodl pro *Velký úvod* okamžitě, nadto vyzván astroložkou *dr. Jarmilou Gričovou*, která tak reagovala na *Dykesův překlad Velkého úvodu*.

Původně se jedná o dvousvazkové dílo. První díl je překladem z arabštiny s přihlédnutím k překladatelům, jimiž byli *Jan Španělský* a *Heřman Korutanský*. Je to také postaveno na sérii rukopisů, které jsou z poměrně širokého časového období, a tudíž základní poznámkový aparát obsahuje na 3500 poznámek. Druhý díl je tvořen řeckým textem, který editoval *David Pingree*, a vybavil jej glosářem, který obsahuje kolem 3500 slov, nebo výrazů. Vypadá to následovně:

<i>mīlād</i> (pl. <i>mawālīd</i>); nativity, horoscope, time of	3409 — ميلاد ؛ مواليد
birth; ἀποτέλεσμα, γενέθλιος; nativitas	
I 5.26 IV 6.3a V 18.3, 19.2 VI 19.4 VII 4.10c, 5.11a	
VIII 1.4, 2.3, 3.8, 3.10b, 3.11, 4.78, 5.1, 5.12, 6.2	

Vidíme tady arabskou transliteraci, anglický překlad, řečtinu, latinu a jak to vypadá v arabštině. Čili pojem zrození (nativita), horoskop, čas narození je dán těmito výrazy v těch konkrétních jazycích. Následuje odkaz na části *Velkého úvodu*, a na konkrétní odstavce kapitol, kde se tento výraz objevuje.

David Pingree¹² uvádí, že byzantské překlady astrologických textů *Abū Ma'shara* se zdají být vytvořeny neidentifikovanými vědci asi v roce 1000.¹³ Mezi těmito překlady je zkrácená verze *Kitāb al-mudḥal al-kabīr*, která tvoří knihu III sbírky s názvem *Ἀποτελεσματικὰ μυστήρια τῆς ἐπιστήμης*. Postavil svou edici řeckého textu na třech rukopisech:

E. Řím, Angelicus Graecus 29, 346 fol. *Μυστήρια* opsal Eleutherius (Zeelenus)¹⁴ z Elis v Mytiléně v roce 1388. Dříve byl majetkem Řehoře z Korintu,¹⁵ rukopis popsali F. Cumont a F. Boll v CCAG 5, 1; 4–57. Fol. 68–91 obsahují *Μυστήρια* III 1–14, E a 15–68 (67–68 nejsou přeloženy z *Kitāb al-mudḥal al-kabīr* *Abū Ma'shara*).

V. Vatikán, Vaticanus Graecus 1056, 244 fol. Hlavní text (má mnoho scholií od pozdějších písařů) byl opsán ve čtrnáctém století, patrně z archetypu dvanáctého století.¹⁶ Rukopis popsal I. Heeg v CCAG 5, 3; 7–64. Ff. 221v – 234 obsahuje *Μυστήρια* III 1–6, 10–14, A – D, 16 (pouze začátek), 18–20, 23–24, 22, 25–36 (střed) a 45 (střed) –56; a následující. 24–27 V (V') obsahuje III 6–7 a 21.

W. Vatikán, Vaticanus Graecus 1058, 499 fol. Rukopis byl opsán v polovině patnáctého století. Popsal jej D. Pingree in *The Astronomical Works of Gregory Chionides*, sv. 1, Amsterdam 1985, část 1, s. 25–29. Ff. 454–457v obsahují *Μυστήρια* III 21. Na tuto kopii upozornil O. Neugebauer, „Variants to the Greek Translation of *Abū Ma'shar's* Version of the *Paranatellonta* of *Varāhamihira* and *Teukros*”, *Bulletin de l'Académie royale de Belgique, Classe des Lettres et des Sciences Morales et Politiques*, 5e sér., 43, 1957, 133–140. Pingree použil Neugebauerův přepis textu, který je zachován ve sbírkách Katedry dějin matematiky na Brownově Universitě.

---

¹² The Great Introduction to Astrology by *Abū Ma'shar*. Vol. 2. The Greek Version and Glossaries. Ed. David Pingree. Glos. and comp. Keiji Yamamoto,† Charles Burnett. Islamic Philosophy, Theology and Science. Texts and Studies. Ed. Hans Daiber, Anna Akasoy, Emilie Savage-Smith. Vol. 106/2. Brill. LEIDEN | BOSTON. 2019. S. 1.

¹³ D. Pingree, *From Omens to Astrology, from Babylon to Bīkāner*, Rome, 1997, s. 66–74.

¹⁴ D. Pingree, 'The Astrological School of John Abramius', *Dumbarton Oaks Papers*, 25, 1971, s. 191–215, zvl. str. 203–204, a 'The Horoscope of Constantinople', in Y. Maeyama and W.G. Saltzer, eds., *Πρίσματα*, Wiesbaden, 1977, s. 305–315, zvl. str. 306 a 314.

¹⁵ D. Pingree, 'The Library of George, Count of Corinth', in K. Treu, ed., *Studia Codicologica*, Berlin, 1977, s. 351–362.

¹⁶ 4 D. Pingree, *Hephaestionis Thebani Apotelesmaticorum Epitomae Quattuor*, Leipzig, 1974, s. xxi–xxii

Existuje také dochovaných osm rukopisů pocházejících z **E**, které *Pingree* nepoužil, protože jejich písaři si v přepisech dovolili příliš.

A. Milán, Ambrosianus B. 38. sup. Opsáno v patnáctém století „ze starého, opotřebovaného rukopisu napsaného idiosynkratickým písařem“. Rukopis popsali *A. Martini* a *D. Bassi* v *CCAG* 3; 6. Ff. 64v – 93 obsahují *Μυστήρια* III, s vynecháním kapitol 24–28. Aparáty v *CCAG* 11, 1; 87–93 uvádí varianty *a* záhlaví kapitoly *s*.

b. Berlin, graecus 173. Opis v patnáctém století. Tento rukopis popsal *F. Boll* v *CCAG* 7; 48–63. Ff. 136–136v obsahuje *Μυστήρια* III 3.

F. Florencie, Laurentianus 28, 33, opsáno, stejně jako **v**, v roce 1542. Rukopis popsal *A. Olivieri* v *CCAG* 1; 39–60. Ff. 138–192v obsahuje *Μυστήρια* III. Tento rukopis částečně použil *F. Boll* ve svém vydání III 21.

G. Paříž, Bibliothèque nationale graecus 2419. Opsáno *G. Midiatesem* v patnáctém století. Dříve v pořadí kardinál *Nicolao Ridolfi* (zemřel 1550) a *Kateřina Medicejská*. Rukopis popsali *M.A. Kugener* a *F. Cumont* v *CCAG* 8,1; 20–63. Ff. 71v – 72 obsahují *Μυστήρια* III 16–18 a ff. 137v– 138v III 14, 19–20 a 12–13.

p. Paříž, Bibliothèque nationale dopl. gr. 1148. Opsáno z **b** v šestnáctém století, před rokem 1573. Popsáno *P. Boudreauxem* v *CCAG* 8, 3; 81–87. F. 133v obsahuje *Μυστήρια* III 3.

r. Escorial I. R. 14. Opsáno v patnáctém století. Popsal *O. Zuretti* v *CCAG* 11, 1; 3–28. Ff. 143v – 146 obsahuje *Μυστήρια* III 21.

s. Escorial I. Φ. 5. Příslušné listy opsané *Petrem Carnabacou* z *Monemvasie*, písařem, jehož v roce 1543 zaměstnal *Diego Hurtado de Mendoza* (1503 / 04–1575).¹⁷ Popsal *O. Zuretti* v *CCAG* 11, 1; 51–106. Ff. 286–316v obsahuje *Μυστήρια* III, s vynecháním kapitol 24–28, jak je uvedeno v *α*.

v. Vatikán, Vaticanus Graecus 1057. Opsáno, stejně jako *f*, v roce 1542. Popsáno *F. Cumontem* a *F. Bollem* v *CCAG* 5, 1; 73. Srov. 73v – 101v obsahují *Μυστήρια* III.6

Nezávislost *V* na *E* dokazuje skutečnost, že každý rukopis zachovává originální části překladu, které druhý vynechává. Význam *W* je prokázán správností některých údajů - na rozdíl od významu *E* a *V*. Nadpisy byly přidány někdy po překladu; často odrážejí spíše začátek kapitoly než její skutečný obsah, a kapitola *E* v rukopise *E* byla připojena ke kapitole 14. Většinou tato záhlaví kapitol ve *V* chybí, stejně jako rejstřík kapitol před textem v *E*. Proto všechny rukopisy, které zachovávají tyto nadpisy, pocházejí z *E*.

Výňatek textu *Abū Ma'shara* se nezajímal o racionální vysvětlení astrologických doktrín a chybí mu část *I – V*. Výrazně také zkracuje části, které překládá.

Druhý díl je tak tvořen řeckým textem, bez překladu, a posléze glosářem, který je veden ve stylu, který jsem naznačil výše, a tudíž jsem nakonec upustil od zkopírování řeckého textu a glosáře, protože by to vyznívalo z mé strany, že kopíruji něco, co nejsem s to přeložit.

Taktéž jsem vynechal arabský text v prvním díle, protože by zbytečně tuto práci nafoukl na 1000 stran, a stejně by to nikomu - aniž bych se chtěl někoho dotknout - asi příliš nepřineslo, leda by to byl arabista. Jak vypadá takový text, viz níže.

---

¹⁷ A. Hobson, *Renaissance Book Collecting*, Cambridge 1999, s. 73.

الفصل السادس في كثرة ماء ^a المدّ وقلّته

6.1

- 6.2a قد ذكرنا قبل هذا أنّ زمان المدّ ^b الذي يكون والقمر فوق الأرض مثل زمان الجزر الذي يكون بعده وزمان المدّ الذي يكون والقمر ^c تحت الأرض مثل زمان الجزر الذي يكون بعده إلاّ أنّه ربّما عرض أن يكون زمان المدّ والقمر فوق الأرض أطول من زمان الجزر الذي ^d بعده أو يكون زمان المدّ والقمر تحت الأرض أطول من زمان الجزر الذي بعده وإذا زاد ^e زمان المدّ على القدر الذي ^f كمّا حدّدناه من بلوغ القمر بعض ^g المواضع الدالّة على المدّة فإنّه ينقص من ^h زمان الجزر الذي بعده مثل ما زاد في زمان المدّ بالتقريب وإذا ⁱ نقص من زمان المدّ شيء فإنّه يزيد مثل ذلك في زمان الجزر الذي بعده حتّى يكون جميعهما مثل ما ذكرنا | فأما الذي ذكرنا أنّه يعرض من طول زمان المدّ أو قصره أو طول زمان الجزر أو ^k قصره فانظر فإذا كانت أدلاء كثرة ^l ماء المدّ وقوّته وغلبته كثيرة فإنّه ^m يدوم المدّ إلى أن يزول ⁿ القمر عن درجة الوتد المحدود ^o للمدّ بنحو من ساعة أو ^p أكثر أو ^q أقلّ قليلا ^r وإنّما يكون ذلك لقوّة ^s حركة الماء وشدّة جريته ^t لا من دلالة القمر فيكون زمان ^u المدّ طويلا لهذه العلّة وإذا كان أدلّة ^v المدّ ضعيفة فإنّه يجزر الماء قبل بلوغ ^w القمر إلى الموضع المحدود للمدّ بنحو من ساعة أو ^x أكثر أو ^y أقلّ وإنّما يكون ذلك لضعف ^z حركة الماء وقلّة جريته فتقتصر ^{aa} زمان المدّ لهذا السبب لا لعلّة دلالة القمر
- 6.2b 10 أو ^p أكثر أو ^q أقلّ قليلا ^r وإنّما يكون ذلك لقوّة ^s حركة الماء وشدّة جريته ^t لا من دلالة القمر فيكون زمان ^u المدّ طويلا لهذه العلّة وإذا كان أدلّة ^v المدّ ضعيفة فإنّه يجزر الماء قبل بلوغ ^w القمر إلى الموضع المحدود للمدّ بنحو من ساعة أو ^x أكثر أو ^y أقلّ وإنّما يكون ذلك لضعف ^z حركة الماء وقلّة جريته فتقتصر ^{aa} زمان المدّ لهذا السبب لا لعلّة دلالة القمر
- 6.3 15 ^{bb} فأما معرفة قوّة المدّ أو ^{cc} ضعفه وكثرة مائه أو ^{dd} قلّته فإنّه ينظر فيه من ثمانية أشياء الأوّل بعد القمر من الشمس وزيادته في الضوء ونقصانه منه والثاني زيادة تعديل القمر على ^{ee} وسطه

*Dykes nedávno vydal svůj překlad Velkého úvodu (Velký úvod do vědy o soudech hvězd).*¹⁸

Albumasar se stal jedním z největších astrologů nejen islámského světa. Započal svou dráhu studiem *hadíthu*, tedy studoval slova a činy proroka *Mohameda*. Jeho *Velký úvod* se stal nejvlivnějším astrologickým úvodem, protože zahrnuje v jednom celku trestí velké šíře astrologie, která samozřejmě čerpala i ze starověku, a *Albumasar* otevřeně straní *Hermovi*, a zdá se, že rozhodně znal *Vettia Valense*, a byl velmi kritický vůči *Ptolemaiovi*.

V přílohách naleznete části, které se týkají *Velkého úvodu*, kterak jsou velmi cenné postřehy a obrázky od *Dykes*. Považuji za vhodné je mít po ruce při studiu *Velkého úvodu*. Citované pasáže z překladu *Dykes* jsou pod *Gr. Intr.* Především figury. Zvědavé čtenáře také odkazuji na můj překlad *Definic a základů* od *Robert* *Schmidta*.¹⁹ Zde se dozvíte hlubší konotace, které jsem nakonec do této práce nepřidal, abych dílo více nepitval. Ten základ lze nalézt i u *Dykes*, který však tu a tam nesouhlasí se závěry *Schmidta*.

Kompletní překlad z angličtiny jsem provedl sám, tudíž také nesu plnou zodpovědnost za případné omyly v překladu. Jsem zavázán jak *Petru Radkovi*, tak *Jiřímu Nitschemu*, protože bez jejich podpory bychom nikdy nic z toho nemohli realizovat. Za případné chyby, které se zcela jistě vyskytnou, ať už ve skladbě, nebo v překladu, se omlouvám.

Robin Salomon

---

¹⁸ Abu-Ma Shar Jafar Ibn-Muhammad: The Great Introduction to the Science of the Judgments of the Stars. Tr. a ed. Benjamin Dykes. Cazimi Press. 2021.

¹⁹ <http://fragmenty.johannes.cz/getfile.php?id=115>

Život a dílo Abū Ma'shara

Abū Ma'shar Ġa'far ibn Muḥammad ibn 'Umar al-Balḥī (řecky *Απομάσαρ*; latinsky *Gafar Abumasar Albalaghi* a *Abuma'xar Albalachi*) byl nejznámějším astrologem středověku.²¹ Narodil se v Balḥu ve východní perské provincii Ḥurāsān (nyní v Afghánistánu) v roce 787 n. l. a zemřel v al-Wāsiṭu ve středním Iráku v roce 886.²² Zjevně strávil většinu svého života v Bagdádu, kde žil u Ḥurāsānské brány. Pro některé jeho spisy máme perské verze (nebo názvy), ale on sám možná nebyl zodpovědný za to, že něco z toho takto napsal; jeho hlavním literárním médiem byla arabština, jíž psal plynule a plodně. Přesto si zachoval svou oddanost perské věci; použil perské astronomické tabulky, poskytl kredit k popisu historie vědy, jež upřednostňovala perský podíl v jeho knize *Tisíců*,²³ a byl obeznámen s členy rodiny *Barmakidů*. Podle *Ibn an-Nadīma* byl studentem islámské tradice (*ḥadīth*), dokud jej ve věku 47 let (přibližně 834 n. l.) trikem nepřiměl *al-Kindī*,

---

²⁰ The Great Introduction to Astrology by Abū Ma'shar. Vol. 1. The Arabic Original and English Translation. Ed. and tr. Keiji Yamamoto,† Charles Burnett. Islamic Philosophy, Theology and Science. Texts and Studies. Ed. Hans Daiber, Anna Akasoy, Emilie Savage-Smith. Vol. 106/1. Brill. LEIDEN | BOSTON. 2019. S. 1.

²¹ Nejúplnější starou zprávou o životě a díle Abū Ma'shara je Ibn an-Nadīmův *Kitāb al-Fihrist*, Teherán, 1971, str. 335–336, trans. B. Dodge, *The Fihrist of Al-Nadīm*, 2 vols, New York and London, 1970, II, str. 656–658. Pro soudobé výpisy, viz D. Pingree in *Dictionary of Scientific Biography*, I, New York, 1970, s. 36–37, F. Sezgin, *Geschichte des arabischen Schrifttums*, VII, Leiden, 1979, s. 139–151, R. Lemay „Abū Ma'shar al-Balḥī [Albumasar], Liber introductorii maioris ad scientiam judiciorum astrorum, 9 vols, Neapol, 1995–1996, I, s. 1–49 (= Velký úvod) a Ch. Burnett, *Encyclopaedia of Islam Three*, Leiden, 2008. Následující výčet čerpá z 'Abū Ma'shar (AD787–886) and His Major Texts on Astrology', in Kayd: *Studies in History of Mathematics, Astronomy and Astrology in Memory of David Pingree*, eds Gh. Gnoli and A. Panaino, *Serie orientale Roma CII*, Rome, 2009, s. 17–29. Jsme zavázáni za povolení zde znovu použít tento materiál.

²² Abū Ma'shar, *De Revolutionibus Nativitatum*, ed. D. Pingree, Leipzig, 1968, 3.1, D. Pingree, 'Historical Horoscopes', *Journal of the American Oriental Society*, 82 (1962), s. 487. Podle al-Muḏakarāta rovněž uvedl, že k narození neměl horoskop (G. Federici Vescovini, 'La versio latina degli Excerpta de secretis Albumasar di Sadan', *Archives d'histoire doctrinale et littéraire du moyen âge*, 65, 1998, s. 273–330, s. 313) a v jeho knize náboženství a dynastií (*Book of Religions and Dynasties*) jsou odkazy na události, které nastaly po roce 886: viz Abū Ma'shar, *On Historical Astrology: The Book of Religions and Dynasties (On the Great Conjunctions)*, eds K. Yamamoto and Ch. Burnett, 2 vols, Leiden, 2000, vol. 1, s. 613. Al-Bīrūnī, *The Chronology of Ancient Nations*, trans. E. Sachau, London, 1879, s. 324, zmiňuje řadu pozorování Abū Ma'shara z let 898 a 894.

²³ D. Pingree, *The Thousands of Abū Ma'shar*, London, 1968, s. 13–18.

„Filozof Arabů“, ke studiu aritmetiky a geometrie, a následkem čehož se obrátil k vědě o hvězdách.²⁴ Je mu připisována aritmetická práce o spřátelených číslech,²⁵ a část obsahu jeho astronomických tabulek (*Ziğ al-Hazārāt* - zachovávající perské slovo pro „tisíce“) lze obnovit.²⁶ Je mu také připisováno, že psal o rituálech Ḥarrānských *Šābi'anū* uctívajících hvězdy.²⁷

Všechny ostatní texty, které mu byly připsány, se týkají astrologie. Skládají se ze tří hlavních děl: (1) *Úvod do astrologie* (k. *Al-mudḥal ilā 'ilm aḥkām an-nuğūm*, předmět této knihy); (2) *Kniha náboženství a dynastií* (k. *Al-milal wa-d-duwal*, někdy přisuzovaná jeho studentovi *Ibn al-Bāzyārovi*), známá také jako „*O konjunkcích*“ (k. fi *l-Qirānāt*), týkající se účinků na celé národy, na dynastie a na vládu, spojení vyšších planet a dalších nebeských jevů;²⁸ (3) *Kniha o Revolucích let narození* (k. *fī taḥāwīl sinī l-mawālīd*), jež podrobně popisuje proces vytváření horoskopů pro narozeniny klientů a odvozování informací pro následující rok porovnáním těchto horoskopů s horoskopy narození.²⁹ Další texty shrnují nebo pře-uspořádávají tematiku těchto významných děl nebo se zabývají zbývajících hlavními větvemi astrologie: natální horoskopy, elekce (volby), otázky a předpovědi počasí. *Fuat Sezgin* uvádí čtyřiačtyřicet dochovaných děl. Ale několik dalších je ještě třeba identifikovat, včetně, v samotném *Velkém úvodu*, knihy o podrobnostech o indikacích fixních hvězd,³⁰ knihy o stupních, které naznačují touhu a přemíru milování,³¹ příčiny pro časová období nazvaných *firdaria*,³² knihy o

²⁴ Ullmann, *Die Natur- und Geheimpwissenschaften im Islam*, Leiden, 1972, s. 316 a Lemay, *Great Introduction*, I, s. 10–11, beroucí v úvahu, že Ibn an-Nadīm zašmodrchal dva Abū Ma'shary, jednoho (ḥadīṭ) učenice osmého století, druhého astrologa.

²⁵ F. Sezgin, *Geschichte des arabischen Schrifttums*, V, Leiden, 1974, s. 274–275, a VI, Leiden, 1978, s. 156–157, a Z. Matar and O. Kahl, 'A Treatise on the Amicable Numbers 220 and 284 Attributed to Abū Ma'shar al-Balkhī', *Journal of Semitic Studies*, 35 (1990), s. 233–243.

²⁶ Pingree, *The Thousands*, s. 20, 27–57.

²⁷ Možná ve své ztracené práci k. fī buyūt al-'ibādāt (zmíněno in al-Bīrūnī, *Chronologie* (Chronologie), str. 205–206); Faḥr ad-Dīn ar-Rāzī cituje Abū Ma'shara jako zdroj informací o rituálech Sábejců: viz Ullmann, *Die Natur- und Geheimpwissenschaften im Islam*, s. 362–363 (nairanğāt) a M. Noble, *Šābi'an Occult Ritual as an Alternative Path to Human Perfection*, sborník z konference 'Islamic Occultism in Theory and Practice', Ashmolean Museum, Oxford, 6–8 January, 2017, ed. L. Saif.

²⁸ Abū Ma'shar, *On Historical Astrology*, eds Yamamoto and Burnett.

²⁹ Arabský, řecký, latinský a arabský, latinský přenos této práce, viz Ch. Burnett, 'Abū Ma'shar (AD787–886) and His Major Texts on Astrology', s. 22–29.

³⁰ *Great Introduction*, II, 1.10. Všechny odkazy na Velký Úvod se budou vztahovat na část (velká římská číslice), číslo kapitoly a sekce (v arabských číslicích).

³¹ *Ibid.*, VI, 14.3.

neshodě astrologů ohledně vrhání paprsků,³³ jakož i jeho astronomické tabulky, které nazývá *Ziğ al-kabīr* nebo *Ziğ al-Hazārāt*.

Jeho student, *Abū Saʿīd Šādān ibn Baḥr*, napsal rozhovory, které vedl se svým učitelem (*Dialogy o vědě hvězd; Muḍākarāt fī ilm annuğūm*), které obsahují mnoho anekdot týkajících se činnosti jeho učitele. Mezi ně patří pozorování komety nad Venuší *Abū Maʿšarem* (možná supernova z roku 827), jeho bičování obyčejnými lidmi, protože správně předpověděl zničení karavanní stanice, a jeho interpretace různých horoskopů, včetně *al-Kindīho* a indického prince narozeného v roce 826.³⁴ Právě do řeckého překladu těchto *Dialogů o vědě hvězd* byla spolu s dalšími materiály přidána podstatná část *Velkého Úvodu do astrologie Abū Maʿšarem*, aby vytvořila *Mystéria*.³⁵

Abū Maʿšar má být odhalovatelem společného dědictví starověké moudrosti, které bylo předáváno různými národy posloupností tří *Hermů* (prvním v Egyptě před potopou, identifikovaný s íránským *Hūshankem* a se semitskými *Enoch-Idrīs*, druhým v Babylónii, třetím, klasický *Hermes Trismegistus*, opět v Egyptě).³⁶ Tímto způsobem může ospravedlnit synkretickou povahu svých spisů, které čerpají ze starověké řecké astrologie (zejména z *Ptolemaiovy Tetrabiblos*, *Dorotheovy Carmen Astrologicum*, *Anthologiae Vettia Valense* a textu o astrologických částech připisovaných *Hermovi*) buď přímo, nebo prostřednictvím sásánovských zdrojů; ze středoperské astrologie (do značné míry zprostředkovaná jeho perskými a indickými předchůdci u abbásovského dvora, *Zādān Farrūḥān al-Andarzağar*, *Māšāʾallāh*, *ʿUmar ibn al*

---

³² Ibid., VII, 8.2.

³³ Ibid., VII, 7.2.

³⁴ D.M. Dunlop, 'The Mudhākarāt fī 'Ilm an-Nujūm (Dialogues on Astrology) attributed to Abū Maʿšar al-Balkhī (Albumasar)', in *Iran and Islam, in Memory of the Late Vladimir Minorsky*, ed. C.E. Bosworth, Edinburgh, 1971, s. 229–246, Federici Vescovini, 'La versio latina degli Excerpta de secretis Albumasar di Sadan', and D. Pingree, 'The Sayings of Abū Maʿšar al-Balkhī in Arabic, Greek and Latin', in *Ratio et superstitio. Eseje na počest Grazielly Federici Vescoviniové*, eds G. Marchetti, O. Rignani, V. Sorge, Louvain-la-Neuve, 2003, s. 41–57.

³⁵ Viz úvod do řeckého textu Davida Pingreeho, sv. 2, níže.

³⁶ K. van Bladel, *The Arabic Hermes: From Pagan Sage to Prophet of Science*, Oxford, 2009, kap. 4, tvrdí, že za formulování této legendy byl odpovědný Abū Maʿšar ve své *Knize Tisíců*.

Faruḥān a *Kankah al-Hindī*), z nichž odvodil svou teorii velkých konjunkcí Saturna a Jupitera a cykly 1000 let; a z indické astrologie (obvykle zprostředkované perskou), která je konečným zdrojem většiny astronomických tabulek Sindhindu, obrazů dekanů (třetiny znamení), rozdělení znamení na devět částí (*nawbahrāt*), předpovědí počasí pomocí lunárních stanic a indických (arabských) číslic.³⁷ Příkladem tohoto eklekticismu jsou jeho astronomické parametry, ve kterých používá indické hodnoty pro střední pohyby planet, soubor perských astrologických tabulek (*Zīğ aš-Šah*) pro nultý poledník a ptolemaiovský planetární model. Mohl být považován za prvního astrologa, který plně integroval řecké a perské tradice astrologie. Jeho použití *Aristotelových* prací o logice a přírodních vědách, neobvyklé u astrologa, může být způsobeno jeho spojením s *al-Kindī*, a jeho znalostmi novoplatonické literatury *Sábejců* z Ḥarranu uctívajících hvězdy, avšak byl si také vědom řecké kroniky *Annianovy*,³⁸ lékařských textů (např. *Hippokrates*) a zeměpisných textů.³⁹ Nakonec tvrdí, že se nejprve radil s odborníky, jako jsou porodní asistentky, zemědělci a „námořníci východního regionu“ (*Velký Úvod*, III, 6.15).

Abū Maʿšar byl kritizován za plagiátorství (*Ibn an-Nadīm* uvádí zvěst, že *Sanad ibn Alī*, ředitel bagdádské observatoře, byl skutečným autorem tří výše uvedených hlavních děl)⁴⁰ a jeho spisy byly často označovány jako nabubřelé a rozvláčné.⁴¹ Přesto byl jeho vliv na následné arabské astrologie obrovský. Zatímco většina textu jeho vlastního *Kratšího Úvodu do astrologie* je převzata přímo z *Velkého Úvodu*, texty arabských astrologů, jako je *Úvod do astrologie (al-Qabīṣī)*, velké oddíly (*Tafhīm al-Bīrūnī* a *Ibn Abi r-Riʿl k. al-Bāri*) – jsou převzaty z Abú Maʿšara. Měl však vliv i mimo sféru astrologie. Jeho předpověď konce arabské vlády (*Kniha náboženství a dynastií*, II, 8 a v *Dialogích*) se podobá obdobné zprávě *al-*

³⁷ K použití těchto zdrojů ve vztahu k jeho *Knize náboženství a dynastií*, viz Abū Maʿšar, *On Historical Astrology*, sv. 1, 573–613.

³⁸ Kevin van Bladel identifikoval tento zdroj, na který se odkazuje v knize *Religions and Dynasties*, Part I, ch. 1 [26], řádek 209, vyd. Yamamoto a Burnett, s. 22–23: viz jeho *The Arabic Hermes*, s. 138–147.

³⁹ Kevin van Bladel identifikoval tento zdroj, na který se odkazuje, v *Knize náboženství a dynastií*, část I, kap. 1 [26], řádek 209, vyd. Yamamoto a Burnett, s. 22–23: viz jeho *The Arabic Hermes*, s. 138–147.

⁴⁰ Ibn al-Nadīm, *Fihrist*, trans. Dodge, II, str. 654 odkazuje na *Velký Úvod*, devět pojednání o časech narození (= Revoluce let Narození) a knihu konjunkcí připisovanou Ibn al-Bāzyarovi.

⁴¹ Kritiku Ibn Abi r-Riḡala, že Abū Maʿšar byl jako člověk sbírající dříví ve tmě (K. al-Bāri, II. 2) opakuje překladatel z latiny, Heřman z Korutan, který si stěžoval ve své předmluvě na rozvláčnost arabského textu (viz příloha 2, II, níže).

Kindīho, a měla vliv v pozdějších arabských spisech - např. *Ḥamzatu l-Iṣfahānī* a *Ibn Ḥaldūn* (*Muqaddima*, III, kap. 52), a jeho popis přílivů a rozdílů mezi světovými moři se zjevně také ujal - *Ibn Rustah*, *Ibn al-Faqīh*, *al-Mas'ūdī* a *al-Bakrī*.⁴²

Když se latinští učenci začali zajímat o arabskou astrologii, vybrali si texty *Abū Ma'shara*. *Adelard z Bathu* našel kopii jeho *Kratšího úvodu do astrologie* (který měl v arabském světě poměrně omezené šíření) a přeložil jej pravděpodobně kolem 1120.⁴³ Učenec, který znal *Adelardův* překlad a pohyboval se v jeho kruzích (škola v Chartres), jmenovitě *Heřman z Korutan*,⁴⁴ po kratší době našel a přeložil *Větší Úvod*, který nazval „*Introductorium in Astrologiam Abuma'xar albalachi*“, v severovýchodním Španělsku nebo jižní Francii v roce 1140. Mezitím však jiný překladatel ve Španělsku, *Johannes Hispalensis atque Limiensis*, vytvořil další překlad díla, jako první z korpusu astrologických textů *Abū Ma'shara*. Toto bylo pravděpodobně vytvořeno v roce 1133, ale zůstalo neznámé (nebo alespoň nepotvrzené) *Heřmanovi*, který, jak se zdá, použil jiný arabský rukopis.⁴⁵

Heřman záměrně používá humanistický latinský styl, který odráží jeho vlastní znalosti klasiky a znalosti jeho učených současníků, a jeho překlad v jeho nejranějších rukopisech doprovází klasické latinské kosmologické texty.⁴⁶ Naproti tomu *Jan ze Sevilly* arabský text pozorně sleduje a je do značné míry zodpovědný za stanovení odborných termínů a „překladového stylu“ latiny středověké astrologie, která se výrazně liší od kultivované latiny škol. Terminologie se navíc mezi těmito dvěma texty výrazně liší. *Heřman* především vytáhl podstatu arabského textu a vyjádřil to svými vlastními

---

⁴² A. Miquel, *La géographie humaine du monde musulman jusqu'au milieu du 11e siècle*, Paris, 1973–1980, III, s. 255–256, a 'Abd Allāh ibn 'Abd al-'Azīz al-Bakrī, *Kitāb al-Masālik wal-Mamālik*, ed. A. van Leeuwen and A. Ferré, Tunis, 1992, s. 298–299.

⁴³ Viz *Abū Ma'shar*, *The Abbreviation of the Introduction to Astrology*, together with the Medieval Latin Translation of Adelard of Bath, ed. Ch. Burnett, K. Yamamoto and M. Yano, Leiden, 1994.

⁴⁴ Ch. Burnett, 'The Blend of Latin and Arabic Sources in the Metaphysics of Adelard of Bath, Hermann of Carinthia, and Gundisalvus', in *Metaphysics in the Twelfth Century: On the Relationship among Philosophy, Science and Theology*, eds M. Lutz-Bachmann, A. Fidora and A. Niederberger, Turnhout, 2004, s. 41–65.

⁴⁵ Vydání těchto dvou latinských překladů, viz Lemay, *Velký Úvod* (Great Introduction), knihy V a VIII.

⁴⁶ Výňatky z *Heřmanova* překladu v antologii výňatků z latinskoamerických textů, viz Ch. Burnett, 'The Arrival of the Pagan Philosophers in the North: A Twelfth Century Florilegium in Edinburgh University Library', in *Knowledge, Discipline and Power in the Middle Ages, Essays in Honour of David Luscombe*, ed. J. Canning, E. King and M. Staub, Leiden and Boston, 2011, s. 79–93.

slovy, ale arabštinu někdy pozorně sleduje, zvláště když *Abū Mašar* cituje *Herma*.⁴⁷ *Jan ze Sevilly* přeložil několik dalších děl *Abū Mašara*, včetně *Knihy náboženství a dynastií* (pod názvem *De magnis coniunctionibus*), *Květiny* (*Květy*),⁴⁸ *Knihu experimentů* a alespoň částečný překlad arabské původní verze *Knihy o revolucích let narození*.⁴⁹ *Heřman* zjevně odkazuje na svůj vlastní překlad druhého textu jako „*Abumaixar in Annalibus*“,⁵⁰ ale překlad prvních pěti knih z řečtiny následně vytvořil *Štěpán z Messiny*,⁵¹ zatímco překlady *Abū Mašarova* díla *O volbách* a dalších textů zůstávají anonymní. Tak se *Abumasar* (s běžnými variantami *Albumasar*, *Albumazar*, *Albumassar* a *Albumaxar*) stal na západě dobře známým prostřednictvím latinských překladů, z nichž některé byly přeloženy do evropské mluvy.

Velký úvod do astrologie

Název

Arabské rukopisy *Velkého úvodu* jednomyslně nazývají dílo „*Úvod do astrologie*“ v odkazu na „název knihy“ v úvodním slovu (I, 1.12) a v kolofonu (VIII, 9.4). Když bylo dílo přeloženo do latiny, v úvodu (I, 1.12) nazve *Jan ze Sevilly* dílo „*Liber introductorius ad scientiam iudiciorum*“, zatímco *Heřman z Korutan* uvádí název díla jako „*Introductorium in astrologiam*“.⁵² V arabském textu *Kratšího úvodu* je ponecháno „*Úvod do vědy o soudech hvězd*“. V tomto případě však překladatel latiny, *Adelard z Bathu*, dodává „*Větší*“: „*in Ysagoga Maiore*“ (což je symetrické s jeho názvem *Kratšího úvodu*:

⁴⁷ Stejně jako ve Velkém Úvodu, II, 7 a V, 7.

⁴⁸ O vztahu tohoto textu k arabským dílům přisuzovaným *Abū Mašarovi*, viz On Historical Astrology, eds Yamamoto a Burnett, sv. 1, s. xvii.

⁴⁹ Přesvědčivé náznaky, že se jedná o všechny překlady *Jana ze Sevilly*, uvedl Dag Nikolaus Hasse ve svém ‘Stylistic Evidence for Identifying John of Seville with the Translator of Some Twelfth-Century Astrological and Astronomical Texts from Arabic into Latin on the Iberian Peninsula’, in *Ex Oriente Lux Translating Words, Scripts and Styles in Medieval Mediterranean Society*, ed. Ch. Burnett and P. Mantas, Córdoba, 2016, s. 19–43.

⁵⁰ Hermann of Carinthia, *De essentiis*, ed. and trans. Ch. Burnett, Leiden, 1982, s. 166.

⁵¹ Ch. Burnett, ‘Stephen of Messina and the Translation of Astrological Texts from Greek in the Time of Manfred’, in *Translating at the Court: Bartholomew of Messina and Cultural Life at the Court of Manfred, King of Sicily*, ed. P. De Leemans, Leuven, 2014, s. 123–132.

⁵² Viz příloha 2, II, níže.

„*Ysagoga Minor*“). K názvu *Janova* překladu je na začátku a v kolofonu přidán výraz „*Větší*“ („*Maiores introductorius*“), zatímco většina rukopisů *Heřmany* verze nazývá dílo „*Liber introductorius*“ nebo „*Introductorium*“.⁵³ Ve *Fihristu* od *Ibn an-Nadima* jsou však pojmenována dvě díla: „*k. al-mudḥal aṣ-ṣaḡīr*“ (dále jen „malý úvod“) a „*k. al-mudḥal al-kabīr*“ (dále jen „velký úvod“), pravděpodobně odkazující na *Kratší* a *Velký úvod*.⁵⁴ Arabské rukopisy jsou rozděleny přidáním slova „*kabīr*“ („velký“) k názvu nebo jeho vynecháním. Přidání slova „*kabīr*“ do stejného rukopisu není konzistentní. Výskyt „*kabīr*“ je v následující tabulce označen *. I v případě jednotlivých dílů konzistence nebyla nalezena.

Rukopisy	C	P	O	B	L	S	R	H	N	D	E
<i>Začátek MS</i>		*		*							
<i>Začátek Dílu</i>			*						*		
<i>Kolofon</i>								*		*	

Protože se stalo tradičním označovat toto dílo jako „*Velký úvod do astrologie*“, protože si to zaslouží jeho velikost a důležitost, byl zde tento název přijat. Arabské rukopisy nám neříkají, zda by se měl číst *Madḥal* nebo *Mudḥal*. První následuje konstrukci pro místo působení kořene *d – ḥ – l* „vstoupit“ a pravidelně se používá pro vstupní halu nebo předsíň; druhým je slovesné podstatné jméno čtvrtého tvaru slovesa *daḥala*, což znamená "provést vstup" nebo "uvést".

⁵³ Lemay, *Great Introduction*, VIII, s. 172. Také v řecké verzi se text jednoduše nazývá „úvod“ (Εἰσαγωγή).

⁵⁴ Dodge, *The Fihrist of al-Nadīm*, s. 657.

Datum kompozice

Abu Ma'sar jasně uvádí, že polohy hvězd v době psaní *Velkého úvodu* odpovídají datu 1160 epochy Alexandra. To odpovídá 1. říjnu 848 až 30. září 849.⁵⁵

Lemay měl za to, že šest z osmi jemu známých rukopisů představovalo verzi, již revidoval sám *Abū Ma'sar* na základě poznámky v *MS Halet Effendi 541* o tom, že *Abū Ma'sar* napsal novou kopii díla vlastní rukou 263. roku Hidžry (876).⁵⁶ Rozdíly se však nezdají být natolik výrazné, aby představovaly „revizi“.⁵⁷

Obsah a zdroje

Následující popis obsahu *Velkého úvodu* zohledňuje rozdíly mezi arabským a řeckým a dvěma latinskými překlady.⁵⁸ *Velký úvod* se skládá z osmi částí (*qawl, tractatus, liber*), z nichž každá je rozdělena do několika kapitol (*faṣl, differentia, capitulum*). Obsah osmi částí je shrnut v podkapitole úvodu věnované „rozdělení knihy“ (I, 1,15–23), a kapitoly každé části jsou uvedeny na začátku každé části.⁵⁹

Knihy začíná zbožnou formulí chvály Boha v arabštině. Toto si *Jan* ponechal (kromě věty týkající se *Mohameda*), ale *Heřman* ho vynechal. Po seznamu záhlaví kapitol první části *Abū Ma'sar* poté poskytuje předmluvu, která odůvodňuje

⁵⁵ H. Hermelink, 'Datierung des Liber Introductorius von Albumasar (Kitāb al-mudḥal al-kabīr von Abū Ma'sar)', *Sudhoffs Archiv für Geschichte der Medizin und der Naturwissenschaften*, 46, 1962, s. 264.

⁵⁶ Lemay, *Great Introduction*, I, s. 44–46.

⁵⁷ Hlavními rozdíly jsou absence odkazu na Zīg al-kabīr a příznivější popis černochoů (zanġ).

⁵⁸ Odkazy na překlad Jana ze Sevilly budou vždy předcházet odkazům na Heřmana z Korutan (pokud je zmíněn druhý). Souhrn obsahu *Velkého Úvodu* vycházející z latinských překladů je uveden v publikacích P. Duhem, *Le système du monde*, II, Paris, 1965, s. 369–386 (pouze Heřmanův překlad), a R. Lemay, *Abu Ma'shar and Latin Aristotelianism in the Twelfth Century*, Beirut, 1962, s. 48–132. Diskuse o arabském textu na základě MS Paris, Bibliothèque nationale de France, ar. 5902, poskytuje JC Vadet, „Une défense de l'astrologie dans le Madḥal d'Abū Ma'sar al Balḥī“, *Annales Islamologiques*, 5 (1963), str. 131–180, a shrnutí arabského textu poskytuje Lemay, *Great Introduction*, I, s. 51–96, a L. Saif, *The Arabic Influence on Early Modern Occult Philosophy*, New York, 2015, s. 9–27. Další překlad a interpretaci výběrů z tvorby Abú Ma'shara, viz B. Dykes, *Introduction to Traditional Astrology: Abu Ma'shar and al-Qabisi*, Minneapolis MN, 2010.

⁵⁹ Kapitoly vybrané z celého díla v řeckém překladu jsou jednoduše očíslovány od 1 do 68.

nezbytnost takové knihy vzhledem k nedostatečnosti předchozích knih o astrologii; zejména žádná kniha dostatečně racionálními argumenty nepotvrdila platnost astrologie a účinky hvězd. To slibuje *Abū Ma'shar*. Nejprve ale představuje sedm záhlaví, která je třeba zvážit před čtením knihy: cíl knihy; její výhoda; jméno autora; název knihy; v jaké fázi učení by měla být kniha studována; patří to k teorii nebo praxi? Jaké jsou její části? *Heřman* nahrazuje pět okruhů typických pro latinskou tradici.⁶⁰

Druhá kapitola (první kapitola v *Heřmanově* překladu) dokazuje, že věda o astrologii skutečně existuje. Sdílí svá témata a několik argumentů s *Ptolemaiem*, *Tetralibrem* I, kap. 1 (o dvou částech vědy o hvězdách) a 2 („tato znalost astronomickými prostředky je dosažitelná, a nakolik“).⁶¹ *Abū Ma'shar* (v kapitole 2) začíná definováním dvou druhů vědy o hvězdách. Prvním z nich je astronomie („věda o vesmíru“ nebo „o celku“), pomocí které *Abū Ma'shar* odkazuje své čtenáře na další jeho velkou knihu o astronomických tabulkách (*az-zīğ al-kabīr*), jejíž obsah popisuje,⁶² přičemž však připisuje *Ptolemaiově Almagest* jako komplexnější. Říká, že se spoléhá na matematické vědy aritmetiky, geometrie a zeměměřictví. Druhým je astrologie (zde se jednoduše nazývá „věda soudů“ - *'ilm al-aḥkām; scientia iudiciorum*), která se více podobá „povahám“,⁶³ a je odvozena z první vědy. *Heřman* jednodušeji říká, že první věda je matematická; druhá přírodní a liší se tím, že první je věnována pohybu nebeských těles, druhá účinkům těchto pohybů. Obě vědy jsou založeny částečně na pozorovatelných jevech, částečně na vyvozování závěrů pomocí rozumu nebo analogie (*qiyās, experimentum, ratio*). *Abū Ma'shar* nepřidává odpovídající odkaz na *Ptolemaiovu Tetrabiblos* a později je vůči této práci kritický.

⁶⁰ Accessus ad auctores: Bernard d'Utrecht. Conrad d'Hirsau: *Dialogus super auctores*, ed. R.B.C. Huygens, Leiden, 1970.

⁶¹ Ptolemy, *Tetrabiblos*, ed. and trans. F.E. Robbins, Cambridge, Ma., 1940, s. 2–19.

⁶² Tato kniha nebyla identifikována. Jan nazývá knihu „De cursu“, tj. O planetárních pohybech; *Heřman* přepíše arabský název a podá blízký překlad: „in tabulis nostris maioribus“.

⁶³ Zde *Abū Ma'shar* poprvé zavádí pojem *ṭabā'i* „přirozenosti, povahy“ a definuje je jako „oheň, vzduch, zemi a vodu“.

Pozorovatelné jevy poskytují argumenty pro potvrzení astrologie, jako je pohyb a alterace Slunce způsobující koloběh ročních období a změny ve dne a v noci, které nejprve zažívají zvířata (2,6),⁶⁴ pak rostliny (2,7) a minerály (2.8); pohyb Měsíce a jeho příliv a odliv; početí a narození zvířat a opylování rostlin; a role planet při změně teploty ročních období. *Abū Ma'shar* dále apeluje na praktiky různých profesí: zemědělce, chovatele dobytka a námořníky, kteří všichni z hvězd předpovídají, kdy zasít nebo zasadit, spářit zvířata nebo se vydat k moři. V souvislosti s touto „populární“ astrologií odkazuje *Abū Ma'shar* na 28 sídel Měsíce, jež ve zbytku jeho díla chybí.⁶⁵ Jsou v tom úspěšní kvůli délce svých zkušeností. Jiní lidé však dělají předpovědi, které nejsou založeny na hvězdách; zejména porodní asistentky (2.18), pro které *Abū Ma'shar* uvádí řadu velmi podrobných kritérií, podle nichž lze určit, zda je žena těhotná, pohlaví plodu, zda bude další dítě mužského pohlaví a kolik dětí matka porodí. Vyvolávají dojem, že jsou převzaty přímo ze zkušeností *Abū Ma'shara* s porodními asistentkami v jeho společnosti.⁶⁶ Pastevci mohou vytvářet podobné předpovědi o svých ovcích a jiných zvířatech (2.22). Profese, která se v predikci nejvíce přibližuje astrologii, je povolání lékařů, zejména těch inteligentních, kteří se zabývají „povahami“ (prvky), které jsou přímo ovlivňovány pohybem hvězd (2.23). Ale předmět medicíny je pozemský a týká se mizejících věcí, zatímco předmět astrologie je univerzální a nebeský.⁶⁷ Za chyby v predikci je obvykle odpovědná lidská chyba - bez ohledu na obor.

Třetí kapitola přesně vysvětluje, jak fungují nebeské vlivy. Začíná to jako nové pojednání, které se vrací k otázce záměru knihy, která je formulována jako „popis indikací planet pro věci, které v tomto světě vzniknou a pominou“.

---

⁶⁴ Tady začíná řecký text, který následuje po arabštině až do 2.24.

⁶⁵ P. Schmidl, *Volkstümliche Astronomie im islamischen Mittelalter: zur Bestimmung der Gebetszeiten und der Qibla bei al-Aṣḥabī, Ibn Raḥīq und al-Fārisī*, Leiden, 2007, s. 383–384. Text o *Manāzil al-qamar* (lunárních sídlech) je přiřítán *Abū Ma'sharovi*: Sezgin, *Geschichte*, VII, s. 149 (č. 23).

⁶⁶ Ptolemaios (*Tetrabiblos*, I, 2.7) zmiňuje zemědělce a chovatele, ale ne porodní asistentky. Carmela Baffioni objevila většinu stejných indikací u *Abū Bakra ar-Rāzī*, kde jsou přiřítána Galenovi: 'L'embriologia araba fra astrologia e medicina. *Abū Ma'shar al-Balḥī* e *Muḥammad ibn Zakariyā al-Rāzī*', in *La diffusione dell'eredità classica nell'età tardoantica e medievale. Il Romanzo di Alessandro e altri scritti*, ed. R.B. Finazzi and A. Valvo, Alessandria, 1998, s. 1–21.

⁶⁷ Podrobnější analýzu této části kapitoly 2, viz Ch. Burnett, 'Doctors versus Astrologers: Medical and Astrological Prognosis Compared', in *Die mantischen Künste und die Epistemologie prognostischer Wissenschaften im Mittelalter*, ed. A. Fidora, Cologne, Weimar and Vienna, 2013, s. 110–121.

Základní otázky, které je třeba si na cokoli položit, jsou: Existuje (*hal huwa mawġūd, utrum sit inventa*)? Co to je (*mā huwa, quid sit*)? Jak je to (*kayfa huwa, qualis*)? Proč je to (*limā huwa, quare*)? Aplikováno na hvězdy, tyto otázky jsou stručně zodpovězeny: hvězdy zjevně existují, jejich podstatou je kvintesence, jsou to sférická, světelná tělesa, která se pohybují přirozeně a jejich účelem je vytvářet změny v sublunárních tělesech. Přirozené spojení (*ittiṣāl, coniunctio*) u *Abū Ma'sara* a *Jana ze Sevilly* se stává u *Heřmana z Korutan* nutností, kterou je dolní svět vázán (*ligatus*) k vyššímu.

Text *Abū Ma'sara* se překrývá a prolíná několik různých vysvětlení účinnosti tohoto „spojení“:

1. Zahřívání prvků ve spodním světě způsobený pohybem hvězd, jež je změkčuje a činí je pohyblivějšími (3.3). Toto zahřívání, které *Heřman* vynechal, připomíná teorii *al-Kindīho*.⁶⁸
2. Pohyb nebes způsobuje pohyby sublunárních prvků, protože první je dokonalý, kruhový a bez konce, zatímco druhý je přímý a má začátky a konce.
3. Změna je potenciálně v sublunárních prvcích a tato změna je uvedena do reality pohybem nebes (3.4).
4. Následující ve vzdálenosti jedné věci od druhé je kvůli vlastnosti (*Heřman* dává *intrinsicam proprietatem*) jedné věci hýbat druhou, přičemž druhá je vnímatelná vůči tomuto pohybu: jako je magnet přitahující železo vůči ní (3.5).
5. Naturální (přirozený) „výsledek“ jedné věci od druhé, který *Abū Ma'sar* pečlivě odlišuje od „účinku“, jako je pohyb duše a těla, vyplývající z hudby zkušeného zpěváka, nebo strach a rozechvění pohledem milovaného (3.7).

Každé z těchto vysvětlení je přirozené. V žádném případě se nejedná o vůli. Jediným prvkem vůle je prvek Boží, který je ztotožňován s prvotní příčinou a je hoden být velmi žehnán a veleben (3.8).

Stejně jako *Abū Ma'sar* zahájil třetí kapitolu čtyřmi kategoriemi bytí, tak i čtvrtou kapitolu zahájil čtyřmi kategoriemi kompozice: 1) „forma“ jako definice každého jednotlivce; 2) „povaha“ jako jedna ze čtyř prvků, oheň, vzduch, voda a

⁶⁸ Viz G. Bos and Ch. Burnett, *Scientific Weather Forecasting in the Middle Ages: the Writings of al-Kindī*, New York and London, 2000, s. 163–164: Planety nejsou přirozeně horké, ale teplo je vyvoláváno nárazem a třením vzduchu způsobeným jejich pohybem. Viz také P. Adamson, *Al-Kindī*, Oxford, 2007, s. 186.

země; 3) „naturální (přírodní) složení“ jako činnost spojující každého jednotlivce do jednoty (u *Heřmana* jako „harmonie“); a 4) „naturalizovaná věc“ coby jednotlivce, který je výsledkem této činnosti. Jednotlivec sám o sobě ukazuje všechny čtyři kategorie v opačném pořadí: existence (bytí), složení, „přirozenost“ a forma, zde zvaná „druh“ (neexistují žádné transcendentální formy).⁶⁹ Avšak aby se konala kompozice, je nezbytný skladatel, a musí být mimo složené záležitosti.

To vše je velmi aristotelské.⁷⁰ *Abū Ma'shar* pozvedá diskurs na úroveň prozřetelného jazyka: „Bůh Stvořitel, požehnaný a vznešený, dal hvězdám přirozená znamení a pohyby“ (4.6). Výsledkem je 1) složení „přirozených věcí“; 2) rozlišení mezi druhy; a 3) harmonie animální duše a těla. Slunce je v tomto ohledu obzvláště mocné, zvláště nad harmonií duše a těla. *Velký úvod* pak nabývá platónského tónu, přičemž formy fungují jako řemeslníci a prvky jako jejich nástroje, přičemž různé prvky se volí pro různá zvířata (4,8–9). Pokračováním symetrií mají prvky tři vlastnosti: 1) jsou navzájem v rozporu, 2) mění se v sebe a 3) zvyšují a snižují se, protože fungují prostřednictvím zředění a kondenzace nebo prostřednictvím změn jejich vlastností. Formy mají opačné vlastnosti: 1) nejsou navzájem v rozporu, 2) ani se navzájem nemění, 3) ani se nezvětšují a nezmenšují (4.12). Jednotlivec, který má jak prvky, tak formu, přijímá protiklady, změny a zvětšování a zmenšování z hvězd (s Božím svolením). *Abū Ma'shar* boří platónskou „formu“ (*ṣūra*) a aristotelovský „druh“ (*naw'*)⁷¹ a jejich rovnocennost se odráží ve způsobu, jakým *Jan ze Sevilly* překládá obě slova jako „druh“, zatímco *Heřman* překládá obě jako „forma“. Na každého jednotlivce lze tedy pohlížet ze čtyř různých hledisek: 1) na jednotlivce v rámci druhu; 2) jako složení čtyř prvků; 3) jak je určeno vlastností jeho formy spolu s vlastnostmi prvků; 4) jak je ovlivněn hvězdami. Poslední zmíněnou věcí je shoda animální a racionální duše v těle: všechny tyto podmínky vznikají „naznačením síly pohybů hvězd“, pohybů, jimiž je Stvořitel obdaroval.

⁶⁹ Srov. I, 5.6: „druh je druh pouze kvůli samostatným jedincům, kteří jsou pod ním“.

⁷⁰ Lemay zkoumá peripatetickou povahu kapitol 3 a 4 in *Abū Ma'shar and Latin Aristotelianism*, s. 55–85, a *Great Introduction*, I, s. 57–58.

⁷¹ V jiných kontextech je uvedena celá škála „rodů“, „druhů“ a „jednotlivců“ (např. I, 4,15–16).

Jsou uvedeny příklady správných (vlastních) indikací každé z planet a indikací sdílených s jinými planetami (slovo „indikace“ - *dalāla*, *significanttia*, *ducatus* - je nyní pevně stanoveno), nejprve ve vztahu k člověku (4.15), poté pokud jde o rostliny a minerály (4.16). Kapitola končí rozlišením mezi jedinci, kteří jsou výsledkem semene nebo štěpu vlastního druhu (zvířata a rostliny), a jedinci vzniklými samovolnou generací z prvků (zvířata, rostliny a minerály), a končí tvrzením, že posledně uvedený jev pochází přímo z Boha (4.18).

Pátá kapitola potvrzuje astrologii vyvrácením deseti druhů argumentů proti ní:

1. Že planety nemají vliv na nic pod sférou Měsíce. Vyvrácení pokračuje v argumentu druhé kapitoly, že méně dokonalý pohyb nemůže být příčinou dokonalejšího pohybu; proto kruhový pohyb, který je dokonalejší, protože nemá začátek ani konec, musí být příčinou přímých pohybů a změn, které mají počátky a konce. Bezdůvodně je zaveden morální tón (způsobení toho, že věc bude přijata, je „chvályhodná“; způsobení jejího odchodu je „vina“), a *Heřman* pohodlně vynechává (5,2–3).

2. Že planety označují univerzální věci, jako jsou čtyři živly, rody a druhy, ale nikoliv jednotlivce nebo části jednotlivců. Ale protože všechny tyto univerzální věci existují u každého jedince a protože druhy neexistují jinak než u jednotlivců, musí planety ovlivňovat i jednotlivce (5,4–6).

3. Že planety nemohou naznačit kontingent. Astrologická předpověď se týká pouze kontingentu (někdo nekonzultuje s astrologem, aby zjistil, zda oheň hoří nebo bude sníh studený), a proto pokud nic není podmíněné, je astrologie neplatná. Toto je nejfilosofičtější z argumentů a nejvíce se vztahuje k tomu, zda je astrologie deterministická (všechno se bude nutně odehrávat), což *Abū Mašar* popírá. Toto je jediná námitka proti astrologii, která se připisuje historické skupině, ale v arabských rukopisech existují rozdíly, kdo je tato skupina: *ahl an-naẓar wa-l-ğadal* nebo *Mutazilites* podle jedné tradice;

ahl al-ḥadīṭ wa-n-naẓar nebo tradicionalisté, podle jiné; latinské překlady implikují první.⁷² *Abū Maʿšar* zkouší „Filozofova“ (tj. *Aristotelova*) slova,⁷³ že ne všechno musí být nutné nebo nemožné, ale že některé věci jsou kontingentní (mohou jít oběma směry), přičemž uvádí čtyři různé argumenty pro nepředvídané události a tři různé způsoby, jak věc může být podmíněná. Poté hovoří svým vlastním hlasem a vysvětluje, jak planety označují nutné, nemožné a kontingent. Během toho *Abū Maʿšar* tvrdí, že samotné hvězdy mají rozumné duše (5.18a), které je spojují s člověkem; protože hvězdy i lidé čelí nezbytnému, nemožnému a kontingentnímu. Lidská bytost má možnost volby, která vyplývá z konfrontace její racionální duše se svou animální duší; hvězdy určují tento vztah mezi dvěma částmi jeho duše; proto si člověk zvolí to, co naznačují hvězdy.⁷⁴ Tato část končí rozlišením mezi hvězdami - které mají racionální duše, ale není třeba se rozhodovat - a člověkem, který má racionální duši, kterou používá k rozhodování - a zvířata, která nemají rozumné duše, a proto se nerozhodují (5.7–21).

4. Čtvrtou kategorií jsou astronomové, kteří věří, že hvězdy ovlivňují pouze změny ročních období. *Abū Maʿšar* to vyvrací tím, že znovu uvádí úzký vztah astrologie k astronomii a že někdo nemůže studovat jedno bez druhého (5,23–24).

5. Pátým argumentem jsou astronomové, kteří anulují astrologii z toho důvodu, že nikdo nemá takovou délku zkušeností, aby ověřil, zda opakování stejné konfigurace hvězd má stejný účinek. Astrologové se však mohou spolehnout na zkušenosti nashromážděné mnoha generacemi svých předchůdců a mohou provádět analogické dedukce (5,25–31).

---

⁷² G. Saliba, 'Islamic Astronomy in Context: Attacks on Astrology and the Rise of the Hay'a Tradition', *Bulletin of the Royal Institute for Inter-Faith Studies*, 4, 2002, s. 25–46.

⁷³ Některé z argumentů lze rozeznat v *Aristotelově De interpretatione*, v kapitole 9, ale není jasné, zda měl *Abū Maʿšar* spíše přístup k *Aristotelově* textu, nežli k parafrázi: viz C. Baffioni, 'Una citazione di *De Interpretatione*, 9 in *Abū Maʿshar?*' in *Aristotele e Alessandro di Afrodisia nella Tradizione Araba*, ed. C. D'Ancona and G. Serra, Padua, 2002, s. 113–132. Baffioni ukazuje (str. 130), že celá část (5.11) je tak blízko pasáži v *Kitáb Al-aḥḡār* od *Ġābir ibn Ḥayyāna*, že by měl být navržen společný zdroj. Viz také Lemay, *Abū Maʿshar a Latin Aristotelianism*, s. 113–130.

⁷⁴ Podrobnou analýzu tohoto argumentu, viz P. Adamson, 'Abū Maʿšar, al-Kindī and the Philosophical Defense of Astrology', *Recherches de théologie ancienne et médiévale*, 69, 2002, s. 245–270.

6. Šestým jsou aritmetici, kteří se zabývají přesností čísel a zjistili, že různé astronomické tabulky dávají různé hodnoty pozic planet. *Abú Mašar* tento argument kontruje tím, že počítání čísel není nejdůležitější částí astrologie. Aritmetik, který shromažďuje četné astronomické hodnoty, je jako lékárník, který sbírá četné byliny; slouží pouze astrologovi, stejně jako lékárník slouží lékaři. Pokud je astronom ve svých výpočtech aritmetik a pokud získá nesprávné hodnoty, není na vině astrolog. Pokud se bude držet *Ptolemaiových* hodnot v *Almagestu*, nebo lépe použije *Ptolemaiovy* nástroje (popsané v *Almagestu*, V, 1) a bude přímo sledovat polohy hvězd, neudělá chybu (5,32–34).

7. Sedmým jsou ti, kteří astrologii kritizují ze zášti: nejsou schopni dosáhnout mistrovství v předmětu, proto vykřikují kyselými hrozny (5,35–36).

8. Osmí jsou hrabiví (žoldnéřští) lékaři (nikoli praví lékaři, kteří znají hodnotu astrologie), kteří nahrazují „přicházející první ze zisku“ „nastupující první ze znalostí“ (arabská fráze „prognózy“). Jedná se o lékaře, kteří se specializují pouze na jeden aspekt své profese a znevažují ty aspekty, o kterých nic neví (včetně astrologie). *Abū Mašar* cituje známou *Hippokratovu* frázi „že věda o hvězdách není malou částí vědy o medicíně“, ⁷⁵ aby zdůraznil, že lékaři musí mít vždy astrologické znalosti. Spolupráce lékaře a astrologa je nezbytná, např. pokud astrolog předpovídá, že život pacienta končí, lékař není povinen ho léčit (5,37–39).

9. Nakonec se dostáváme k obecnému lidu, který buď (devátá kategorie) neoceňuje žádného vědce, kromě toho, kdo má peníze, nebo (desátá kategorie) posuzuje astrologii z nekompetentnosti praktiků astrologie, z nichž většina je ignorantských (5,40–42).

---

⁷⁵ Hippocrates, *Airs, Waters, Places*, ed. G. Gundermann, Bonn, 1911, s. 4.

Poté, co se *Abū Mašar* vypořádal s kritikou filozofů a teologů, astronomů, matematiků, neúspěšných astrologů, lékařů a obyčejného lidu, končí kapitolu tím, že přikáže těm, kteří chtějí zvýšit reputaci astrologie, aby se umění důkladně učili a užívali si uspokojení, které jeho mistrovství může přinést.

Šestá kapitola navazuje na téma třetí kapitoly první knihy *Ptolemaiovy Tetrabiblos*: tato astrologie je prospěšná. *Abū Mašar* nejprve přebírá tvrzení, že i když je předpověď možná, nevyhnutelně dojde k budoucím událostem, a proto znalosti předem nemohou situaci změnit. Poukazuje však na to, že škodlivé události v budoucnu lze rozdělit do pěti druhů: 1) první je událost, která ovlivňuje lidi jako celek; 2) druhým je individuální újma, které se člověk může zcela vyhnout; 3) třetí je škoda, které se může částečně vyhnout; 4) dojde ke čtvrtému druhu, ale má omezené trvání; 5) pátému, jemuž se člověk nemůže vůbec vyhnout.⁷⁶ U každého druhu je výhodné předem vědět, že k událostem může dojít: zda přijmout preventivní opatření ke zmírnění nebo úplnému odstranění jejich újmy, nebo se připravit na jejich nevyhnutelný nástup (např. uvést do pořádku své záležitosti, pokud ví, že někdo zemře). Lidé to přirozeně dělají pořád, i když popírají astrologii. Všichni lidé se navíc obávají očekávání činnosti, ale to by jim nemělo bránit v (například) cestování nebo setkání s někým. Spíše by měl astrolog dobře informovat své očekávání. Předvídání příjemných věcí přináší potěšení, které pokračuje až do doby konání činnosti, která se podobá potěšení z poslechu zpěvu nebo instrumentální hudby - o to více, protože hudba končí (6.18). Předvídání přirozeně využívají obyčejní lidé i lékaři, ale nejspolehlivější je předvídavost astrologů.

Část II začíná částí *Velkého úvodu* věnovanou důvodům základů astrologických nauk. *Abū Mašar* zde uvádí nauku starověkých moudrých lidí a jejich soulad s prozřetelností a vůlí Boží. Proto neustálé opakování „mysleli si ... uvažovali“

---

⁷⁶ Heřman přiřazuje tyto druhy k různým astrologickým žánrům: první k revolucím let světa, druhý až po pátý k nativitám, revolucím nativit a dotazování.

nebo „my říkáme ... a starověcí říkají“, nebo, aktivněji „dělali takové a takové, takové a takové“, s důsledkem, že „takové a takové se staly takovými a tak dále“. ⁷⁷ Tato část prochází částmi dvě, tři a čtyři.

Část II je o stálicích a znameních zvěrokruhu, jimiž jsou rozděleny. ⁷⁸ *Ptolemaiův Almagest* je považován za výchozí bod: zaprvé pro tvrzení, že Země má velikost bodu ve srovnání s kružnicí (*Almagest*, I, 6); zadruhé, existuje 1022 stálic (*Almagest*, VII – VIII), které se za 100 let pomalu pohybují o 1 stupeň (*Almagest*, VII. 4) (1.4). Šest kategorií velikostí hvězd (1,6) a názvy jejich souhvězdí (1,7–9) se nakonec odvozují z hvězdné tabulky v *Almagestu* VII – VIII a jména souhvězdí *Abū Mašara* jsou nejbližší těm z hvězd překladu *al-Haġġāġu*. ⁷⁹

Abū Mašar odkazuje na svou další knihu pro „indikace souhvězdí“, která nebyla identifikována. Téma by mohlo být naznačeno v následující kapitole (kapitola 2), kde *Abū Mašar* uvádí, že 36 souhvězdí, která nejsou ve zvěrokruhu, „obsahují konkrétní indikace“; tyto nejsou popsány ve *Velkém úvodu*. Tato druhá kapitola uvádí důvody, proč staří vybrali 12 souhvězdí pro zvláštní pozornost – pohybovali se kolem zodiakálního pásu. Kontrast mezi univerzálními indikacemi, které označují druhy, a zvláštními indikacemi, které naznačují jednotlivce, je leitmotivem této kapitoly. Znamení zvěrokruhu mají univerzální indikace a převládající role Slunce při "jeho příchodu a odchodu" privileguje jeho cestu oblohou. Nejvhodnějších je také 360 stupňů, na které staří rozdělili pás zvěrokruhu, protože je lze rozdělit na mnoho činitelů a blíží se počtu dní ve slunečním roce (2,9). Třetí kapitola vysvětluje, proč bylo zvoleno číslo 12. Zásadním důvodem bylo, že celá generace (resp. vznikání) vychází ze čtyř prvků a vykazuje tři podmínky: začátek, střed a konec. Znamení nenaznačují změnu prvků samy o sobě, ale pouze skrze stoupání a zapadání a skrze planety, které jsou v nich.

⁷⁷ *Abū Mašar* se ve skutečnosti řídí tónem *Ptolemaia* ve svém *Tetrabiblu*, jež rovněž uvádí důvody pro doktrínu, a „následuje své předchůdce“; např. *Ptolemy, Tetrabiblos*, I, 9, ed. Robbins, str. 58–59.

⁷⁸ Řecký text obsahuje pouze prvních devět oddílů první kapitoly (1–9) o fixních hvězdách a jejich souhvězdí, kapitolu 6 (o tropických, pevných znameních, a o znameních se dvěma těly) a začátek kapitoly 8 (o mužských a ženských znameních).

⁷⁹ P. Kunitzsch, *Der Sternkatalog des Almagest*, 3 vols, Wiesbaden, 1986–1991. Precese 1 stupeň na 100 let, seznam velikostí hvězd a počet hvězd na sever od rovníku, v pásmu zvěrokruhu a na jih od rovníku, se vyskytuje v blízkosti *Abū Mašara* poblíž třiceti kapitol současného *al-Farġānīho*, kap. 19, *al-Farġānī* však neuvádí počet ani názvy 48 souhvězdí.

Slovo pro zde použitý prvek je „*rukn*“ (doslova „úhel“) a oheň, vzduch, voda a země jsou konkrétně popsány jako „složené prvky“ (*arkān murakkaba*). Tyto složené prvky jsou distribuovány dvanácti znameními v pořadí oheň, země, vzduch a voda, opakují se třikrát a každé znamení vykazuje jiný stav každého z prvků, od vznikaní (generování přes mírnost až po poškození (3,5– 8). Kapitola končí chvalozpěvem na zázraky přírody (*Heřman* vynechal).

Nepředvídané pořadí znamení stanovené starými (oheň, země, vzduch a voda) je vysvětleno v kapitole 4. Zde *Abū Maʿšar* jasně uvádí, že oheň, vzduch, voda a země jsou „složené prvky“, z nichž jednoduché prvky jsou vlastnosti horka, vlhka, studena a sucha. V každé složené však dominuje jednoduchý prvek: teplo v ohni, sucho v zemi, vlhko ve vzduchu a chlad ve vodě. Během životního cyklu by mělo být na prvním místě teplo (tj. oheň) a na konci by mělo být studeno (tj. voda).

Důvody, proč je Beran prvním znamením (i když v kruhu, přísně vzato, nic není na prvním místě),⁸⁰ jsou uvedeny v kapitole 5. Zde je základní řád odlišný: vzduch (jaro), oheň (léto), země (podzim) a voda (zima), ale triplet, začátek, střed a konec, je zachován. To vysvětluje existenci tropických, fixních a bikorporeálních znamení (kapitola 6), jež zase předsedají začátku sezóny (období), jejímu založení a smíchání s následující sezónou (obdobím).

V tomto bodě vloží *Abū Maʿšar* kapitolu (kapitola 7) od jednoho z „*antiků*“ - *Herma*, čerpající z *Ġāṭīdīmūn* (*Agathodaimon*) - spojující témata předchozích čtyř kapitol do jednoho světového pohledu. Syntaxe se odpovídajícím způsobem změnila z „řekli / udělali“ na „víme / založili jsme“. *Heřman* z úcty k této autoritě slibuje, že slova *Hermova* bude spíše reprodukovat přesně, nežli parafrázovat, jak to dělá obecně se slovy *Abū Maʿšara*. Zdroj citátu *Abū Maʿšara* nebyl identifikován, ale není pravděpodobné, že jej vytvořil. Je však těžké odhadnout jeho rozsah. Možná to končí na konci 7.5,

---

⁸⁰ Zde *Abū Maʿšar* opakuje příslušnou frázi v Ptolemaiově *Tetrabiblos*, I, 10, věnovanou „vlivu ročních období a čtyř úhlů“: „ačkoli neexistuje přirozený začátek zvěrokruhu, protože se jedná o kruh, předpokládají, že znamení, které začíná rovnodenností, tedy Beranem, je výchozím bodem všech, takže nadměrná vlhkost jara je první částí zvěrokruhu, jako by to byl živý tvor“ (ed. Robbins, str. 58-61).

protože názor ostatních astrologů je zmíněn v 7.6. Zde je zdůrazněna zjevná nesrovnalost, že Beran je prvním znamením jarního kvadrantu, který je horký a vlhký, ale sám o sobě je horký a suchý.

Střídání mužských a ženských znamení je tématem další kapitoly (kapitola 8), ve které jsou sledovány dvě pořadí: podle pevné podstaty znamení, od Berana (mužské), přes Býka (ženské) až po Ryby (ženské); a podle náhodných poloh znamení na ekliptice: ascendent (mužský), druhé místo (ženské) ... dvanácté místo (ženské). Poslední kapitola se zabývá střídáním denních a nočních znamení od Berana.

Část III je věnována důvodům pro nauky týkající se planet se zaměřením na Slunce a Měsíc.⁸¹ Začíná otázkou, proč bylo pro obecnou indikaci vybráno pouze sedm hvězd. *Abū Ma'shar* rozlišuje mezi indikací prvků prostřednictvím znamení (předmět předchozí knihy) a indikací produktů elementů (živlů) prostřednictvím stálic a planet. Ale zatímco pevné hvězdy svou pevností naznačují konkrétní věci, které se pomalu blíží a odcházejí, planety kvůli rychlosti a rozmanitosti jejich pohybů naznačují obecné věci, rychlé vznikání a zanikání. Protože astrologie je konkrétně o síle pohybů planet, je zde přidána definice astrologie a astrologa (kapitola 2). Astrologie je „znalost toho, co síla pohybu hvězd ve specifickém čase naznačuje pro tento čas a pro specifikovaný budoucí čas“.

Abū Ma'shar předpokládá tři úrovně poznání planet: jednu, kde jsou indikace tak jemné, že překračují naše znalosti; druhou, ve které rozpoznáváme naznačenou věc, ale nikoliv nějaké podrobnosti o této věci; třetí poskytuje jak věc, tak její atributy. K tomu dochází v astrologii. Astrologie má šest částí: výchozí bod, původ (kořen), větev, důkaz, ovoce a konečný bod. *Heřman* považuje těchto šest částí za „okolnosti“ astrologie: tj. věci, o nichž by měli lidé vědět, než ji prostudují. Je potřeba vášnivý zájem o existující věci, pak znalost astronomie, pak její aplikace na záležitosti existující v tomto proměnlivém světě; důkazem je správnost předpovědi, ovocem je přínos, který se hromadí, a úplnost je konečným výsledkem.

---

⁸¹ Řecký text obsahuje pouze části sekci o vlivu Slunce a Měsíce.

Po tomto úvodu je třeba nejprve čelit argumentům, že 1) věci se vytvářejí samy bez Slunce a planet; 2) něco jiného, nežli planety, generuje věci. Odpověď na první otázku je, že žádná změna nemůže být výsledkem toho, že se něco vytvoří samo. Boží prozřetelnost se uplatňuje pro demonstraci, že Slunce je příčinou světla, tepla a přírodních kompozic. Ukazuje to skutečnost, že (kapitola 3) na místech, která jsou příliš daleko od Slunce, lidé a zvířata pocítují silnou zimu, zatímco ti, kteří žijí příliš blízko Slunce, zažívají nesnesitelné teplo. *Abū Mašar* uvádí příklady převzaté z různých vodních ploch - Arménské moře, Syrské moře, dvě jezera zajišťující vodu Nilu a moře Zangü - pravděpodobně převzaté ze stejných zdrojů jako jeho geografický exkurz v kapitole 4.5 – 7. Poté popisuje, jak geografická poloha ras ovlivňuje jejich fyziognomii a charakter: Turci k severnímu pólu (*Abū Mašar* podrobně popisuje mongoloidní charakteristiky, 3,9); Súdanci a Etiopané směrem k rovníku (kteří mají typické bantuovské (Bantuové) vlastnosti, 3.10); obyvatelé Babylónie (tj. Bagdádu), kteří mají dokonalou směs vzduchu, takže jejich intelekt a charakter jsou dobré: toto je země učených a proroků (tuto frázi *Heřman* vynechává). Kapitola pokračuje citací jednoho z moudrých mužů - *Hippokrata* - v jeho *De hebdomadibus*; v tom smyslu, že světlo hvězd rozkládá hustotu noci.⁸² Hlavní myšlenkou této knihy je zatím to, že Slunce má nejen různé účinky v různých dobách, ale má také různé účinky v různých částech zeměkoule.

Zbytek části III je věnován vlivu Měsíce, z nichž nejnápadnější je příliv a odliv. Popis přílivu a odlivu *Abū Mašara*, který je do značné míry přijatelný, je podstatný; zabírá celou kapitolu 4–8.⁸³ Pokračuje ve svém přiřazování různých podmínek různým topografiím (lidé na volném moři, na pobřeží, na ostrovech a v ústí řek) a různým mořím (Arménské moře, Syrské moře, Indické moře, vody Basry a „města Číny“). Výčet končí výpravou o plavbě přes Indický oceán, údajně převzatou od „zkušených námořníků“, a verbálními paralelami v pozdějším díle *al-Bakrīho*.⁸⁴ *Periplus Indického oceánu*

---

⁸² In Pseudogaleni in Hippocratis De septimanis commentarium, ed. G. Bergsträsser, Berlin, 1914, s. 10.

⁸³ Popis jeho teorie a jejího bohatství v rukou latinských překladatelů je uveden in Ch. Burnett, 'Does the Sea Breathe, Boil or Bloat? A Textual Problem in Abū Ma'shar's Explanation of Tides', in *Mélanges offerts à Hossam Elkhadem par ses amis et ses élèves*, Brussels, 2007, s. 73–79.

⁸⁴ 'Abd Allāh ibn 'Abd al-'Azīz al-Bakrī, *Kitāb al-Masālik wa-l-Mamālik*, ed. A. van Leeuwen and A. Ferré, Tunis, 1992, s. 298–299.

ukazuje, že byl zcela uzavřen jedním břehem, takže plavbou na Dálný východ (zmiňují se Khmer / Qamār a Kalah) by člověk skončil plavbou po východním pobřeží Afriky.

Devátá kapitola se obrací k dalším údajům o Měsíci, zejména pozorovaným lékaři. *Abū Maʿšar* zmiňuje kritické dny - dny, kdy pacient trpí krizí -, předpovědi počasí a několik skutečností, které se zdají být spíše výsledkem pozorování nebo lidové tradice než učení knihy: noční spánek pod Měsícem způsobuje apatii, maso vystavené Měsíci mění jeho vůni a chuť; mozky zvířat se začátkem měsíce zvětšují; ryby vyplavaly ze svých doupat v první polovině měsíce. Zmínil farmáře, zemědělce a horníky, přičemž čerpal ze svých zkušeností s vlivem Měsíce na zvýšený růst ovoce a zeleniny a drahokamů v první polovině měsíce. Je tedy jasné, že nejen Slunce, ale také Měsíc má velmi odlišné vlastnosti při změně věcí, které se na jiných planetách nenacházejí.

Část IV zvažuje planety úplně. Stejně jako část III, tak začíná úvodní sekci; tentokrát se táže, zda *Ptolemaios* autor *Almagestu*, byl stejný jako *Ptolemaios*, autor *Tetrabiblos*. *Abū Maʿšar* je podezřívá z toho, že jsou odlišní, protože astrolog, jak tvrdí, věřil, že planety ovlivňují teplo, chlad, suchost a vlhkost sublunárních prvků tím, že jsou samy horké, studené, suché a vlhké, a že vlhkost Měsíce byla způsobena vlhkými exhalacemi ze země, a Saturnova suchost byla způsobena tím, že byl příliš daleko na to, aby přijímal jakékoli vlhké exhalace ze Země.⁸⁵ Cituje doslovně *Ptolemaiovu* zprávu o příčině živlových vlastností každé planety (1.4),⁸⁶ a vyvrací jeho výroky o planetách jeden po druhém (1,5–10).

Druhá kapitola pokračuje v tónu kritiky, ale tentokrát astrologů obecně, kteří odvozují živlové charakteristiky planet analogicky (qiyās) z toho, co se vyskytuje v sublunární říši. Jelikož barva tekutin (žlutá žluč, krev, hlen a černá žluč) odhaluje jejich živlové vlastnosti, staří astrologové vykreslili falešnou analogii v tom, že i barvy planet odhalily jejich živlové vlastnosti. Živlové vlastnosti planet odvozené z jejich barev určovaly, zda byly prospěšné nebo zlomyslné (2,17); např.

⁸⁵ Tato diferenciaci mezi Ptolemaiem je zachována v řeckém textu, který jinak zachovává pouze krátké úryvky o barvách a směsích - a planety vládnuoucí dnu i noci - z této části."

⁸⁶ Ptolemy, *Tetrabiblos*, I, 4 ('Of the Power of the Planets'), ed. Robbins, s. 35–39.

Venuše byla přínosem, protože její „přirozenosti“ byly horké a vlhké. Ale toto (říká *Abū Maʿšar* v kapitole 4) je špatné, protože 1) barvy planet nejsou stejné jako barvy štáv, 2) člověk by měl jen porovnávat na základě dvou složek, 3) dedukce živlové kvality z barvy je nespolehlivá, protože věci stejné barvy mohou mít různé živlové kvality, 4) žádné prvky by neměly být popisovány jako zlomyslné, protože všechny prvky jsou generativní. *Abū Maʿšar* tak nahrazuje falešné argumenty astrologů spolehlivými argumenty filozofů. Uvědomovali si, že štěstí a neštěstí v sublunárních věcech vyplývá z vlastnictví pohybů planet, nikoli z jejich přirozenosti.

Od části V až do konce je *Velký úvod* spíše kompendiem astrologických doktrín a věnuje menší pozornost důvodům těchto doktrín. Bylo uznáno jako první pojednání o druhé části svazku v arabském *MS, Istanbul, Halet Effendi 541*,⁸⁷ a výhradně z této části je *Kratší úvod do astrologie*.⁸⁸ *Abū Maʿšar* odůvodní odlišné doktríny pouze v případě, že mezi autoritami dojde k neshodě. Jako určitý přechod oproti předchozí části se první kapitola části V zabývá „náhodnými“ podmínkami planet určenými jejich polohami ve znameních. První z nich jsou domy planet (kapitola 2). *Abū Maʿšar* vyvrací teorii, podle které jsou domy určovány tím, že planety jsou ke Slunci vázány vazbami různých délek. Teorie zpochybňovaná *Abū Maʿšarem* pochází z indických zdrojů, přenášená Peršany (2.3–5).⁸⁹ *Abū Maʿšar* předává další vysvětlení pro domy planet a uvádí pravý důvod, který předpokládá stejný pohyb každé z planet, které se zdají jen zrychlovat nebo zpomalovat na základě mnoha kruhů.

Nejprve *Abū Maʿšar* shrnuje popis domů od „Ptolemaia, autora knihy astrologie“ (tj. *Tetrabiblos*, I, 17). Zatímco *Ptolemaios* říká jen to, že Rak a Lev jsou blíže našemu zenitu, „a proto jsou nejproduktivnější pro teplo a vřelost, a jsou tedy přiřazeni k největším a nejmocnějším nebeským tělesům, jmenovitě Slunci a Měsíci, a Rak je přiřazen k Měsíci,

⁸⁷ Lemaý, Great Introduction, I, s. 155.

⁸⁸ Odtud následuje řecký text systematictěji po arabštině.

⁸⁹ Tuto pasáž přeložil David Pingree (na str. 60–61, Antonio Panaino's *Tessere il cielo*, Roma, 1998), kde jsou diskutovány jeho sanskrtské a perské paralely; viz také D. Pingree, 'Māšā'allāh: Some Sasanian and Syriac Sources', in *Essays on Islamic Philosophy and Science*, ed. G.F. Hourani, Albany NY, 1975, s. 5–14 (viz s. 6).

protože je ženský, zatímco Lev je přiřazen ke Slunci, protože je mužský“, *Abū Mašar* rovněž zohledňuje změny v ročním období a živlových kvalitách, přiřazení Slunce a Měsíce denní a noční době a jejich konjunkci a opozici. Vrací se k téměř doslovnému citátu *Ptolemaia*, když přiřazuje ostatní znamení ostatním planetám na základě jejich živlových vlastností a příznivých nebo nepřátelských aspektů ke světlům, a končí slovy: „Přiřadili polovinu sféry Slunci, tj. od Lva na konec Kozorožce, a druhou polovinu Měsíci, tj. od začátku Vodnáře do konce Raka, takže každé ze světél má partnerství s každou planetou v jednom ze svých dvou domů - podle toho, co je v oblasti související s tímto světlem.“⁹⁰

Abū Mašar poté uvádí *Hermův* důvod rozdělení domu (kapitola 4). Začíná to tím, že nemáme nic společného s živlovými vlastnostmi. Spíše to souvisí s pohyby planet: pět planet je buď na východ nebo na západ od Slunce (vychází před nebo za Sluncem) a mající pohyb vpřed a vzad - majíce dvě „formy“. Slunce a Měsíc mají pouze jednu formu v tom, že první nemůže být na východ nebo na západ od sebe a ani jeden z nich nemá zpětný (retrográdní) pohyb. Měsíc přiléhá ke Slunci, protože je to jediná planeta, která přijímá světlo ze Slunce (ostatní planety jsou svítící). Poté, co *Abū Mašar* zjistil, proč mají Slunce a Měsíc vždy jen jeden dům, zatímco ostatní planety mají dva, a proč musí být Měsíc vedle Slunce, najde nejvhodnější znamení zvěrokruhu pro Slunce, které určuje skutečnost, že teplo a sucho jsou nejsilnější, když je Slunce v 15 stupních Lva. Toto je jediný ústupek (pokud je takový) vysvětlení pomocí živlů. Ostatní domy jsou přidělovány striktně podle pořadí orbisů planet, počínaje Merkurem a konče Saturnem. Toto - *Abū Mašar* říká - „je vysvětlení Agathodaimona“. *Abū Mašar* k tomu přidává jakýsi komentář nebo dodatek, potvrzuje toto pořadí prostřednictvím aspektů, podobně jako to udělal *Ptolemaios* (4.5), a přidává odkaz některých lidí na opozici světla a tmy (Slunce a Měsíc v opozici vůči Saturnu), znalosti a materiální bohatství (Merkur versus Jupiter) a radost a hrůza (Venuše versus Mars) (4.6).

Abū Mašar kontrastuje hermetický popis, od Slunce a Měsíce směrem ven přes Merkur, Venuši atd., na ptolemaiovské pořadí, jež jde přímo ze Slunce a Měsíce na Saturn (4.8). Opakem domu planety je jeho detriment (*wabāl*) a

---

⁹⁰ Srov. Tetrabiblos, I.17, ed. Robbins, s. 79–80: „V souladu s tím předpokládali, že půlkruh od Lva po Kozorožce je sluneční a že od Vodnáře po Raka je lunární, takže v každém z těchto půlkruhů může být každému z nich přiřazeno jedno znamení pěti planet jako jeho vlastní, jedno nesoucí aspekt ke Slunci a druhé k Měsíci.“

jeho domy jsou mužské a ženské, podle toho, zda patří do poloviny Slunce nebo Měsíce (4,9). Části (Losy) lze také vypočítat na základě domů (rozdělení částí, které není uvedeno v části VIII, věnované částem) (4.10).

Další část se zabývá exaltacemi planet (kapitoly 5–7). *Abū Ma'sar* opět staví *Ptolemaia* proti *Hermovi*. *Ptolemaios* dává pouze celá znamení jako exaltaci, ne jednotlivé stupně, zatímco *Hermes* podrobně vysvětlil, proč byly planety přiřazeny k stupňům ve znameních. *Abū Ma'sar* poté vyvrací ty, kteří tvrdili, že planety byly dány ve stupních jejich exaltací, od nichž zahájily svůj pohyb, a že byly později vázány ke Slunci (jak již bylo řečeno dříve). Proti tomu pracuje s teorií filozofů Peršanů, Indů a Řeků, podle níž se všechny planety začaly pohybovat od počátku Berana,⁹¹ a jejich pohyb se nezměnil a nikdy se tak nestane (5,4–5). V šesté kapitole cituje *Abū Ma'sar* celou *Ptolemaiovu* kapitolu o exaltacích (*Tetrabiblos*, I, 19 [20]), ve které je přiřazení celých znamení coby exaltace planet založeno na živlové povaze planet. Naproti tomu *Hermes* (kapitola 7) provádí přiřazení z hlediska polohy planety ve vztahu ke Slunci a délky denního světla a tmy. Vhodnost pro konkrétní stupně exaltací je podrobně vysvětlena (7,6–9), včetně toho, že pro Jupitera, protože představuje úsudek a pořádek, je správné, že jeho exaltace by měla být na ascendentu horoskopu světa.

Když přichází na hranice planet (kapitola 8), *Abū Ma'sar* čelí třem různým uspořádáním již v *Tetrabiblu* - u Egyptanů, u Chaldejců a u samotného *Ptolemaia* - a přidává ustanovení „*As'raṭū*“ a Indy, jejichž zdroje nebyly nalezeny. „*Aṣṭraṭū*“ je jedinou autoritou, která mezi účastníky hranic zahrnuje Slunce a Měsíc.⁹² Podle jiných však Slunce a Měsíc stále mají svoji roli, protože sdílejí hranice s každou z pěti zbývajících planet. *Abū Ma'sar* tyto teorie odmítá a tvrdí, že světla nemají na hranicích podíl. Poté se zmiňuje o *Ptolemaiově* údajném objevu starověké knihy, přičemž uvádí výrazy, které upřednostňoval, ale které si ze strachu z kritiky nepřisuzoval (tvrdí *Abū Ma'sar*). *Abū Ma'sar* vyjmenovává hranice Egyptanů a *Ptolemaia* (ukazuje varianty, které se také objevují jako alternativy v takzvané *Proklově Parafrázi Tetrabiblu*).⁹³

⁹¹ V, 7.6 upřesňuje, že Beran byl ve středu nebes, a že Rak byl tedy „ascendentem světa“.

⁹² Také Valens.

⁹³ J.M. Ashmand, *Ptolemy's Tetrabiblos or Quadripartite*, London, 1822 (reprinted, 1917), s. 47–53.

Místo toho, aby uvedl hranice Chaldejců, jak je uvedeno v *Ptolemaiovi*, vkládá komplikovaný příběh o původu hranic z Chaldeje z Babylonu a jejich eminenci v astrologii a astronomii a zmiňuje *Ptolemaiovu* kritiku nedostatku starověku jejich hranic (kritika *ex silentio*, protože *Ptolemaios* zdůrazňuje starodávnost egyptské tradice a „starou knihu“, kterou našel). Hranice „*Aṣṭraṭū*“ jsou uvedeny v tabulce bez komentáře (kapitola 12). Ale *Jan ze Sevilly* ve svém překladu (možná po jiném arabském rukopisu) vysvětluje, jak pro každé znamení první hranice patří vládci tohoto znamení a ostatní hranice následují v pořadí planetárních sfér. Indové také měli jednodušší uspořádání hranic, ve kterém všechny mužské znamení následovaly jeden vzor a ženská znamení jiný (kapitola 13). *Abū Ma'sar* končí sekci tím, že nejsprávnějším rozdělením je rozdělení podle Egyptanů.

Pro triplicity (kapitola 14) *Abū Ma'sar* uvádí, že mužským triplicitám vládnou mužské planety, ženským ženské, a každá má dva vládce, kteří se střídají ve dne v noci, zatímco třetí planeta je jejich partnerem ve dne v noci.

Následující část je věnována dvěma tradicím týkajícím se rozdělení každého ze znamení zvěrokruhu na tři. Prvním z nich je učenců z Persie, Balonu a Egypta (kapitola 15), ve kterém se divizím říká „tváře“ (*wuḡūh*; *facies*, *decani*), a jejich vládci jednoduše následují pořadí planet, počínaje Marsem jako vládce Berana, pro první dekan. Druhým je Indů a zachovává arabský přepis sanskrtského výrazu, což je přepis řeckého *δεκανός*: *darīḡān*. V tomto případě jsou první tři dekany (z Berana) třemi vládci z triplicity Berana, zatímco vládci dekanů z Býka jsou vládci z triplicity tohoto znamení atd. Rozdíl mezi *wajh* a *darīḡān* zachová *al-Qabīṣī*,⁹⁴ ale *Abū Ma'sar* se rozhodl, a rozhodl se pro vzorec Peršanů, Babyloňanů a Egyptanů. Zůstává však u Indů, kvůli nauce *nawbahr* neboli devátým částem znamení (kapitola 17), pro níž si opět vybere mezi dvěma formulemi. Kapitola 18 představuje postupně menší rozdělení znamení: na dvanáct částí a na třicet částí, z nichž každá je ovládána planetou. Tato poslední část je přičítána *Hermovi*.

---

⁹⁴ al-Qabīṣī, *The Introduction to Astrology*, ed. Ch. Burnett, K. Yamamoto and M. Yano, London, 2004, s. 28–31 a 130–131.

Nyní, když jsme dospěli k jednotlivým stupňům, popisuje *Abū Maʿšar* jejich rozdělení na mužské a ženské (tři druhů; kapitola 19), jasné, šeré, tmavé a prázdné stupně (20), studny (což způsobí, že planeta ve stupni ztratí svou sílu; kapitola 21) a stupně zvyšujícího štěstí pro zrozence, když je v nich planeta (kapitola 22).⁹⁵

Největší částí části VI je známý popis souhvězdí 36 dekanů podle Peršanů, Indů a *Ptolemaia*, které dosáhlo slávy tím, že je reprodukováno na stěnách *Salone dei Mesi* v *Palazzo Schifanoia* ve Ferraře.⁹⁶ Abu Maʿšar kritizuje dřívější popisy souhvězdí, protože nepopisují, co označují. Apeluje na svou hlavní autoritu *Herma* (ale také na *Ptolemaia*, *Dorothea*, *Teucera* a *Antiocha* nebo *Antigona* - toto je jeho nejdelší seznam autorit), který tyto údaje uvádí. Odkazuje na jiné knihy, v nichž se tomuto tématu věnuje; tyto nebyly identifikovány. Figury, které dávali starověcí souhvězdím, neměly být vidět na obloze, ale spíše naznačovaly vlastnost skupiny hvězd, kterou reprezentovaly. Ale různé národy daly těmto figurám různé formy. Spadají hlavně do tří skupin: 1) obyvatelé Persie, Babylonu a Egypta; 2) indické; 3) ty, které zmínili *Aratus* a *Ptolemaios*.⁹⁷ Figury *Arata* a *Ptolemaia*, které byly vytvořeny ze skutečných hvězd, se odchýlily (podle precese) od dekanů, kde byly v době *Ptolemaia*, k místům, kde jsou v době *Abū Maʿšara* (což uvádí jako ekvivalent 848–849). Ale další dvě sady figur jsou vázány na dekany, a tak se neztratily. *Heřman* upřesňuje, že tyto figury nejsou obdařeny hvězdami, ale jsou jisté „mezi znamením vyššího kruhu“, z čehož vyplývá, že patří do devátého kruhu (často nazývaného tropický kruh), který ležel za osmou sférou fixních hvězd.

Abū Maʿšar popisuje každé ze znamení zvěrokruhu z hlediska živlů, šťáv a chutí - přidává barvy pro Berana, Blížence, Váhy (navzdory jeho odmítnutí takového živlového popisu nebeských těles, v části V), a řídí se tímto s popisem každého ze tří dekanů podle tří autorit. Priorita daná Peršanům (kteří se po výše shrnutém úvodu nezmiňují jménem), může

⁹⁵ K této položce, viz diskuse in S. Heilen, *Hadriani genitura: die astrologischen Fragmente des Antigonos von Nikaia*, 2 vols, Berlin and Boston, 2015, s. 1265–1267.

⁹⁶ Pro nejpodrobnější analýzu, viz *Palazzo Schifanoia a Ferrara*, ed. S. Settis et al., 2 vols, Modena, 2007. Tuto kapitolu upravil K. Dyroff v publikaci F. Boll, *Sphaera*, Leipzig, 1903, s. 482–539, avšak s velkým vylepšením. Lemay věnuje zvláštní pozornost této kapitole in *Great Introduction*, III, s. 372–389, 421–481.

⁹⁷ *Aratova Phainomena* byla známa al-Bīrūnīmu a zmiňuje ji několik arabských autorů: viz F. Sezgin, *Geschichte des Arabischen Schrifttums*, VI, Leiden, 1978, s. 75–77. *Heřman* přidává Hygina, jehož by Arabové neznali.

naznačovat, že *Abū Mašar* upřednostňuje svůj vlastní lid. *Heřman* znovu slibuje, že poskytne doslovný překlad a nic nevynechá. Také řecká verze je poměrně zaplněná.

Ve druhé kapitole *Abū Mašar* používá *Ptolemaiovy Praktické tabulky* (které *Abū Mašar* připisuje *Theonovi*, jak to bylo v arabské tradici běžné) pro různé rostoucí časy planet podle šířky.

Třetí kapitola se věnuje planetárním aspektům. *Abū Mašar* se hlásí k aspektům spíše podle stupňů kruhu, než podle znamení (jak naznačuje *Ptolemaios*). Následující čtyři kapitoly pojednávají o astrologických definicích, o nichž není sporu, i když implikují ve znameních emoce (milující, nenávistné, nepřátelské, přátelské, poslušné a souhlasící třemi různými způsoby.) *Abū Mašar* znovu cituje Peršany jako authority (kapitola 5.4). V osmé kapitole odkazuje na odvození hodin a dnů od progrese přes zvěrokruh jednoho stupně každý rok. Ale hlavním způsobem, jak vypočítat „dny a hodiny znamení“, je trvat na nejmenších rocích vládce znamení. *Abū Mašar* uvádí seznam nejmenších let každé z planet vládoucích znamení. Vypracuje to pro každé ze znamení zvěrokruhu.

Chorografie, která následuje v kapitole 9, uvádí země a terény (půdy) patřící každému znamení, aniž by vysvětlil důvod této distribuce. Znamení označující pohyb a odpočinek (kapitola 10), hodnost ve společnosti (kapitola 11), části lidského těla (kapitola 12), milost a krása (kapitola 13), chtíč a nemoci (kapitola 14), cudnost a ctnost žen (15), počet dětí (16. kapitola), řezající a zlostná znamení (17. kapitola), kvalita hlasu (18. kapitola), různé tělesné nedostatky (19. kapitola), vady oka (20. kapitola), chytrost a starosti (kapitola 21), škála nehumánních zvířat (kapitola 22), stromy a rostliny (kapitola 23) a různé druhy vody, a oheň (kapitola 24) rychle následují jedno po druhém. Kapitola 25 dává růži větrů (12 větrů přiřazených každému z dvanácti znamení zvěrokruhu).

Kapitola 26 přechází od znamení zvěrokruhu, která mají základní vlastnosti, k dvanácti částem ekliptiky - „místům“ - která jsou určena jejich polohou na obloze. Za prvé, rozdělení na kardinály, následující a kadentní v každé ze čtvrtí (kvadrantů) ekliptiky, počínaje ascendentem, středem nebes, descendentem a kardinálem pod zemí. Místa jsou známá

podle jejich pořadí a podle témat, která jsou jimi označena: první místo označující život, druhé, bohatství, třetí, bratři, čtvrté, otcové, páté, děti, šesté, nemoci, sedmé, ženy, osmé, smrt, deváté, cesta, desáté, autorita, jedenácté, štěstí a dvanácté, nepřátelé (26,4–16). Důvody těchto přisuzování lze vysvětlit pořadím sfér (26.17). První místo je podobné jako Saturn, protože Saturn je planeta temnoty a většina ascendentu je pod horizontem a Saturn je vhodný pro indikaci vynoření zroence z lůna jeho matky (26.18). Jupiter přebírá výživu novorozeného dítěte, které je součástí „bohatství“, kterým je dítě obdařeno (26.19). Ostatní korespondence jsou méně přesvědčivé: třetí místo (bratrů) patří Marsu, protože Mars a Saturn jsou jako bratři v neštěstí; čtvrté místo patří Slunci, protože jeho směřování s Měsícem je jako styk muže a ženy, a proto je vhodné pro otce atd. Přitažlivost tohoto vysvětlení umožňuje *Abū Ma'sarovi* chovat myšlenku, že místa mají své vlastní indikace, stejně jako planety vlastní indikace (26.31). Poslední část kapitoly 26 popisuje radosti planet - tj. místa, kde se jim líbí - která jsou dána vhodností témat míst k tématům spojeným s každou z planet (26.32).

Kapitola 27 rozděluje čtyři čtvrtiny sféry mezi ducha a tělo a obsahuje základní vysvětlení, proč by tomu tak mělo být. Kapitola 28 připomíná skutečnost, že žádný prvek neexistuje sám o sobě, ale všechny kompozice jsou vytvořeny ze směsí prvků. Pro novorozence, i když jeho živlová konstituce může primárně záviset na prvku ascendentu, bude ovlivněna i dalšími třemi kardinály,⁹⁸ z nichž každý je spojen s jiným prvkem. Kapitola 29 spojuje škálu sedmi barev s kardinály a s jednotlivými místy. Poslední kapitola oddílu o kvadrantech a místech stručně pojednává o různých délkách kvadrantů, aniž by uváděla jakékoli hodnoty. Část VI končí několika různými kapitolami. Kapitola 31 uvádí sady čtveřic: čtyři „přirozenosti“, čtyři větry, čtyři roční období, čtyři rozdělení znamení, čtyři rozdělení sféry, čtyři čtvrtiny dne a noci a čtyři věky člověka. Kapitola 32 zase spojuje definice dne a roku a několik analogií mezi děleními dne a roku. 33. kapitola představuje vládce hodin a vysvětluje, jak, když je každé planetě přidělena hodina v pořadí, skončíme s vládci prvních hodin každého dne, jež pojmenovávají celý den (den Slunce, den Měsíce, den Marsu, den Merkuru, den Jupitera, den Venuše a den Saturna). *Abū Ma'sar* uvádí důvody pro zahájení v neděli (jako „první den“) jako 1) že podle astrologů z Persie a Indie začaly světové dny

---

⁹⁸ Cardines. Rohové domy.

od neděle (33,5), 2) všechny národy nazývají neděli „jedničkou“ a tudíž následující dny jsou „dva“, „tři“ atd. a 3) (možná glosa) Bůh v ten den zahájil své stvoření.

Část VII je věnována základním a náhodným podmínkám planet. Poté, co *Abū Mašar* diskutoval o fyzikálních podmínkách planet, se nyní zabývá jejich astronomickými podmínkami, jako je zvyšování nebo snižování pohybu (i když předpokládal rovnoměrný pohyb na začátku části V), co do čísla, světla a výpočtu. Druhá kapitola se zabývá podmínkami planet v pohybu ve vztahu ke Slunci, od „bytí v srdci“ Slunce po opozici. V obou těchto kapitolách používá *Abū Mašar* několik perských slov a v VII, 1.11 odkazuje na „žih Persie a Indie“. Třetí kapitola se zase týká postavení planet vzhledem ke čtvrtím sféry a dvanácti místům. Planeta má moc nad určitým počtem stupňů před a po ní, jež se nazývá „síla jejího těla“ (*ğirm*; v překladu *Jan ze Sevilly* jako „orbis“). Žádná z těchto astronomických nauk nevyžaduje vysvětlení. „Těla“ planet jsou relevantní v tom, že, jak je uvedeno v kapitole 4, míšení dvou planet je silnější, když jsou v polovině vzájemného orbisu. Planety se fyzicky nemísí, protože zůstávají ve svých oddělených sférách. Směšování, do něhož se zapojují lékaři, se proto nevztahuje na planety, jejichž „povahy“ se nemísí, ale jejichž vlastnosti jsou smíšené (4.7). *Abū Mašar* jde do určité délky, aby popsal způsob, jakým se planety spojují a neustále mluví o jejich živlových vlastnostech (z nichž je na planetě zafixováno horko a studeno, zatímco sucho a vlhko lze změnit). Uvádí diskusi o rozdílech mezi kompozicí, míšením, spojováním a mícháním (4.19). Ačkoli to v arabštině není jasné, Heřman se rozhodl pro „sdružování“ coby vhodné pro spojení planet.

Kapitola 5 definuje každou z dvaceti pěti podmínek, které jsou mezi planetami. Mezi zmíněnými autoritami je *Dorotheus*, od kterého je citována podstatná pasáž (5.10), a knihy Peršanů, Babyloňanů a Egyptanů, známé jako *Bizīdağāt*.⁹⁹

---

⁹⁹ To by normálně odkazovalo na Antologie Vettia Valense, jehož název, i když má tvar množného čísla, odkazuje pouze na jednu knihu: viz Sezgin, *Geschichte des arabischen Schrifttums*, VII, s. 38–41.

Kapitola 6 pojednává o štěstí a neštěstí, o síle a slabosti planet a o poškození Měsíce. Kapitola 7 pojednává o vrhání paprsků planetami. Kapitola 8 uvádí hodnoty firdarií a let planet rozdělené na největší, velké, střední a malé. Firdaria jsou nestejně dlouhé doby, počínaje od Slunce a předcházející v pořadí planet, končící Hlavou a Ocasem, a činí celkem 75 let, což je pomyslná délka lidského života. *Abū Mašar* nezmiňuje účel *fardāra*, ale odkazuje čtenáře na jinou jeho knihu, ve které jsou uvedeny důvody. Kapitola 9 podrobně uvádí povahu každé z planet, včetně jejich živlových vlastností, prvku, někdy šťávy, vkusu, etap lidského života, profesí a činností, charakteru a materiálního bohatství. Poskytuje bohatý fond slovní zásoby.

Celá část VIII je věnována částem (losům). Části jsou místa na ekliptice, která se počítají spočítáním počtu stupňů mezi dvěma prvky ve směru, ve kterém je zvěrokruh odstupňován (obvykle planety, ale také další část nebo místo spojení Slunce a Měsíce), a vypočtením od ascendentu stejným směrem (často s odlišným vzorcem pro den a noc). Toto je postup, který nezávisí ani na pozorování, ani na fyzice - ani na analogii, a jako takový jej *Ptolemaios* ve svém *Tetrabiblu* opomněl.¹⁰⁰ *Abū Mašar* obhájí tento postup odvoláním na zkušenosti starověkých a s odvoláním na prvního *Herma*, jako obvykle, ukazuje, jak Peršané, Babyloňané a Řekové použili pro konkrétní téma jak pozorování planety, která byla vládcem místa tohoto tématu (a jeho vztah k jiným planetám), tak část, která byla týkající se tématu (1.5).

Abū Mašar však také vymýšlí důvody pro proveditelnost částí: 1) význam zakřivenou čarou vzdálenosti mezi planetami o stupně (odlišný od přímých „geometrických“ vzdáleností použitých v aspektech, 1.6); 2) že část byla nutná k rozhodování, když nebylo možné jinak vyřešit rozpor s jinými ukazateli (1.7). *Abū Mašar* ve své vlastní definici zdůrazňuje přirozený aspekt části, která část je „znalost vzdálenosti mezi dvěma indikátory, které indikují jednu věc přirozenou indikací, a jejího padnutí do určité polohy sféry“ (1.8). Jsou nutné tři věci: dva indikátory, které jsou pevně dány, a třetí indikátor, který se neustále pohybuje - tím je (obvykle) ascendent. Je vidět, jakou důležitost přisuzuje částem, protože jim

---

¹⁰⁰ Ptolemaios používá pouze Část Štěstí a kritizuje použití částí: *Tetrabiblos*, III, 4,4 a 10 (ed. Robbins, str. 274–277).

věnuje celou knihu *Velkého úvodu*. Rozděluje tyto části do skupin: 7 planetárních částí, 80 částí spojených s astrologickými místy a 10 částí nespádajících do žádné z těchto kategorií, celkem 97. *Abū Mašar* zmiňuje dva zdroje, *Vettia Valense* a *Herma*. Zmíní se o *Valensovi*, jen když pro část dává jiný vzorec než *Hermes*. Je tedy možné, že výchozím zdrojem jeho informací byl *Hermes*, o němž je známo, že psal o částech v řecké knize *Panaretos*, která nebyla identifikována.¹⁰¹

Velký úvod končí bez jakéhokoli závěru, s obvyklými chválami Bohu a požehnáním *Mohameda* (vynechán jak *Janem ze Sevilly*, tak *Heřmanem z Korutan*).

Abū Mašar je hrdý na to, že se může spolehnout na řecké dědictví *Ptolemaia* (astronoma) a *Aristotela* (filozofa). Je kritičtější vůči *Ptolemaiovi*, astrologovi, kterého odmítá přijmout jako totožného s astronomem, a má pro astrology obecně ostrá slova kritiky, a to jak kvůli jejich vysvětlení nebeské příčinnosti, pokud jde o čtyři pozemské prvky, tak pro jejich neschopnost. Vyhrazuje si největší úctu k *Hermovi*, ale jeho díla nebo díla, která podle jeho názoru přímo citoval, bohužel nebyla identifikována.

---

¹⁰¹ Paulus Alexandrinus, *Elementa apotelesmatica*, ed. Æ. Boer, Leipzig, 1958, s. 47–53 a 118. Řecká verze vynechává poslední čtyři kapitoly.

Rukopisy

Následující rukopisy *Velkého úvodu* jsme viděli a bude na ně odkazovat následující abreviatura:¹⁰²

B Oxford, Bodleian Library, or. 565

C Istanbul, Carullah 1508

D *New Delhi, Hamdard University Library 1325

E *Eton, Eton College, 65

H Istanbul, Halet Efendi 541

L Leiden, University Library or. 47

N Istanbul, Nuruosmaniye 2806

O Oxford, Bodleian Library, Hyde 3

P Paris, Bibliothèque nationale de France, ar. 5902

R *Rampur, Raza Library 4193

S *Tehran, Dānišgāh 470

T *Tehran, Mağlis 6514¹⁰³

---

¹⁰² Rukopisy s hvězdičkou nejsou zmíněny v Lemayově Velkém úvodu.

¹⁰³ Nemohli jsme se poradit s Mešed, Kitābhāna-i Asitān-i Quds-i Riḍawī, Cod. No. 'umumi 5382, riyadi 155 (popsáno in Lemay, Great Introduction, I, str. 161–164).

B: Oxford, Bodleian Library, or. 565 (ff. 75), 23 řádků na stránku, napsáno naskhi skriptem 21. dne měsíce Dū l-qa'da z, 880. rok Hidžry (= 17. března 1476).¹⁰⁴ Název je psán jako *K. al-mudḥal al-kabīr li-Abī Ma'shar al-Balḥī* na prvním foliu. To zahrnuje začátek IV, 7 a VIII, 4,6 do konce a chybí mu I, 6,17–21, IV, 6,13–18 a VIII, 4,25, 27–28 a 42–46.

C: Istanbul, Carullah 1508 (ff. 244), 18–26 řádků na stránku, napsáno naskhi skriptem v měsíci Šafar, 327. rok Hidžry (= 938).¹⁰⁵ Název *K. al-mudḥal ilā 'ilm aḥkām an-nuḡūm* se nachází na začátku každé části. Postrádá VI, 24,2–3 a VIII, 4,8–11.

D: New Delhi, Hamdard University Library 1325 (ff. 179), 21 řádků na stránku, napsaných naskhi skriptem, 1078. rok Hidžry (=1667/8). Vynechává ff. 42–127 odpovídající II, 7,3 – VI, 32,7 a f. 175 odpovídá VIII, 4,59–79. V části VIII přichází čtvrtá kapitola po šesté kapitole a pátá a šestá kapitola jsou pojmenovány jako čtvrtá a pátá. Název je psán jako *K. al-mudḥal ilā 'ilm an-nuḡūm li-Abī Ma'shar* na prvním foliu, ale *K. Abī Ma'shar Ġa'far wa-huwa l-mudḥal al-kabīr* v kolofonu.

E: Eton College 65 (ff. 392), 11 řádků na stránku, napsáno nasta'liq skriptem 26. v měsíci Dū al-qa'da, 1079. rok Hidžry (= 27. dubna 1669).¹⁰⁶ Nadpis každé části je *K. al-mudḥal ilā 'ilm aḥkām an-nuḡūm*. Folia 3 a 8 by měla být vyměněna.

H: Istanbul, Halet Efendi 541 (ff. 162), 25 řádků na stránku, napsáno naskhi skriptem v měsíci Ramaḍān, 1141. rok Hidžry (1729).¹⁰⁷ Nadpis každé části je *K. al-mudḥal ilā 'ilm aḥkām an-nuḡūm*, ale *K. al-mudḥal al-kabīr li-Abī Ma'shar* se objeví v kolonu na f. 162b.

---

¹⁰⁴ Nicoll, *Bibliothecae Bodleianae*, Oxford, 1821, s. 237–239. Popis tohoto rukopisu je uveden in Lemay, *Great Introduction*, I, str. 130–135.

¹⁰⁵ Krause, 'Stambular Handschriften islamischer Mathematiker', s. 450. Lemay, *Great Introduction*, I, s. 135–153.

¹⁰⁶ Srov. D.S. Margoliouth ed., *Catalogue of the Oriental Manuscripts in the Library of Eton College*, Oxford, 1904, s. 12.

¹⁰⁷ Krause, 'Stambular Handschriften islamischer Mathematiker', s. 450. Lemay, *Great Introduction*, I, s. 153–156.

L: Leiden, University Library or. 47 (ss. 320), 23 řádků na stránku, napsáno naskhi skriptem v úterý, 25. den měsíce Raġab, 966. roku Hidžry (= 3. května 1559).¹⁰⁸ Název je *K. al-mudḥal li-Abī Maʿšar al-Balḥī*. Postrádá I, 6,17–21, IV, 6,13–18 a VIII, 4,11–12, 25, 27–28, 39 a 42–46. Vsunuto V, 2,3–6 do V, 4.2.

N: Istanbul, Nuruosmaniye 2806 (ff. 172), 25 řádků na stránku, napsáno naskhi skriptem v neděli 19. dne měsíce Šawwala, 1148. roku Hidžry (= 3. března 1736).¹⁰⁹ Název je buď *Kitab al-mudḥal ilā ʿilm aḥkām an-nuġūm* nebo *almudḥal al-kabīr li-Abī Maʿšar*. Postrádá V, 11 až VI, 2.3. Ff. 5a – 6a obsahují zmatek v obsahu: I, 2.12–15, 19–23 jsou vynechány; a pořadí je 12, 18b, 19, 16, 17, 18a a 23.

O: Oxford, Bodleian Library, Hyde 3 (ff. 341), 15 řádků na stránku, napsáno naskhi skriptem k neznámému datu.¹¹⁰ Název je buď *K. al-mudḥal al-kabīr li-Abī Maʿšar* nebo *K. al-mudḥal al-kabīr fī ʿilm aḥkām an-nuġūm li-Abī Maʿšar* na začátku každé části. Ff. 59b–67b korespondují s IV, 5.2–21 a ff. 149b–156b korespondují s I, 6.7–20 by mělo být zaměněno. Ff. 335–336 a 341, což je poslední folio, jsou psány jinou rukou.

P: Paris, Bibliothèque nationale de France, ar. 5902 (ff. 131), 19–35 řádků na stránku, napsáno naskhi skriptem v měsíci Šafar, 325. roku Hidžry (= 936/7).¹¹¹ Na začátku MS je název *K. al-mudḥal al-kabīr fī ʿilm aḥkām annuġūm li-Abī Maʿšar al-Balḥī*, ale stejný jako C vede každou část. Tento rukopis obsahuje ff. 1b – 131a, ale má ff. 22bis, 58bis a 99bis po ff. 22, 58, a 99. P chybí I, 2,26 až II, 1,6 mezi 10 a 11, II, 5.2 až na konec kapitoly mezi ff. 18 a 19, VIII, 1,10 do VIII, 4,6 mezi

---

¹⁰⁸ P. De Jong and M.J. de Goeje, *Catalogus codicum orientalium: Bibliothecae Academiae Lugduno Batavae*, vol. 3, Leiden, 1865, s. 83. Lemay, *Great Introduction*, I, s. 157–161.

¹⁰⁹ Krause, 'Stambular Handschriften islamischer Mathematiker', s. 450. Lemay, *Great Introduction*, I, s. 164–167.

¹¹⁰ Nicoll, *Bibliothecae Bodleianae*, Oxford, 1821, s. 295. Popsáno in Lemay, *Great Introduction*, I, s. 167–172, jež předpokládá, že to bylo „napsáno ve čtrnáctém nebo dokonce třináctém století naší doby“ (str. 167).

¹¹¹ Srov. Blochet, *Catalogue des manuscrits arabes*, 1925, s. 136. F. Sezgin se domnívá, že tento rukopis byl zkopírován v šestém století Hidžry z rukopisu z roku Hidžry 325. Srov. 'Editor's Introduction' of *The Great Introduction to the Science of Astrology*, Frankfurt am Main, 1985. Viz také Lemay, *Great Introduction*, I, s. 119–129.

ff. 123 a 124, a IV, 4.72 až IV, 8.5 mezi ff. 129 a 130. Ff. 50–53, jež by měla být uvedena mezi ff. 37 a 38, a ff. 125–128 je napsáno jinou rukou.

R: Rampur, Raza Library 4193 (ff. 49), 36 řádků na stránku, napsáno nasta'liq skriptem v 1102. roku Hidžry (= 1690/1).¹¹² Ačkoli *al-mudḥal fī aḥkām an-nuḡūm li-Abī Ma'shar Falakī* se nachází na foliu 1a, K. *Al-mudḥal ilā 'ilm aḥkām an-nuḡūm* stojí v nadpisu každé části. Postrádá několik posledních folií obsahujících VIII, 5,49 až na konec textu. Je často nemožné číst text kvůli papírům použitým při opravě rukopisu.

S: Tehran, Dānišgāh 470 (ff. 145), 21 řádků na stránku, napsáno naskhi skriptem. Nedatováno.¹¹³ Název je *al-mudḥal ilā aḥkām an-nuḡūm*.

Tehran, Maḡlis 6514 (ff. 168), 20 řádků na stránku, napsáno naskhi skriptem, 937. rok Hidžry (= 1530/1). Má stejný název jako S. Tento postrádá VIII, 4,50 až 6,10.

Teheran, Mu'tamid¹¹⁴ není *Velkým úvodem* z důkazů o prvním foliu uvedeném v katalogu.

Rabat, Ḥizāna 'āmma 2237/3¹¹⁵ není dílem *Abū Ma'sara*, ale dílem *Abū l-Qāsima al-Balḥīho*.

---

¹¹² Srov. I. 'A. 'Arshī, Catalogue of the Arabic manuscripts in Raza Library, Rampur, vol. V, Rampur, 1975, s. 4.

¹¹³ Srov. Fihrist-i kitābhāna-i iḥdā'ī-i Āqā Muḥammad Miškāt ba-kitābhāna-i Dānišgāh-i Tih-rān, vol. 4, Tehran, 1951, s. 943–944.

¹¹⁴ Sezgin, Geschichte des arabischen Schrifttums, VII, s. 141, s odkazem na Našrīya-i, III (1342), s. 239.

¹¹⁵ Fihris al-maḥṭūṭāt al-'arabiya, vol. 5, Rabat, 1997, s. 235.

Ediční zásady

Na rozdíl od názoru *Richarda Lemaye*¹¹⁶ není zřejmé, že autor provedl revizi textu; varianty mezi rukopisy jsou ty, které by člověk čekal, že vzniknou v průběhu jejich kopírování. Nejstarší rukopisy, *CPO*, nabízejí nejlepší text; *B* a *L*, napsané v šestnáctém století, se často shodují ve svých čteních, které jsou často sdíleny se ztraceným rukopisem, který *Jan* ze Sevilly používal; a poslední kopie, *TSRHN*, se také často navzájem shodují (i když *R* je často nečitelný). Naše vydání je založeno na dvou nejstarších rukopisech *CP*. Jsou uvedeny všechny výklady *CP*. Když se zdá, že oba tyto rukopisy poskytly chybné čtení, vezmeme čtení z *OBLTSHN*, přičemž poskytneme výklady ze všech ostatních rukopisů v kritickém aparátu. Když *BL* nebo *TSHN* sdílejí stejné čtení, jsou uvedeny pouze *L* a *T*. Jinak jsou uvedeny variantní výklady ostatních rukopisů ve skupině. Příležitostně budou čteny další rukopisy, když souhlasí s tím, co měli latinští překladatelé zjevně před očima. Náš pravopis je moderní, takže editor přidává *hamza*, *madda* a *šadda*, kdykoli je to nutné, a někdy jsou přidány také tečky *tā ‘marbūṭa*. Ale všechny tyto a řádky přes abecední číslice jsou ve většině případů v poznámkách pod čarou vynechány. *Lemay, Great Introduction, knihy II a III* poskytují komplexní seznam variant rukopisů (kromě variant *DERST*, které byly pro něj nepřístupné). Jeho vydání je proto důležité pro posouzení historie textu. Naše vydání si naopak klade za cíl poskytnout text, který nejpřesněji představuje to, co sám *Abū Ma‘šar* napsal, na základě konsensu *MSS C a P*, a v případě potřeby byl opraven ze sedmi dalších rukopisů. Obě vydání vycházejí z nezávislých verzí rukopisů a lze je považovat za vzájemně se doplňující.

---

¹¹⁶ Lemay, *Great Introduction*, I, s. 44–46.

Bibliografie a zkratky

Abū Maʿšar, *De revolutionibus nativitatum*, ed. D. Pingree, Leipzig, 1968.

Abū Maʿšar, *The Abbreviation of the Introduction to Astrology*, ed. and trans. Ch. Burnett, K. Yamamoto, and M. Yano, Leiden, 1994.

Abū Maʿšar, *Liber introductorii maioris ad scientiam judiciorum astrorum*, 9 vols, ed. R. Lemay, Naples, 1995–1996.

Abū Maʿšar, *On Historical Astrology: The Book of Religions and Dynasties (On the Great Conjunctions)*, ed. and trans. K. Yamamoto and Ch. Burnett, 2 vols, Leiden, 2000.

Accessus ad auctores: Bernard d'Utrecht. Conrad d'Hirsau: Dialogus super auctores, ed. R.B.C. Huygens, Leiden, 1970.

Adamson, P., 'Abū Maʿšar, al-Kindī and the Philosophical Defense of Astrology', *Recherches de théologie ancienne et médiévale*, 69, 2002, s. 245–270.

Adamson, P., *Al-Kindī*, Oxford, 2007.

Adamson, P., and P.E. Pormann, *The Philosophical Works of al-Kindī*, Oxford, 2012.

Pseudo-Apollonius, *De secretis naturae*, ed. F. Hudry, *Chrysopoeia*, 6, 1997–1999, s. 1– 154; *Buch über das Geheimnis der Schöpfung und die Darstellung der Natur von Pseudo-Apollonios von Tyana (Arabic)*, ed. U. Weisser, Aleppo, 1979.

Aratus, *Phaenomena*, ed. and trans. D. Kidd, Cambridge, 1997.

Aristotle, *Categories, De caelo, De interpretatione, Metaphysics, Meteorology, Nicomachean Ethics and Physics*, in *The Complete Works of Aristotle*, ed. J. Barnes, Princeton N.J., 1984.

Arshī, I.‘A., *Catalogue of the Arabic manuscripts in Raza Library, Rampur*, vol. 5, Rampur, 1975.

Ashmand, J.M., *Ptolemy’s Tetrabiblos or Quadripartite*, London, 1822 (reprinted, 1917).

Baffioni, C., ‘L’embriologia araba fra astrologia e medicina. Abū Ma‘šar al-Balḥī e Muḥammad ibn Zakariyā al-Rāzī’, in *La diffusione dell’eredità classica nell’età tardoantica e medievale. Il Romanzo di Alessandro e altri scritti*, eds R.B. Finazzi and A. Valvo, Alessandria, 1998, s. 1–21.

Baffioni, C., ‘Una citazione di *De Interpretatione*, 9 in Abū Ma‘šar’, in *Aristotele e Alessandro di Afrodisia nella Tradizione Araba*, ed. C. D’Ancona and G. Serra, Padua, 2002, s. 113–132.

al-Bakrī, ‘Abd Allāh ibn ‘Abd al-‘Azīz, *Kitāb al-Masālik wa-l-Mamālik*, ed. A.P. van Leeuwen and A. Ferré, Tunis, 1992.

al-Bīrūnī, *Chronologie orientalischer Völker von ALBĒRŪNĪ*, ed. C.E. Sachau, Leipzig, 1878; *The Chronology of Ancient Nations*, trans. C.E. Sachau, London, 1879 (reprinted, 1998).

al-Bīrūnī, *Tafhīm: The Book of Instruction in the Elements of the Art of Astrology*, facsimile and trans. R. Ramsay Wright, London, 1934.

al-Bīrūnī, *Al-Qānūnu ‘l-Mas‘ūdī (Canon Masudicus)*, 3 vols, Hyderabad, 1954–1956.

al-Bīrūnī, *Al-Bīrūnī on Transits*, trans. M. Saffouri and A. Ifram, with commentary by E.S. Kennedy, American University of Beirut, Oriental Series 32, 1959.

Boethius, *In Isagogen Porphyrii*, eds G. Schepss and S. Brandt, Vienna and Leipzig, 1906.

The Book of Curiosities: An Eleventh-Century Egyptian Guide to the Universe: the Book of Curiosities, ed. and trans. Y. Rapoport and E. Savage-Smith, Leiden and Boston, 2014.

Boll, F., Sphaera, Leipzig, 1903.

Bos, G. and Ch. Burnett, Scientific Weather Forecasting in the Middle Ages: The Writings of al-Kindī, New York and London, 2000.

Burnett, Ch., 'The Blend of Latin and Arabic Sources in the Metaphysics of Adelard of Bath, Hermann of Carinthia, and Gundisalvus', in *Metaphysics in the Twelfth Century: On the Relationship among Philosophy, Science and Theology*, ed. M. Lutz-Bachmann, A. Fidora and A. Niederberger, Turnhout, 2004, s. 41–65.

Burnett, Ch., 'Does the Sea Breathe, Boil or Bloat? A Textual Problem in Abu Ma'shar's Explanation of Tides', in *Mélanges offerts à Hossam Elkhadem par ses amis et ses élèves*, Brussels, 2007, s. 73–79.

Burnett, Ch., 'Abū Ma'shar', in *Encyclopaedia of Islam Three*, Leiden, 2008, s. 64–67.

Burnett, Ch., 'Abū Ma'shar (AD787–886) and His Major Texts on Astrology', in *Kayd: Studies in History of Mathematics, Astronomy and Astrology in Memory of David Pingree*, eds Gh. Gnoli and A. Panaino, Serie orientale Roma CII, Rome, 2009, s. 17–29.

Burnett, Ch., 'The Arrival of the Pagan Philosophers in the North: A Twelfth-Century Florilegium in Edinburgh University Library', in *Knowledge, Discipline and Power in the Middle Ages, Essays in Honour of David Luscombe*, ed. J. Canning, E. King and M. Staub, Leiden and Boston, 2011, s. 79–93.

Burnett, Ch., 'Doctors versus Astrologers: Medical and Astrological Prognosis Compared', in *Die mantischen Künste und die Epistemologie prognostischer Wissenschaften im Mittelalter*, ed. A. Fidora, Cologne, Weimar and Vienna, 2013, s. 110– 121.

Burnett, Ch., 'Stephen of Messina and the Translation of Astrological Texts from Greek in the Time of Manfred', in *Translating at the Court: Bartholomew of Messina and Cultural Life at the Court of Manfred, King of Sicily*, ed. P. De Leemans, Leuven, 2014, s. 123–132.

De Jong, P. and M.J. de Goeje, *Catalogus codicum orientalium Bibliothecae Academiae Lugduno Batavae*, vol. 3, Leiden, 1865.

Dykes, B., *Introductions to Traditional Astrology: Abu Ma'shar and al-Qabisi*, Minneapolis MN, 2010.

Dictionary of Scientific Biography, ed. C.C. Gillispie, 18 vols, New York, 1970–1981.

Dietrich, A., *Dioscurides triumphans*, Göttingen, 1988.

Dorotheus Sidonius, *Carmen Astrologicum*, ed. D. Pingree, Leipzig, 1976.

Du Cange: *Glossarium Mediae et Infimae Graecitatis*, Lyons, 1688 (reprinted Collège de France, 1943).

Duhem, P., *Le système du monde: histoire des doctorines cosmologiques de Platon à Copernic*, vol. 2, Paris, 1965.

Dunlop, D.M., 'The *Mudhākarāt fī 'Ilm an-Nujūm* (Dialogues on Astrology) attributed to Abū Ma'shar al-Balkhī (Albumasar)', in *Iran and Islam, in memory of the late Vladimir Minorsky*, ed. C.E. Bosworth, Edinburgh, 1971.

Dyroff, K., 'Aus der 'großen Einleitung' des Abū Ma'shar', in *Boll, Sphaera*, s. 482– 539.

El: Encyclopaedia of Islam.

al-Fargānī's Thirty Chapters in Alfraganus, *Elementa astronomica*, ed. J. Golius, Amsterdam, 1669.

Federici Vescovini, G., 'La versio latina degli Excerpta de secretis Albumasar di Sadan', in *Archives d'histoire doctrinale et littéraire du moyen âge*, 65, 1998, s. 273–330. F

ihrist-i kitābhāna-i ihdā'i-i Āqā Muḥammad Miškāt ba-kitābhāna-i Dānišgāh-i Tihrān, vol. 4, Tehran, 1951.

Fihrist-i Kitābhāna-i Markazī-i Dānišgāh-i Tihrān, Tehran, 1339 A.H.Š.

Fihris al-maḥṭūṭāt al-'arabīya, vol. 5, Rabat, 1997.

Fihrist-i Nusaḥ-i Ḥaṭṭī-i Kitābhāna-i Millī, Tehran, 1357 A.H.Š.

Freytag, G.W., *Lexicon Arabico-Latinum*, Bonn, 1830 (reprinted 1975).

Ġābir ibn Ḥayyān, *Kitāb al-aḥḡār*, ed. and trans. N. al-Haq in *Names, Natures and Things*, Dordrecht, 1994.

Galen, *De diebus decretoriis*, ed. G.M. Cooper, Farnham, 2011.

H = Hermann of Carinthia's translation

Haskins, C.H., *Studies in the History of Mediaeval Science*, Cambridge, Mass., 1924, second edition, 1927.

Hasse, D.N., 'Stylistic Evidence for Identifying John of Seville with the Translator of Some Twelfth-Century Astrological and Astronomical Texts from Arabic into Latin on the Iberian Peninsula', in *Ex Oriente Lux. Translating Words, Scripts and Styles in Medieval Mediterranean Society*, eds Ch. Burnett and P. Mantas, Córdoba, 2016, s. 19–43.

Hava, J.G., al-Faraid, Arabic-English Dictionary, Beirut, 1982.

Heilen, S., Hadriani genitura: die astrologischen Fragmente des Antigonos von Nikaia, 2 vols, Berlin and Boston, 2015.

Hermelink, H., 'Datierung des Liber Introductorius von Albumasar (Kitāb al-mudḥal al-kabīr von Abū Ma'šār)', in Sudhoffs Archiv für Geschichte der Medizin und der Naturwissenschaften, 46, 1962, s. 264–265.

Hermann of Carinthia, De essentiis, ed. and trans. Ch. Burnett, Leiden, 1982.

Hippocrates, Airs, Waters, Places, ed. G. Gundermann, Bonn, 1911.

Hippocrates, De hebdomadibus. In Pseudogalenii in Hippocratis De septimanis commentarium, ed. G. Bergsträsser, Berlin, 1914.

Hogendijk, J.P., 'The Mathematical Structure of Two Islamic Astrological Tables for "Casting the Rays"', Centaurus, 32, 1989, s. 171–202. Hübner, W., Die Eigenschaften der Tierkreiszeichen in der Antike, Wiesbaden, 1982.

Ibn Abi r-Riḡāl, Kitāb al-Bāri'. MSS Nuruosmaniye 2779 and British Library, add. 23399.

Ibn Abi r-Riḡāl, Albohazen Haly filius Abenragel, Libri de iudiciis astrorum, ed. Antonius Stupa, Basel, 1551.

Ibn Ḥaldūn, Prolégomènes d'Ebn-Khaldoun, ed. E.M. Quatremère, 3 vols, Paris, 1858; Ibn Khaldūn, The Muqaddimah, trans. F. Rosenthal, 3 vols, Princeton, 1958.

Ibn an-Nadīm, Kitāb al-Fihrist, Tehran, 1971; trans. B. Dodge, The Fihrist of al-Nadīm, 2 vols, New York and London, 1970.

J = Překlad Jana Španělského.

Jrev = Revize překladu Jana Španělského.

Krause, M., 'Stambular Handschriften islamischer Mathematiker', in Quellen und Studien zur Geschichte der Mathematik, Astronomie und Physik, Abteilung B: Studien 3, 1936, s. 437–532.

Kunitzsch, P., Untersuchungen zur Sternnomenklatur der Araber, Wiesbaden, 1961.

Kunitzsch, P., Der Almagest, Wiesbaden, 1974.

Kunitzsch, P., Der Sternkatalog des Almagest, 3 vols, Wiesbaden, 1986–1991.

Kūšyār ibn Labbān, Introduction to Astrology, ed. and trans. M. Yano, Tokyo, 1997.

Lane, E.W., An Arabic-English Lexicon, London, 1863–1893 (reprinted 1984).

Lemay, R., Abu Ma'shar and Latin Aristotelianism in the Twelfth Century, Beirut, 1962.

Lemay, R., 'Fautes et contresens dans les traductions arabo-latines médiévales: l'Introductorium in astronomiam d'Abou Ma'shar de Balkh', in XIe Congrès international d'histoire des sciences, Revue de Synthèse, 3e série, 49–52, 1968, s. 108–123.

Lemay, R., 'Gerard of Cremona', Dictionary of Scientific Biography, ed. C.C. Gillispie, Supplement I, New York, 1978, s. 173–192.

Lemay, R., Great Introduction: viz Abū Ma'shar, Liber introductorii maioris ad scientiam judiciorum astrorum.

Pseudo-Mağrīṭī, Ġāyat al-ḥakīm, ed. H. Ritter, Leipzig and Berlin, 1933; trans. H. Ritter and M. Plessner, London, 1962.

Margoliouth, D.S., Catalogue of the Oriental Manuscripts in the Library of Eton College, Oxford, 1904.

al-Mas'ūdī, Murūğ aḍ-ḍahab wa-ma'ādin al-ğawhar, Beirut, 7 vols, 1966–1979.

Mater, Z. and Kahl, O., 'A Treatise on the Amicable Numbers 220 and 284 Attributed to Abū Ma'shar al-Balkhī', *Journal of Semitic Studies*, 35 (1990), s. 233–243.

Miquel, A., *La géographie humaine du monde musulman jusqu'au milieu du 11e siècle*, 3 vols, Paris, 1967–1980.

Nicoll, A., *Bibliothecae Bodleianae codicum manuscriptorum orientalium catalogi partis secundae volumen primum, arabicos complectens*, Oxford, 1821.

Noble, M., 'Şābī'an Occult Ritual as an Alternative Path to Human Perfection', proceedings of the conference 'Islamic Occultism in Theory and Practice', Ashmolean Museum, Oxford, 6–8 January, 2017, ed. by L. Saif. Palazzo Schifanoia a Ferrara, ed. S. Settis et al., 2 vols, Modena, 2007. Panaino, A., *Tessere il cielo*, Roma, 1998.

Paulus Alexandrinus, *Elementa apotelesmatica*, ed. Æ. Boer, Leipzig, 1958.

Pingree, D., 'Historical Horoscopes', *Journal of the American Oriental Society*, 82, 1962, s. 487–502.

Pingree, D., 'Abū Ma'shar', in *Dictionary of Scientific Biography*, I, New York, 1970, s. 32–39.

Pingree, D., *The Thousands of Abū Ma'shar*, London, 1968.

Pingree, D., 'Māshā'allāh: Some Sasanian and Syriac Sources', in *Essays on Islamic Philosophy and Science*, ed. G.F. Hourani, Albany NY, 1975, s. 5–14.

Pingree, D., 'The Indian and Pseudo-Indian Passages in Greek and Latin Astronomical and Astrological Texts', *Viator*, 7, 1976, s. 141–195. Pingree, D., 'Ibn Abī 'l-Ridjāl', *EI2*, III, 1986, s. 688.

Pingree, D., 'The Sayings of Abū Ma'shar al-Balḥī in Arabic, Greek and Latin', in *Ratio et superstitio. Essays in Honor of Graziella Federici Vescovini*, ed. G. Marchetti, O. Rignani, V. Sorge, Louvain-la-Neuve, 2003.

Proclus: Ptolemy's Tetrabiblos or Quadripartite, ... Newly Translated from the Greek Paraphrase of Proclus, trans. J.M. Ashmand, London, 1822 (reprinted, 1917).

Ptolemy, *Almagest*, trans. and annotated G.J. Toomer, London, 1984.

Ptolemy, *Tetrabiblos*, ed. and trans. F.E. Robbins, Cambridge, Massachusetts, 1940; ed. W. Hübner, *Apotelesmatika*, Stuttgart and Leipzig, 1998. Ptolemy, *Handy Tables*, ed. A. Tihon, trans. and comm. R. Mercier, 2 vols, Louvain Neuve, 2011.

Pseudo-Ptolemy, *Centiloquium*, ed. Æ. Boer, Leipzig, 1961.

al-Qabīṣī, *The Introduction to Astrology*, ed. Ch. Burnett, K. Yamamoto and M. Yano, London, 2004.

Saif, L., *The Arabic Influence on Early Modern Occult Philosophy*, New York, 2015.

Saliba, G., 'Islamic Astronomy in Context: Attacks on Astrology and the Rise of the Hay'a Tradition', *Bulletin of the Royal Institute for Inter-Faith Studies*, 4, 2002, s. 25–46.

Schmidl, P., Volkstümliche Astronomie im islamischen Mittelalter: zur Bestimmung der Gebetszeiten und der Qibla bei al-Aṣḥbahī, Ibn Raḥīq und al-Fārisī, Leiden, 2007.

Sezgin, F., Geschichte des arabischen Schrifttums, V, Leiden, 1974.

Sezgin, F., Geschichte des arabischen Schrifttums, VI, Leiden, 1978.

Sezgin, F., Geschichte des arabischen Schrifttums, VII, Leiden, 1979.

Sezgin, F., The Great Introduction to the Science of Astrology, Frankfurt am Main, 1985.

Steingass, F., A Comprehensive Persian-English Dictionary, London, 1892 (reprinted 1975).

Steingass, F., The Student's Arabic-English Dictionary, London, 1884 (reprinted 1970).

Theon of Alexandria, Le "Petit Commentaire" de Théon d'Alexandrie aux Tables Faciles de Ptolémée, ed. A. Tihon, Studi e Testi, 282, Città del Vaticano, 1978.

Ullmann, M., Die Medizin im Islam, Leiden, 1970.

Ullmann, M., Die Natur- und Geheimwissenschaften im Islam, Leiden, 1972.

Vadet, J.C., 'Une défense de l'astrologie dans le Madḥal d'Abū Ma'shar al Balḥī,' Annales Islamologiques, 5, 1963, s. 131–180.

van Bladel, K., The Arabic Hermes: From Pagan Sage to Prophet of Science, Oxford, 2009.

Vettius Valens, Anthologiae, ed. D. Pingree, Leipzig, 1986.

Wehr, H., A Dictionary of Modern Written Arabic, ed. J.M. Cowan, New York, 1994.

I. část¹¹⁷

(1.1) Ve jménu Boha, Milosrdného, Soucitného.

(1.2) Chvála Bohu, který stvořil nebesa a zemi s těmi divy, které jsou v nich, a učinil hvězdy ozdobou a iluminací a učinil z nich ukazatele a vodítka, jimiž se člověk řídí,¹¹⁸ a učinil ze země místo odpočinku¹¹⁹ a rozdělil její výživu. Není Boha, jen Boha samotného; On nemá žádného podílníka. Kéž Bůh požehná proroku Mohamedovi, jeho služebníkově a poslovi a jeho rodině, a kéž dává hojný mír.¹²⁰

(1.3) První pojednání o Knize Úvodu do vědy o soudu hvězd (Astrologie).

(1.4) Ğa'far ibn Muḥammad, známý jako Abū Ma'šar, Chorásán z Balḥu, astrolog, složil tuto knihu o umění úvodu do astrologické vědy a skládá se z osmi částí. V každé části uvedeme počet kapitol.

(1.5) Nyní tedy zmíníme kapitoly prvního pojednání, kterých je šest.

První kapitola: o výchozím bodě knihy a sedmi titulech (nadpisech).

Druhá kapitola: o existenci astrologické vědy

Třetí kapitola: o způsobu působení hvězd v tomto světě.

Čtvrtá kapitola: o formách „přirozenosti“ (živly), složení (kompozice) a „přirozenosti“ (produktech živlů).¹²¹

---

¹¹⁷ The Great Introduction to Astrology by Abū Ma'šar. Vol. 1. The Arabic Original and English Translation. Ed. and tr. Keiji Yamamoto,† Charles Burnett. Islamic Philosophy, Theology and Science. Texts and Studies. Ed. Hans Daiber, Anna Akasoy, Emilie Savage-Smith. Vol. 106/1. Brill. LEIDEN | BOSTON. 2019. S. 43.

¹¹⁸ J přidává „rationalibus“ („pro rozumné bytosti“).

¹¹⁹ Qur'ān, 78.6.

¹²⁰ J vynechává „Kéž Bůh požehná ... v hojný“.

¹²¹ Kontrast je mezi těmi věcmi, které mají vliv na přirozenou změnu, a těmi, které mají vliv na přírodu, což J nejprve překládá jako „naturalia“ a Jrev jako „elementata“.

Pátá kapitola: o předkládání argumentů¹²² týkajících se potvrzení astrologie a vyvrácení každého, jež tvrdí, že pohyby hvězd nemají sílu a nemají žádný náznak toho, co se v tomto světě stane.

Šestá kapitola: o výhodách vědy o astrologii a o tom, že předvídání věcí, které se v tomto světě stanou z moci pohybů hvězd, je velmi prospěšné.

První kapitola: o výchozím bodě knihy a sedmi titulech (nadpisech)¹²³

(1.7a) Ġa'far ibn Muḥammad, známý jako Abū Ma'sar, astrolog, říká: důvod, který mě přiměl napsat Knihu Úvodu do vědy o astrologii, je ten, že jsem viděl, že jediným cílem těch, kteří milují¹²⁴ vědu, byla znalost předmětu a vysvětlení a popis znalostí. Pokud je to pro ně možné, je jejich touha splněna. Naplnění touhy moudrých spočívá v naplnění poznání toho, co hledají. Našel jsem mnoho knih napsaných mými předchůdci o umění astrologie, ale neviděl jsem mezi nimi knihu, ve které by toto umění bylo potvrzeno uspokojivými argumenty a v níž by byl nějaký základ, který¹²⁵ čtenář v této vědě potřebuje. Viděl jsem, jak se někteří lidé hádají o podstatě astrologie, a někteří říkali, že síla pohybů hvězd nemá v tomto světě vůbec žádný účinek, zatímco jiní říkali, že má vliv na rody, druhy a čtyři prvky, ale na nic jiného. (1.7b) | Někteří říkali, že to má vliv pouze na změny a změny časů (ročních období); jiní řekli, i když odmítli různé názory,¹²⁶ že to má vliv na všechno na tomto světě, což je názor mistrů umění hvězd. Neviděl jsem, že by žádný z nich poskytoval jasné důkazy o svých prohlášeních, „toho druhu“, který inteligentní lidé mohou přijmout. Tak jsem si myslel, že bych měl složit tuto knihu o seznámení s vědou astrologie tak, jak moudří skládali své knihy, <tj.> tím, že ve svých knihách vysvětlí, o čem potřebují

---

¹²² J dává „vyvrácení“ („argument“).

¹²³ 1.6

¹²⁴ ti, kteří milují] editoři J.

¹²⁵ J dává „základ pro ty věci, na nichž“ („initium eorum que“).

¹²⁶ J odděluje tyto lidi, kteří „podali najednou různé názory“ (tj. kteří si odporují: „insimul diversas protulere sententias“) od „ostatních“, jejichž názor je uveden v následující větě (tj. astrologové).

znalost, a tím, že nejprve dají na první místo to, co je třeba, a později dáme to, co je třeba později. Knihu začnu zmínkou o sedmi nadpisech, jimiž inteligentní lidé ve svých knihách začínali, jejich napodobováním, následováním jejich cesty a zaměřením na jejich metodu.

¹²⁷(1.8) První ze sedmi nadpisů je cílem knihy, druhý jejím přínosem, třetí jméno autora knihy, čtvrtý název knihy, pátý, v jakém okamžiku by měla být přečtena, <tj.> před kterou knihou nebo po které knize; šestý, do jaké části patří: teoretická nebo praktická část;¹²⁸ sedmý, o rozdělení knihy na části a kapitoly.¹²⁹

(1.9a) Naším cílem v naší knize je toto: vysvětlit v ní příčinu¹³⁰ všeho, co začátečník potřebuje ke zvládnutí astrologie. Udělali jsme to jen proto, že jsme narazili na mnoho knih napsaných na toto téma některými praktiky tohoto umění, přesto jsme nenašli žádnou knihu od žádného z nich, ve které by bylo vše, co je v tomto umění potřeba. Mnoho lidí si myslí, že astrologie je věc, jíž lidé najdou pouze domněnkami a dohady,¹³¹ a že (astrologie) nemá pevný základ, na kterém by mohla fungovat nebo jej používat jako standard.¹³² Myslí si, že nemá žádný důvod a neexistuje o něm žádný důkaz a žádné potvrzení o jeho předložení důkazů. (1.9b) | Všichni lidé patřící k tomuto umění následují starověké, kteří žili už dávno, v každé záležitosti této vědy, a pokud by názor jednoho ze starověkých nestanovil precedens pro konkrétní pohled, pak by moudří v tomto umění nebyli schopni vysvětlit vědu o této záležitosti. Proto jsme tuto naši knihu pro nastolení astrologie složili dostatečnými argumenty a důkazy a vysvětlili jsme v ní příčinu podmínek planet a znamení zvěrokruhu a jejich povahu a označení, a to samostatně i v kompozici, a to podrobným způsobem, který je v této knize nezbytný. Pokud

---

¹²⁷ Substituci H za 8–15, viz II.

¹²⁸ J přidává „sapientie“ („moudrosti“).

¹²⁹ H vynechává oddíly 1–8, ale v předmluvě odkazuje na 8.

¹³⁰ J a arabština MSS BL čtou علم (věda / předmět poznání), možná správně.

¹³¹ Srov. od J „sola arbitrii sui estimatione“.

¹³² J: „experimentiri“ („experimentovat“).

je některá část této vědy vynechána, pak její vysvětlení lze <odvodit> moudrým způsobem ze základů této vědy, <které dáváme>.

(1.10) Výhoda této knihy je jasná a zřejmá. Pro toho, kdo chce začít vyučovat astrologii, svým čtením a pochopením této knihy nemá potřebu číst žádnou <jinou> knihu o seznámení astrologie, a svým čtením této knihy sám bude informován o věcech, o kterých není informován čtením knihy jakýmkoli předchozím autorem, protože jsem v ní shromáždil principy tohoto umění, a odhalil jsem tajemství této vědy, která byla skryta před většinou dřívějších učenců tohoto umění, a z její esoterické části <vnitřního významu> jsem prozradil, co by nemělo být skryto nikomu z těch, kteří čtou něco o principech astrologické vědy, jež potřebuje.

(1.11) Čí je to kniha? Zmínili jsme <to> na začátku naší knihy: <tj.> že patří Ġa'far ibn Muḥammadovi, známému jako astrolog Abū Ma'sar. Důvod, proč moudrý potřebuje znát jméno autora knihy, je ten, že když čtenář knihy ví, že autor knihy je znalý v oboru <pokrytém> knihou a důvěryhodný v <jeho> expozici přijme jeho slovo a věří v správnost toho, co čte. Dalším <důvodem je>, aby neznalí lidé nenašli knihu, jejíž autor není znám, a přisuzovali si ji sami, aby z ní získali slávu nebo hmotný zisk.

(1.12) Název této knihy je „Kniha Úvodu do astrologické vědy“. Název knihy je potřeba pouze proto, že název knihy často označuje její cíl.

(1.13) V jakém okamžiku by se to mělo číst, <tj.> před kterou knihou nebo po které knize? Čte se před každou knihou astrologie, protože je úvodem k poznání vědy o astrologii, a znalost toho je zapotřebí jen proto, že někdy člověk čte jednu knihu a nerozumí jí, pokud před ní nečte jinou knihu.

(1.14) Do které části toto umění patří? Patří do části „vědy“ (teoretická část) a v teoretické části¹³³ obsahuje pouze to, co potřebuje student úvodu do astrologické vědy.

(1.15) Na kolik částí je rozdělena? Je rozdělena do osmi částí.

(1.16) V první části je šest kapitol: o existenci astrologie, jejím potvrzení mocí pohybů hvězd, kvalitě (modalitě) jejich působení na tomto světě, vyvrácení toho, kdož mluví o jejich zbytečnosti, dostatečnými argumenty a důkazy, a o přínosu předvídání věcí z vědy hvězd.

(1.17) Ve druhé části je devět kapitol: o počtu souhvězdí a jejich jménech a podmínkách a jednotlivých povahách znamení.

(1.18) Ve třetí části je devět kapitol: o důvodu, proč astrologové používají sedm planet, a nikoli cokoli jiného pro věci, které jsou rychlé v jejich změnách, o jejich uvedení podmínek čtyř prvků, o definici „astrologie“ a „astrologa“, o tom, co musí zvážit mistr astrologické vědy, a o patřičných indikacích Slunce a Měsíce, a o účasti planet s nimi pro to, co se děje na tomto světě.

(1.19) Ve čtvrté části je devět kapitol: o základě povahy planet a dobrodějů a škůdců mezi nimi podle toho, jak je popsala obecnost starých, naše vyvrácení jejich názorů a náš vlastní popis dobrodějů a škodlivých planet a rozdíl mezi jejich podmínkami a povahou.

(1.20) V páté části je dvaadvacet kapitol: o důstojnostech planet ve znameních, jako jsou domy, exaltace, hranice a jejich další důstojnosti.

---

¹³³ J přidává „sapientie“ („moudrosti“).

(1.21) V šesté části je třicet tři kapitol: o podmínkách (okolnostech) znamení a jejich správném (vlastním) označení věcí.

(1.22) V sedmé části je devět kapitol: o podmínkách planet a jejich správných indikacích pro <věci>, které nastanou.

(1.23) V osmé části je devět kapitol: o vytažení částí (losů) a jejich příčinách.

(1.24) Kniha je rozdělena na části a kapitoly, protože když je kniha těžko pochopitelná, pak je rozdělena a dělena, <a> je blíže porozumění čtenáři a je pro něj snazší.¹³⁴

---

¹³⁴ J uvádí „při uvedení do praxe je shledáno snazším a čtenář ji snadněji rozumí“.

Druhá kapitola:¹³⁵ o existenci astrologické vědy.¹³⁶

(2.2) ¹³⁷Pokud jde o hvězdy a jejich pohyby, existují dva druhy vědy, o nichž je znamenité uvažovat a mají velký význam. První se nazývá „věda vesmíru“, ¹³⁸ a je to věda o kvalitě a kvantitě vyšších sfér a sfér planet - každá sféra odděleně -, a vzdálenost každé sféry od svého sousední, sklon jedné od druhé, a jejich velikost a rozměry každé sféry samy o sobě a její vzdálenost od země, <ukazující> že země je kulatá a že sféry jsou kulaté a zadržují ji, a nejvyšší sféra se točí sama a otáčí tyto sféry a planety, které jsou v nich kolem země, v jedné revoluci od východu na západ v jeden den a noc.

(2.3a) Slunce vychází „v různých dobách“ pro různé lidi a najednou je pro některé lidi den, pro jiné noc. Všechna nebeská tělesa se pohybují dvěma pohyby. Většina sfér se pohybuje pohybem, který souhlasí s pohybem nejvyšší sféry, <tj.> z východu na západ.¹³⁹ Ale planety se pohybují ze západu na východ, <směrem> naopak k pohybu nejvyšší sféry. Pohyb většiny sfér souhlasí s pohybem planet. (2.3b) | O tom všem jsme se zmínili v našich Velkých astronomických tabulkách,¹⁴⁰ ve kterých jsou popsány (1) druhy pohybů sfér a planet, každé sféry a každé planety zvlášť a co je vlastní každé z nich a která z nich je rychlejší, která pomalejší a která je vyšší než její sousední; (2) velikost Země <jsoucí> v <její> malosti vzhledem k nejvyšší sféře coby bod vzhledem ke kruhu; (3) znalost vzájemného zákrytů planet a zatmění těchto dvou světél. Znalost toho a všeho, co je k tomu zapotřebí (poznání) tohoto druhu kvality a kvantity sfér a kvantity pohybů planet a jejich podmínek, se nazývá „věda o vesmíru“. (2.3c) | Většina kvality a kvantity toho, co je zřejmé z vědy o vesmíru, je objevena pozorováním. K tomu, co není pozorováním zjištěno, se použije analogický (racionální argument),¹⁴¹

---

¹³⁵ První kapitola H.

¹³⁶ 2.1

¹³⁷ Heřman přidává úvodní odstavec: viz II.

¹³⁸ To je astronomie. Druhý druh je popsán v 2.4 níže.

¹³⁹ J vynechává „Slunce vychází ... z východu na západ“.

¹⁴⁰ in libro nostro magno quem fecimus de cursu („v naší velké knize, kterou jsme psali o <planetárních> pohybech“) J; H vynechává.

¹⁴¹ „experimentum“ J; „ratio“ H.

jež <člověka> nutí přijmout, protože jeho indikace a důkazy jsou součástí zjevných¹⁴² a jasných věcí, na nichž existuje shoda, z vědy aritmetiky, geometrie a měření půdy, s nimiž lze bezpochyby mísit, a myslí se nezdržují jejich přijímáním. Pouze ten, kdo tvrdohlavě odolává pravdě, tuto vědu odmítá. Ptolemaios Moudrý¹⁴³ vytvořil knihu nazvanou Kniha Almagestu, ve které je vyčerpávajícím způsobem zpracováno vše potřebné týkající se vědy o podmínkách sfér a planet.

(2.4) Druhým druhem je věda o astrologii. Jedná se o poznání podstaty každé planety a každé sféry a vlastnosti jejich indikací a toho, co vzniká a děje se v důsledku sil jejich různých pohybů a jejich přirozeného otisku na tento svět, jež je pod sférou Měsíce, s ohledem na rozdíl časů a změnu „přirozenosti“ - tj. oheň, vzduch, voda a země - a „jejich otisky“ na jednotlivých zvířatech, rostlinách a minerálech, které vznikají z těchto „přírodních vlastností“. Informace o tomto druhém druhu, což je věda o astrologii, se získávají prostřednictvím prvního druhu vědy o hvězdách, což je věda o univerzu (vesmíru).

(2.5) Většina vědy o astrologii je zřejmá, jasná a před našima očima. Ta část, která není zřejmá, je vyvozena jasnými analogiemi (racionálními argumenty) z vědy o povaze věcí (fyziky) a z toho, co je zřejmé ze sil pohybů planet nad tímto světem, když jsou ve vyvrcholení některých lokalit, a z jejich vzdálenosti a blízkosti k zemi. Tento druhý druh vědy o hvězdách odmítají pouze lidé, kteří mají daleko k poznání, rozeznání a zamyšlení nad podmínkami nebeských těles.

(2.6a) Je mnoho existujících případů argumentů pro potvrzení astrologie hvězdami, které jsme zmínili, z nichž některé jsou zřejmé laikům, jiné ne. Případem něčeho zřejmého, co laici ze zřejmých zkušeností vědí, je, že roční období, jako jaro, léto, podzim a zima, přicházejí pouze přenesením Slunce z jednoho kvadrantu sféry do druhého; a zjišťují, že „povahy“ mění a přenášejí z jedné do druhé, a jedna z nich je silná, jiná slabá, jen kvůli ročním obdobím a kvůli jejich shodě (roční období) a odlišnosti od nich („přirozenosti“). (2.6b) | Když se totiž „přirozenosti“ mění kvůli ročním obdobím a roční

---

¹⁴² HJ čte ('trojice').

¹⁴³ H dává: „Ptolemaios, sleduje jistého Hakima“.

období se mění kvůli přenosu Slunce z jednoho kvadrantu sféry do druhého, pak k posunu „přirozenosti“, jedné do druhé, dochází pouze kvůli přenosu Slunce z jednoho kvadrantu sféry do druhého. Můžeme také zjistit, že každý den a v každém okamžiku má Slunce vliv na změnu přirozenosti, jež se liší od jeho účinků jindy. (2.6c) | Nebo, když je to východ s ohledem na <lid> určitou lokalitu, nebo se nad nimi zvedá, nebo od nich zapadá, jejich „povahy“ a šťávy se mění a ve vzduchu této lokality nastává nějaký případ změny, přicházející a odcházející z horka, studena, vlhka nebo sucha, <ovlivňující> to zvířata, rostliny a minerály v každém okamžiku dne a noci, které se liší od těch, které se vyskytnou v jiném okamžiku; např. co vidíme na začátku pohybu (probuzení) člověka a ostatních zvířat, když Slunce dosáhne svého orientu; (2.6d) a dokud Slunce vychází ke svému středu, jejich pohyb se zvyšuje a je mocný; ale když Slunce sestupuje ze středu nebe, pak je jejich pohyb slabý a menší až do západu Slunce. Když Slunce zapadne (zmizí), stane se nocí a těla ztichnou; odpočívají a jsou slabá; a uvolní se pro spánek a ticho a všechna zvířata jdou do svých domovů a doupat. Když pro ně druhý den opět vyjde Slunce, vrátí se ke své první podmínce pohybu.

(2.7) Účinek Slunce na rostliny je také jasný, protože mnoho z nich se objevuje, prospívá, roste v těchto (činnostech) v době východu Slunce, jako je aromatická rostlina, která se nazývá 'nīlūfar',¹⁴⁴ měsíček,¹⁴⁵ sléz¹⁴⁶ a listy ricinového oleje a mnoho dalších druhů rostlin, které se pohybují a rostou v souladu s pohybem (Slunce). Když slunce zapadá, tyto padají a jsou slabé a ochablé. Nejviditelnějším z těchto <argumentů> pro účinek Slunce je to, že semena a rostliny nerostou a nevyvíjejí se, s výjimkou míst, kde nad nimi vychází Slunce nebo kde na ně dopadá síla jeho tepla.

(2.8) Pokud jde o minerály, drahé kameny se v nich rodí pouze podle jejich blízkosti nebo vzdálenosti od kruhu Slunce. Když totiž Slunce vyvrcholí v dané lokalitě, je tam teplo a když se od odvrátí, je tam chlad. Tyto a mnohé podobné

---

¹⁴⁴ Evropský bílá leknín. H dodává, „což Arabové nazývají ketel annamla (قتل النملة = zabíjející mravence), tj. zabíjení včel“.

¹⁴⁵ Viz Dietrich, Dioscurides triumphans, IV, 117, č. 13. Srov. Steingass, Persian-English Dictionary, „sasanka“.

¹⁴⁶ J a arabština BL čtou الخيار („alchiar quod est quoddam genus cucumerorum“: „alchiar, což je druh okurky“).

zjevné účinky Slunce mohou laici znát. I pro Měsíc existuje zjevný vliv na mnoho věcí. Když se totiž Měsíc mění z jedné podmínky na druhou, dochází k mnoha změnám u zvířat, rostlin a minerálů, ve vodě moře a při oplodňování a porodech zvířat, nástupu narození a opylování. A to podle jeho přibývání a slábnutí a veškeré rozmanitosti jeho podmínek.

(2.9) Mnoho různých národů může také vědět, co se děje ve dnech roku, pokud jde o teplo, chlad, větry, déšť a rozmanitost změn vzduchu, od příchodu Měsíce v každém z jeho 28 sídel. Mnozí z nich, když každé ráno uvidí každé z těchto sídel na západě, říkají, že se ten den bude měnit vzduch kvůli větru, mrakům, teplu nebo chladu, podle toho, na co jejich zkušenosti předem upozornily. Kromě toho lze na všech planetách najít různé účinky na tento svět, ale jejich účinky jsou před laiky skryty více než účinky Slunce a Měsíce.

(2.10) Mezi věcmi, které laici vyvozují z vlivu planet na tento svět, patří podmínky ročních období, jež se podle nich liší v kvalitě, nárůstu nebo poklesu. Jejich rozdíl v nárůstu a poklesu se totiž děje pouze sdílením planet se Sluncem a Měsícem v jejich příchodu do některých pozic sféry. Pokud by to planety s nimi nesdílely, jedno léto by nebylo žhavější než druhé a jedna zima by nebyla chladnější než druhá.

(2.11) Lidé každé rasy a klimatu objevují a znají změny „přirozenosti“ a jejich přesuny z jednoho stavu do druhého (které jsme zmínili), pokud mají nejmenší zkušenosti a z tohoto zřejmého hlediska jsou si jisti, že k růstu a rozkladu dochází pouze podle změny ročních období a „povah“ a ke změně těchto věcí dochází pouze kvůli Slunci a jiným planetám. Skupina lidí, jež však nashromáždila zkušenosti po dlouhou dobu dní a let, se něco z toho dozví od svých předchůdců, ale oni sami, když čerpají analogie z těchto zřejmých věcí, které objevili a které se týkají vlivu planet na změnu ročních období a těchto „přirozeností“, z nich znají nejasné a jemné záležitosti.

(2.12) ¹⁴⁷Mistři různých umění, tj. praktici umění řízení a věd, všech národů, jako jsou pěstitelé plodin a rostlin, pastevci jezdeckých zvířat, ovcí a jiných zvířat, mistři lodí a další profese v zapojení řízení - každý z nich může z jemné zkušenosti s chodem hvězd vědět, které časy a příležitosti jsou lepší a které jsou horší pro každou věc, jejíž řízení chtějí, ať už je to pro začátek setí a výsadby nebo pro páření samců nebo k produkci mláďat jiných zvířat.

(2.13) Pokud jde o setí, znají dobu, kdy je setí pro rostliny nejlepší a přináší největší zisk a růst; takže v tuto dobu sejí. Pokud jde o pěstitele, znají dobu, kdy je výsadba různých rostlin dobrá, a dobu, kdy to není dobré, a kdy je každý druh rostliny více přílnavý (tj. lepší kořeny), jemnější, lepší v růstu a silnější. Takže vysazují každý druh v době, která je pro to dobrá.

(2.14) Pokud jde o chovatele dobytka, vědí, kdy je dobré spojit samčí zvířata se samicemi, aby vyprodukovali mláďata, a proto je chtějí spojit v pravý čas,¹⁴⁸ aby bylo jejich těhotenství dokončeno a jejich porod proběhl v čas, který je vhodný pro růst a výchovu jejich <mláďat>.

(2.15) Námořníci a velitelé lodí poznají, kdy je moře narušeno kvůli vanutí větru a přívalu vln, a kdy je klid, a čas roku, kdy fouká každý vítr, a tudíž se zdrží moře, když vědí, že moře je narušeno špatným větrem a vlnami, a vyražejí na moře v době roku, kdy vědí, že vítr je s nimi a neubližuje jim.

(2.16a) Všichni tito lidé předpovídají, co je v tom dobré a špatné - a učí to toho, kdo v tom není dobrý a nezkoumá to ani se o to nezajímá -, rovnající se jejich vlastnímu zájmu o to. Informují <ho>, že to vědí na základě délky svého pozorování a zkušeností v ročních obdobích¹⁴⁹ roku a jeho podmínkách, průběhu Slunce a Měsíce a přítomnosti Měsíce v

---

¹⁴⁷ H uvádí tuto část s: „Protože vynalézavost („ingenium“) rychle ustupuje rozumu, zdá se, že by měly být koncipovány příčiny zkušeností / experimentů při vyšetřování věcí.“

¹⁴⁸ J přidává: „v té době“, namísto „spárovat je v pravý čas“.

¹⁴⁹ J přidává: „definice“.

jednom z 28 sídel a přibývání a ubývání Měsíce a východu a západu planet v té době. (2.16b) | A mnoho z nich také vyvozuje skryté věci z toho, co v tuto chvíli najdou, pokud jde o vání některých větrů, změnu vzduchu zvýšení tepla, chladu nebo jeho rovnováhy, a to do té míry, že pastýř někdy v den páření samců se samicemi říká, že čistota vzduchu a síla foukání severního větru - nebo foukání jiného větru - naznačuje, že většina ovcí, které otěhotní v ten den, porodí berany nebo ovce a že podle toho, co ze zkušenosti vědí předem, bude převládat taková a taková barva. (2.16c) | Navíc v době porodu mohou říci, zda budou zdraví nebo ne, rychle porostou nebo zemřou, a někdy říkají, že v tomto roce dojde k úmrtí takovým a takovým druhům jezdeckých zvířat, ovcí, dobytka, nebo ostatních zvířat, podle toho, co našli ve svých zkušenostech s pohybem Měsíce a změnou vzduchu. Podobně, z mistrů lodí, ti, kteří mají zkušenosti, říkají, že vítr, který fouká před západem Slunce, se při západu Slunce změní nebo se uklidní.

(2.17) Podobně plantážníci říkají, že pokud jde o každý druh rostliny, který je zasazen v určitou dobu, tento strom přináší plody rychleji nebo pomaleji, podle toho, co pozorují na majetku u každého z nich, z délky jejich zkušeností. Podobně pro praktiky všech profesí jsou v jejich profesích jemné věci, které znají z délky své zkušenosti a nedělají v nich chyby. Říkají, že důvody, proč vědí tyto věci, jsou jen kvůli délce jejich zkušeností se změnami vzduchu, jeho rozmanitostí a sídly Slunce a Měsíce.

(2.18a) Lidé si také mohou všimnout mnoha věcí zkušenostmi bez indikací hvězd; např. porodní asistentky ze zkušenosti vědí, zda je žena těhotná, či nikoli, a zda je plod muž nebo žena, a také od narození prvorozeného vědí, zda žena porodí po tomto či nikoli, a počet dětí, které porodí. Jejich omylů v informacích, jež o těchto věcech poskytují, je málo - na základě délky jejich zkušeností a kvůli množství toho, co slyšeli od svých předků, kteří tyto věci zažili po dlouhou dobu. (2.18b) | Aby věděli, zda je žena těhotná, nebo ne, dívají se na ženu, která je považována za těhotnou, a pokud vidí, že se jí konečky prsou (její dvorce) rozšířily nebo změnily z barvy, kterou měly dříve, vědí, že je těhotná. Odvozují také těhotenství

pohledem do očí té ženy. Vidí-li, že se propadly do jejich důlků, a její víčka¹⁵⁰ ochabla, a vidí ji ostrou v pohledu, jasnou, a plnou zorničku a bělma (jejích) očí viskózní, vědí, že je těhotná.

(2.19a) Pro pohlaví <plodu>, dívají se na břicho ženy, a pokud jej vidí plné, kulaté a drsné (nerovné),¹⁵¹ je v něm pevnost a vidí, že má čistou pleť, vědí, že plod je mužský. Pokud se v břiše ženy objeví prodloužení, ochablost a ošklivost a v jeho barvě se objeví zbarvení a pihy, vědí, že plod je ženský. (2.19b) | Poté se podívají na špičky jejích prsou (areoly), a pokud se změnilly na černé, vědí, že plod je ženský; ale pokud se změnilly na červenou, vědí, že plod je mužský. Samotný tento údaj je však někdy u té či oné ženy nepravdivý. Také pokud se mléko těhotné ženy odebere mezi dva prsty a zjistí se, že v mléce je silná a nadměrná viskozita, vědí, že plod je mužského pohlaví. Pokud je to mléko tekuté, trochu řidké a nemá viskozitu, vědí, že plod je ženský.

(2.20a) Také trochu mléka těhotné ženy se nakape na železné zrcadlo a opatrně se umístí na Slunce, aby nedošlo k jeho narušení, a poté se nechá hodinu. Pokud se sráží, takže se stane perličkou, vědí, že plod je mužský. Pokud se rozšíří, vědí, že je to žena. Protože vědí, co se stane po narození, když porodí dítě a padne na zem, dívají se na jeho hlavu, zda je dítě muž nebo žena, a pokud má na hlavě něco jako korunu tenkých vlasů, vědí, že dítě, které žena ponese příště, bude muž v každém případě, kdy porodí, ať už po roce nebo déle. (2.20b) | Pokud má na hlavě dvě koruny, vědí, že později porodí dva chlapce v jednom lůně. A každé dítě - ať už chlapec nebo dívka -, které má v době porodu korunku na hlavě, bude pro ni dobrým znamením.¹⁵² Dalším dobrým znamením je skutečnost, že plodový vak dítěte, když matka porodí, je neporušený - protože vak dítěte se někdy zničí, než vyjde z lůna matky.

---

¹⁵⁰ J dává „tělo“ za „víčka“.

¹⁵¹ J („pulcrum“); H dává „habilem“ („příjemné“).

¹⁵² J čte **يَسْتَدْلُون** („accipiunt significationes“).

(2.21) Pro to, aby věděli, kolik dětí tato žena porodí, se dívají na mladou ženu (prvorodičku), když porodí poprvé. Když dítě spadne na zem, na délce pupeční šňůry připojené k placentě jsou hrudky a uzly; potom spočítají počet hrudek a uzlů v ní a říkají, že žena porodí dítě za každou hrudku a uzel na délce té pupeční šňůry. Pokud na něm nevidí hrudky, říkají, že poté už vůbec nebude rodit. Pokud žena přeruší (potratí) své prvorozené dítě a poté porodí, někdy je tento údaj neplatný.¹⁵³

(2.22) Také pro ty, kteří mají zkušenosti mezi pastevci ovčí a <jiných> druhů zvířat, jsou u každého druhu (rodu)¹⁵⁴ znamení, jimiž vědí, že tento druh je v očekávání, ať už budou potomci mužského nebo ženského pohlaví, a znajíce barvy, a v tomto zřídka dělají chyby. Tato skupina lidí tyto věci zná, na základě jejich zkušeností v této oblasti.

(2.23a) Lékaři vědí, co se stane s těly lidí v divizích (ročních obdobích) roku v důsledku dominance tepla, chladu, vlhka nebo sucha. Nejinteligentnější z nich předpovídají, jaké druhy nemocí, horeček a abscesů se vyskytnou v tělech živých bytostí v každém ročním období, a odlišný stav každé nemoci a nemoci s ohledem na její sílu nebo slabost, nárůst nebo snížení, a zda vydrží dlouho nebo rychle pomine, a bude-li benigní nebo maligní, podle rozdílů, které vidí ve vzduchu zemí a ve věku živých bytostí, a dominance některých „přirozeností“ nad těly. (2.23b) | Říká se, že tyto věci lze odvodit z tvárnosti roku a rozdílu vzduchu v jeho zdraví nebo poškození, když se změní čas a změní se „přirozenosti“. Tyto věci, které lékaři vyvozují z rozdílu ročních období, ovzduší zemí a změny „přirozenosti“, mohou vzniknout pouze ze síly pohybu hvězd, jako je oteplovací síla Slunce, zvlhčovací síla Měsíce a zjevné účinky na každé roční období planet, když se mísí se Sluncem a Měsícem. (2.23c) | Lékaři mají o nemocech a jejich příčinách a znalostech přírody větší znalosti než chovatelé dobytka, pastevci a další; takže jejich profese je blíže k povolání astrologie než profese, které jsme zmínili dříve, protože

---

¹⁵³ J čte **تطلب** („shledán“) s arabským MSS CP namísto **يطلب** arabského MSS OLT.

¹⁵⁴ J čte „doba“.

povolání medicíny je znalost „přirozenosti“ čtyř prvků a těl zvířat, rostlin, kamenů a vod a jejich směsi a znalost jejich vlastností, a co s tím souhlasí a liší se od toho v jednotlivých zemích.¹⁵⁵

(2.24a) Profese astrologie je znalost toho, co vyplývá z pohybu hvězd ve vztahu k rozdílnému ovzduší zemí, podmínkám jejich lidí, změně „přirozenosti“, jejich změně z jedné věci na druhou, jejich složení u jednotlivých zvířat, rostlin a minerálů a znalost jejich sil při zvyšování a snižování. Takže z důvodů, které jsme zmínili, je povolání medicíny bližší profesi astrologie a ušlechtilejší než profese, které jsme zmínili dříve. (2.24b) Lékaři znají „přirozenost“ věcí a obecné nebo správné síly v nich podle jejich zjevných účinků a změn na těle. Potom vše souvisí s „přirozeností“, o ní zjistili, že k ní patří, analogicky s jejími zjevnými schopnostmi a účinkem na těla, a říkají „toto je horké“, „toto je chladné“, „toto je vlhké“, „toto je suché“, a že vlastnost každé věci je dělat takové a takové. Tímto způsobem lékaři znají „povahu“ drog a léků a jejich vlastnosti a „povahu“ nemocí a onemocnění. Poté z toho mohou říci, co se stane a nastane v každé „nemoci“ před časem jejího výskytu. (2.24c) | Astrologové však znají síly hvězd z jejich zjevného vlivu na tento svět a říkají, že Slunce je horké kvůli tomu, neboť pozorují jeho ohřívací účinek, a Měsíc je vlhký kvůli tomu, neboť pozorují sílu jeho vlivu na mořské a jiné vody. Stejným způsobem znají síly ostatních hvězd, putujících i fixních, analogicky se zřejmými silami jejich pohybů nad tímto světem. Tímto způsobem mohou rozeznat, co se v tomto světě stane a nastane, a odvodit to ze síly pohybů hvězd, které působí na měnící se „přirozenosti“. (2.24d) | Pokud jde o každé ze všech praktikujících povolání, která jsme zmínili, jako jsou zemědělci,¹⁵⁶ mistři lodí a různé další profese - jejich profese je částečná, protože ve svých znalostech používají <pouze> jeden druh <znalostí> v jejich profesi. Většinu znalostí své profese a její praxe však znají ze svých zkušeností s chody některých planet.

---

¹⁵⁵ J čte **الابدان** („těla“) s arabským MSS BL.

¹⁵⁶ J čte **ملاحين** („námořníci“: „salinarii“) = arabština MS C

(2.25a) Profese lékařů i astrologů je univerzální, protože je zapojena do všech existujících druhů <věcí>. Tito lidé znají do hloubky vědu (teorii)¹⁵⁷ své profese z očividného vlivu planet na „přirozenosti“ a vlivu přirozeností na jednotlivé oddělené věci, a dedukcí (analogií) z toho, co najdou, k příčině,¹⁵⁸ která je jim skryta. Věda o hvězdách je však ušlechtilější, vyšší a skvostnější než věda lékařská, protože lékaři odvozují zdraví, nemoci a onemocnění a jejich stavy pouze z „přirozeností“ a jejich složení a směsi a ze způsobu, jakým se síly, které jsou ve zvířatech, stromech a minerálech, spojují. (2.25b) | Ale astrologové usuzují, co se v tomto světě děje a co se děje z pohybů a vlivu planet na tyto „přirozenosti“ a jejich změn či změn z jedné podmínky na druhou. Planety svým pohybem jsou příčinou změny „přirozeností“ a „přirozeností“ se mění pohybem planet. (2.25c) | Astrolog vyvozuje závěry z planet a pravomocí jejich jednání na „povahy“ a lékař vyvozuje závěry z pravomocí „povah“ a jejich změn a proměn z jedné podmínky na druhou. Ale ke změnám a proměnám „povah“ dochází pouze vlivem planet na ně. Takže profese astrologie je vyšší než profese lékařská a než všechny ostatní profese. Něco jiného, z čeho lze usuzovat na ušlechtilost astrologické profese, je, že je to vznešené povolání a jeho předmětem jsou hvězdy, které se nemění a nepodléhají nastávajícímu a pomíjejícímu, dokud Bůh bude chtít.

(2.26a) Profese medicíny je spolu s dalšími profesemi pozemská. Jejím předmětem¹⁵⁹ jsou těla a jednotlivci, jež slábnou¹⁶⁰ a mění se, a jež přijímají přírůstky a úbytky, přicházejí a odcházejí. Proto je astrologická profese nejušlechtilější ze všech důležitých profesí a nejvelkolepější v hodnosti. Protože věda o hvězdách je taková, jak jsme ji zmínili, a je to zjevně věda o pohybech planet a znalostech jejich sil, které jsou v tomto světě zjevné - což jsme vysvětlili jako odvozené většinou laiků a praktiků z omezeného množství jejich zkušeností a znalostí, týkajících se mnoha věcí, které existují ve

---

¹⁵⁷ J vynechává „vědu“ („teorii“).

¹⁵⁸ J čte جنس („rod“, „druh“), což je také ve většině arabských rukopisů.

¹⁵⁹ J: „místy“.

¹⁶⁰ J: „mobilia“.

všech těchto profesích; mezi tím, co se děje v každém období a ročním období, na základě síle tepla, chladu, vlhka nebo sucha, v důsledku rozdílu pohybů planet v jejich tranzitu, kurzu a posunu z jednoho kvadrantu sféry do druhého -, (2.26b) proč by to mělo být upíráno člověku naučenému¹⁶¹ v pohybech a povaze planet a povahách času a dlouhých zkušeností, které dosáhl z toho, co v minulosti zažili mudrci v oboru astrologie, a co moudří lidé a filozofové odvodili z její moudrosti a vědy a jemnosti jejích myšlenek, a který by měl říci, když vidí, že období je vyváženo dobrou tvářností, „Toto je období zdraví a stability pro těla, a rovnováha jejich „přirozenosti“ a ukazatelem toho je ta a ta planeta“; (2.26c) a když je období nevyvážené převahou jedné z „přirozeností“, by měl říci: „Toto je období nemoci, změny,¹⁶² a poškození pro těla, a slabost jejich „přirozeností“, a ukazatelem toho je taková a taková planeta, a to je planeta, s níž souvisí ta dobrá nebo špatná věc“? To věděli všichni dřívější odborníci na astrologii, kteří se díky povědomí, délce zkušeností a zjevnému a skrytému <aspektu> indikace shodli na tom, že to naznačuje to, co souvisí s touto planetou - ať už to bylo zdraví, nemoc, dobré nebo špatné. (2.26d) | Pak se podívá na planetu, která naznačuje poškození nebo nepoškození období, a pokud je sama v indikaci nad jednotlivým zvířetem a (pokud) je její stav jako stav, který naznačuje zdraví nebo poškození období, pokud říká že stav tohoto jedince bude takový a takový, pokud jde o jeho stabilitu nebo zničení (pokračování v životě nebo umírání), zdraví nebo zkaženost, a vyvodí všechny dobré a špatné podmínky tohoto jedince do té míry, do jaké vyvozuje vyvážený stav nebo nevyvážený stav období, neboť planety, které označují celek a jeho podmínky, označují část tohoto celku, takže když planeta označuje období a jeho podmínky a jednotlivce, kteří jsou v něm a jejich podmínky, pak to může rovněž indikovat jednoho jedince a jeho podmínky. Protože těla, duše, přirozené dispozice, charakteristiky a tak dále se mění v závislosti na změně sil pohybů planet v podmínkách roku a v podmínkách období a v místě, stoupá v tomto světě¹⁶³ po

¹⁶¹ Namísto „proč by mělo být upíráno (يُنكّر) člověku naučenému (عالم), má J „tím, co se opakuje (يُنكر) po celém světě (عالم)“.

¹⁶² tíhy = (ثقل) J.

¹⁶³ J má jiné znění: „et consideratur ex hac scientia“, případně علم za علم.

těchto krocích, dokud nepopíše¹⁶⁴ nějaký rozdíl v silách pohybů planet v čase a místě a v podmínkách roku, a tedy koncepce a počátek narození člověka, jeho povaha, potomci (?), místo, výživa, růst, změna, síly a slabosti, smělost a zbabělost, velkorysost a podlost a další jeho podmínky. A podobným způsobem zná podmínky ostatních zvířat, rostlin a minerálů. Poté vyvozuje ze všech pohybů planet, všech podmínek jednotlivců, zachování nebo zničení (pokračování života nebo smrt), zdraví nebo poškození, dobré nebo špatné atd.

(2.27a) Když je jeho předpověď vytvořena z pohybů a podmínek planet, předpovídá také na základě¹⁶⁵ podmínky jednotlivců a toho, co o nich říká ohledně existence všech jejich podmínek před tím, než nastanou v určitou dobu. První lidé tedy ovládli znalosti astrologie způsobem, který jsme popsali. Pokud se v tom vyskytla chyba, není to způsobeno touto profesí, ale pouze nedostatečnými znalostmi mnoha teoretiků v této profesi, bez komplexního pochopení její vědy, a¹⁶⁶ jejich slabostí v chápání jemností příčin a důvodů, podle nichž jsou analogy vytvářeny v celém rozsahu,¹⁶⁷ a malostí jejich chytrosti při spojování sil pohybů planet a jejich povah v jejich shodě a odlišnosti v tomto světě. (2.27b) | Je tomu tak proto, že vykonavatel této profese musí být skutečně znalý¹⁶⁸ kurzů, pohybů a podmínek planet a stupňů a minut jejich znamení pokaždé, když to potřebuje,¹⁶⁹ a s povědomím „povah“ a aktivních sil¹⁷⁰ planet na tomto světě, v podmínkách¹⁷¹ roku, složení, shody a odlišnosti „přirozeností“, „přirozenosti“, ve složení a směsici věcí, ve způsobu růstu a vznikaní, v rozdílu podmínek živočichů, rostlin a minerálů a toho, co se v každém z nich vyskytuje v době změny ročních období v každém podnebí, a věcí, které budeme zmiňovat v tom, co následuje. (2.27c) | Pokud některý z vyznavačů této profese

---

¹⁶⁴ Arabský MSS BL a J čtou نصفه („quos descripsimus“).

¹⁶⁵ Zdá se, že J čte تقدم ... الاستدلال („precedet ... significatio“).

¹⁶⁶ J vynechává „a“.

¹⁶⁷ a důvodů... zcela] quibus eam experiuntur vel qualitatibus eius J („jimiž ji prožívají, nebo její kvality“).

¹⁶⁸ J přidává „optime“ („mimořádně“).

¹⁶⁹ J vynechává „když to potřebuje“.

¹⁷⁰ jejich pravomocí a činnosti J.

¹⁷¹ dobách J.

nedosáhne znalosti věci, kterou jsme zmínili, je nedokonalý, pokud jde o to, co potřebuje v profesi astrologie, a protože většina z těch, kteří tuto profesi využívají, není schopna pochopit znalosti všech těchto věcí, kvůli jejich jemnosti a hloubce a rozmanitosti jejich příčin a sil, nejsou někdy vyňati z omylů a chyb u některých z nich v tom, co potřebují pro své spekulace.

(2.28a) Někdy také někteří odborníci v této profesi nebyli schopni v době pozorování některých věcí zvládnout pravdu a pochopit ji tak <dobře>, že v ní nemohli udělat chyby, protože v té době nebyli schopni¹⁷² používat myšlení ve všem, co právě v této věci potřebovali.¹⁷³ Někdy byla tato chyba způsobena podobností jejích indikací a obtížností rozlišit jednu věc od druhé. To je podobné pro všechny jemné a hluboké vědy.¹⁷⁴ (2.28b) | Někdy totiž mnoho lidí není schopno mít o nich ucelené znalosti a někdy se odborníci na ně svého času nezbavili chyb a omylů, zvláště když se to podobá znalostem této profese, které jsme zmínili.¹⁷⁵ Takže, když znalost této profese a ostatních profesí, které člověk potřebuje pro tvorbu předpovědí, má hloubku a vzdálenost od smyslů, které jsme zmínili, pak není nutné anulovat to, čeho v ní dosáhne kvůli tomu, čeho v ní nedosáhne. Stejně tak by neznalost toho, kdo ji nezná nebo ji odstraňuje z jejího místa, neměla být použita proti tomu, kdo ji zná a mluví o ní pravdu. | (2.28c) Neměl by se vzdát ani toho, co je v ní schopen dělat, zřící se jí¹⁷⁶ tím, že se z ní nedokáže <dozvědět> víc. Jeho slabost vyplývající z toho, co o ní neví, by mu neměla bránit v tom, aby použil to, co o ní ví. Strach z chyb kvůli své slabosti by mu neměl bránit v tom, aby si užíval toho, co je v ní schopen dělat, aby práce mohla být kompletní. Trocha znalostí může přinést mnoho výhod, zejména <v případě> povědomí o tom, co je, a znalosti o tom, co přijde.

---

¹⁷² J: „krátká doba jejich praxe (profese)“.

¹⁷³ in ipsa eadem intentione J.

¹⁷⁴ profunde J.

¹⁷⁵ J vynechává „a někdy se odborníci... zmínili“.

¹⁷⁶ J vynechává „zřící“.

(2.29a) Můžeme vidět, že lékaři a další profesionálové dělají chyby v předvídání nemocí a onemocnění, když podávají informace o tom, jaká je situace a prognóza pacienta ze závažnosti nebo lehkosti nemoci, jak rychle nebo pomalu se zotaví, ať už přežije nebo zemře a pokud jde o další příznaky nemocí, ať už se jedna z nich u pacienta objeví nebo se opakuje. (2.29b) | Stejně tak pro ně není nesnesitelné odmítnutí ze strany lidí a malý počet chyb, které vidí ve své profesi, těmito lidem nebrání v tom, aby hledali užitek tím, že jsou jimi vyléčeni a <hledají> útěchu v jejich léčbě a spěchají získat potvrzení v tom, co uvádějí o zdraví a nemoci ve svém těle, kvůli prospěchu a zdravému úsudku, který tito lidé zažili dříve z rukou <lékařů> – zdejších zkušeností, které poznali, díky jejich dřívějším pozorováním, která poznali. (2.29c) | Stejně tak vůdcové lodí: námořník se nevzdá své plavby a lidé se nevzdávají cestování po moři, protože námořník udělá malou chybu. Stejně tak ostatní vědy a profese, jejichž odborníci se jen těžko zbavují chyb a způsobují újmu, nicméně je nadále vykonávají a jejich povolání nejsou kvůli tomu od počátku znehodnocená.

(2.30a) Chyba každého z nich, jíž jsme zmínili, je škodlivější než chyba praktikujícího astrologii, protože když lékař chybuje v předvídání nemocí, léků a léčby, někdy jeho chyba způsobí zabíjení a smrt lidí.¹⁷⁷ Když námořník udělá chybu, někdy to¹⁷⁸ způsobí potopení a smrt lidí. Když pastýři a chovatelé udělají chybu, způsobí to někdy úhyn a úbytek tohoto druhu zvířat, a když udělají chybu zemědělci, pak to způsobí nestálost semen a rostlin. (2.30b) | Ale když praktikující astrologii udělá chybu, stává se to ve většině případů jen tak, že praktik je neznalý předvídání věci, která se stane a nastane, takže se vzdává varování lidí před škodlivostí a nepřízní osudu, nežli přijde. Někdy je jeho selhání předem varovat lidi příčinou nepříjemností, <ale> je to krátkodobé, někdy je v tom¹⁷⁹ zkáza, ale jindy se nic z toho, co jsme zmínili, neobjeví a chyba praktikujícímu neublíží.

---

¹⁷⁷ perditio animarum J (čtení **انفس** za **ناس**).

¹⁷⁸ J přidává „ztroskotání lodí“.

¹⁷⁹ J vynechává „nepříjemnost ... krátkodobé, někdy je“.

(2.31a) Pokud jde o všechna ostatní povolání,¹⁸⁰ chyba praktikujících ve většině případů bezpochyby <způsobuje> zkázu, pomnutí a ztracení. To je to, co musíme říci, také o dokonalosti umění hvězd: protože znalost umění hvězd je nejvznešenější mezi těmito profesemi a cesta <přijímaná> praktikujícími v dělání chyb někdy není cesta <přijímaná> praktikujícími ostatních umění, jejich chyby jsou nejbezpečnější a nejškodlivější a jejich správnost je velkým přínosem; jak správné je, že lidé, kteří mají rozlišovací schopnost a znalosti, by je měli přijímat a poslouchat a důvěřovat tomu, co říkají, a využívat tuto profesi ke všemu, po čem touží, především pro ostatní vědy a světská povolání! (2.31b) | Je správné, že praktici této vědy o hvězdách by měli použít to, čeho z toho dosáhli, a zdržet se <použití> toho, co jim není známo, a vzdát se toho, čeho jejich <úroveň> porozumění nemůže dosáhnout! Znamení hanby se totiž moudrých mužů této profese drží jen díky jistým nevědomým lidem, kteří jejím studiem hledají zisk, užitek a zvýšení cti a hodnosti. Tvrdí, že mají určité znalosti z povolání, na které nedosahují a nejsou schopni je uchopit, a pro něž nemají talent. Z tohoto důvodu mnozí z obyčejného davu najdou způsob, jak tuto vědu odmítnout, obvinit ji z falše a znevážit její moudré muže a praktikující. Taková nevíтанá událost se však může stát v kterékoli z profesí.

---

¹⁸⁰ J přidává „není tomu tak“.

¹⁸¹Třetí kapitola:¹⁸² o příčině modality působení planet na to, co v tomto světě vznikne a pomine.

(3.2a) Jelikož každý, kdo píše knihu, musí na začátku svého úkolu vysvětlit záměr své knihy, říkáme, že naším záměrem v této knize je podat zprávu o indikacích planet pro věci, které se stanou a pomínou v tomto světě. Poté uvedeme výčet o jejich povaze a dalších podmínkách. Moudrý muž nám poskytl definici, pokud jde o poznání věcí, jimž by měl věnovat pozornost každý, kdo chce něco vědět. (3.2b) | To <se skládá> ze čtyř bodů: první je, že by měl vědět o věci, na níž se ptá a hledá, „Existuje, nebo ne?“ Druhý zní: „Co je to?“ Třetí zní: „Jaké to je?“ Čtvrtý je: „Proč to tak je?“ (63) Přírodní věci jsou vnímány pouze vnímáním pěti smyslů: zrak, čich, sluch, chuť a hmat.¹⁸³ Hvězdy jsou vnímány tak, že existují smyslem zraku, a nikdo náročné mysli nemůže popřít jejich existenci. (3.2c) | Co se týče otázky „Co jsou hvězdy?“, všichni starověcí filozofové, kteří hovořili o nebeských věcech, se shodují na tom, že jejich podstata je povahy odlišné od těchto čtyř „přirozeností“, které jsou pod sférou Měsíce, a to oheň, vzduch, voda a země, protože, pokud pocházejí z těchto čtyř „přirozeností“, co je nezbytné pro tyto „přirozenosti“ - tj. měnit se z jedné do druhé, přicházet a umírat a zvětšovat a zmenšovat -, patří jim. (3.2d) | Z tohoto důvodu mudrci říkali, že [podstata]¹⁸⁴ sféry a hvězdy v ní mají pátou povahu. Pokud jde o otázku „Jaké jsou hvězdy?“, uvedli filozofové, že se jedná o sférická, světelná tělesa pohybující se přirozeným pohybem. Pokud jde o otázku „Proč existují?“, z jejich přirozených pohybů nad tímto světem přírodní změny vedou k těmto čtyřem prvkům, od jednoho k druhému, kvůli přirozenému spojení těchto prvků s nimi (hvězdami).

(3.3a) Z tohoto důvodu filozofové řekli, že pozemský svět je spojen s nebeským světem a jeho pohyby nucením,¹⁸⁵ a z tohoto důvodu, z moci nebeského světa a nebeských pohybů, věci přicházející a mizející v tomto pozemském světě jsou výsledkem, se svolením Boha. Neboť nejvzdálenější sféra obklopuje tento svět a pohybuje se nad tímto světem s

---

¹⁸¹ 3.1

¹⁸² Druhá kapitola, H; Lemay, Great Introduction, IV, s. 241–275, zveřejňuje a pojednává o dvou verzích této kapitoly v rukopisech J.

¹⁸³ J dává očekávanější pořadí smyslů: „zrak, sluch, čich, chuť a hmat“.

¹⁸⁴ J vynechává.

¹⁸⁵ Srov. Aristotle, Meteor., I 2, 339a20.

hvězdami, které jsou v ní, s věčným kruhovým pohybem, takže svým neustálým pohybem hvězd a jejich (hvězdným) pohybem nad tímto světem teplo vede k tomuto pozemskému světu, jež je s nimi spojené, a to (země) se stává horkým.¹⁸⁶ (3.3b) | | Když se tedy tento svět zahřeje, změkčí (zjemní se) a pohne se, a v důsledku jeho pohybu dojde v těchto tělech k přeměně z jednoho do druhého a dojde v nich k přicházejícímu a odcházejícímu se svolením vznešeného Boha. Tímto způsobem mají nebeská tělesa vliv a vládu¹⁸⁷ v tomto pozemském světě. Dalším důvodem je také to, že žádný pohyb - kromě kruhového pohybu - není dokonalý, protože cokoli, co se pohybuje v kruhovém pohybu, nemůže být klidné, protože jeho pohyb nemá začátek ani konec. (3.3c) | Věci, které se pohybují proměnlivým a nedokonalým pohybem, mají svůj konec, takže když se dostanou na konec místa, kam se pohybují, jsou klidné a jsou od sebe odděleny, kvůli stavu jejich koncového bodu. Protože jejich pohyby mají ukončení, je nutné, aby měly začátek. (3.3d) | Vzhledem k tomu, že nebeská tělesa, tj. sféry a hvězdy, obklopují tento svět a pohybují se po tomto světě rovnoměrným, kruhovým a dokonalým pohybem podle známého a rozeznatelného pořadí a řádu, a tato tělesa, která jsou pod sférou Měsíce, mají dva pohyby - jeden z nich přímý a nedokonalý, ve kterém vyhledávají koncové body a místo, a když dosáhnou svých koncových bodů, jsou klidné, jako je pohyb ohně a vzduchu nahoru, a pohyb země a vody dolů; druhý kruhový pohyb, jímž se mění jeden na druhý¹⁸⁸ -, z tohoto důvodu tato nebeská tělesa obklopují tento svět, která se pohybují dokonalým pohybem, pohybují těmito pozemskými tělesy, která se pohybují proměnlivým pohybem. (3.3e) Příčinou pohybu těchto pozemských těles je pohyb nebeských těles, moc, která je spojena s těmito pozemskými tělesy, je z těchto nebeských těles a z pohybu nebeských těles nad pozemskými tělesy přicházejí pozemská tělesa, aby se měnila a proměňovala v jiná, protože některá z nich jsou potenciálně v jiných, a jejich změnou v další nastane v tomto světě, pokud Bůh dá, to, co se stane a pomine.

¹⁸⁶ H vynechává odkazy na teplo.

¹⁸⁷ vestigium J („známka“ = تأثير).

¹⁸⁸ H popisuje vzájemný pohyb: „...kruhový, který vzbuzuje rozhodnutí a změny z některých věcí do jiných, a znovu z jedné do druhé“.

(3.4) Analogicky k tomu vidíme působení ohně. Když oheň, svým pohybem a vlastnostmi, ovlivňuje hoření dřeva a mění se z jedné věci na druhou, pak kouř vychází z vlhkosti, která je ve dřevě, protože kouř je ve dřevě potenciálně, a pak, pohybem ohně v něm, vychází jako skutečný. Podobně, ve čtyřech prvcích, z pohybů hvězd, dochází ke změně a proměně z jedné věci do druhé, a z toho vzniká nastávající a odcházející, protože nastávající a odcházející jsou ve čtyřech prvcích potenciálně, a pak se pohybem hvězd nad nimi vynoří do reality.

(3.5a) Každé pozemské těleso působí na něco jiného jedním ze dvou způsobů: buď přímým kontaktem, nebo prostřednictvím média. Příkladem působení na druhého přímým kontaktem je oheň spalující dřevo přímým kontaktem s ním, a sníh způsobující chlad přímým kontaktem s některými tělesy přijímajícími chlad. (3.5b) | Činnost na jiného prostřednictvím média je tří druhů. První z nich je to, k čemuž dochází v důsledku dobrovolného jednání člověka na něčem prostřednictvím prostředku mezi těmito dvěma, jako je to, že něčím pohne, a v důsledku toho, že tím pohne, se něco jiného nebo mnoho věcí pohybuje, nebo jako když člověk hodí něco na určitou vzdálenost od sebe, a odtud vyplývá z jeho pohybu věci určitá aktivita v hozené věci.¹⁸⁹ Činnost na jinou věc, která je mu vzdálená, tedy vyústil v pohyb média, které je mezi ním a tou druhou věcí. (3.5c) | Druhým druhem je přirozený účinek některých věcí na jiné prostřednictvím blízkého média, jako je ohřívací voda ohně zprostředkováním nádob obsahujících vodu nebo jako voda ochlazující sníh zprostředkováním nádob obsahujících vodu. Třetím je přirozený účinek některých věcí na jiné vzdáleným prostředím, jako je magnetický kámen, který přirozeně pohybuje železem a přitahuje ho k sobě od určité vzdálenosti zprostředkováním vzduchu, protože tento kámen má povahu pohybovat se a přitahovat železo, a železo má přirozenost přijímat pohyb z kamene a být k němu přitahováno na základě jeho spojení s povahou. (3.5d) | Tento kámen může také pohybovat železo v jiných způsobech, které jsem zmínil výše, protože, když je mezi nimi blízko médium, jako měď nebo mosaz,¹⁹⁰ pohybuje se a přitahuje druhého k sobě, a když je s ním také v přímém kontaktu, pohybuje s ním a drží se ho. Někdy se železo, které

¹⁸⁹ J vynechává „v hozené věci“.

¹⁹⁰ JH interpretují شبيه (mosaz) jako شبه („podobné“: cetera similia J; atque id genus H).

přiléhá ke kameni, pohybuje tak, že jde směrem k němu a pohybuje se a přitahuje samo sebou cokoliv svého druhu, co bylo k němu připevněno nebo blízko, v důsledku síly povahy toho kamene. Lze nalézt mnoho druhů drahokamů a drog, které svou povahou produkují na něčem jiném pohyb a přitažlivost vůči nim z blízka nebo dálky.¹⁹¹

(3.6) Je to v souladu s třetím způsobem, jak se nebeská tělesa pohybují, mění a přenášejí pozemská tělesa z jednoho na druhé. Je to dáno mocí v nebeských tělesech, která se pohybují, mění a přeměňují pozemská tělesa, a vnímavostí k pohybu, změnám a proměnám ze strany nebeských těles, která jsou v pozemských tělesech, kvůli jejich přirozenému spojení jednoho s druhým. Vzhledem k tomu, že tato pozemská tělesa se posouvají do sebe silou pohybů nebeských těles a vzniká v nich nastávající a odcházející, pak přírodní změny v těchto čtyřech živlech a nastávající a odcházející mohou vyplývat z přirozených pohybů nad tímto světem, a jelikož nastávající a odcházející v tomto světě vyplývají z jejich pohybů, nesou označení nad tím, co se stane a odejde.

(3.7a) Někteří lidé si mysleli, že to, co je ovlivněno něčím jiným a co vyplývá z něčeho jiného, je jedno a totéž, a že pohyb a změna nevedou k něčemu od něčeho jiného,¹⁹² když je jedno od druhého odděleno určitou vzdáleností. Mýlí se však, protože dotčené věci <jednají> třemi způsoby: jedním z nich je působení dané věci, druhým je to, co je touto věcí ovlivněno, a třetím je to, co z této věci vyplývá. Činnost věci probíhá dvěma způsoby: jedním z nich je vůle - jako činnost, kterou člověk dělá svou vůlí, ve stoje a vsedě. Druhá je ze své podstaty - jako působení ohně ze své podstaty spalující některá tělesa, která jsou náchylná ke spalování. (3.7b) | To, co je prováděno dalším způsobem, je také dvojí: jedním z nich je z vlastní vůle – například „postavená zeď“ nebo „vyřezávané dveře“ nebo „psaný řádek písma“. Ty jsou prováděny pohybem osoby z její vůle. Druhý je svou povahou – například „spálení ohněm“. Spálení je dáno působením na věc z jeho podstaty. (3.7c) | To, co vyplývá z jiné věci, se liší od těchto prvních dvou činností. Je to pohyb a změna, ke kterým dochází

¹⁹¹ H přidává: „ut colofonium ignis oliten (ed. přidává „ebentorum“) oleum novit“.

¹⁹² J vynechá celý text od tohoto bodu po hvězdičku (*) v další části, ale Jrev a H ho mají. Jrev mylně uvádí: „quod factum a seipso et factum ab alio est unum“ („co je ovlivňováno samo sebou a co je ovlivňováno jiným, je totéž“); H správně překládá „quod ab alio quodque propter aliud fit idem“.

v jedné věci v důsledku něčeho jiného, když jsou tyto dvě věci odděleny určitou vzdáleností, jako například červenání v důsledku hanby, bledost v důsledku strachu, výsledek pohybu duše a údů písně zpěváka schopného zpívat, pohyb, třes, zděšení, a zmatenost u milence, když vidí milovaného, ostýchavost v milovaném, když vidí milence, a výsledek pohybu a přitažlivosti v železu v důsledku magnetického kamene. (3.7d) | V každé z těchto věcí a mnoha dalších, jako jsou ty, mohou různé pohyby vyplývat z něčeho jiného, kvůli rozdílnosti jejich příčin, zatímco jedna je od druhé oddělena určitou vzdáleností. Z těchto různých pohybů tedy vyplývají různé kvality u jednotlivých lidí, které jsou závislé na rozdílu těchto pohybů a rozdílu podmínek jednotlivců, kteří pohyby přijímají.¹⁹³

(3.8) Podobně, když se každá hvězda pohybuje nad tímto světem v přirozeném pohybu, přirozené pohyby a změny ve čtyřech prvcích vyplývají z jejího přirozeného pohybu, kterým získávají vlastnosti a jsou smíchány mezi sebou ve stavu, který je z této podmínky a směsi u různých jedinců druhu, takže vlastnosti u každého jedince tohoto druhu jsou odlišné * od vlastností v jiném <jednotlivci>. Důvodem odlišnosti a kvalit jednotlivců je tedy pohyb hvězd a vnímavost těchto objektů z nich vyplývajících.

(3.9a) Vezmeme si příklad ze Slunce. Když je v prvním kvadrantu sféry a pohybuje se v ní tak, že ji dělí (první kvadrant),¹⁹⁴ výsledkem jeho příchodu do tohoto bodu, jeho přirozeného pohybu nad námi, a jeho odlišného pohybu nad námi, spočívá v tom, že podstata této doby a čtyř prvků je formována ve stavu, v němž existují přírodní věci, různé druhy, jako jsou listy stromů a pěstování, klíčení trávy a plodin a mnoho druhů aromatických bylin, ovoce, stromů, minerálů a zvířat a nastává jedna věc a další pomíjí. (3.9b) | Příchod Slunce do tohoto kvadrantu a nastávající a odcházející věci nevyplývají z jeho vlastní volby, ale spíše z jeho dosažení tohoto kvadrantu přirozeným pohybem. A v důsledku jeho pohybu nad námi vzniká účinek těchto přírodních věcí, odlišných druhově. To je způsob, jakým dochází k účinkům věcí

---

¹⁹³ H vynechává „V každé... pohyby“.

¹⁹⁴ Není jasné, zda se zde jedná o astronomický termín (tj. „Slunce rozděluje sféru na čtyři kvadranty“), nebo zda je význam jednoduše „prochází jím“.

přicházejících a odcházejících v tomto světě v důsledku pohybů hvězd a jejich příchodu do každé části sféry, dá-li Bůh.¹⁹⁵ (3.9c) | Abych ukázal, že pohyb sféry je výsledkem síly prvotní příčiny, připomenu si slova Filozofa,¹⁹⁶ kde řekl: „Vzhledem k tomu, že sféra je v pohybu, je nutné, aby její pohyb vyplýval z něčeho, co v pohybu není, protože pokud by byla pohybující se v pohybu, je nutné, aby to bylo tak do nekonečna (nekonečný návrat). Sféra je věčná ve svém pohybu, takže síla pohybujícího se je nekonečná. Jelikož jeho síla je nekonečná, nemůže to být tělo, ale musí být hybatelem těl, a protože jeho síla je nekonečná, nezhyne a nezmizí.“ Tak se podívejte, jak jsme Stvořitele vnímali jako hybatele věcí, od viditelných, známých věcí, vnímatelných smysly! Je věčný, mocný, nekonečný, nehybný, nepřicházející ani neodcházející, požehnaný a vznešený vysoce a velice.

---

¹⁹⁵ H kombinuje smysl posledních dvou vět tím, že píše: „Tímto způsobem, nikoli z jakékoliv úvahy ze strany Slunce, ale z funkce jít a vrátit se skrze kruh, který je na něm božsky spojen...“

¹⁹⁶ Srov. Aristotle, Physics, VIII, 6.259b32–260a10 a Metaphysics, Λ 7, 1072a20 ff.

¹⁹⁷Čtvrtá kapitola:¹⁹⁸ o formách, „přirozenostech (povahách)“ (prvcích), kompozici a „produktech prvků“.¹⁹⁹

(4.2) Výše jsme zmínili metodu působení hvězd na věci, které v tomto světě vznikají a zanikají od živlů. Nyní zmíníme formy, čtyři „přirozenosti“ (prvky), přírodní složení a „přirozenost“ coby produkty prvků.²⁰⁰

(4.3) Říkám, že podle obvyklé konvence filozofů nazýváme lidské formy těmi, jimiž se každá jednotlivá osoba nazývá lidská bytost; koňské <formy>, kterými se každý kůň nazývá <kůň>, a oslí <formy>, jimiž se každý osel nazývá <oslem>. Takovým věcem říkáme „formy“. „Čtyři přirozenosti“ nazýváme oheň, vzduch, voda a země. „Naturální kompozice“ nazýváme kombinací částí přirozených jedinců a složení každého jednotlivce jako celku. „Produkty prvků“ nazýváme všechna jednotlivá zvířata, rostliny a minerály, které jsou dány ze čtyř „přirozeností“. Proto se v „naturálních“ věcech, tj. v přírodních individuálních věcech, které jsou viděny a cítěny, nacházejí čtyři věci: první z nich je existence podstaty přirozenosti, druhá, složení, třetí, čtyři „přirozenosti“, čtvrtá, druh, ke kterému patří.

(4.4) Jelikož jsme již zmínili nezbytné předpoklady toho, co dále plyne, zmíníme slova Filozofa, kde říká: „Ve všem, co je způsobeno, je jeho příčina na úrovni před ním; způsobená věc nás vede k příčině a my ji známe skrze způsobenou věc.“ „Produkty prvků“ nás vedou k „přirozenostem“ a my je známe skrze „přirozenost“. Když cokoliv vznikne v důsledku něčeho <jiného>, věc, ze které to vznikne, předchází tomu, co vznikne,²⁰¹ jako je nosič a co se nese.²⁰² Neboť nositelem je země a

---

¹⁹⁷ 4.1

¹⁹⁸ Třetí kapitola H.

¹⁹⁹ O modalitě hvězdného efektu H.

²⁰⁰ forma, hmota, složení, složené H.

²⁰¹ J přidává „per ordinem“. Pro aristotelský kontext. srov. *Metaphysics*, Δ, 10, 1018b8 ff.

²⁰² J dává „continens“ a „contenta“; H dává „sustinens“ a „sustentum“.

nesená věc je zvíře.²⁰³ Země je tedy v úrovni před zvířetem, protože zvíře je nesené, a < byly doby, kdy > existovala země, ale nebylo <přisouzeno> žádné zvíře.

(4.5) Stejným způsobem se také říká, že „přirozenosti“ jsou před úrovní „produktů přirozeností“, <a byla doba, kdy> existovaly přirozenosti a žádné produkty přirozeností,²⁰⁴ a druhy zvířat, rostlin a minerálů byly v „přirozenosti“ potenciálně, když ještě nebyly „produkty přirozeností“.²⁰⁵ Produkty přirozeností nejsou jinak, nežli prostřednictvím rovnováhy „přirozeností“, a „přirozenosti“ nejsou ve věcech „produktů přirozeností“, mimo vyváženosti kompozice a kompozice se nevyskytuje s výjimkou skladatele a „produkt přirozeností“ <se nevyskytuje> s výjimkou příčiny. Komponování nemohou být sám skladatelem sebe sama, ani „produkty přirozeností“ nemohou být příčinou přirozenosti sebe sama. Je-li tomu tak, není pochyb o tom, že existuje příčina, která „přirozenosti“²⁰⁶ od „produktů přirozeností“ odlišuje a skládá složené druhy zvířat, rostlin a minerálů od sebe ve smyslu <jejich> „přirozeností“ a forem.

(4.6) Teď je jasné, že Bůh Stvořitel,²⁰⁷ požehnaný a vznešený, dal hvězdám přirozené indikace a pohyby a to, že je to v důsledku síly jejich přirozených pohybů ve čtyřech prvcích, že složení „produktů přirozeností“²⁰⁸ probíhá spolu s oddělením všech druhů ve smyslu „přirozenosti“ a formování prostřednictvím rozdělení, které jsou v družích. Poté je jasné, co z toho vyplývá, že výsledek moci Slunce v nich (prvcích) je více schopen skládat naturální jedince, a oddělení všech druhů jeden od druhého a harmonii animální duše a těla, dá-li Bůh.

(4.7) „Produkty přirozeností“ jsou všichni jednotlivci, kteří jsou „produkty přirozeností“ z těchto čtyř „přirozeností“, a formy jsou tím, co „přirozenosti“ řídí a formuje je do jejich podstaty, a opatřuje a přijímá z „přirozených“ nástrojů, které

²⁰³ Ve všech případech zde J dává „animalia“ („zvířata“).

²⁰⁴ V této větě J přepne z „natura“ a „naturalia“ na „elementa“ a „elementata“.

²⁰⁵ J vynechává „a druhy ...„produkty přirozeností“.

²⁰⁶ elementans elementatum ex elementis J; necesse est habere genitorem omne genitum, omneque compositum compositorem H.

²⁰⁷ H přidává „Stvořitel a Otec všeho“.

²⁰⁸ J se vrací k „naturalia“.

jsou pro ně vhodné, dokud se to, co je v jejich „přirozenostech“, případně neobjeví ve skutečnosti. Jedná se o působení forem na všechna zvířata, rostliny a minerály.

(4.8a) Filozofové tak uvedli přirovnání, že formy jsou jako řemeslníci a „přirozenosti“ jako nástroje, a řekli, že formy jsou zruční řemeslníci a „přirozenosti“ jsou různé nástroje. Řemeslníci jsou různí - oráč,²⁰⁹ kovář, klenotník a tesař - a nástroje každého řemeslníka se liší od nástrojů jiného řemeslníka²¹⁰ a jeho práce není dobrá, pokud není <provedeno> s nástrojem, který odpovídá jeho řemeslu, protože nástroj, který je vhodný pro klenotníka, se liší od nástroje, který je vhodný pro tesaře. (4.8b) | Řemesla nejsou připisována nástrojům, ale jsou připisována řemeslníkům, protože není to proto, že by tesař byl ve svém řemesle nucen pilovat pilou a plochu s teslicí, že je řemeslo připisováno pile a teslici, ale řemeslo je připisováno pouze tesařovi. Tímto způsobem se formy liší pro člověka, domácí zvířata, dravá zvířata a ptáky a „přirozenosti“, které jsou dobré pro člověka, nejsou dobré pro domácí zvířata, a ty, které jsou dobré pro dravá zvířata, nejsou dobré pro ptáky.

(4.9a) Formy přebírají z nástrojů to, co je pro ně vhodné, protože lidstvo, tj. druh, přijímá z horkých a mokrých „přirozeností“ a zbytek²¹¹ jemné nástroje, které jsou dobré pro přijetí animální a racionální duše, a vhodné pro ležení dole, vstávání, natažení a další pohyby; druh „dravého zvířete“ přijímá od horké a suché „přirozenosti“ a od ostatních nástroje vhodné pro drápy, tesáky, drsnost, vrhání a sílu; druh „domácího zvířete“ přijímá od silných²¹² a suchých „přirozeností“ to, co je dobré pro kopyta, dvojité kopyta a kolenní šlachy; a druh ptáků přijímá ze světla a jemné „přirozenosti“ to, co je dobré pro peří, křídla a let.²¹³ (4.9b) | Tímto způsobem každý druh používá „přirozenosti“, které jsou pro něj dobré, a tato

---

²⁰⁹ J vynechává.

²¹⁰ každý řemeslník necítí potřebu nástrojů jiných druhů řemeslníků H.

²¹¹ JH: „protože lidská forma přijímá“.

²¹² studenost H.

²¹³ H vynechává „a druhy ptáků...let“.

činnost není přičítána „přirozenostem“, ale formám, protože právě ony řídí „přirozenosti“ a pracují s nimi a přijímají co se k nim hodí. Aktivitu tedy připisují formám a přirovnávají je k řemeslníkům a vytvářejí „přirozenosti“ jako nástroje.

(4.10) Nyní popíšeme vlastnosti „přirozeností“ a forem, aby nám bylo jasné, co se děje ve věcech jimi produkováných. Víme, že vše, co v nich není výsledkem jejich vlastnosti, má za následek přirozenost věcí z moci pohybů hvězd, dá-li Bůh.

(4.11) Známé vlastnosti čtyř „přirozeností“ jsou tři. První vlastností je, že jsou v rozporu; protože teplo a sucho v ohni jsou v rozporu s chladem a vlhkostí ve vodě.²¹⁴ Druhou vlastností je, že se navzájem mění; protože když je země řídká, mění se a stává se vodou; když je voda řídká, mění se a stává se vzduchem; když je vzduch řídký, mění se a stává se ohněm; a když oheň zesílí/ zhoustne, změní se a stane se vzduchem; když je vzduch těžký/ hustý, mění se a stává se vodou; když voda zesílí / zhoustne, změní se a stane se zemí. Třetí vlastností je, že se jim dostává nárůstu a poklesu; protože <nějaký> vzduch je vlhčí než <jiný> vzduch; nějaká suchá země je <jiná> od další země; <nějaká> voda je chladnější než <jiná> voda; a <některé> teplo je menší než <jiné> teplo. Všechny čtyři „přirozenosti“ přijímají nárůst a pokles.

(4.12) Formy mají tři vlastnosti, které se liší od vlastností „přirozeností“. První vlastností je, že si navzájem neodporují; protože člověk není „v rozporu“ s <jiným člověkem> ve své podstatnosti a racionalitě. Druhou vlastností je, že se navzájem nemění; protože člověk se z lidstva nemění v něco jiného.²¹⁵ Třetí je, že nepřijímají zvýšení a snížení; protože jeden člověk nemá v životě a racionalitě více nebo méně než jiný člověk.

(4.13a) Tyto vlastnosti „přirozeností“ a forem jsou ve všech „produktech přirozeností“ spojeny s jinými věcmi. Všechno v jednotlivých „produktech“²¹⁶ přirozeností“ je dáno povahami a jako takové dostává nárůst a úbytek, mění se z

---

²¹⁴ H zmiňuje pouze jednu dvojici vlastností: „teplo a chlad jsou opačné“.

²¹⁵ Osoby se nikdy nestanou oslem H.

²¹⁶ Nebo výsledcích.

jedné věci na druhou a jedna je v rozporu s druhou.²¹⁷ To, co je v nich díky formám, se u jednotlivce neliší od jiného qua species, a jeden není v rozporu s druhým a nemění se z jedné věci na druhou a nepřijímá nárůst a úbytek. (4.13b) | Co není způsobeno formou a „přirozeností“, je nepochybně výsledkem příčiny a její příčinou je nebeská síla;²¹⁸ například osoba, která se v důsledku vlastností čtyř „přirozeností“ stane nyní horkou, nyní chladnou, nyní zdravou, nyní nemocnou. Každá z nich je v rozporu s druhou. Druhým případem, když se některé věci změní na jiné, je to, když se <člověk> změní ze zdravého na nemocného, a z nemocného na zdravého. (4.13c) | Třetím případem, kdy se <něco> zvyšuje a snižuje, je, že se člověk může v různých okamžicích zahřívat nebo ochlazovat. Jedná se o podmíněné události, ke kterým dochází u člověka coby „produktu přirozenosti“, kvůli „přirozenostem“. Pokud jde o to, co je v člověku v důsledku vlastnosti, již forma přináší, nedostává se mu nárůstu a poklesu – protože není více či méně než jiná osoba v životě, racionalitě a smrti – nemění se z lidstva v něco jiného a svou podstatností a racionalitou není s ničím v rozporu. To je to, co je v osobě coby „produktu přirozenosti“, pokud jde o vlastnosti formy a vlastnosti „přirozeností“.

(4.14a) To, co v něm vyplývá z moci pohybu hvězd, se svolením Božím, a není způsobeno „přirozenostmi“ a formami, je zřejmé: je to jejich označení pro diferenciaci druhu a jedinců vyplývajících z každého druhu a jednotlivce, jejich označení pro složení každého přirozeného jedince, mísení formy a „přirozenosti“ v „produktech přirozeností“, shoda animální a racionální duše s tělem²¹⁹ a další věci, jako krása nebo ošklivost formy,²²⁰ výška nebo krátkost, mužnost nebo ženskost, barvy, pohyb, odvaha nebo zbabělost, dobrý charakter, tloušťka nebo hubenost, hrubost nebo jemnost, a všechno podobné. (4.14b) | Ukázalo se nám, že čtyři věci²²¹ jsou kombinovány v jednom jedinci: že (1) je jedinec druhu, ke kterému náleží, a (2) je složen ze čtyř „přirozeností“. Je nám <také> jasné (3) co je v každém jednotlivci v důsledku vlastností

²¹⁷ H přidává příklad: „např. člověk je nyní horký, nyní chladný, nyní přechází z horkého do studeného, nyní více, nyní méně horký nebo studený“.

²¹⁸ H rozšiřuje logiku tohoto argumentu: „Ať je v tom cokoli, není to z hmoty ani z formy, protože neexistuje nic, jehož zákonná příčina a rozum tomu nepředchází, a v tomto nižším světě nezůstává nic, co by mohlo nahradit příčinu, je nutné, aby toho dosáhla nebeská moc“.

²¹⁹ harmonie duše a těla H.

²²⁰ Arabština může znamenat konkrétně „tvář“.

²²¹ tři věci H.

„přirozeností“ a vlastnictví forem, a (4) co je v něm, což vyplývá z moci hvězd, se svolením Boha.²²² (4.14c) | Každá věc je coby „produkt přirozeností“ jako výsledek těchto čtyř „přirozeností“. Rozlišení všech druhů a jedinců vyplývající z „přirozeností“ a forem, složení přirozených jedinců s jejich různými vlastnostmi, shoda animální a racionální duše v těle, a jejich další podmínky vycházejí pouze z toho, co naznačuje síla pohybů hvězd, protože pohyby, jimiž je Stvořitel a Umělec (Řemeslník) obdařil, a z jejich moci tyto věci vyplývají.

(4.15a) Všechny sedm planet souhlasí nebo nesouhlasí s jejich podmínkami a podílí se na indikaci podmínek každého jednotlivce na tomto světě, ať už malého nebo velkého, ačkoli některé z nich mají větší indikaci nad některými rody, druhy nebo jednotlivci než jiné. Například svědectví o Slunci je pro živočišnost²²³ jako rod, jež je společný pro všechna zvířata, která dýchají, rostou a pohybují se; svědectví o Merkuru je pro druh člověka. | (4.15b) Každá planeta má nad něčím obecnou indikaci. Poté dokončí svoji indikaci pro tuto věc u určitých jedinců, <ale> poté sdílí se zbývajících planetami indikaci pro dokončení částí tohoto jedince. Vezmeme-li si za příklad jednu osobu: Slunce dokončuje svou indikaci pro zvíře v něm, skrze rod zvířat, jež mu patří; pak Merkur dokončuje svou indikaci pro druhy v něm skrze lidskost a racionalitu, jež mu patří; pak obě tyto planety sdílejí s <ostatními> planetami v indikaci pro dokončení jeho členů a jeho kvalit. (4.15c) | Takže Slunce, v případě jednotlivého člověka, má samo o sobě indikaci pro živočišnost obecně, což je jeho rod, a indikaci pro jeho mozek a srdce prostřednictvím jeho sdílení s „dalšími“ planetami; Merkur má sám o sobě označení pro lidstvo, které je druhem, a označení pro jazyk a ústa prostřednictvím jeho sdílení s „dalšími“ planetami; Saturn má indikaci pro slezinu; Jupiter, pro játra; Mars, pro krev; Venuše, pro ledviny a spermatické cévy; a Měsíc pro žaludek. Indikace každé z nich je tedy pro jednu z částí těla, dokud nejsou všechny části dokončeny.

---

²²² vlastnosti formy, vlastnosti hmoty, účinek hvězd H.

²²³ J přidává „vita sensibilis“, „citlivý život“, pravděpodobně čtení حسيّة جنسية jako حسيّة .

(4.16a) Někdy má jedna planeta indikaci pro řadu částí lidského jedince, protože všechny sdílejí vlastnosti jedince způsobem, který jsme popsali. Každý člen získá pozici v těle, povahu, funkci a podmínku, která není podmínkou jiného člena. Například jeden citron má tvar, kůru, masitou část, srdce²²⁴ a semena, a jeho semena mají dvě slupky a ve středu semene je další semeno a každý z nich má přirozenost a správné jednání. (4.16b) | Jedna z planet má označení „aromatická rostlina“, což je její rod, a druhá, označení „citrusovité“, což je její druh. Poté se všechny podílejí na označení částí: jedna z nich má indikaci pro kůru, druhá pro masitou část, dokud nejsou všechny indikace dokončeny dokončením jejích částí ve svých vlastnostech, sdílení všech <planet> v něm. (4.16c) | Dalším příkladem je jeden safír. Má povahu, velikost, tvar, barvu a <stupeň> jasnosti, jeho tvrdost nebo měkkost je větší než u jiného drahokamu jeho rodu a má správný účinek. Jedna planeta má označení drahokamu, což je jeho rod, další je pro druh safíru a další pro něco jiného, dokud jeho části nejsou dokončeny sdílením planet.²²⁵

(4.17a) Pokud by všechny planety nesdílely indikace o nastávajícím životě jediného jedince, pak by jeho různé části, vlastnosti a podmínky nevznikly <všechny najednou>, a tyto části s jejich vlastnostmi by vznikaly jen část za částí a jejich (planet), které by se v nich dělily, by byly jen jednou za druhou. Všechny ale sdílejí indikace o částech jednotlivce a jejich kvalitách a podmínkách současně. (4.17b) | Například každé jednotlivé zvíře, rostlina nebo minerál obdrží indikaci svého rodu z jedné z planet, druh svého druhu z jiné a poté tyto dvě a všechny planety sdílejí poté indikaci pro dokončení svých částí s jejich vlastnostmi. I když se všechny podílejí na indikaci pro jednotlivce, každá z nich má správnou indikaci pro každého jednotlivce jediného druhu, která se liší od indikace pro jiného jednotlivce, a to z důvodu rozdílnosti jejich podmínky, moci a slabosti v každém okamžiku a rozdílnosti stavu těchto prvků, jež dostávají své síly.

(4.18a) Z tohoto důvodu vidíme, že nad některými jedinci převládá určitá směs a u každého jedince vidíme vlastnosti a kvality, které nejsou u jiného stejného druhu. Každý přirozený jedinec se skládá ze čtyř prvků jedním ze dvou způsobů:

---

²²⁴ J dává „kyselost“ („acritudo“).

²²⁵ H vynechává 4.16.

jeden z nich je ze změny od záležitostí, které jsou z jeho rodu,²²⁶ takže z toho při změně plyne další věc. (4.18b) | Například člověk pocházející ze spermií, klas kukuřice ze semen pšenice, strom z větvičky stromu stejného druhu. Další je jako výsledek jednoho zvířete, rostliny nebo minerálu ze čtyř prvků, ne z něčeho podobného;²²⁷ například traviny a mnoho rostlin a stromů pochází z něčeho jiného než z jejich rodu,²²⁸ a minerální látky pocházejí z různých par, ne z něčeho, jako jsou samy o sobě. (4.18c) | Mnoho suchozemských a mořských zvířat,²²⁹ jako jsou mouchy, štěnice domácí, žáby, komáři a červi, a mnoho druhů ryb a vodních živočichů a hadů, jež se nacházejí v egyptské vrbě mezi lýkem a dužinou, a někteří škorpióni a hmyz na zemi a létající zvířata, mohou být v určitých obdobích roku ze čtyř elementů spontánním vznikem. Tímto druhým způsobem je zde vyvrácení proti tomu, kdo řekl, že nic nevznikne, leda z něčeho, co je z rodu, a indikace, že k tomu dochází jen mocí Všemohoucího a Vševědoucího „Boha“ a Jeho příkazem.

---

²²⁶ J dává „ze šťáv, které jsou jeho rodu“; H dává „ten, kdo pochází ze semene svého rodu, je chován ve své přirozenosti“.

²²⁷ ne z vlastního semene nebo druhu H.

²²⁸ H přidává „drahokamy“.

²²⁹ H přidává „a vzduch“.

²³⁰Pátá kapitola:²³¹ o uvádění argumentů týkajících se potvrzení astrologie a vyvrácení každého, jež tvrdí, že pohyb planet nemá žádnou moc ani indikaci toho, co se v tomto světě stane.

(5.2) Někteří lidé se postavili proti vědě o astrologii. Spadají do deseti kategorií. První kategorie říká, že planety nenaznačují nic, co vzniká a mizí v tomto světě, který je pod sférou Měsíce. Ale říkáme, že všichni učenci souhlasí s tím, že když se jakákoliv látka pohybuje přirozeným pohybem, přirozené změny v něčem jiném, než je ona, ale spojené s ní povahou, vyplývají z jejího přirozeného pohybu. Pokud tedy přirozené změny v něčem jiném, než je ona, ale spojené s ní povahou, vyplývají z jeho přirozeného pohybu, pak je hybatel příčinou těchto změn a ty jsou způsobeny tímto (hybatelem).

(5.3a) Analogií toho je pohyb, který existuje v ohni: přirozené změny ve věcech s ním spojených povahou vyplývají z jeho vlastnosti a jeho přirozeného pohybu - konkrétně z hoření. Oheň je tedy příčinou pálení věcí, které jsou jím spáleny, a věci, které jsou spáleny, jsou způsobeny tím (ohněm). Existuje mnoho věcí tohoto druhu. Stejně tak, protože pohyb nebeských těles nad tímto světem je přirozený, změna z jednoho prvku do druhého mezi těmito čtyřmi prvky, které jsou s nimi spojeny (nebeská tělesa) povahou vyplývá z jejich přirozených pohybů, a když se jeden z nich změní na jiný, dochází k nastávajícímu a pomíjejícímu, dá-li Bůh. (5.3b) | Proto změna z jednoho do druhého a příchod a odchod, který z toho vyplývá (změna), jsou způsobeny nebeskými, pohybujícími se tělesy, a to jsou jejich příčiny; a pohnutí, které <produkuje> nadcházející, také produkuje pomíjení, ale je chvályhodné, pokud <produkuje> nadcházející, avšak vinu, pokud <produkuje> pomíjení.²³² Například dřevo, které je spálené a stává se dřevěným uhlím: i když přechází z dřevité povahy - kvůli pohybu ohně v něm -, tímto <stejným> pohybem dochází k nastávajícímu dřevěnému uhlí, protože odcházející jedna věc je nastávající věcí druhé. Z tohoto důvodu většina starověkých filozofů řekla, že z věčných přirozených pohybů hvězd vyplývá přirozený vznik, který je věčný až do doby, kterou si Bůh přeje.

---

²³⁰ 5.1.

²³¹ Čtvrtá kapitola H.

²³² 110 - H vynechává odkazy na chválu a vinu.

(5.4a) Druhá kategorie. Poznamenávají, že planety indikují univerzální věci, jako jsou čtyři živly, oheň, vzduch, voda a země, a změna jednoho z nich na druhý, a rody a druhy jako celek.²³³ Například označují na úrovni rodu život (živočišnost) jako celek (obecně), který je odvozen od každého těla, které má život, nebo označují na úrovni druhu člověka, koně, osla a ostatní druhy jako celek (obecně). (5.4b) | Tvrdí tedy, že označují pouze čtyři prvky, jejich změnu z jednoho do druhého a jejich změnu ze stavu do stavu, a rody a druhy jako celek, a neoznačují jednotlivé jednotlivce, které jsou výsledkem těchto čtyř prvků, jako *Sa'id* a *Hālid*,²³⁴ nebo jednotlivého koně nebo osla; ani neoznačují části jednotlivců, jako je hlava, ruka, noha nebo jiná část, ani podmínky, jako je stání nebo sezení, nemoc nebo zdraví, a různé další podmínky, ať už univerzální nebo konkrétní, které patří každému jednotlivci ve světě.

(5.5a) Máme dva argumenty,²³⁵ kterými můžeme vyvrátit jejich slova. První je, že princip, na kterém se filozofové shodují, je ten, že každý přirozený jedinec v tomto světě je složen ze čtyř prvků, ohně, vzduchu, vody a země, protože tyto prvky existují u každého jedince na tomto světě; a že Stvořitel vytvořil rody a druhy jako aktéry těchto prvků, a to prostřednictvím příčin pohybů planet nad nimi, protože každý jedinec, který na tomto světě vznikne nebo zanikne, tak činí pouze díky pohybu prvků a změny jednoho z nich na jiný; a <pouze> z pohybu Slunce a planet nad nimi vyplývá tento pohyb - což je alterace a přeměna - coby následek. (5.5b) | Proto jsou planety příčinou pohybů těchto prvků a změny jednoho k druhému. Patří k nim označení rodů a druhů, jak tvrdili (druhá kategorie kritiků). Proto jsou příčinou toho, že z těchto elementů vzniknou a budou pomíjet, dá-li Bůh. Vzhledem k tomu, že rod, druh, čtyři elementy a budoucí a pomíjející existují u každého jedince, a protože planety označují rody a druhy, čtyři elementy a změnu jednoho do druhého a pohyby, které jsou začátkem budoucího a pomíjejícího, proto planety označují samostatné jedince. Jelikož označují samostatné jedince, označují proto také části a podmínky jednotlivců.

---

²³³ H přidává „změny ročních období, rozlišení prvků“.

²³⁴ J nahrazuje výrazem „Sokrates a Aristoteles“. Obvyklé příklady v arabských filozofických textech jsou Zayd a 'Amr.

²³⁵ 113 „Duobus modis“ od J naznačuje čtení („dva způsoby“).

(5.6a) Druhým argumentem je, že celky²³⁶ jsou pouze tzv. ve vztahu ke svým částem a části jsou pouze částmi ve vztahu k celku. Jednotlivý jedinec je tedy pouze jednou částí celého druhu a druh je pouze druhem, kvůli samostatným jedincům, kteří jsou pod ním. Pokud tedy planety označují druh, pak také označují jednotlivého jedince, který patří k tomuto druhu, protože, když označují druh „člověka“ jako celek, který je předurčen pro každého jednotlivého člověka, nebo druh „koně“, který je předurčen pro každého jednotlivého koně, pak také označují samostatné jedince, kteří jsou jedinou osobou jako Sa'īd and Ḥālid, a samostatného koně. (5.6b) | Jelikož označují samostatné jedince, označují proto části těchto jedinců (tj. hlavu, ruku nebo nohu), jejich vlastnosti (tj. bílí, černí nebo jiné vlastnosti) a jejich podmínky (tj. nemoc nebo zdraví, stání nebo sezení, nebo jiné podmínky). Planety proto mají indikaci samostatných jednotlivců, částí jednotlivců a jejich kvalit a podmínek, univerzálních i konkrétních.

(5.7) Třetí kategorie. Lidé reflexe a dispute²³⁷ vyvracejí vědu o astrologii tím, že hvězdy neukazují nic, co by se na tomto světě objevilo. Argumentují tím, že hvězdy neuvádějí možné (kontingent). Nyní probereme některé argumenty starověkých, kteří odmítli možné. Pak potvrdíme, že je to možné. Pak bude jasné, že hvězdy naznačují možné.

(5.8) Lidé, kteří odmítají soud hvězd jako příčinu možného, argumentují tím, že Filozof²³⁸ uvedl, že na světě existují tři podmínky věcí: nutnost, např. ten oheň je horký; nemožnost, např. že člověk letí; a možné (kontingent), např. že člověk píše - a že hvězdy označují pouze dvě z těchto kategorií:²³⁹ nezbytnost a nemožné, ale neoznačují možné, takže astrologická profese je marná.

---

²³⁶ J čte كليات (qualitates) za كيفيات .

²³⁷ Srov. quorundam disputantium J; secta subtilioris opinionis vel argumentorum H. Saliba, 'Islamic Astronomy in Context', s. 35–37, interpretuje tuto kategorii jako Mutazilites; MS C má أهل الحديث والنظر .

²³⁸ Aristotle, De interpretatione 9.

²³⁹ Všimněte si, že Abū Ma'shar zde používá „unṣur“ stejným způsobem, jako to používá ve Velkých konjunkcích: tj. prvky ve smyslu kategorií: viz vyd. Yamamoto a Burnett, I, str. 608.

(5.9a) Někteří astrologové a mnozí starověcí filozofové, kteří tvrdili, že hvězdy naznačují věci, které se stanou na tomto světě, stálým a nutkavým způsobem,²⁴⁰ když narazili na tuto abstraktní otázku a nebyli schopni na ni odpovědět, odmítli možné a řekli, že existují pouze dvě kategorie: nezbytné a nemožné. Známe totiž jen dvě alternativy: „Ano“ nebo „Ne“,²⁴¹ a znamenají „existující“ a „neexistující“ <navzájem>.²⁴² „Ano“ označuje „existující“; „Ne“ označuje „neexistující“. „Existující“ je nezbytná alternativa a „neexistující“ je nemožné. (5.9b) | Říká se tomu „vzájemně neslučitelná záležitost“, protože pokud je jedna strana pravdivá, druhá je nepravdivá a je nemožné, aby obě byly pravdivé pro jednu věc současně. Je to jako dva lidé, z nichž jeden říká „Zítra bude pršet“, druhý „Zítra nebude pršet“. Bezpochyby jeden bude mluvit pravdu - toto je nezbytné <prohlášení> - a druhý lže - toto je nemožné <prohlášení>. Podobně, pokud by někdo dnes řekl, že se něco stane zítra, pokud by se ta věc měla stát zítra, stalo by se to, protože její výskyt je nezbytný.²⁴³ (5.9c) Kdyby někdo řekl, že se to nestane, kdyby se to nestalo, nestalo by se to, protože jeho výskyt je nemožný, a protože jeden z nich mluví pravdu, druhý lže. Podobně, pokud někdo řekl „Bude chodit“, a on chodí, pak chodí, protože je nutné, aby chodil. Řekl-li „Nebude chodit“ a nechodí, pak nechodí, protože je nemožné, aby chodil. (5.9d) | Řekli, že lidé jsou nuceni dělat²⁴⁴ věci, které dělají, a když něco dělají, dělají to, protože jsou k tomu nuceni, a to je nutné. Pokud něco nedělají, nedělají to, protože je nemožné, aby to udělali. V případě všeho, co přijde, je to nutné, a pro to, co nenastane, je nemožné, aby to tak bylo a hvězdy označují pouze tyto dvě „podmínky“, a možné vůbec neexistuje.

(5.10a) Ale Filozof²⁴⁵ vyvrátil jejich slova a ustanovil možnost (eventualitu) s mnoha argumenty. Poté se zmínil, že tato možnost vede nakonec k nutnosti nebo nemožnosti. První argument pro stanovení možného je následující: uvedl, že

---

²⁴⁰ Možná je zde zahrnuta slovní hra: oba poskytli „nezbytný důkaz“, tj. ten, který je nevyvratitelný, a použili podmínku „nutnost“.

²⁴¹ J interpretuje arabštinu jako „Víme věci podle ‚Ano‘ nebo ‚Ne‘“ („scimus res per ita vel non“).

²⁴² J: „et eorum intentio est inventio et privatio“.

²⁴³ Glosátor v jednom latinském MC přidává: „hec sunt verba Aristotelis in primo peryermenias“ (Lemay, VI, s. 429).

²⁴⁴ J dává „indikant“ (možná čte مجبرون spíše než محبورون).

²⁴⁵ Aristotle, De interpretatione, 9.

nezbytnost a nemožnost jsou známy <celkem> třikrát²⁴⁶ díky nutnosti nebo nemožnosti v jejich povaze. Ale naše²⁴⁷ činy se od toho liší, protože jsou možné; například naše poznání, že Slunce svítilo v minulosti, svítí nyní a bude svítit v budoucnosti; a naše znalosti, že oheň byl horký, je horký nyní a bude horký. (5.10b) | Podobně, když řekneme, že prvky oheň, vzduch, voda a země byly a budou jen takové, jaké jsou nyní, je možné vědět, že to platí pro „všechny“ třikrát. Toto je tedy kategorie nezbytnosti. Příkladem kategorie nemožnosti je, když řekneme, že člověk letěl, teď letí a je možné, že poletí v budoucnu; a podobně, když řekneme, že oheň byl studený, je studený a bude studený. Je známo, že je to nemožné <celkem> třikrát, což je nepravdivé. (5.10c) | Nezbytné i nemožné jsou tedy známy <celkem> třikrát, díky nutnosti nebo nemožnosti v jejich povaze. Naše činy na druhou stranu nejsou takové, protože když člověk řekne „Dělal jsem dobro v minulosti a dělám dobro nyní“, není schopen říci „Bezpochyby vykonám dobro v budoucnu“, protože neví, zda je to možné nebo ne. Jelikož člověk bezpochyby neví, co si přeje udělat, není tato <činnost> nucená, ale je možná. Možnost tedy existuje.

(5.11a) Druhý argument je následující: řekl, že nutné i nemožné jsou v rámci celého druhu rovným dílem, zatímco možné tam není stejně. Například, „život“ je v každém člověku rovným dílem,²⁴⁸ a teplo je stejné v každém ohni a žádná jeho část nepřijímá více či méně. Stejně tak každá nemožná věc je stejně vzdálená od každého člena druhu,²⁴⁹ protože je předurčeno všem lidem stejně, aby nelétali a aby oheň nebyl studený. (5.11b) | Činnosti však nejsou takové, protože v rámci druhu člověka někdo dělá dobro, jiný zlo a někdo dělá více dobra nebo zla než ostatní. Je-li veškerá nutnost spojena s každým příslušníkem druhu stejně a veškerá nemožnost je vzdálena od každého člena druhu stejně (neboť tito dva se nemění), nejsou si naše činy v rámci druhu rovny, ale mění se z dobra na zlo a ze zla na dobro v různých dobách a z

---

²⁴⁶ Tj. minulost, přítomnost a budoucnost.

²⁴⁷ J má „z nich“ („eorum“).

²⁴⁸ všichni lidé jsou stejně smrtelní H.

²⁴⁹ J vynechává **اهل** („člen“).

menšího na větší množství a z většího na menší množství (neboť jsou předmětem nárůstu a poklesu), pak jsou možné a existují.

(5.12) Třetím argumentem týkajícím se existence možného je, že osoba se zabývá pouze těmi věcmi, ve kterých existuje možnost, a žádá o radu. Například, když někdo chce postavit budovu, uvažuje o tom a hledá radu ohledně druhu budovy, kterou chce postavit. Když bude jeho rozhodnutí stavět pevné a zavedené, rozhodne se a zvolí den, kdy má začít. Když chce jít na cestu, hledá radu, zda cestovat, či ne, a zda by bylo lepší cestovat po zemi nebo po moři. Když je jeho rozhodnutí vycestovat, rozhodne se a vyhledá radu ohledně dne, kdy vycestovat. Pak cestuje v den, kdy chce. Když chce zasít pole, rozmýšlí se dál a hledá radu ohledně výsevu, který chce udělat, a na poli, které by měl zasít. Pak si vybere, co chce v důsledku toho, co si rozmyslel a co mu bylo doporučeno udělat. Když chce být s někým společníkem, rozmýšlí se a hledá radu, která osoba je pro něj nejlepší; pak si vybere, koho chce.²⁵⁰

(5.13a) Totéž dělá v <případech> konkrétních věcí; například osoba, která uvažuje a ptá se sama sebe: „Co dnes budu jíst nebo pít?“ nebo „Které šaty mám nosit?“ nebo „Na kterou židli si mám sednout?“. ²⁵¹ Je-li zdravý na těle i na mysli, řekne: „Mám mu věnovat pozornost, nebo ne?“, „Mám s ním mluvit, nebo ne?“ V těchto případech a podobně existuje možnost volby; všechny tyto možné věci nejdříve vyvstanou v myšlenkách a nakonec vyústí v uskutečnění nebo opuštění. (5.13b) | Nutnost a nemožnost se však ve věcech vytváří přirozeně pouze v myšlenkách, protože <pouze> v myšlenkách člověk ví, že život je pro živou bytost nezbytný a že nemůže létat. Kdyby věci byly buď nezbytné, nebo nemožné a kdyby nezbytné a nemožné bylo nevyhnutelně <tak jak jsou>, pak by lidé nemuseli ani uvažovat, ani hledat radu. (5.13c) | Zvažovat a hledat radu při výběru jedné věci namísto druhé by bylo marné, protože nikdo nemůže správně

---

²⁵⁰ H shrnuje tento odstavec obecným tvrzením: „V těch věcech, které někdo navrhuje, nejprve přemýšlí a hledá radu, zda by to měl udělat nebo se tomu vyhnout, pak kdy, jak, kde a podobně. Všechny věci jsou nejprve předem zapsány v myšlenkách nebo představách, až nakonec podle samotného aktu sledují jednání herce.“

²⁵¹ Nebo „S kým si sednu?“

rozvažovat nebo žádat o radu někoho jiného, zda oheň bude hořet nebo ne, protože je nevyhnutelné, že hoří. Nikdo nemůže správně uvažovat, <tázající se sám sebe>: „Bude člověk létat nebo ne?“, protože je nemožné, aby letěl.

(5.14) Čtvrtým argumentem je, že v nezbytných věcech existuje jediný potenciál: tj. že se nevyhnutelně stanou; nebo v nemožných věcech existuje také jediný potenciál: tj. že vůbec nevzniknou. Ale můžeme vidět mnoho věcí, ve kterých jsou dva potenciály: věc se stává taková, jaká je, a že tomu tak není. Například pokud je kus látky ponechán nedotčený, zůstává, dokud se nakonec neopotřebuje, ale pokud se stříhá, podléhá stříhání.²⁵² Nebo jsou-li ponechány železo, olovo a podobně, zůstávají pevné, ale jsou-li roztaveny, podléhají roztavení a jeden z nich se více či méně taví než druhý.

(5.15a) Ukázalo se tedy, že možné existuje, a <funguje> třemi způsoby. První z nich je „přirozený“ a je to snadné (pravděpodobně se to stane): například doufáme v déšť, když v zimě zakrývají deštivé mraky²⁵³; ²⁵⁴ je větší pravděpodobnost, že bude pršet, než že pršet nebude. (5.15b) | Druhým je „touha“, což je obtížné (není pravděpodobné, že by se to stalo): například někteří ubozí a chudí lidé doufají, že získají moc a čest: že nezískají žádnou moc, je pravděpodobnější než to, co dělají, a pokud získávají moc, pak je to jen kvůli mimořádným okolnostem. (5.15c) | Třetí je „stejná (rovná) možnost“, což je myšlenkou: je to jako naděje těhotné ženy, že porodí chlapce, protože její naděje není silnější než její strach, že porodí holku. Některé možnosti jsou v tělech patrné, protože něco přijímají a naopak: např. voda, která může být studená, poté ohřátá a přijímá více či méně chlad a teplo. (5.15d) | Další možnosti se vyskytují v úvahách a výběru jedné věci místo druhé: např. člověk, je-li zdravý na těle, je schopen rozvážit, zda vstát či nevstát, zda mluvit či ne a zda věnovat pozornost <něčemu> či nikoli; pak si vybere jednu z těchto alternativ a dělá to podle toho, jak silně o tom přemýšlí a co si zvolí ve své duši, a zda je jeho tělo schopno přijímat činy (duše).

²⁵² Tento příklad je in Aristotle, De interpretatione, 9, 19a12–15.

²⁵³ Arabské استواء doslovně znamená „vyrovnanost“ nebo „pravidelnost“; J má „obductio“, což může být překlad استار. Následující slovo, غيل, lze použít na mrak, z něhož neprší. Jeho obecný význam je „pochybný“, „nejistý“ a J jej překládá jako „zdánlivě“. H tyto fráze vynechává.

²⁵⁴ J má „in celo“.

(5.16) Když Filozof dokončil prokazování možnosti, zmínil se, že možné vede k nutnosti nebo k nemožnosti. Je to jako by někdo řekl: „Zítra půjdu pěšky“ nebo „Nepůjdu pěšky“. Neboť chůze nebo její opak jsou možné. Ale jakmile chodí, pak se pro něj chůze stala nezbytnou, protože než začne chodit, je pro něj chůze možná, ale jakmile chodí, je mu tato možnost odebrána a vstupuje na pole nezbytnosti. Pokud zítra nepůjde, vstoupí na pole nemožného, protože chůze už pro něj není k dispozici.²⁵⁵

(5.17a) Protože jsme vysvětlili podmínky možného, vysvětlíme nyní, že hvězdy označují²⁵⁶ tři kategorie, tj. nutnost, možné a nemožné. Říkáme: každý jedinec na tomto světě, ať už animální, rostlina nebo minerál, se skládají ze čtyř prvků, tj. ohně, vzduchu, vody a země, protože tyto jsou v každém jedinci. Každý z těchto prvků podléhá nárůstu, poklesu a změně z jednoho na druhý, protože <jedno> teplo může být menší než <jiné> teplo, <jeden> vzduch je vlhčí než <jiný> vzduch, <jedna> voda je chladnější než <jiná> voda a <jedna> země je sušší než jiná <země>, a mohou se měnit z jednoho na druhého. (5.17b) | Pokud má každý prvek sám o sobě potenciál, jímž podléhá změnám, a pokud jsou jednotlivci složeni z těchto čtyř prvků, pak mají složení jedinci potenciál, aby se mohly zvyšovat, snižovat a měnit z jednoho na druhý. Pohyb znamená zvěrokruhu a planet nad nimi (prvky) způsobuje jejich pohyb a podřizuje je změnám a složení. Takže znamená zvěrokruhu a planety indikují podmínky, změnu a individuální složení čtyř prvků, dá-li Bůh.

(5.18a) Živý člověk se skládá z animální a racionální duše a čtyř „přirozeností“ (tj. prvků). Filozof zmínil, že hvězdy jsou živé a mají racionální duše.²⁵⁷ Protože mají racionální duši, jsou naživu²⁵⁸ a pohybují se přirozeně, naznačují harmonii racionální a animální duše v těle, dá-li Bůh, jak jsme ukázali výše. Racionální duše má sílu myšlení (schopnost uvažování) a

---

²⁵⁵ Pro tento příklad, viz Aristoteles, *Metaphysics* Θ, 3, 1047a15–29 a *Nic. Ethics* 3, 1112a18 ff.; srov. H: „Filozof určil, že po každé podmíněné věci následují nezbytné nebo nemožné prostředky: že vše, co je předmětem myšlení a úvah, jako jít nebo nejít, než se to stane, je podmíněné, ale když se to stane, je to nyní nezbytné. Totéž lze říci o nemožném.“

²⁵⁶ J interpretuje: „planety mají indikaci“ („sit planetis significatio“).

²⁵⁷ Aristotle, *De caelo*, II, 12, 292a 20.

²⁵⁸ J má „kvůli racionální, zvířecí duši, kterou mají, protože jsou živé“ („per animam rationalem et vitalem quod sint animati“).

volby, zatímco tělo má sílu podléhat možnostem. (5.18b) | Jestliže hvězdy ukazují harmonii animální a racionální duše a těla, ukazují nezbytné, nemožné a možné, protože živý člověk má život, který je pro něj nezbytný, a nemožnost létání, a možnost, že může dostat nemoc nebo zdraví, teplo nebo chlad, nebo vlhko nebo sucho.²⁵⁹ V něm <je potenciál pro> uvažování o mnoha věcech a výběr jedné z nich. (5.18c) | Síla, již volí pro jednu věc namísto druhé - rozvážností uvnitř něj -, náleží pouze lidské bytosti, a nikoli jakémukoli jinému zvířeti. Možnost přijmout něco nebo jeho opak patří pouze tělům a k našim činům dochází jen proto, že se nejprve zamýšlíme nad tím, co chceme udělat. Pokud tedy možnost udělat něco nebo jeho opak vyvstane jako první v duši, uděláme jednu ze dvou alternativ nebo si vyžádáme radu.

(5.19a) Astrolog bere v úvahu pouze věci, u nichž existuje potenciál pro možnost obdržení něčeho nebo jeho opaku a jejich výsledku. Nepřihlíží k jejich vlastnosti. Astrolog při výkonu své profese neuvažuje o tom, zda oheň hoří nebo ne, protože ví, že hoří; ani nebere v úvahu indikace hvězd <při zvažování>, zda je sníh studený nebo ne, protože ví, že je zima. (5.19b) | Zvažuje však, zda oheň zítra spálí objekt, který může přijmout spálení, zda sníh zítra ochladí objekt, který může přijmout ochlazení, zda bude zítra pršet nebo ne a zda se někdo rozhodne zítra s někým mluvit, nebo zítra chodit či nechodit. Důvodem, proč se takto domnívá, je, že tyto záležitosti jsou stejně tak možné, aby buď k nim docházelo a nedocházelo. (5.19c) | Když hvězdy svými přirozenými pohyby indikují, že se něco nevyskytne, je nemožné, aby se to stalo, a když přesně indikují výskyt něčeho v době indikace,²⁶⁰ výskyt je nezbytný. Pokud naznačují, že k tomu v budoucnu dojde, je jejich indikace této události potenciální pouze do okamžiku, kdy k ní dojde. (5.19d) | Pokud věc nastane z nutnosti a podobně, pokud žádná překážka nebrání člověku v mluvení, má řeč potenciálně až do doby, kdy promluví; když mluví, je toto mluvení v té době nezbytné. Také oheň, i když <obecně> hoří,²⁶¹ hoří potenciálně dříve, než <skutečně> hoří; když pak hoří, je jeho hoření nutností.

---

²⁵⁹ H drasticky zkracuje 18b – 20c.

²⁶⁰ J dává „insimul et equaliter“.

²⁶¹ Nebo: „pokud bude někdy v budoucnu hořet“.

(5.20a) Nyní je nám tedy jasné, že hvězdy naznačují možnost a možnost volby, a to ve dvou ohledech: za prvé, ve složení: jedinec²⁶² má možnost přijmout nebo odmítnout věci a vybrat si, která patří jeho duši; za druhé, ve věcech, jejichž příchod v budoucím čase je jimi označen (hvězdami), jak jsme vysvětlili. (5.20b) | Stejně jako hvězdy naznačují možnost a volbu, jež patří člověku, tak indikují, že někdo si vybere jen to, co hvězdy naznačují, protože jeho rozhodnutí něco přijmout nebo odmítnout je způsobeno racionální duší, jejíž směr s animální duší v jednotlivcích je určována indikacemi hvězd. (5.20c) | Například člověk má ve svém těle možnost pohybovat se nebo přestat <hýbat se> a postavit se či ne, volba jedné z těchto dvou alternativ je v moci duše; když se rozhodne udělat jednu z těchto dvou alternativ nebo to neudělá, spadá to do oblasti nutnosti nebo nemožnosti. Možnosti a výběr se bezpochyby promění v jednu z těchto dvou. Osoba si ale zvolí pouze nutnost nebo nemožnost, kterou jí hvězdy indikují.

(5.21a) Přijímat možnosti je přítomno pouze ve čtyřech živlech pod sférou Měsíce a v tělesech z nich složených; není přítomno ve hvězdách, protože jsou to jednoduchá tělesa. Volba, k níž dochází na základě úvah o věcech, je přítomna pouze u člověka, a nikoli u žádného jiného zvířete, protože člověk má racionální duši, prostřednictvím které uvažuje o tom, <zda něco udělat> nebo ne, a poté si vybere jednu ze dvou alternativ, a touto volbou poškozuje a brání podle svých znalostí. (5.21b) | Činy ostatních zvířat jsou pouze povahou, protože nemají racionální duši, jejímž prostřednictvím by se mohli zamýšlet. Na druhou stranu hvězdy, přestože mají racionální duši, nepotřebují <volbu>, protože jsou daleko poškození.

(5.22a) Čtvrtá kategorie. Čtvrtou kategorií těch, kdo odmítají indikace hvězd, jsou lidé, kteří spekulují o vědě vesmíru – tj. o vědě o sférách a jejich podmínkách.²⁶³ Říká se, že hvězdy neoznačují věci, které vznikají a vyskytují se na tomto světě – ať už jednotlivá zvířata, rostliny nebo minerály –, ale pouze ukazují změnu ročních období. (5.22b) | Tito lidé, kteří

---

²⁶² ve složení: jednotlivec] Nebo: „pokud je člověk jako jednotlivec složen jako někdo, kdo...“

²⁶³ 'Ilmu l-kull je termín, který Abū Ma'sar používá pro „astronomii“ (viz kapitola 1 výše). Srov. H: „Universalis sapientia“.

spekulují o vědě o vesmíru, nejsou schopni popřít tuto moc,²⁶⁴ která patří k moci působení hvězd, protože je vnímána a je jasná z jejího účinku; odmítnout to je patentní lež, protože nikdo neodmítá vědu o astrologii a neprokazuje, zda hvězdy indikují změnu ročních období, ledaže by měl malé znalosti o <povaze> věcí a o tom, co je dáno ze změny od nich. (5.22c) | Neboť ten, kdo ví, co jsme vysvětlili, ví, že „přirozenosti“ se mění a jejich podmínky se mění kvůli změně ročních období a roční období se mění jen díky síle pohybu hvězd. Proto se věci na tomto světě stávají jen díky změně „přirozeností“ a změně ročních období z jedné podmínky do druhé. Takže hvězdy, pokud mají moc se pohybovat a měnit roční období a přenášet je od jednoho k druhému, ukazují, co se bude na tomto světě dít.

(5.23a) Všichni filozofové tvrdili, že hvězdy indikují věci, které přicházejí na tento svět, a všichni používají tuto druhou větev vědy o hvězdách <s přihlédnutím> ke každému aspektu jejich (hvězdných) podmínek a jejich pohybu, v náboženských a světských záležitostech. Pro každého, kdo zná jejich myšlenkovou školu (filozofů), je to jasné z jejich (hvězdných) činností, a chovají se tak, protože jsou to nejvyšší a nejvznešenější těla. (5.23b) | Mezi filosofy není pochyb o tom, že silou jejich pohybů dochází v tomto světě k budoucímu a odcházejícímu, dá-li Bůh. Říká se, že je nutné, aby osoba, která studuje první obor vědy o hvězdách, pokračovala ve studiu druhého oboru, protože tyto dvě vědy jsou vzájemně propojeny. (5.23c) | Druhá věda je plodem první, protože když vědec zná způsob a měření pohybů sfér a hvězd, pak výsledkem je, že ví, co síly těchto pohybů a podmínek naznačují pro věci přicházející na tomto světě. Když neví, co hvězdy naznačují svými pohyby, pak pro první větev vědy o hvězdách není ovoce. (5.23d) | Stav těch lidí, kteří studují první vědu a neznají vědu, která je s ní spojena, je stejný jako stav těch, kteří mají jednoduché a složené léky, ale nevědí, jak je používat, ani pro které léčby a profylaktická opatření jsou tyto jednoduché a složené léky dobré.

(5.24) Podobně tito lidé také znají podmínky a polohy planet ve znamení zvěrokruhu, ale nevědí, co každá planeta ve svém znamení a ve svém stavu naznačuje. Jedinou jejich výmluvou - pro odmítnutí²⁶⁵ této druhé větve vědy o hvězdách -

---

²⁶⁴ qadr také znamená „osud“.

²⁶⁵ Srov. J. „Et nichil excusationis est eis“. Arabština znamená doslova „nic k nim nepřijde“.

je, že jsou to lidé, kteří ji sami nepraktikují, a proto ji odmítají, protože pokud by ji přijali, lidé by jim vyčítali, že se odchýlili od jejích znalostí, a řeklo by se, že v případě dvou větví vědy, jedné spojené s druhou, byli dobří v jedné, avšak špatní ve druhé.

(5.25a) Pátá kategorie. Pátou kategorií jsou také lidé, kteří studují vědu o vesmíru (astronomii), přesto považují vědu o astrologii na základě zkušeností za neplatnou. Říkají, že předpovědi založené na planetách nejsou spolehlivé, protože věci jsou známy pouze zkušeností, a poznat pravdu věci zkušeností znamená, že se nachází nejméně dvakrát ve stejném stavu. (5.25b) | Pro planety to však není možné, protože pokud je planeta v jedné poloze ve znamení zvěrokruhu a ostatní planety ji aspektují nebo jsou s ní ve spojení, pak se do stavu stupňů, ve kterých byly <nalezeny>, nevrátí, leda po tisících let. Život jednoho člověka nedosáhne tohoto počtu let. Jak tedy může člověk nalézt planety ve stejném stavu dvakrát, aby mohl zažít to, co indikují z jejich návratu na místo <kde je poprvé našel>?

(5.26) Odpovídáme, že starověcí odvodili podstatu planet a to, co naznačují, z různých věcí, některé konkrétní a zřejmé, jiné obecné. Příkladem konkrétních a zřejmých věcí jsou vlivy Slunce na teplo, Měsíce na vlhnutí a hnilobu a planet na změnu počasí každý den a v noci. Příklady obecných věcí jsou, že ukazují prostřednictvím revolucí let světa a nativit,²⁶⁶ různé podmínky v teple a chladu, rovnováze a zdraví,²⁶⁷ nemoc a smrti, cestách, a všechny obecné a zvláštní podmínky.

(5.27a) To jsou zřejmé věci, jichž, je-li někdo filozofem, si všimne v krátkém čase, když srovnává planety <určitého> počtu let <oběžné dráhy> a určitých podmínek s planetami jiného <počtu> let <a různých> podmínek, v ohnivých, zemitých, vzdušných nebo vodnatých znameních, <tázajíce>, v jaké poloze ve znamení jsou, když už zná povahu a indikace znamení. To udělali první lidé, kteří pozorovali planety. Ani jeden z nich nepozoroval planety tisíc let, <ani> 500; protože život učeného mezi nimi nedosáhl tohoto <počtu> let. (5.27b) | | Byl však jeden moudrý muž, který po určitou dobu svého

---

²⁶⁶ „Revoluce let světa“ a „Revoluce nativit“ jsou dva žánry astrologie, a to „obecná astrologie“ a „výroční (anniversary) horoskopie“.

²⁶⁷ rovnováhy a zdraví] J dává „a temperamentu ve zdraví“.

života měřil planety výpočtem a znal pozice, ve kterých je našel v <konkrétních> dobách svého <života>, a zapisoval si jejich pozice do zvěrokruhu a deníku jeho měření. Takže když uplynulo mnoho let, než se tato měření prováděla, lidé v té době jmenovali <jiného> moudrého. Změřil planety a vzal v úvahu <rozdíl> mezi jejich místem v době jeho měření a jejich místem v době měření jeho předchůdce a spoléhal se na svá měření, aby poznal pravdu.²⁶⁸

(5.28) Po postupu, jako je tento, Ptolemaios²⁶⁹ Moudrý pochopil skutečné polohy planet, protože zkoumal měření planet, která vytvořili ti, kteří žili dlouho před ním, jako například Hipparchus²⁷⁰ a další muži, kteří byli spolehliví ve svých měřeních, a on je poznal (tato měření). Poté sám měřil polohy planet ve svém vlastním čase po mnoho let a zvážil rozdíl mezi svými měřeními a měřeními těchto předchůdců a poznal to. Hluboce to zkoumal, dokud nezjistil jejich příčiny, a měl správné polohy, kvůli dřívějším měřením provedeným starověkými.

(5.29) Jestliže Ptolemaios a všichni jeho předchůdci, kteří se zajímali o skutečnou polohu planet, je pozorovali pouze²⁷¹ tehdy, když byly na vrcholu svých epicyklů nebo na <jiném> konkrétním místě, a jestliže by se pak poloha planety vzhledem k epicyklu shodovala s polohou excentrické aféry, a jestliže by je pak opustily, dokud by se planeta nevrátila do této polohy vzhledem k epicyklu nebo excentrické sféře, a pokud to pak změřili jindy, — <kdyby to všechno bylo provedeno>, pak by skutečná poloha planety nebyla vůbec nalezena a počet kruhů (sfér) planet by nebyl znám, ani apex a perigeum každé sféry nebo její další polohy. Avšak oni, mnohými pozorováními při mnoha příležitostech v různých letech, čas od času, poznávali polohy planet a jejich pohyb každý rok a jejich oběžné dráhy, počet jejich kruhů, horní a dolní hranici a další polohy každého kruhu a jeho polohy a podmínky (planet).

---

²⁶⁸ když po několika letech, pozdějšího věku, našel několik různých míst hvězd, bylo provedeno měření mezi oběma těmito místy a časy H.

²⁶⁹ Srov. Ptolemy, *Almagest*, IX.2 (trans. Toomer, s. 420–423).

²⁷⁰ H zmiňuje pouze „Hakim quidam“.

²⁷¹ Lemay VI, str. 433, pozn. 25, se domnívá, že je zde zapotřebí zápor, i když chybí ve všech arabských a latinských MSS.

(5.30) Tímto způsobem mudrci zjistili, o čem pochybovali, co se týkalo povah a indikací planet. Dívali se totiž na své pozice a podmínky v určitých znameních, v určitých okamžicích a zjistili, že mají indikace nad konkrétními věcmi, seznámili se s těmito indikacemi a sepsali je a učinili z nich odkazy na své pozice a podmínky, ze kterých mohli provádět srovnání. Pak někteří moudří muži po mnoha letech hledali tyto indikace a zvažovali postavení planet ve své době ve srovnání s tím, co zjistili jejich předchůdci, a zjistili, že mají indikace věcí, které se podobají dřívějším indikacím. Takže z těchto indikací udělali příklady a paradigmata. Filozofové se pak dívali na věci, které jim planety čas od času naznačovaly, a tak z nich analogicky vypracovávali údaje, které jim byly skryty, a údaje o planetách, které hledali, se pro ně staly správnými.

(5.31) Pokud by se v době návratu na své pozice po tisících let museli ptát na jejich indikace, nebylo by jim vůbec nic jasné. Tyto indikace, které hledali, se jim vyjasnily teprve tehdy, když se při mnoha různých příležitostech v průběhu mnoha let seznámili s polohami a indikacemi planet, a analogicky zjišťovali, co je před nimi skryto před tím, co znali, dokud neznali indikace (planet) nad věcmi. Moudří muži tak zjišťovali skryté věci, protože je analogicky vypracovali z věcí <stejného> rodu, které měli před očima. Pravdivé informace týkající se čehokoli, při mnoha příležitostech a v různých dobách, a jasné indikace pro tuto <věc> nahrazují pozorování a přímé vnímání.

(5.32a) Šestá kategorie. Šestou kategorií jsou někteří aritmetici, kteří nejsou schopni vyzkoumat, jak vypočítat <polohy> fixních hvězd a jak lokalizovat²⁷² hvězdy z knihy o vědě o vesmíru,²⁷³ tj. z knihy Almagest. Vypočítají polohy planet různými a částečnými *zīges*,²⁷⁴ a každou planetu najdou, když vypočítají její <pozici> pomocí jedné ze *zīges*, v určitých stupních určitého znamení. Poté, když vypočítají <polohu> planet<y> pomocí jiného *zīg*, najdou ji v jiném stupni zvěrokruhu. Tito lidé tedy říkají, že astrologické předpovědi jsou nesprávné. (5.32b) | Dávají dva argumenty pro to, co říkají. Za prvé, říkají, že když člověk chce lokalizovat <polohu> planet pomocí jedné sady *zīges*, při výpočtu jejich středních

²⁷² J překládá taqwīm jako „equatio“.

²⁷³ Tj. astronomie. J přidává „certissime“ („nejspolehlivější“); v níž je obsažena celá pravda univerzální moudrosti H.

²⁷⁴ Tj. astronomické tabulky. Abu Ma'šar používá tvar *zīga* nebo *zīgāt*.

pohybů a rovnic, pomocí kterých <toto> navrací,²⁷⁵ například vteřiny a třetiny a v průběhu času dochází k chybám v poloze stupně planety. (5.32c) | Za druhé, říkají, že astrologické předpovědi jsou vytvářeny podle skutečného stupně planety, ale žádná z planet není ve skutečném stupni jejího znamení, protože když se jedna z planet nachází v jednom ze znamení v určitém stupni pomocí jednoho *zīġes*, je zjištěno, že poloha je v jiném *zīġ*, a člověk neví, který z nich je správnější. (5.32d) | Vzhledem k tomu, že neexistuje shoda o skutečném stupni znamení, ve kterém se planeta nachází, pak výsledná předpověď není správná. Tito lidé jsou pomýleni v tom, že nenarazili na žádné správné *zīġes*, proto si představují, že jejich chyba je chyba praktikujícího astrologického umění.

(5.33a) Vyvracíme to, co říkají, dvěma argumenty. Nejprve říkáme, že když chce astrolog něco předpovědět, zakládá své vyšetřování pouze na povaze a vlastnostech planet: která planeta je vládcem znamení; <která planeta je> v exaltaci; které planety jsou vládci triplicit,²⁷⁶ jaké je její místo ve vztahu ke kardinálnímu, následnému nebo kadentnímu místu; kdy dorazí na místo označující bohatství, místo označující bratrství nebo na jiná místa sféry; jaké podnebí a další obecné věci planety označují. Pak předpovídá podle těchto indikací. Stupeň planety má zvláštní indikaci, kterou používají odborníci na astrologii pouze v určitých věcech. Pokud se tedy na pozici planety vyskytne chyba <několika> minut nebo <celého> stupně, astrologovi to neublíží. (5.33b) | Druhým argumentem je, že když mu aritmetik v určitém čase s využitím astrologického umění sdělí polohy planet ve zvěrokruhu, měl by (astrolog) informovat svého klienta, že polohy, ve kterých se planety nacházejí, naznačují takovou a takovouto <událost>. Pouze aritmetik by měl ověřovat stupně planet a jejich přesnou polohu vzhledem k jejich znaméním. (5.33c) | Analogii k tomu <poskytuje> i lékař: měl by informovat <pacienta> o povaze každého léku: pro kterou věc je prospěšný a proti jakým nemocem je užitečný. Na straně druhé, není úkolem lékaře, nýbrž úkolem lékárníků hledat drogy v <různých> zemích a drtit je a prosévat. Podobně pouze osoba, která může ospravedlnit astrologické umění, a která jej může považovat za platné a která <vlastně> předpovídá věci označené

---

²⁷⁵ Slovo *ġabr* je slovo použité pro „algebru“; srov. J „*quedam propinquitas parcium*“, H „*rectitudo*“.

²⁷⁶ Zde „*triplicita*“ znamená tři znamení náležející k jedné „*triplicitě*“; J má jednotné číslo: „*triplicitas*“.

hvězdami, by měla argumenty vysvětlovat, že planety mají vliv na tento svět, a měla by mít odborné znalosti o jejich příčinách, o tom, co naznačují v důsledku svých povah, vlastností a kulminací nad <určitými> lokalitami, a o jejich pozicích v každém znamení; avšak jsou to aritmetici, kdo by měl ověřovat jejich stupně.²⁷⁷ (5.33d) | Pokud jeden z nich nezná pravdu o této <skutečné pozici>, chyba této nevědomosti se vrací tomuto aritmetikovi, protože nezná to, co se ve svém umění musí naučit, i když ti lidé, kteří se omezují ve vědě vesmíru (astronomie) k lokalizaci <planet> pomocí konkrétních *zīges*, omezují se ve vědě vesmíru na něco, co je stěžejí zásadní. Když se totiž ptají na podstatné části, najdou tam poškození a disparitu, jež jim nedovolí dosáhnout pravdivosti věci. (5.33e) | ²⁷⁸Pokud by lokalizovali planety pomocí každého z nich (*zīges*), a pokud by pak zkoumali polohy planet ve zvěrokruhu a spojení jedné s druhou, pak by mezi výsledky svých výpočtů zjistili, že s nimi (*zīges*) a s tím, co vidí na vlastní oči nebo pomocí výsledků svých měření se spolehlivými nástroji, je něco, co je daleko od rozporu. Ve zděšení a zmatku, v němž se ocitají kvůli <údajnému> nesouladu <mezi různými metodami vyšetřování>, se zaměstnávají obviňováním astrologické vědy.

(5.34a) Jediná věc, která nám brání zmínit se o poškození, která je v každém *zīges*, je zachování dobré pověsti mnoha našich bratrů, z nichž někteří je využívají a mají z nich zisk. Těmi <pozicemi>, na které se musí astrologové a všichni, kdo se podílejí na výpočtu planet rychlého a pomalého pohybu, spolehnout, jsou polohy planet, které lze vždy najít pouze spolehlivým měřením pomocí prstenců²⁷⁹ a nástrojů popsanych v knize Almagest,²⁸⁰ protože těmito nástroji jsou jejich polohy zjištěny pouhým okem takovým způsobem, že není pochyb o jejich správnosti. (5.34b) | Je nezbytné, aby osoba zkoumající astrologickou vědu pokročila v této knize, když <se učí> všemu, co potřebuje, ohledně metody vědy o sférách a planetách a množství jejich pohybů a dalších podmínek.

---

²⁷⁷ H zde používá výrazy „astrologus“ a „astronomicus“.

²⁷⁸ dává „fortassis“ („možná“).

²⁷⁹ J: „armille“.

²⁸⁰ Tj. Almagest, V, 1.

(5.35) Sedmá kategorie. Ti ze sedmé kategorie tuto vědu odmítají, protože ačkoli ji studují, nejsou schopni dosáhnout požadované úrovně. Proto závidí vyznavačům tohoto umění jejich znalosti a odmítají tak vědu o umění soudů, protože závidí jejím vyznavačům a protože nejsou schopni ji zvládnout. Takoví lidé nejsou schopni nezbytných argumentů, protože jejich odpor vůči tomuto umění spočívá v absenci znalostí, a odpůrce je přesvědčován pouze tím, co ho zadržuje a přivádí zpět k potřebné pravdě.²⁸¹

(5.36a) Osmá kategorie. Osmá kategorie se skládá z [těch, kteří si činí nárok na vědu o lékařství, protože z ní mají prospěch – nikoliv]²⁸² kvalifikovaní lékaři, kteří se učí v lékařském umění, kteří četli knihy starověkých o vědě o lékařství a poznali principy svého umění, rozdíl mezi <přirozenostmi> a ročními obdobími a jejich změnami a dalšími jednoduchými a složenými věcmi, které jsou pro ně v jejich umění nezbytné. (5.36b) | Tito lidé znají dokonalost vědy o astrologii a vědí, že věda hvězd je principem vědy o medicíně a neustále používají umění astrologie a umění medicíny, aby věděli kdy se bolesti zvyšují a snižují a kdy by měly být léčeny. Proto uplatňují své umění správněji a nemocní jsou jimi vyléčeni a uzdravují se v jejich rukou a lidé z nich mají velký prospěch. (5.36c) | Existuje však řada lékařů, jejichž neznalost je velká a jejich inteligence je příliš omezená na to, aby věděli, co potřebují. Jejich jediným cílem v jejich profesi je <nejprve zisk, znalosti později>.²⁸³ Odmítají tedy umění astrologie a říkají: „Pohyb planet nemá nad tímto světem žádnou moc, ale umění medicíny je skutečné a pevné.“ A tak svými tvrzeními urážejí astrologii a podporují umění medicíny.

(5.37a) Jedná se o lékaře tohoto druhu: každý z nich zvažuje pouze určitou vědu v medicíně, jako jsou zčernalá víčka (oční medicína), zasazení zlomených kostí (chirurgie) a povrchní²⁸⁴ ošetření nemocných. <Každý> získal pouze malé

²⁸¹ Zdá se zbytečné a nedůstojné odpovídat na prázdné hádky H.

²⁸² Závorka je pouze v arabštině MS L a latině J.

²⁸³ Možná slovní hříčka na arabskou frázi pro „prognózu“: *تقدمة المعرفة*, doslovně, „předcházející první znalost“ (za toto pozorování vděčím Peteru E. Pormannovi). H tvrdí, že cituje Cicera: „Facilius quis medicinam adimat quam astrologiam concedat“ („každý by snadněji zničil medicínu, než povolil astrologii“), ale tento výraz nebyl v Cicerových dílech nalezen.

²⁸⁴ Arabský MSS BL a J čtou *سائر* („další“).

množství vědy s povrchními znalostmi,²⁸⁵ a za krátkou dobu. Takže neví, na co by se měl také soustředit; protože se nezapojuje do čtení knih starověkých o umění medicíny a jejích částech a nezná podstaty věcí ani podstaty ročních období, jejich souhlas a nesouhlas a nezná rozdíl mezi léčbami. Ale možná přečte jen malou část jedné knihy. (5.37b) | Ti, kteří jsou jako tito lékaři, potvrzují umění medicíny, protože z toho mají prospěch, a odmítají vědu o astrologii, kvůli jejich nedostatečné znalosti. Kromě toho neodmítají pouze tuto vědu, ale také všechny vědy, pro jejichž znalost potřebují sílu myšlení. Pokud by tito lidé četli knihy medicíny, určitě by věděli, že znalosti astrologie jsou pro ně v jejich profesi užitečné a že je potřebují.²⁸⁶

(5.38) Moudrý Hippokrates ve své knize Větrů²⁸⁷ řekl, když popsal rozdíl mezi povětrnostními podmínkami a „přirozenostmi“: záležitosti změny ovzduší, které popisujeme, patří do vědy o hvězdách. Protože věda o hvězdách není malou částí vědy o medicíně.²⁸⁸ Tento moudrý muž to řekl, protože lékaři získávají informace o věcech pouze z rozdílu ročních období a změny „přirozenosti“ a k tomuto rozdílu a změně dochází pouze kvůli síle pohybu Slunce a planet, které patří do vědy o hvězdách. Lékaři jsou tedy nuceni znát vědu o hvězdách, aby prostřednictvím ní skutečně poznali základy své vlastní profese.

(5.39a) Lékař by měl také léčit pouze pacienta, u něhož astrolog viděl - na základě planet -, že jeho život ještě neskončil, a že bude mít z léčby prospěch a uzdraví se ze své nemoci. Pokud pro něj astrolog nevidí život nebo zotavení z nemoci, nemá smysl ošetřovat tohoto pacienta lékařem. (5.39b) | Pokud jde o jednotlivé dny (dny krize), které lékaři potřebují ke znalostem stavu pacienta - jeho síly nebo slabosti, jeho uzdravení nebo selhání -, ty znají z průběhu Měsíce a z míchání planet s ním. Moudří muži, Hippokrates a Galén, to popsali ve svých knihách a všichni naši předchůdci mezi

---

²⁸⁵ Za „povrchním poznáním“ má J „memoriter“ („naučený srdcem“).

²⁸⁶ H dodává „s prázdnou myslí, jako zvíře se skloněnou hlavou v jídle, jsou oběťmi náhody“.

²⁸⁷ V určité knize H.

²⁸⁸ Hippocrates, *Airs, Waters, Places*, 2 (ed. Gundermann, Bonn, 1911, s. 4): „Člověk by se měl naučit, že astronomie se ukazuje, že nemá méně významnou roli ve vztahu k lékařské vědě; spíše má velmi důležitou roli“.

odborníky na medicínu uvedli, že věda o hvězdách je příčinou vědy o medicíně.²⁸⁹ (5.39c) | Tato kategorie lékařů, jež nevědí, že jejich profese je založena pouze na vědě o umění hvězd, nalézají chyby v umění astrologie. Ale když zjistí chybu v umění astrologie, najdou chybu ve své vlastní profesi, protože umění astrologie je příčinou umění medicíny. Avšak tato kategorie lékařů o tomto uvažování neví a nejsou tomu schopni porozumět.

(5.40a) Devátá kategorie. Devátou kategorií je obyčejný dav. Ve svém odmítnutí vědy o astrologii spadají do dvou kategorií. První se skládá z těch, kteří neznají dokonalost vědy o astrologii, ani dokonalost ostatních věd, ani dokonalost vědění o věcech. Nejvýznačnější z mužů v jejich očích je ten, kdo má největší bohatství, a mezi nimi dar²⁹⁰ bohatství je větší než dar poznání. Říkají, že je-li člověk prosperující a bohatý, není to pro něj žádná ztráta, je-li neznalý vědy o hvězdách a lékařství a dalších věd. (5.40b) | Dělají tuto chybnou dedukci, protože srovnávají vědu s bohatstvím. Ale toto srovnání je špatné, protože lze porovnávat pouze věci stejného rodu, jako je věda s vědou a bohatství s bohatstvím, a nelze porovnávat něco s tím, co není z jeho rodu. Proto nelze srovnávat bohatství s vědou. Kdyby z běžného davu několikrát nezazněla taková <slova> - jimiž jsou vědci vědních oborů zkaženi -, nemuseli bychom se obtěžovat s přemýšlením o jejich slovech, pokud bychom neměli potěšení je odmítnout. (5.40c) | Avšak říkáme-li, že bohatství a hojnost²⁹¹ může přijít k nevědomým a inteligentním <stejně> a k silné a slabé osobě <stejně>,²⁹² avšak člověk není chválen za bohatství, které má, protože to k němu nepříjde z důvodu jeho znalostí nebo nevědomosti, síly nebo slabosti, člověk je chválen pouze pro jeho rozlišování a znalosti, protože nadřazenost člověka nad ostatními zvířaty spočívá v rozlišování, které je v něm prostřednictvím nástroje intelektu a jeho znalostí věcí, které byly a budou, (5.40d) | takže jakmile člověk navýší znalosti o věcech, o kterých jsme hovořili, zvětší si vzdálenost od zvířat, pokud jde o znalosti v něm a jeho povědomost budoucích věcí. A když se jeho znalosti zmenšují, zmenšuje se vzdálenost od zvířat, a to kvůli nedostatku rozlišovací schopnosti.

²⁸⁹ Srov. Galen, *De diebus decretoriis*, ed. G.M. Cooper, Farnham, 2011, s. 322–344, kde Galén po Hippokratovi ukazuje vliv Slunce a Měsíce na průběh nemoci.

²⁹⁰ Doslovný význam slova ἡζαζ je „přidělená část, podíl, štěstí“, ale může také znamenat „potěšení“.

²⁹¹ J vynechává „a bohatství“.

²⁹² H to shrnuje jako „štěstí je slepé“.

Pokud by tato dokonalost poznání a rozlišování neexistovala, neměl by člověk nad zvířaty nadřazenost, protože všichni mají podíl na jídle, pití a plození. Protože nadřazenost člověka nad ostatními zvířaty spočívá pouze v <jeho> inteligenci a rozlišování. (5.40e) | Takže když oplývá inteligencí a má větší znalosti, je více lidskou bytostí než ostatní. Dar inteligence a rozlišovací schopnosti u lidí je tedy výborný, nežli dar bohatství, a to, co člověka nejvíce odlišuje, je jeho znalost věcí, které přijdou, a to zejména ve znalostech umění astrologie. Takže dar vědy o hvězdách a ostatních věd o člověku je znamenitý, nežli dar bohatství.²⁹³

(5.41a) Desátá kategorie. Desátou kategorií je opět obyčejný dav. Odmítají znalosti tohoto umění, kvůli mnoha chybám, které vidí <dané> lidmi, kteří jej vyznávají. Obyčejný dav přijímá věci pouze podle povrchního rozlišování. Takže když vidí, že lidé vyznávající toto umění dělají mnoho chyb v předpovědích událostí, na které jsou dotazováni, obviňují toto umění z toho, že je falešné, a odmítají to. Její odborníky nazývají „hlupáky“ těmito slovy: „Toto umění je k ničemu. Pokud by to byla pravda, proč ti, kdo se k ní hlásí, dělají tolik chyb ve věcech, na něž se jich ptají?“ (5.41b) | Nemělo by jim být kladeno za vinu, že odmítají znalosti tohoto umění, protože většina těch, kdo je vyznávají, jsou nevědomí lidé. Spodiny národů si přisuzují znalosti o ní (astrologii) samy sobě, i když ji neznají a staví se mimo její znalosti, protože ji neovládají. Jejich porozumění a rozlišovací schopnost jsou chybné a zakazují často chodit k učeným a učit se od nich. Čtou pouze některé významově obtížné knihy, kterým nerozumí, nebo knihy, u nichž si člověk nemůže být jistý autorem.²⁹⁴ (5.41c) | Najdou slovo dvou různých významů, a neví, který z nich je správnější. Když se jich při různých příležitostech zeptáme, do které třídy toto slovo patří, použijí pro zkoumání tohoto výrazu pokaždé kořen, který se liší od kořene <užitého> dříve, protože jim chybí znalosti o povaze, podmínkách a označení planet. Pod názvem tohoto umění praktikují všechny druhy předstírání a podvodu. Klamou ženy se slabým intelektem a lidi neštěstí, utlačované autoritami a ty, kteří prahnou, touží a očekávají <všechny> druhy štěstí, jako je bohatství a moc nebo jejich získání. (5.41d) | A možná, že jeden z nich

²⁹³ H říká: „Mnohem více by měla být vyhledávána ta část moudrosti, která vynáší člověka i nad lidmi a vrací ho co nejblíže k vyšší přirozenosti“.

²⁹⁴ J dává „inautenticos“ („neautentický“).

(pseudoastrologové) to má pro někoho ze svých klientů správně, a to kvůli korespondenci toho, co říká <s výsledkem>, aniž by znal význam toho, co říkají.²⁹⁵ Pak o tom mluví (jejich předpověď) a chlubí se tím. Požádali jej, aby se s ním najedli jako klient a předstírali, že zapomněli na mnoho chyb, které udělali předtím, a na jejich lhaní v dřívějších dnech. (5.41e) | Jsou to lidé, jejichž jediným cílem je zisk a obohacení, nikoli znalosti a moudrost a hluboký průnik do znalostí tohoto umění, protože kdo chce důkladně studovat astrologické vědy, musí mít znalosti o věcech, které jsme zmínili dříve, neb tyto věci se stávají příčinou poznání tohoto umění: jmenovitě rozdíl v podmínkách planet, znalost povah a jejich shody a odlišnosti, rozdílů a podmínky podnebí, rozdílů v podmínkách zvířat, rostlin a minerálů, co nastane v <případě> každé z nich, když se změní roční období v podnebí, a další věci, které jsme zmínili dříve, a co zmíníme v následujícím. Tito lidé nejsou schopni znát <dokonce> ani její část.

(5.42a) Dělalí chyby ze dvou důvodů:²⁹⁶ zaprvé proto, že nemají znalosti v tomto oboru; zadruhé proto, že touží po odměně. Pokud se jich někdo mocný na něco zeptá, mají za cíl odpovědět něčím, co se mu líbí a co mu vyhovuje. Tak ho informují, že planety to naznačují, protože ho chtějí učinit šťastným a touží po jeho bohatství. Jmenují pro něj chybné časy, takže srdce dotazovaného se jich drží. <Tímto postupem> od něj rychle získají tu odměnu a jeho dobré mínění o nich a zvýšení cti a moci. Jejich jednání se všemi druhy lidí probíhá způsobem, který jsme popsali. (5.42b) | Obyčejný dav tedy obviňuje všechny praktiky tohoto umění a mluví o nich znechuceně; říkají jim lháři. Následkem toho trpí mudrci <jako důsledek toho>, neboť o nich také mluví obyčejný dav znechuceně, kvůli nevědomým lidem, kteří tvrdí, že to vědí (astrologie), jež jsme popsali dříve. Obyčejný dav by neměl být obviňován z odsuzování vyznavačů tohoto umění, protože někteří z nich takové věci skutečně zažili. Měla by být obdivována pouze ta osoba, která má rozlišovací schopnost a znalosti. Tyto podmínky lhaní a předstírání některých z nich jsou mu jasné. (5.42c) | Slyší od někoho, souhlasí s tím, co říká, spoléhá se na to, co se mu řekne, nebo má za to, že to, co se říká, je pravda. Pro ty, kdo vyznávají toto umění, je povinností

---

²⁹⁵ Předmět se mění z jednotného čísla na množné.

²⁹⁶ Srov. J: „Měli by být ze své chyby obviňováni dvěma způsoby“.

zaměstnat se tím, co je nezbytné pro jeho výuku. Pak svou znalostí těchto věcí povstanou k tomuto ušlechtilému, ctěnému umění, které přináší radost duši.

²⁹⁷Šestá kapitola:²⁹⁸ o prospěchu²⁹⁹ vědy astrologie, a že předvídání věcí přicházejících na tomto světě z moci pohybů hvězd je velmi prospěšné.

(6.2a) Někteří lidé³⁰⁰ řekli, že i když je věda o hvězdách pravdivá, jak jste tvrdili, je to věda, ve které není žádný užitek, protože hvězdy naznačují jen věci, které se stanou. Tato věc není pro člověka nutná, protože pokud je ta věc dobrá nebo je <příčinou> štěstí, získá ji v pravý čas a předběžné znalosti o ní nejsou pro něj prospěšné. Je-li to <příčina> úzkosti, pak kvůli své předvídavosti bude mít obavy předem, a to předvídání bude kvůli tomu následováno obavami, společně s ustrašenými myšlenkami, které budou trvat až do okamžiku příchodu události. Osoba znalá v oboru vědy o hvězdách nemůže odrazit žádné neduhy, které brzy nastanou. (6.2b) | Tito lidé udělali chybu a odchyli se od způsobu rozlišování a znalostí a neznají výtečnost a přínos této vědy. On jediný zná užitek této vědy, který zná užitek z předpovídání věcí, které přijdou, ale tito lidé, kteří popírají užitek pro tuto vědu, popírají to jen jménem, protože to neuznávají.³⁰¹ Využívají totiž smysl té věci, protože každý z obyčejného davu a každý, kdo má rozlišovací schopnost, může využít předvídání věcí, které je možné znát, a ochranu před utrpením, jehož se od nich obávají. Nemají-li sílu odrazit samotnou událost, odrážejí v rámci svých možností před sebou velkou část škody a utrpení, jež je z této události sužují.

(6.3a) Někteří lidé mají znalosti o událostech na základě zkušeností. Odráží od sebe úzkost, kterou předvídá jejich předzvěst. To je obyčejný dav. U některých z nich je informovanost o událostech způsobena <jejich pozorováním> změn

---

²⁹⁷ 6.1

²⁹⁸ Pátá kapitola H.

²⁹⁹ J vynechává „prospěchu“.

³⁰⁰ J: „mnoho lidí“.

³⁰¹ Srov. H: „ačkoli nepřestávají věnovat pozornost („dare operam“) (prozřetelnosti), a popírají („disimulant“) název věci, nikoli věc samotnou“.

ročních období a podmínek „přirozenosti“,³⁰² a předem přijímají preventivní opatření, aby odrazili to, co je strašné, na základě toho, co o tom věděli předem; to jsou lékaři. Pro ostatní je poznání způsobeno mocí činností planet na tomto světě a oni předem přijímají preventivní opatření, aby odrazili to, co je strašné, podle toho, co o tom předem věděli; to jsou astrologové. (6.3b) | Ti, jejichž předvídavost je zkušenostmi, jsou jako obyčejný dav. Mají-li předzvěst zkušeností týkajících se horkého nebo studeného období, které má přijít, slouží to také k jejich ochraně a k tomu, aby proti nim byla přijata opatření³⁰³ před jejich nástupem. Pro teplo připravují chladio a chladná místa, pro chlad, oteplující látky, chráněná místa a horké věci, aby odvrátili škody od sebe samých tím, co si sami připraví. (6.3c) | Někdy vidí na obloze mraky, které naznačují déšť³⁰⁴ podle toho, co zažili buď na cestách, nebo při pobytu ve svých domovech. Než padne déšť, jdou na místa, která je chrání před blížícím se deštěm, nebo se předem připraví tím, že nosí oblečení, které je chrání před deštěm, když dorazí. Když člověk předem ví, že jeho nepřítel chce na něj zaútočit, připravuje se předem na tuto dobu prostředky, pomocí kterých může odrazit od sebe škodu tohoto nepřítele, když na něj skutečně zaútočí.

(6.4a) Nikdo z obyčejného davu se nezbaví události samotné a jejího výskytu, ale když znají ze zkušenosti po dlouhou dobu, nebo znají z nějakých (jiných) důvodů, doby událostí, které jim ubližují, přijmou opatření s tím, přes které by mohli odstranit své škody z nich vyplývající, takže na ně nedosáhne nepohodlí, neboť ten, kdo ví, že v takové a takové době nastane horko, chlad nebo déšť, a přijme preventivní opatření tím, že se předem připraví, co by mohlo odrazit jeho nepohodlí před tímto nástupem, nezabrání však tomu, aby nastalo teplo nebo chlad, ani aby nepršelo, ale když o tom a o těchto časech předem ví na základě zkušeností, snaží se od sebe odstranit nepohodlí té věci. (6.4b) | Tento a mnoho případů tohoto druhu je ten, ve kterém má obyčejný dav vědomosti ze zkušenosti a připravuje se na něj před jeho vznikem a nástupem, a ve kterém mohou praktici ve všech profesích, jako jsou³⁰⁵ zemědělci, pastevci a porodní asistentky, používat

---

³⁰² elementa seu nature J.

³⁰³ precavent etiam ipsi J.

³⁰⁴ aerem nebulosum preparatum ad pluendum J.

³⁰⁵ H dodává „námořník“.

předzvěstí zkušeností a předem přijmout preventivní opatření proti nepohodlí, jehož se obávají před začátkem <události> proti nim.

(6.5a) Lékaři využívají informovanost o věcech s ohledem na rozdílnost časových podmínek a změnu „přirozenosti“ a šťáv.³⁰⁶ Odtud vědí, co neví všichni ostatní praktici, které jsme zmínili dříve, protože lékaři již předem věděli o výhodě léčby v době změny ročních období z jednoho stavu na druhý. Obyčejný dav také předem přijme preventivní opatření na ochranu svého těla před nemocemi a onemocněními, protože když je čas jarního období, přijme obyčejný dav opatření předem, a to po celou dobu jejich zkušeností se změnou tvářnosti jejich těl se střídáním ročních období; chránit svá těla před nemocemi a onemocněními pomocí terapií. (6.5b) | Lékaři přijmou opatření předem, díky jejich předvídavosti o změně těla s rozdílem času ovlivňující je v tom, co je čeká <v budoucnosti>,³⁰⁷ vléváním léků, pouštěním žilou a dalšími léčebnými postupy ze strachu, že je letní sezóna postihne svým horkem, a <obávají se> najít špatné, zkažené,³⁰⁸ a pronikavé šťávy v jejich tělech <do takové míry>, že naléhavost těchto šťáv v kombinaci s žárem vzduchu a horkými prvky,³⁰⁹ které jsou destruktivní pro těla, převládnou nad jejich směsí, takže onemocní. Stejně tak přijímají preventivní opatření s léčebnými postupy a ochranou před nemocemi v každém ročním období a dnu v roce, přičemž ve svém volném čase přijímají opatření proti tomu, čeho se obávají v časech, kterým budou čelit, až se změní <roční období>. (6.5c) | Obyčejný dav se snažil chránit svá těla před nemocemi lékařským ošetřením lékařů, a to patří³¹⁰ k poznání, které mají předem díky tomu, že zažili, že mnoho těl onemocní, když <jisté> období a <určité> „přirozenosti“ se pro ně mění. U člověka může také dojít k nemoci z důvodu poškození jedné ze šťáv; nemoc vzplane v danou roční dobu nebo v daný den.

---

³⁰⁶ cholera J.

³⁰⁷ J čte **يستمعلوا** („co praktikují“).

³⁰⁸ J vynechává „zkažené“.

³⁰⁹ calores J.

³¹⁰ J čte **وذلك لأن** „je to proto“ (pravděpodobně správně).

Přijímá preventivní opatření proti nemoci dříve, než propukne, a to užíváním léků, které je odstraňují, snižují³¹¹ nebo uklidňují. Zcela sám nebo částečně podle toho, co je v případě, jako je tento, možné, zasáhne proti této špatné šťávě.³¹²

(6.6a) Lékař může také odvodit³¹³ některé příčiny prostřednictvím své předvídavosti, když vidí, že jedna ze špatných šťáv začala převládat nad tělem osoby - podobným lékařským ošetřením, které, jak ví, ji odstraní³¹⁴ nebo zklidní. Pak přijme předem opatření, aby jej ochránil před mocí té špatné šťávy nebo před jejím zvýšením lékařskými procedurami, které zklidní nebo oslabí její sílu, takže³¹⁵ u něj (pacienta) nevzplane, a některé špatné šťávy vzplanou s ní a je těžké vymyslet způsob, jak se jich zbavit nebo je uklidnit. (6.6b) | Kdyby lékař nevěděl předem, že když špatnou šťávu ponechá v jejím stavu, vzplane a vyvolá v člověku zmatek, pak by mu způsobil bolest, protože³¹⁶ neučinil předem opatření k odstranění nebo uklidnění šťávy tím, že by mu byla poskytnuta preventivní lékařská péče. Šikovný lékař může uklidnit sílu špatných šťáv předvídavostí a odstranit nemoci, bolesti a nespavost³¹⁷ tím, co předem ví při jeho léčení. Snižuje³¹⁸ nebo odstraňuje špatné přebytky v těle, dokud jimi člověk neutrpí újmu. (6.6c) | Pokud je znalost lékaře odvozena z některých indikací, které potvrzují, že tato nemoc nezmizí a že se nemocný nezotaví, ale ze své nemoci zemře, informuje (lékař) pacienta, že zemře, a pacient předem ví, co musí vykonat, aby si své záležitosti dal do pořádku. Povědomí lékaře o nemocech a léčebných postupech je tedy velmi užitečné. (6.6d) | Náš záměr zmínit toto povědomí ve věcech obyčejného davu a lékařů je analogií³¹⁹ pro umění hvězd, protože když učený astrolog vidí v předzvěsti z moci pohybů planet, že se k někomu dostane nepohodlí, přistupuje k němu s vysvětlením této <situace>, protože znalost umění hvězd, jaké nepohodlí

---

³¹¹ purgant J.

³¹² J dává pacienta i nemoc množným číslem.

³¹³ previdet J.

³¹⁴ conveniat J („je vhodné pro“).

³¹⁵ ne J.

³¹⁶ J bere **اوجعه** s protází: „a (špatná šťáva) způsobila bolest, pak...“.

³¹⁷ morbi J.

³¹⁸ excutiunt J

³¹⁹ probatio J.

se v budoucnu k člověku dostane, je velmi užitečná v pěti ohledech, z nichž jeden je obecný a čtyři konkrétní.³²⁰ (6.6e) | První je nepohodlí, které, když to člověk ví předem, může někdy odstranit, ale jindy ne; to je obecný zřetel. Druhým je nepohodlí, které, když o tom člověk ví předem, může ze sebe úplně odstranit.³²¹ Třetím je nepohodlí, které, když o tom ví předem, může částečně ze sebe odstranit svou předzvěstí. Čtvrtým je nepohodlí, o kterém ví předem, že ho potká; pak jej po určité době opustí. Pátým je nepohodlí, které, když o tom ví předem, není schopen ze sebe odstranit.

(6.7a) Pokud jde o první, obecné, takové, kdy jej člověk předem zná z vědy o hvězdách, někdy ji může odstranit, ale jindy ne, zná to z revolucí let světa. Příkladem je obecná epidemie a mor, zemětřesení, války, zabíjení, boje, sucho a ničení hospodářských zvířat a plodin, jež jsou běžné³²² pro obyvatele podnebí nebo města. Předvídání toho a podobného je užitečné, protože když o tom člověk ví předem, může přijmout opatření, aby ochránil sebe i ostatní před tím, pokud jde o preventivní opatření před tímto a něčím jako je toto,³²³ před možnou událostí - pro něj - pohybem a přesunem z tohoto místa nebo <provedením> něčeho takového. (6.7b) | Někdy může pomocí takového plánu odstranit od sebe takové nepohodlí. Nemá-li předem znalosti o výskytu této události, a pak se to stane,³²⁴ je jeho úzkost v době příchodu tohoto nepohodlí těžká a nemůže vymyslet způsob, jak jej z něj odstranit. Někdy proto kvůli tomu utrpí úplný kolaps. <Dalším příkladem jsou> lidé, kteří podle předzvěsti hvězd vědí, že na ně jejich nepřítel zaútočí. Někdy to od nich mohou odstranit strategií, jindy ne. Existují i jiné věci tohoto druhu.

---

³²⁰ modi: universalis ... proprii J; species: publica ... soukromě H.

³²¹ totum J.

³²² Místo „a plodin, které jsou běžné“ dává J „a ve stejnou dobu, kdy dorazí“. Jeho seznam zní: „veřejná válka, obecný hlad, všeobecné zemětřesení, požáry, povodně, mor ovlivňující všeobecnost lidí nebo zvířat“.

³²³ J vynechává „tímto a něčím jako je toto“.

³²⁴ J přidává „najednou (náhle)“.

(6.8a) Druhým je nepohodlí, které, když o tom člověk ví předem, může úplně odstranit.³²⁵ To je známo pouze od narození osoby nebo z revoluce jeho roku (jeho narozeniny) nebo z otázky o jeho stavu,³²⁶ tj. nemoc, vítězství jednoho z jeho nepřátel nad ním, znepokojivé zprávy nebo jiné druhy zla nebo úzkosti. (6.8b) | Takže předvídání o tom je velmi užitečné, jak jsme se zmínili výše, protože když astrolog vidí podle jeho předvídání, že určitá nemoc vzplane v určitém období roku nebo dne, což podobně může být odstraněno lékařskou léčbou, a astrolog jej informuje o tom, pak tato osoba bere tuto lékařskou péči a léky předem pro odstranění této nemoci z jejího těla, či pro uklidnění, aby v té době nemohla vzplanout. (6.8c) | Takže astrolog odstraní nepohodlí této nemoci z této osoby zcela informací, kterou mu poskytl. <Dalším příkladem je> nepřítel, jehož se člověk bojí. Vidí podle své předzvěsti z umění hvězd, že nepřítel si přeje na něj zaútočit,³²⁷ a předem přijme opatření, aby se chránil před jeho útokem; pak, když na něj zaútočí, neutrpí od něj žádnou újmu a zcela od sebe odstraní své nepohodlí.

(6.9) Třetím je nepohodlí, které, když o něm ví předem, může částečně ze sebe odstranit svým povědomím. To je jako člověk, který se obává podle svého povědomí z hvězd, že v něm vzplane určitá nemoc v určitém čase, a on podstupuje lékařské ošetření v předstihu před touto dobou a odstraní většinu této nemoci ze sebe, v době, kdy vzplane, tím, že má lékařské ošetření předem. <Dalším příkladem je> osoba, která předem z hvězd věděla, že je k němu člověk otevřeně nepřátelský.³²⁸ Přijme proti tomu některá opatření a tímto malým varovným opatřením odstraní ze sebe újmu svého nepřítele.

(6.10) Čtvrtým je nepohodlí, o kterém předem ví, že se vyskytne, ale po určité době jej opustí.³²⁹ Je to jako člověk, který svým povědomím hvězd ví, že bude po určitý počet dní nemocný, ale pak se uzdraví.³³⁰ Nebo jako nepřítel, o kterém

---

³²⁵ totum J; ex toto H.

³²⁶ in genezia, annalibus aut questiones H.

³²⁷ J: „nepřítel si přeje zaútočit na něj“.

³²⁸ J: „Osoba zjevného nepřátelství jej vyhledává“.

³²⁹ eventus inevitabiles sed transitorii H.

ví, že ho na několik dní přemůže,³³¹ ale pak se od něj osvobodí. Nebo jako vězení, které ho postihne na několik dní, ale pak bude propuštěn.³³²

(6.11a) Pátým je nepohodlí, které, když o něm ví předem, není schopen ze sebe odstranit. Je to jako člověk, který předem ví z hvězd, že v tu a tu chvíli zemře. Povědomí o tom je tedy pro něj užitečné, protože když jeho znalosti³³³ předchází, udělá předem to, co chce udělat při přípravě a úpravě svých věcí nebo při vytváření dobrých věcí³³⁴ mezi ním a lidmi, jak je pro něj v této věci nutné. (6.11b) | Smrt k němu přichází s jeho plným vědomím, a připravil se na to tím, že dal do pořádku, co chtěl ve svých záležitostech. Kdyby však jeho povědomí v této věci nepředcházelo, jeho smrt by ho postihla a byl by ve svém stavu a zmatku³³⁵ svých záležitostí úplně mimo, a škoda by se vrátila tomu, který dědic a členové jeho rodiny by byli po něm, a on a jeho potomek by si na nepohodlí pamatovali³³⁶ i v příštích dnech.³³⁷

(6.12a) Tyto analogie, které jsme zmínili, naznačují, že znalost věcí prostřednictvím umění astrologie je užitečná ve všem.³³⁸ Říkám, že i to povědomí tísnivých věcí je velmi užitečné, protože když na člověka náhle přijde zlo, jeho úzkost se stává těžkou, omráčí ho a vezme mu intelekt, a nemůže vymyslet východisko. Může se stát, že druhé nepohodlí ho uvrhne do zmatku - kvůli závažnosti jeho úzkosti způsobené příchodem tohoto <prvního> nepohodlí. Může se stát, že když zůstane nechráněný proti tomuto nepohodlí, zvětší se jeho nepohodlí. Může se stát, že náhle zemře - kvůli závažnosti utrpení. (6.12b) | Avšak když si je vědom toho nepohodlí před jeho příchodem, mohl by být schopen udržet si vytrvalost tím, že se

---

³³⁰ J vynechává „ale pak se uzdraví“.

³³¹ apparere J.

³³² H dodává: „To je velkým přínosem, protože když známe událost a její konec, jsme připraveni ji snést a nezoufáme z jejího konce.“

³³³ J: „jeho smrt“.

³³⁴ donationes J.

³³⁵ occupatus J.

³³⁶ Et ipse nominabitur et eius novissima J.

³³⁷ H shrnuje tento pátý druh jako „jsou to poslední události věcí, kterým se obecně nelze vyhnout: například smrti člověka. Necháme každého člověka, aby zvážil užitečnost vědění předem“.

³³⁸ Místo „všeho“ dává J „při odstraňování věcí“.

o tom bude informovat,³³⁹ pozná jeho příčiny, vytvoří předem to, co lze udělat, pokud jde o jeho vedení - kvůli tomu -, a zaváže se v tomto případě co nejvíce odvrátit toto nepohodlí od sebe. Takže zlo se více rozkládá³⁴⁰ a zmenšuje. Šikovný astrolog svým předvídavým poznáním nepohodlí, i když nemůže toto nepohodlí zcela odstranit, vymyslel podle svého předvídání způsoby, jak odstranit co nejvíce nepohodlí. A stejně jako hvězdy ukazují na tíživé věci, které jsme zmínili, tak naznačují ochranu³⁴¹ a mají z toho také prospěch a astrolog svou předvídavostí a radou osobě ohledně výskytu nepohodlí - pro něj - je tedy příčinou jeho ochrany před tímto nepohodlím.

(6.13a) Pokud jde o argument, který je srozumitelnější pro obyčejný dav, oponování těm, kteří řekli, že je nutné, aby člověk nestudoval vědu o hvězdách, protože někdy může vidět v indikacích hvězd, že nepohodlí ho postihne v určitém čase, takže díky své znalosti o tomto - vyvolává úzkost. Tudíž úzkostí (povědomím) a předpojatost s tím přetrvává až do doby jeho příchodu. (6.13b) | Ale (?) říkám,³⁴² pokud se člověk vyhýbá tomu, aby se zapletl do něčeho, co způsobuje zármutek v očekávání, pak nesmí cestovat za ziskem, mocí nebo panovnictvím, protože předtím, než vycestuje,³⁴³ bude mít obavy v očekávání, že kvůli tomu cestování přijde o peníze a výdaje. Během samotné cesty se pak bude bát v očekávání nepřítomnosti doma, únavy, škod a nepohodlí, strachu o své tělo, svůj majetek a svou podstatu.³⁴⁴ Pak někdy, v okamžiku, kdy vycestuje, k němu přijde jedna z tísnivých věcí, které jsme zmínili, nežli získá cokoli, pro což se vydal na cestu. (6.13c) | Bylo by nezbytné, aby si nikoho nebral jako svého společníka pro vyhledání dobra, výhod a zvýšení cti a postavení, protože by se bál v očekávání, jak by mohl získat přátelství té osoby;³⁴⁵ pak předvídá potupu a ostudu - kvůli své službě - jemu (příteli), než ho využije. Bylo by nutné, aby v nic nedoufal ani nic neočekával, protože kdyby v něco doufal a očekával,

---

³³⁹ J: „Samotné nepohodlí přijde k němu a vyhledá jej nyní, jako by byl připraven a jako by byl v bezpečí jeho příchodu“.

³⁴⁰ levius J („lehčí“).

³⁴¹ J: „naznačují, jak proti tomu přijmout opatření“.

³⁴² est ut dicamus J.

³⁴³ J: „než to získá“.

³⁴⁴ timorem super corpus et esse suum J.

³⁴⁵ festinat mutationem faciei in petitione societatis J.

truchlil by ve svých myšlenkách a činech v očekávání, dokud by to nezískal. Takže v každé z těchto věcí, které jsme zmínili, a dalších tohoto druhu, lidé mohou zažít v očekávání nepohodlí a zármutku, na základě jejich hledání, a někdy někdo zemře, nežli získá něco, co hledá. (6.13d) | I kdyby byl někdo zdravý ve svém těle³⁴⁶ a dostal to, co hledal, může zažívat v očekávání zármutek, velké strádání, výdaje, strach o svůj majetek a tělo, ztrátu cti,³⁴⁷ hanba,³⁴⁸ a mnoho tíživých věcí a <mnoho> škody. Jestliže mu však to, <co hledal>, uniklo spolu s nepohodlím, o němž jsme se zmínili a předcházející události, žal, zármutek, a lítost nad penězi, které utratil, jej následují a unavují jeho tělo a on ztratil část své cti a postihly jej některé druhy úzkostných věcí; pak nemá prostředek, který by mu nahradil bohatství, které utratil, nebo aby odstranil zármutky a nepohodlí, které zažil v očekávání, a zármutek a lítost nad tím, co mu uniklo - nejsou pro něj příznivé.³⁴⁹ (6.13e) | Avšak zármutek, který někdo zažívá v očekávání - díky předvídání - z indikací hvězd o nepohodlích, které vidí, ho postihne jindy, a zármutek, který následuje, protože na něj myslí až do doby, kdy dorazí, je pro něj prospěšný, neboť - když má znalosti z indikací hvězd o nepohodlích, které ho postihnou - uvažuje o způsobech jeho odstranění a zlepšení jeho podmínek, jak jsme již zmínili. Takže odstranění těchto nepohodlí - pokud možno - následuje po jeho předvídání - o nich - a jeho uvažování o tom.³⁵⁰

(6.14) Stejně tak, kdyby tito lidé předem věděli z indikací hvězd, že věci, které hledají, pro ně nebudou dokončeny a oni je nezískají, vzdali by pátrání po nich a jejich zapojení a starostí o ně. Nebudou tedy pociťovat nepohodlí a zármutek v očekávání a jejich účast na nich, dumání, lítost a smutek je nebudou následovat. Takže znalost nepohodlí, které člověka postihne z toho, co hvězdy naznačují, je velmi prospěšná.

---

³⁴⁶ liberatus fuerit J.

³⁴⁷ mutatio faciei J.

³⁴⁸ J přidává „s mnoha výdaji“.

³⁴⁹ J vynechává „unavují jeho tělo“.

³⁵⁰ H uzavírá tento argument slovy: „Abyste se vyhnuli <strachu v očekávání>, bez jakékoli prozíravosti a plánování a bez rozmyšlení o čemkoli, museli byste se vystavit štěstěně, být <rovni> se všemi událostmi, a tudíž, s rozumem od počátku neplatným, by člověku nezbylo nic, co by přesahovalo povahu zvířete.“

(6.15a) Řeknu ještě něco, co je srozumitelnější pro obyčejný dav, v opozici k lidem, kteří tvrdí, že je nutné, aby člověk nestudoval vědu o hvězdách, protože tím, že skrze ni pozná tíživé věci, které uvidí, jak k němu přicházejí, bude trpět zármutkem až do doby jejich příchodu. Pokud by se měl člověk vyhnout tomu, aby se zapletl do něčeho, co mu způsobí zármutek, bylo by nutné, aby neposlouchal zpěv, protože když šikovný zpěvák ztichne, bude ho následovat zármutek, protože štěstí, které cítil při poslechu písně, je narušeno. (6.15b) | Bylo by nutné, aby neměl pohlavní styk s půvabnými a krásnými ženami, a nejedl nejvybranější jídlo, ani nepil nejčistší a nejlepší čepované, protože když dokončí svůj pohlavní styk nebo se odpoutá od jídla a pití, následuje pro něj žal, protože není schopen prodloužit potěšení z pohlavního styku, jídla a pití, takže potěšení z milosti a krásy otrokyně, a přebytek z jídla, jsou úměrné přebytku jeho zármutku z toho, že se od toho odtrhl.³⁵¹ (6.15c) | Bylo by nutné, aby nezískal mnoho bohatství, protože by následoval žal z velkého bohatství³⁵² v tom, že jej musí udržet v bezpečí, a to by mu dalo nepřátele a závistivé lidi a strach z nich. Bylo by nutné, aby se neradoval z toho, že má mnoho bohatství a otrokyň, když bude starší, protože v té době se nemůže radovat z otrokyň ani z bohatství,³⁵³ tak smutek následuje - kvůli jeho neschopnosti z toho získat potěšení a radost.

(6.16a) Pokud se vzdá využívání vědy o hvězdách, protože se cítí nesvůj z toho, že v ní vidí³⁵⁴ nepohodlí, a jeho studium a znalosti tohoto <nepohodlí> mu způsobují zármutek, pak by bylo nutné, aby se nezapojoval do žádné z těchto šťastných činností, protože způsobí žal, zármutek, smutek a lítost, protože se od nich odtrhl, a kvůli jeho neschopnosti je dělat. A je nutné, aby se sám zapojil do konzumace nejhorších jídel a pití nejhorších nápojů a vzdal se pohlavního styku.³⁵⁵ A pokud má pohlavní styk, měl by být jeho pohlavní styk s nejošklivějšími a nejnechutnějšími ženami.³⁵⁶ Až zestárne, měl by se podílet na chudobě a nedostatku všech šťastných snah, jak jsme již zmínili, do té míry, že zármutek u něj nenásleduje

³⁵¹ J vynechává „pohlavní styk, jídla a pití... od toho odtrhl“.

³⁵² Místo „následoval žal z velkého bohatství“ má J „zármutek a smutek v očekávání“.

³⁵³ J vynechává „otrokyň ani z bohatství“.

³⁵⁴ non patitur videre J.

³⁵⁵ H zahrnuje hudbu.

³⁵⁶ H, rozumněji, má „když potřebuje (sex, jídlo nebo pití), měl by použít nejhorší druhy...“.

- kvůli jeho neschopnosti oddávat se jejich potěšení a radosti. (6.16b) | Předvídání dobra a štěstí je velmi prospěšné, protože někdy přijde šťastná věc k člověku náhle a on je ohromen a zmaten, a někdy zemře okamžitě z velikosti radosti, protože někdy člověk zemře náhle z přemíry štěstí nebo žalu.³⁵⁷ Ale pokud člověka potká štěstí a on ho zná předem, není jím omráčen ani zmaten a není strach, že zemře z velikosti radosti a předem zvažuje, jak se s ním chce vypořádat.³⁵⁸

(6.17a) Abychom objasnili, co jsme řekli o zármutku a štěstí, pomocí analogie, která je srozumitelná a přirozená všem zvířatům, říkáme, že každé zvíře se přirozeně raduje a trápí. Když se zvíře neraduje z toho, z čeho se raduje, a netrápí se tím, z čeho si dělá starosti, je vzdálené od živočišnosti a má povahu neživých věcí, jako jsou kameny, dřevo a podobně. Každé zvíře - kromě člověka - se jen raduje z radostných věcí a dělá si starosti s těžkými věcmi v přímém kontaktu. (6.17b) | Ale předzvěst štěstí a zármutku patří pouze člověku mezi ostatními zvířaty. Člověk totiž potřebuje předzvěst prospěšných a škodlivých věcí ve všech situacích, protože je-li ta věc tíživá, je pro něj povědomí lepší než pozdější poznání, a to z důvodů, které jsme již zmínili. Je-li to přínos nebo štěstí, člověk není neznalý své výjimečnosti. (6.17c) | Jeho předvídavost a očekávání štěstí - na základě toho, že o něm byl informován před jeho příchodem - je lepší než ho poznat později, protože každý člověk se pokouší být šťastný na tomto světě a jeho cíl být šťastný spadá do jedné ze tří dispozic: buď i) osoba v tísní se pokouší odstranit tento zármutek ze sebe samé a opatřit si štěstí, nebo ii) někdo, komu chybí štěstí, se pokouší toto štěstí dokončit, nebo iii) někdo, kdo je šťastný, se pokouší, aby jeho štěstí bylo trvalé a aby se rozrostlo. Analogii lze odvodit z rodu hudby, tj. zpěvu.³⁵⁹

(6.18a) Říkám, že sounáležitost s povědomím radostné informace, kterou umění astrologie naznačuje, je nádhernou činností v duši, protože chvályhodné činnosti se jeví stejně, jako je ukázáno nasloucháním zpěvu a brnkání na struny zpěvákem obratným v notách a učení se v ladění smyčců a jejich používání, protože duše je šťastná a uvolněná a raduje se

---

³⁵⁷ J vynechá „a on je ohromený... žalu“.

³⁵⁸ HJ zde ukončí část I; J přidává „si Deus voluerit“.

³⁵⁹ Tato glosa je možná nezbytná, protože Abū Ma'šar nejprve používá řecký výraz, který by podle něj měl být vysvětlen arabským výrazem.

ze strun znějících v harmonii, když je poslouchá, a její povaha se mění, dokud nezvýší odvahu, štědrost a dobrý charakter, takže v předtuchách z umění hvězd radostných informací, které někdo může očekávat, jako je suverenita a vítězství nad nepřáteli, získání bohatství a narození dítěte, může dojít k nějakému štěstí častěji, než tím, co se stane z poslechu zpěvu a brnkání na struny. (6.18b) | A stejně jako opakování zvuku (tremolo) strun zvyšuje štěstí člověka, tak i opakování jeho poslechu radostné informace, kterou očekává, a jeho přemýšlení o něm zvyšuje jeho štěstí. A stejně jako, když někoho potěší jedna píseň, je dychtivý slyšet to mnohokrát, tak si přeje slyšet radostné informace pokaždé. A stejně jako je pokaždé dychtivý slyšet různé písně, každou lepší než tu druhou, tak je pokaždé dychtivý slyšet různé radostné informace o tom, co přijde, a jeho radost z toho, že je slyší, je větší než jeho radost z toho, co slyšel předtím. (6.18c) | Avšak informovanost radostných informací o budoucích událostech z indikace hvězd má dokonalost, která není v hudbě, tj. zpěvu: totiž zvuky harmonických strun potěší posluchače jen tehdy, když je poslouchá. Když hudebník, tj. zpěvák, přestane zpívat, to štěstí končí jeho mlčením a ukončením strun, avšak z rozkošné informace, kterou astrolog hlásí z předzvěsti umění hvězd, je klient potěšen od chvíle, kdy ji slyší, až do chvíle, kdy toto štěstí přijde. Proto všichni lidé touží po předvídání libých informací z umění hvězd.

(6.19) Dalším přínosem pro lidi díky předvídání věcí z vědy o hvězdách je to, že <pokud> se dotazovaný zeptá astrologa obratného v umění na stav nepřítomné osoby nebo uprchlíka, informuje ho o jeho stavu a to jej těší. Nebo se ho zeptá, zda je pohřešovaná osoba už nějakou dobu ztracena, a zeptá se na to své rodiny, ale ta neví, jestli je živá nebo mrtvá; pak je (astrolog) informuje o tom, co vidí o jejím stavu, a oni podle toho vědí. Nebo se zeptá na poutníka či uprchlíka, když neví, kterým směrem se vydal; pak je informuje o směru, kterým se vydal, a oni ho tam hledají. Nebo se zeptá na člověka, zda je přátelský nebo nepřátelský; pak ho informuje o tom, co vidí, a podle toho s ním jedná. Jedním z případů prospěchu díky předvídavosti z vědy o hvězdách je, když člověk má dítě, pokud ví, že nedosáhne dospělosti, neprovdá jej v mládí, ale pokud nemá tyto znalosti předem, někdy si jej vezme a dítě zemře před dospělostí, a oni upadnou do zmatku.

(6.20a) K tomu a k mnoha věcem podobného druhu, každý používá jeho³⁶⁰ předvídání z indikací hvězd. Už dříve jsme se zmínili o přínosu pro obyčejný dav prostřednictvím jeho předvídání věcí zkušeností a o přínosu pro moudré lékaře prostřednictvím předvídání rozdílu času, změny povahy a lékařské léčby. Stejně tak jsme se zmínili o přínosu pro mudrce hvězd prostřednictvím předvídání síly podmínek hvězd v tomto světě, která je jim zřejmá. (6.20b) | Je zřejmé a jasné, že předvídavost věcí je velmi prospěšná pro všechny, ale ve vědě o hvězdách je prospěšnější, vynikající a ušlechtlejší než v lékařském umění a všech profesích. Pokud jde o výjimečnost oproti ostatním uměním, to jsme již dříve objasnili. Pokud jde o výjimečnost v oblasti lékařského umění, důvodem je, že lékaři odvozují věci pouze z povahy a změny ročního období od jednoho stavu ke druhému a od nestálých, proměnlivých a hmatatelných věcí. (6.20c) | Pokud jde o astrologii, vyvozují to, co pochází z nebeských těles a síly jejich pohybů, které se vyskytují v ročních obdobích a „přirozenostech“. Astrolog také vyvozuje z toho, co bude trvat dlouho a trvalo od dávných časů, zatímco lékař vyvozuje to, co se stane jen v jednom ročním období nebo v jednu hodinu dne. O tom, co bylo a uplynulo, může vědět jen málo.

(6.21) Říkám také, že duše je v člověku tou nejvíce vynikající věcí a raduje se z poznání věcí, které se stanou a budou existovat, a ve všech profesích neexistují znalosti a vědy o věcech, které jsou minulé a přicházející jako v umění hvězd. Umění hvězd je proto ze všech profesí nejvhodnější a nejprínosnější je znalost věcí, které z něj vycházejí.

(6.22) První část je završena chválou a milostí Boží.

---

³⁶⁰ Ve smyslu toho druhu.

³⁶¹Druhá část knihy úvodu do astrologie; má devět kapitol.³⁶²

(1.2a) První kapitola: o počtu hvězd sféry, které mají rychlý nebo pomalý pohyb, které starověcí měřili, znalost jejich šesti³⁶³ velikostí, kolik hvězd je každé velikosti, počet souhvězdí sféry a název každého souhvězdí.

Třetí kapitola: o důvodu počtu znamení a o tom, že jich je dvanáct, ne méně a ne více.

Čtvrtá kapitola: o uspořádání „povah“ znamení.

(1.2b) Pátá kapitola: v ní je zmíněno, proč se začíná s Beranem, a nikoliv s ostatními znameními.

Šestá kapitola: o důvodech pro tropická, pevná a bikorporeální znamení.

Sedmá kapitola: o znalosti kvadrantů sféry, o důvodu tropických, pevných a bikorporeálních znamení, o důvodu počtu znamení, o tom, že jich je dvanáct, proč se začíná s Beranem, o pořadí podle jejich „přirozeností“, a o znalosti jejich triplicit podle toho, co Hermes hlásí podle Ġāṭīdīmūn (Agathodaimon).³⁶⁴

Osmá kapitola: o poznání mužských a ženských znamení.

Devátá kapitola: o denních a nočních znameních.

---

³⁶¹ The Great Introduction to Astrology by Abū Maʿšar. Vol. 1. The Arabic Original and English Translation. Ed. and tr. Keiji Yamamoto,† Charles Burnett. Islamic Philosophy, Theology and Science. Texts and Studies. Ed. Hans Daiber, Anna Akasoy, Emilie Savage-Smith. Vol. 106/1. Brill. LEIDEN | BOSTON. 2019. S. 177.

³⁶² 1.1.

³⁶³ J vynechává.

³⁶⁴ Aidimon J, Abidimon Jrev, Abidemon H.

První kapitola: o počtu hvězd sféry, které mají rychlý nebo pomalý pohyb, který starověcí měřili, znalost jejich šesti magnitud, kolik hvězd je v každé magnitudě, počet souhvězdí sféry a název každého souhvězdí.

(1.4) Staří mudrci, Ptolemaios a ti po něm, kteří se zajímali o modalitu nejvyšší sféry, ji uspokojivě prohledali, aby poznali její dosah a velikost. Zjistili, že obklopuje Zemi ze všech stran, a zjistili, že velikost Země ve srovnání s ní byla jako velikost bodu ve srovnání s kruhem.³⁶⁵ Kdo to chce vědět, měl by nahlédnout do knihy Almagest; protože to je v ní vysvětleno.³⁶⁶ Tato sféra zahrnuje řadu sfér, ve kterých je mnoho hvězd. Hvězd, které moudří muži změřili, je 1029, z nichž sedm je nejrychlejších v pohybu, tj. Saturn, Jupiter, Mars, Slunce, Venuše, Merkur a Měsíc.

(1.5) Těchto sedm se liší pohybem a každá z nich má sféru odlišnou od sféry té druhé.³⁶⁷ 1022 hvězd má pomalý pohyb a nazývají se „fixní hvězdy“. Těchto 1022 hvězd, které mudrci změřili, je v jedné sféře a pohyb každé z těchto hvězd je jako pohyb ostatních; je to přibližně jeden stupeň za každých 100 let.

(1.6a) ³⁶⁸Umístili tyto hvězdy do šesti kategorií. Nejjasnější dali do první kategorie. To je 15 hvězd. Ty, které jsou pod nimi v jasnosti, jsou ve druhé kategorii. Je to 45 hvězd. Ty, které jsou nižší než ty s jasností, patří do třetí kategorie. Je to 208 hvězd. Ty, které jsou nižší než ty s jasností, patří do čtvrté kategorie. Je to 474 hvězd. Ty, které jsou nižší než ty s jasností, patří do páté kategorie. Je to 217 hvězd. Ty, které jsou nižší než ty s jasností, patří do šesté kategorie. Je to 49 hvězd. (1.6b) | Pět z nich je podobných oblakům a říká se jim „zakalené“. Devět z nich se nazývá „šeré“ a jedna hvězda se

---

³⁶⁵ Srov. H: „koule Země... je tak stlačená a tak nepohyblivá - je jako bod („kentron“) nebeského kruhu“.

³⁶⁶ Ptolemy, Almagest, I, 6.

³⁶⁷ H dodává „proto se jim říká „putující““.

³⁶⁸ Odstavce 6–9 čerpají z hvězdného katalogu (knihy 7 a 8) Ptolemaiova Almagestu nebo z přechodné práce.

nazývá „hvězda s pramenem vlasů“. ³⁶⁹ Je to 1022 hvězd. Potom dali těchto 1022 hvězd do 48 souhvězdí a každé z těchto souhvězdí nazvali jménem, na němž byla mezi starověkými shoda. ³⁷⁰

(1.7a) Mezi těmito hvězdami je 360 hvězd v 21 souhvězdích nakloněných na sever od dráhy Slunce. ³⁷¹ První z těchto souhvězdí je Malá Medvědice (Ursa Minor), druhé Velká Medvědice (Ursa Major), ³⁷² třetí Drak (Draco), čtvrté Planoucí (Cefeus), ³⁷³ páté Howler ³⁷⁴ (Pastýř), ³⁷⁵ šesté Koruna (Corona Borealis), sedmé Klečící na koleni (Herkules), ³⁷⁶ osmé Lyra, ³⁷⁷ tj. Padající Orel, ³⁷⁸ deváté Slepice (Labuť), (1.7b) | desáté Sedící na křesle (Cassiopeia), ³⁷⁹ jedenácté Nesoucí hlavu Ġūl (Perseus), ³⁸⁰ dvanácté Držící otěže (Auriga), třinácté Zaříkavač hadů, zmocňující se hada (Hadonoš), ³⁸¹ čtrnácté Had Zaříkavače hadů (Had), patnácté Hrozba ³⁸² (Šíp), šestnácté Orel (Aquila), tj. Létající Orel, sedmnácté Delfín, osmnácté První kůň (Koníček), devatenácté Druhý kůň (Pegasus), dvacáté Žena nevidoucí manžela (Andromeda), dvacáté první Trojúhelník (Triangulum). ³⁸³ Těmto se říká „severní souhvězdí“.

---

³⁶⁹ Adueba J; H: „podlouhlé jako s ocasem“.

³⁷⁰ Za „nazvali...starověkými“ H nahrazuje: „kterým řecké a latinské báje přidělily různé názvy. Ale Arabové, kteří nedůvěřovali bajkám a nehovořili o důvodu těch jmen, ale přijali celou záležitost za svou, jim to nařídili tímto způsobem, a umožnili trase Slunce rozdělit jejich tři koncové body směrem ke každému pólu.“

³⁷¹ Je uveden doslovný překlad arabského názvu souhvězdí, za nímž následuje v závorce moderní název.

³⁷² J obrací Ursa Maior a Ursa Minor; Jrev obnovuje arabské pořadí.

³⁷³ H přidává „což Arabové nazývají „vládcem na trůně“(„dominus solii“), což je chyba pro Cassiopeiu.

³⁷⁴ Ponechávám v originále.

³⁷⁵ H: „Casiopea“.

³⁷⁶ H: „Sedmé, Herkules s kůží lva a kyjem - tuto figuru Řekové nazývají „Engonasin“, Arabové „Elgeti ale rukbatei“, tj. ohýbání kolena.

³⁷⁷ H: „Ledeanská labuť“.

³⁷⁸ H: „Vultur Cadens“.

³⁷⁹ H: „Arctophilax nebo Bootes, jež Arabové nazývají „pastýř“(„pastor“ za α Orph (ve Střelci) = ar-rāṭi)“.

³⁸⁰ H: „jedenácté Perseus, Hamil Raz Algul, tj. Nesoucí hlavu Gorgony“.

³⁸¹ H mylně uvádí „Ophiulcus“ jako alternativní název Aurigy a pro toto souhvězdí používá latinský název „Anguitenens“.

³⁸² J čte (Algol) s arabským MS L; H dává „lyra Orfeova“. Nejasnosti ohledně názvu tohoto souhvězdí, viz Kunitzsch, Der Almagest, s. 184–185. Řečtina nahrazuje Zlaté jezero.

³⁸³ H: „trojúhelník, který Řekové nazývají „Delton“.

(1.8) 346 hvězd je ve 12 souhvězdích na cestě Slunce. První z těchto souhvězdí je Beran, druhé Býk, třetí Blíženci, čtvrté Rak, páté Lev, šesté Panna, sedmé Váhy, osmé Štír, deváté Střelec, desáté Kozoroh, jedenácté Vodnář, dvanácté Ryby. Říká se jim „suhvězdí znamení“.

(1.9) 316 hvězd je v 15 souhvězdích nakloněných na jih od dráhy Slunce. První z nich je Qīṭus (Cetus),³⁸⁴ druhé Obr (Orion),³⁸⁵ třetí Řeka (Eridanus),³⁸⁶ čtvrté Zajíc (Lepus), páté Velký Pes (Canis Major), šesté Malý Pes (Canis Minor), sedmé Loď (Argo Navis), osmé Hrdina (Hydra),³⁸⁷ deváté Váza (Pohár),³⁸⁸ desáté Vrána (Corvus),³⁸⁹ jedenácté Kentaur,³⁹⁰ dvanácté Bestie kořisti (Lupus),³⁹¹ třinácté Kadidelnice (Oltář),³⁹² čtrnácté Jižní Koruna (Corona Australis), patnácté Jižní Ryba (Piscis Austrinus). Těmto se říká „jižní suhvězdí“.

Toto je 48 souhvězdí a všechna tato souhvězdí jsou tvořena pouze představivostí a myšlením. Uvedeme charakteristiky vlastností³⁹³ a podmínky znamení a každou část těchto souhvězdí, která vychází v jejich dekanech, když <je> popíšeme. Pokud jde o jejich indikace k věcem, nacházejí se v jiné knize.

---

³⁸⁴ Magnus Cetus H.

³⁸⁵ H: „Orion s mečem připoutaným k opasku“.

³⁸⁶ H: „Řeka Nil nebo Eridanus, jejíž ocas je jako ocas ryby“.

³⁸⁷ H: „Oltář“ (Ara).

³⁸⁸ H: „Mísící mísa otce Libera“ (bůh vína).

³⁸⁹ H přidává „Apolla“.

³⁹⁰ H přidává „Chiron“.

³⁹¹ H: „Hydra“.

³⁹² Turribulum H.

³⁹³ J: „figur“ (figure).

Druhá kapitola: v ní je zmíněno, proč je dvanáct souhvězdí považováno za vhodnější pro indikaci než ostatní souhvězdí sféry.³⁹⁴

(2.2) Protože souhvězdí ve sféře je 48 a dvanáct z nich je na pásu sféry znamení, udělali z těchto dvanácti souhvězdí ty, které mají být použity, a udělali z nich místo (místa) pro všechno ve sféře. Neboť se k nim vztahovalo dalších 36 souhvězdí a souhvězdí ve sféře jako hvězdy s rychlým a pomalým pohybem. Mysleli si, že jsou pro indikaci vhodnější než ostatní.³⁹⁵

(2.3) Někteří lidé se postavili proti tomu.³⁹⁶ Řekli: „Jelikož je souhvězdí 48, proč spojili dalších 36 souhvězdí a všechny hvězdy, které jsou v této sféře, s těmito dvanácti a proč z těchto dvanácti vytvořili místo pro ostatní a mysleli si, že jsou vhodnější pro indikaci než ostatní?“³⁹⁷ Říkáme jim, že měli za to, že každé z těchto 48 souhvězdí mělo indikaci pro podmínky světa,³⁹⁸ ale domnívali se, že univerzální indikace patří k těmto dvanácti, zatímco si mysleli, že těchto 36 obsahuje konkrétní indikaci, a to z mnoha důvodů.

(2.4a) První z nich je, že jelikož sféra znamení obklopuje tento svět, <a> točí se kolem ní jednou za jeden den, a revoluce této sféry je nad jejím středem a tento střed se točí kolem středu světa, kterým je země, a nastávající a odcházející se nacházejí v tomto světě jako výsledek revoluce této sféry nad ní, a těchto dvanáct souhvězdí <je> uprostřed této sféry, zatímco ostatní souhvězdí se odchylují od jejího středu směrem k severu a jihu, proto si mysleli, že těchto dvanáct souhvězdí je vhodnějších než ostatních 36 souhvězdí pro univerzální indikaci pro nastávající a odcházející na tomto světě, a mysleli si, že ostatní souhvězdí mají zvláštní indikaci. (2.4b) | Univerzálním označením je označení jednoho

---

³⁹⁴ 2.1

³⁹⁵ H: „Dvanáct, jež obíhají středem nebe a země, když k sobě přitáhla sílu ostatních, právem vynikla nad ostatními“.

³⁹⁶ J přidává „constitutioni“ („uspořádání“).

³⁹⁷ J: „proč vztahovali indikace k těmto 12 namísto („před“) 36...“; H: „jaký důvod obdařil 12 z nich mocí, zatímco ostatní nechali nečinná“.

³⁹⁸ H dodává „žádná hvězda není bez nějaké funkce ve světě“.

znamení pro mnoho věcí různých druhů, jako je člověk, koně, osli a tak dále. Konkrétní indikace je jako indikace jednoho souhvězdí pro člověka samotného, nebo osly samotné, nebo vlastnost jedné věci samotné.³⁹⁹

(2.5) Druhým důvodem je, že vzhledem k tomu, že některé události, nastávající a pomíjející⁴⁰⁰ se nám stávají pohybem Slunce a jeho východem a zapadáním, což moudří lidé neignorují, jak jsme již zmínili,⁴⁰¹ a je to planeta nejnápadnějšího působení mezi hvězdami na tomto světě, a rotuje v těchto dvanácti souhvězdích, a těchto dvanáct souhvězdí je místo (místa) pro toto, mysleli si, že tato souhvězdí, jež jsou místem (místy) Slunce, vhodnější pro univerzální indikace než ostatní souhvězdí ve sféře. Považovali je za místo (místa) pro ostatní a spojovali s nimi ostatní souhvězdí a planety.

(2.6) Třetím důvodem je, že když zjistili, že Slunce prošlo těmito dvanácti souhvězdími, a tím, že prošlo těmito dvanácti souhvězdími, byl rok završen svými ročními obdobími, jimiž jsou jaro, léto, podzim a zima, a jeho pobytem v každém z těchto dvanácti souhvězdí byl znám začátek, střed a konec každého z těchto čtyř ročních období a jeho přenesení do každého z nich naznačoval nastávající příchod jedné věci a odchod druhé, mysleli si, že těchto dvanáct souhvězdí má univerzální indikaci pro nastávající a odcházející v tomto světě, a mysleli si, že ostatní souhvězdí mají zvláštní indikaci.

(2.7) Čtvrtým důvodem je to, že když zjistili, že každá ze šesti hvězd, které mají rychlý pohyb, prošla oběžnou dráhou a dráhou Slunce, avšak měly šířku, a když měly šířku, naklonily se od cesty Slunce podle množství (zodiakální) šířky, a když každá z těchto šesti hvězd s rychlým pohybem dorazila do jednoho z těchto dvanácti souhvězdí, změny, nastávající a

---

³⁹⁹ H: „univerzální je v událostech (nehodách) společných pro rody a druhy, singulární v jednotlivých vlastnostech jednotlivců“.

⁴⁰⁰ J klade „činnosti“ po „budoucím a pomíjivém“.

⁴⁰¹ Tj. v části I, 4.8–9.

odcházející,⁴⁰² nastaly v tomto světě podle toho, co charakter těchto souhvězdí a této planety naznačuje, domnívali se tudíž, že těchto dvanáct souhvězdí má univerzální indikaci a ostatní souhvězdí mají zvláštní indikaci.

(2.8) Pátý důvod spočívá v tom, že vzhledem k tomu, že konstatovali, že každá z těchto hvězd s pomalým pohybem, které se nacházejí v jednom z 36 souhvězdí, se projevuje uvedením povahy těchto souhvězdí, jichž je dvanáct, více než uvedením povahy těchto souhvězdí, jichž je 36,⁴⁰³ domnívali se, že těchto dvanáct souhvězdí je indikací pro univerzální podmínky světa, a domnívali se, že ostatních 36 souhvězdí má zvláštní indikaci, a posuzovali je podle těchto dvanácti v jejich indikaci. Porovnali těchto 36 souhvězdí a všechny hvězdy rychlými a pomalými pohyby s těmito dvanácti a mysleli si, že těchto dvanáct je místem (místy) pro souhvězdí a hvězdy ve sféře. Těchto dvanáct souhvězdí se nazývá „znamení“ a střed této sféry se nazývá „pás sféry znamení“.⁴⁰⁴

(2.9) Tento pás je rozdělen na 360 stupňů a každé znamení má 30 stupňů. Vytvořili, aby každý stupeň měl 60 minut, každá minuta 60 sekund, každá sekunda 60 třetin; podobně to bylo rozděleno⁴⁰⁵ na čtvrtiny, pětiny, šestiny, sedminy, osminy, devítiny, desetiny, jedenáctiny a dvanáctiny a <divize, které> na to navazují. Rozdělili tento pás na 360⁴⁰⁶ stupňů, protože toto číslo má většinu zlomků, jako je polovina, třetina, čtvrtina, pětina, šestina, sedmina, osmina, devítina a desítina.⁴⁰⁷ Je to <také> téměř <počet> dnů slunečního roku.

---

⁴⁰² J: „změny, tj. přicházející a odcházející“.

⁴⁰³ J vynechává „projevuje ... 36“. H dává, „Zapáté proto, že vliv žádného z ostatních souhvězdí se neobjeví, ledaže by byl vyvolán společností znamení, které se k němu vztahuje a ke kterému je určitým způsobem připojeno“.

⁴⁰⁴ Důraz H je kladen na stejné rozdělení zvěrokruhu na dvanáct částí zvaných znamení, rozdělení, které se mezi ostatními souhvězdími nenašlo.

⁴⁰⁵ J: „rozdělili“.

⁴⁰⁶ H přidává čísla 12, 30 a 60 před 360, přičemž všechna tato čísla jsou snadno rozdělitelná na zlomky.

⁴⁰⁷ o není pravda, protože 360 nelze rozdělit sedmi. H vynechává „sedmina, osmina, devítina a desítina.“

Třetí kapitola: o důvodu počtu znamení a o tom, že jich je dvanáct, ne méně a ne více.⁴⁰⁸

(3.2) Někteří z těch, kteří s námi nesouhlasí, zpochybnili počet znamení, které starověcí zmínili. Řekli: „Proč tvrdili,⁴⁰⁹ že znamení bylo dvanáct, a o nic míň a nic víc?“ Říkáme, že *Arātīs* (Aratus)⁴¹⁰ mudrc je ten, kdo vysvětlil těchto 48 souhvězdí, které jsou ve sféře a jejich jména. Všichni starověcí mudrci⁴¹¹ s jeho názorem souhlasili. V tomto s ním souhlasili z důvodů, které zmínil v jedné z <jeho> knih,⁴¹² které jsou příliš dlouhé na to, aby zde byly uvedeny. Avšak dvanáct z nich (suhvězdí) se posadilo v pásu sféry znamení. Takže z tohoto důvodu řekli, že znamení bylo dvanáct.

(3.3) Pokud jde o filozofický důvod, pro který starověcí tvrdili, že znamení bylo dvanáct, a ne méně a ne více, věci, které vznikají a mizí v tomto světě, existují ze čtyř složených prvků,⁴¹³ tj. oheň, země, vzduch a voda. Každý jedinec je přiveden k bytí a odchází od těchto čtyř prvků a⁴¹⁴ má tři podmínky: začátek, střed a konec. Tyto čtyři prvky <násobené> počtem jejich tří podmínek činí dvanáct. Těchto dvanáct stavů vzniká na základě indikací a počtu znamení. Protože - podle jejich počtu - jsou znamení indikátory pro čtyři prvky a počet jejich tří podmínek, a počet těchto čtyř prvků <vynásobený> počtem jejich tří podmínek dává dvanáct,⁴¹⁵ věděli, že znamení bylo dvanáct.

(3.4a) Znamení se stala indikátory pro čtyři prvky a jejich tři podmínky, protože znamení byla místem <místy>⁴¹⁶ pro planety, místo aby indikovaly⁴¹⁷ změny samy o sobě. Ona (znamení) indikují změnu,⁴¹⁸ přicházející a odcházející rozdílem

---

⁴⁰⁸ 3.1

⁴⁰⁹ J: „Proč na tom trváte?“

⁴¹⁰ Arathis, tj. Aristelis J: Arati auctoritas H; tj. Phaenomena od Arata.

⁴¹¹ J: „Moudří a starověcí muži“.

⁴¹² J: „v některých jeho knihách“ (to by mohla znamenat i arabština).

⁴¹³ J: „Našli věci ... složené z“; H: „Všechno ... je složeno z ...“

⁴¹⁴ J vynechává „je přiveden k bytí a odchází od těchto čtyř prvků a“.

⁴¹⁵ J vynechává „a počet těchto čtyř prvků ... je dvanáct“.

⁴¹⁶ JH: „místa“.

⁴¹⁷ J: „obdržující“; H: „pohybující se“.

⁴¹⁸ J vynechává „změnu“.

jejich podmínek, jako je jejich vycházení a zapadání, a příchodem jedné z planet v nich a její dominancí nad nimi. Stejně tak jsou tyto elementy prvky nastávajícího a odcházejícího a⁴¹⁹ nepřijímají změnu samy od sebe, ale přijímají změnu prostřednictvím rozdílu doby (období),⁴²⁰ jež je ovlivňuje, jejich vzájemného smíchání, a dominance jednoho nad druhým. (3.4b) | Z tohoto důvodu věděli, že znamení jsou indikátory pro čtyři prvky a že jejich počet je dán počtem podmínek prvků: počátkem nastávajících jedinců, jejich středem a jejich koncem. To znamená, podle toho, což vysvětlím, poněvadž čtyři složené prvky, tj. oheň, země, vzduch, voda, a to, co je produkováno z jejich tří podmínek, tj. začátku, středu a konce, dává dvanáct, indikátor⁴²¹ ze čtyř prvků a toho, co je dáno z jejich tří podmínek, dává dvanáct znamení, tj. Beran, Býk, Blíženci, Rak, Lev, Panna, Váhy, Štír, Střelec, Kozoroh, Vodnář a Ryby. Beranovi padla indikace ohně, Býkovi, země, Blížencům, vzduch, Rakovi, voda, dokud nebyla dokončena indikace čtyř znamení pro čtyři prvky.

(3.5a) Pak začali s indikací podruhé a udělali to jako poprvé: Lvu padla indikace pro oheň, Panně pro zemi, Váhám pro vzduch, a Štíru pro vodu, dokud indikace čtyř znamení pro čtyři prvky byly opět dokončeny.⁴²² Pak začali potřetí a udělali to jako poprvé:⁴²³ Střelci padla indikace pro oheň, Kozorohu pro Zemi, Vodnáři pro vzduch a Rybám pro vodu. Poté se čtyři znamení, Beran, Býk, Blíženci a Rak, stala ukazateli pro podmínky čtyř prvků, které jsou začátkem.⁴²⁴ Čtyři znamení, Lev, Panna, Váhy a Štír, se stala ukazateli pro podmínky čtyř prvků, které jsou uprostřed. Čtyři znamení, Střelec, Kozoroh, Vodnář a Ryby, se stala ukazateli pro podmínky čtyř prvků,⁴²⁵ které jsou koncem. (3.5b) | Takže tři z nich se stala ohnivými, tj. Beran, Lev a Střelec, tři zemskými, tj. Býk, Panna a Kozoroh, tři vzdušnými, tj. Blíženci, Váhy a Vodnář, a tři vodními, tj.

---

⁴¹⁹ Místo „rozdílem jejich podmínek ... odcházejícího a“ (vynecháno homoioteleuton?) má J „v prvcích. Prvky“.

⁴²⁰ temporum J.

⁴²¹ significantia J (plurál).

⁴²² J vynechá „Pak začali ... znovu dokončeny“ (homoioteleuton), ale Jrev obnovuje.

⁴²³ J přidává „a druhé“.

⁴²⁴ J vynechává „Poté čtyři znamení ... začátkem“.

⁴²⁵ J vynechává „které jsou uprostřed ... prvků“ (podle homoioteleuton).

Rak, Štír a Ryby. Indikace každého ze znamení pro věci nalezené na tomto světě je tedy podle tohoto, což vysvětlím.⁴²⁶ Beranu, což je první ze znamení, padlo označení pro stav tepla a sucha, jež je ohnivý, přírodní,⁴²⁷ a mírný, čímž dochází k začátku pohybu, a nastávajícího a růstu zvířat.⁴²⁸ Lvu padla indikace pro stav⁴²⁹ tepla a sucha, jež je ohnivý,⁴³⁰ škodlivý, a snižující síly z přiměřenosti.⁴³¹ Střelci padla indikace pro stav⁴³² tepla a sucha, jež je ohnivý, ničivý a ničí zvířata a rostliny.

(3.6a) Indikací, která postihla Býka, byla podmínka⁴³³ chladu a sucha, která je zemitá,⁴³⁴ mírná, a ukazovala na nadcházející a každou kamenitou půdu,⁴³⁵ ve které vznikají rostliny.⁴³⁶ Indikací, jež postihuje Pannu, byl stav chladu a sucha, jež je zemitou, klesá od mírnosti a <indikuje> každou slanou⁴³⁷ půdu, díky níž rostou některé druhy (rostlin), ale jiné ne.⁴³⁸ Kozoroh padl pod indikaci stavu chladu a sucha, která je zemitá, poškozuje a <indikuje> bláto a⁴³⁹ každou půdu, kvůli níž věci nerostou. (3.6b) | Blíženci padli do indikace stavu tepla a vlhka, která je mírná a naznačuje nadcházející a každý dobrý a mírný vánek a vzduch,⁴⁴⁰ jež činí jednotlivce mezi zvířaty a rostlinami silnými. Váhy padly pod indikace stavu tepla a vlhka, které klesají z mírnosti a <indikují> každý hustý, škodlivý a smíšený vzduch a větry a páry, které jsou silné a

⁴²⁶ J dodává „pokud Bůh chce“.

⁴²⁷ vegetativo H.

⁴²⁸ mírný ... vyskytnout se] vhodný pro život, růst a výživu zvířat a rostlin H.

⁴²⁹ J vynechává „stav“.

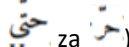
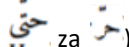
⁴³⁰ J přidává „tj.“

⁴³¹ Lev předsedá těm méně mírným, a tomu, co vyžívá stavu věcí, H.

⁴³² J vynechává „stav“.

⁴³³ J vynechává „podmínka“.

⁴³⁴ J přidává „méně“.

⁴³⁵ Za „nadcházející a každou kamenitou půdu“ má J „pro každou půdu až“ (čtení za).

⁴³⁶ H přidává „a zvířata“.

⁴³⁷ calidam J (čtení za .

⁴³⁸ H: „Panna předsedá zbytečným a nevhodným, jako jsou neúrodná pole a podobně“.

⁴³⁹ J vynechává „bláto a“.

⁴⁴⁰ J: „vonný vánek a mírný vzduch“; odores suaves et confortativi, H.

škodlivé pro zvířata. Vodnářovi padla indikace pro stav tepla a vlhka, jež kazí a <indikuje> každý vzduch, který kazí a ničí zvířata a každou páru, a větry,⁴⁴¹ z nichž jsou věci odcházející, třesení,⁴⁴² zkáza a podobný výsledek.

(3.7) Raku padla indikace pro stav chladu a vlhka, která je mírná a indikuje nastávající, a veškerou sladkou vodu, ze které se vytváří potrava a život zvířat a rostlin. Štíru padla indikace pro stav chladu a vlhka, která klesá z mírnosti, a <indikuje> každou vodu, ve které je přeměna, slanost a malá změna chuti,⁴⁴³ <a> jimiž se některá zvířata živí a mají z nich radost, zatímco jiná ne. Rybám padla indikace pro stav chladu a vlhka, která poškozuje a ničí zvířata a rostliny, a <indikuje> veškerou hořkou a páchnoucí vodu, která neposkytuje potravu ani potěšení.

(3.8) Na první čtyři⁴⁴⁴ znamení padla indikace stavu všeho mírného, ve které nastává začátek⁴⁴⁵ nastávajícího. Na druhá čtyři⁴⁴⁶ znamení padla indikace stavu všech prostředních věcí, bez umírněnosti, která dostala jen nějaké budoucí. Na poslední čtyři <znamení> padla indikace pro všechno⁴⁴⁷ poškozené a destruktivní. Každému z těchto dvanácti padl údaj o povaze a vlastnostech určité věci odlišné od toho, co patřilo tomu druhému (znamení).

(3.9) Z tohoto důvodu se všichni tři stali přátelskými a souhlasícími (spolu navzájem).⁴⁴⁸ Podívejte se, jak úžasné jsou tyto „přirozenosti“ v jejich shodě!⁴⁴⁹ Neboť dvě z nich jsou lehké a lehčí,⁴⁵⁰ tj. vzduch a oheň – tyto dvě jsou na dvou

---

⁴⁴¹ J: „vítr“.

⁴⁴² J vynechává „třesení“; Jrev přidává.

⁴⁴³ Za „přeměna ... změna“ J dává „poškození“.

⁴⁴⁴ J vynechává „první“ a přidává „proměnlivá“; Jrev dává správný překlad.

⁴⁴⁵ J vynechává „začátek“.

⁴⁴⁶ J vynechává „druhá“ a přidává „fixní“ (možná čte „tāniya“ jako „tābita“). Jrev dává správný překlad.

⁴⁴⁷ J: „veškerá škodlivá voda“.

⁴⁴⁸ Stejně jako v Knize náboženství a dynastií označuje Abū Mašar každé znamení vně triplicit jako „triplicita“. J překládá slovo v jednotném čísle.

⁴⁴⁹ J: „Podívejte se na tyto prvky, v jak úžasném pořadí jsou vytvořeny a uspořádány!“

⁴⁵⁰ J: „lehčí a vyšší“.

úrovních: lehká a lehčí než světlo; vzdušná <úroveň> je lehká a ohnivá <úroveň>⁴⁵¹ je lehčí než světlo -, dvě těžké, silné a nízké⁴⁵² „přirozenosti“, tj. voda a země: tyto dvě úrovně jsou na dvou úrovních, tj. husté a hustější, nežli silné; hustá je voda a silnější, nežli hustší, je a země. Všechny silné a nízké vodnaté jsou obráceny k zemitým, které jsou silnější, nežli hustší. Všechny lehké a vysoce vzdušné směřují k ohnivým, které jsou lehčí než světlo.⁴⁵³

Čtvrtá kapitola: o uspořádání podstat (povah) znamení.⁴⁵⁴

(4.2a) Někteří z těch lidí, kteří studovali přírodní vědy, toto uspořádání zpochybnili. Řekli: „Proč začali uspořádání indikace pro znamení ohněm, pak zemí, pak vzduchem a pak vodou? Z jakého důvodu to nezapočali ohněm, pak vzduchem, pak vodou, pak zemí, podle toho, co následuje v přírodním uspořádání?“ Říkáme, že mezi živly je něco jednoduchého, tj. teplo, chlad, sucho a vlhko, a něco složeného, tj. oheň, země, vzduch a voda. Každý z těchto čtyř prvků, přestože jsou složené, souvisí s jednoduchým prvkem, který je nad ním nejdominantnější.⁴⁵⁵ Neboť teplo z ohně je nejvíce dominantní, suchost země je nejvíce dominantní, vlhkost vzduchu je nejvíce dominantní a chlad vody je nejvíce dominantní. (4.2b) | Každý z těchto složených prvků souvisí s jednoduchým prvkem, který je nad ním nejdominantnější.⁴⁵⁶ Mezi těmito čtyřmi jednoduchými prvky jsou dva aktivní protiklady, tj. teplo a chlad, a dva pasivní protiklady, tj. suchost a vlhkost. Pokud jde o dva aktivní, u jednoho z nich dochází k pohybu zvířat, tj. tepla, u druhého k jeho (jejich) rozpadu, tj.

---

⁴⁵¹ J: „vzduch ... oheň“.

⁴⁵² J: „nižší“.

⁴⁵³ H vynechává 3.9.

⁴⁵⁴ 4.1

⁴⁵⁵ Za tyto dvě věty nahrazuje H: „Protože jednoduché prvky, teplo, chlad, suchost a vlhkost, samy o sobě nejsou těly, ale jsou původem podstatného spojení všech těl i těch, kterým se lidově říká „živly“: země, voda, vzduch a oheň, i když každý z nich je složen z mnoha z nich, přesto jsou jednotlivé (vlastnosti) dominantní v jednoduchých (prvcích)...“.

⁴⁵⁶ J vynechává „Každý ... nad“.

chladu. Dva pasivní jsou suchost a vlhkost. Jedna ze dvou pasivních, tj. suchost, přijímá více pasivity⁴⁵⁷ než druhá. Pokud jde o vlhkost, při přijímání pasivity je to méně než suchost.

(4.3) Vzhledem k tomu, že čtyři jednoduché prvky jsou v tomto stavu, začaly s ohněm z <několika> důvodů. První z nich je, že protože teplo dominuje nad ohněm a nedochází k pohybu a zvířata nejsou přiváděna k životu bez přirozeného tepla,⁴⁵⁸ které je produkováno v této věci, považovali to za první krajnost (ohraničení). Považovali vodu, nad kterou je síla chladu nejdominantnější, na posledním konci, protože - jelikož - teplo ovlivňuje příchod vrozeného tepla, které je produkováno ve zvířatech, chlad, který je protikladem k teplu, ovlivňuje odcházení nastávajícího (budoucího).

(4.4) Druhým důvodem, proč začali teplem, je to, že teplo je prvkem⁴⁵⁹ budoucího života a chlad je prvkem⁴⁶⁰ pomíjení. Věc je nejprve uvedena do života, poté pomíjí. Proto začali s teplem, tj. prvkem budoucího (nastávajícího), a dali jej na první ohraničení, a poté dali chlad, tj. prvek pomíjení, na poslední ohraničení.

(4.5) Třetím důvodem je, že podmínky, kterým zvířata podléhají, vznikají mezi jejich nastávajícím a odcházejícím. Takže dva aktivní prvky nastávajícího a odcházejícího, tj. teplo a chlad, umístili na obě ohraničení a oba prvky vnímavé vůči pasivitě, tj. suchu a vlhku, umístili doprostřed.

(4.6) Čtvrtým důvodem je, že výskyt každého nastávajícího a odcházejícího, jež je na tomto světě, a které je pod sférou Měsíce, se děje prostřednictvím indikací nebeských těles. Oheň je nejvyšší a nejjemnější z těchto čtyř prvků a je nejbližší nebeským tělesům a sféře Měsíce, což indikuje naše univerzální podmínky. Z těchto důvodů dali oheň, nad nímž je

---

⁴⁵⁷ efficientia („aktivita“) J.

⁴⁵⁸ calor naturalis J; calor H.

⁴⁵⁹ Všimněte si, že Abū Mašar zde používá pro „prvek“ jiné slovo: „‘unšur“. Jan překládá toto slovo jako „principium“, H jako „elementum“.

⁴⁶⁰ J vynechává „chlad je prvkem“.

nejvíce dominantní síla tepla, na první ohrazení, když uspořádali podstatu znamení, a na poslední ohrazení dali vodu, nad níž je dominantní síla chladu.

(4.7a) Jelikož dva aktivní <prvky>, tj. teplo a chlad, byly dány na dvě ohrazení, zůstaly dva pasivní <elementy>⁴⁶¹, tj. sucho a vlhko, uprostřed. Vzhledem k tomu, že <prvek>, který dominuje nad zemí, je suchost, a nad vzduchem dominuje vlhko, země byla v uspořádání pod ohněm a vzduch pod zemí. Učinili to ze dvou důvodů. První je kvůli obecnému vztahu⁴⁶² prvků k sobě navzájem, tj. suchost země souvisí s teplem ohně a vlhkost vzduchu souvisí s chladem vody. (4.7b) | Druhým důvodem je, že - jelikož - teplo je silnější ze dvou aktivních <prvků> a suchost je silnější ze dvou pasivních, a <prvek> dominující nad ohněm je teplo a dominující nad zemí je sucho, započali se silnějším ze dvou aktivních <prvků>, tj. ohněm; dali jej na první ohrazení. Pak pod něj umístili silnější ze dvou pasivních, tj. zemi, protože sucho je pod silou tepla. Pokud jde o vzduch, ten se dává pod zem, protože sucho je dominantní nad zemí, vlhko je dominantní nad vzduchem a vlhko je pod suchem v síle. Vzduch byl stanoven pod zemí⁴⁶³ a nad vodou v uspořádání. Vzduch se stanovil nad vodou tak, že dva aktivní (prvky), kterými jsou teplo a chlad, se stanovily ve dvou ohrazeních a dva pasivní (prvky), kterými jsou suchost a vlhkost, uprostřed.

(4.8) Z těchto důvodů začali uspořádání podstaty znamení ohněm, pak zemí, potom vzduchem a potom vodou. Řekli: „Beran označuje oheň, země Býka, vzduch Blížence a Rak vodu,“ a podobně pro ostatní znamení týkající se (jejich) označení, které následuje po tomto uspořádání.

---

⁴⁶¹ Zde „pasivní“ = „jimi jednající“.

⁴⁶² affinitas J; cognatio H.

⁴⁶³ J vynechává „protože sucho je pod silou tepla ... pod zemí“ (homoioteleuton).

Pátá kapitola: v ní je zmíněno,⁴⁶⁴ proč začali u Berana, nikoliv u ostatních znamení.⁴⁶⁵

(5.2a) Někteří lidé řekli: „Vzhledem k tomu, že revoluce⁴⁶⁶ nemá začátek, proč začali s Beranem a učinili z něj první znamení?“. Říkáme:⁴⁶⁷ Jelikož jednoduché prvky jsou čtyři, tj. teplo, chlad, vlhko a sucho, a když jsou tyto čtyři jednoduché složeny, některé z nich označují přicházející, jiné pomíjející a je zde jedno období roku, v němž se věci stávají a vyskytují se, a jiné, v němž věci pomíjí, vytvořili výchozí bod znamením - když do něhož Slunce přichází -, v němž povaha tohoto období odpovídá povaze složeného prvku označujícího začátek nastávajícího, růst, mládí a dětství. Pokud jde o tyto čtyři jednoduché prvky, dva z nich jsou aktivní, tj. teplo a chlad, a dva jsou pasivní, tj. sucho a vlhko. (5.2b) | Každý z těchto dvou aktivních projevuje svoji činnost⁴⁶⁸ v nastávajícím a odcházejícím v jednom z pasivních. Když teplo působí na vlhko, pohyb,⁴⁶⁹ nastávající (budoucí), růst a život vycházejí z obou, a to odpovídá povaze vzduchu.⁴⁷⁰ Také, když teplo působí na sucho, pevnost,⁴⁷¹ ticho a smrt vycházejí z obou, a to odpovídá povaze ohně. Také, když chlad působí na vlhko, trvanlivost a rovnoměrnost vycházejí z obou, a to odpovídá povaze vody. Také, když chlad působí na sucho, zničení a nadbytek ve špatnosti vycházejí z obou, a to odpovídá povaze země. Cokoli z těchto čtyř složenin „povah“ označuje pohyb, nastávající, růst a život, a je složeninou tepla a vlhka.

(5.3a) Pak zkoumali podmínky období⁴⁷² a zjistili, že když Slunce dorazilo do prvního bodu Berana, období se mění na mírné teplo a vlhko, protože (Slunce) je nad nimi. Denní světlo začíná přibývat, dokud Slunce neprošlo třemi znameními, tj.

---

⁴⁶⁴ J: „zmíníme“.

⁴⁶⁵ 5.1

⁴⁶⁶ J: „každá otáčející věc“; H „kruh“.

⁴⁶⁷ H přidává „zaprvé, je nutné, aby pro kruh byl výchozí bod“.

⁴⁶⁸ J: „objeví se jednání každého ...“ (možná interpretace arabského textu).

⁴⁶⁹ J vynechává „pohyb“; H kombinuje „pohyb“ s „životem“: „motus vitalis“.

⁴⁷⁰ J dává působení tepla na suchost před působením na vlhko.

⁴⁷¹ ariditas et insensibilitas J; solutio viteque corruptio H.

⁴⁷² J: „dob“.

Beranem, Býkem a Blíženci. Když Slunce dorazilo na konec Blíženců,⁴⁷³ denní světlo dosáhne svého maxima ve zvyšování, a noc dosáhne svého maxima ve snižování. Když Slunce dorazilo k prvnímu bodu⁴⁷⁴ Raka, období se změní na teplo a sucho. Denní světlo začíná ubývat a noc začíná přibývat, dokud Slunce neprošlo třemi znameními, tj. Rakem, Lvem a Pannou. Denní světlo klesá se Sluncem v Raku o stejné množství, jako roste se Sluncem v Blížencích. Denní světlo klesá se Sluncem ve Lvu o stejnou hodnotu, jako když roste se Sluncem v Býku. Denní světlo klesá se Sluncem v Panně o stejné množství, jako když roste se Sluncem v Beranu. Když Slunce dosáhne konce Panny, teplo dosáhne svého maxima a noc a den jsou narovně.

(5.4a) Když Slunce dosáhlo prvního bodu Vah, vzduch se změní na chlad a sucho, denní světlo začne klesat a noc začne narůstat, dokud Slunce neprošlo třemi znameními, tj. Váhami, Štírem a Střelcem. Denní světlo klesá se Sluncem ve Váhách o stejné množství, jako když se zvyšuje se Sluncem v Beranu. Denní světlo klesá se Sluncem ve Štíru o stejné množství, jako když se zvyšuje se Sluncem v Býku. Denní světlo klesá se Sluncem ve Střelci o stejné množství, jako když se zvyšuje se Sluncem v Blížencích. (5.4b) | Když Slunce dosáhlo konce Střelce, dosáhne noc svého maxima v délce a denní světlo dosáhne svého maxima v krátkosti. Délka noci se Sluncem na konci Střelce je stejné množství jako délka denního světla se Sluncem na konci Blíženců, a krátkost⁴⁷⁵ denního světla se Sluncem na konci Střelce je stejné množství jako krátkost noci se Sluncem na konci Blíženců.

(5.5a) Když Slunce dorazilo k prvnímu bodu⁴⁷⁶ Kozoroha, vzduch se změnil na chlad a vlhko, denní světlo se začalo zvyšovat a noc začala klesat, dokud Slunce neprošlo třemi znameními, tj. Kozorohem, Vodnářem a Rybami. Denní světlo se zvyšuje se Sluncem v Kozorohu o stejné množství, jako se zvyšuje se Sluncem v Blížencích. Denní světlo se zvyšuje se

---

⁴⁷³ JH vynechávají „Když Slunce dorazilo na konec Blíženců“.

⁴⁷⁴ J: „minutě“.

⁴⁷⁵ J vynechává „noc ... krátkost“ (homoioteleuton).

⁴⁷⁶ J: „minutě“.

Sluncem ve Vodnáři o stejné množství jako se zvyšuje se Sluncem v Býku. Denní světlo se zvyšuje se Sluncem v Rybách o stejné množství, jako se zvyšuje se Sluncem v Beranu. (5.5b) | Když Slunce dospěje na konec Ryb, noc a denní světlo jsou naroveň a Slunce přichází do pozice, ze které začalo, a prošlo pásem sféry znamení – což je 360 stupňů, což je dvanáct znamení – za 365 a čtvrt dne méně o $1/300$ dne⁴⁷⁷ podle toho, co tvrdil Ptolemaios.⁴⁷⁸ Jedná se o délku slunečního roku a rok je stanoven na dvanáct měsíců podle počtu znamení. Dny každého měsíce se podobají počtu dní, ve kterých Slunce prochází jedním ze znamení.

(5.6) Zjistili, že podmínky roku jsou čtyři. První z nich je horká a mokrá podle povahy vzduchu. Začínají v něm nastávající věci, rostliny rostou, země přináší své květy a stromy vydávají listy. Je to podobné jako s povahou dětství a mládí a je začátkem budoucího života. Tomu se říká jaro. Druhá je horká, suchá, spalující a kazící jako podstata ohně.⁴⁷⁹ Tomu se říká „léto“. Třetí je studená a suchá jako povaha země. V ní odpadá veškerá produkce stromů, ovoce a rostlin. Tomu se říká „podzim“. Čtvrtá je studená, mokrá a soudržná,⁴⁸⁰ jako povaha vody. Tomu se říká „zima“.

(5.7a) Každé z těchto čtyř období má začátek, střed a konec. Začátek každého období je dán znamením, kdy do něj dorazí Slunce, a období se změní z jedné povahy na druhou. Jeho středem je druhé znamení, které následuje za tímto znamením. Jeho konec je třetím znamením od něj. Na základě tohoto započalo počítání znamení od začátku znamení, ve kterém - když do něj dorazí Slunce - nastává začátek horkého a vlhkého období, což naznačuje nastávající⁴⁸¹ svou povahou a složením. (5.7b) | Povaha znamení sama o sobě označuje přirozené teplo, kterým začíná růst a pohyb zvířat, podle toho, co jsme uvedli ohledně směsí prvků. Na příkladu povahy tohoto období - nastávající věci, růst a růst rostlin a stromy

---

⁴⁷⁷ Tj. 365,2466 dní. H: „méně než 340. část dne“.

⁴⁷⁸ Ptolemy, *Almagest*, III.1 (Toomer, s. 140).

⁴⁷⁹ J dodává: „V něm všechny plody stromů a rostlin dosáhnou dospělosti“; H: „méně vhodné pro nastávající, sklon k pomíjejícímu“.

⁴⁸⁰ J vynechává „soudržnost“. H dává: „formující potomky jara“.

⁴⁸¹ J přidává „a pomíjející“, což Jrev mění na „a rostoucí“.

vydávají své plody. Při příchodu Slunce do začátku tohoto znamení začíná denní světlo v noci přibývat. Toto je znamení, jemuž se říká „Beran“.⁴⁸²

Šestá kapitola: o důvodech pro tropická, pevná a bikorporeální znamení.⁴⁸³

(6.2) Vzhledem k tomu, že podmínky roku jsou čtyři, tj. jaro, léto, podzim a zima, a Slunce prochází třemi znameními v každém z těchto čtyř období, a každé z těchto období má začátek, střed a konec, a jeho začátek je v době, kdy Slunce přichází na⁴⁸⁴ začátek určitého kvadrantu sféry, pak znamení, do něhož Slunce přichází na začátku jednoho z kvadrantů, a v němž se mění období na jinou povahu, se nazývají „tropická“. Znamení, která následují, jsou „pevná“ (fixní), protože když k nim dospěje Slunce, je povaha tohoto období pevná. „Bikorporeálním“⁴⁸⁵ znaméním se rozumí znamení dosažené Sluncem, jehož povaha období - ve kterém (znamení) se nachází Slunce - se mísí s povahou období, do něhož se (Slunce) přesouvá.

(6.3) Z tohoto důvodu se Beran nazývá tropickým, protože když Slunce jej dosáhlo, období se změní ze zimy na povahu jara. Býk se nazývá pevný, protože když jej dosáhlo Slunce, je povaha jarního období pevná. Blížencům se říká bikorporeální, protože když je Slunce dosáhlo, povaha konce jarního období se mísí s povahou začátku letního období. Raku se říká tropický, protože když jej dosáhlo Slunce, období se mění z povahy jara na letní. Lev se nazývá pevný, Panna bikorporeální, Váhy tropické, Štír pevný, Střelec bikorporeální, Kozoroh tropický, Vodnář pevný a Ryby bikorporeální z důvodů, které jsme zmínili.

---

⁴⁸² H uzavírá zopakováním toho, co řekl na začátku kapitoly: „Proto je nutné, aby kruh měl určitý výchozí bod, který by byl především počátkem („caput“) času, který dává do pohybu prvky budoucího života“.

⁴⁸³ 6.1

⁴⁸⁴ J: „přesouvá se do“.

⁴⁸⁵ Se dvěma těly.

⁴⁸⁶Sedmá kapitola: o znalosti kvadrantů sféry, o důvodu tropických, pevných a bikorporeálních znamení, o důvodu počtu znamení, o tom, že jich je dvanáct, proč se začíná s Beranem, o pořadí podle jejich „přirozeností“, a o znalosti jejich triplicit podle toho, co Hermes hlásí podle Ġāṭīdīmūn (Agathodaimon).⁴⁸⁷

(7.2a) Hermes podle Ġāṭīdīmūna (Agathodaimon)⁴⁸⁸ řekl: „Vzhledem k tomu, že víme, že obecné dělení je starší než to částečné v pořadí a že každý výchozí bod postupuje a roste a každý koncový bod ustupuje⁴⁸⁹ a klesá, a chceme-li znát počet znamení, jejich podmínky, jejich povahu,⁴⁹⁰ a odkud začínají, musíme znát především jejich kvadranty a jejich podmínky,⁴⁹¹ abychom z toho poznali zbytek toho, co je pro to nezbytné.⁴⁹² Když zkoumáme podmínky kvadrantů sféry, zjistíme, že existují dva stejné:⁴⁹³ když je Slunce na konci Panny a na konci Ryb.⁴⁹⁴ (7.2b) | Když Slunce vstoupí na počátek Berana, denní světlo se zvyšuje nad nocí a Slunce stoupá,⁴⁹⁵ a když Slunce vstoupí na začátek Vah, denní světlo se sníží vzhledem k noci a Slunce se snižuje.⁴⁹⁶ Zjistili jsme, že všechny věci - zvířata, rostliny a minerály - postupují a rostou s přibývajícím denním světlem a výškou Slunce. Snižují se ale a ustupují s poklesem denního světla a klesáním Slunce. (7.2c) | Víme, že počítání znamení začíná od Berana, protože nárůst denního světla, který začíná příchodem Slunce na začátek Berana, dosáhne svého maxima, když Slunce dosáhne začátku Raka. To je konec období jara a začátek léta. Pokles denního světla, který začíná tím, že Slunce je na začátku Vah, dosahuje svého maxima, když je Slunce na začátku Kozoroha. To je

---

⁴⁸⁶ 7.1

⁴⁸⁷ Hermes Aaidimon J, Abaidimon Jrev; Hermes tradit post Abidemon H.

⁴⁸⁸ Hermes Aaidimon J, Abaidimon Jrev; H: „Tato pasáž je názorem Herma, který sleduje Abidemona, o kvadrantech kruhu a tvarech, počtu, začátku, povaze a triplicitě znamení. Reprodukujeme zde jeho samotná slova v jejich celistvosti“.

⁴⁸⁹ inproficiens J; recedens H.

⁴⁹⁰ J: „podmínky znamení, jejich povahu a počet“.

⁴⁹¹ J přidává „a povahy a kde začínají“.

⁴⁹² H je mnohem jednodušší: „věc vyžaduje, aby se nejprve určil počet znamení, pak se zabývejme jejich povahou“.

⁴⁹³ JH: „rovnodenní“.

⁴⁹⁴ JH obrací dvě pozice.

⁴⁹⁵ J přidává „v kruhu znamení“.

⁴⁹⁶ J přidává „v kruhu znamení“.

konec období podzimu a začátek zimy. Beran a Rak se nazývají „držiteli navýšení a síly“, a Váhy a Kozoroh „držiteli poklesu (snížení) a slabosti“.

(7.3a) Nyní je nám jasné, že sféra má čtyři roční období: jaro, léto, podzim a zimu. Období jara je horké a vlhké, období léta je horké a suché, období podzimu je studené a suché a období zimy je studené a vlhké. Zjistili jsme, že každý z těchto kvadrantů má tři syzygie,⁴⁹⁷ tři souhvězdí,⁴⁹⁸ každé z nich je odlišné od další, a tři podmínky, rozdílné v rozdílu, tj. změně denního světla, změně deklinace,⁴⁹⁹ a změně období. Pokud jde o změnu denního světla, je to od zvýšení k poklesu, nebo od poklesu k nárůstu. Změna deklinace⁵⁰⁰ je od stoupání ke klesání nebo od klesání ke stoupání. Změna období je od začátku do středu nebo od středu do konce. (7.3b) | Souhvězdí, do nichž Slunce vstupuje, dochází ke změně období [a denního světla] z jedné povahy do druhé, se nazývají „tropická“. Souhvězdí, kdy přichází Slunce, v němž se projevuje síla a pevnost období, se nazývají pevná. Třetí (druh) souhvězdí se nazývá bikorporeální, protože když je Slunce v první polovině z nich, období je podobné kvadrantu, jimž prošlo, ale když je v druhé polovině, období je podobné kvadrantu, do něhož bude vstupovat.⁵⁰¹ (7.3c) | | Zde⁵⁰² se síla období mění, aby se zvýšila nebo snížila: nárůst Ryb a Blíženců, pokles Panny a Střelce. Když jsme v každém kvadrantu sféry našli tři syzygie,⁵⁰³ tři souhvězdí a tři podmínky, odlišné v rozdílu, vytvořili jsme z každého z kvadrantů tři sekce.⁵⁰⁴ Pak jsme vynásobili tři části čtyřmi kvadranty. Výsledkem bylo dvanáct <divizí>, z nichž každá byla znamením. Počet znamení se tak změnil na dvanáct, z toho čtyři tropická, čtyři pevná a čtyři bikorporeální.

---

⁴⁹⁷ Tj. konjunkce Slunce a Měsíce nebo NOV-y. Coniunctiones J; luminum coitus H.

⁴⁹⁸ imagines J; forme H.

⁴⁹⁹ Za „změně deklinace“ J dává „a noci“, což Jrev mění na „a změnu Slunce“.

⁵⁰⁰ J vynechává „deklinace“, což Jrev nahradí „Slunce“.

⁵⁰¹ J má „druhé“ namísto „vstupovat“.

⁵⁰² J: „Poté“.

⁵⁰³ coniunctiones J; conventus H.

⁵⁰⁴ modi J.

(7.4) Jelikož jsme si nyní byli jistí počtem znamení, chtěli jsme znát jejich podstatu, proto jsme se vrátili k povaze kvadrantů sféry a zjistili jsme, že období bylo horké a mokré, když bylo Slunce v prvním kvadrantu, horké a suché ve druhém kvadrantu, studené a suché ve třetím kvadrantu a studené a vlhké ve čtvrtém kvadrantu. Bylo nám jasné, že druhý kvadrant, tj. Rak, Lev a Panna, byl z těchto kvadrantů nejteplejší a nejsušší, a uprostřed tohoto kvadrantu, tj. když Slunce mělo 15 stupňů Lva, bylo nejsilnější teplo a suchost. Protože jsme věděli, že Leo je nejteplejší a nejsušší znamení a že Střelec a Beran, kteří jsou s ním ve stejné triplicitě, jsou posuzována za ta, jež s ním souhlasí (Lev) v horku a suchu, a protože nic není teplejší a sušší než oheň, Beran, Lev a Střelec byli posuzováni za ohnivé.

(7.5a) Výše jsme stanovili, že první z kvadrantů tohoto období je horký a vlhký a poslední je studený a vlhký. Takže vzhledem k tomu, že Beran a jeho triplicity⁵⁰⁵ byly horké a suché a je to první z triplicit, věděli jsme, že poslední z triplicit je studený a vlhký, tj. Rak, Štír a Ryby. Teď, když jsme znali povahu Berana, Raka a jejich triplicity, zůstaly triplicity Býka a Blíženců. Věděli jsme, že obojí není studené a horké, ani horké a studené a dvě po sobě jdoucí znamení nejsou stejné povahy. Proto se nestalo, že horká a vlhká povaha následovala Berana, který je horký a suchý,⁵⁰⁶ ale následovala spíše chladná a suchá povaha, a to z důvodu podobnosti období jednoho z nich s <obdobím> druhého.⁵⁰⁷ Chladné a suché období totiž přichází po horkém a suchém období z důvodu vztahu sucha a tepla. (7.5b) | Povaha Býka a jeho triplicit⁵⁰⁸ se staly studené a suché, a (protože) horká a vlhká povaha⁵⁰⁹ zůstala k dokončení rozdělení čtyř povah, povaha Blíženců a jejich triplicit se staly horké a vlhké. Teď je nám jasné, že povaha Berana a jeho triplicit je horká, suchá a ohnivá, Býka a jeho triplicit je studená, suchá a zemitá, Blíženců a jejich triplicit je horká, vlhká a vzdušná a Raka a jeho triplicit je studená, vlhká a vodnatá.

---

⁵⁰⁵ „Triplicity“ jsou tři znamení v rámci jedné triplicity; J překládá slovo jako singulární.

⁵⁰⁶ J: „Povaha Berana ... nenásledovala horkou a suchou povahu“ (MS L uvádí správné čtení).

⁵⁰⁷ J: „z jednoho období do druhého“.

⁵⁰⁸ J: „triplicita“ passim.

⁵⁰⁹ J vynechává „horká a vlhká povaha“.

(7.6a) Někteří lidé mezi astrology tvrdili, že Beran je horký a vlhký. Argumentovali tím, že poslední triplicita je studená⁵¹⁰ a vlhká podle povahy posledního období roku a povahy poslední čtvrtiny dne. Podobně je Beran prvním ze znamení, takže jeho povaha je horká a vlhká podle povahy prvního z ročních období roku a povahy první čtvrtiny dne. Odpovídáme na jejich tvrzení dvěma argumenty. (7.6b) | První z nich je, že říkáme, že pokud by rozdělení podstaty znamení začalo od povahy prvního období roku a povahy první čtvrtiny dne, bylo by to, co říkáte, nezbytné. Povaha prvního znamení a jeho triplicit však vycházejí z povahy středního období, které patří k létu, z povahy středního dne, který odpovídá povaze léta, a z povahy přechodu znamení přes střední nebe, protože jejich přechod v této poloze je roven (všem) podnebí. Výchozí bod byl vytvořen spíše ze dne než z noci, jen proto, že denní světlo naznačuje příchod a pohyb.

(7.7) Druhým argumentem je, že říkáme, že vlhkost v období⁵¹¹ prvního období roku je více dominantní než teplo, a že věci souvisejí s povahou, která je nad nimi dominantnější. Pokud by povaha Berana souvisela s povahou tohoto období, bylo by nutné, aby její povaha nesouvisela s teplem, ale s vlhkostí.⁵¹² Nyní se nám jasně ukázaly kvadranty sféry, tropická, pevná a bikorporeální znamení, jejich počet, výchozí bod, uspořádání jejich povah a triplicit.

---

⁵¹⁰ J: „horká“.

⁵¹¹ J: „přírodě“.

⁵¹² H přidává „ale protože je to jinak, naše slova zůstávají nedotčena“.

Osmá kapitola: o poznání mužských a ženských znamení.⁵¹³

(8.2) K budoucímu dochází spojením⁵¹⁴ muže a ženy,⁵¹⁵ a aktivní <síla> je horká a mužská,⁵¹⁶ ale žena je chladná a pasivní.⁵¹⁷ Každé mužské je na prvním místě v pořadí a poloze, poté ho ženské následuje. Beran, který má indikaci pro teplo a činnost, má povahu mužskosti. Býk, který má indikaci chladu a přijímá pasivitu, má <povahu> ženskosti. Pak Blíženci mají <povahu> mužskosti, a Rak, ženskosti. Stejně tak u zbytku z dvanácti znamení, jsou mužská, pak ženská - podle tohoto vzoru. Někteří lidé učinili rozdělení mužských a ženských znamení odlišným od tohoto: a sice, oni řekli: „Východ je horký a horko ukazuje na mužnost, takže znamení stoupající od východu je horké a mužské. Vzhledem k tomu, že ženské následuje mužské v pořadí, druhé znamení ascendentu je ženské, třetí znamení od něj mužské, a stejně tak pro ostatní znamení“.

(8.3) Říkáme, že první pořadí je přirozené a pevně dané svou indikací mužskosti a ženskosti. Toto druhé pořadí je náhodné, protože se rychle mění a přesouvá z jedné podmínky do druhé. Přirozené pořadí je v indikaci správnější než náhodné pořadí.⁵¹⁸ Pokud se obě shodují v označení mužnosti nebo ženskosti, je to správnější. Pokud se liší, znamení označující přirozenou mužskost a ženskost je pro označení vhodnější než náhodné <pořadí>, i když starověcí někdy používali náhodné pořadí v označení pro mužskost a ženskost týkající se vlastností věcí.⁵¹⁹

---

⁵¹³ 8.1

⁵¹⁴ concordia J; coitus H.

⁵¹⁵ H přidává „síla znamení je principem a příčinou všeho, co se stane“.

⁵¹⁶ J vynechává „a aktivní síla je horká a mužská“.

⁵¹⁷ H hovoří z hlediska prvků: oheň a vzduch jsou aktivní a mužské, země a voda jsou pasivní a ženské.

⁵¹⁸ H uvádí, že je to proto, že rozlišení pohlaví není náhodné.

⁵¹⁹ J vynechává „týkající se vlastností věcí“.

Devátá kapitola: o denních a nočních znameních.⁵²⁰

(9.2) Protože těchto dvanáct znamení se kolem nás točí každý den a noc a „den“ je od východu Slunce nad obzorem do jeho zapadání pod obzorem a „noc“ je od jeho zapadání pod obzor do jeho stoupání nad horizont a přirozenost dne je horká, zatímco přirozenost noci je chladná, a noc následuje po dni, učinili první znamení, které bylo horké, tj. Beran, denní, a Býk, studené <znamení>, které jej následuje, noční, pak Blíženci denní, Rak noční, a také zbytek znamení denní, pak noční.

(9.3) Někteří lidé z těch, kteří neznají přírodní věci a jejich uspořádání učinili čtyři z nich denní, tj. Beran, Rak, Lev a Střelec, čtyři noční, tj. Blíženci, Váhy, Kozoroh a Vodnář,⁵²¹ a čtyři směsí denního a nočního, tj. Býk, Panna, Štír a Ryby.⁵²² Takže přiřadili Raku, což je ženské znamení podle toho, co jsme zmínili o přírodním uspořádání, den a přiřadili Blíženců, Váhám a Vodnáři, což jsou mužská znamení v přírodním uspořádání, noc, a dali Býku, Panně, Štíru a Rybám, což jsou ženská znamení v přírodním uspořádání, směs dne a noci: neboť řekli, že jsou ve dne denní a v noci noční, a nepředkládali pro to argumenty, ale zmiňovali se o tom jen v souhrnu ve svých knihách.⁵²³ To není v souladu s přírodním uspořádáním, které starověcí zmiňovali pro denní a noční znamení.⁵²⁴

(9.4) Druhá část je dokončena.

---

⁵²⁰ 9.1

⁵²¹ H jednoduše říká, že čtyři znamení naproti prvním čtyřem jsou noční.

⁵²² Tento systém je in Hübner, Die Eigenschaften, 7.332.II, označován jako systém Dorothea, Vettia Valense a Rhetoria.

⁵²³ absolute J.

⁵²⁴ H: „Protože to navrhuji bez jakéhokoli argumentu, nezdá se, že by si zasloužili odpověď.“

⁵²⁵III. část⁵²⁶

(1.2) První kapitola: o důvodu, proč astrologové používají sedm planet v indikaci pro obecné věci⁵²⁷ nikoliv ostatní hvězdy sféry, a o působení podmínek čtyř prvků vlastních každé z nich.

Druhá kapitola: o definici pojmů „astrologie“ a „astrolog“.

Třetí kapitola: o indikaci vlastní Slunci pro zmírňování atmosférických podmínek, „povahách“,⁵²⁸ a kompozicích a sdílení planet s nimi.

Čtvrtá kapitola: o indikaci příslušející Měsíci pro odliv a proudění <přílivu>.

Pátá kapitola: o příčině odlivu a přílivu.

Šestá kapitola: o síle a slabosti proudu (toku) a hojnosti a nedostatku jeho vody.

Sedmá kapitola: že Měsíc je příčinou odlivu a toku <přílivu>, a odpověď těm, kteří to vyvracejí.

Osmá kapitola: o rozdílu mezi podmínkami moří a o druhu moří, v nichž je zřejmý odliv a tok (proudění), a o těch, v nichž není zřejmý, a o působení na moře vlastní Slunci.

Devátá kapitola: o indikaci Měsíce pro zvířata, rostliny a minerály podle zvyšování a snižování jeho světla.

---

⁵²⁵ 1.1

⁵²⁶ The Great Introduction to Astrology by Abū Maʿšar. Vol. 1. The Arabic Original and English Translation. Ed. and tr. Keiji Yamamoto,† Charles Burnett. Islamic Philosophy, Theology and Science. Texts and Studies. Ed. Hans Daiber, Anna Akasoy, Emilie Savage-Smith. Vol. 106/1. Brill. LEIDEN | BOSTON. 2019. S. 225.

⁵²⁷ res universales J; communes rerum <ducatus> H.

⁵²⁸ elementa seu nature J.

První kapitola: o důvodu, proč astrologové používají sedm planet v indikaci pro obecné věci, nikoliv ostatní hvězdy sféry, a o působení podmínek čtyř prvků vlastních každé z nich.⁵²⁹

(1.4) ⁵³⁰Někteří lidé řekli: „Proč je sedm hvězd s rychlým pohybem vhodnějších pro obecnou indikaci,⁵³¹ nežli jiné hvězdy s pomalým pohybem?“⁵³² Neboť ty, jež se pohybují pomalu, sdílejí s těmi, jež se pohybují rychle, jak se proplétají znamením, jak stoupají nad námi a sestupují pod námi, jak jsou východní a západní,⁵³³ a mnoho aspektů jejich podmínek a povah a v indikaci pro nastávající a odcházející.⁵³⁴

(1.5a) Říkáme, že všichni starověcí zmínili, že všechno, co se děje v tomto světě, se děje silou pohybů znamení a hvězd kolem nás.⁵³⁵ Znamení označují čtyři prvky, jak jsme uvedli ve druhé části.⁵³⁶ Proto všechny hvězdy, jak ty rychlé v pohybu, tak ty pomalé v pohybu, svými kruhovými pohyby kolem nás ukazují, co se z těchto čtyř prvků zrodilo a děje.⁵³⁷ Ale zjistili, že sedm z těchto hvězd je rychlejší v pohybu a více se liší v podmínkách nad námi,⁵³⁸ a <zjistili>, že změny v tomto světě, které z nich vyplývají kvůli hojnosti rozdílů jejich podmínek a rychlosti jejich pohybů, jsou větší než změny vyplývající z ostatních hvězd, které se pohybují pomalu. (1.5b) | Ve světle toho, těchto sedm hvězd (planet) získalo obecné označení⁵³⁹ pro rozmanitost podmínek, příčiny změn a změny, které se v tomto světě dějí. Všechno, co k nim patří, je nejrychlejší v pohybu a změnách znamení, a <jsou> nejrozličnější ve svých podmínkách a mění se samy v sobě, a <všechny>

---

⁵²⁹ 1.3

⁵³⁰ J přidává „protože“.

⁵³¹ J: „indikaci pro obecné věci“.

⁵³² H přidává „když bylo prokázáno, že z celého počtu hvězd získává dvanáct znamení obecné vedení nad věcmi, a nikoli nad všemi ostatními“.

⁵³³ ortus ... occasus J; orientales ... occidentales H.

⁵³⁴ H shrnuje otázku: „Proč On nechal těchto sedm hvězd dominovat ve vedení věcí, zatímco ostatní nedělaly vůbec nic?“

⁵³⁵ H přidává „tamquam efficientem causam“ („jakoby účinná příčina“).

⁵³⁶ J vynechává sekci odsud až do 2.4a; Jrev přidává chybějící část.

⁵³⁷ H uvádí jasnější argument: „Vzhledem k tomu, že pořadí znamení předcházelo povaze prvků, vyplývalo z toho, že planety uspořádané prostřednictvím těchto znamení předcházely těm věcem, které prvky vytvářejí“.

⁵³⁸ J přidává „než ostatní“.

⁵³⁹ significationes communes J; generalis rerum ducatus H.

mají největší množství indikace pro věci rychlé ve změnách, nastávajících a odcházejících. Vzhledem k tomu, že Měsíc je planeta, která se mění a mění se nejvíce ve svých podmínkách, stal se nejvíce indikativní ze sedmi planet pro obecné věci rychlé v pohybu a změny, a pro začátek činností. Pokud jde o pevné hvězdy, mají indikaci pro každou konkrétní věc, ke které pomalu dochází a která pomalu pomíjí.

(1.6a) Druhým důvodem je, že zatímco sféra a hvězdy v ní jsou stále v pohybu nad tímto světem, pevné hvězdy jsou v jedné sféře; pohyb každé z nich je jako pohyb další,⁵⁴⁰ a vzdálenost každé hvězdy od další se drží ve stejném stavu; nezvyšuje blízkost nebo vzdálenost od toho, čím byla a čím nepřestane být. Pohybují se pomalu a v⁵⁴¹ podmínkách se liší jen málo. Ale těchto sedm planet má mnoho rozdílných podmínek a jsou nejrychlejší v pohybu mezi hvězdami sféry.⁵⁴² Každá z planet má jinou sféru než ta další a jiný kurz než cesta té další a odlišný než její kurz. (1.6b) | Podmínky každé planety se liší od podmínek další v jejím těle a pohybu. Jsou to rychlé změny a posuny z jedné polohy do druhé a z jedné podmínky do druhé, jako je přímý pohyb, stanice, zpětný pohyb, výstup, pád, východ a západ. Těchto sedm planet se nepřestává pohybovat nad tímto světem a rozdílných podmínkách. Tento svět neustává s přicházením, odchodem a změnami vyplývajících z pohybu sféry a hvězd v ní. Věděli, díky hojnosti pohybů těchto sedmi⁵⁴³ hvězd rychlých v pohybu a rozmanitosti jejich podmínek, že mají všeobecnou indikaci⁵⁴⁴ pro všechno na tomto světě mezi věcmi rychlými ve změnách, přicházejícími a odcházejícími, a že pevné hvězdy pomalé v pohybu a malé ve změnách mají indikaci pro konkrétní věci, pomalé v nastávajících a pomíjejících.

---

⁵⁴⁰ compar suos J.

⁵⁴¹ J přidává „jejich“.

⁵⁴² J: „rychlejší v pohybu než hvězdy sféry“.

⁵⁴³ J vynechává „sedm“.

⁵⁴⁴ significationes communes J.

(1.7a) Protože znamení označují čtyři prvky a hvězdy jsou příčinou jejich změny a přeměny⁵⁴⁵ z jedné věci na druhou, jak jsme již zmínili v první a druhé části této naší knihy, a těchto sedm z nich má největší množství činnosti a mají více změn a přeměny než ostatní, a jsou odlišné v podstatě, povaze a stavu, každá z nich měla správnou činnost ve změně, přeměně, nastávajícím a odcházejícím v jednom z prvků, odlišně od toho, který patřil druhému. Činnost každé z nich je největší v prvku, který je podobný povaze⁵⁴⁶ toho, co s ním souvisí. (1.7b) | Změna, přeměna a působení Slunce a Marsu jsou největší v prvku ohnivého tepla a sucha, které jsou podobné jejich povaze. Změna, přeměna⁵⁴⁷ a působení Merkuru a Saturnu jsou největší v prvku zemského chladu a sucha, které jsou podobné jejich povaze. Změna, přeměna a působení Venuše, Měsíce a Ocasu jsou největší ve vodním chladu a vlhku, které jsou podobné jejich povaze. Změna, přeměna a působení Jupitera a Hlavy jsou největší v povaze vzdušného tepla a vlhka, které jsou podobné jejich povaze.

(1.8) Působení Slunce je největší v prvku ohnivého žáru, který naznačuje nastávající. Činnost Marsu je největší v prvku ohnivého žáru, který je destruktivní. Pokud jde o Merkur, jeho působení je největší v prvku zemitého chladu a sucha, který naznačuje nastávající. Působení Saturnu je největší v prvku zemitého chladu a sucha, který je destruktivní a z něhož nic nevyrůstá ani nevzniká. Působení Venuše a Měsíce je největší ve vodním chladu a vlhku, jež produkuje zvířata a rostliny. Činnost Ocasu je největší v chladu, který je destruktivní. Působení Jupiteru je největší ve vzdušném horku a vlhku, které dávají a posilují živočichy a rostliny. Činnost Hlavy je největší ve vzdušném horku a vlhku, ve kterém dochází k určité destrukci.

---

⁵⁴⁵ conversiones J.

⁵⁴⁶ similatur nature J, connaturalis H.

⁵⁴⁷ resolutio J.

⁵⁴⁸**Druhá kapitola: o definici pojmů „astrologie“ a „astrolog“.**⁵⁴⁹

(2.2) Zmínili jsme výše, že síla pohybů hvězd má na tomto světě účinek,⁵⁵⁰ a zmínili jsme, jak najít ty činnosti, které se vyskytují v důsledku sil jejich pohybů. Pokud jde o vědu o těchto silách, říká se jí astrologie. Pokud jde o jméno osoby obeznámené s jejími schopnostmi, jmenuje se astrolog. Pojdme definovat <každé> z nich, o kterém jsme se zmínili, pravdivou definicí, aby byl jeho význam pro nás jasný.

(2.3) Říkám, že definice astrologie je „znalost toho, co naznačuje síla pohybů hvězd v určitém čase pro tuto dobu a pro určitou budoucí dobu“.⁵⁵¹ Pokud jde o „znalosti“, které jsme zmínili v definici, podobají se rodu. Vše, co následuje, je jako <jeho> rozdělení.⁵⁵²

(2.4) Co se týče toho, co říkáme v této definici - „co naznačuje síla pohybů hvězd“ - říkáme to proto, že síla jejich pohybů má na tomto světě účinek. Mnoho lidí popřelo, že by cokoliv mohlo naznačovat něco jiného než tuto věc.⁵⁵³ Odpovídáme, že mezi starověkými panuje shoda na tom, že to, co naznačuje věc, není věc sama; jako například to, co vidíme v existujících věcech, jako jsou hromy a blesky, které naznačují déšť, ale samy o sobě nejsou deštěm. Kouř může naznačovat oheň, ale kouř není oheň; postavená zeď může naznačovat stavitele, který ji staví, ale zeď není stavitel.⁵⁵⁴ Mnoho věcí může naznačovat nějakou věc, i když to není ta věc sama, a to je zřejmé mezi učenými.

---

⁵⁴⁸ 2.1

⁵⁴⁹ J přidává „a do čeho ten astrolog nahlíží“.

⁵⁵⁰ operatio J.

⁵⁵¹ scientia eorum quae significat fortitudo motus planetarum ex tempore noto super tempus illud et super tempus futurum diffinitum J; scientia virium stellaris motus ad tempus diffinitum atque ad consequens illud H.

⁵⁵² differentie JH.

⁵⁵³ aliud quod non esset de eo J.

⁵⁵⁴ H vynechává příklad postavené zdi.

(2.5) Stejně tak hvězdy mohou silou svých pohybů naznačovat, co se v tomto světě děje, ale nejsou to takové události, které naznačují.⁵⁵⁵ Co se týče toho, co říkáme v definici „konkrétního času“ a dalších „časů“, které za ním následují, máme na mysli dobu, ve které člověk vyvozuje ze síly pohybů hvězd, jaké podmínky věcí označují v té době a co označují jako vyskytující se v určité budoucí dobu. Je to proto, že astrolog, který má znalosti v astrologii, zkoumá něco v určité dobu a říká, že pohyb hvězd v této době naznačuje, že stav této věci v přesném čase indikace je takový a takový, a za rok, nebo v jiném určeném čase po tomto bude jeho stav takový a takový. Z určité doby tedy vyvodil něco, co se v té době nebo v budoucnu <objevilo>.

(2.6) Astrolog je „osoba, která zná podmínky hvězd a jejich indikace a která v určitou dobu informuje o tom, co se v jejich důsledku v danou dobu a v konkrétní budoucí dobu stane“. Pokud jde o „osobu, která ví“, je jako rod. Vše, co následuje, je jako <jeho> rozdělení.⁵⁵⁶

(2.7) I když hvězdy ukazují všechno na tomto světě, nemůžeme to znát celé, kvůli naší neschopnosti to vykonat, protože označení hvězd pro věci na tomto světě má tři podoby.⁵⁵⁷ První z nich je stav, ve kterém jsou indikace hvězd jemné a skryté do té míry, že je v našich znalostech nemusíme pochopit,⁵⁵⁸ ani věci – ať už druhy nebo jednotlivci –, které těmito jejich podmínkami naznačují. Druhá věc je, že se můžeme vypořádat⁵⁵⁹ podmínkami planet v indikaci pro něco, ale nejsme schopni znát množství a kvalitu indikovaných věcí, kvůli naší slabosti v této věci a její obtížnosti pro nás. Třetí je, že známe jejich indikace k něčemu a dokážeme se vypořádat s množstvím a kvalitou uvedených věcí.

---

⁵⁵⁵ H: „Tímto způsobem vede pohyb hvězd k účinkům ve věcech daleko od nich“.

⁵⁵⁶ V tomto odstavci H má: „Astrolog je člověk, který zná hvězdnou sílu a sílu hvězd“.

⁵⁵⁷ fit tribus modis J; tribus terminis discriminamus H.

⁵⁵⁸ J dává „nelze je pochopit vědou / znalostmi“.

⁵⁵⁹ J dává „o čem je známo“.

(2.8a) Pokud jde o první, což je situace, když nejsme schopni pochopit v rámci našich znalostí některé indikace hvězd, a neznáme také věci, které indikují těmito podmínkami, které jsou indikacemi hvězd pro rozdělení rodů na druhy, a rozdělení jednotlivých druhů na jednotlivce, a znalost každého druhu mezi zvířaty, která jsou na zemi a v moři, každého druhu mezi rostlinami a nerosty, které jsou v tomto světě a každého jednotlivce těchto druhů, a každého zrnka písku⁵⁶⁰ a oblázků v pouštích, nebo množství, o které každý jedinec roste a roste každým dnem — všechny tyto věci mají množství a vlastnosti, a hvězdy ukazují jejich množství a vlastnosti, ale my nechápeme v rámci našich znalostí ani je, ani indikace, které hvězdy mají pro tyto věci. (2.8b) | Samostatně existující jedinci mají aspekty činnosti a vlastností, které jsou zřejmé, ale u nichž nemůžeme znát indikace hvězd, ani <nemůžeme znát> rozdíl v kvalitě mezi těmito dvěma <indikovanými hvězdami>. Příkladem toho jsou gesta:⁵⁶¹ být ve vzpřímené nebo ohnuté poloze, stát nebo sedět a zvláštní, jemné činnosti tohoto druhu. Nebo rozdíl mezi dvěma vlastnostmi, když ty dvě jsou z jednoho rodu, ale jsou to odlišní jedinci, a rozdíl mezi nimi je v té kvalitě, která je skrytá.⁵⁶² (2.8c) | Příkladem jsou dva jedinci, kteří sdílejí bílou nebo černou, červenou nebo blond,⁵⁶³ velikost nebo drobnost očí, rozšíření úst, výšku nebo krátkost, měkkost nebo drsnost,⁵⁶⁴ sladkost nebo hořkost,⁵⁶⁵ dobrou vůni nebo zápach,⁵⁶⁶ nebo jednu z vlastností, které jsou stejného rodu, ale jsou u různých jedinců. Každá z těchto vlastností je definována stejně jako další,⁵⁶⁷ a rozdíl mezi nimi je zjištěn pouze jemností smyslu. Ačkoli planety naznačují toto a podobné a rozdíl mezi nimi, patří to k jemnosti jejich indikací, a to, co neznáme jako celek, je skryto. Ale v umění soudů to nepotřebujeme, protože cíl mistra tohoto umění v jeho vědě je jiný než tento.

---

⁵⁶⁰ J dává „čas“ namísto „zrnka písku“.

⁵⁶¹ innuitio vel infestatio J.

⁵⁶² fuerit differentia que est inter eos ex eadem qualitate occulta J.

⁵⁶³ Za „červenou nebo blond“ J dává „croceus“; H přidává „obličej opice nebo orla“.

⁵⁶⁴ Za „drsnost“ J dává „určité“.

⁵⁶⁵ H přidává „mysli a těla“.

⁵⁶⁶ H: „špatný dech“.

⁵⁶⁷ J: „každá z těchto kvalit je definována svou vlastní definicí“.

(2.9) Pokud jde o druhý, údaje o hvězdách pro jeden druh, nebo pro počet lidí ve městě,⁵⁶⁸ nebo počet zrn písku na určitém místě nebo míra vody v jedné řece nebo počet zrn pšenice nebo ječmene v jedné z pouští,⁵⁶⁹ nebo oblast v délce a šířce některých pouští, nebo cokoli, co má nějakou kvalitu,⁵⁷⁰ ve vztahu k nim a podobně mezi věcmi, které jsou definovány podstatou a místem, i když známe způsob, jakým planety udávají své množství a vlastnosti a víme, že jejich počet nebo míra nebo plocha je z jejich označení, nejsme schopni je spočítat, změřit, nebo prozkoumat jejich plochu - kvůli jejich obtížnosti pro nás. Ale není třeba, aby mistr umění soudů znal toto a podobně.

(2.10) Pokud jde o třetí, jež spočívá v tom, že člověk chápe v rámci znalostí indikace hvězd pro něco a množství a kvalita indikované věci je známa, je to jejich indikace pro znalosti existujících rodů a druhů,⁵⁷¹ a podmínky čtyř elementů, kterými jsou oheň, vzduch, voda a země, a jejich změna, počátek nastávajícího a odcházejícího každého jednotlivce, jeho podmínky a vlastnosti, což je možné⁵⁷² poznat ze zřejmého aspektu⁵⁷³ mocí pohybu hvězd. A to je cílem mistra tohoto umění.

(2.11a) Abych to shrnul, říkám, že hvězdy mají podmínky, pohyby a různé síly, a každá z těchto podmínek má pro něco indikaci, ale některé z jejich indikací jsou zřejmé,⁵⁷⁴ <tj.> pro ty věci, jejichž existence a pochopení jsou možné, jiné jsou jemné a vzdálené, <tj.>⁵⁷⁵ pro skryté věci, které nemůžeme znát a ze kterých nemůžeme získat informace. Indikace hvězd, které jsou jemné a vzdálené, <tj.> pro skryté⁵⁷⁶ věci, které nemůžeme znát kvůli jejich jemnosti a skrytosti,

---

⁵⁶⁸ H dává: „jako např. <rozdíl v počtu> mezi národy dvou nebo více měst, i když víme jistě, která strana je větší z vedení hvězd“.

⁵⁶⁹ J dává „počet své směsi nebo háje v určitých oblastech země („campestribus“)“.

⁵⁷⁰ J dává „množství“, jak by se dalo v této souvislosti očekávat.

⁵⁷¹ Za „existujících rodů a druhů“ má H „rody a druhy lidských objevů“ a přidává „změny ročních období“.

⁵⁷² J přidává „pro nás“.

⁵⁷³ zevnějšku (exterior) J.

⁵⁷⁴ apparens J; constans H.

⁵⁷⁵ J přidává „significantes“.

⁵⁷⁶ J vynechává „skryté“.

nepotřebujeme v tomto umění znát. (2.11b) | V tomto umění jsou použity pouze indikace hvězd, které můžeme znát a najít a o kterých můžeme poskytnout informace, jakož i o věcech, které označují.⁵⁷⁷ Analogií k tomu je, že víme, že změna ročního období z jedné povahy do druhé nastává v důsledku kroužení Slunce přes kvadranty sféry, a že roční období se mění z jedné podmínky do druhé - kvůli jeho pohybu v každém znamení a každém stupni. Způsob této změny ročního období je zřejmý,⁵⁷⁸ a znalosti o jejich indikacích změny ročního období, které jsme zmínili, jsou známy a nalezeny.

(2.12) Pokud jde o indikaci, již víme,⁵⁷⁹ ale je obtížné zjistit, co to znamená,⁵⁸⁰ víme, že když se Slunce pohybuje ve svém znamení sekundu, třetinu nebo desetinu, nebo méně než to,⁵⁸¹ vzduch trpí určitými změnami. Můžeme také vědět, že když nejvyšší sféra pohybuje Slunce čtvrtou nebo pátou, nebo když udělá nějaký vzestupný nebo sestupný pohyb, dojde k nějaké změně vzduchu v horku nebo chladu, nebo k jinému stavu, než jaký byl v jiné době, změny se - rozdílem jeho (slunečních) podmínek -, a změny nastávajícího a odcházejícího nastanou u zvířat, rostlin a minerálů.

(2.13) Stejně tak ve všech dochází k určité změně z moci pohybů ostatních hvězd, ale nemůžeme znát kvantitu nebo kvalitu této změny a rozdílu. Pokud jde o tyto věci a jim podobné mezi indikacemi hvězd a indikovanými věcmi, i když mistr umění soudů nezná jejich skutečnou kvantitu a kvalitu, to mu neublíží v jeho umění, protože cílem mistra astrologie v jeho vědě⁵⁸² je dedukovat z moci pohybů hvězd na věci existující v tomto světě mezi rody, existujícími druhy, podmínkami čtyř prvků, změnou jednoho z nich na další, začátkem budoucího a pomíjejícího jednotlivců a jejich podmínkami, které je možné znát ze zřejmých <aspektů> indikací hvězd a jejich existence. To je tedy cílem mistra tohoto umění.

---

⁵⁷⁷ J dává „používáme“.

⁵⁷⁸ patet J; constans H.

⁵⁷⁹ J: „když není známa“.

⁵⁸⁰ J tuto frázi vynechává.

⁵⁸¹ J dává „dvakrát, třikrát nebo desetkrát nebo méně či více“. Jrev a H správně chápou pasáž jako odkaz na menší dělení stupně: srov. H: „nakolik vliv ročních období, rozmanitosti prvků nebo živočichů či rostlin následuje pohyb Slunce – ať už jeho správný pohyb nebo pohyb způsobený oblohou – v průběhu jedné sekundy, třetiny nebo desetiny ...“

⁵⁸² J čte („práci“).

(2.14a) Zabývali jsme se⁵⁸³ definicí astrologie a astrologa a tím, co by měl mistr astrologie zkoumat. <Nyní>⁵⁸⁴ se zmíníme o šesti věcech, které následují.⁵⁸⁵ Říkáme, že astrologie má výchozí bod, původ, větev,⁵⁸⁶ důkaz,⁵⁸⁷ ovoce a konečný bod.⁵⁸⁸ Výchozím bodem pro vášnivě žádoucí úsudky je vynikající⁵⁸⁹ znalost vědy o existujících věcech a zájem o ně. Jejím původem je znalost kvality a kvantity pohybů nebeských těles. Větví tohoto poznání je posuzovat podle nich záležitosti existující v tomto proměnlivém světě.⁵⁹⁰ Důkazem úsudků je správnost, která vzniká předpovědí z podmínek hvězd a jejich působení ve věci, o níž se hledají informace, mimo jiné k tomu, co se stane. (2.14b) Získávání této vědy přichází pouze s obtížemi a pracovní silou,⁵⁹¹ a správnost týkající se existujících věcí - názorem a odhadem⁵⁹² - může být v určitých okamžicích k dispozici <pouze> zvláštnímu druhu lidí. Od tohoto okamžiku jsme se rozhodli začít⁵⁹³ s vědomím podmínek hvězd; pak k němu následně přidáme úsudek, abychom si nemysleli, že úsudek hvězd je odhadován pouze náhodně na základě domněnek a názorů, bez znalosti poloh, podmínek a indikací hvězd. Plodem (ovocem) je správnost,⁵⁹⁴ prospěch, a užitečnost - pomocí tohoto - pro ty, kteří jsou držiteli znalostí o vynikající správnosti. Přínosem přes správnost je úplnost.⁵⁹⁵ Vše, co nemá úplnost, chybí a věci se vytvářejí⁵⁹⁶ pouze úplností.

---

⁵⁸³ J přidává „s pomocí Boží“.

⁵⁸⁴ J přidává „nyní“.

⁵⁸⁵ H používá jazyk *accessus ad auctores* a uvádí, že po projednání s „*artis materia*“ a „*auctoris officium*“ uspořádá „*huius artificii circumstantie*“.

⁵⁸⁶ JH: „větev“.

⁵⁸⁷ *auctoritas* J; *argumentum* H.

⁵⁸⁸ *perfectio* J; *finis* H.

⁵⁸⁹ J vynechává „vynikající“.

⁵⁹⁰ J bere „proměnlivém“ k „záležitosti“.

⁵⁹¹ *studium et labor* J.

⁵⁹² *arbitrium et ratio* J

⁵⁹³ J přidává „lícit“.

⁵⁹⁴ J dává „ovoce správnosti je“; H dává „ovocem je povědomí („*providentia*“) bezprostředních věcí nebo věcí, které nastanou“.

⁵⁹⁵ H dává „cílem je využití tohoto druhu informovanosti“.

⁵⁹⁶ *surgunt* J (z čehož vyplývá forma *l qāma*).

⁵⁹⁷Třetí kapitola: o indikaci vlastní Slunci pro zmírňování atmosférických podmínek, „povahách“, a kompozicích a sdílení planet s nimi.

(3.2) Někteří lidé z těch, kteří nám oponují, tvrdí, že mírnění, zpevňování, zakládání „povah“ a skládání živočichů, rostlin a minerálů není způsobeno Sluncem a planetami, ale jsou „produkty prvků“, samotné⁵⁹⁸ bez příčiny,⁵⁹⁹ zatímco jiní řekli, že příčinou složení nejsou planety.⁶⁰⁰

(3.3a) Součástí naší odpovědi osobě, která tvrdila, že zmírňování „povah“ a jejich zpevňování není kvůli Slunci a planetám, ale že v samotných <věcech> existuje síla, která je „výsledkem prvků“ sama o sobě bez příčiny, je, že složení je pouze ve směsici,⁶⁰¹ a že není možné, aby se směsice⁶⁰² skládala sama nebo aby „výsledek prvků“⁶⁰³ byl příčinou samotného „povahového“ působení, protože pokud by tomu tak bylo, každá směsice⁶⁰⁴ by skládala pouze podobu sebe sama a <každá> věc coby „výsledek prvků“⁶⁰⁵ by pouze „charakterizovala“ podobu sebe sama, a bylo by to tak, že tyto prvky by neměly transformaci⁶⁰⁶ z jednoho na jiný, ale existoval by <vždy> ve <stejném> stavu. Ale viděli jsme, že se transformují a mění, a nacházíme je v přirozených věcech, které vznikají a pomíjejí. (3.3b) | Proto víme, že se samy od sebe nemění, ani se neproměňují, ale že to vyplývá z působení jiné věci na ně, a proto se mění a transformují. A také, kdyby věci vznikly samy od sebe, bez⁶⁰⁷ příčiny, kdyby věc existovala v jednom okamžiku, nezměnila by se, ani by nezmizela, ale

---

⁵⁹⁷ 3.1

⁵⁹⁸ elementabantur vel efficiebantur J.

⁵⁹⁹ H: „mají za to, že se spojují silou vlastní jejich vlastní podstatě“.

⁶⁰⁰ H: „Jiní přebírají složení věcí z vnějších příčin, ale popírají je mocí Slunce a planet.“

⁶⁰¹ směsice = **مَرْتَب**; HJ: „skladatel“ (composer) = **مَرْتَب**

⁶⁰² J: „skladatel“; ale Jrev zde má „compositum“.

⁶⁰³ elementator J; elementatum Jrev.

⁶⁰⁴ compositor J; compositum Jrev.

⁶⁰⁵ Tentokrát má J pasivní minulé příčestí: „elementatum“.

⁶⁰⁶ resolvi H.

⁶⁰⁷ J: „další“.

zůstala by ve stejném stavu, protože věc nezpůsobuje svůj vlastní odchod, ani by se sama nezměnila.⁶⁰⁸ Když zjistíme, že vzniká⁶⁰⁹ poté, co neexistovala, a zjistíme, že po nastávajícím pomíjí, víme, že příčina nastávajícího a odcházejícího je jiná věc, odlišná od ní. Nyní se tedy ukázalo, že příčinou nastávajícího není věc sama a že ta věc nevzniká sama od sebe, ale svou povahou, která přijímá nastávající z něčeho jiného.

(3.4a) Nyní říkáme, že Slunce ve spolupráci s planetami je příčinou zmírňování povah a skládání jednotlivých přírodních věcí prostřednictvím přirozených sil, které mu přidelil Bůh Stvořitel,⁶¹⁰ jak jsem již zmínil. Například, On přidelil hoření k ohni svou povahou, takže se stalo příčinou všeho, co jím bylo spáleno, zatímco chlad vody je příčinou všeho, co je díky němu studené, a mnoho věcí tohoto druhu, které jsou v jejich působení přirozené. Podobně, On učinil denní světlo, tj. Slunce, příčinou světla, denního světla a veškerého tepla, které je na tomto světě, a příčinou⁶¹¹ přírodních kompozic; neboť v místech, kde je chlad nadměrný - kvůli vzdálenosti Slunce od těchto míst -, nebo kde je teplo nadměrné kvůli své blízkosti k těmto místům, nejsou složeny žádné živé bytosti. (3.4b) | Živoucí bytosti se skládají pouze na místech, která nejsou ani příliš vzdálená od jeho oběžné dráhy, ani příliš blízko ní, konkrétně místa, jehož vzdálenost od oběžné dráhy Slunce v létě⁶¹² - tj. začátek⁶¹³ Raka - je 66 stupňů na sever. Přičteme-li k tomu celou deklinaci, tj. přibližně 24 stupňů, stane se z toho 90 stupňů. Živoucí bytosti nejsou složeny v této pozici, ani v ní nerostou rostliny - kvůli její vzdálenosti od oběžné dráhy Slunce a závažnosti jejího chladu,⁶¹⁴ protože když (Slunce) dosáhne jižních znamení, nevyjde pro ně⁶¹⁵ po dobu šesti

---

⁶⁰⁸ H klade důraz na skutečnost, že věc by existovala neustále: „numquam inde finituram fore“.

⁶⁰⁹ J: „našli jsme pro to tvůrce“ (= مَكُون)

⁶¹⁰ Creator omnipotens J; factor omnium Deus H. H přidává, že Slunce a planety jsou „jako účinné příčiny“.

⁶¹¹ efficiens causa H.

⁶¹² J: „pohyb Slunce v létě“ (J v tomto odstavci vždy uvádí „motus“ pro „oběžnou dráhu / kruh“); H: „letní obratník Slunce“ (H vynechává odkaz na Raka).

⁶¹³ J vynechává „začátek“.

⁶¹⁴ perpetuo gelu concreta H.

⁶¹⁵ Abu Ma'sar označuje živoucí bytosti na severním pólu.

měsíců. Páry tam ztuhnou a nevycházejí, v zimě a v létě na toto místo fouká prudký vítr⁶¹⁶ a nejsou zde složeny žádné živé bytosti ani rostliny.

(3.5a) Člověk o tom dostává informace z Arménského moře.⁶¹⁷ Pro jeho vzdálenost na sever od kruhu začátku⁶¹⁸ Raka je 21 stupňů. Silný vítr je silný a jeho temnota je tak silná, že tam lidé nemohou cestovat.⁶¹⁹ Ačkoli⁶²⁰ je toto místo v létě blíže oběžné dráze Slunce než místo, které jsme zmínili dříve, cestování k němu a příchod do něj není možné - kvůli závažnosti chladu a tmy. Jak je možné, že se zvířata nebo rostliny skládají na místě, které je v nejvzdálenější vzdálenosti od Slunce, s chladem, temnotou a poryvy větru? (3.5b) | Lze také získat informace o tom, co jsme řekli od těch, kteří jsou na severu v extrémních podmínkách Arménie. Nemohou totiž vycházet <ze svých obydlí> - kvůli sněhu po dobu šesti měsíců, a to nastane, když Slunce dosáhne jižních znamení. Mnoho zvířat mezi nimi za těch šest⁶²¹ měsíců zemře a mnoho ptáků zůstává v hnízdech čtyři měsíce a neodvážejí se ven nebo se nekrmí.⁶²² Vzdálenost tohoto místa na sever od rovníku⁶²³ je 45 stupňů.⁶²⁴

(3.6) Člověk získává informace také ze Syrského moře.⁶²⁵ Za čtyři měsíce od doby, kdy Slunce dosáhne začátku Štíra, až do začátku Ryb, lidé tam nemohou cestovat. Je to proto, že Slunce je daleko od něj a dochází v něm k prudkému větru. Tyto pozice, které jsme zmínili, jsou ve směru severu. Pokud jde o jižní místa spálená kvůli závažnosti horka, v místě, jehož

---

⁶¹⁶ všechny síly severních větrů H.

⁶¹⁷ Tj. Černé moře.

⁶¹⁸ J vynechává „začátku“.

⁶¹⁹ Jak J, tak H odkazují na cestování po moři.

⁶²⁰ Si J.

⁶²¹ J vynechává „šest“.

⁶²² nec extenduntur nec victum querunt J; místo toho H má „ze strachu z chladu“.

⁶²³ J vynechává „rovníku“.

⁶²⁴ H: „ačkoli vzdálenost tohoto místa od rovníku není o moc větší než 45 stupňů“.

⁶²⁵ Mare quod dicitur Asemi J; Sirum Mare H. Tj. Středozemní.

zeměpisná šířka od rovníku je 19 stupňů,⁶²⁶ nejsou složena zvířata a rostliny. Je to dáno závažností slunečního žáru; neboť od chvíle, kdy Slunce dosáhne pátého stupně Panny až do pátého stupně Ryb, se k nim přiblíží a všechno tam spálí.

(3.7) Dvě jezera poskytující vodu Nilu⁶²⁷ se nacházejí v této spálené zemi a na tomto spáleném místě, které jsme zmínili,⁶²⁸ je moře Zangě,⁶²⁹ což je moře, ve kterém nejsou žádné živé bytosti - kvůli krutosti tepla a hustotě jeho vody. Je to proto, že když Slunce vystoupá nad toto moře, řidší voda⁶³⁰ je k němu přitahována svým teplem a voda tohoto moře zhušťuje, stává se slanou a nadměrně se zahřívá. Kvůli hustotě a slanosti vody v ní teplo zůstává celou noc. Z tohoto důvodu je voda tohoto moře hustá a slaná a lidé tam necestují a v celém moři nejsou žádná zvířata. V této oblasti existuje mnoho míst, kde se zvířata netvoří - kvůli závažnosti tepla.

(3.8) To, co jsme popsali, nám tedy poskytlo potřebné indikace:⁶³¹ že v místech, od nichž je Slunce vzdáleno, se stává chlad chladným, nebo v těch (místech), kde je blízko teplo, se zhoršuje přebytek tepla nebo chladu a zvířata a rostliny zde nejsou složeny a že k založení⁶³² „povah“ a „produktů prvků“ dochází <pouze> prostřednictvím jejich rovnosti (tepla a chladu).⁶³³ Pokud by Slunce vystoupilo do sféry pevných hvězd,⁶³⁴ „povahy“ a „produkty prvků“ by pominuly; pokud by se potopilo do sféry Měsíce, (také) by pominuly. Je tomu tak proto, že svou vzdáleností a blízkostí přichází k „povahám“ a

---

⁶²⁶ H: „pod 19 stupňů“.

⁶²⁷ steriles harene inter quas Nilus occultatur („sterilní písky, mezi nimiž se skrývá Nil“) H.

⁶²⁸ J vynechává „spáleném místě, které jsme zmínili“.

⁶²⁹ Mare quod dicitur Azingi J; Ethiopicum Mare H.

⁶³⁰ J: „části té vody, které jsou v ní jemnější“.

⁶³¹ J: „Nyní je to jasné“.

⁶³² J: „zvýšení“.

⁶³³ temperamentum eius J.

⁶³⁴ aplanes spera H.

„produktům prvků“. Z tohoto důvodu Bůh Stvořitel⁶³⁵ dal Slunce doprostřed sedmi planet, aby k umírněnosti „povah“ a „produktů prvků“ mohlo docházet prostřednictvím jeho přirozeného pohybu nad tímto pozemským světem.⁶³⁶

(3.9a) Můžeme také zjistit, že pro všechna místa a země jsou jejich podmínky, podmínky jejich lidí a toho, co se v nich děje, odlišné. To je podle blízkosti Slunce k nim nebo jeho vzdálenosti od nich. Svědkem toho jsou Turci.⁶³⁷ Vzhledem k jejich vzdálenosti od oběžné dráhy Slunce, když stoupá a klesá, sníh je mezi nimi hojný, chlad a vlhkost převládají nad jejich zemí, a proto budou těla jejich lidí měkká a tlustá,⁶³⁸ jejich klouby budou zanořené a nebudou vidět - kvůli hojnosti jejich masa; jejich tváře budou kulaté, jejich oči malé a dlouhé,⁶³⁹ jejich vlasy jsou zplihlé, a jejich barva bílá a červená. (3.9b) | Chlad převládá nad jejich povahou, a to kvůli chladu jejich atmosférických podmínek a protože studený temperament vytváří mnoho masa. Pokud jde o zarudnutí jejich barvy, chlad nabírá teplo a probouzí ho, dokud není vidět. Svědčí o tom to, co je vidět⁶⁴⁰ u lidí, jejichž těla mají hodně masa a jejich barva je bílá: když je zasáhne chlad, jejich tváře, rty, prsty a nohy⁶⁴¹ zčervenají, protože teplo a krev -⁶⁴² jejich rozptýlením - se koncentrují <v konkrétních místech> chladem.⁶⁴³ Mezi rysy charakteru lidí v tomto regionu patří krutost, nepřátelství mezi příbuznými,⁶⁴⁴ nedostatek jistoty⁶⁴⁵ a znalostí a přemíra zapomnění.

---

⁶³⁵ Deus altissimus J; providus auctor H.

⁶³⁶ Namísto „aby ... pozemským světem“ H dává „jako by fermentor („fomes“) veškerého tělesného života“.

⁶³⁷ Scit(h)e vel Part(h)i H.

⁶³⁸ J vynechává „a tlustá“.

⁶³⁹ J vynechává „a dlouhé“; H vynechává „jejich oči malé a dlouhé“.

⁶⁴⁰ J: „vidíme“.

⁶⁴¹ J: „prsty na rukou a nohou“.

⁶⁴² J: „barva krve“; Jrev mění „barvu“ na „calor“ („teplo“).

⁶⁴³ H vynechává „Když je ... chladem“.

⁶⁴⁴ J: „odříznutí od milosrdenství“.

⁶⁴⁵ J vynechává „jistoty“.

(3.10a) Pokud jde o <lid> Súdánu a⁶⁴⁶ Etiopie,⁶⁴⁷ žijí v zemích, jimž čelí znamení na kruhu mezi Beranem a Rákem. Takže, protože když je Slunce ve svém výstupu a sestupu v těchto znameních a je uprostřed oblohy, je v jejich zenitech a jejich atmosférické podmínky se stávají horkými a spalují je, a mezi nimi se zvyšuje teplo a suchost, z tohoto důvodu jejich barva bude černá a jejich vlasy kudrnaté, jejich těla suchá a štíhlá, a jejich přirozenost horká, a podobně i jejich jezdecká zvířata a stromy.⁶⁴⁸ Mezi povahové rysy lidí v tomto regionu patří hbitost a málo inteligence.⁶⁴⁹ (3.10b) | Pokud jde o lidi, kteří jsou vzdáleni od kruhu počátku Raka na severu, například ti z Babylónie a zemí v jejím směru,⁶⁵⁰ protože Slunce není ani daleko od jejich zenitů, ani příliš blízko k nim, ale jeho průchod přes ně je mírný, jejich vzduch je z dobré směsi a jejich místo je mírné, bez silného tepla nebo silného chladu. Jejich barva, těla a povaha jsou umírněné a jejich intelekt a charaktery jsou dobré: znalosti, inteligence, znalost věcí a dobré povahové vlastnosti jsou mezi nimi hojné. Toto je země učených a proroků.⁶⁵¹

(3.11a) Rozdíl mezi⁶⁵² každým z těchto míst, které jsme zmínili, pokud jde o těla, formy, barvy, vědy,⁶⁵³ intelekt a charaktery, je odlišný a rozdílný z důvodu jejich různých pozic vzhledem k oběžné dráze Slunce a různým ročním dobám a změnám, jež pro ně přinášejí. Stejně jako tato místa, která jsme zmínili, se liší a každé místo má majetek, který není majetkem ostatních, tak každé město a každé místo, které jsme nezmínili a jejich obyvatelé, mají majetek a povahu mezi rozdíly v podobách lidí, a zvířat, rostlin, minerálů, tepla, chladu, vod, pramenů, náboženství, tradic,⁶⁵⁴ šatů, postav a další

---

⁶⁴⁶ J vynechává „Súdánu a“.

⁶⁴⁷ Ethiopes autem sive Mauri H.

⁶⁴⁸ H vynechává „a podobně i jejich jezdecká zvířata a stromy“.

⁶⁴⁹ J: „nedostatek talentu a inteligence“; animo levi, memoria debili H (poslední epitet zde možná nesprávně uvedený, předchozí odstavec).

⁶⁵⁰ H dává: „Médské národy (Médie), které jsou čtvrtého a pátého podnebí, a ty, které s nimi sousedí na obou stranách ...“.

⁶⁵¹ H tuto větu vynechává.

⁶⁵² J přidává „obyvatele“.

⁶⁵³ J: „moudrost“.

⁶⁵⁴ Místo „náboženství, tradic“ J dává: „substance (podle Lemay, VI, s. 466, čtení mulk, namísto milal), víry“.

věci, které jsou mezi nimi, jež ostatní města nemají. (3.11b) | Tato skutečnost je zřejmá v místech a velkých městech⁶⁵⁵ do té míry, že se tento rozdíl nachází <dokonce> v místech blízko sebe. To je dáno blízkostí nebo vzdáleností Slunce od nich na jeho oběžné dráze a od oběžné dráhy pevných hvězd nad jejich zenity. Tyto stávající vlastnosti, které jsme zmínili, však patří každému městu a místu pouze v jednom ohledu, a i když se jejich základní charakteristiky nezmění, můžeme zjistit, že se každým rokem mění tím, že se zvyšují a snižují. Víme, že tato změna nevychází z vlastnosti oběžné dráhy Slunce, ani z toho, že pevné hvězdy vyvrcholí⁶⁵⁶ těmito místy, ale ze spojení Slunce v jeho průběhu s pevnými hvězdami a planet a ze směřování planet při jejich posunu přes znamení s pevnými hvězdami kulminujícími na těchto místech.

(3.12) Tímto způsobem víme, že všechny hvězdy sdílejí se Sluncem indikace pro atmosférické podmínky, odlišení jedinců od druhů, složení a přinášení každého jednotlivce do života, povahy měst, podmínky jejich obyvatel a věci, které jsou v nich, avšak Slunce má nejobecnější indikaci pro atmosférické podmínky, složení jednotlivců, zvířecích duší,⁶⁵⁷ jejich směs s tělem, přírodu,⁶⁵⁸ charaktery, náboženství, sekty,⁶⁵⁹ minerály, rostliny a růst, dá-li Bůh.⁶⁶⁰ Pokud jde o planety, jejich indikace jsou neobvyklejší pro šaty jejich obyvatel a jejich další podmínky.⁶⁶¹

(3.13a) Ke (slunečnímu)⁶⁶² působení na atmosférické podmínky patří skutečnost, že vzduch se stává jasným díky Slunci a Měsíci, a tmavým, kvůli jejich nepřítomnosti v něm. Když je od něj Slunce daleko, ochladí se; když se k němu přiblíží, oteplí se. Najdeme působení Měsíce a⁶⁶³ hvězd v oteplení vzduchu a jeho jemné podobnosti s tímto. (3.13b) | Z

---

⁶⁵⁵ provinciae J.

⁶⁵⁶ directum J.

⁶⁵⁷ anime vitales J (tj. část duše, která řídí funkce života v těle; ale řada MSS má „animalia vitalia“).

⁶⁵⁸ creatio J.

⁶⁵⁹ substantia J.

⁶⁶⁰ J vynechává „dá-li Bůh“.

⁶⁶¹ H: „planety spíše <ovládají> soukromé charakteristiky a smysl jednotlivých zemí“.

⁶⁶² H uvádí, že „Slunce a planety se podílejí na temperaturi vzduchu“.

⁶⁶³ J přidává „další“.

tohoto důvodu moudrý Hippokrates v knize Sedmi⁶⁶⁴ řekl, že⁶⁶⁵ světlo hvězd rozkládá hustotu noci. Noc je totiž velmi hustá a není možné skrz ni vidět, ale světlo hvězd tuto hustotu rozkládá a je možné skrz ni vidět. Pokud by tomu tak nebylo, každé živé tělo by zemřelo v důsledku krutosti hustoty noci. Co se týče dne, Slunce svým žářem rozpálí vzduch, rozloží ho a změkčí. Proto Bůh Stvořitel (Vysoký a Vznešený!),⁶⁶⁶ vytvořil pohybující se a zářící hvězdy, takže vzduch by měl být rozkládán jejich světlem, a ony by ho měly chránit a dělat ho jemným ve svém pohybu, aby mohl přijímat povahu nastávajícího a odcházejícího.⁶⁶⁷

(3.14) Možná zjistíme, že věci vznikají a pomíjí jen na jednom místě. Toto místo přijímá změnu čtyř prvků - pouze kvůli změně a posunu období nad ním; ke změně a posunu ročních období z jedné podmínky do druhé dochází pouze díky pohybu Slunce dvanácti znameními. Proto je nutné, aby se věci staly a pominuly - kvůli běhu Slunce skrze dvanáct znamení. Neboť z jeho průběhu skrze znamení vyplývá rozdíl ročních období, z rozdílu ročních období rozdíl výsledků „povah“ a z rozdílu „povah“ výsledky nastávajících (budoucích) a odcházejících (pomíjejících), dá-li Bůh.⁶⁶⁸

(3.15a) Věci, ze kterých věci na tomto světě vznikají a dějí se, jsou buď věci, které vznikají v určitém ročním období, nebo <věci, které se> vyskytují v každém ročním období a ve všech dnech.⁶⁶⁹ Příkladem toho, že se věci stávají a dějí v určitém ročním období, je to, že na jaře najdeme něco, co se neděje v ostatních čtvrtletích roku mezi podmínkami⁶⁷⁰ ve vzduchu, přicházejících zvířat, stromů a travin a narození mnoha domácích zvířat.⁶⁷¹ Stejně tak nacházíme v létě něco, co

---

⁶⁶⁴ alaceb J; ebdomadum H, Jrev na okraji. Citát pochází z Galenova komentáře, část 5 (ed. Bergsträsser, str. 10) فَلَا نَورَ الْكَوَاكِبِ يَسْخَفُ صَفَاةَ اللَّيْلِ

⁶⁶⁵ H přidává „Měsíce a“.

⁶⁶⁶ J vynechává „Stvořitel, Vysoký a Vznešený“; Creator Deus H.

⁶⁶⁷ H pouze uvádí, že „to je důvod, proč samotné Slunce nestačilo pro všechny věci, ale že Bůh musel spojovat planety jako pomocníky („ministre“), a sdílet tak povinnost Slunce s druhotnou mocí“.

⁶⁶⁸ J vynechává „dá-li Bůh“.

⁶⁶⁹ H: „některé věci ročně, jiné měsíčně, jiné denně“.

⁶⁷⁰ J přidává „temperování“, následuje arabský MSS BL.

⁶⁷¹ Místo „zvířat ... zvířat“ má J „rozumná stvoření a rostliny“.

se neděje v ostatních čtvrtích roku mezi horkem a změnou vzduchu a těly, zráním plodů, nastávajícími věcmi a odcházejícími věcmi; (3.15b) | podobně na podzim a v zimě. Zjišťujeme, že každé čtvrtletí má v nastávajícím a odcházejícím něco, co se neděje v ostatních čtvrtletích roku, stejně jako vidíme ovoce,⁶⁷² trávy a mnoho rostlin, které přicházejí na jaře, na podzim umírají a <mnoho> rostlin se objeví v létě, v zimě umírají. Zjistili jsme, že každé ze čtyř ročních období nastává, když je Slunce v jednom z kvadrantů sféry. Je tedy zjevně zřejmé, že ty věci, které ve čtvrtletí nastanou a pominou, jsou způsobeny přítomností Slunce v těchto kvadrantech. (3.15c) | Ale protože jsme zjistili, že když je Slunce v každém roce v tomto kvadrantu, stav vzduchu, tepla, chladu, rostlin,⁶⁷³ a ostatních věcí není stejný, jako byl v letech před ním, a jaký bude v letech po něm, avšak liší se v nárůstu a poklesu, víme, že tento rozdíl je kvůli spojení planet se Sluncem. Pokud by Slunce samo bylo příčinou⁶⁷⁴ atmosférických podmínek a ročních období, každé jaro⁶⁷⁵ by bylo stejné jako každé jaro a všechno by bylo jako všechno ostatní: roční období by byla jako roční období ostatních let. Planety se tedy dělí se Sluncem v indikaci nastávajícího a odcházejícího.⁶⁷⁶

(3.16) Pokud jde o věci, které se vyskytují ve všech ročních obdobích a dnech,⁶⁷⁷ jsou jako zrození a smrt lidí a působení jejich podmínek, od nichž nejsou osvobozeni ani jeden den v celém roce.⁶⁷⁸ To, co přijde a pomine, je univerzální pohyb, tj. pohyb sfér a hvězd. Stejně jako sféry a hvězdy v nich neustále pohybují těmito pozemskými tělesy, tak nastávající a odcházející na tomto světě je věčné, dokud si Bůh nebude přát je dovést do konce. Dovede to do konce podle svého přání.⁶⁷⁹

---

⁶⁷² J vynechává.

⁶⁷³ J vynechává „rostlin“.

⁶⁷⁴ J přidává „rozdílem“.

⁶⁷⁵ J dává „sezóna“.

⁶⁷⁶ J přidává „nutu Dei“ (dá-li Bůh).

⁶⁷⁷ H: „denní události“.

⁶⁷⁸ J dává „Proto je nyní zřejmé, že“.

⁶⁷⁹ J vynechává „dovést ... přání“.

⁶⁸⁰Čtvrtá kapitola: o indikaci příslušející Měsíci pro odliv a proudění <přílivu>.

(4.2) Výše jsme zmínili některé indikace Slunce a hvězd pro věci, které se nastávají v tomto světě, a <řekli jsme>, že složení <každé> jedné z „povah“ v tomto světě je způsobeno pouze⁶⁸¹ Sluncem a partnerstvím planet s ním, dá-li Bůh.⁶⁸²

(4.3a) Nyní se chceme zmínit o indikaci, která je vlastní Měsíci pro odliv a tok <přílivu>, a pro další věci. Jmenovitě, že Filosof řekl,⁶⁸³ že nejobecnější indikace Slunce je pro oheň a vzduch, a nejobecnější indikace Měsíce je pro⁶⁸⁴ vodu a zemi.⁶⁸⁵ Indikace Slunce a Měsíce v tomto světě je silnější a zřejmější než u ostatních planet, a to ze dvou důvodů. První z nich je, že Slunce je největší⁶⁸⁶ z planet co do velikosti a je ve střední vzdálenosti od nás, zatímco Měsíc je nejbližší planeta vůči nám. Pokud jde o ostatní planety,⁶⁸⁷ i když je jedna z nich velká,⁶⁸⁸ je od nás vzdálená,⁶⁸⁹ a i když je jedna z nich blízko nás, má malou⁶⁹⁰ velikost, a Měsíc je blíž k nám, nežli ona. (4.3b) | Druhým důvodem je, že planety září a jsou zářící, ale nemají žádné paprsky, a to, co se v důsledku jejich působení v tomto světě objevuje, se děje silou jejich pohybů a jasnosti. Ale tato dvě světla mají paprsky, které jsou v tomto světě silné a působí na nás <oběma> svými pohyby a paprsky.⁶⁹¹ Obě předávají tomuto světu podstatu planet ve čtyřech živlech.⁶⁹² Hippokrates v knize Sedmi⁶⁹³ tvrdí, že Měsíc je

⁶⁸⁰ 4.1

⁶⁸¹ J přidává „pohybem“.

⁶⁸² J vynechává „dá-li Bůh“ (s arabštinou MSS BL).

⁶⁸³ H: „Je zavedeno mezi filozofy“.

⁶⁸⁴ J vynechává „příliv a odliv a pro další věci ... Měsíc je pro“; Jrev vyplňuje mezeru.

⁶⁸⁵ Nic takového v Aristotelovi nenajdete.

⁶⁸⁶ J: „nejjasnější“ (= arabština MSS BL); opravuje Jrev.

⁶⁸⁷ J vynechává „velikost ... planety“; Jrev vyplňuje mezeru.

⁶⁸⁸ J: „větší“.

⁶⁸⁹ J: „vzdálenější“.

⁶⁹⁰ J: „menší“.

⁶⁹¹ H vynechává „jasnosti“.

⁶⁹² H (ovlivněný Al-Kindiho De radiis?) uvádí, že „(světla) svým pohybem přenášejí shromážděné síly vyššího světa do dolního světa prostřednictvím svých paprsků“.

⁶⁹³ Liber alaceb J; H nedává název. Citát pochází z Galenova komentáře, část 2 (Bergsträsser, str. 30) ان الحكيم وضع القمر وسط الأشياء العلوية والأرضية

prostředníkem mezi nebeskými a pozemskými tělesy, dopravcem <síly> z vyšších těl do pozemských a modifikátorem vzduchu. Z těchto dvou důvodů se síla pohybu dvou světél stala v tomto světě zřetelnější než síla ostatních planet.

(4.4) Zmínili jsme sílu Slunce při zmírňování vzduchu, kompozicích a všem ostatním. Pokud jde o Měsíc, jeho nejsilnější indikací jsou vody, moře,⁶⁹⁴ země a stav zvířat, změna těl, zdraví, nemoci, kritické dny nemocí, různé podmínky, reprodukce,⁶⁹⁵ stromy, rostliny, ovoce, aromatické rostliny a věci, které zmíníme <později>. Příkladem jeho indikace pro moře je to, že vidíme příliv a odliv⁶⁹⁶ spojené s Měsícem, protože Měsíc je příčinou odlivu a proudění, jež se vyskytují v mořích. Někteří lidé, kteří zkoumali přirozené věci, zmínili, že v mořích něco narůstá⁶⁹⁷ od okamžiku, kdy se Měsíc separuje od Slunce, do poloviny měsíce, což je úplňk,⁶⁹⁸ pak ubývá s klesáním Měsíce od úplňku do konce měsíce, což je ubývající měsíc.⁶⁹⁹ V nich (v mořích) je něco, co proudí a odchází⁷⁰⁰ každý den a noc s vycházejícím Měsícem, příchodem do středu nebe a mizející z pohledu.⁷⁰¹

(4.5a) Toto se nachází v Perském moři,⁷⁰² Indickém moři sahající až do Číny,⁷⁰³ moři Číny,⁷⁰⁴ každém ostrovu mezi těmito místy, a moři, která jsou mezi Konstantinopolí a Evropou⁷⁰⁵ se svými ostrovy.⁷⁰⁶ Pokud jde o dobu odlivu a proudění každý den a v noci, kdy Měsíc dorazí na určitý horizont moře, tj. východní bod na moři, a vystoupí nad něj (horizont),

---

⁶⁹⁴ J vynechá „moře“.

⁶⁹⁵ nascentia J.

⁶⁹⁶ J přidává „mořské vody“; H dodává „moří“.

⁶⁹⁷ J: „některá moře se zvětšují“.

⁶⁹⁸ impletio J.

⁶⁹⁹ Čekal by se „Nový Měsíc“. Quod dicitur arabice almuḥaḥ, quod vulgus Latinorum vocat interlunium J; H správně dává „konjunkce“ („conventus“).

⁷⁰⁰ J: „Některá z nich (moře) ustupují a proudí...“.

⁷⁰¹ J dává plnější text: „středního nebe a klesá se sestupem Měsíce ze středního nebe a končí jeho zapadáním“.

⁷⁰² Mare Feris/Feriz tj. Persida J; Persarum Mare H.

⁷⁰³ Acin/Achin J; Etiopie H.

⁷⁰⁴ H vynechává „moři Číny“.

⁷⁰⁵ J transliteruje arabštinu: Francia.

⁷⁰⁶ Za „moři, která ... se svými ostrovy“ má H „Esperis (Hesperii) Oceani insulis“.

pohybuje mořskou vodou svou povahou a na základě své blízkosti k nám,⁷⁰⁷ a voda začíná postupovat a zvětšovat se s Měsícem, a to nepřestane, dokud Měsíc nedorazí do středního nebe tohoto bodu. V té době dosáhne průtok své krajní hranice. (4.5b) | Když Měsíc sestoupí ze svého (bodového) středního nebe, voda odchází a vrací se do moře a nepřestane se takto vracet,⁷⁰⁸ dokud (Měsíc) nedorazí do svého (bodového) západního bodu. V té době odliv dosahuje své krajní hranice. Když Měsíc klesne pod západní <horizont> této polohy, začne tam proudění podruhé a nepřestane postupovat a sílit, dokud Měsíc nedorazí ke kardinálu země. Poté tok podruhé na tomto místě dosáhne svého krajního limitu. Pak začíná odliv a vrací se podruhé a voda nepřestává odcházet a⁷⁰⁹ vrací se do moře, dokud Měsíc nedorazí k východnímu horizontu místa. Tok se tedy vrací k tomu, jak to bylo na začátku. (4.5c) | To se děje každý den a v noci, a míra pohybu Měsíce v obou z nich (den a noc) v každém bodě na moři dává dva toky a dva odlivy, protože, když je Měsíc v určitém stupni sféry v určitém dni, a pak stoupá přes <určitý> bod na moři, tok začíná v tomto bodě na moři. Když tento stupeň den po dni dosáhne horizontu bodu, klesá Měsíc z tohoto stupně o velikost jeho středního pohybu ve dne i v noci. Stoupá poté, co tento stupeň stoupne o množství jeho středního pohybu ve dne a v noci.

(4.6) Protože Země je kulovitá a moře ji obklopuje podle její zaoblenosti,⁷¹⁰ Měsíc stoupá nad každou její částí v délce dne a noci a v délce jeho kurzu během tohoto období. Proto, když se sféra pohne o jeden stupeň, pozice Měsíce se stane obzorem pro jeden bod na moři, ale také středním nebem pro jiný bod, západem pro <ještě> další bod, kardinálem země pro další bod, a <stupně> mezi každým z těchto kardinálů podle jiné podmínky pro některé body <na moři>.⁷¹¹ Pak nastane najednou v jednom bodě začátek toku, v jiném bodě začátek odlivu, a v dalším bodě další stav přílivu a odlivu.

---

⁷⁰⁷ J vynechává „nám“.

⁷⁰⁸ J vynechává „a nepřestane se takto vracet“.

⁷⁰⁹ J vynechává „odcházet a“.

⁷¹⁰ J: „v kruhu“; maris sinuosus orbis circumfusus ambit H.

⁷¹¹ J nechápe tuto poslední frázi a většinu z toho vynechává.

(4.7a) Pokud jde o začátek toku, jeho stav není stejný pro všechny obyvatele moří,⁷¹² břehů, ostrovů a ústí řek,⁷¹³ protože lidé, kteří jsou na volném moři,⁷¹⁴ zjistí, že v době začátku toku se voda pohybuje ze spodní části moře do jeho vyšší části (povrchu) a vidí, že má bobtnání a že v něm stoupají prudké větry a vlny. Z toho vědí, že toto je začátek toku. Když přijde čas odlivu, tyto větry a vlny se sníží a bobtnání vody poklesne, a vědí, že toto je voda odlivu. (4.7b) | Pokud jde o obyvatele břehů, pobřeží,⁷¹⁵ ostrovů a ústí řek nebo čehokoli v jejich blízkosti, zjistili, že mezi nimi v době proudění má voda pohyb a proudí ze své spodní do vyšší části; poté voda, která je na povrchu a ve vyšší části těchto míst, teče, a proudění vody z moře k nim se zvyšuje, nafukuje a zvedá. Protéká nad jejich zemí,⁷¹⁶ a nepřestane tak činit, dokud neodezní.⁷¹⁷ V té době se voda vrací do moře, stahuje se z těchto ústí řek a ostrovů a klesá. Častý příliv a odliv vody a proudění, příchod a odchod vody jsou patrné pouze na březích a ústích řek; na volném moři tomu tak není.

(4.8a) Pokud jde o větry, které se vyskytují ve vodě a vycházejí z ní na začátku toku, dochází k nim pouze v místech, kde dochází k začátku toku, a v jejich blízkosti. Na březích, v ústích řek a v místech daleko od volného moře, ať už tam vítr vane jakkoli, je toho málo,⁷¹⁸ a čas, kdy se začátek přílivu a odlivu se stává jasným pro obyvatele břehů, pobřeží,⁷¹⁹ a ústí řek nepatří k počátku přílivu a odlivu, jež jsou na volném moři, ale velmi se liší. V důsledku toho si mnoho lidí myslí, kvůli mnoha rozdílům jeho počátku na různých místech, které vidí, že Měsíc není příčinou odlivu a toku, protože začátek síly toku na volném moři nastává v každém hlubokém a širokém místě s hodně hustou vodou, a tvrdost nebo mnoho hor převládá v jejich <oceánském> dně,⁷²⁰ a pozice Měsíce je⁷²¹ jejich horizont a tyto polohy se blíží kulminaci a cestě Měsíce.

---

⁷¹² U J následující slova kvalifikují „obyvatelé moří“.

⁷¹³ pedes maris (nohy moře) J passim; H označuje pouze „obyvatele pobřeží“.

⁷¹⁴ cor maris J; H nahrazuje poetickou frází: „ti, kdo na lodích brázdí prostřední část oceánu“ („qui medium equoris pelagus... navigio sulcant“).

⁷¹⁵ J vynechává „pobřeží“.

⁷¹⁶ Namísto „a zvedá. Protéká“ J dává „a je vyvýšená nad ...“.

⁷¹⁷ H dává jednodušeji a rozumněji: „Nikoli větry ani vření tohoto druhu, ale jen bobtnání vod a určitá záplava dosáhnou k těm, <kteří žijí na březích>“.

⁷¹⁸ Místo „jakkoli ... málo“ má J „vítr v nich není vždy vzbuzen“.

⁷¹⁹ J vynechává „pobřeží“.

⁷²⁰ H objasňuje, že se to týká dna (fundus) moře.

(4.8b) | Když tok začíná v těchto místech v určitou dobu, je spojen s ostatními mořskými vodami. Tok však nedosáhne <okamžitě> břehů a ústí řek, ale od počátku toku na volném moři v místech, která jsme zmínili, uplyne určité časové období podle blízkosti a vzdálenosti břehů a ústí řek od těchto míst, protože tok se stává zřejmým na březích, ostrovech a⁷²² ústích řek, které jsou blízko míst, v nichž je zřejmý počátek jejich síly, než je zřejmý na místech, od kterých jsou vzdálené. (4.8c) | Jsou-li břehy a ústí moře a tůň⁷²³ vzdálené od míst, kde dochází k začátku toku, tok k nim dosáhne, když téměř skončil v moři, a totéž platí pro odliv. Je tedy možné, že tok na některých ostrovech a březích vzdálených od míst, kde tok začíná, nastává v době odlivu v moři a je možné, že čas jejich odlivu nastává v době začátku toku moře. Stává se to jen kvůli vzdálenosti těchto míst od míst, kde začíná počátek síly odlivu a přílivu.⁷²⁴

---

⁷²¹ J přidává „jakoby („quasi“).“

⁷²² J vynechává „ústí řek ... ostrovech a“.

⁷²³ Za „a tůň“ má J „etcetera“.

⁷²⁴ J vynechává „síly“.

Pátá kapitola: o příčině odlivu a přílivu.⁷²⁵

(5.2) Starověcí věnovali velkou pozornost příčině odlivu a toku a měli na to různé názory. Prozatím vynecháme zmínky o jejich rozdílech v tomto ohledu, protože v tom není žádný užitek. Zmíním <pouze> body dohody ve zprávách filozofů na toto téma. Říkám, že příliv a odliv vznikají kombinací tří věcí: první je stav místa vody, druhý je stav vody a třetí je pohyb vody Měsícem.

(5.3) První spočívá v tom, že voda by se měla shromažďovat na místech, která jsou hluboká, široká a dlouhá a v nichž je určité časové období <potřebné> pro pohyb <skrze ně>;⁷²⁶ (pod) nimi (místy) by měly být hory na mnoha různých místech, tvrdost a hustota částí by měla převládat v mnoha oblastech dna, ve kterých se shromažďuje mnoho větrů, protože v tvrdých <oceánských> dnech s hustými částmi a v horských místech se shromažďuje více větrů než ve volně strukturovaných oblastech.⁷²⁷

(5.4a) Druhá věc je, že mnoho vod by se mělo shromáždit na místech, jako je toto, a měly by tam stát po dlouhou dobu. Nelze rozlišit ani <individuální> vádí a řeky, které do nich vtékají, ani to, co z nich vychází,⁷²⁸ protože když vody stojí po dlouhou dobu, stávají se hustými a mají slanou, hořkou chuť atd. Vytvářejí se v nich husté páry⁷²⁹ a větry kvůli slanosti a hořkosti vody a kvůli výparům z <oceánských> den, které v nich stoupají.⁷³⁰ Pára se v té vodě zvyšuje, a když se vítr shromažďuje a stává se v té vodě hojným, pak ji Měsíc zvedá (vodu), posouvá tuto vodu svou povahou, svým pohybem a stoupáním od horizontu,⁷³¹ a všechna voda se pohybuje. Stává se vlažnou a⁷³² horkou, kvůli své hustotě a řídne a začíná se

---

⁷²⁵ 5.1

⁷²⁶ H tomu dobře rozumí: „sotva (?) je možné to překonat v určitém časovém období („vix temporis impendio transfretandus“).“

⁷²⁷ H: „čímž mnoho vln, prudce odražených každým pohybem světla, vytváří nafouklé větry“.

⁷²⁸ H to rozumně interpretuje v tom smyslu, že příliv a odtok řek atd. nezpůsobuje znatelnou změnu v množství těchto vod.

⁷²⁹ J obvykle dává „páry v množném čísle“.

⁷³⁰ Heřman hovoří o směšování par produkovaných vodou a produkovaných zemí oceánského dna. V tomto bodě přidává třetí předpoklad - pohyb Měsíce -, který arabština a J výslovně neuvádějí.

⁷³¹ J vynechává „a když vítr ... horizontu“.

pohybovat a postupovat s Měsícem. (5.4b) | Když se voda pohybuje, protože s ní hýbe Měsíc, stává se horkou,⁷³³ a řídkou, načež kypí a potřebuje více prostoru než dříve, a kypění se zvyšuje přes pohyb vody, a větry se, které jsou na hladině vody moře, začnou pohybovat do svých spodních částí. Tento pohyb je spojen s větry, které jsou na dně moře, a větry tam a v nejnižších částech vody stoupají, aby unikly z některých míst. Vítr se zvedá svým <vlastním> pohybem a díky vodě, která ho zvedá vzhůru. Voda kypí, stoupá a přetéká a v důsledku toho dochází k toku. Jak se Měsíc pohybuje a stoupá, voda nepřestává stoupat, pohybovat se a pěnit. (5.4c) | Vítr také pohybuje vodou a zvedá ji, a tento vítr postupně odchází, a (voda)⁷³⁴ řídne a kypí po dobu, kdy Měsíc stoupá a jde do středu nebe. V tomto bodě⁷³⁵ dosáhne tok přílivu své krajní hranice. Z tohoto důvodu dochází v moři na začátku toku k prudkému a silnému větru. Když Měsíc klesne ze středního nebe, voda se vrátí do své polohy svou povahou a nastane odliv. Když Měsíc dorazí ke kardinálu západu, tok začne postupovat, dokud Měsíc nedorazí ke kardinálu země; pak voda ustupuje, dokud Měsíc nedorazí k východnímu obzoru. Když se Měsíc objeví zpod obzoru, tok se vrátí do stavu, ve kterém byl předtím.

(5.5a) Pokud jde o podmínky, které jsme zmínili o mořském dně a vodách, popsali jsme je, protože mořské dno a jeho vody se liší ve stavu. Místa, která nejsou hluboká, ani tvrdá a na nichž nejsou hory, nemají mnoho par a větrů; na místech, která jsou hluboká, široká a dlouhá a jejichž vody jsou husté, slané a hořké, jsou bohaté páry a větry. Z tohoto důvodu se začátek síly toku a nadvlády vody začíná odehrávat pouze z každého hlubokého a širokého místa, na jehož dně převažuje hustota částí nebo hojnost hor. (5.5b) | Když síla proudění začíná z míst, jako je toto, kvůli množství par a větrů, které jsou v něm, je spojena s mořskou vodou a proudí v ní v celém rozsahu - díky výparům a větrům v ní, které vznikají z její slanosti, hořkosti a suchosti,⁷³⁶ a kvůli povaze na Měsíci, která hýbe touto vodou jako celkem, a kvůli tomu, co celé

⁷³² J vynechává „vlažnou a“. O této pasáži pojednává Burnett: „Dýchá moře?“

⁷³³ J vynechává „se stává horkou“.

⁷³⁴ J vytváří větry předmětem.

⁷³⁵ J: „Když je Měsíc ve středu nebe“.

⁷³⁶ J dává „zápachu“, čtení يس za تن .

moře získává ze síly pohybu vod, které jsou v těch místech, ve kterých dochází k počátku síly toku. (5.5c) | Když má dno moře málo hor nebo je volné struktury,⁷³⁷ voda proniká skrze něj do jiných moří a míst, nebo je to voda, ve které voda, která teče nebo jde ven, jež je zřejmá, nebo voda se pohybující, řidká a pohyblivá jako voda z vádí,⁷³⁸ řek, a pramenů, není v ní hojné shlukování větrů, protože vítr ve⁷³⁹ vodě zředí a kypí, postupně odeznívá po částech s pohybem a místním pohybem vody. Vítr, který ji zvedá (vodu), rozděluje se na části a neshromažďuje se v této vodě. Když nad ní Měsíc vychází a pohybuje se, odliv a proudění se v ní nevyskytují, ale objevují se v ní větry a vlny. Z tohoto důvodu není příliv a odliv patrný u velkého počtu moří, ani u žádných vádí, řek nebo pramenů.

(5.7) Pokud jde o příčinu na začátku toku, když Měsíc dorazí na západ, a jeho trvání, dokud Měsíc nedorazí na kardinál země, to se děje ze tří důvodů.⁷⁴⁰ První z nich je, že linie východu je paralelní⁷⁴¹ s linií západu. Každý stupeň, o který je Měsíc vzdálený od východu, když stoupá do středu nebe, je paralelní s každým stupněm, o který je Měsíc vzdálený od západu ke kardinálu země. Vzdálenost tohoto stupně od západu je jako vzdálenost stupně, který je s ním paralelní od východu. Celý kvadrant od východu do středu nebe je paralelní a podobný kvadrantu, který je od západu ke kardinálu země. Vzhledem ke korespondenci kvadrantu od ascendentu do středu nebe vůči kvadrantu od západu ke kardinálu země, je dohodnuto, že tok a postup vody, který se vyskytuje v jednom z nich od východu, je stejný jako ten, jež se vyskytuje ve druhém.

(5.8) Druhým důvodem je, že doby růstu znamení v každé zemi ve středu nebe a kardinálu země jsou stejné jako doby růstu v pravém vzestupu. Pokud jde o linii stupně středu nebe, je paralelní s linií čtvrtého kardinálu, a linie stupně ascendentu je paralelní s linií stupně západu. Když znamení na východě stoupá o několik stupňů a pak dosáhne západu, při

---

⁷³⁷ mobilis ac penetrabilis J.

⁷³⁸ J vynechává „vádí“.

⁷³⁹ J vynechává „vítr ve vodě“ (správně?).

⁷⁴⁰ causa ... triplex H.

⁷⁴¹ equidistans H.

svém zapadání se vrací do stavu znamení, které stoupá z východu, neboť zapadá podle stejných dob stoupání znamení, které vychází. Provádí na západě to, co dělá znamení, které vychází od východu, a dosahuje středu nebe a kardinálu země se stejnými vzestupnými časy v pravém vzestupu. Proto, když Měsíc dorazí na stupeň západu, tok začíná tak, jak začal, když přišel na stupeň východu. Tok neustává, dokud Měsíc jde od západu, dokud nedosáhne kardinálu země, stejně jako, když (tok) pokračoval, když se (Měsíc) oddělil od východu, dokud nedorazil do středu nebe. Poté tok dosáhne svého krajního limitu, když dosáhne kardinálu země, stejně jako když dosáhl svého krajního limitu, když dosáhl stupně středu nebe, protože tyto dva kardinály jsou dva průměry ve stoupajících časech v každé zemi.⁷⁴²

(5.9) Třetím důvodem je, že když je Měsíc na východě⁷⁴³ a na západě, je ve stejné vzdálenosti od nás. Když postupuje z východu, proud postupuje s ním. Čím více Měsíc stoupá poblíž našeho středu nebe,⁷⁴⁴ tím více proudí, dokud nedosáhne středu nebe. Stejně tak, když k nám postupuje od západu, nastává také začátek toku, a nepřestává, dokud nedosáhne rovnoběžky (paralely) s linií středu nebe, tj. s kardinálem země. Pak tok dosáhne svého krajního limitu. Pokud jde o odliv, vyskytuje se ve druhém a čtvrtém protilehlém kvadrantu <kvadrantech>, protože jeden z nich je paralelní s druhým. Když dojde k odlivu v jednom z nich, totéž nastane ve druhém kvadrantu paralelně s ním.

(5.10) Někteří lidé tvrdí, že příliv a odliv se může vyskytovat ve sladkých vodách, jako jsou vody ve městě Basra, městě Číny⁷⁴⁵ a na mnoha místech mezi ústí řek a ostrovy, jejichž voda je sladká a ve kterých dochází k odlivu a toku. Říkáme, že vody Basry, v Číně a na dalších místech, jejichž stav je podobný podmínkám těchto dvou <míst> a jejichž voda

---

⁷⁴² H to shrnuje jako „in quo graduum numero signum quodlibet oritur, in toto oppositum eius occumbere necesse est“ („v jakémkoliv počtu stupňů každé znamení stoupá, v takovém počtu stupňů musí zapadat znamení naproti“).

⁷⁴³ J vynechává „dokud nedorazí do středu nebe ... na východě“ (homoioteleuton), což Jrev do jisté míry vyplňuje.

⁷⁴⁴ J: „Čím více je Měsíc povyšován a blíží se k našemu středu nebe“.

⁷⁴⁵ Albasrah... Acin J. Místo těchto orientálních míst má H „například v některých přímořských státech Etiopie a také ve Francii a Německu“. Zdá se, že H interpretuje tuto pasáž v tom smyslu, že se v určitých mořských zálivech nachází sladká voda, kvůli vtoku sladké vody; to samozřejmě podléhá stejnému odlivu a toku jako zbytek moře.

je sladká, jsou sladkovodní tůň řek a vádí, do kterých proudí sladká voda⁷⁴⁶ z jiných míst a oblastí než z moře, a ty jsou spojeny s vodou slané moře, takže odliv a tok se nacházejí v těchto vodách a sladkých vodách, jako jsou tyto - kvůli jejich spojení s mořskou vodou. Pokud by tyto sladké vody nebyly spojeny s mořskou vodou, odliv a tok by se v nich nenacházel.

(5.11) Voda v toku je vlažná⁷⁴⁷ a voda v odlivu je studená. Je to proto, že v době toku voda vytéká z hlubin moře a je vlažná. Její pohyb a pohyb Měsíce zvyšuje vlažnost. Z tohoto důvodu se voda v toku stává vlažnou. Čím je tok dominantní a vydatnější, tím je vlažnější. Je to dáno množstvím jeho pohybu a stupněm, v jakém vody, které jsou v hloubce moře, odtékají. Když je tato voda⁷⁴⁸ na místech vzdálených od hloubky moře, jako jsou břehy, ostrovy, vádí, tůň a bažiny,⁷⁴⁹ ochladí se a s tímto chladem se vrací do moře. Proto se voda odlivu ochladí.

(5.12) To, co Měsíc ovlivňuje ve vodě moře svou vlastní přirozeností, je tok. Pokud jde o odliv, není to z působení Měsíce,⁷⁵⁰ ale je to pouze působení povahy vody. Když totiž Měsíc dorazí na určité místo označující tok, nastane tam začátek toku, dokud Měsíc nedorazí k nejzazší hranici své indikace toku v tomto místě a tok tam dosáhne své nejzazší hranice. Když síla toku dosáhne své krajní hranice, v té době se voda vrací svou <vlastní> povahou na místo, odkud šla, a to je odliv.

(5.13) Vězte, že v přirozeném uspořádání, když je Měsíc nad zemí, dochází k přílivu a odlivu jednou a doba jednoho z nich je stejná jako doba druhého. Když je Měsíc pod zemí, příliv a odliv se vyskytují podruhé a období jednoho z nich je stejné jako období druhého. Pokud však jde o zpoždění Měsíce nad zemí a pod ní, jsou sotva stejné.⁷⁵¹ Když je jeho

---

⁷⁴⁶ Za „sladkovodní tůň řek ... proudí sladká voda“ má J „receptacula fluminum aquarum dulcium que proudunt“ („nádoby se sladkou vodou z řek, které tečou“).

⁷⁴⁷ calida J; Jrev (MS S) na okraji: „tj. tepida“.

⁷⁴⁸ J: „proud“, následující arabský MSS BL.

⁷⁴⁹ Za „tůň a bažiny“ má J „flumina profundissima ac loca planiora“ („nejhlubší řeky a plošší místa“).

⁷⁵⁰ J vynechává „ve vodě ... Měsíce“.

⁷⁵¹ J vynechává „Když je Měsíc pod zemí ... sotva stejné“; Jrev nahrazuje výrazem „a znovu, když bude pod zemí, bude podobně tok a odliv, každý z nich <časově stejný jako druhý>“.

zpoždění nad zemí větší než pod ní, období odlivu a toku, zatímco Měsíc je nad zemí, je delší než to, když je pod ní. Když je zpoždění Měsíce pod zemí větší než nad ní, je období odlivu a toku, zatímco je Měsíc pod Zemí, delší než když je nad ní.

(5.14a) Když chcete znát počet hodin odlivu a toku, zatímco Měsíc je nad zemí, zjistěte, s jakou rychlostí Měsíc vychází a s jakou zapadá, a potvrďte to, protože Měsíc ve vzestupu a zapadání někdy předchází, jindy přichází po něm, v jakém je stupni délky, kvůli jeho šířce.⁷⁵² Ujistěte se o tomto stupni a počítejte, co je mezi stupněm jeho vzestupu a stupněm jeho zapadání ve stupních času vzestupu,⁷⁵³ a mějte na paměti výsledek. Pak dejte každých 15 stupňů tohoto <množství> hodině a udělejte to, dokud nedokončí 15 stupňů zlomky hodiny. Výsledkem jsou hodiny přirozeného odlivu a toku po dobu, kdy je Měsíc nad zemí. Když chcete znát pouze hodiny toku, nebo jen hodiny odlivu, vezměte si polovinu těchto hodin. Jsou to hodiny přirozeného proudění nebo odlivu, podle toho, co chcete vědět. (5.14b) | Jsou-li indikace⁷⁵⁴ toku silné, hodiny toku přesahují tuto polovinu o stupeň síly pohybu vody. Pokud jsou indikace⁷⁵⁵ toku slabé, hodiny průtoku se z této poloviny snižují o stupeň slabosti pohybu vody. K dokončení <počtu> hodin, které je třeba mít na paměti, zbývají hodiny odlivu. Když chcete znát množství odlivu a toku, zatímco je Měsíc pod zemí, počítejte od stupně, s nímž Měsíc zapadá, až po stupeň, s nímž Měsíc vychází, ve stupních času vzestupu, a zacházejte s výsledkem stejně, jako když byl Měsíc nad zemí.

(5.15) Vězte, že body na moři mají různé šířky, <stejně> jako země různých šířek. Když chcete znát hodiny odlivu a toku v určitém bodě na moři, zjistěte šířku⁷⁵⁶ a stoupající časy tohoto bodu. Pak zjistěte východ Měsíce v okolnostech času východu tohoto bodu. Co se týče síly a slabosti odlivu a toku, hojnosti a nedostatku jejich vody, jejich nárůstu a poklesu, a

---

⁷⁵² H pouze uvádí, že je nutné znát stupně, ve kterých Měsíc vychází a zapadá, a jeho šířku.

⁷⁵³ per eius climatis ortum H.

⁷⁵⁴ J: „ukazatele“.

⁷⁵⁵ J: „ukazatele“.

⁷⁵⁶ J vynechává „šířku“.

který z nich je delší a⁷⁵⁷ trvalejší v čase, existuje mnoho bodů k poznání, a⁷⁵⁸ dozvíte se o tom, což budeme popisovat <později>, dá-li Bůh.

⁷⁵⁹Šestá kapitola: o⁷⁶⁰ síle a slabosti proudu (toku) a hojnosti a nedostatku jeho vody.

(6.2a) Výše jsme zmínili, že tok (proud), ke kterému dochází, když je Měsíc nad zemí, trvá tak dlouho, jako odliv, který jej následuje, a tok, který nastává, když je Měsíc pod zemí, trvá tak dlouho, jako odliv, který jej následuje. Někdy se ale stane,⁷⁶¹ že tok, když je Měsíc nad zemí, trvá déle než odliv, který jej následuje, nebo tok, když je Měsíc pod zemí, trvá déle než odliv, který jej následuje. Když se perioda proudění zvětší v mezích, které jsme definovali, v důsledku příchodu Měsíce na jedno z míst indikujících proudění (tok), období odlivu se po něm sníží přibližně o stejnou hodnotu, o kterou proudění roste.⁷⁶² Když se perioda toku trochu sníží, odliv po něm se zvýší o stejné množství, tudíž součet obou období je stejný, jak jsme zmínili. (6.2b) | S ohledem na to, co jsme zmínili - že dochází k určitému prodloužení nebo zkrácení doby toku nebo odlivu -, podívejte se, a když je indikátorů množství vody v toku a její síly a dominance mnoho, pak tok pokračuje přibližně hodinu, nebo o něco více či méně, dokud Měsíc neopustí stupeň kardinálu⁷⁶³ definovaný pro tok. Je tomu tak kvůli síle pohybu vody a intenzitě jejího proudění,⁷⁶⁴ nikoliv kvůli indikaci Měsíce. Z tohoto důvodu je perioda toku dlouhá. Jsou-li indikátory toku slabé, voda opadne přibližně o hodinu, nebo o něco více či méně, než Měsíc dorazí do polohy určené pro proudění. Je to kvůli slabému pohybu vody a nedostatku jejího proudění a doba proudění se z tohoto důvodu krátí, nikoli kvůli indikaci Měsíce.

---

⁷⁵⁷ J vynechává „delší a“.

⁷⁵⁸ J vynechává „poznání a“.

⁷⁵⁹ 6.1

⁷⁶⁰ J přidává „znalosti“.

⁷⁶¹ H přináší fakt, že to, co již bylo zmíněno dříve, je „přirozená síla“ („naturalis vis“); nyní budou diskutovány náhodné variace.

⁷⁶² Většinu této věty J vynechává.

⁷⁶³ J vynechává „kardinálu“.

⁷⁶⁴ J: „rychlost“.

(6.3) Pokud jde o znalosti síly nebo slabosti toku a množství nebo nedostatku vody, zkoumá se to z osmi kritérií.⁷⁶⁵ Prvním je vzdálenost Měsíce od Slunce a přírůstek a úbytek jeho světla. Druhým je přidání rovnice Měsíce k jeho průměru⁷⁶⁶ nebo odečtení od něj. Třetím je pozice Měsíce na kruhu jeho apogea⁷⁶⁷ a jeho vzdálenost od země nebo blízkost k zemi. Čtvrtým je jeho stoupání nebo klesání po nakloněném kruhu⁷⁶⁸ a směr jeho zeměpisné šířky. Pátým je umístění Měsíce v severním nebo jižním znamení. Šestým jsou dny, které nazývají námořníci,⁷⁶⁹ kteří jsou na západě a obyvatelé Egypta a jejich sousedé, „dny nárůstu a poklesu vody“. Těchto šest kritérií patří k vlastní indikaci Měsíce.⁷⁷⁰ Sedmým kritériem je znalost síly a slabosti toku z délky a krátkosti dne a noci, která patří k vlastní indikaci Slunce. Osmým je znalost větrů, které posilují odliv a tok.⁷⁷¹

(6.4) Pokud jde o první kritérium pro zjištění hojnosti nebo nedostatku vody toku, je to, že zkoumáte podmínky Měsíce. Má čtyři polohy, ve kterých se liší jeho podmínky a indikace hojnosti nebo nedostatku vody, přičemž tyto se liší podle jeho stavu vůči Slunci. První z nich je spojení Měsíce se Sluncem. Druhým je, když je devadesát stupňů mezi Měsícem a Sluncem, a to nastane, když tělo Měsíce je napůl osvětlené, a to je vzrůstající ve světle, tj. první čtvrt (kvartil). Třetí je, když je Měsíc v opozici se Sluncem. Čtvrtý je, když je devadesát stupňů mezi Měsícem a Sluncem, a to je, když zůstává napůl osvětlený ve svém těle a ubývá, tj. druhá čtvrt.

(6.5) Když je Měsíc ve spojení se Sluncem, voda proudění se stává hojnou, silnou a dlouhotrvající a období odlivu je kratší než toto (proudění), protože když Měsíc je ve spojení se Sluncem, jeho spojení s ním zesiluje sílu Měsíce, protože Slunce má také vliv na sílu proudění. Když se spojí, indikace Měsíce se stává silnou, a pohyb vody v té době je větší než

---

⁷⁶⁵ modi J; loca H.

⁷⁶⁶ equatio ... medius cursus J.

⁷⁶⁷ circulus eccentricus H.

⁷⁶⁸ circulus digressionis H.

⁷⁶⁹ H: „dny, které nazývají „námořní““ (marine).

⁷⁷⁰ Namísto „Těchto šest kritérií ... Měsíce“ H správně komentuje „Toto (poslední) kritérium nepatří do vlastnictví (vlastnosti) Měsíce“.

⁷⁷¹ J vynechává „odliv“.

jindy.⁷⁷² Podobně, když Měsíc spojí jednu z planet indikujících sílu proudění, zesiluje to jeho sílu; pohyb tohoto proudění je silnější - díky síle Měsíce a voda proudění se zvyšuje. Avšak⁷⁷³ když se Měsíc spojí se Sluncem, stane se silnějším a zřetelnějším ve svém účinku na tok - v té době -, nežli když se spojí jiná planeta - nežli on (Měsíc) -, a to z důvodu, který jsme zmínili.⁷⁷⁴

(6.6) Protože Slunce má na Měsíc takový účinek, jaký nemá žádná z planet, neboť jeho (Měsíce) nárůst a pokles světla a mnoho jeho pohybů je podle jeho vzdálenosti od nebo blízkosti k němu (Slunci), z tohoto důvodu, když je v určité vzdálenosti od Slunce, dojde v té době v toku ke změně jeho síly nebo slabosti, protože - když je po konjunkci a odchýlí se od něj (Slunce) - podle jeho vzdálenosti se síla toku snižuje z množství, které bylo v době konjunkce, a jeho perioda klesá, zatímco odliv se prodlužuje, dokud Měsíc nedorazí do prvního kvartilu (čtvrti) Slunce, tj. když je mezi Měsícem a Sluncem devadesát stupňů a tělo Měsíce je napůl osvětlené. V té době pokles průtoku dosáhne své krajní meze v důsledku této indikace.

(6.7a) Když Měsíc prošel kvartilem (čtvrtí) Slunce, tělo Měsíce se rozsvítí více než z poloviny. V tomto bodě začíná tok stoupat v množství jeho vody, jeho síle a délce jeho období. Zatímco světlo v těle Měsíce roste, tok nepřestává dodávat sílu, dokud Měsíc nedosáhne plnosti (opozice). V tomto bodě je voda v toku silná, dominantní a hojná⁷⁷⁵ a zůstává po dlouhou dobu a tok dosahuje svého krajního limitu, zatímco doba odlivu je krátká. (6.7b) | Když Měsíc přejde přes opozici ke Slunci a jeho světlo se zmenší, síla proudění se zmenší; zvětší se slabost a délka jeho periody je krátká. Voda toku rovněž nepřestává klesat a slábnout, dokud Měsíc nedorazí ke druhému kvartilu (čtvrti) Slunce, tj. když je mezi ním a

---

⁷⁷² Namísto „jindy“ má J „před konjunkcí se Sluncem“.

⁷⁷³ J: „protože“; Jrev opravuje.

⁷⁷⁴ H vyjadřuje větší účinnost konjunkce Měsíce a Slunce v poetičtějším jazyce: „V hodinu, kdy Měsíc, spojený se Sluncem, leží pod ním („succumbit“), jako by pojímal semena věcí z hnojiva („fomes“) věcí, okamžitě velmi jasně demonstuje síly, které pojal v pohybu prvku, který mu podléhá, tj. přitažlivost moře.“

⁷⁷⁵ Namísto „silná, dominantní a hojná“ J má „velmi pozvedla“, a čte **عاليًا** s arabským MS P, namísto **غالبًا** s arabským MS C.

Sluncem devadesát stupňů a směřuje ke Slunci. V tomto bodě pokles toku dosáhne své krajní hranice v důsledku této indikace, ale když je Měsíc v tomto druhém kvartilu (čtvrti), tok je slabší, než když byl v prvním kvartilu (čtvrti), protože Měsíc v tomto okamžiku ubývá ve svém světle.

(6.8) Když Měsíc prošel touto pozicí a přiblíží se ke Slunci a vzdálenost mezi nimi je menší než devadesát stupňů, voda v toku se zvyšuje, stává se silnou a bohatou a je dlouhotrvající. Voda v toku nepřestává narůstat,⁷⁷⁶ být silná a hojná, pakliže Měsíc jde ke Slunci, a dokud se s ním nespojí. V tomto bodě dosáhne nárůst toku své krajní hranice a stane se silným a⁷⁷⁷ hojným. Poté začne pokles průtoku podruhé, jak jsme již zmínili výše. Proto, jak jsme již zmínili, doba konjunkce a opozice je dobou hojnosti vody, dominance toku a délky jeho období, ale tok v opozici je silnější,⁷⁷⁸ vydatnější ve vodě a dlouhodobější než při konjunkci; krajní mez poklesu⁷⁷⁹ průtoku je u dvou kvartilů (čtvrtí), ale u prvního kvartilu (čtvrti) je voda průtoku silnější a dlouhodobější než u druhého kvartilu (čtvrti).

(6.9) Toto přirozené uspořádání, o kterém jsme se zmínili jako vyskytující se v jednom měsíci, je podobné tomu, které vidíme v odlivu a toku v jeden den a noc. Dva toky a dva odlivy jsou ekvivalentní průběhu Měsíce v nich (ve dne i v noci). V období toku se pohyb vody zvyšuje a je dominantní; v období odlivu je pohyb vody slabý a klesá. Podobně za jeden měsíc jsou dvě období, ve kterých se voda toku stává dominantní, silnou a dlouhotrvající - tj. konjunkce a opozice -, a dvě období, ve kterých voda toku dosáhne své krajní hranice a bude slabá, klesající a krátká - tj. dva kvartily (čtvrti).

(6.10a) Druhým kritériem je, že se stanoví poloha Měsíce. Pokud se výsledná rovnice přičte k jeho průměru, bude tok v těchto dnech silný a rostoucí a tok nepřestane růst, dokud se k jeho průměru přičte rovnice Měsíce. Když rovnice

---

⁷⁷⁶ J vynechává „narůstat“.

⁷⁷⁷ J přidává „voda bude“.

⁷⁷⁸ H dává „jako by Měsíc porodil své první počaté <děti>, které nyní dospěly“.

⁷⁷⁹ J vynechává „a délky jeho období ... poklesu“.

Měsíce musí být odečtena od jeho průměru, voda⁷⁸⁰ se snižuje. Když výsledek rovnice není třeba přičítat k němu (průměru), ani od něj odečítat, voda toku se nezvyšuje ani neklesá od známé hranice této indikace. Pokud je rovnice, která je přidána nebo odečtena⁷⁸¹ od průměru Měsíce, malá, je nárůst a pokles vody v toku malý. Je-li velká, je velký. (6.10b) | Stejným postupem, kterým se řídíme z rovnice Měsíce, můžeme znát také nárůst a pokles vod a toků ve vádí a tekoucích řekách,⁷⁸² protože, když rovnice Měsíce musí být přidána k jeho průměru, a to nastane ve dnech proudění⁷⁸³ řek vádí, a⁷⁸⁴ v těchto dnech narůstají (stoupají). Když musí být rovnice Měsíce odečtena od jeho průměru, jejich vody klesají. Když se k jeho průměru nepřičte ani neodečte výsledek, vody řek a vádí⁷⁸⁵ se nezvyšují ani nezmenšují.

(6.11) Třetím kritériem je poloha Měsíce na kruhu jeho apogea, a jeho vzdálenost od země nebo blízkost k ní, tj. člověk pozoruje Měsíc, a pokud minul vrchol svého apogea⁷⁸⁶ o devadesát stupňů, dokud nedosáhne 270 stupňů, pak klesá v kruhu svého apogea a voda toku v těchto dnech bude silná a dominantní. Pokud je to naopak,⁷⁸⁷ Měsíc vychází v kruhu svého apogea, a voda toku bude slabá a bude jí málo - na základě tohoto kritéria.

(6.12) Čtvrtým kritériem je to, že se sleduje stoupaní a klesání Měsíce na deklinační kružnici a směr jeho šířky, a pokud Měsíc klesá, voda v toku bude bohatá a silná; pokud bude stoupat, bude voda v toku malá a slabá.

(6.13a) Pátým kritériem je, že se člověk dívá na Měsíc, a je-li v severních znameních, tj. od počátku Berana do konce Panny, tok v severních mořích bude silný a dominantní, protože v nich Měsíc kulminuje. Pokud je Měsíc v jižních

---

⁷⁸⁰ J vynechává „voda“; Jrev opravuje.

⁷⁸¹ J: „přidána nebo odečtena“.

⁷⁸² H má „ve sladkých vodách, řekách a pramenech“.

⁷⁸³ J: „záplavy“.

⁷⁸⁴ J vynechává „vádí a“.

⁷⁸⁵ J vynechává „a vádí“.

⁷⁸⁶ absis circuli sui H.

⁷⁸⁷ J přidává „tj. když“.

znameních, tok v severních mořích bude slabý, kvůli vzdálenosti Měsíce od jejich kulminací. Pokud jde o jižní moře, jsou opačná k tomu, co jsme zmínili, protože když je Měsíc v jižních znameních, tj. od začátku Vah po konec Ryb, bude jižní moře silné a bohaté na vodu, a když je Měsíc v severních znameních, bude v jižních mořích slabý tok a nedostatek vody.⁷⁸⁸ (6.13b) | Toto je univerzální kritérium,⁷⁸⁹ tj. pozorování Měsíce. Pokud kulminuje v bodě na moři na severu nebo jihu,⁷⁹⁰ tok tam bude silný a hojný, zejména pokud Měsíc roste ve svém světle, překročil první kvartil a klesá. Tok, který nastává od okamžiku, kdy je Měsíc na horizontu bodu na moři, až do středního nebe tohoto bodu, je silnější, nežli tok, který nastává, když je Měsíc mezi západem a čtvrtým <místem>.⁷⁹¹ Přítomnost Měsíce ve vodnatých a vlhkých znameních, nebo s vodními planetami, nebo⁷⁹² planetami, které sestupují, a jeho aplikací na ně, může zvýšit sílu toku a vody řek a pramenů. Spojení Měsíce se stoupajícími planetami a jeho aplikací na ně,⁷⁹³ tak může snížit vodu toku a vodu⁷⁹⁴ řek a pramenů.

(6.14) Šestým kritériem jsou dny, které námořníci v západní oblasti a obyvatelé Egypta a jeho sousedů nazývají „dny nárůstu a poklesu vody“.⁷⁹⁵ Protože zkoumali dny arabského měsíce,⁷⁹⁶ tj. 29 dnů a části dne;⁷⁹⁷ rozdělili je do čtyř částí, z nichž každá má přibližně 7 a půl dne, a každou z těchto částí nazvali jménem. Dny od začátku 27. dne jednoho lunárního měsíce do konce 3. a půl dne následujícího měsíce nazvali „dny poklesu vody“.⁷⁹⁸ Nazvali⁷⁹⁹ dny po 3. a půl dnu od začátku

---

⁷⁸⁸ J má stejnou syntaxi pro fráze „v jižních znameních ...“ a „v severních znameních ...“.

⁷⁸⁹ iudicium J.

⁷⁹⁰ J vynechává „na severu nebo na jihu“; Jrev opravuje.

⁷⁹¹ H: „Mezi těmito <indikacemi> je <významnější>, když se Měsíc po svém prvním kvartilu roste do počtu („computus“) a vynořuje se v dolní části svého kruhu z horizontu moře;“ J přidává „Ale také“.

⁷⁹² J vynechává „vodními planetami nebo planetami“.

⁷⁹³ J vynechává „a jeho aplikací na ně“, možná proto, že J používá stejné slovo - „coniunctio“ - pro „konjunkce“ a „aplikace“.

⁷⁹⁴ J vynechává „a vodu“.

⁷⁹⁵ Místo této věty má H: „Na šestém místě jsou dny lunací, které nazvali „námořní“ („marini“). H na konci odstavce dodává: „Tohle takto objevili Egypťané a lidé ze Západu“.

⁷⁹⁶ J přidává „lunárního“.

⁷⁹⁷ H: „téměř půl <dne>“.

⁷⁹⁸ dies diminutivi H.

⁷⁹⁹ JH přidávají „sedm a půl“.

měsíce do dokončení 11 dnů lunárního měsíce, „dny zvýšení vody“.⁸⁰⁰ Dny od začátku 12 dnů⁸⁰¹ do dokončení 18. a půl dne nazvali „dny úbytku vody“. Dny od 18. a půl dne do ukončení 26 dnů sny „dny zvýšení vody“.

(6.15) Námořníci mezi Egyptany a jejich sousedy tvrdili, že ve dnech, které nazývají „dny úbytku vody“, bude tok slabý a malý a odliv bude silnější, a že ve dnech, které nazývají „dny růstu“ vody, voda toku⁸⁰² moře bude silná a hojná a že odliv bude slabší. Zeptali jsme se několika námořníků, kteří se nacházejí ve východní oblasti a kteří⁸⁰³ jsou obeznámeni s mořskými podmínkami v těchto dnech, a ti tvrdili, že nezjistili, že by voda rostla po všechny tyto dny, které nazývají „dny nárůstu vody“, ani nezjistili, že by voda klesala po všechny dny, které nazývají „dny poklesu vody“. Zmínili však, že voda se může zvýšit den nebo dva ve dnech zvýšení vody a podobně ve dnech poklesu vody se může snížit.

(6.16) To, co jsme zjistili⁸⁰⁴ k nárůstu a poklesu vody v těchto dnech, které Egyptané zmiňují, je nárůst vody⁸⁰⁵ ve vádí a⁸⁰⁶ řekách, jejichž vody pocházejí z pramenů. Tyto dny totiž nazývají „dny nárůstu vody“, voda v těchto místech kypí, stoupá a roste [v nich]⁸⁰⁷ v těchto místech, a ve dnech, které nazývají „dny poklesu vody“, voda v pramenech⁸⁰⁸ ubývá a snižuje se. Někteří z námořníků, kteří se nacházejí ve východní oblasti,⁸⁰⁹ tvrdili, že voda z toku⁸¹⁰ moře se stala slabou a

---

⁸⁰⁰ dies augmentativi H.

⁸⁰¹ J dává „od po 11ti dnech“.

⁸⁰² J vynechává „toku“.

⁸⁰³ Namísto „a kteří“ HJ dávají „jenž byli“.

⁸⁰⁴ H nahrazuje: „Je stanoveno mezi Memfity“ („Constat tamen apud Memfiticos“).

⁸⁰⁵ H přidává „také“.

⁸⁰⁶ J vynechává „vádí a“.

⁸⁰⁷ J vynechává „v nich“

⁸⁰⁸ revertitur J.

⁸⁰⁹ H: „Několik námořníků“.

⁸¹⁰ J vynechává „toku“.

malou na deset <dnů>, které uplynuly od konce měsíce, a po deset⁸¹¹ <dnů> takto je, a voda z toku ve zbývajících deseti <dnech>⁸¹² se stává slabší, nežli v prvních deseti <dnech>.⁸¹³ Důvodem je úbytek světla Měsíce.

(6.17) Sedmé kritérium se týká správné indikace Slunce pro hojnost nebo nedostatek vody z toku moře a jeho síly nebo slabosti, vzhledem k jeho podpoře Měsíce, protože i když má Měsíc patřičné indikace pro odliv a tok, jeho podmínky s ohledem na šest planet, jeho přítomnost ve vlhkých znameních a jeho spojení s jednou z vodních planet někdy posiluje jeho indikaci. Zmínili jsme to výše.

(6.18a) Nyní říkám, že to, co se nachází ve východním moři a v ostatních mořích, ve kterých jsou odliv a tok očividnými, je, že někdy je denní proud (tok) silnější než noční, ale jindy je noční proud (tok) silnější než denní. K tomu dochází, kvůli přítomnosti Slunce v severním nebo jižním znamení. Když je Slunce mezi počátkem Berana a koncem Panny, den je delší než noc a denní tok je silnější než tok noci. Ale když je Slunce mezi počátkem Vah a koncem Ryb, noc je delší než den a noční tok je silnější než denní. Když je Slunce ve⁸¹⁴ Střelci, noc je nejdelší. (6.18b) | Když Slunce dosáhne začátku Kozorožce a den se začne prodlužovat, voda denního toku moře začne být silná, hojná a dlouhotrvající. Zůstává to tak dlouho, dokud Slunce nedosáhne konce Ryb, což je čas jarní rovnodennosti. Dojde-li k této době, je denní tok v důsledku této indikace téměř stejně silný jako noční, a délka jejich období je téměř stejná. Když je Slunce mezi počátkem Berana a koncem Panny, je denní tok silnější než v té době noční. (6.18c) | Denní tok z této indikace⁸¹⁵ je nejsilnější, když je Slunce na konci Blíženců a den dosáhne své nejzazší hranice délky. Když Slunce dosáhne konce Panny, což je čas podzimní rovnodennosti, denní tok je téměř stejně silný jako noční v množství vody a délce období. Když Slunce dosáhne tří jižních

---

⁸¹¹ J: „20“; Jrev opravuje.

⁸¹² in secundis vero decenis J.

⁸¹³ H: „prvních 10 dní (lunace) je počítováno zvýšení, v posledních deseti pokles, uprostřed (deseti) stav mezi“.

⁸¹⁴ J přidává „konci“.

⁸¹⁵ J vynechává „z této indikace“; Jrev opravuje.

znamení, tj. od počátku Vah do konce Střelce, noční tok (proudění) je silnější než denní, a nejsilnější a nejtrvalejší,⁸¹⁶ jímž může být noční tok tímto směrem, je, když je Slunce na konci Střelce, kde noc⁸¹⁷ dosahuje své nejzazší hranice délky.

(6.19) Pokud jde o to, co jsme zmínili – že denní proudění (tok) bude silnější než noční, když je den delší než noc, a noční proudění (tok) bude silnější než denní, když je noc delší než den –, jsou pro to dvě příčiny. První z nich vyplývá z podpory Slunce Měsíci, což je délka přebývání Slunce nad zemí. Druhým je délka přebývání Měsíce nad zemí.

(6.20) První příčinou, která vyplývá z podpory Slunce Měsíci, je, že když je den delší než noc, je přebývání Slunce nad zemí během dne delší než pod zemí. Vzhledem k délce přebývání nad zemí během dne zvyšuje zjemnění vod, které jsou na hladině a v mořských hlubinách.⁸¹⁸ Když je doba toku, a voda je po částech zředěna (zjemněna),⁸¹⁹ stává se vnímavější vůči působení Měsíce a voda toku je hojnější a její pohyb je silnější. Z tohoto důvodu je voda toku za dlouhého dne silnější⁸²⁰ a vydatnější než voda těch nocí. Pokud jde o proudění (tok), kdy je den delší než noc, kdy je Měsíc mezi západním kardinálem a kardinálem země, je slabší než v té době, kdy je Měsíc mezi východním kardinálem a středem nebe.

(6.21a) Druhou příčinou, která je délkou⁸²¹ přebývání Měsíce nad zemí, je, že když je noc delší než den a Měsíc v noci stoupá, zejména mezi počátkem noci a její polovinou, je ve znamení dlouhých vzestupných časů a jeho přebývání nad zemí je ve východním kvadrantu,⁸²² na základě toho se prodlužuje pohyb vody, a díky prodloužení jejího pohybu se stávají ředění jejích částí a její stoupání z hlubin na hladinu moře hojnými. Takže, voda nočního toku, když noc vzrůstá přes den, je

---

⁸¹⁶ J vynechává „a nejtrvalejší“.

⁸¹⁷ J: „den“; Jrev opravuje.

⁸¹⁸ H: „ohřívá vody, vyzývá silou svého tepla vlny z nejhlubších propastí“.

⁸¹⁹ J: „části vody jsou zředěny“.

⁸²⁰ J: „ve dne je delší a silnější“.

⁸²¹ J vynechává „délkou“.

⁸²² J: „znamení“.

silnější a hojnější než denní. Ale když je tok v této době v noci, a Měsíc je ve třetím kvadrantu,⁸²³ mezi západem a čtvrtým <místem>,⁸²⁴ síla vody toku v něm není jako síla toku, když je Měsíc v tom⁸²⁵ nad zemí. (6.21b) | Když⁸²⁶ je Měsíc v době proudění (toku) ve znamení dlouhých vzestupných časů, jeho pobyt v nich se prodlouží a voda toku v té době bude bohatší, dominantní a dlouhotrvající. Nyní se voda toku stává nejsilnější a nejdominantnější, jaká může být z těchto dvou příčin, které jsme zmínili, když je Slunce ve Střelci a Blížencích. Ale když je Slunce v Blížencích, voda denního toku je dominantnější a silnější než voda v noci; když je Slunce ve Střelci, je voda nočního toku dominantnější a silnější než voda dne. Když je Slunce na začátku Berana a na začátku Vah,⁸²⁷ noční a denní tok<y> jsou silově blízké.

(6.22) Z tohoto kritéria se stává, že stav síly, slabosti a umírněnosti toku v jednom roce, během kterého Slunce prochází dvanácti znameními, je podobný stavu toku⁸²⁸ v každém měsíci, který jsme zmínili, protože síla nočního toku,⁸²⁹ když je Slunce ve Střelci a Měsíc nad zemí, je podobná síle toku, ke kterému dochází v <době> spojení Slunce a Měsíce, a síla denního toku, když je Slunce v Blížencích a Měsíc nad zemí, je podobná síle toku, když je Měsíc v jeho plnosti v opozici⁸³⁰ ke Slunci, a <síla> toku, když je Slunce na začátku Berana a začátku Vah, je podobná síle toku, která je v každém měsíci, kdy je Měsíc ve dvou kvartilech (čtvrtích) Slunce, tj. v prvním a druhém kvartilu (čtvrti).

(6.23) Vše, čím jsme se až dosud zabývali, se týkalo nárůstu či poklesu toku vody v různých časech. Toto zvýšení a snížení však není stejné co do rozsahu a⁸³¹ množství, ale liší se, protože voda toku někdy se trochu zvýší v některých dnech,

---

⁸²³ J přidává „tj.“

⁸²⁴ J: „čtvrtým kardinálem“.

⁸²⁵ J vynechává „v tom“.

⁸²⁶ J: „Čím víc“.

⁸²⁷ J přidává „vody“ (s arabským MS P).

⁸²⁸ J vynechává „toku“.

⁸²⁹ J: „denního“; Jrev opravuje.

⁸³⁰ J: „v době plnosti, tj. když je Měsíc v opozici“.

⁸³¹ J vynechává „rozsahu a“.

<nebo> se po <té době> nebo před ní zvyšuje, nebo více méně <zvyšuje>, a totéž platí pro její snižování. Mějte to na paměti!

(6.24) To, co jsme zmínili, je sedm přirozených a samostatných indikací. Každá z nich má indikaci jednotlivě pro hojnost, nedostatek, sílu, slabost a umírněnost vody toku. Seznamte se s touto indikací!⁸³² Když se všichni tito svědci, kteří naznačují hojnost vody toku⁸³³ v určitém čase, dohodnou, voda toku bude silná, hojná, dominantní a dlouhodobá. Pokud s tím někteří z nich souhlasí, pak bude <účinek> menší než v prvním případě. Čím méně je svědků indikátorů⁸³⁴ toku, tím je tok slabší. Pokud jsou indikace⁸³⁵ pro mírnost vody v toku v určitou dobu shodné, bude voda v toku mírná. Voda v toku bude mírná, i když některé z indikátorů indikují zvýšení vody v toku a jiné pokles. Pokud se svědci nedostatku vody v toku v určitou dobu shodují, znamená to krajní hranici nedostatku vody v toku a její slabost.⁸³⁶

(6.25) Osmé kritérium se týká síly vody odlivu a toku z náhodné indikace.⁸³⁷ Sedm přirozených kritérií jsme zmínili výše: šest z nich pochází z vlastní indikace Měsíce, sedmé z jeho zesílení Sluncem (Měsíc). Nyní se zmíníme o indikaci, ke které dochází v důsledku zesílení odlivu a toku a hojnosti či nedostatku jejich vody z větrů vyskytujících se ve vzduchu.

(6.26) Vězte, že moře má dva větry. Jedním z nich je vlastní vítr, který je uvnitř vody⁸³⁸ a posiluje její tok. Tento vítr jsme zmínili, když jsme zmínili příčinu⁸³⁹ odlivu a toku.⁸⁴⁰ Druhým je vítr, který je ve vzduchu. Je to společný vítr,⁸⁴¹ který

---

⁸³² J má „indikacemi“ (s arabským MS C).

⁸³³ J přidává „a jeho sílu a slabost“.

⁸³⁴ J: „indikace“.

⁸³⁵ J dává „všichni svědkové“ (arabský MS P má také „svědkové“).

⁸³⁶ J dává „bude-li chtít Bůh“.

⁸³⁷ J dává „indikací“ s arabským MS P.

⁸³⁸ J: „v srdci moře“.

⁸³⁹ J vynechává „příčinu“.

⁸⁴⁰ Kapitola 4.8 výše.

⁸⁴¹ Za „vítr, který je ... vítr“, má J „ten univerzální“.

sdílejí lidé na moři i na zemi⁸⁴² všech míst. Fouká z různých směrů, jako východ, západ, sever, jih a mezi těmito pozicemi, které jsme zmínili. Poznejte tyto větry a směry, ze kterých fouká. Seznamte se s větrem, který fouká ze směru, ze kterého vychází [směr]⁸⁴³ toku, a větrem, který fouká ze směru, ze kterého vychází [směr]⁸⁴⁴ toku odlivu.

(6.27) Vězte, že Měsíc vychází a pohyb jeho sféry⁸⁴⁵ je od východu na západ a že tok vody je ve směru pohybu sféry Měsíce a že odliv je ve směru jeho průběhu⁸⁴⁶ ze západu na východ. Větry,⁸⁴⁷ které vanou ze směru, ze kterého vychází Měsíc, posilují tok vody v proudu, a větry,⁸⁴⁸ které vanou ze směru, kterým Měsíc zapadá, posilují tok vody v odlivu.⁸⁴⁹ Výše jsme zmínili, že když je Měsíc v horní polovině své sféry,⁸⁵⁰ doba odlivu je jako doba proudění (toku), a stejně tak, když je Měsíc v dolní polovině své sféry, doba jednoho je jako doba druhého;⁸⁵¹ to patří k přirozené indikaci Měsíce. Ale někdy se náhodné události stávají jim oběma: Měsíc je v horní polovině své sféry⁸⁵² nebo v dolní polovině své sféry,⁸⁵³ přesto je doba jednoho z nich delší nebo kratší než doba druhého.

(6.28) Co se stane s tokem, pokud jde o délku jeho trvání, je založeno na dvou kritériích.⁸⁵⁴ Prvním kritériem, kvůli kterému je doba proudění dlouhá, je, že indikátorů pro hojnost vody proudění a její sílu je mnoho a pohyb vody proudění (toku), síla jejího proudění, její dominance a její prudkost pokračují až do přirozeného času, který Měsíc naznačuje, že

---

⁸⁴² J: „břehu“.

⁸⁴³ J vynechává „směr“.

⁸⁴⁴ J vynechává „směr“.

⁸⁴⁵ J: „pohyb sféry, která pohybuje“.

⁸⁴⁶ J vynechává „jeho průběhu“.

⁸⁴⁷ J má jednotné číslo s arabským MS P.

⁸⁴⁸ J má jednotné číslo.

⁸⁴⁹ H přidává „A stejným způsobem se každý z <větrů> mezi jižními a severními, vanoucími z jejich směrů, staví proti jejich protikladům.“

⁸⁵⁰ J: „polovině horní sféry“.

⁸⁵¹ J vynechává „a stejně tak ... druhého“.

⁸⁵² J: „polovině horní sféry“.

⁸⁵³ J: „polovině dolní sféry“.

⁸⁵⁴ modi J; genera H.

uplynul; kvůli tomu bude doba proudění dlouhá. Tyto ukazatele jsme zmínili výše. Druhým kritériem je, že v době toku se vyskytují silné prudké větry, které posilují tok vody v toku. Z tohoto důvodu bude také doba toku dlouhá. Pokud jsou tyto dvě indikace ve shodě, činí nadměrnou⁸⁵⁵ délku doby toku.

(6.29) ⁸⁵⁶Pokud jde o krátkost období toku, vychází ze dvou kritérií. První z nich je, že indikátorů síly vody toku je málo, takže voda toku bude malá v pohybu a slabá v proudění (toku). Vzhledem ke slabosti pohybu je krajní mez toku na začátku přirozené indikace označující krajní mez toku nebo před ním o určitou dobu. Druhým kritériem je, že prudký vítr se staví proti proudu vody v toku a tlačí jej zpět, takže⁸⁵⁷ se doba toku snižuje od přirozené indikace. Jsou-li tyto dvě indikace v souladu, jsou nadměrné v⁸⁵⁸ krátkosti doby toku.

(6.30) Pokud jde o odliv, délka jeho trvání se odvíjí od dvou kritérií. První z nich je, že doba toku, která je před tím, je krátká, takže prodlužuje dobu odlivu téměř do stejné míry, do jaké zaostávala za přirozeným obdobím toku.⁸⁵⁹ Z tohoto důvodu se období odlivu prodlužuje. Druhým kritériem je, že v době odlivu fouká prudký vítr ve směru odlivu. To posiluje jeho proudění a doba odlivu se prodlužuje.⁸⁶⁰ Jsou-li tyto dvě indikace shodné, jsou nadměrné⁸⁶¹ po dobu odlivu. Pokud jde o zkrácení období odlivu, to je ze dvou kritérií. První z nich je, že období předchozího toku je dlouhé, takže období odlivu nedosahuje jeho přirozeného množství. Druhým kritériem je, že v období odlivu se prudký vítr postaví proti jeho průběhu a doba odlivu se krátí.⁸⁶²

---

⁸⁵⁵ erit superfluitas J.

⁸⁵⁶ H shrnuje [29] - [30] s větou „Podle těchto osmi kritérií se rozlišuje každý nárůst a pokles toků a odlivů“.

⁸⁵⁷ ac sic J.

⁸⁵⁸ est superfluitas J.

⁸⁵⁹ J: „odlivu“.

⁸⁶⁰ J vynechává „Druhým kritériem ... prodlužuje“.

⁸⁶¹ erit prolixitas J.

⁸⁶² J: „bude velká“.

(6.31) Jedná se o osm kritérií týkajících se délky a krátkosti období odlivu a toku. Toto je obecný úsudek,⁸⁶³ konkrétně, že říkám, že tok je výchozím bodem a je to to, co Měsíc ovlivňuje svou povahou. Odliv přichází po toku a jedná se o návrat vody do moře svou povahou. Když je období toku dlouhé, období odlivu, které následuje, bude krátké. Když je období toku krátké, období odlivu, které následuje, bude dlouhé. Z větrů, jejichž foukání odpovídá průběhu odlivu a toku, kterému odpovídá vítr, zvyšuje tento vítr svou sílu a délku období; větry, které se staví proti směru, zeslabují kterýkoli z těchto dvou způsobů, <jemuž odporují>.

6.32) Vězte, že když voda toku dosáhne jedné z tůní,⁸⁶⁴ ostrovů nebo ústí řek, někdy v době⁸⁶⁵ odlivu se veškerá voda toku vrací do moře, jindy se <pouze> část vrací; někdy v době odlivu se do moře vrací více <vody>, nežli vody toku, který vytékal z moře, protože když tok dosáhl jednoho z jezírek (tůní)⁸⁶⁶ nebo ústí řek - a mořská voda nebyla zadržena v místech, kam dorazila -, voda toku se vrací tak, jak je⁸⁶⁷ do moře. Pakliže je část z nich zadržena na jednom z těchto míst, <pouze> trocha vody z toku se vrací do moře. Když do těchto tůní⁸⁶⁸ nebo ústí řek, do nichž proudí mořská voda, přitékají vody různých vádí a⁸⁶⁹ řek bez mořské vody, odliv s sebou stahuje některé z těchto vod, které do těchto míst proudí. Voda odlivu je tedy v této době bohatší, silnější a dominantnější⁸⁷⁰ než voda proudění (toku).⁸⁷¹

---

⁸⁶³ iudicium J; sententia H.

⁸⁶⁴ J vynechává „tůní“; Jrev přidává „syrtes“.

⁸⁶⁵ Namísto „v době“ má J „po“.

⁸⁶⁶ J: „ostrovů“; syrtes vel insule Jrev.

⁸⁶⁷ J přidává „tj. v celém rozsahu“.

⁸⁶⁸ J: „ostrovů“; syrtes Jrev.

⁸⁶⁹ J vynechává „vadí a“.

⁸⁷⁰ J vynechává „a dominantnější“.

⁸⁷¹ H: „Kromě toho dochází k určité nerovnosti v důsledku vhodnosti břehů. Když se totiž tok zaplaví do nejzazších mezi břehů, když se náhodou přelije do jeskyní ve skalách, propastí nebo jímek, nutně se vrátí méně, protože část z nich zůstala pozadu. Také pokud tok směřuje proti řekám, které se vlévají do moře, má to za následek, že odliv zvítězí díky vodám, které si zadržuje.“

⁸⁷²Sedmá kapitola: že Měsíc je příčinou odlivu a toku <přílivu>, a odpověď' těm, kteří to vyvracejí.⁸⁷³

(7.2) Někteří lidé popřeli, že Měsíc a⁸⁷⁴ jeho vycházení, neviditelnost,⁸⁷⁵ a příchod na pozice, které jsme zmínili, je příčinou odlivu a toku. Řekli, že pění patří k podstatě moře ve své podstatě, a že když moře kypí (pění), dochází k proudění (toku), a když není vidět, dochází k odlivu; je jedno, zda Měsíc vychází nebo je neviditelný, a Měsíc není příčinou ani jednoho z nich. Rovněž řekli, že kdyby Měsíc byl příčinou odlivu a toku, bylo by nutné, aby vádí,⁸⁷⁶ řeky a prameny tekly (proudily) a ustupovaly.

(7.3a) Protestujeme proti tomu, kdo na tom trvá, že čtyř důvodů. První z nich je, že říkáme: Pokud by k odlivu a toku docházelo pouze skrze přírodu a pění moře, voda v toku⁸⁷⁷ by byla vždy ve stejném specifickém stavu: najednou by se nezvyšovala, nesnižovala a nestávala by se silnější a dominantnější,⁸⁷⁸ nežli jindy a časy jejich počátku a konců by se nelišily, protože působení přírodních věcí se neliší a nemění od stavu, který mají. Vidíme ale zcela opačnou situaci, protože někdy vidíme, že voda v toku je najednou silnější a dominantnější,⁸⁷⁹ nežli jindy, někdy vidíme, že je slabší. (7.3b) | Rozdíl podmínek toku se vyskytuje pouze podle rozdílu⁸⁸⁰ podmínek Měsíce, jak jsme popsali. Můžeme také vidět, že tok začíná na začátku dne v jednom čase a v hodině uplynulé během dne v jiném čase. Proto se podmínky začátku a konce odlivu a toku liší podle rozdílu stoupání a neviditelnosti Měsíce a jeho dalších podmínek. Víme tedy, že Měsíc je příčinou odlivu a toku i všech podmínek těchto dvou.

---

⁸⁷² 7.1

⁸⁷³ J: „kdo uvažuje jinak“.

⁸⁷⁴ J: „přes“.

⁸⁷⁵ J: „zapadání“ (passim).

⁸⁷⁶ J vynechává „vádí“.

⁸⁷⁷ J: „moře“.

⁸⁷⁸ J vynechává „a více dominantnější“.

⁸⁷⁹ J vynechává „a více dominantnější“.

⁸⁸⁰ J vynechává „rozdíl“.

(7.4) Druhým argumentem je, že věci, které kypí - díky své vlastní podstatě -, potřebují více prostoru než to, co zůstává tam, kde jsou. Pokud voda moře kypí kvůli své vlastní podstatě, ne kvůli Měsíci, a⁸⁸¹ když pění, potřebuje více místa, než na tom místě má, kde je, jak je potom možné, aby se tato voda vrátila do moře v době odlivu? Protože tam pro to není místo. Alternativou je, že k tomu, co se stane⁸⁸² moři, nedojde. Návrat vody do něj je se stoupajícím, potápějícím a neviditelným Měsícem, a to není v povaze pohybu vody. Protože je tomu tak, Měsíc musí být příčinou odlivu a toku.

(7.5) Třetí argument je, že říkáme, že pokud⁸⁸³ povaha vody má jít dolů do hlubin moře, a přesto vidíme, že se pohybuje vzhůru v době toku, protože stoupá z hlubin moře na jeho hladinu, pak dosáhne břehu, pak jedna jeho část tlačí druhou se silným poháněním, dokud se nezvedne, a pohyb nahoru není v povaze vody, pak -⁸⁸⁴ když vidíme, že se pohybuje vzhůru, zatímco tento pohyb není ze své podstaty - víme, že má hybatele, a že hybatel je příčinou tohoto pohybu. Pokud Měsíc není příčinou tohoto pohybu, měl by mít bezpochyby jinou příčinu, nežli je Měsíc. Ale to není to, co se nachází. Proto pohyb vody toku nemá jinou příčinu, než Měsíc, jak jsme již zmínili výše, s dostatečným argumentem <argumenty>.

(7.6) Čtvrtý argument se týká odpovědi těm, kteří tvrdili, že pokud by Měsíc byl příčinou odlivu a toku, bylo by nutné, aby vádí,⁸⁸⁵ řeky a prameny ustupovaly a proudily (tekly). Říkáme, že vlastnost, která je v části,⁸⁸⁶ se v celku nenachází. Vádí, řeky a prameny jsou jako část, zatímco moře jako celek. Nějaká část se tedy nachází ve vádí, řekách a pramenech - které jsou jako část -, jež se nenachází v mořích - která jsou jako celek -, protože vody moří jsou stacionární

---

⁸⁸¹ J vynechává „a“.

⁸⁸² J vynechává „jak je potom ... stane“.

⁸⁸³ J vynechává „pokud“.

⁸⁸⁴ J: „a“.

⁸⁸⁵ J vynechává „vádí“ (passim).

⁸⁸⁶ J: „v odlivu“, následující arabský MSS BLO; srov. arabský MS P: „v odlivu a toku“.

(nehybné),⁸⁸⁷ husté a slané, vzhledem k tomu, že vody vádí, řek a pramenů jsou pohyblivé,⁸⁸⁸ tekoucí, řídké a sladké. Stejně jako se vlastnosti vádí a řek⁸⁸⁹ liší od mořských, tak se stav jednoho z nich liší od stavu druhého. Již jsme zmínili důvod, proč odliv a tok nejsou v tekoucích vodách, jako jsou vádí, řeky a prameny.⁸⁹⁰

⁸⁹¹Osmá kapitola: o rozdílu mezi podmínkami moří a o druhu moří,⁸⁹² v nichž je zřejmý odliv a tok (proudění), a o těch, v nichž není zřejmý, a o působení na moře vlastní Slunci.

(8.2) Již jsme popsali odliv a tok a jejich podmínky. Nyní budeme popisovat moře kompletním způsobem podle popisu přírodovědců.⁸⁹³ Řekli, že Měsíc má různé účinky na všechna moře, což je u některých zřejmé, u jiných ne, kvůli rozdílům jejich podmínek a podmínek⁸⁹⁴ jejich vod. Pokud jde o moře, jsou tři druhů.⁸⁹⁵ První z nich je to, v němž k odlivu nebo toku nedochází. Druhým je to, v němž odliv a tok nejsou zřejmé. Třetí je to, v němž dochází k odlivu a toku.⁸⁹⁶

(8.3a) Moře, v nichž se odliv a tok nevyskytují, jsou⁸⁹⁷ tři druhů. Pokud jde o první druh, jedná se o vody, které⁸⁹⁸ dlouho nestojí a jejich voda není hustá ani slaná. Větry v tom nezhoustnou, protože voda někdy dorazí na určité místo z

---

⁸⁸⁷ J vynechává „nehybné“; conflue („tekoucí dohromady“) H.

⁸⁸⁸ diffiue H.

⁸⁸⁹ J přidává „a pramenů“.

⁸⁹⁰ J vynechává „vádí, řeky a prameny“.

⁸⁹¹ 8.1

⁸⁹² J vynechává „a o druhu moří“.

⁸⁹³ philosophi JH.

⁸⁹⁴ J vynechává „podmínek“.

⁸⁹⁵ genera J; habitus triformis H.

⁸⁹⁶ J: „jsou zřejmé“ (s arabským MS P). Jeho tři kategorie jsou: ta moře, ve kterých nedochází k odlivu a toku, ta, ve kterých se vyskytují, ale nejsou zřejmé; ta, ve kterých se vyskytují a jsou zřejmé.

⁸⁹⁷ J přidává „podobně.“

⁸⁹⁸ H přidává „nejdou výsledkem prvotního vzájemného splnutí“ („non primevo confluxu“).

určitého důvodu: například se stane jezerem,⁸⁹⁹ ve kterém voda v létě klesá a v zimě roste; nebo v tom bude patrný nárůst, protože voda řek a pramenů proudí do něj, a klesá, kvůli tomu, co z ní odtéká. V této vodě a ve vodách, jako je tato, nedochází k žádnému odlivu a toku, protože větry se neshromažďují ani nezhoustnou z pohybů, které jsou důsledkem nárůstu a poklesu vody. (8.3b) | Druhým druhem jsou moře, která jsou velmi daleko od oběžné dráhy Měsíce a jeho kulminace nad nimi.⁹⁰⁰ Nedochází v nich k odlivu a toku. Třetím druhem jsou vody, jejichž dno je převážně volné struktury, protože když je jejich⁹⁰¹ dno volné struktury, voda jím proniká do jiných moří,⁹⁰² a větry, které jsou na jejich dnu, postupně kypí⁹⁰³ a stávají se laxní, takže v nich nedochází k odlivu a toku, avšak bude nad nimi převládat vítr. Nejčastější výskyt tohoto jevu je v ústích řek⁹⁰⁴ a na ostrovech.

(8.4a) Co se týče moří, ve kterých není⁹⁰⁵ zřejmý odliv a tok, jsou tři druhů. První druh je moře, k jehož jednomu z břehů je Měsíc rovnoběžný (souběžný),⁹⁰⁶ ale s druhým není rovnoběžný (souběžný), protože vzdálenost intervalu mezi oběma břehy, a (protože) druhý⁹⁰⁷ břeh, ke kterému Měsíc není⁹⁰⁸ rovnoběžný (souběžný), leží vedle míst na zemi, která jsou neobydlená, takže odliv a tok se v nich nenachází.⁹⁰⁹ Příkladem toho je Oceán [moře].⁹¹⁰ Odliv a tok v něm nejsou patrné - kvůli jeho rozlehlosti a vzdálenosti jednoho ze dvou břehů od oběžné dráhy Měsíce, od obydlí světa a

---

⁸⁹⁹ H: „například jezerem a močály“.

⁹⁰⁰ eius mucematah, i.e. que non sunt in directo eius sed prolongantur ab eo J. H vynechává „jeho kulminace nad nimi“.

⁹⁰¹ J vynechává s arabským MS P.

⁹⁰² H: „...vody, jejichž dno je měkké a nestálé; protože se poddává proudům vody, není nic, co by je nutilo vrátit se zpět do toku.“

⁹⁰³ J vynechává „které jsou na jejich dnu, postupně kypí“.

⁹⁰⁴ H: „mysy“ (ostrohy).

⁹⁰⁵ J vynechává „není“.

⁹⁰⁶ in directo J („v zenitu“).

⁹⁰⁷ J vynechává „druhý“.

⁹⁰⁸ J vynechává s arabským MS P.

⁹⁰⁹ H to rozumně interpretuje jako „jsou tak daleko od lidského obydlí, že i když dochází k odlivu a toku, není nikdo, kdo by tyto pohyby pozoroval“.

⁹¹⁰ Ὠκεανός. Auchianos J. H frází vynechává.

zraku⁹¹¹ lidí. Lidé totiž nacházejí odliv a tok⁹¹² v moři, jehož břeh hraničí s obydlenou zemí. Když jeho dva břehy neohraničují obydlený svět, nenajdou je v něm. (8.4b) | Druhým druhem je voda, jejíž dva břehy jsou známy a zasahují do obydleného světa, a Měsíc⁹¹³ je s ním téměř nebo skoro rovnoběžný (souběžný), ale nemá ústí ani ostrovy, do kterých se voda může šířit. Když Měsíc dorazí na dva kvadranty indikující tok a pohybuje svou vodou, a ona se pohybuje a kypí, odliv a tok této vody se nestává zřejmým, ale jsou v ní prudké vlny a větry. K tomu dochází v jezerech, ostrovech a ústích řek oddělených od moře.⁹¹⁴ Třetím druhem jsou vody, z nichž některé odtékají do jiných. Když je čas proudění (toku) a⁹¹⁵ povrchová voda kypí,⁹¹⁶ teče směrem dolů a její nárůst není zřejmý.⁹¹⁷

(8.5) Co se týče moří, ve kterých se vyskytuje a nachází odliv a tok, jsou to moře,⁹¹⁸ která jsou téměř rovnoběžná (souběžná) s Měsícem,⁹¹⁹ po kterých je možné cestovat po určitou dobu, jejich dva břehy hraničí s obydlenou zemí, mají ústí řek a ostrovy, do kterých se může voda v době toku rozšířit,⁹²⁰ a na jejich dnu převládá tvrdost a mnoho hor. Takže, když nastane čas proudění (toku) a⁹²¹ jejich voda kypí, přetéká, rozprostírá se nad jejich břehem a dostává se k jejich ústím a ostrovům, proudí a odtéká (ustupuje). Například moře Persie, Indie a Číny a moře mezi Konstantinopolí a Evropou⁹²² a ostatní moře, jejichž vlastnost je taková, odliv a tok.

---

⁹¹¹ J: „přítomnosti“.

⁹¹² J vynechává „a tok“.

⁹¹³ J vynechává „Měsíc“.

⁹¹⁴ H: „Moře ... jejichž břehy jsou obydlené, ale jsou tak vysoké a neuspokojivé („infesta“) a zcela postrádající rovinatou půdu, že ačkoliv se (odliv a tok) pohybují stejným způsobem, nemají kam proudit ven“.

⁹¹⁵ J vynechává „a“ s arabským MS P.

⁹¹⁶ J přidává „a“ s arabským MS P.

⁹¹⁷ H: „v době proudění (toku) se vody, které proudí dovnitř, setkávají s vodami, do nichž proudí“.

⁹¹⁸ H přidává „prvotního plynutí dohromady“.

⁹¹⁹ prope rectitudinem Lune J; H: „blízko lunárního kruhu“.

⁹²⁰ Namísto „jejich dva břehy hraničí ... toku“ H dává „jejich břehy jsou ploché (mělké) a obyvatelné“.

⁹²¹ J vynechává „a“.

⁹²² Affrica J; H dává „Fretum Indicum, Persicum, Sciticum, Gallicum“.

(8.6) Prostřednictvím těchto faktorů dochází k rozdílu podmínek moří v odlivu a toku, podle prohlášení starověkých⁹²³ z těch, kteří zkoumali přírodní vědy. Nyní je nám tedy jasné, jaký druh vody neustupuje nebo neproudí a v jakém druhu odliv a tok není zřejmý. Je nám jasné, že moře to nevnímá jako výsledek své vlastní podstaty, a že Měsíc je příčinou tohoto vření a hybatelem mořské vody svou povahou.

(8.7a) Mnohokrát jsme již zmínili, že pohyb pozemských těl nastává pouze pohybem nebeských těles nad nimi.⁹²⁴ Důkaz toho bude zřejmý z mnoha přirozených, existujících věcí, které svou povahou pohybují⁹²⁵ jinými těly, i když jsou od nich velmi daleko a nedotýkají se. Například vidíme, jak magnetický kámen pohybuje železem a přitahuje si ho svou povahou, a vidíme bílou naftu (olej),⁹²⁶ která k sobě přitahuje oheň z velké vzdálenosti, a olejový⁹²⁷ kámen, k němuž je olej přitahován a octový kámen, ke kterému se ocet přitahuje.⁹²⁸ (8.7b) | Vidíme tato tělesa, o kterých jsme se zmínili, že působí svou přitažlivostí a pohybem nahoru a dolů a doprava a doleva na jiná tělesa ve velké⁹²⁹ vzdálenosti. Totéž platí pro Měsíc: je v jeho povaze pohybovat slanou mořskou vodou, i když je od něj vzdálená,⁹³⁰ a k povaze této vody patří přijímat pohyb z Měsíce – více než sladké vody –, a pak se pohybovat⁹³¹ vzhůru v době proudění (toku) z hlubin moře na jeho hladinu.

---

⁹²³ J: „Moudří muži“.

⁹²⁴ J vynechává „Mnohokrát jsme již zmínili ... nad nimi“.

⁹²⁵ existující věci, které se pohybují J: „věci, o kterých se zjistí, že se pohybují...“.

⁹²⁶ annafth album J; Jrev (MS S) přidává na okraj: „tj. petroleum album“.

⁹²⁷ J vynechává „olejový“.

⁹²⁸ J zaměňuje olejové a octové kameny a v každém případě má kámen přitahující tekutinu. H. všechny tyto příklady opomíjí a omezuje se na konstatování, že „bylo prokázáno, že pohyby nižšího světa následují předchozí děje a návraty nebeských těles, která je táhnou určitými skrytými („archana“) vazbami přírody, jak bylo výše uvedeno příklady mezi pozemskými tělesy“. J přidává „Pro stejně jako“.

⁹²⁹ J: „největší“.

⁹³⁰ super quandam longitudinem a se J.

⁹³¹ J: „pak se to pohne“.

(8.8) Někdy se také zjistí, že Slunce má různé působení na obecnost podmínek všech⁹³² moří, v závažnosti, hojnosti a rozrušení jejich vln, v určitém čase⁹³³ v roce, a v jejich pravidelnosti a tichu v jiném čase, podle blízkosti své dráhy k nim nebo jeho vzdálenosti od nich.

(8.9a) Několik námořníků, kteří jsou odborníky na své (mořské) podmínky, zmínilo body týkající se rozdílu v podmínkách perských a indických moří; o nich budeme diskutovat. Pokud jde o moře Persie a Indie, jsou ve své celistvosti jedním mořem, protože jedno z nich je spojeno s druhým, ale jsou ve svých podmínkách opačné. Vlny Perského moře jsou totiž hojné, těžké a těžko se na nich pluje, kdežto Indické moře má klidný povrch, snadno se na něm pluje a má jen málo vln. Ale Perské moře je mírné, má málo vln a dá se na něm snadno plout, když je Indické moře rozbouřené, přehazuje své vody,⁹³⁴ šlehá vlnami, je tmavé a těžko se na něm plaví. (8.9b) | Ve chvíli, kdy Perské moře začíná být obtížné, vstupuje Slunce⁹³⁵ do Panny a přibližuje se k podzimní rovnodennosti a jeho vlny se nepřestávají množit, jeho vody se vrhají a jeho povrch je obtížný - každý den -, dokud Slunce nedosáhne Ryb. Jeho povrch je nejobtížnější a jeho vlny jsou nejhojnější a nejtvrdší, jaké mohou být, na konci podzimního období, kdy je Slunce ve Střelci. Když se blíží jarní⁹³⁶ rovnodennost, vlny se začínají zmenšovat, povrch bude klidný a plavba bude snadná, dokud se Slunce nevrátí k Panně, a povrch vody je nejplynulejší a nejjednodušší pro plavbu, jaká může být na konci jara, tj. když je Slunce v Blížencích.

(8.10) Indické moře je tomu zcela⁹³⁷ opačné. Když se totiž Slunce ocitne v Rybách a blíží se k jarní rovnodennosti, začne tmavnout, zahušťovat vodu a násobit vlny tak, aby se na něm lidé nemohli plavit - kvůli jeho temnotě a obtížnosti, a takto to nepřestane, dokud se nepřiblíží podzimní rovnodennost. Je nejtemnější a jeho povrch je nejtěžší, jaký může být,

---

⁹³² J vynechává „všech“.

⁹³³ J: „určitých časech“ (stejně možná interpretace arabštiny).

⁹³⁴ J vynechává „přehazuje své vody“.

⁹³⁵ J přidává „znamení“.

⁹³⁶ J: „podzimní“.

⁹³⁷ J vynechává „zcela“.

když je Slunce v Blížencích. Když je Slunce v Panně, jeho temnota se stává malou, jeho vlny se zmenšují, jeho povrch je klidný, a je snadné na něm plout, dokud Slunce nedosáhne Ryb. Když je Slunce ve Střelci, je jeho povrch neklidnější. Perské moře je však někdy vhodné plavby⁹³⁸ v každém ročním období, zatímco lidé se nemohou plavit po Indickém moři, když je rozrušené, kvůli své temnotě a obtížnosti plavby <na něm>.

(8.11) Vzhledem k odlišným podmínkám a <jejich> dvěma neklidům, z nichž k jednomu dochází v jiné době než k druhému, jsou pojmenovány podle povahy ročního období, v němž jsou neklidná. Pokud jde o Perské moře, je pojmenováno podle povahy černé žluči, protože jeho míchání začíná na začátku podzimního období, je obtížné a jeho síla⁹³⁹ se na konci tohoto období zesiluje a pokračuje v tento stav až do konce zimního období. Indické moře je pojmenováno podle povahy žluté žluči, protože jeho míchání začíná na začátku jarního období, jeho síla se zesiluje na konci tohoto období a v tomto stavu pokračuje až do konce letního období.⁹⁴⁰

(8.12) ⁹⁴¹Odborní námořníci definovali každé z těchto dvou moří hranicí známou mezi nimi. Řekli, že začátek hranice Perského moře na východě je od „jednookého“ ústí Tigridu⁹⁴² a končí na poloostrově zvaném „Tiz Makrānu“⁹⁴³ a odtud se počítá začátek hranice as-Sindu.⁹⁴⁴ Jeho hranice na západní straně je od „jednookého“ ústí Tigridu až do konce u Adenského moře.⁹⁴⁵ Na východě Perského moře jsou země Fārs, Makrān a Kirmān, na jeho západě země Arabů, tj.

---

⁹³⁸ J: „lze se plavit“.

⁹³⁹ J: „síla jeho rozrušení“.

⁹⁴⁰ 8.9a – 8.11 se opakují in Ibn Rustah, Kitāb al-a'lāq an-nafīsa, (viz A. Miquel, La géographie humaine, III, s. 255–256).

⁹⁴¹ 8.12 a 8.13 jsou doslovně reprodukovány in al-Bakrī Kitāb al-Masālik wa-l-Mamālik, s. 298–299. Rozdíly jsou uvedeny v poznámkách pod čarou níže.

⁹⁴² Fuhat degelat alaaura J (passim).

⁹⁴³ J, čtoucí تيز jako تين (s arabským MSS BL), dává: „Ostrov, o němž se říká, že je mezi Macren a Carmen“. H definuje východní hranici jako mezi ostrovy „Chryse“ a „Argyre“ („Zlato“ a „Stříbro“). (Dvojice legendárních ostrovů, které se nacházely v Indickém oceánu, a byly vyrobeny ze zlata (v řečtině chrysos) a stříbra (argyros).

⁹⁴⁴ J: „Indické moře“, následující arabský MSS BL; H vynechává „začátek hranice as-Sindu.“

⁹⁴⁵ J „pod Eden“ (passim).

Baḥrayn,⁹⁴⁶ Omán, Masqat,⁹⁴⁷ a Sokotra, dokud se nedostanete do nížiny Adenu, tj. konec Arabského poloostrova.⁹⁴⁸ Existuje místo, které se nazývá „krysníci“ (?).⁹⁴⁹ Toto je trasa po moři, jíž se dá dosáhnout na <dosah> k moři Džiddy,⁹⁵⁰ Sýrii,⁹⁵¹ do Egypta a Byzance⁹⁵² a na <místa>, která následují po břehu Arabů⁹⁵³ na Perském moři, v němž se nacházejí perly a dobré houby (?).⁹⁵⁴

(8.13a) Pokud jde o Indické moře, začátkem jeho hranice na východní straně je ostrov Tiz Makrānu⁹⁵⁵ a jeho koncem země Čína. Jeho hranice na západní straně začíná od nížiny Aden⁹⁵⁶ a končí u země Zang.⁹⁵⁷ Města na východ od Indického moře zahrnují země Indie, Qamār, Zang a Zānaḡ⁹⁵⁸ a mnoho různých indických národů. Všichni v létě zažívají déšť, s výjimkou nejvyšších míst jejich zemí vzdálených⁹⁵⁹ od moře, jako jsou země Taft (Tibet),⁹⁶⁰ Kábul⁹⁶¹ a další města a místa na stepi a v pouštích a neobydlených pustých místech popsaných zeměpisnou šířkou a délkou. Tito lidé v létě nezažijí⁹⁶² déšť,

---

⁹⁴⁶ Duo Maria, sicut enim vocantur J.

⁹⁴⁷ J: „Mekka“.

⁹⁴⁸ H zmiňuje pouze „sabejské a arabské země“.

⁹⁴⁹ brachium J; portus Adwara H; Lemay, 'Fautes et contresens', s. 118, identifikuje to s Bab-el-Mandeb (vstup do Rudého moře).

⁹⁵⁰ J: „moři jeho hranice“ (čtení حَذِّه za جَذِّه); H vynechává.

⁹⁵¹ Assem J; Sýrie H.

⁹⁵² Romani J; H vynechává.

⁹⁵³ šāṭi 'al-furāt (břeh Eufratu), al-Bakrī.

⁹⁵⁴ J vynechává „houby“; al-Bakrī dává quṭr / quṭrī („dřevo aloe“).

⁹⁵⁵ que est inter (= bayna) Carmen J.

⁹⁵⁶ Mare Eden J.

⁹⁵⁷ Regio Azinge J.

⁹⁵⁸ Regiones Indie et Chimer et Azinge J. H popisuje Indické moře jako „začínající od nejvzdálenějších hranic Núbie, odtud plynoucí kolem ostrova Tamprobane, a tímto způsobem omývá různé indické a etiopské země, dokud nedosáhne východního pobřeží Perského moře“. Zang a Zānaḡ jsou sousední místa na Dálném východě na obdélníkové mapě světa v knize, in The Book of Curiosities (str. 426), kde je Zānaḡ interpretována jako chyba pro Zābaḡ (srov. Azebe od J), což může být Jáva.

⁹⁵⁹ namísto „vzdálených od“ dává J „jsou na západ od“.

⁹⁶⁰ Tubat J.

⁹⁶¹ Chebil J.

⁹⁶² J vynechává „nezažijí“.

ale v zimě zažijí sníh - kvůli chladu vzduchu. Pokud jde o západ Indického moře, když námořníci přejdou nížinu Aden, první zemí, se kterou se setkají, je poloostrov zvaný „země Berberů“,⁹⁶³ který je obydlený a je v něm rasa Zang,⁹⁶⁴ spojená se zemí Súdánu⁹⁶⁵ a v tomto západním⁹⁶⁶ regionu se nacházejí země Zānaḡ a Zang.⁹⁶⁷ Všichni, které jsme zmínili, a ostatní⁹⁶⁸ mezi těmi <lidy>, kteří se nacházejí v této západní oblasti, jsou na ostrovech a nikdo z těchto <lídí> se nedostane na pevninu a neví, že je spojena s pevninou (kontinenty). Tito lidé pro nás nedefinovali⁹⁶⁹ severní a jižní hranici těchto dvou moří, ani <nepopsali> národy, které v těchto dvou oblastech žijí.

(8.14) Kdo chce <dosáhnout> Číny, proplouvá východem Indického moře a putuje po něm, dokud se nedostane do Číny. Kdo chce <dosáhnout> Zang, vydá se⁹⁷⁰ na západ od něj (Indického moře), dokud nedosáhne místa v Zang, jakého chce. Ten, kdo si přeje <dosáhnout> Zānaḡ,⁹⁷¹ odkloní se k jeho východu, dokud nedosáhne Kalahu;⁹⁷² poté přechází do země Zānaḡ.⁹⁷³ Začínají na⁹⁷⁴ této trase, protože když projdou zemí Zang, přejí si <dosáhnout> do země Zānaḡ,⁹⁷⁵ a dorazí do <oblasti> temnoty, kde každý den zažívají pouze šest hodin denního světla. Z tohoto důvodu směřují do východní oblasti Indického moře až do Kalahu,⁹⁷⁶ poté dorazí do západní oblasti tohoto moře, dokud nedosáhnou země Zānaḡ.⁹⁷⁷

---

⁹⁶³ Barbala J, Berberā v moderním Somálsku.

⁹⁶⁴ J: „Etiopanů z Azinge“.

⁹⁶⁵ Alceuden, tj. Nigrorum J.

⁹⁶⁶ „arabském“, al-Bakrī.

⁹⁶⁷ Azinge et Azebe J.

⁹⁶⁸ J vynechává „a ostatní“.

⁹⁶⁹ J: „Našli jsme tyto národy“.

⁹⁷⁰ vadit J

⁹⁷¹ Regiones Azebe J.

⁹⁷² totum J (= ^{كله}), Jrev (MS S) přidává na okraj: „tj. Culii“.

⁹⁷³ J: „do západní oblasti Azebe“.

⁹⁷⁴ J: „Přebírají“.

⁹⁷⁵ Azebe J.

⁹⁷⁶ totum J.

(8.15) Toto je součet podmínek (podmínky) pro tyto dvě moře, které nám zkušený mořeplavci přidělili. Každé moře má jiný stav než každé jiné v každém ročním období, podle jeho podnebí, zeměpisné šířky a vzdálenosti od oběžné dráhy Slunce v té době. Nemáme však v úmyslu zde zmiňovat všechny podmínky všech moří. Naším jediným cílem při zmínce o různých podmínkách těchto dvou moří je ukázat, že stejně jako Slunce má na Perském moři správné (vlastní) působení, které se liší od jeho správného (vlastního) působení na Indickém moři, tak má nějaké správné (vlastní) jednání na každém moři v každém ročním období, které nemá na každém dalším moři.

---

⁹⁷⁷ ad Zebe J; H vynechává 8.14.

Devátá kapitola: o indikaci Měsíce pro zvířata, rostliny a minerály podle zvyšování a snižování jeho světla.⁹⁷⁸

(9.2a) Vyše jsme uvedli indikaci odlivu a toku vlastní Měsíce a všechny jejich podmínky a to, že Měsíc je příčinou pění mořské vody. Ale není to jen tato slaná mořská voda, která stoupá a klesá se stoupajícím a klesajícím Měsícem a s přibývajícím a klesajícím jeho světlem se zvyšuje a klesá; to dělají i mnohé druhy jiných rodů.⁹⁷⁹ Někdy totiž v případě mnoha věcí zjistíme, že zatímco Měsíc roste ve svém světle a je ve vyvrcholení⁹⁸⁰ určitého místa, dochází v k velkému růstu, a zatímco Měsíc klesá ve svém světle nebo Měsíc klesá z jejich vyvrcholení,⁹⁸¹ dochází jen k malému nárůstu přírůstku.⁹⁸² (9.2b) | To se vyskytuje u mnoha druhů zvířat, stromů, trav a minerálů. Neboť v době přibývání světla⁹⁸³ Měsíce těla zvířat sílí a teplo, vlhkost, nastávající a růst nad nimi převládají; ale po plnosti (opozici) jejich těla slábnou a převládá nad nimi chlad. Směsi (šťávy) v těle člověka, jako krev, hleny a ostatní, zatímco Měsíc ve svém světle přibývá, jdou na povrch jejich těl a žil a povrch těla se zvyšuje vlhkostí a jemným vzhledem. Ale když světlo Měsíce klesá, tyto směsi (šťávy) jdou hluboko do těla a žil a povrch těla se zvyšuje v suchosti.⁹⁸⁴

(9.3) To je patrné u těch, kteří se učili v medicíně. Pokud jde o pacienty, mnoho jejich stavů je známo z nárůstu a poklesu světla Měsíce, protože těla těch, kteří onemocní na začátku měsíce, jsou silnější v odpuzování nemocí a onemocnění, zatímco těla těch, kteří onemocní na konci měsíce, jsou slabší tváří v tvář nemoci. Kvůli rozdílu v podmínkách těl v době zvyšování a snižování světla Měsíce se také liší nemoci. Pokud jde o stav pacientů - den po dni -, je

---

⁹⁷⁸ 9.1

⁹⁷⁹ H: „Nejen v pohybech živlů, ale také v každodenním běhu („usus“) věcí je častá služba měsíční síly.“

⁹⁸⁰ mucemata ... in directo eorum J.

⁹⁸¹ cent capitum J.

⁹⁸² J přidává „v nich“.

⁹⁸³ J vynechává „světla“.

⁹⁸⁴ H: „Zjistí se, že žíly lidského těla jsou na této straně plnější (když Měsíc přibývá), ochablější na této straně (když Měsíc ubývá)“.

znám z každodenního pohybu Měsíce a z jeho příchodu na pravý a levý sextil, kvartil a opozici vůči jeho místu.⁹⁸⁵ Dny, kdy je Měsíc v těchto polohách, se nazývají „známé (kritické) dny“.⁹⁸⁶ Ze stavu Měsíce v těchto dnech je stav pacienta znám.⁹⁸⁷

(9.4) Pokud jde o námořníky a ty, kteří chtějí znát předpověď počasí,⁹⁸⁸ pozorují konjunkci a plný Měsíc a dělají to jako základ pro jejich výpočet. Pak pozorují⁹⁸⁹ příchod Měsíce z té doby do těchto dnů a známé polohy, které jsme pojmenovali. Znají od nich stav větru, oblačnosti, deště,⁹⁹⁰ tepla a chladu. Pokud jde o srst zvířat, Měsíc přibývá na světle, rychle roste, houstne a stává se hojnou. Když Měsíc klesá, růst zpomaluje a nestává se hojným ani hustým.⁹⁹¹

(9.5) Měsíc působí i na živého člověka, protože když člověk v noci dlouho sedí nebo spí pod Měsícem, v jeho těle vyvstává apatie a malátnost a trápí ho nachlazení a bolesti hlavy. Navíc, když je mu vystaveno maso zvířat v noci,⁹⁹² změní se jeho vůně a chuť. Pokud jde o živočišné produkty, které jsou studené, vlhké a bílé, jako je mléko, mozek, vaječný bílek⁹⁹³ a jiné studené a vlhké věci, má na ně Měsíc zjevné účinky. Mléko ve vemenech zvířat totiž roste a je hojné od začátku měsíce až do jeho poloviny, tedy dokud Měsíc ve svém světle přibývá. Když světlo Měsíce klesá, jejich hojnost klesá a nezvyšuje se.

---

⁹⁸⁵ Pravděpodobně místo, kde se nachází, když nemoc začíná nebo je diagnostikována. Srov. H: „Denní trigonální, tetragonální (většina MSS přidává „sextilní“) a opoziční aspekty Měsíce a jeho návrat na první místo zcela hodnotí každodenní utrpení pacientů.“

⁹⁸⁶ H: „tyto dny jsou od ostatních odděleny určitým („certo“; čtení „cretico“?) jménem“.

⁹⁸⁷ J vynechává „Dny, kdy je ... známé“.

⁹⁸⁸ nubilum J.

⁹⁸⁹ J vynechává „konjunkci ... pozorují“.

⁹⁹⁰ J dává „déšť a rosa“ (následující arabštinu MS B).

⁹⁹¹ H vynechává odkaz na zvířecí chlupy.

⁹⁹² H: „světlu Měsíce“.

⁹⁹³ Místo „vaječného bílku má H „dřeň“.

(9.6) Podobně se zvyšuje mozek v hlavách zvířat a tvoří se na začátku měsíce více než na konci měsíce. Stejně tak bílá vajíčka, která se srážejí v břiše ptáků v době nárůstu měsíčního světla, jsou bohatší na bělost a hojnější, nežli ta, která se produkují v břiše⁹⁹⁴ na konci měsíce.

(9.7) Pokud jde o den a noc, je-li Měsíc nad zemí ve východním kvadrantu nebo v azimutu určitého místa, činí mléko vemen ovcí hojným a zvětšuje ho i mozek zvířat. Pokud se v té době produkují vejce v břiše ptáků, bude jejich bělost bohatší než u vajec produkovaných v břiše v jiné denní a noční době. Když Měsíc zmizí a je před nimi skryt, dochází k poklesu všeho, o čem jsme se zmínili. Pokud to člověk prošetří, zjistí, že to, co jsme zmínili, je evidentní.

(9.8a) Ryby v mořích, bažinách,⁹⁹⁵ a tekoucích vodách lze nalézt - od počátku měsíce do úplňku - vycházející ze svých doupat⁹⁹⁶ a z hlubin bažin⁹⁹⁷ a moří, a to⁹⁹⁸ zvyšuje jejich tučnost a velikost. Když je po úplňku až do konjunkce, jdou do svých doupat,⁹⁹⁹ a hlubin moří a vod a neztuční. Pokud jde o den a noc, zatímco se Měsíc blíží ke středu nebe z východu, je vidět, že vycházejí ze svých doupat, a to¹⁰⁰⁰ zvyšuje jejich tučnost. Když Měsíc zmizí,¹⁰⁰¹ skryjí se ve svých doupatech, a to nezvyšuje jejich těla,¹⁰⁰² a jen málo ztuční. (9.8b) | Stejně tak hmyz vychází ze svých doupat více v první polovině měsíce než v jeho druhé polovině. Všechny věci, které štípají nebo kousají, se stávají silnějšími při kousání a bodání,¹⁰⁰³ a více vyhledávají a touží po oběti, a jejich jed je silnější v první polovině měsíce než ve druhé polovině. Také dravá zvířata¹⁰⁰⁴

---

⁹⁹⁴ J vynechává „která se produkují v břiše“. H: „Bílek vajíčka počatého a položeného v první polovině lunace je hojnější“.

⁹⁹⁵ pelagi J.

⁹⁹⁶ receptacula J; spelunce H.

⁹⁹⁷ gurgites J.

⁹⁹⁸ J: „ony“. (?)

⁹⁹⁹ H: „zůstávají ve svých doupatech“.

¹⁰⁰⁰ J: „ony“. (?)

¹⁰⁰¹ J přidává „ze středu nebe“.

¹⁰⁰² J: „jejich těla nenarůstají“.

¹⁰⁰³ J vynechává „a bodání“.

¹⁰⁰⁴ J přidává „jsou silnější a“.

vyhledávají kořist více v první polovině měsíce než ve druhé polovině.¹⁰⁰⁵ (9.8c) | Pokud jde o stromy a sazenice,¹⁰⁰⁶ jsou-li vysazeny, když Měsíc roste ve svém světle nebo se blíží ke středu nebe, zakoření se, vyvinou se a porostou¹⁰⁰⁷ a přinesou ovoce a urychlí jejich klíčení, růst a opylování.¹⁰⁰⁸ Pokud však Měsíc ubývá ve svém světle nebo opouští¹⁰⁰⁹ střed nebe, klíčení není rychlé a opylování je pomalé, a možná uschnou. Navíc mnohé z rostlin, které se nosí (používají se na oblečení), jako len, někdy chátrají; neboť to (Měsíc) pálí a řeže,¹⁰¹⁰ když je to v noci vystaveno Měsíci.¹⁰¹¹

(9.9a) Vlastní indikace Měsíce pro ovoce, aromatické rostliny, semena,¹⁰¹² luštěniny a trávy:¹⁰¹³ zatímco Měsíc ve svém světle přibývá, dokud není plný, jejich růst a přibývání je větší než jejich růst a přibývání v druhé polovině měsíce. To je zřejmé farmářům a zemědělcům,¹⁰¹⁴ nejen všem učencům a učeným¹⁰¹⁵ mezi nimi, ale pro jejich obecnost. Shledávají to u druhů ovoce a luštěnin, jako jsou broskve, melouny, meruňky, okurky, vodní melouny, dýně, [a u druhů luštěnin a ovoce],¹⁰¹⁶ a také zažívají svými smysly zjevné indikace: od počátku měsíce až do jeho středu; více roste, vzrůstá a tvoří se,¹⁰¹⁷ nežli to, co roste a vzrůstá od doby úbytku <světla> Měsíce¹⁰¹⁸ do konce měsíce. (9.9b) | V době dne a noci, kdy Měsíc vychází a je v kulminaci, roste a vzrůstá více, nežli to, co roste a vzrůstá v ostatních denních a nočních časech. Pokud

---

¹⁰⁰⁵ H: „Podobně hmyz a hadi, divoká zvířata a jestřábi jsou ostřejší a horlivější při lovu v první polovině lunace“.

¹⁰⁰⁶ Za „stromy a sazenice“ má H „štěpy“ („insitiones“).

¹⁰⁰⁷ J: „klíčit“.

¹⁰⁰⁸ J: „rodit, klíčit a přinášet ovoce“.

¹⁰⁰⁹ J: „vzdálený od“.

¹⁰¹⁰ H: „Měsíc vysychá a spaluje mnoho rostlin, jako je len“.

¹⁰¹¹ J dává „když je Měsíc viditelný“, s arabským MS P.

¹⁰¹² J: „obiloviny“.

¹⁰¹³ J: „hrozny“ (čtení **اعتاب**).

¹⁰¹⁴ J: „farmáři, osévači a plantážníci“.

¹⁰¹⁵ J vynechává „a učeným“.

¹⁰¹⁶ Za „broskve... ovoce“ má J „pescharii (persica Jrev) et botefles et prune et cucumeres (cucumeres) pepones et cucurbitas Jrev) et cetere species olerum“.

¹⁰¹⁷ J vynechává „a tvoří se“.

¹⁰¹⁸ J vynechává „roste a vzrůstá ... Měsíce“.

jde o minerály,¹⁰¹⁹ od počátku měsíce do úplňku vznikají (formují se) a zvyšují podstatu svých látek (drahokamy), a jejich záři, jasnost,¹⁰²⁰ a čistoty¹⁰²¹ více, nežli když se utvářejí a rostou v <době> úbytku světla Měsíce do konjunkce. Jeho působení je dokonce častější a je patrné u měkkých látek. To je evidentní a je to známo horníkům.

(9.10) Měsíc má mnoho vlastností při změně těl zvířat, rostlin a minerálů, které najde každý, kdo je hledá. Nezmiňujeme je, protože v této naší knize si neklademe za cíl popsat každou vlastnost, kterou má Měsíc ve věcech. Na tomto místě bychom chtěli zmínit pouze,¹⁰²² že Měsíc má vlastnost měnit věci, již nemají žádné jiné planety.

(9.11) Třetí část knihy úvodu je dokončena.

---

¹⁰¹⁹ Almaadin ... t.j. loca in quibus efficiuntur metalla J; Jrev přidává „a drahokamy“.

¹⁰²⁰ J vynechává „jasnost“.

¹⁰²¹ H pouze říká, že mají „větší hodnotu“ („digniora“).

¹⁰²² J vynechává „neklademe ... zmínit“.

IV. část¹⁰²³

(1.1) Čtvrtá část knihy úvodu do astrologie.¹⁰²⁴ Má devět kapitol.

(1.2) První kapitola: o přirozenosti (povaze) sedmi planet rychlých v pohybu - podle Ptolemaiova líčení.

Druhá kapitola: o povaze planet a dobrodějích a škůdcích mezi nimi - podle popisu většiny astrologů.¹⁰²⁵

Třetí kapitola: o našem vyvrácení těch, kteří tvrdili, že přirozenosti (povahy) planet, a dobrodějů a škůdců mezi nimi,¹⁰²⁶ jsou známy pouze z jejich barev.

Čtvrtá kapitola: o našem ustanovení¹⁰²⁷ vyhledávání dobrodějů a škůdců podle metody¹⁰²⁸ filozofů.

Pátá kapitola: o poznání, která¹⁰²⁹ planeta je dobrotivá (dobrodějem) a která zlovolná (škůdcem).

Šestá kapitola: o rozdílech v podmínkách dobrodějů a škůdců a změně jednoho z nich na povahu druhého.

Sedmá kapitola: o přirozenostech (povahách) planet, jejich změně z jedné přirozenosti na druhou a síle nebo slabosti jejich přirozenosti, která je jejich podstatou.¹⁰³⁰

Osmá kapitola: o mužských a ženských planetách (o maskulinitě a feminitě planet).

---

¹⁰²³ The Great Introduction to Astrology by Abū Ma'šār. Vol. 1. The Arabic Original and English Translation. Ed. and tr. Keiji Yamamoto,† Charles Burnett. Islamic Philosophy, Theology and Science. Texts and Studies. Ed. Hans Daiber, Anna Akasoy, Emilie Savage-Smith. Vol. 106/1. Brill. LEIDEN | BOSTON. 2019. S. 345.

¹⁰²⁴ J vynechává „úvodu do astrologie“.

¹⁰²⁵ většiny astrologů] určití astrologové lidí („plebeius“) H.

¹⁰²⁶ jejich dobré a špatné štěstí H.

¹⁰²⁷ HJ vynechávají „našem ustanovení“.

¹⁰²⁸ J vynechává „metody“.

¹⁰²⁹ jaké třídy (druhu) („qualis“) J passim; Jrev nahrazuje „quis“ („která“).

¹⁰³⁰ povaha, která je jim vlastní] přirozenostech v určitých časech J (= arabština MS P); jejich vliv na pohyby času H.

Devátá kapitola: o denních a nočních planetách.

První kapitola: o přirozenosti (povaze) sedmi planet rychlých v pohybu - podle Ptolemaiova líčení.¹⁰³¹

(1.4a) Hned po Dvourohém¹⁰³² byla řada řeckých králů,¹⁰³³ Alexandr, syn Filipův, z nichž každý se jmenoval Ptolemaios, tedy deset, devět mužů a¹⁰³⁴ žena.¹⁰³⁵ Žili v¹⁰³⁶ Egyptě a jejich vláda trvala 275 let.¹⁰³⁷ Většinu z nich tvořili mudrci a jedním z nich byl Ptolemaios Moudrý,¹⁰³⁸ který složil knihu Almagest¹⁰³⁹ o příčinách¹⁰⁴⁰ pohybu sféry a všech planet v ní. Další z nich složil knihu o astrologii¹⁰⁴¹ a ta je připsána Ptolemaiovi, autorovi knihy Almagest. Někdy se říká, že ten, kdo napsal knihu astrologie, napsal také knihu Almagest.¹⁰⁴² (1.4b) | Správnou odpověď nelze odlišit od nesprávné, ale ten, kdo byl autorem knihy o astrologii, se ve své knize zmínil o povaze planet a jejich příčinách.¹⁰⁴³ Začal tím, že Slunce postupně a pomalu ohřívá a vysychá. V tomto je to zřetelnější a evidentnější v činnosti, nežli u ostatních planet, kvůli jeho velikosti, a protože - když se zvedne nad náš zenit - zvyšujeme teplo.¹⁰⁴⁴ Tvrdil, že povahou Měsíce je vlhkost - kvůli

---

¹⁰³¹ 1.3

¹⁰³² Alexandr Veliký.

¹⁰³³ řada bohatých mužů (králů Jrev) Řeků byla moudrá (moudrá = arabský MSS BL) J.

¹⁰³⁴ J vynechává „devět mužů a“.

¹⁰³⁵ Tj. Ptolemaios I – IX a Kleopatra. H zmiňuje pouze deset králů a žádnou ženu.

¹⁰³⁶ Směřující do J.

¹⁰³⁷ Ptolemaiovci vládli od 305 do 30 př. n. l.

¹⁰³⁸ J vynechává „moudrý“; H nahrazuje z Filadelfie (Alaşehir) (pravděpodobně nesprávné čtení arabského **فلودي**, což je nesprávné čtení slova „Claudius“, ale v arabštině se v této souvislosti neobjevuje).

¹⁰³⁹ H přidává „v řeckém („ionica“) jazyku“.

¹⁰⁴⁰ důvodu (příčině) J.

¹⁰⁴¹ Tj. Tetrabiblos.

¹⁰⁴² H dává: „Několik lidí přisuzuje pojednání o astrologii ve čtyřech částech stejnému muži, ale jiní jej přisuzují jednomu z dalších <Ptolemaiů>“.

¹⁰⁴³ Tetrabiblos, I, 4. H interpretuje: „Nemáme v úmyslu rozhodovat o tom, který názor je pravdivý, kromě toho, že když v té knize <rozebírá> podstatu planet, zabýval se příčinami věcí méně přesným způsobem“.

¹⁰⁴⁴ H přidává „a když ustoupí, zanechá chlad“.

blízkosti jeho sféry vůči zemi a přijímání par, které z ní stoupají.¹⁰⁴⁵ Tvrdil, že povahou Saturnu je chlad a sucho - kvůli vzdálenosti jeho sféry od tepla Slunce a vzdálenosti od vlhkosti par¹⁰⁴⁶ země. Tvrdil, že povahou Marsu je teplo a sucho - kvůli podobnosti jeho barvy s ohněm a jeho blízkosti ke Slunci. (1.4c) | Protože je (Slunce) pod ním (Mars), stoupá k němu jeho teplo a ohřívá ho. Tvrdil, že Jupiter je mírný ve směsi (kompozici), protože jeho sféra je mezi sférami Saturnu a Marsu, a proto se jeho povahou stává mírné teplo a vlhkost. Tvrdil, že povahou Venuše je mírné teplo a vlhkost. Pokud jde o teplo, je to kvůli blízkosti její sféry¹⁰⁴⁷ vůči Slunci. Pokud jde o vlhkost, je to kvůli tomu, co se děje z vlhkých par, které obklopují¹⁰⁴⁸ zemi. Tvrdil, že povahou Merkuru je někdy sucho a někdy vlhkost. Pokud jde o jeho sucho, je to kvůli jeho blízkosti ke Slunci a že se od něj příliš neodděluje. Pokud jde o jeho vlhkost, je to kvůli blízkosti jeho sféry vůči sféře Měsíce.¹⁰⁴⁹ To je to, co Ptolemaios udržoval o povaze planet, a jeho argumenty pro toto.

(1.5a) Nyní se zmíníme o tom, co je vinou v tom, co řekl.¹⁰⁵⁰ Pokud jde o to, co tvrdil o Slunci a jeho ohřívání věcí - postupně a pomalu -, je to patrné z jeho působení.¹⁰⁵¹ Co se týče jeho tvrzení, že podstatou Měsíce je vlhkost - kvůli blízkosti jeho sféry vůči zemi a jeho recepce par, které z ní stoupají -, to vyvrací mudrcové, protože vzdálenost mezi povrchem země a nejbližší polohou Měsíce je přibližně 128 094 mil, což dává míli coby 3 000 loktů. To je patrné v knize, v níž jsou zmíněny vzdálenosti nebeských těles vůči sobě navzájem.¹⁰⁵² (1.5b) | Nejvyšší výška par z povrchu země v atmosféře je 16 stadií¹⁰⁵³ podle toho, co prohlašoval Filozof, a stadium¹⁰⁵⁴ je 400 loktů, tj. dvě míle plus desetina a

¹⁰⁴⁵ J přidává „k němu“.

¹⁰⁴⁶ J vynechává „par“.

¹⁰⁴⁷ J vynechává „její sféry“.

¹⁰⁴⁸ jež obklopuje] J.

¹⁰⁴⁹ H dává „Merkur je nyní suchý, nyní mokrý, jak právě stoupá ke Slunci, a právě se naklání ke sféře Měsíce“.

¹⁰⁵⁰ H to uvádí v poetičtější podobě: „určití lidé, kteří se touto povahou věcí zabývali hlouběji, nejsou schopni projít prohlášením, které je od tak velkého člověka tak nečekané, aniž by se divili“.

¹⁰⁵¹ H vynechává „Pokud jde ... působení“.

¹⁰⁵² H má: „z knih je zřejmé, že intervaly nebeských těles...“.

¹⁰⁵³ asthari J (srov. arabský MSS CL قسطاري); stadia Jrev H.

třicetina.¹⁰⁵⁵ Vzhledem k tomu, že nejvyšší výška par ve vzduchu, které stoupají ze země, je dvě míle plus desetina a třicetina¹⁰⁵⁶ a nejbližší vzdálenost Měsíce od povrchu země¹⁰⁵⁷ je přibližně 128 094 mil, odkud¹⁰⁵⁸ se výpary ze země dostávají na Měsíc tak, že mění svou povahu? Také pokud Měsíc přijímá páry, pak páry mění svou podstatu (povahu); pokud páry mění svou podstatu (povahu), patří k ní transformace,¹⁰⁵⁹ změna a poškození, jež patří k pozemským látkám, které přijímají páry. Páry tedy nedosahují Měsíce a ten od nich nic nepřijímá.¹⁰⁶⁰

(1.6a) Pokud jde o Mars, zmiňuje, že jeho podstata (povaha) je horká, suchá a spalující, protože jeho barva je podobná barvě ohně, a protože sluneční světlo na něj působí, protože je nad Sluncem. Učinil přirozenost (povahu) Slunce podobou ohni, protože se pohybuje vzhůru a ohřívá svou povahou vše, co je v jeho blízkosti, nebo jej jeho teplo ovlivňuje stejně jako oheň. Toto je nepravdivé tvrzení pro ty, kteří zkoumali přírodní vědy, protože tvrdí, že teplo, které najdeme ze Slunce, je výsledkem jeho pohybu nad námi. Činnost Slunce na sféru a na planety není jako činnost ohně na tyto věci, které jsou <kolem nás>. (1.6b) | Ani to (Slunce), ani žádná z planet nesouvisí s teplem, chladem, vlhkostí a suchem ve své vlastní přirozenosti, protože nejsou složeny z žádného z těchto <prvků>.¹⁰⁶¹ Také nedostávají jednu z nich, protože žádné tělo nedostává žádnou z těchto přirozeností (prvků),¹⁰⁶² kromě té, která je z nich složena. Všechny planety se od toho liší, protože jsou to jednoduché látky. Planety tedy z těchto čtyř prvků nic nedostávají a to není v jejich povaze. Pokud by

---

¹⁰⁵⁴ asthari J.

¹⁰⁵⁵ dvě míle a stadium H, správně; arabský MSS Abū Ma'sara a J se mýlí (možná originál má „dvě míle plus desetina minus třicetina“), srov. al-Kindī, „O důvodu, proč je vyšší atmosféra studená...“ (On the Reason why the Higher Atmosphere is Cold ...), 26 (cit. Ptolemaia), Adamson a Pormann, The Philosophical Works of al-Kindī, s. 216. Tyto informace nelze nalézt ani u Aristotela, ani u Ptolemaia.

¹⁰⁵⁶ J vynechává „Vzhledem ... třicetina“.

¹⁰⁵⁷ J přidává „jak jsme řekli“.

¹⁰⁵⁸ J přidává „nebo jak („quomodo“)“.

¹⁰⁵⁹ J vynechává.

¹⁰⁶⁰ H vynechává „páry... od nich“.

¹⁰⁶¹ J přidává „prvky“.

¹⁰⁶² elementa J.

planety dostávaly teplo ze Slunce a staly by se horkými jako látky, které vidíme kolem sebe, měnily by své barvy směrem k hoření nebo by po mnoha dnech a letech vyhořely.¹⁰⁶³

(1.7a) Když se zmínil o Venuši, tvrdil, že má mírnou směr a že její podstatou (povahou) je teplo a vlhkost. Pokud jde o teplo, zmínil se, že je to¹⁰⁶⁴ kvůli její (Venuše) blízkosti ke Slunci; pokud jde o vlhkost, kvůli vlhké páře stoupající ze země, která ji zasáhne. Pokud jde o to, co tvrdil o vlhké páře stoupající ze země, která ji ovlivňuje, víme, že sféra Venuše je nad sférou Měsíce a vysvětlili jsme,¹⁰⁶⁵ že pára, která stoupá ze země,¹⁰⁶⁶ nedosahuje sféry Měsíce. Odkud¹⁰⁶⁷ se dostává do sféry Venuše? (1.7b) | Pokud jde o jeho výrok, že působí trochu tepla ze Slunce a jeho povaha je horká - kvůli blízkosti Slunci -, pokud je povaha Slunce podobná povaze ohně, zahřívá vše, co se k němu přiblíží; pokud se Mars stává horkým a suchým - kvůli své blízkosti Slunci -, je nutné, aby teplo a suchost povahy Slunce měly větší vliv na povahu Venuše, a že není vlhká ve své přirozenosti, neboť Slunce vysušilo svou blízkostí vlhkost.

(1.8) Poté, když zmínil Saturn, tvrdil, že je chladný a suchý, a tvrdil, že jeho chlad je kvůli jeho vzdálenosti od tepla¹⁰⁶⁸ Slunce, a že jeho suchost je kvůli jeho vzdálenosti od vlhkosti páry země. V předešlém jsme vyvrátili argument, že Slunce má vliv na zahřívání těl planet, a že když je planeta daleko od Slunce, stává se studenou ve své podstatě (přirozenosti); když se (planeta) přiblíží k němu (Slunci), stává se horkou ve své podstatě (přirozenosti), a¹⁰⁶⁹ že zemské páry ovlivňují

---

¹⁰⁶³ Abychom zdůraznili smysl poslední věty, H opět lyricky vylešťuje: „Proč by Mars nezčernal - kvůli neustálému působení tepla, nebo Saturn nezbledl - kvůli nenapravitelnému chladu, nebo tento (Mars) neshořel v určité době neutuchajícím plamenem, nebo tento (Saturn) nezanikl, kvůli věčnému chladu – věci, které vidíme, přirozeně vznikají v látkách, které jsou schopny přijímat takové síly?“

¹⁰⁶⁴ J vynechává „zmínil se, že to je“.

¹⁰⁶⁵ J vynechává „ovlivňuje... vysvětlili“.

¹⁰⁶⁶ J vynechává „která stoupá ze země“.

¹⁰⁶⁷ J přidává „nebo jak“.

¹⁰⁶⁸ J vynechává „tepla“.

¹⁰⁶⁹ nebo J.

planety tak, že se stávají vlhkými - kvůli své blízkosti k nim, nebo se stávají suchými - kvůli své vzdálenosti. Chlad Saturnu proto není kvůli jeho vzdálenosti od Slunce, a jeho sucho není kvůli jeho vzdálenosti od par země.

(1.9) Při zmínce o Jupiteru tvrdil, že je ve směsi (kompozici) mírný, protože jeho sféra je mezi studeným Saturnem a horkým Marsem, a že oba spolupracují a jsou směsí s jeho přirozeností; stává se tedy mírným. A tak učinil povahu Jupitera náchylnou k horku a chladu. V tom, co předchází, jsme vyvrátili, že Mars je horký ve své podstatě (přirozenosti), nebo¹⁰⁷⁰ Saturn je studený ve své podstatě (přirozenosti), a že každá planeta může přijmout jednu z těchto čtyř přirozeností. Jupiter tedy nedostává přirozenost tepla a chladu a nic z toho není ve své podstatě – nic horkého, studeného, mokrého a suchého jako teplo, chlad, vlhkost a sucho, které se nachází kolem nás.¹⁰⁷¹

(1.10) Pokud jde o Merkur, zmínil, že je někdy suchý a někdy vlhký. Jeho suchost je způsobena blízkostí Slunce, jeho vlhkost je způsobena blízkostí jeho sféry vůči sféře Měsíce a tím, že ho ovlivňuje a zvlhčuje zemská pára. Pokud jde o to, co zmínil o jeho suchosti - kvůli blízkosti jeho sféry vůči Slunci -, pokud by tomu tak bylo, bylo by nutné, aby Venuše byla sušší než Merkur, protože její sféra je blíže Slunci než Merkura. Několikrát jsme vyvrátili, že Slunce ohřívá nebo vysušuje těla planet. Pokud jde o jeho výrok, že jeho vlhkost je způsobena blízkostí jeho sféry vůči¹⁰⁷² Měsíci, a proto, že pára země ovlivňuje Měsíc, (pára) jej zvlhčuje (Merkura), již jsme vyvrátili, že se planety navzájem zvlhčují a že se pára, která ze země stoupá, dostává do sféry Měsíce. Jak je tedy možné, že dosáhne sféry Merkuru a zvlhčí jej?¹⁰⁷³

---

¹⁰⁷⁰ a J.

¹⁰⁷¹ je J.

¹⁰⁷² J přidává „sféře“.

¹⁰⁷³ H uzavírá tuto kapitolu slovy: „Nebeská tělesa, která nejsou složena z těchto prvků, ale z určité jiné podstaty, poskytují vedení („ducatus“) pro to, co se děje s těmito (nižšími věcmi) jejich jednoduchou formou, jejich jednoduchou účinností a jejich přirozeným pohybem“.

¹⁰⁷⁴Druhá kapitola: o povaze planet, a o dobrodějných (dobrodějích), škodlivých (škůdcích) a smíšených¹⁰⁷⁵ - podle popisu většiny astrologů.

(2.2) Vzhledem k tomu, že chceme zmínit povahy planet a dobroděje, škůdce a smíšených¹⁰⁷⁶ mezi nimi, podle popisu většiny astrologů, začneme tím, že v souhrnu¹⁰⁷⁷ zmíníme čtyři prvky a kompozitní směsi,¹⁰⁷⁸ a jejich povahy a vlastnost.¹⁰⁷⁹ Děláme to proto, že tvrdili, že při porovnávání¹⁰⁸⁰ jejich povah s povahou čtyř prvků a složených směsí znají dobroděje, škůdce a smíšené mezi planetami.¹⁰⁸¹ Pokud jde o to, co zmiňují o povahách čtyř prvků a složených směsí, hovořili o nich správně.¹⁰⁸² Pokud jde o jejich analogii s nimi (planetami), je to falešná analogie, protože se ve své analogii zmýlili a sešli z cesty korektnosti.¹⁰⁸³

(2.3) Začali tím, že starověcí učenci se shodli, že existující věci pod sférou Měsíce se skládají ze čtyř prvků,¹⁰⁸⁴ kompozitních směsí a jednotlivých látek, jež se z nich vyrábějí. Pokud jde o čtyři živly (prvky), jsou to oheň, vzduch, voda a země; směsí jsou žlutá žluč, krev, hlen a černá žluč.

(2.4a) Všeobecnost starověkých souhlasila s tím, že tyto čtyři prvky mají povahu a vlastnost, ale nemají¹⁰⁸⁵ žádné barvy ani chutě¹⁰⁸⁶ a že vše, co je z nich vyrobeno, má barvy a chutě. Tvrdili totiž, že oheň ve skutečnosti nemá žádnou

---

¹⁰⁷⁴ 2.1

¹⁰⁷⁵ H vynechává „a smíšených“.

¹⁰⁷⁶ H vynechává „a smíšených“.

¹⁰⁷⁷ narratio absoluta J; jistý méně jemný argument používající jazyk obyčejného davu H.

¹⁰⁷⁸ J je jasnější: „šťávy, které se z nich skládají“.

¹⁰⁷⁹ vlastnosti J.

¹⁰⁸⁰ probarent J.

¹⁰⁸¹ colera J.

¹⁰⁸² J vynechává „povahách ... správně“.

¹⁰⁸³ J zavádí křesťanský tón: „Byli svedeni ve svých důkazech a zbloudili z cesty pravdy“.

¹⁰⁸⁴ „čtyř prvků“ J.

¹⁰⁸⁵ J vynechává „povahu ...“

¹⁰⁸⁶ J přidává „patřičné“.

barvu - to, co vidíme jako jeho barvu, je podle těla, které přijímá působení ohně -, a že jeho vlastností je teplo a jeho působení spalování. Vzduch je tělo, které nemá barvu, ale je vnímavé k barvám; jeho vlastností je vlhkost a jeho působení¹⁰⁸⁷ vyvolává věci a způsobuje jejich růst. (2.4b) | Voda ve skutečnosti nemá žádnou barvu a to, co se považuje za¹⁰⁸⁸ její barvu, závisí na tom, v čem je voda, a její vlastností je chlad a její působení vyživuje věci. Země ve skutečnosti nemá žádnou barvu, ale to, co je viděno¹⁰⁸⁹ jako její barva, je podle par, které jsou v ní, a podle způsobu, jakým ji mění, a její vlastností je suchost a její činností je zachování věcí. (2.4c) | Co se týče chutí,¹⁰⁹⁰ oheň a vzduch nemají žádnou chuť. Země a voda mají odlišnou chuť, protože každé místo na zemi má jinou chuť než jiné místo; je to kvůli rozdílu par, které v nich jsou. Pokud jde o vodu, její chuť se nalézá podle povahy¹⁰⁹¹ místa, kde je voda, protože pokud je toto místo dobré, chuť vody, která je v něm, je sladká; pokud je to místo slané, chuť této vody¹⁰⁹² je slaná. Tyto čtyři prvky tedy nemají ve skutečnosti barvu ani chuť; mají pouze povahu a vlastnost podle toho, co jsme již zmínili.

(2.5a) Někteří starověcí s nimi souhlasili v tom, co říkali o povaze těchto prvků a jejich vlastnosti, ale nesouhlasili s nimi ohledně barev a chutí. Ti¹⁰⁹³ tvrdili, že některé z těchto prvků mají barvu a chuť, ale jeden z nich má barvu - a nemá chuť -, a jeden z nich nemá barvu ani chuť, ale je vnímavý k barvám a chutím. Dva prvky, které mají barvy a chutě, jsou voda a země. Barva vody je bílá a její chuť je sladká; barva země je barva prachu a bledá¹⁰⁹⁴ a její chuť je hořká.¹⁰⁹⁵ Někteří řekli, že chutí země je sladkost; jejich argumentem bylo, že země přispívá k tomu, že věci rostou, a že pokud je její chuť hořká, jak to může přinést růst? To je jejich argument. (2.5b) | Co má barvu a nemá chuť, je oheň; jeho barva je červená.

---

¹⁰⁸⁷ J vynechává „jeho působení“.

¹⁰⁸⁸ J vynechává „co se považuje za“.

¹⁰⁸⁹ vidíme J.

¹⁰⁹⁰ J vynechává „Co se týče chutí“.

¹⁰⁹¹ náklonnost J.

¹⁰⁹² J přidává „co je v ní“.

¹⁰⁹³ Pro některé J.

¹⁰⁹⁴ J vynechává „a bledá“.

¹⁰⁹⁵ Jrev přidává pasáž přisuzovanou Apollónovi (Apollonius).

Jejich argumentace pro to je z ohně, který je vytažen ze srážení¹⁰⁹⁶ dvou látek dohromady nebo z blesku. Řekli, že i když se barva toho ohně, který vidíme v atmosféře, liší od skutečné definice rudosti, které oheň má, mírným zvýšením nebo zmenšením, podle těla, ve kterém je barva ohně vidět, je mu mezi barvami nejbližší. Co nemá ani chuť, ani barvu, ale je vnímavé k barvám a chutím, je vzduch, protože přijímá kontrasty v barvách, jako je bílá, černá a to, co je mezi nimi. Podle něj (vzduchu) je médium mezi věcí, která má chuť, a chuťovým smyslovým orgánem.

(2.6) Informace o těchto¹⁰⁹⁷ prvcích a jejich podmínkách ponecháváme stranou, protože se je zde nesnažíme zkoumat, ani se o nich v budoucnu nebudeme zmiňovat,¹⁰⁹⁸ není-li třeba, abychom se o tom zmiňovali.¹⁰⁹⁹

(2.7) Pokud jde o čtyři složené směsi, jedná se o žlutou žluč, krev, hlen a černou žluč. A všichni starověcí se shodli, že každá z těchto čtyř směsí má povahu, vlastnost, barvu a chuť. Jejich barvy jsou uchopeny zrakem; jejich chutě uchopené chuťovým smyslem.¹¹⁰⁰ Pokud jde o jejich <přirozenosti>, jíž je teplo, chlad, vlhkost a sucho, tvrdili, že jsou¹¹⁰¹ uchopené barvou, chutí nebo dotykem.¹¹⁰² Pokud jde o vlastnost¹¹⁰³ věcí, je uchopena svými činy, které se objevují v okamžiku, kdy se jedna věc přibližuje druhé, nebo se jedna z nich dotýká druhé.

(2.8) Pokud jde o žlutou žluč, její barva je ohnivá, její chuť je hořká, její přirozenost je teplo a sucho, její vlastností je teplo¹¹⁰⁴ a její působení hoření. To odpovídá povaze a vlastnostem ohně. Pokud jde o krev, její barva je červená, její chuť je

---

¹⁰⁹⁶ et frutectorum J (snad z رافع).

¹⁰⁹⁷ J má „čtyřech“.

¹⁰⁹⁸ in precedentibus (v tom, co předcházelo) J.

¹⁰⁹⁹ H vynechává 2.6.

¹¹⁰⁰ J vynechává „jejich chutě... chuťovým smyslem“.

¹¹⁰¹ mohou být J.

¹¹⁰² H vynechává „nebo dotykem“.

¹¹⁰³ J dává množné číslo.

¹¹⁰⁴ J vynechává „a sucho, její vlastností je teplo“.

sladká, její přirozenost je teplo a vlhkost, její vlastností je vlhkost a její činností¹¹⁰⁵ je plodit a růst. To odpovídá „povaze“ a vlastnostem vzduchu. Pokud jde o hlen, jeho barva je bílá, jeho chuť je slaná, jeho přirozenost je chlad a vlhkost, jeho vlastností je chlad a jeho působení vyživuje věci. To odpovídá povaze a vlastnostem vody.¹¹⁰⁶ Pokud jde o černou žluč, její barva je prachová barva a bledá,¹¹⁰⁷ její chuť je kyselá, její přirozenost je chlad a suchost, její vlastnost je suchost a její působení omezuje věci.¹¹⁰⁸ To odpovídá povaze a vlastnostem země. Jedná se o podstatu prvků a směsí, které zmínili.

(2.9) Pak tyto věci srovnávali špatnou analogií, v níž se mýlili, protože říkali, že všechny planety jsou vnímavé k barvám. Chceme-li tedy znát jejich povahu, poznali bychom to pouze z jejich barev, protože jsou to jednoduché látky bez chuti, neboť chutě patří pouze každé látce složené z těchto prvků. Jelikož člověk nepotřebuje chuťový smysl k tomu, aby poznal své přirozenosti, jsou nám vzdálené a není možné, abychom jejich přirozenost vyvodili dotykem, jejich teplé, studené, mokré nebo suché¹¹⁰⁹ povahy jsou uchopeny pouze podle jejich vnímavosti k barvám, na základě jejich předchozího konstatování, že přirozenosti věcí jsou uchopeny barvami.

(2.10) Řekli, že určité věci jsou chápány z jiných věcí, a my odvodíme, co je před námi skryté a vzdálené od toho, co vidíme před očima a co je blízko nás. Tyto směsi a prvky jsou blízko nás, ale planety jsou od nás vzdálené. Odvozujeme povahu¹¹¹⁰ planet z povahy prvků a směsí a jejich barev, protože tyto směsi a další jednotlivé věci, které jsou dány z¹¹¹¹ prvků, s jejich barvami a zbytkem jejich vlastností, pocházejí z mocí planet podle jejich přirozeností a barev. Lze pouze

---

¹¹⁰⁵ vlastnost její činnosti J.

¹¹⁰⁶ J vynechává „To odpovídá ... vody“.

¹¹⁰⁷ fuscus et quasi niger J; fuscus H.

¹¹⁰⁸ H kombinuje vlastnost a činnost do „virtus“ a připisuje šťávám tři lékařské účinnosti vegetativní duše: „generativa, nutritiva“ a „retentiva“ (čtvrtá virtus, „expulsiva“, není zahrnuta).

¹¹⁰⁹ J dává podstatná jména: teplo, chlad, vlhkost a sucho.

¹¹¹⁰ těchto J.

¹¹¹¹ J přidává „čtyř“.

dedukovat jejich povahu¹¹¹² podle toho, zda barva odpovídá barvě těchto směsí a prvků.¹¹¹³ Když vidíme, že barva určité planety odpovídá barvě jedné ze čtyř¹¹¹⁴ směsí, víme, že povaha této planety odpovídá povaze této směsi a povaze prvku jí odpovídajícího (směsi)¹¹¹⁵ v přírodě a vlastnosti. Když je barva planety odlišná od barvy čtyř směsí, smícháme její barvu¹¹¹⁶ a učiníme její podstatu odpovídající tomu, co se podobá její barvě v době smíchání.

(2.11) Řekli, že vzhledem k tomu, že barva černé žluči je prachová barva a bledá a její povaha je zemská a studená a suchá, a barva Saturnu je prachové barvy a bledá, víme, že to (Saturn) odpovídá oběma¹¹¹⁷ povahou chladu a suchosti a v jejich vlastnosti a působení. Říkají, že protože vidíme, že barva žluté žluči je podobná rudosti a¹¹¹⁸ ohni a povaha obou je horká a suchá a barva Marsu je podobná její barvě, víme, že odpovídá oběma¹¹¹⁹ v povaze tepla a sucha a jejich vlastnosti a působení.¹¹²⁰

(2.12) Pokud jde o Slunce, řekli, že jeho přirozeností je teplo a sucho. To je ze dvou důvodů: První je, že jeho barva¹¹²¹ je podobná barvě uhlíků, které silně hoří; jeho povahu posuzujeme jako teplo a suchost, jak jsme posoudili¹¹²² Mars. Druhým je, že teplo je z jeho působení patrné, protože zahřívá látky a vysušuje vlhkost, která v nich je.

(2.13) Pokud jde o Venuši, řekli, že jelikož vidíme, že její barva je mezi bílou a žlutou a tato barva se liší od barev těchto složených povah, mísíme její barvu a spojujeme její povahu s tím, co je podobné její smíšené barvě. Kvůli žluté

---

¹¹¹² J přidává „a barvy“.

¹¹¹³ J vynechává „a prvků“.

¹¹¹⁴ J vynechává „jedné ze čtyř“.

¹¹¹⁵ prvek, jemuž směr odpovídá J.

¹¹¹⁶ J glosuje: „tj. budeme pro to hledat směr“.

¹¹¹⁷ to J.

¹¹¹⁸ J vynechává „rudosti a“.

¹¹¹⁹ to J.

¹¹²⁰ v povaze... působení] povahou v teple a suchu J.

¹¹²¹ jeho barva] to J.

¹¹²² J přidává „povahu“.

barvě a podobnosti její barvy se žlutou žlučí ji dáváme do souvislosti s teplem, a kvůli bílé barvě a podobnosti její barvy s hlenem ji dáváme do souvislosti s vlhkostí. Jelikož jsou v ní vyvážené bílá a žlutá, vztahujeme její povahu k mírnému teplu a vlhku. To odpovídá povaze krve a vzduchu a jejich vlastnostem a působení.

(2.14) Pokud jde o Jupiter, řekli, že jelikož vidíme, že jeho barva je podobná bílé a mírně se mění na žlutou,¹¹²³ smícháme <to>, stejně jako když jsme smíchali povahu Venuše. Říkáme, že povahou Jupitera je mírná vlhkost a teplo. To odpovídá povaze krve a vzduchu a jejich vlastnosti a působení.¹¹²⁴

(2.15) Pokud jde o Měsíc, řekli, že jelikož vidíme, že jeho barva je podobná bílé a vidíme v něm trochu bledosti, spojujeme jeho povahu s vlhkostí kvůli bílé v něm, a s chladem kvůli bledosti v něm.¹¹²⁵ Říkáme, že podstatou Měsíce je vlhkost a chlad. To odpovídá povaze hlenu a vody.¹¹²⁶

(2.16) Pokud jde o Merkura, řekli, že jelikož jej vidíme vnímavým k barvám, protože jej někdy vidíme zelený, jindy prachový a někdy odlišným od těchto dvou barev, a to vše v různých časových obdobích, zatímco je ve stejné výšce od obzoru, říkáme, že kvůli její vnímavosti k různým barvám, je Merkur v povaze proměnlivý, avšak nacházíme tyto barvy, které inklinují k barvě prachu, což je barva země, a tudíž je k ní ze všech barev nejbližší. Říkáme tedy, že povaha Merkuru je <nakloněná (inklinující)> k povaze země, která je suchá, <a je> nejbližší ze všech „přirozeností (povah)“.¹¹²⁷

(2.17) Když většina astrologů stanovila přirozenost planet na základě barev, podívali se na povahu každé planety. Když tedy viděli její přirozenost jako teplo a vlhkost nebo chlad a vlhkost, řekli, že toto je povaha vznikání, růstu a života, a

---

¹¹²³ quasi commixtum pallore modico J.

¹¹²⁴ J vynechává „a působení“.

¹¹²⁵ Některé arabské rukopisy, a H obrací „vlhkost“ a „chlad“; srov. H: „Vzhledem k tomu, že skvrnitost makuluje (malé oblasti kontrastní barvy) bílou barvu Měsíce, skvrnitostí se rozumí studená povaha, bílá, vlhká“.

¹¹²⁶ J přidává „a jejich vlastnost“.

¹¹²⁷ J vynechává „nejbližší všech přirozeností“.

nazvali ji dobrodějem. Dívali se na každou planetu, a když viděli její podstatu - jako teplo a sucho nebo chlad a sucho - řekli, že to je podstata poškození a smrti, a označili ji za škůdce. Nazvali každou planetu jiné (smíšené) povahy coby dobročinnou k dobrodějům a škodlivou ke škůdcům.

(2.18) Vzhledem k tomu, že povaha Saturnu podle toho, co udržovali,¹¹²⁸ je studená a suchá a povaha Marsu je horká a suchá, vytvořili z nich škůdce. Protože přirozeností Venuše a Jupitera je teplo a vlhkost a přirozeností Měsíce je chlad a vlhkost, nazvali je dobroději. Pokud jde o Merkur, protože je v povaze odlišný (smíšený), vytvořili z něj dobroděje s dobroději a škůdce se škůdci. Pokud jde o Slunce, zjistili, že jeho povaha odpovídá povaze Marsu v teple a suchu, ale zjistili, že se jedná o denní planetu a přirozenost dne je šťastná.¹¹²⁹ A tak z něj v určitých dobách udělali škůdce, v jiných dobroděje.

(2.19) To je to, co většina astrologů udržovala o přirozenostech a příčinách planet, a dobrodějích, škůdcích¹¹³⁰ a smíšených mezi nimi.

---

¹¹²⁸ J vynechává „podle toho, co udržovali“.

¹¹²⁹ H nahradí „ale zjistili ... šťastí“ za „protože je to univerzální zdroj tepla“ („quia generalis caloris fomentum est“).

¹¹³⁰ J vynechává „škůdcích“.

Třetí kapitola: o našem vyvrácení těch, kteří tvrdili,¹¹³¹ že přirozenosti (povahy) planet, a dobrodějů a škůdců mezi nimi, jsou známy pouze z jejich barev.¹¹³²

(3.2) Již v předchozí kapitole jsme se zmínili o tom, co si většina astrologů udržovala o přirozenosti planet a o dobrodějích, škůdcích a smíšených mezi nimi: věděli to z barev planet, když je srovnávali s barvami směsí a čtyřmi prvky. Jejich prohlášení vyvrátíme čtyřmi argumenty.

(3.3a) Za prvé: Říkáme, že barva Saturnu se liší od barev černé žluči a země, protože Saturn má olověnou barvu. To se liší od dvou barev, které jste porovnali s barvou Saturnu. Pokud jde o Jupiter, i když má žlutou barvu,¹¹³³ jeho barva nesouvisí s bílou barvou, protože když se mísí jedna z ostatních barev s bílou barvou, mění se z definitivně bílé barvy na tu, s níž se mísí. To platí zejména pro Venuši, protože modrá¹¹³⁴ je patrná v její barvě, ale její barvu nevztahujete k bílé.¹¹³⁵

(3.3b) | Pokud jde o Mars, i když je jeho povaha horká kvůli podobnosti barvy s ohněm, víme, že Slunce je v horku silnější než Mars. Barva Slunce by tedy měla být silnější než barva Marsu, přesto ji jako takovou nevidíme. Pokud jde o Merkura, i když jej vidíme odlišnou barvou, není to proto, že je odlišný v povaze, ale proto, že když jej vidíme, je blízko horizontu a v době našeho pozorování jsou mezi námi a ním přítomny různé páry. Pokud jde o barvu Měsíce, ta nesouvisí s bílou, s výjimkou očí člověka, jehož zrak je nedostatečný!

(3.4) Pokud jde o druhý argument, říkáme, že je nutné porovnávat věc s něčím svého druhu, a ne porovnávat s něčím odlišným. Protože pozemské látky se skládají ze čtyř prvků, zatímco těla planet se z nich neskládají, ale jsou to jednoduché látky, člověk nesmí srovnávat jedno s druhým a učinit z povahy nebeských těles teplo, chlad, vlhko a sucho, stejně jako z povahy pozemských látek, a to <výhradně> z důvodu shodě o barvě.

---

¹¹³¹ J vynechává „těch, kteří tvrdili“.

¹¹³² 3.1

¹¹³³ H vynechává „i když má žlutou barvu“.

¹¹³⁴ viriditas J, subalbidus H.

¹¹³⁵ její barva není dokonale bílá J.

(3.5a) Třetí argument. Říkáme, že nerozumíme povaze určité látky, která je pod sférou Měsíce nebo některého z těles planet svou barvou. Vyvozujeme to analogicky z existujících věcí, které jsou pod sférou Měsíce. Říkáme, že jsme viděli látky, které si barevně odpovídají, jako dvě látky, jejichž barva je bílá, černá, červená nebo jiná barva, a vidíme, že se od sebe liší povahou a vlastnostmi. (3.5b) | Například vidíme, že barva sněhu a vápna¹¹³⁶ je bílá, ale sníh je studený a vápno horké.¹¹³⁷ Viděli jsme, že aloe a květ granátového jablka¹¹³⁸ jsou červené, ale povaha květu granátového jablka je studená a povaha aloe horká. Zjistilo se, že mnoho věcí je takových. Vzhledem k tomu, že povaha těchto věcí se navzájem liší, liší se i jejich vlastnost.¹¹³⁹ Pokud mají být věci uchopeny podle jejich barev, pak <když>¹¹⁴⁰ uvidíme dvě látky stejné barvy, jejich povaha a vlastnosti by se neměly lišit. Tímto způsobem se argument stává neplatným, že člověk může pochopit podstatu nebo vlastnost určité existující věci, která je pod sférou Měsíce, nebo podstaty nebo vlastnosti¹¹⁴¹ planet, podle jejich barev.

(3.6) Čtvrtý argument. Říkáme: „Proč tvrdíte, že Saturn a Mars jsou škůdci, zatímco tvrdíte, že svou povahou odpovídají podstatě dvou ze čtyř prvků, tedy ohně a země, a povaze dvou směsí,¹¹⁴² tj. žlutá žluč a černá žluč? Prostřednictvím těchto dvou prvků a směsí vznikají generace, život a růst, a cokoliv patří k povaze generace a života kolem vás, je blahodárné (dobrodějné). Proč tedy tvrdíte, že Saturn a Mars jsou škůdci?“¹¹⁴³ Popíráme, že důvodem neštěstí Saturnu a Marsu je to, o čem se zmínili. <Nyní> poskytneme příčinu dobrodětů, škůdců a jejich povahy, dá-li Bůh.

---

¹¹³⁶ annora, que est calcis, i.e. res que efficitur ex creta J; calx viva H.

¹¹³⁷ Heřman (prokazuje odborné znalosti z medicíny?) Upřesňuje: „sníh je studený a vlhký, vápno je horké a suché“.

¹¹³⁸ algular, quedam scilicet species medicaminis qui dicitur esse flos malorum granatorum agrestium („druh léčiva, o kterém se říká, že je květem divokých granátových jablek“) J; opium H.

¹¹³⁹ J vynechává „Vzhledem k tomu, že povaha ... liší se i jejich vlastnost“.

¹¹⁴⁰ postquam J.

¹¹⁴¹ vlastnost a povahy J.

¹¹⁴² J přidává „které jsou v nás“.

¹¹⁴³ Abū Ma'shar reaguje na argument v Tetrabiblos, I, 5.

Čtvrtá kapitola: o našem ustanovení¹¹⁴⁴ vyhledávání¹¹⁴⁵ dobrodějů a škůdců podle metody¹¹⁴⁶ filozofů.¹¹⁴⁷

(4.2) Starověcí mudrci připisovali štěstí a neštěstí každé přirozené¹¹⁴⁸ existující věci, která je pod sférou Měsíce, a nazývají je takto. Ty věci, které měly shodu, vznikání, temperament (povahu), osobitost, podobnost, směs prvků, jejich složení v přirozených¹¹⁴⁹ jedincích, přežití jedinců, jejich zdravot, jejich krásu, jejich moc,¹¹⁵⁰ lidskost, porozumění, diskrétnost, vědomosti, zisky bohatství, důstojnost, slávu, prospěch, radost, přízeň,¹¹⁵¹ rozkoš a další věci tohoto druhu – ty nazvali „dobrým štěstím“. Ty věci, které měly poškození (zkaženost) ve formování a složení, nestřídmost,¹¹⁵² zkázu, ošklivost, slabost, nemoci, chronické nemoci, chudobu, nízkosti, potupu, smutky, bestialitu,¹¹⁵³ bolesti,¹¹⁵⁴ potíže a všechno tohoto druh - ty nazvali „neštěstím“.

(4.3a) Již jsme se zmínili o tom, co předchází tomu, jak planety svými pohyby fungují v tomto pozemském světě, který je s nimi spojen povahou. Nyní říkám, že zjistíme, že každá ze sedmi planet má sama o sobě různé pohyby. Je to kvůli počtu jejích sfér a odlišným podmínkám každé z nich. Pohyb každé planety je sám o sobě přirozeným a pravidelným pohybem, jehož pohyb v jednom čase není větší než jeho pohyb v jiném čase, ale přestože je jeho pohyb sám o sobě pravidelný, jeho pohyb na epicyklické sféře, jeho pohyb epicyklické sféry na excentrické sféře a pohyb excentrické sféry na

---

¹¹⁴⁴ o našem ustanovení J; H vynechává.

¹¹⁴⁵ J vynechává (přidává Jrev).

¹¹⁴⁶ J vynechává „metody“.

¹¹⁴⁷ 4.1

¹¹⁴⁸ elementata („vytvořeno z prvků“) J.

¹¹⁴⁹ složení prvků do živlových jedinců J.

¹¹⁵⁰ J vynechává.

¹¹⁵¹ používání dobrých věcí J.

¹¹⁵² discisio (s arabským MSS BL) J.

¹¹⁵³ susurrations J (s arabským MSS BL).

¹¹⁵⁴ lež (prohanosti) J (= arabský MSS BL).

zodiakální sféře se liší od pohybu¹¹⁵⁵ ostatních sedmi planet.¹¹⁵⁶ (4.3b) | Také se od sebe liší velikostí a malostí svého těla, rozdílem barev, vzdáleností svých sfér od sebe navzájem a svou blízkostí¹¹⁵⁷ nebo vzdáleností od nás. Vzhledem k rozdílným podmínkám¹¹⁵⁸ každé planety od druhé, víme, že každá planeta má jinou povahu a vlastnost než ostatní planety.

(4.4a) Pokud jde o přirozenost planet, filosofové zmínili, že se jedná o jednoduchá přírodní kulovitá tělesa s pohybem, jež se otáčí ve své kruhovitosti.¹¹⁵⁹ Pokud jde o vlastnost každé z nich, odvodili je z toho, co vyplývá z pravomocí jejich pohybů, pokud jde o rozlišení¹¹⁶⁰ různých druhů mezi rody, a o kombinaci¹¹⁶¹ různých jednotlivých a přirozených¹¹⁶² jedinců, jakož i o jejich vznik a zánik. Některé z těchto výsledků označili za „štěstí“ a jiné ze „neštěstí“, jak jsme již zmínili, proto¹¹⁶³ štěstí a neštěstí¹¹⁶⁴ mezi námi pochází z vlastností pohybů planet, nikoli z jejich přirozenosti, protože žádná z nich není ze své podstaty dobrotivá ani zlovolná. Nazývají se štěstím a neštěstím, protože vlastnost pohybu každé z nich se objevuje v těchto čtyřech prvcích, které jsou s nimi spojeny povahou.¹¹⁶⁵ (4.4b) | Z tohoto důvodu mudrci řekli, že to, co je „výsledkem prvků“, není „přirozenost“ (prvky);¹¹⁶⁶ že soudíme „přirozenosti“¹¹⁶⁷ podle toho, co je „výsledkem prvků“; že jednotlivci druhů zvířat, rostlin a kovů jsou potenciálně dříve v „přirozenosti“, nežli „výsledek prvků“;¹¹⁶⁸ a že rozlišení

¹¹⁵⁵ sféry J (opravuje Jrev).

¹¹⁵⁶ Logičtější H říká, že ačkoliv každá planeta nezpomaluje ani nezrychluje, zdá se, že ji brzdí nebo tlačí vpřed pohyby jejího epicyklu, epicykl na excentrickou, a obojí na zodiakální kruh.

¹¹⁵⁷ síla (= qūwa) J.

¹¹⁵⁸ J vynechává „podmínkám“.

¹¹⁵⁹ s přirozeným a kruhovým pohybem J; sférická tělesa obíhající svět neustálým kruhovým pohybem H.

¹¹⁶⁰ J vynechává „rozlišení“.

¹¹⁶¹ J vynechává „kombinaci“.

¹¹⁶² J vynechává „a přirozených“ (s arabským MSS BL).

¹¹⁶³ J vynechává „štěstí ... proto“.

¹¹⁶⁴ J vynechává „a neštěstí“.

¹¹⁶⁵ H interpretuje: „Planety nikdy neobdrží ve své podstatě žádný druh štěstí, ale vždy mezi námi představují každý druh.“

¹¹⁶⁶ elementans J (srov. P الطابع); elementa Jrev; H následuje arabštinu: naturam et natum discriminari require erat.

¹¹⁶⁷ elementans J.

¹¹⁶⁸ + non actu H.

různých druhů rodů a kombinace čtyř „přirozeností“ u jedinců druhu je způsobeno mocí pohybů planet, dá-li Bůh.¹¹⁶⁹ Jelikož jejich pohyby potenciálně¹¹⁷⁰ naznačují rozlišení druhů v rámci rodů, shoda „přirozeností“ a jejich kombinace u přirozených a jednotlivých jedinců¹¹⁷¹ přináší štěstí a neštěstí. (4.4c) | Lidskost a bestialita jsou totiž stejně potenciálně v rodu i „přirozenostech“ a ani jedna z nich není v tomto ohledu hodnější než ta druhá, a v tom není žádný rozdíl. Jsou tedy „výsledky prvků“, spojenými a oddělenými mezi svými formami¹¹⁷² a svými jednotlivými mocnostmi jejich (planetárních) pohybů. Lidskost vznikla pro užitek, radost, porozumění,¹¹⁷³ myšlení a poznání věcí, které se staly a nastanou. Bestialita vznikla pro bolesti,¹¹⁷⁴ útrapy, útlak a zabíjení.

(4.5) Z tohoto důvodu přináší štěstí a neštěstí: protože v důsledku jejich moci vzniklo rozlišení¹¹⁷⁵ různých jedinců rozdílem jejich podmínek, jak je zjištěno v rozdílu mezi každým jednotlivým zvířetem, rostlinou a kovem,¹¹⁷⁶ v kráse či ošklivosti, síle či slabosti, dobrotě či špatnosti, příjemném či zlém zápachu, škodlivosti či užitečnosti pro zvířata a v dalších různých podmínkách, jimiž způsobily štěstí a neštěstí.¹¹⁷⁷

(4.6) Pokud jde o rozdíly vlastností¹¹⁷⁸ pozemských jedinců, jednoho od druhého, je to jedním ze tří způsobů.¹¹⁷⁹ První je díky pohybu planety, který jsme zažili,¹¹⁸⁰ a její stav sám o sobě v jedné době s ohledem na vlastní pohyb a její stav

---

¹¹⁶⁹ HJ vynechávají „dá-li Bůh“.

¹¹⁷⁰ síly jejich pohybu J.

¹¹⁷¹ jednotlivci jediné povahy J.

¹¹⁷² druhy J.

¹¹⁷³ smutek J (s arabským MSS BL).

¹¹⁷⁴ prchavosti J.

¹¹⁷⁵ důstojnost J.

¹¹⁷⁶ jednotlivci... kovem] druh J.

¹¹⁷⁷ jimiž jsou šťastné nebo nešťastné J.

¹¹⁷⁸ množství J.

¹¹⁷⁹ J nesprávně čísluje „tři způsoby“ (Jrev neopravuje).

¹¹⁸⁰ vizuálně osvědčený J.

v jiné době. Druhý je způsoben pohybem planet, a stavem <každé z nich> v každém okamžiku¹¹⁸¹ s ohledem na pohyb <každé> z ostatních planet a její stav. Třetí je způsoben¹¹⁸² vnímavostí čtyř prvků jimi ovlivněných - v té době -, protože věci jsou ovlivněny pohybem planety¹¹⁸³ v těchto¹¹⁸⁴ prvcích podle jejího stavu a pohybu v té době a podle vnímavosti těch, kteří jsou jí ovlivněni.¹¹⁸⁵

(4.7) Když se těm, kteří jsou ovlivněni planetami, dostane úplného a příjemného pohybu a stavu, nazývá se tato planeta v té době blahodárnou a ty věci ovlivněné jejím pohybem a stavem se nazývají „štěstím“. ¹¹⁸⁶ Když ti, kteří jsou jimi <ovlivněni>, obdrží něco jiného než úplnost a souhlas, planeta je nazývána zlovolností (škůdcem) a těmto věcem se říká „neštěstí“.

(4.8) Je nám patrné a zřejmé, že mezi planetami sféry jsou dobrodějové a škůdci, a že z nich plyne štěstí a neštěstí, které se vyskytuje v rozlišování různých druhů téhož rodu, v kombinaci každého jednotlivého jednoho druhu a ve všech vlastnostech v něm odlišných od ostatních, jako je to, co se nachází v nadřazenosti některých jedinců nad ostatními v určitých vlastnostech a podmínkách (stavech), které se vztahují k tomuto jednotlivci, ale ne k tomu druhému.

---

¹¹⁸¹ J vynechává „vlastní pohyb... každém“.

¹¹⁸² J vynechává „Třetí je způsoben“.

¹¹⁸³ planet J (= arabština MS P).

¹¹⁸⁴ J přidává „čtyřech“.

¹¹⁸⁵ H to zjednoduší: „Bereme všechny tyto vlastnosti z nebeské moci třemi způsoby: zaprvé pohybem každé planety samotné, zaprvé působením jedné na druhou, zatřetí živlovým přijímáním činností tohoto druhu“.

¹¹⁸⁶ Místo této věty má J matoucím způsobem: „Třetí (= arabština MSS BL) vše ve shodě, protože tatáž planeta je prý v téže době dobročinná“.

Pátá kapitola: o poznání, která¹¹⁸⁷ planeta je dobrotivá (dobrodějem) a která zlovlná (škůdcem).¹¹⁸⁸

(5.2a) Již v předchozí kapitole jsme zmínili, že v této sféře jsou dobrodějové a škůdci. Chceme tedy vysvětlit, které jsou ty dobrodějné a které ty škodlivé. Tvrdím, že¹¹⁸⁹ složení jednotlivých vzniká mírněním (temperováním) „přirozeností“ (prvků),¹¹⁹⁰ mírnění (temperování) „přirozeností“ (prvků) vychází z mírnění (temperování) času (ročních období) a mírnění (temperování) času (ročních období) vychází z toho, co¹¹⁹¹ vyplývá ze síly pohybů jedné z planet,¹¹⁹² ve kterých se toto mírnění (temperování) nachází. Každá planeta, z níž lze odvodit temperování (mírnění) času (ročních období) a vznikání a života na tomto světě, je blahodárná (dobrodějná); a každá planeta, z níž lze odvodit přemíry (přebytky)¹¹⁹³ v čase (ročních období), v horku nebo chladu a poškození, zkáze a podobně, je škodlivá. (5.2b) | Tímto způsobem staří věděli, která z planet je prospěšná, která zlá a která se mísí a která je horká, studená, vlhká, suchá, která mužská, která ženská, která noční, která denní a všechno ostatní, co s nimi souvisí. Planety jsou nazývány těmito <jména> prostřednictvím toho, co zjistili o síle jejich pohybů v tomto světě, v podmínkách (stavech) dob (ročních období) temperováním (mírněním) a vytvářením zdraví, nebo nadbytkem a poškozováním, nikoliv proto, že jsou samy o sobě horké nebo studené, vlhké nebo suché, denní nebo noční, nebo mající nějakou jinou kvalitu, která patří k existujícím věcem pod sférou Měsíce.

(5.3) Jejich působení na časy (roční období) v různých zemích je patrné ve dvou ohledech. První je to, co planeta dělá sama; druhým je to, co s ní Slunce sdílí ve své činnosti. Co se týče toho, co dělá planeta sama, to je jako Saturn, když vládne roku v indikaci,¹¹⁹⁴ aniž by jej Mars nebo jiná planeta aspektovaly. Takže chlad zimy je mezi Turky nadměrný¹¹⁹⁵ a v

---

¹¹⁸⁷ J: „jakého druhu“ („qualis“) passim; Jrev „která“ („quis“) passim.

¹¹⁸⁸ 5.1

¹¹⁸⁹ J vynechává „Tvrdím“.

¹¹⁹⁰ consensus elementorum H.

¹¹⁹¹ J vynechává „vychází z toho, co“.

¹¹⁹² J přidává „která předsedá té době“.

¹¹⁹³ poškození J.

¹¹⁹⁴ vládne indikaci roku J; ducatus annui principatum sortitur H.

¹¹⁹⁵ HJ vynechávají „mezi Turky“.

chladných severních zemích obecně. Zvířata a rostliny v těchto <zemích> jsou tedy zničeny. Chlad a sucho pro obyvatele této oblasti jsou nejjistější, když (Saturn) stoupá ze středu kruhu svého apogea.¹¹⁹⁶ Pokud jde o země s nadměrným teplem, v roce, nad kterým vládne Saturn v indikaci,¹¹⁹⁷ snižuje teplo jejich vzduchu a činí ho chladným a dobrým.¹¹⁹⁸ Jednotlivá zvířata a rostliny posilují a jejich směs (tvářnost) je mírná. Dobrota jejich vzduchu a jeho mírnost¹¹⁹⁹ je nejjistější, když Saturn klesá.¹²⁰⁰

(5.4) Když Mars vládne roku, aniž by ho Saturn nebo jiná planeta aspektovala, v zimním období,¹²⁰¹ snižuje chlad¹²⁰² v chladných¹²⁰³ severních zemích; jejich vzduch se stává teplým nárůstem tepla a tvářnost zvířat a rostlin je v nich mírná. Něco z toho se děje, když je Mars sám¹²⁰⁴ v zimním období v severních znameních. Pokud jde o jižní země,¹²⁰⁵ v letním období v tomto roce je v nich teplo nadměrné a tvářnost zvířat a rostlin je poškozena a je zničena - kvůli síle tepla. Jejich vzduch je někdy zkažený - kvůli horku, když je Mars v letním období v jižních znameních.¹²⁰⁶

(5.5) Protože jsme se již dříve zmínili, že změna času (ročních období) vzniká změnou Slunce ve čtvrtinách sféry a že roční období jednoho roku se liší od ročních období jiných, účastí planet se Sluncem, tedy když je Saturn v zimě v jedné ze směsí s ním (Sluncem), aniž by Mars nebo jiné planety aspektovaly některou z nich,¹²⁰⁷ zvyšuje chlad a délku zimy a někdy

¹¹⁹⁶ stoupající v excentrickém kruhu H.

¹¹⁹⁷ v roce, jemuž v indikaci vládne Saturn J.

¹¹⁹⁸ J překládá slovesa jako první tvary: „je chladno a dobře“.

¹¹⁹⁹ J vynechává „a jeho mírnost“.

¹²⁰⁰ H vynechává „Dobrota... klesá“.

¹²⁰¹ J vynechává „v zimním období“.

¹²⁰² J přidává „zimy“.

¹²⁰³ J vynechává.

¹²⁰⁴ Mars je sám] to je J.

¹²⁰⁵ J přidává „když bude vládnout“ J.

¹²⁰⁶ H vynechává „Něco z toho ... znamení“.

¹²⁰⁷ J přidává „na konci znamení“; H přidává „v určitých znamení“ (J chybně přečte arabské MSS BL في آخر البروج jako أحد البروج في).

je zesíleno foukání severních větrů přílišného chladu. Poškozuje zvířata a rostliny, zejména v severní oblasti. To je nejjistější, když Saturn stoupá. Když je tomu tak v případě Slunce v létě, teplo vzduchu klesá a zvyšuje jeho chlad, a léto se stává krátkým, zejména pokud Saturn klesá.

(5.6) Když je Mars v jedné ze směsí se Sluncem v letním období, aniž by Saturn nebo kterákoli jiná planeta¹²⁰⁸ aspektovala,¹²⁰⁹ léto je přehnané horkem, dlouhé a poškozující, zejména v oblastech mezi oběžnými drahami¹²¹⁰ Berana a Raka. To je nejjistější, když Mars stoupá. Když je Mars v zimním období takový vůči Slunci, aniž by planety jej aspektovaly, je zima horká a krátká a fouká v ní jižní vítr.

(5.7) Když se Jupiter v některém z ročních období mísí se Sluncem, aniž by některá z planet aspektovala kteroukoli z nich, vzduch v tomto období je mírný v horku a vlhku, který podporuje růst a život, a často se stává, že fouká mírný severní vítr,¹²¹¹ který posiluje živočichy a rostliny. Jeho působení je stejné v roce, kdy nad ním vládne.

(5.8) Když se Venuše mísí se Sluncem v jednom z ročních období roku, aniž by některá z planet aspektovala některou z nich, je-li to v zimě a na jaře, jsou díky tomu mírné a vlhké. V létě a na podzim snižuje jejich suchost. Její působení je stejné v roce, kdy nad ním vládne.

(5.9) Když se Merkur mísí se Sluncem v jednom z ročních období roku, aniž by některá z planet aspektovala některou z nich, je ovzduší tohoto období vystaveno častým změnám a změnám kvůli větrům, a <je tu> sucho, jež patří do rodu větru,¹²¹² ale nezmenšuje¹²¹³ povahu temperamentu toho roku. Jeho činnost je stejná v roce, kdy nad ní vládne.

---

¹²⁰⁸ J vynechává „nebo kterákoli jiná planeta“.

¹²⁰⁹ J přidává „na konci znamení“; H přidává „v určitých dalších znameních“.

¹²¹⁰ pohyb J.

¹²¹¹ 184 - Favonium atque mites Zephiros H (s uvedením klasických poetických jmen západních větrů).

¹²¹² Mars J (opravuje Jrev).

¹²¹³ ale nesnižuje se], protože snižuje J.

(5.10) Pokud jde o Měsíc, v první čtvrtině měsíce je horko a vlhko, ve druhé čtvrtině je horko a sucho, ve třetí čtvrtině je zima a sucho a ve čtvrté čtvrtině je zima a vlhko. Ovlivňuje podstatu ročních období slunečního roku svým pohybem v jednom měsíci přes všechna znamení. Některé míchá s jinými, posiluje je a mírní přirozenosti (prvky), aby zachoval živočichy a rostliny. Když je to vládce roku nebo se mísí se Sluncem v jednom z ročních období, stav čtvrtletí roku v horku a vlhku, teplu a suchu, chladu a suchu, a chladu a vlhkosti, je jako jeho stav ve čtvrtletí jednoho měsíce, který jsme <právě> zmínili.

(5.11) Někteří lidé říkají, že přirozeností Měsíce od začátku měsíce do opozice je teplo a vlhkost; od plného <Měsíce> do konce měsíce je jeho podstatou chlad a vlhkost. Říkají také, že když Měsíc vládne nad rokem, je první polovina roku horká a vlhká, a druhá polovina studená a vlhká. První výčet je správnější, protože údaj Měsíce o změně čtvrtletí měsíců a let se zjistí, když vládne nad jedním z nich nebo se mísí se Sluncem.

(5.12) Vzhledem k tomu, že účinky Saturnu a Marsu v době (ročních obdobích) se vyskytují v době, kdy oběma vládne nadměrný chlad a teplo, a <protože> když jsou tyto dva prvky nadměrné, jejich přebytek doprovází ničení zvířat, z tohoto důvodu z nich vytvořili škůdce.¹²¹⁴ Neboť i když mírný vliv vyplývá z působení jejich chladu nebo tepla na určitých místech, tento temperament (povaha) nepatří ke skutečné vlastnosti jejich působení.¹²¹⁵ Pokud jde o Saturn, ten je v neštěstí silnější než Mars, protože je chladný a suchý a chlad a sucho jsou proti životu.¹²¹⁶ I když je Mars nadměrně horký a suchý, jeho poškození je menší než poškození Saturnu, protože živá bytost je vytvořena teplem a vlhkostí, a proto je Saturn nešťastnější než Mars.¹²¹⁷

---

¹²¹⁴ Vzhledem k tomu, že Saturn a Mars vynikají v horku a chladu - v nezměrné míře - a nadbytek těchto vlastností je příčinou poškození a smrti věcí, nebyly neprávem nazváni „škůdci“ H.

¹²¹⁵ H přidává: „ale je to kvůli přiblížení nebo ústupu zasahujícího Slunce“.

¹²¹⁶ horko J (opravuje Jrev).

¹²¹⁷ J vynechává „než Mars“.

(5.13) Vlastností Slunce je působení na časy (roční období),¹²¹⁸ a kompozice a indikaci¹²¹⁹ univerzálního života, což je rod.¹²²⁰ Z těchto tří důvodů jej tedy učinili dobročinným (dobrodějem). Protože Měsíc obíhá všemi znameními v jednom měsíci, ovlivňuje čtyři roční období, mírní a posiluje přirozenost (prvky) a ovlivňuje v nich to, co Slunce dělá v jednom roce, učinili z něj dobroděje. Slunce je silnější a ve štěstí patrnější,¹²²¹ nežli Měsíc a ostatní planety sféry -¹²²² z důvodů, které jsme uvedli výše.

(5.14a) Vlastností působení Jupitera na časy (roční období) je mírnění a vanutí severních větrů, které mírní povahy (prvky).¹²²³ Vlastností působení Venuše na časy (roční období) je mírnění a zvlhčování. Takže z nich vytvořili dobroděje. Protože vlastností působení Merkuru na časy (roční období) je měnit na vítr a trochu sucha, a to nemění (čas) z povahy temperamentu, vytvořili z něj dobroděje. Avšak vzhledem k velké rozmanitosti jeho podmínek (stavů) v retrográdním a přímém pohybu a v rychlosti pohybu, i když jeho činností v časech (ročních obdobích) je jejich změna ve větry a trochu sucha, jsou větry v pohybu rychlé, změna je z jedné podmínky (stavu) do druhé, a suchost je pasivní prvek, ve kterém je přijímána celá řada změn od dvou aktivních prvků, jak jsme zmínili ve druhé části.¹²²⁴ Proto jej přiměli mísit se s těmi znameními a planetami, které se s ním mísí, a změnit svou přirozenost <přirozenosti>, přenášet se na ně a přijímat a posilovat je. (5.15b) | Řekli, že Merkur je dobroděj s dobroději, a škůdce se škůdci, maskulinní s mužskými <planetami>, ženský s ženskými <planetami>, denní s denními <planetami> a noční s nočními <planetami>. V každém znamení a s každou planetou se podobá povaze tohoto znamení a planety a působí svým (Merkurovým) účinkem. Když je Merkur sám

---

¹²¹⁸ mírnění prvků H.

¹²¹⁹ účinek H.

¹²²⁰ což je jakoby jeho rod J; H vynechává.

¹²²¹ jeho štěstí je patrnější J.

¹²²² J vynechává „sféry“.

¹²²³ které temperují povahy], které jsou shodné s povahou a jsou přizpůsobeny k narození H.

¹²²⁴ H vynechává „i když jeho činností ... části“.

ve znamení a žádná planeta ho neaspektuje,¹²²⁵ ukazuje svou vlastnost a stává se dobrodějem, ale někdy dostává (přijímá) povahu (prvek) znamení, ve kterém je, ať už se jedná o teplo, chlad, sucho nebo vlhko.

(5.15a) A když chceme poznat ty nejšťastnější a nejsilnější z těchto tří, zjistíme, že Venuše a Merkur jsou nejnižší. Nejdelší vzdálenost Venuše od Slunce je 47 stupňů a několik minut,¹²²⁶ a Merkura je 27 stupňů a několik minut.¹²²⁷ Nejčastěji najdeme spálený Merkur. Zjišťujeme, že Jupiter je vysoko (vyšší); jeho vzdálenost od Slunce je 180 stupňů.¹²²⁸ Zjistili jsme, že Jupiter má dvě silné vlastnosti, které Venuše a Merkur nemají. První vlastností je, že je vysoko a druhou vlastností je, že jeho vzdálenost od Slunce je 180 stupňů. Jelikož zjišťujeme, že má tyto dvě dokonalosti,¹²²⁹ víme, že je mezi těmi třemi nejšťastnější. (5.15b) | Venuše je nad Merkurem a její vzdálenost od Slunce je větší než jeho (Merkurova) vzdálenost. (Venuše) je méně spálená a méně retrogradní než (Merkur).¹²³⁰ Venuše tedy jde po Jupiteru v dobrém štěstí a nad Merkurem. Tímto způsobem věděli, která planeta mezi nimi je dobrodějný, která z nich je zlovolná a která smíšená. Slunce je nejšťastnější z planet, potom Měsíc, pak Jupiter, pak Venuše, pak Merkur. Saturn je nešťastnější než Mars, a každý z nich má vlastnost naznačující štěstí a neštěstí, kterou ostatní planety nemají.

(5.16) Většina starověkých tvrdila, že zná dobroděje a škůdce ze zkušenosti.¹²³¹ Toto štěstí a neštěstí, které planety mají, se někdy liší, protože i když jsou Saturn a Mars kvůli určitému působení¹²³² nadměrného tepla a chladu na některých místech škůdci, jejich působení na jiných místech je výsledkem mírnosti. Oba¹²³³ tedy dosahují podstaty prospěchu pro lidi,

---

¹²²⁵ H přidává „a nepřekáží“.

¹²²⁶ minuta J; H vynechává.

¹²²⁷ JH vynechávají „a několik minut“.

¹²²⁸ J vynechává „Nejčastěji najdeme Merkura... 180 stupňů“ (s arabštinou MSS BL).

¹²²⁹ vlastnosti J (s arabštinou MSS BL).

¹²³⁰ H tuto větu vynechává.

¹²³¹ H tuto větu vynechává.

¹²³² indikace J passim, následující arabštinu MSS BL.

¹²³³ J přidává „ukazatele neštěstí“.

jejichž vzduch se stává mírným. I když dobrodějové působí v ročních obdobích na mírnost a stávají se díky nim dobrodějnými, někdy na ně dopadají různé podmínky (stavy) a ony -¹²³⁴ kvůli těmto svým podmínkám (stavům) - dosahují povahy škůdců.¹²³⁵ Planeta se totiž může v jednom čase pohybovat a být přenášena svým pohybem z jednoho místa na druhé; může být ve vyvrcholení určitého místa a může vystoupat v jedné ze svých sfér a sestoupit v jiné;¹²³⁶ její podmínky se velmi výrazně a povahově liší, stejně jako jsme již zmínili, a bude v tom <pokračovat>.

(5.17a) Každý z dobrodějů a škůdců někdy koná různé skutky¹²³⁷ štěstí a neštěstí v jeden a tentýž okamžik - kvůli rozdílnosti povahových podmínek, které má v tom okamžiku. Dobrodějové někdy působí na působení škůdců, a škůdci na působení dobrodějů¹²³⁸ na jednotlivce tím, že mění svůj stav na opačný. Jejich skutky štěstí a neštěstí, které se objevují, vyplývají z vlastnosti indikace planety, nikoli z její povahy. (5.17b) | Pokud by planeta přinesla svým charakterem (povahou) štěstí i neštěstí, bylo by označení Slunce o věcech jako na Mars, protože obojí je horké a suché povahou, která je jim prisuzována, a dobrodějná planeta by byla vždy dobrodějná, zlovolná vždy zlovolná; dobrodějná by se nezměnila v neštěstí, ani škodlivá ve štěstí.¹²³⁹ Tak tomu však není. Slunce je totiž dobrodějné a Mars zlovolný. Dobrodějné se někdy mění v neštěstí a zlovolné ve štěstí. Planety tedy nepůsobí štěstím nebo neštěstím ze své podstaty, ale ovlivňují to¹²⁴⁰ svou vlastností. Na základě toho někdy působí dobrodějná planeta působením¹²⁴¹ zlovolné, a zlovolná někdy působením dobrodějné, a jedna planeta někdy působí v jednu chvíli různými věcmi mezi štěstím a neštěstím.

---

¹²³⁴ stejné indikace J.

¹²³⁵ J vynechává „kvůli těmto svým podmínkám“.

¹²³⁶ H přidává: „jsou ve svých stanicích (zastávkách), retrogradní, upadají do spalování („adustio“), padající („casus“) a v detrimentu („exitium“)“.

¹²³⁷ označující různé indikace J.

¹²³⁸ J obě doložky obrací a slova „indikace“ a „označení“ nahrazuje slovy „účinky“ a „činnost“ zde stejně jako jinde.

¹²³⁹ U H poslední věty již nejsou součástí podmíněné klauzule: „Škůdce je však vždy škůdcem ve svém vlastním stavu a dobroděj je také ve svém stavu („habitus“) blahodárný“.

¹²⁴⁰ J vynechává „ovlivňují to“.

¹²⁴¹ ovlivňuje činnost] znamená J passim.

(5.18a) Příkladem toho je, že oheň je svou povahou horký a suchý¹²⁴² a jeho vlastností hoření. Když začne ukazovat svou vlastnost, tato vlastnost produkuje¹²⁴³ mnoho činností odlišných od hoření, když je ukazuje. Pokud by to mělo mít za následek hoření svou povahou, pak by každá horká a suchá věc hořela, a v ní by se nenašlo několik <různých> činností. Shledáváme však, že tomu je naopak. Pro hoření (oheň) v jednom a stejném okamžiku může zvlhčovat, tavit, ohřívat, rozpouštět, kombinovat, tuhnout, a oddělovat¹²⁴⁴ věci, a zvlhčování, tavení, kombinování, a tuhnutí se liší od hoření. Oheň někdy působí na tyto věci v jeden a tentýž okamžik u různých jednotlivců podle vnímavosti těchto jedinců k jeho působení a jejich blízkosti nebo vzdálenosti od něj. Někdy to dělá v jednom jediném zas a znovu. (5.18b) | Skutečnou vlastností sněhu je také ochlazování, ale někdy je výsledkem jeho působení zahřívání, protože když je sníh položen na orgán zvířete, ochlazuje ho a stahuje pokožku, takže přivádí teplo ven z těla¹²⁴⁵ a teplo se koncentruje v tomto orgánu a tím ho ohřívá. Z působení sněhu se tedy objevují dvě protikladné věci: chlazení a zahřívání společně v jednom a stejném okamžiku, přičemž jedna z nich je ze skutečné vlastnosti, druhá z působení této vlastnosti. Příklady těchto vlastností lze nalézt u mnoha těl.¹²⁴⁶ Stejně tak štěstí a neštěstí vyplývá z vlastnosti činnosti¹²⁴⁷ planety, nikoli z její podstaty. Proto jedna planeta začíná působit¹²⁴⁸ různými věcmi mezi štěstím a neštěstím svou vlastností v jeden a tentýž okamžik a někdy působí znovu a znovu.¹²⁴⁹

---

¹²⁴² J vynechává „je svou povahou“.

¹²⁴³ pracuje se zobrazením stejné vlastnosti J.

¹²⁴⁴ kombinovat, oddělit a ztuhnout J.

¹²⁴⁵ uzavírá póry, aby jimi neunikalo teplo J.

¹²⁴⁶ H vynechává příklady sněhu a dalších věcí.

¹²⁴⁷ činnost vlastnosti J (= arabština MSS BL).

¹²⁴⁸ znamenat J.

¹²⁴⁹ H uzavírá: „Toto štěstí a neštěstí nejsou povahou planet, ale určitou vlastností a mocí („virtus“); v důsledku toho se v každé kategorii velmi často stávají další různé věci (čtení „accidunt“ za „accedunt“).

(5.19a) Tyto vlastnosti, které planety mají mezi štěstím a neštěstím, spadají do dvou kategorií.¹²⁵⁰ První je vlastní vlastnost, která nemění označení planet¹²⁵¹ od toho, co uvádějí rozdílem svých podmínek. Astrologové nepoužívají tuto vlastnost, tj. působení dobroděje jako štěstí a působení škůdce jako neštěstí -¹²⁵² při rozlišování druhů od¹²⁵³ rodů a rozlišování jedinců od¹²⁵⁴ druhů a v tom, jak jsou kombinovány. (5.19b) | Tyto činnosti,¹²⁵⁵ a štěstí a neštěstí, které mají planety v těchto věcech, se nikdy nemění, protože i když rozdílné podmínky¹²⁵⁶ planet, které mají v každém okamžiku, jsou důvodem pro změnu směsi (tvárnosti) lidských spermií, rostlin a minerálů¹²⁵⁷ z jedné podmínky (stavu) na druhou, tyto rozdíly nemají moc měnit druhy na jiné druhy, takže nic jiného, nežli člověka dávají lidské spermie, a nic jiného, nežli koně dává sperma koně. Stejně tak všechna zvířata a rostliny¹²⁵⁸ se nemění z jednoho druhu na druhý prostřednictvím různých podmínek (stavů) planet, ale jejich podmínky (stavy) se mění samy o sobě na pevnost tvoření, míšení a kombinování, nebo na jejich poškození, nebo na sílu či slabost, nebo na ostatní vlastnosti.

(5.20) Druhou kategorií je jiná, pevná vlastnost používaná v astrologii.¹²⁵⁹ To je štěstí či neštěstí, které planeta svými odlišnými podmínkami označuje mezi různými vlastnostmi jednotlivých jedinců ve vznikaní či poškození, podlosti či velkorysosti,¹²⁶⁰ výšce nebo krátkosti, tloušťce nebo hubenosti, bělosti nebo černotě, bohatství nebo chudobě, cti, autoritě

---

¹²⁵⁰ modi J; bipertita est H.

¹²⁵¹ kterým se indikace planety nemění J; je skutečného a neměnného vedení („ducatus“) H.

¹²⁵² J vytváří v latině odpovídající ožehavost: „que est opus fortunarum fortunam et opus malorum infortunam“; H je gramatičtější: „effectus fortunate fortuna, infortunii contrarium“.

¹²⁵³ pod („sub“) H.

¹²⁵⁴ pod („sub“) H.

¹²⁵⁵ indikace J.

¹²⁵⁶ J vynechává „planety... podmínky“ (s arabštinou MSS BL).

¹²⁵⁷ rostliny a minerály] in[s]cisio („štěp (roub)“) H.

¹²⁵⁸ germina vel metalla H.

¹²⁵⁹ Druhou vlastností je umění („arteficiū“) astrologie H.

¹²⁶⁰ J vynechává „nebo velkorysosti“.

a slávě.¹²⁶¹ Dobrodějná planeta může v tomto smyslu někdy označovat neštěstí a zlomyslná (škodlivá) planeta v tomto někdy může naznačovat štěstí podle různých podmínek (stavů) planet ve znameních, ve kterých se nacházejí, jako je východní, západní, mužská, ženská a další různé podmínky (stavy), které mají. To jsou podmínky (stavy), které jsou důvodem jejich změny ze štěstí na neštěstí nebo z neštěstí na štěstí.

(5.21a) Indikace, že mají tuto <druhou> kategorii, je pro ně vždy pevná. Například vlastnost Saturnu je neštěstí, ale když je ve dne nad zemí, na východě,¹²⁶² v dobrém stavu sám o sobě a ve svém postavení ve svém znamení, mění povahu dobroděje a značí štěstí. Když je ve stavu, o kterém jsme se zmínili ve dne, je pro něj stanoven údaj o štěstí. Stejně tak, když se dobrodějové změny na povahu škůdců a naznačí něco nepříjemného, když jsou ve stavu, v jakém se mění, je jim tato nešťastná vlastnost určena. Dvě vlastnosti planety se k ní fixují.¹²⁶³ (5.21b) | Tímto způsobem lze definovat existenci vlastností: říká se, <že> když věc existuje, její vlastnost existuje s ní.¹²⁶⁴ Jsou-li planety nalezeny podle jejich přirozeností, vždy se u nich najde jejich vlastnost označující štěstí a neštěstí. Když se budeme zmiňovat v budoucnu - a zmínili jsme se o tom <až dosud> -, že planeta prostřednictvím své povahy značí štěstí nebo neštěstí, myslíme tím to, co <to> naznačuje vlastností jejího jednání.

(5.22a) Účinky štěstí a neštěstí na planety spadají do pěti kategorií. První je, že společné štěstí a neštěstí pramení z jejich (planetárních) sil v jednom okamžiku na jedné věci, jako jejich rozlišení mnoha různých druhů od jednoho rodu v jednom okamžiku, některé druhy jsou vynikající (znamenité) než jiné, nebo jako jejich rozlišení mnoha jedinců jednoho druhu v jednom okamžiku, někteří jedinci jsou vynikající (znamenití) než jiní. (5.22b) | Druhou je, že štěstí a neštěstí se pro jednu planetu objevují v jednom okamžiku ve dvou různých věcech, jak je patrné z působení Saturnu, kdy v některých

¹²⁶¹ strádání J; seznam H je: „tvoření a zkaženost, stav těla, množství, kvalita, zvyk, forma, barva, stav („habitus“) duše, produkt smyslů, výskyt nehod zvenčí“.

¹²⁶² H přidává „v přímém pohybu („directus“)“.

¹²⁶³ Vlastnost se tak nyní stala pevnou pro tuto planetu J; H dává: „Bylo tedy zjištěno, že vedení („ducatus“) hvězd je dvou částí, mezi vlastním a náhodným, přičemž obě jsou pevné („firmus“) ve své době a v jejich druhu“.

¹²⁶⁴ 237 - Když je věc, objevení bude s ní (?) J; H vynechává tuto větu a zbytek odstavce.

krajích vládne v průběhu roku nadměrný a destruktivní chlad a v jiných mírnost. Takové věci mohou působit v jednom dni a jedné noci, protože když je ve své sféře v jedné poloze, pro některé lidi je v poloze jejich dne, pro jiné v poloze jejich noci. Pro lidi, kteří jsou v pozici dne, to značí jednu věc ze štěstí a pro lidi, kteří jsou v pozici noci, to značí jinou z neštěstí. V jednom a tom samém okamžiku tedy označila pro jednoho <člověka> prvek¹²⁶⁵ štěstí nebo zlého štěstí, který se liší od toho, co označila pro druhého. (5.22c) | Třetí spočívá v tom, že štěstí a neštěstí pramení z moci planety ve dvou různých okamžicích prostřednictvím dvou různých podmínek, jak je patrné z působení Slunce a prostřednictvím planet, protože když se přikloní k určité oblasti nebo jsou v jejím vyvrcholení v jednom ročním období, projeví se na tomto místě jejich účinky. Když se však od ní odkloní nebo se vzdálí od jejího vyvrcholení, jejich působení tam končí a jejich působení je ve vedlejší regionu (oblasti), kde jsou ve vyvrcholení nebo k němuž jsou blízko.¹²⁶⁶ (5.22d) | Čtvrtá spočívá v tom, že prospěšná (dobrodějná) planeta někdy ovlivňuje působení škůdců svou vlastností, a že škodlivá někdy ovlivňuje činnost¹²⁶⁷ dobrodějných svou vlastností. To se děje dvěma způsoby. První je z nadměrného tepla, které se vyskytuje na některých místech, a v jeden a tentýž okamžik mírnost na jiných místech, jak jsme již zmínili. Druhá je díky rozmanitosti jejich podmínek v sobě nebo v jejich znameních.¹²⁶⁸ (5.22e) | Pátou je, že variace v budoucích věcech vycházejí z variace jejich pohybů, které se vyskytují kolem nás.¹²⁶⁹ Protože jejich pohyby jsou přirozené, věci, které jsou výsledkem jejich sil, jsou přirozené. Štěstí a neštěstí, ke kterým v těchto věcech dochází, vyplývají z jejich vlastností.¹²⁷⁰ Takto má každá planeta pět vlastností. A tak je nám nyní jasné následující: Počet vlastností planet; které (z planet) jsou blahodárné (dobrodějné), zlovolné (škodlivé) a smíšené; že z blahodárných (dobrodějných) se někdy objeví činnost podobná té ze škodlivých, a pro

---

¹²⁶⁵ J vynechává „označila pro jednoho ... prvek“; H vynechává „Takové věci“ až do konce 5.22b.

¹²⁶⁶ Třetí: různé efekty v různých dobách: například <planety> v severních částech světa prostřednictvím severních znamení, v jižních částech prostřednictvím jižních znamení H.

¹²⁶⁷ J vynechává „svou vlastností ... činnost“.

¹²⁶⁸ H vynechává „To se děje dvěma způsoby... jejich znamení“.

¹²⁶⁹ H vynechává „které se vyskytují kolem nás“ až do konce kapitoly.

¹²⁷⁰ J vynechává „vyplývající z jejich vlastností“.

škodlivé se někdy objeví činnost podobná té z blahodárných (dobrodějných);¹²⁷¹ že z jejich vlastnosti vyplývá štěstí a neštěstí a že věci, které jsou vykonávány silnými stránkami jejich pohybů v tomto světě, jsou přirozené.¹²⁷²

Šestá kapitola: o rozdílech v podmínkách dobrodějů a škůdců a změně jednoho z nich na povahu druhého.¹²⁷³

(6.2a) Již jsme se zmínili o tom, která planeta je dobrodějná, která je škodlivá a která je smíšená; že štěstí je¹²⁷⁴ mírnost a shoda, zatímco neštěstí je¹²⁷⁵ přemrštěnost (nadměrnost) a rozdíl; a že podmínky ve štěstí a neštěstí jsou odlišné, protože každé z nich se může měnit z tohoto označení (indikace) na jiný prostřednictvím různých podmínek (stavů), které mají sami o sobě a ve svých pozicích, pokud jde o znamení a¹²⁷⁶ rotaci sféry. Ale i když se změni z jedné podmínky (stavu) na druhou, neštěstí jednoho z nich je větší než jeho štěstí, a štěstí jednoho z nich je větší než jeho neštěstí. (6.2b) | Pokud jde o mírnost planet, je to skrze <každý její> stav sám o sobě, jako je teplo, chlad, vlhkost a sucho, východní a západní, jsoucí denní a noční¹²⁷⁷ a další podmínky (stavy), které mají samy o sobě. Co se týče vzniku indikujících shodu, je to díky její pozici v jejím znamení, ve kterém má vhodný podíl, jako je dům, povýšení, hranice, triplicita a další dobré podíly, které má planeta ve znameních, a o čemž se v budoucnu zmíníme.¹²⁷⁸

(6.3a) Takže když je zlověstná (škodlivá) planeta ve stavu, kdy je její směs mírná nebo je její poloha v souladu s ní, změni se na štěstí.¹²⁷⁹ Je-li to v protikladu k tomu, co jsme zmínili,¹²⁸⁰ ukazuje to povahu neštěstí. Když je dobroděj v

---

¹²⁷¹ J vynechává „z dobrodějných se někdy objeví“.

¹²⁷² H uzavírá: „Toto je tedy rozlišení každého druhu planety, jak je chápe filozofické zkoumání.“

¹²⁷³ 6.1

¹²⁷⁴ J přidává „přes“.

¹²⁷⁵ J přidává „přes“.

¹²⁷⁶ a] v důsledku J.

¹²⁷⁷ H přidává „způsobu progresu („gradiendi“)“.

¹²⁷⁸ popsali jsme, co předchází J.

¹²⁷⁹ dobroděje J.

dobrých podmínkách¹²⁸¹ nebo v pozicích, které mu odpovídají v dobrotě, ukazuje své štěstí. Když je tomu naopak, začíná mít charakter škůdce. Například vidíme, že když je Saturn se svou silou zlovlnosti vládcem triplicity ascendentu v nativitách a je v kardinálu a je dobrý (zdravý) ve svém stavu a poloze, znamená to vychování a přežití rodáka. Když je špatný ve svém stavu a poloze, znamená to, že zrozenec nebude vychován. Pokud je to ukazatel bohatství nebo nemovitostí a¹²⁸² je špatný ve svém stavu a poloze, znamená to ztrátu bohatství, zkázu nemovitostí a nepříjemnosti kvůli těmto událostem.¹²⁸³ (6.3b) | Podobně, když je Jupiter indikátorem výchovy a je dobrý (zdravý) ve svém stavu a dobrý ve své poloze, znamená to výchovu a přežití. Pokud je špatný ve svém stavu a poloze, znamená to ztrátu a zkázu. Je-li ukazatelem bohatství a je-li ve svém stavu dobrý (zdravý), znamená to zisky v bohatství. Pokud je ve špatném stavu, znamená to dluh a ztrátu.

(6.4) Každý z dobrodějů a škůdců sám o sobě naznačuje život, přežití a získání bohatství a nemovitostí za určitých podmínek (stavů), ale jindy oba znamenají smrt, ztrátu bohatství, pokles hodnoty a ztrátu. Oba mohou mít indikaci poškození najednou, stejně jako oba mohou odlišností naznačovat prospěch u druhé.

(6.5) Nyní zmiňme podmínky (stavy), za kterých se každý z nich mění z jedné podmínky (stavu) na druhou. Říkám, že přirozeností dne je mírné teplo a přirozeností noci je chlad a vlhkost a přirozeností východní planety je mírné teplo a vlhkost, přirozeností západní planety je přílišný chlad,¹²⁸⁴ s jedinou výjimkou Měsíce. Jeho podstata ve východní a západní je totiž opačná, než o čem jsme se zmínili.¹²⁸⁵

---

¹²⁸⁰ co jsme zmínili] tento J.

¹²⁸¹ v dobrém stavu J.

¹²⁸² Správně přidává J „je dobrý ve svém stavu, znamená to získání bohatství a dobrotu nemovitostí. Pokud“,

¹²⁸³ H přidává „pokud je zdravý a silný, je to příznivé“.

¹²⁸⁴ nadměrný chlad] chlad a sucho H.

¹²⁸⁵ Jeho povaha se liší na východě a západě podle toho, co jsme řekli J.

(6.6a) Když v případě¹²⁸⁶ Saturnu, s jeho mocí zlovolnosti - kvůli jeho působení přílišného chladu na časy (roční období) -, někdy vyplývá z jeho působení v horkých místech - takže pro jejich lid je to z povahy dobrodějů -, a stejně tak jeho mírnost a štěstí jsou během dne, kvůli jeho horku a umístění v denních a mužských znameních, a když je na východ,¹²⁸⁷ je-li tomu tak, pak značí štěstí a podle toho, které dobré podmínky se s ním spojují, značí jeho znamení hojnost štěstí a jeho moc. (6.6b) | Pokud se tyto podmínky trochu sníží, indikace jeho štěstí se sníží. Pokud je v noční poloze, na západě, v nočních, ženských znameních, ve svém pádu, ve svém detrimentu¹²⁸⁸ nebo v těchto špatných pozicích,¹²⁸⁹ ukazuje svou povahu, kterou je poškození a neštěstí. Když se tyto špatné podmínky (stavy) zvýší, jeho indikace neštěstí je silnější. Indikace neštěstí této planety je větší a silnější než indikace štěstí. Je to nejhorší z planet sféry.

(6.7) Mars je svou povahou zlovolný, protože vykazuje nadměrné teplo, ale někdy se z jeho působení na chladných místech vytváří mírnost. To proto, že když Mars vládne nad chladnými místy indikací, stává se jejich vzduch horký a směs jejich lidí se tam stává mírnou. Když je Mars v noční poloze, na západě, v nočních, ženských znameních, ve vlhkých, chladných znameních nebo v polohách, které jemu odpovídají, jako je dům a povýšení, a v dobrých polohách, znamená to mírnost a dobrou směs a má povahu dobrodějů. Když se tyto podmínky, které se s ním mísí, zvyšují, jeho indikace štěstí se stává silnější. Když je v denní poloze,¹²⁹⁰ v mužských znameních nebo v <tom> odcizeném¹²⁹¹ a padající, ukazuje to povahu neštěstí. Když se tyto podmínky (stavy), které jsou v rozporu s mírností a shodou, zvýší, jeho poškození a neštěstí zesílí.¹²⁹² Indikace škodlivosti této planety se stává větší, nežli indikace štěstí.

---

¹²⁸⁶ J přidává „účinků“.

¹²⁸⁷ Arabštinu vykládáme stejně jako J, který činí z celé doložky až do tohoto bodu v [6] dlouhou časovou vedlejší větu, jejíž další věta je hlavní větou; je-li ve dne a v denních znameních, východní a v jedné ze svých důstojností H.

¹²⁸⁸ J nahrazuje definici „detrimentu“: „v opozici vůči svému domu“.

¹²⁸⁹ J vynechává „v těchto“.

¹²⁹⁰ noční J.

¹²⁹¹ (signa) peregrina J.

¹²⁹² quantum ... tantum („čím více... tím více“) J.

(6.8a) Pokud jde o Jupiter, protože jeho podstatou je mírné teplo označující vznikání,¹²⁹³ je to dobroděj. Stejně tak je den teplejší, mírnější a příznivější než noc, protože den patří pohybu a životu a noc¹²⁹⁴ klidu a odpočinku. Jupiter je díky mírnému teplu vhodný pro horký a mírný čas (roční období), a den je vhodnější a zjevnější pro působení Jupitera¹²⁹⁵ než noc.¹²⁹⁶ Nejlépe se tedy projeví během dne, v denních znameních, na východě a ve znameních, ve kterých má dobré (zdravé)¹²⁹⁷ podíly. Když se počet těchto svědků (svědectví)¹²⁹⁸ zvýší, je jeho indikace štěstí silnější a zřetelnější.¹²⁹⁹ (6.8b) | Když je v noční poloze, v ženských znameních nebo v pozicích, které s ním nesouhlasí, ubývá jeho štěstí a někdy dává poškozené, mizející dobré štěstí, a štěstí, kvůli němuž se mu stávají nepříjemnosti. Splní-li tyto špatné podmínky na základě tohoto, má-li důstojnost v některém z míst sféry označující poškození, jako je osmé, šesté nebo dvanácté místo, a označuje-li újmu¹³⁰⁰ svými podmínkami a postavením, pak pro poškození svého stavu a důstojnosti v těchto špatných místech získává povahu škůdce. Štěstí této planety je silné a její změna v povaze škůdce je malá.

(6.9a) Pokud jde o Slunce, (1) svým vlivem na časy (roční období), (2) protože kompozice se vyskytují pouze v místech, nad nimiž je jeho průchod mírný, a (3) protože údaj o životě obecně¹³⁰¹ k němu patří, učinili jej z těchto tří důvodů dobrodějem.¹³⁰² Někdy ale může působení škůdců ovlivnit přemíru tepla a chladu. Neboť když je na vyvrcholení některých míst, spaluje je a škodí jejich zvířatům a rostlinám, jak na mnoha místech jižní oblasti, když je na jejich vyvrcholení,

---

¹²⁹³ J vynechává „označující vznikání“.

¹²⁹⁴ J vynechává „protože den... noc“.

¹²⁹⁵ a jeho (Jupiterova) činnost se v něm objevuje více J.

¹²⁹⁶ H parafrázuje odstavec až do tohoto bodu: „Jupiter je díky své povaze mírně horký, což z něj činí dobroděje a přizpůsobuje ho přirozenosti dne...“.

¹²⁹⁷ má dobré podíly] je každý podíl nebo dobrý stav J.

¹²⁹⁸ J vynechává „těchto svědků“.

¹²⁹⁹ quantum ... tantum J.

¹³⁰⁰ poškození, které jsme zmínili J.

¹³⁰¹ rerum generationis universalis pater H.

¹³⁰² fortuna mundi H.

dochází, a mnohým místům může uškodit¹³⁰³ chlad, když od nich ustupuje, a síla jeho tepla se k nim nedostane,¹³⁰⁴ tak jejich živočichové a rostliny tam hynou na základě závažnosti chladu. To se vyskytuje na mnoha místech severní oblasti. (6.9b) | Na některých místech je kvůli vzdálenosti nebo blízkosti¹³⁰⁵ někdy ve stavu, který ničí některé věci mezi nimi kvůli své blízkosti nebo vzdálenosti od nich v určitých obdobích roku, zatímco to nevytváří v jiném ročním období. Když je jeho průchod na místě podle mírnosti,¹³⁰⁶ jejich vzduch je v jeho směsi dobrý, jejich léto není nadměrné v horku a jejich zima není nadměrná v chladu. (6.9c) | Tak z něj vytvořili škůdce ve spojení a v opozici, dobroděje v aspektu trigonu nebo sextilu, a smíšeným v jeho stavu štěstí a neštěstí <v aspektu> kvartilu. Přirovnali jeho spojení s planetami k tomu, že je ve vyvrcholení míst, jejichž zvířata a rostliny jsou ničeny intenzitou tepla. Přirovnali jeho opozici k extrémní vzdálenosti od míst, jejichž zvířata a rostliny jsou ničeny závažností chladu. (6.9d) | Přirovnali jeho kvartil s nimi (planetami) s místy, jejichž některá zvířata jsou poškozována v jednom ročním období, ale v jiném ročním období nejsou poškozována. Přirovnali mírnost jeho průchodu s místy, jejichž teplo a chlad nejsou nadměrné, s <aspektem> sextilu a trigonu. Protože Slunce je denní planeta, naznačuje štěstí ve dne, v mužských znameních, ve znameních, ve kterých má důstojnost, nebo v pozicích, ve kterých se jeho aspekt stává mírným. Když je to v podmínkách a znameních, které jsou v protikladu k těm, které jsme zmínili, nebo je ve špatných pozicích, znamená to poškození a neštěstí. Štěstí této planety je větší, silnější, obecnější a známější, nežli její neštěstí.

(6.10) Venuše je odolná a mírná, má příznivé účinky na vlhkost. Je-li v nočních, ženských znameních, ve vlhkých znameních nebo v některých znameních, které jí odpovídají,¹³⁰⁷ projevuje své štěstí. Když je ve dne, v denních znameních, v mužských znameních nebo v pozicích, ve kterých nemá žádný podíl, její štěstí klesá. Pokud má podíl na jednom ze

---

¹³⁰³ škodí mnoha místům J.

¹³⁰⁴ nepoužívají J.

¹³⁰⁵ neužívají J.

¹³⁰⁶ jsou J.

¹³⁰⁷ Když je její pohyb na určitých místech mírný J.

špatných¹³⁰⁸ míst sféry, znamená to poškození a smrt. Její stav v její změně z její přirozenosti na škůdce - je jako stav Jupitera. Indikace této planety pro štěstí, prospěch a potěšení¹³⁰⁹ je silnější, nežli pro neštěstí.

(6.11) Pokud jde o Merkura, zmínili jsme se o jeho povaze, která je prospěšná (dobrodějná), a že svou přirozenost přijímá od každé planety a od každého znamení.

(6.12a) Měsíc je vlhký a dobrodějný. Stává se dobrodějem díky pohybu ročních období v jednom měsíci a posilování přirozenosti (živlů). Pro svou vlhkost je vhodný do noci. Když je ve vlhkých znameních, v ženských, nočních znameních nebo ve znameních, ve kterých má dobrý podíl, ukazuje své dobré štěstí. Když se zvyšuje jeho shoda s podmínkami, které jsou pro něj vhodné, je větší ve svém štěstí.¹³¹⁰ Když klesá, je to o méně v jeho štěstí. Je-li v denní poloze, v mužských, denních znameních, při svém pádu, nebo v jeho detrimentu,¹³¹¹ jeho štěstí ubývá a někdy dává poškozené dobré štěstí, když je v takovém stavu. (6.12b) | Pokud má kromě těchto poškození podmínek důstojnost na jednom ze špatných míst sféry, změní se z jeho štěstí na povahu škůdce. Protože je nejvlhčí z planet sféry, i když vlhkost patří k povaze života a přežití, velké množství a nadbytek v čemkoli patří do rodu poškození, a kvartilním aspektem a opozicí jsou rozdíly.¹³¹² Když se rozdíl a přebytek spojí najednou na jedné z planet, ovlivní to působení škůdců- Takže Měsíc - kvůli hojnosti své vlhkosti - někdy působí v kvartilu a opozici působením škůdců v poškození a zkáze.¹³¹³ Indikace této planety pro štěstí je větší než pro škodlivost.

---

¹³⁰⁸ J vynechává.

¹³⁰⁹ prospěch a potěšení] potěšení a potomstvo H.

¹³¹⁰ Čím více podmínek je vyhovujících a vhodných, tím větší je jeho dobré štěstí J.

¹³¹¹ v opozici jeho domu J.

¹³¹² protiklady J.

¹³¹³ H vynechává „Protože je nejvlhčí ... zkáze“.

(6.13) To jsou podmínky planet samy o sobě a v jejich pozici,¹³¹⁴ a jaké <podmínky> jsou stanoveny pro jejich indikace v této (pozici), nebo je oslabují, zvyšují, nebo mění na jiné.¹³¹⁵ Planeta někdy získává přibývání štěstí a neštěstí díky své směsici s jednou z planet, protože jedna je rychlá v přijímání povah dobrodějů a s ní smíšených škůdců, a druhá má potíže¹³¹⁶ je přijímat.

(6.14) Saturn je v povaze chladný, hustý (silný)¹³¹⁷ a pomalý v pohybu. Chladný prvek je aktivní. Když indikuje něco dobrého nebo špatného jednou ze svých podmínek v základním narození nebo v době začátku¹³¹⁸ a je silný, tato věc je dlouhotrvající a pevná. Když se jedna z planet smíchá s jinou planetou, bez ohledu na to, co to naznačuje v souvislosti se změnou této indikace, ovlivní to změnu indikace základní <přirozenosti> pouze v malé míře.

(6.15) Povahou Jupiteru je mírné teplo. Je pomalý v pohybu a teplo je aktivní prvek. Když na počátku indikuje určitou věc a je silný, je pevná a dlouhotrvající. Pokud se s ním potom planeta smísí, ať už to znamená jakýkoliv opak, dostane od něj jen malou změnu.

(6.16) Mars je rychlý v pohybu, horký a suchý a teplo je aktivní prvek, sucho pasivní prvek. Když najednou naznačuje určitou věc a je silný, a poté se s ním mísí jeden z dobrodějů nebo škůdců, dostává od té planety nějakou změnu. Je rychlejší a vnímavější ke změnám než dvě planety, které jsou nad ním.

(6.17) Pokud jde o Slunce, díky své suchosti, rychlosti jeho pohybu a rozmanitosti jeho podmínek v časech (ročních obdobích) přijímá změny z každé planety, která se s ním mísí a přenáší je do tohoto světa. Venuše je mírná a vlhká a

---

¹³¹⁴ J vynechává „a v jejich pozici“.

¹³¹⁵ přes které jsou jejich indikace potvrzeny nebo oslabeny nebo zesíleny nebo prostřednictvím kterých jsou z nich změněny na jiné J; tyto podmínky („habitudines“) planet, a nehody (události) <jejich> míst se zvyšují a snižují mezi dobrým a zlým štěstím H.

¹³¹⁶ má potíže] je pomalejší J.

¹³¹⁷ spissus J, grossus H.

¹³¹⁸ srov. H: „in natali aut rerum primordiis“.

vlhkost je pasivním prvkem. Rychle přijímá změny od dobrodějů a škůdců a dostává většinu směsí planet, které se s ním mísí. Podstatou Merkura je suchost. Suchost je pasivní prvek. Je vnímavý ke všem změnám, a <jeho> povaha se mění v tom, co se s ní mísí. Měsíc je planeta ve sféře¹³¹⁹ nejvíce svědčící o vlhkosti. Díky své vlhkosti je nejrychlejší z nich v přijímání změn. Když se mísí s planetou, přijímá přirozenost planety.

(6.18) Vezmeme-li v úvahu tento přirozený a podivuhodný řád planet v přijímání změn: že Saturn, jelikož je nejvyšší planetou, nejpomalejší v pohybu a nejchladnější, se ukazuje pouze přijímat změny od planet mísících se s ním v malé míře, každá z planet je nižší a je vnímavější a rychlejší v přijímání změn, a Měsíc, který je nejnižší planetou, nejrychlejší z nich v pohybu, a nejvlhčí z nich, je nejvíce přijímací a nejrychlejší v přijímání jejich (od planet) přirozeností.

(6.19) Pokud jde o škůdce, i když naznačují štěstí, nenazývají se dobroději, ale říká se o nich, že mají <povahu dobrodějů> ve věci, o níž poukazují na dobré štěstí. Toto štěstí se získává s obtížemi a útrapami a vlastník ho nemá rád, má kvůli němu mnoho potíží. Někdy neobrací ve svůj prospěch štěstí ve věci a netěší se z něj a dává jeho užitek někomu jinému¹³²⁰ nebo jej odkáže jinému, nebo se mu kvůli tomu přihodí mnoho škod a neštěstí. Co se týče dobrodějů, i když se z jejich jednání jeví poškození, jak se zdá z jednání škůdců, v té době se jim neříká škůdci, ale říká se, že jsou <v povaze škůdců> v té věci, o níž naznačují neštěstí. Nastává s tím neštěstím shovívavost, vytrvalost,¹³²¹ spokojenost, uspokojení a trpělivost a s tím¹³²² se čas od času mísí i trocha štěstí.¹³²³

(6.20) Hlava ġawzahar Měsíce¹³²⁴ má indikaci vedení (vůdcovství) a trochu štěstí, protože z ní Měsíc začíná stoupat ve svém nakloněném kruhu¹³²⁵ a štěstí vychází a stoupá. Povahou Ocasu je neštěstí, protože z něj Měsíc začíná sestupovat

---

¹³¹⁹ J vynechává „ve sféře“.

¹³²⁰ uchopí jej jiní J.

¹³²¹ vytrvalost] čestnost a krása J.

¹³²² užije si trochu štěstí J.

¹³²³ Dochází k tomu... čas od času]. Neboť jejich neštěstí není tak vážné, ani to nezbavuje naděje na lepší <štěstí>, takže ho často sleduje i požadovaný cíl H.

¹³²⁴ tj. vzestupný uzel; Hlava Draka JH.

ve svém nakloněném kruhu, a sestup je neštěstí. Hlava někdy může působit na činnost škůdců a Ocas může působit na činnost dobrodějů z některých důvodů, které zmíníme. Stejně tak je tomu u Hlavy a Ocasu ġawzahar¹³²⁶ v dobrém štěstí a neštěstí.

¹³²⁷Sedmá kapitola: o přirozenostech (povahách) planet, jejich změně z jedné přirozenosti na druhou a síle nebo slabosti¹³²⁸ jejich přirozenosti, která je jejich podstatou.¹³²⁹

(7.2) Žádná z planet není horká, studená, vlhká nebo suchá sama o sobě, ale tyto věci jsou připisovány planetám, kvůli jejich působení¹³³⁰ nalezenému na tomto světě.¹³³¹ Každá planeta má indikaci pro dva prvky: jeden ze dvou je pevný prvek, od kterého se neodchyluje, ale mění se v tom, že zvyšuje svou sílu nebo slabost¹³³² podle své polohy vzhledem ke své sféře, svému znamení, čtvrtinám sféry a dalším podmínkám.

(7.3) Druhý prvek, který planeta má, je na ni někdy fixován, ale někdy se mění ze své podstaty na jiný. To je způsobeno jejím vzestupem či sestupem do sféry jejího apogea nebo hojností či nedostatkem¹³³³ jejího přijímání změn. Planeta je prisuzována povaze, jíž dostává, když se její stav mění.

(7.4a) Pokud jde o Saturn, již jsme zmínili, že jeho indikací na tomto světě je nadměrný chlad. Přebytek chladu nastává suchem. Saturn je tedy ze své podstaty chladný a suchý. Povaha chladu je v něm obsažena a neodchází z něj,

---

¹³²⁵ J vynechává „ve svém nakloněném kruhu“.

¹³²⁶ hlavy „ġeuzaharat“ planet, tj. výřezy jejich kruhů, viz místo, kde planety procházejí dráhou Slunce vedoucí z jihu na sever a jejich ocasy J.

¹³²⁷ 7.1

¹³²⁸ J vynechává „nebo slabosti“ (s C).

¹³²⁹ změna <jejich> vlivu na pohyby časů H.

¹³³⁰ indikace J.

¹³³¹ ale tyto věci se připisují jejich povaze, jak se objevují v jejich vedení H.

¹³³² jeho síla se zvyšuje nebo snižuje J.

¹³³³ příčin J (čtení **علة** za **قلة**).

protože je aktivním prvkem, ale někdy se mění v tom, že se v něm zvyšuje nebo snižuje. Pokud jde o povahu sucha, někdy se z ní přesouvá do jiné <kvality>, protože je to pasivní prvek a někdy se zvyšuje nebo snižuje, a když se tato změna stává častou, přesouvá se do jiné povahy. (7.4b) | Když tedy Saturn stoupá ze středu sféry svého apogea,¹³³⁴ jeho přirozenost je fixována v chladu a suchu. Stejně tak je to v případě, že je v chladném a suchém znamení nebo kvadrantu, nebo v jiných chladných a suchých polohách. Pokud se tyto podmínky spojí, je nadměrný v chladu a suchu. Pokud se sníží, je to menší. Když je v horkých a suchých znameních, označení jeho chladu zeslábně a jeho suchost zesílí. Pokud stoupá tak, jak jsme se zmínili, a je ve vlhkých znameních, povaha jeho sucha klesá. Pokud je to také v hranici vlhké planety nebo ve vlhkém kvadrantu, nebo je to vzhledem ke Slunci ve vlhkém horizontu,¹³³⁵ jeho suchost klesá. Pokud se všechny tyto podmínky spojí ve stejnou dobu a stoupá, mění se vlhkost a stává se studeným a vlhkým. (7.4c) | Jestliže Saturn sestupuje ze středu sféry svého apogea, je studený a vlhký,¹³³⁶ Je-li také ve vlhkém znamení, v hranici vlhké planety nebo ve vlhkém kvadrantu, nebo je-li jeho horizont od Slunce stejný, zvyšuje svou vlhkost. Pokud je v době svého sestupu ze sféry svého apogea¹³³⁷ v horkých a suchých znameních, indikace jeho chladu zeslábně a síla jeho vlhkosti klesá. Pokud je také v horkém a suchém kvadrantu nebo v hranici horké a suché planety, nebo je jeho horizont od Slunce v podobných podmínkách, jeho vlhkost klesá, jeho suchost se stává silnou a jeho chlad se oslabuje. Pokud se všechny tyto podmínky spojí a sestupuje, je chladný a suchý.

(7.5a) Pokud jde o Mars, jeho činnost zjištěná v čase je nadměrné teplo. Přebytek tepla nastává suchem. Takže povaha Marsu je horká a suchá. Teplo je povahou, která je k němu fixována.¹³³⁸ Pokud jde o suchost, ta (Marsu) se někdy mění. Když Mars stoupá ve sféře svého apogea, jeho podstata je fixována na teplo a sucho. Podobně je tomu i v případě,

---

¹³³⁴ a medio absidis sue circulo H.

¹³³⁵ emisperium J; a Sole in orizonte humido H.

¹³³⁶ J tuto větu vynechává; H ji má.

¹³³⁷ ad oppositum absidis pervenit H.

¹³³⁸ H přidává „jsoucí aktivním prvkem, pokud se neliší mezi zvýšením a snížením“.

že se nachází v horkém a suchém znamení nebo kvadrantu. Pokud se tyto stavy vyskytují často, je nadměrný v horku a suchu. Pokud je v chladných a suchých znameních, jeho teplo klesá a povaha jeho sucha se stává silnou. (7.5b) | Pokud stoupá¹³³⁹ ve vlhkém znamení, v hranici vlhké planety, nebo ve vlhkém kvadrantu, nebo je to vzhledem ke Slunci ve vlhkém horizontu, snižuje se část jeho sucha. Pokud se tyto podmínky spojí ve vlhku pro Mars, a bude stoupat, změní se na vlhkost a bude horký a vlhký. Pokud sestupuje ze sféry svého apogea, je horký a vlhký. Pokud se v něm často vyskytují podmínky vlhka a klesá, je vlhkost nadměrná. Pokud sestupuje a dominují nad ním podmínky tepla a sucha, je horký a suchý.

(7.6) Jupiter je horký, vlhký a mírný, v souladu s tím, co jsme zmínili o jeho působení v čase. Pokud stoupá ve sféře svého apogea, je jeho indikace mírného tepla silnější. Pokud klesá, jeho indikace mírného vlhka je silná. Horké nebo vlhké znamení, které tomu odpovídají, někdy zesilují jeho mírné teplo a vlhkost. Znamení, které mu neodpovídají, oslabují a snižují jeho mírnost v horku a vlhku.

(7.7) Slunce je horké a suché. Když stoupá od středu¹³⁴⁰ sféry svého apogea,¹³⁴¹ jeho povaha je fixována v teple a suchu. Pokud klesá, jeho povaha je horká a vlhká. Povaha znamení a kvadrantů sféry někdy mění jeho povahu, jako změna povahy ostatních planet, které jsme zmínili.

(7.8) Venuše je horká, vlhká a mírná v souladu s tím, co jsme zmínili o jejím působení v dobách (roční období), a její stav v síle nebo slabosti jejího tepla je jako u Jupitera.

(7.9) Pokud jde o Merkur, převládá nad jeho povahou sucho a mísí se s ním trochu chladu. Když stoupá v oblasti svého apogea,¹³⁴² je silně suchý a mísí se s ním i malá část tepla. Když klesá, jeho vlhká povaha je s malou částí chladu.

---

¹³³⁹ J přidává „a je“ (s arabským MS P).

¹³⁴⁰ J vynechává „středu“.

¹³⁴¹ circulus suus H.

Merkur přijímá čtyři přirozenosti (prvky), kvůli změnám jeho podmínek. Stejně tak Merkur ze své podstaty přijímá vše, co se s ním mísí mezi podstatami planet a znameními.

(7.10a) Měsíc se v povaze liší podle ročních období,¹³⁴³ protože v první čtvrtině měsíce je jeho povaha horká a vlhká¹³⁴⁴ a přirozenou vlastností této čtvrti je vlhkost. Když je v této čtvrti a stoupá v oblasti svého apogea,¹³⁴⁵ jeho povaha je silná v horku a slabá ve vlhku. Pokud v něm klesá,¹³⁴⁶ dominuje nad ním povaha nadměrné vlhkosti. Ve druhém kvadrantu měsíce je jeho povaha horká a suchá¹³⁴⁷ a přirozenou podstatou v této čtvrti je teplo. Když v této čtvrti stoupá v oblasti svého apogea, zcela nadměrné teplo a sucho převládají nad jeho povahou. Pokud klesá, jeho povaha je horká, vlhká a mírná. (7.10b) | Ve třetí čtvrti měsíce je jeho povaha chladná a suchá a přirozenost v něm obsažená¹³⁴⁸ v této čtvrti je suchost. Když je v této čtvrti a stoupá, povaha sucha se stává silnou, ale je tu i malý chlad.¹³⁴⁹ Když sestupuje, dominuje nad ním podstata chladu a je v něm trochu sucha. Když sestupuje, dominuje nad ním podstata chladu a je v něm trochu sucha. Ve čtvrté čtvrti měsíce je jeho povaha studená a vlhká. Přirozenou vlastností¹³⁵⁰ v této čtvrti je chlad.¹³⁵¹ Když stoupá, převládá nad ním podstata chladu¹³⁵² a je v něm malá část vlhkosti. Když sestupuje, dominuje nad jeho povahou

---

¹³⁴² circulus suus H.

¹³⁴³ H dává: „Měsíc obnovuje ve svém obvodu čtyři období slunečního okruhu jakousi napodobeninou“.

¹³⁴⁴ H specifikuje „jara“.

¹³⁴⁵ v jeho excentrickém kruhu H.

¹³⁴⁶ J vynechává „jeho povaha je silná... v něm“.

¹³⁴⁷ léta H.

¹³⁴⁸ JH vynechávají „jeho povaha je horká... v něm“.

¹³⁴⁹ JH vynechávají „ale je tu i malý chlad“.

¹³⁵⁰ dominantní J.

¹³⁵¹ H vynechává „jeho povaha ... chlad“.

¹³⁵² suchost J.

nadměrná vlhkost a je zde¹³⁵³ malá část chladu. Stav Měsíce v jeho poloze vzhledem ke znamením a dalším podmínkám při změně jeho povahy je jako stav ostatních planet.

(7.11) Pokud jde o tři nadřazené (vyšší, superiorní) planety, jejich přirozeností od doby, kdy se vydaly na východ od Slunce k první stanici, je vlhkost. Jejich přirozeností od první stanice až po opozici ke Slunci je teplo. Jejich přirozeností od této doby až po druhou stanici je sucho. Jejich přirozeností od druhé stanice až po vstup pod paprsky je chlad.

(7.12) Co se týče Merkuru a Venuše, jejich povahou (přirozeností) od doby jejich cesty na východ, tj. retrogradity, až do jejich přímého pohybu, je vlhkost. Jejich povahou od okamžiku jejich přímého pohybu do jejich spojení se Sluncem je teplo. Jejich přirozeností - od jejich oddělení od Slunce a jejich cesty na západ až do jejich stanice -¹³⁵⁴ je sucho. Jejich přirozeností od doby jejich retrogradity až do jejich spojení se Sluncem je chlad.

(7.13) Povahou Hlavy je teplo a povahou Ocasu je chlad.¹³⁵⁵ Na planetách se mohou vyskytnout další podmínky (stavy), takže zvyšují nebo snižují indikaci jejich tepla, chladu, sucha nebo vlhkosti. Pracujte se silou nebo slabostí jejich povahy způsobem, který jsme zmínili.

---

¹³⁵³ J vynechává „nadměrnou vlhkost a je zde“.

¹³⁵⁴ dokud nezastaví pro retrograditu J; až do jejich retrogradity H.

¹³⁵⁵ horkost... studenost J.

Osmá kapitola: o mužských a ženských planetách (o maskulinitě a feminitě planet).¹³⁵⁶

(8.2) K rozmnožování dochází spojením mužů a žen.¹³⁵⁷ Povahou muže je teplo a je aktivní; přirozenost ženy je vlhkost a je pasivní, a planety mají údaj o mužskosti a ženskosti, takže horké planety označují mužskost a vlhké planety o ženskost.¹³⁵⁸ Protože povahou Jupitera, Marsu a Slunce je teplo, jsou mužské. Přirozenou podstatou Saturnu je chlad¹³⁵⁹ a chlad¹³⁶⁰ je aktivním prvkem. Jeho další přirozenost je suchost a suchost souvisí s teplem.¹³⁶¹ Saturn tedy naznačuje mužskost z těchto dvou důvodů.¹³⁶² Protože jeho podstatou není teplo,¹³⁶³ jeho indikace maskulinity (mužskosti) je slabší než u tří planet, které jsme zmínili. Z tohoto důvodu někdy naznačuje, že v rozmezí mužskosti jsou eunuchové, bisexuálové a muži, kteří nemají pohlavní styk se ženami,¹³⁶⁴ jimž se nenarodí děti¹³⁶⁵ a kteří nemají sperma.

(8.3) Pokud jde o Merkur, sucho je nad ním nejvíce dominantní a sucho souvisí s teplem. Takže Merkur je mužský. Protože jeho podstatou není teplo,¹³⁶⁶ znamená to mládež, která nedosahuje puberty,¹³⁶⁷ a eunuchy.¹³⁶⁸ Protože suchost je pasivní prvek, znamená to, že přijímá podstatu planet v mužskosti a ženskosti. Pokud jde o Venuši, díky své mírné vlhkosti

---

¹³⁵⁶ 8.1

¹³⁵⁷ H přináší sexuální analogii.

¹³⁵⁸ Ptolemy, Tetrabiblos, I, 6.

¹³⁵⁹ jako by to bylo neoddělitelné, protože je to chlad J.

¹³⁶⁰ J vynechává „a chlad“.

¹³⁶¹ de genere caloris H.

¹³⁶² podmíněk J.

¹³⁶³ ve své podstatě není teplý J.

¹³⁶⁴ nevyužití ženy J; steriles ac Veneris inpotentes H.

¹³⁶⁵ J vynechává „jimž se nenarodí děti“.

¹³⁶⁶ ve své podstatě není teplý J.

¹³⁶⁷ mladí lidé, kteří ještě netrpí křehkostí J.

¹³⁶⁸ Vede k mužům s nápadným talentem a hlubokou moudrostí, kteří zanedbávají skromnou snahu milovat („ingenii perspicacis alte prudencie neglectos Veneris modice strenuitatis“) H.

se stává ženským. Co se týče Měsíce, ten se díky velkému množství jeho vlhkosti stává ženským. Podstatou Hlavy je teplo a mužskost,¹³⁶⁹ a podstatou Ocasu je chlad a ženskost.¹³⁷⁰

(8.4) To, co jsme zmínili o mužskosti a ženskosti planet, jsou věci, kterým jsou planety přisuzovány,¹³⁷¹ ale jejich podmínky jsou někdy odlišné. Mužské <planety> označují ženskost a ženské mužskost podle variace jejich podmínek. Je tomu tak proto, že planety objevující se na východě, tj. vycházející před Sluncem, označují maskulinitu (mužskost) a <planety objevující se> na západě, tj. zapadající za Sluncem, označují ženskost. Jsou-li planety mezi ascendentem a středem nebe nebo mezi descendentem a kardinálem země, v těchto dvou východních kvadrantech označují mužskost, a ve dvou zbývajících západních kvadrantech označují ženskost. Jejich podmínky se liší v maskulinitě (mužskosti) a ženskosti v pozicích mezi znameními a místy sféry. V následujícím textu je zmíníme.¹³⁷²

---

¹³⁶⁹ horká a mužská J.

¹³⁷⁰ chlad a ženskost J.

¹³⁷¹ jež se připisují planetám J.

¹³⁷² v tom, co má přednost J.

Devátá kapitola: o denních a nočních planetách.¹³⁷³

(9.2) Z planet jsou některé denní a jiné noční. Připisovali jim tyto indikace, protože se dívali na planety, jejichž povaha je ve dne mírnější než v noci, a udělali je denní, a na planety, jejichž povaha je v noci mírnější než ve dne, a udělali je noční.

(9.3) Pokud jde o Saturn, již jsme zmínili, že jeho povaha je ve dne mírná, takže je denní. Pokud jde o Jupiter, ten se díky své mírnosti stává denní. Je to proto, že den je mírnější než noc. Povaha Marsu je nadměrně horká a suchá a jeho nadměrné teplo a sucho se v noci z důvodu chladu a vlhka noci umírňují. Mars je tedy noční. Slunce je denní planeta.¹³⁷⁴ Venuše je planeta, kde je vlhkost. Povaha vlhkosti odpovídá noci. Venuše je tedy noční. Když je na západě, má silnější indikaci a výraznější štěstí, protože povaha¹³⁷⁵ západnosti odpovídá povaze noci a ženskosti. Je-li na východě a je-li nad zemí v mužských znameních ve dne, snižuje se část jejího štěstí a mírnosti, protože je nakloněna povaze denních planet a je zde určitá náchylnost k mužskosti.

(9.4) Pokud jde o Merkura, suchost je nad ní převládající, suchost souvisí s teplem a den je horký. Když je tedy Merkur osamocen sám od sebe, jeho denní indikace je nejdominantnější. Když stoupá, je denní,¹³⁷⁶ a když zapadá, je noční. V době své západnosti (okcidentalita) je výraznější v činnosti a silnější než v době své orientality (východnosti), protože v době své okcidentalita je přímý v pohybu, zatímco na počátku¹³⁷⁷ orientality je retrográdní. Mísí se s denními a nočními planetami a mění jejich povahu, když je spojuje nebo se na ně aplikuje.¹³⁷⁸

---

¹³⁷³ 9.1

¹³⁷⁴ Slunce, které je denním světlem, je denní H.

¹³⁷⁵ J vynechává „povaha“.

¹³⁷⁶ orientální J.

¹³⁷⁷ J vynechává „počátku“.

¹³⁷⁸ když je spojuje v jednom znamení nebo jedním aspektem J.

(9.5) Měsíc je světlem noci a je v něm vlhkost.¹³⁷⁹ Takže je noční z těchto dvou důvodů. Hlava je denní a Ocas je noční. Podobně Hlavy a Ocas gawzahar planet.

(9.6) Tyto přirozenosti, které mají denní a noční planety, jsou jim vlastní a neodcházejí od nich,¹³⁸⁰ ale orientality planet posiluje indikaci denních planet a oslabuje indikaci nočních planet, s výjimkou Merkuru. Zmínili jsme totiž, že když je na západě, je díky své povaze nejsilnější¹³⁸¹ a nejvíce svědčí o štěstí.¹³⁸² Západnost (okcidentálnost) planet posiluje indikaci nočních planet a oslabuje indikaci denních planet.

(9.7) Čtvrtá část úvodu je dokončena.

---

¹³⁷⁹ Měsíc označuje noc kvůli svému chladu a vlhku J.

¹³⁸⁰ jsou jakoby neoddělitelné a nemění se z nich J.

¹³⁸¹ J vynechává „je nejsilnější“.

¹³⁸² H přidává „protože když je v přímém pohybu, je západní, v retrográdním pohybu je východní“.

V. část¹³⁸³

(1.1) Pátá část knihy úvodu do astrologie. Má 22 kapitol.

(1.2) První kapitola, o podílech planet ve znameních.

Druhá kapitola, o důvodu domů planet, podle toho, co tvrdí někteří¹³⁸⁴ astrologové.

Třetí kapitola, o důvodu domů planet, podle toho, co souhlasí s tím, co říká Ptolemaios.

Čtvrtá kapitola, o důvodu domů planet,¹³⁸⁵ podle toho, co souhlasí s tím, co Hermes říká podle Ġāṭīdīmūn (Agathodaimon).¹³⁸⁶

Pátá kapitola, o důvodu exaltací¹³⁸⁷ planet, podle toho, co tvrdí někteří astrologové.

Šestá kapitola, o důvodu exaltací planet, podle toho, co tvrdil Ptolemaios.

Sedmá kapitola, o důvodu exaltací planet, podle toho, co souhlasí s tím, co říká Hermes.¹³⁸⁸

Osmá kapitola, o¹³⁸⁹ rozdílech v hranicích planet a jejich podmínkách.

Devátá kapitola, o hranicích Egyptanů.

---

¹³⁸³ The Great Introduction to Astrology by Abū Maʿšar. Vol. 1. The Arabic Original and English Translation. Ed. and tr. Keiji Yamamoto,† Charles Burnett. Islamic Philosophy, Theology and Science. Texts and Studies. Ed. Hans Daiber, Anna Akasoy, Emilie Savage-Smith. Vol. 106/1. Brill. LEIDEN | BOSTON. 2019. S. 435.

¹³⁸⁴ J vynechává „někteří“ s arabským MS L.

¹³⁸⁵ planet] kruh J.

¹³⁸⁶ Hermetis Aaidimon J (Abaidimon Jrev); Hermetem post Abidemon H.

¹³⁸⁷ 4 - exaltací J.

¹³⁸⁸ Hermetem post Abidemon H.

¹³⁸⁹ J přidává „definici“.

Desátá kapitola, o hranicích Ptolemaia.

Jedenáctá kapitola, o hranicích Chaldejců.

Dvanáctá kapitola, o hranicích Aštraṭū.¹³⁹⁰

Třináctá kapitola, o hranicích Indů.

Čtrnáctá kapitola, o vládcích triplicit.

Patnáctá kapitola o dekanech a jejich vládcích podle toho, co souhlasí s tím, co říkají učenci z Persie, Babylonu a Egypta.

Šestnáctá kapitola o dekanech a jejich vládcích, podle toho, co řekli Indové, a oni je nazývají (dekan)¹³⁹¹ dariḡān.¹³⁹²

Sedmnáctá kapitola o nawbahr¹³⁹³ znamení, tj. o devítině,¹³⁹⁴ podle toho, co souhlasí s tím, co říkají Indové.

Osmnáctá kapitola o dodekatemorii znamení, a vládcích každého stupně každého¹³⁹⁵ znamení.

Devatenáctá kapitola, o mužských a ženských stupních.

Dvacátá kapitola o jasných, šerých, tmavých¹³⁹⁶ a prázdných stupních.¹³⁹⁷

---

¹³⁹⁰ Asthoathol J; Stratonis H.

¹³⁹¹ nazývají J (= arabské MSS CPOSH).

¹³⁹² aldurugen J; H jím nedává jméno.

¹³⁹³ naubaharat (pl.) J s arabským MS L.

¹³⁹⁴ que sunt novene (pl.) J.

¹³⁹⁵ J vynechává „každého stupně“ (přidává Jrev).

¹³⁹⁶ J vynechává, Jrev přidává „fuscis“.

Dvacátá první kapitola, o studních planet ve znameních.

Dvacátá druhá kapitola, o stupních narůstajícího dobrého štěstí.

První kapitola, o podílech planet ve znameních.¹³⁹⁸

(1.4) Vzhledem k tomu, že dvanáct znamení a sedm planet je používáno v indikaci věcí obecně, které jsou rychlé ve změně, vzniku a zániku, a my jsme diskutovali výše stav každé z nich jednotlivě v souhrnu,¹³⁹⁹ začneme nyní diskutovat o partnerství planet ve znameních a jejich podílech na nich, jako je dům, exaltace, triplicity, hranice, dekaný, radost,¹⁴⁰⁰ pád,¹⁴⁰¹ detriment,¹⁴⁰² a stupně označující dobrotu nebo zkaženost (špatnost).

(1.5a) Byly jim přiřazeny tyto podíly ve znameních, podle směsice¹⁴⁰³ povah poloh s povahami planet, a jejich další podmínky stoupání a klesání, jejich změna z jedné podmínky na druhou, jejich projevení jejich povahy¹⁴⁰⁴ a jejich moc v některých polohách, jejich slabost v jiných, jejich bytí v některých polohách, které jsou podobné jejich povaze, a <jiné, které jsou> nepodobné v horku, chladu, suchosti, vlhkosti, mužskosti, ženskosti, bytí denní, noční, šťastné a nešťastné, jejich bytí ve vyvrcholení (kulminaci)¹⁴⁰⁵ některých podnebí, nebo jejich vzdálenost od nich, a zbytek podmínek znamení a planet, podle toho, co každá poloha vyžaduje pro stav této planety.¹⁴⁰⁶ (1.5b) | Poté přiřadili (planetární) pořadí podle různých podmínek; neboť to udělali částečně (1) podle pořadí sfér planet nad sebou, podle toho, co má od povahy;¹⁴⁰⁷ částečně (2) podle shody o povaze těchto pozic s povahami a podmínkami planet; např. dohoda (souhlas) vodních znamení s vodními planetami povahou a souhlas (dohoda) denních znamení s denními planetami; a částečně (3) podle nepřátelství

---

¹³⁹⁸ 1.3

¹³⁹⁹ narratione absoluta J. H začíná V. část poetickou fanfárou.

¹⁴⁰⁰ radosti J.

¹⁴⁰¹ pády J.

¹⁴⁰² H zmiňuje tři špatné podmínky: „casus, exitium“ a „exilium“.

¹⁴⁰³ souhlas J.

¹⁴⁰⁴ jejich projevení a povaha J.

¹⁴⁰⁵ mucemata J.

¹⁴⁰⁶ H zmiňuje dlouhé období zkoumání účinků směsí planet a znamení.

¹⁴⁰⁷ podle podobné vzdálenosti <planet a znamení> H.

některých vůči jiným; např. nepřátelství horkých a ohnivých znamení a planet vůči chladným a vodnatým planetám a znamením, a všechno ostatní, co je jako to, o čem jsme diskutovali.

(1.6) Vytvořili je tak, aby každá planeta v každé z jejích podmínek měla podíl¹⁴⁰⁸ na každém z dvanácti znamení, takže indikace¹⁴⁰⁹ planet byla smíchána s indikací znamení, pro vznik a zánik (poškození), a dobrotu a špatnost. Z těchto důvodů vznikly podíly sedmi planet ve dvanácti znameních.

¹⁴¹⁰Druhá kapitola, o důvodu¹⁴¹¹ domů planet,¹⁴¹² podle toho, co tvrdí někteří astrologové.¹⁴¹³

(2.2) Všichni starověcí se shodli na tom, že Beran a Štír jsou dva domy Marsu, Býk a Váhy dva domy Venuše, Blíženci a Panna dva domy Merkura, Střelec a Ryby dva domy Jupitera, Kozoroh a Vodnář dva domy Saturna, Lev dům Slunce a Rak dům Měsíce.

(2.3) Neshodli se však na důvodu, proč se tato znamení stala domy pro tyto planety. Ti, kteří neznali kvalitu sféry a přírodních věcí a jejich podmínky,¹⁴¹⁴ řekli, že planety se každý den pohybují podle svého průměrného pohybu pro daný den a nezpomalují nebo se nevracejí, dokud nejsou vázány ke Slunci a Měsíci; Slunce v té době je v 15 stupních Lva a Měsíc je v 15 stupních Raka; pak planety (putující hvězdy) přijímají domy podle svých vazeb ve směru Slunce a Měsíce.

---

¹⁴⁰⁸ J vynechává „má podíl“.

¹⁴⁰⁹ indikace J (= arabština MS P).

¹⁴¹⁰ Tuto kapitolu přeložil D. Pingree in Tessere il cielo, A. Panaino, 1998, s. 60–61.

¹⁴¹¹ důvodech J.

¹⁴¹² znamení J (Jrev opravuje).

¹⁴¹³ 2.1

¹⁴¹⁴ Existují lidé, kteří s určitým základním druhem řeči („turpiloquium“) zneužívají kvalitu kruhů planet a vlastnosti povahy H.

(2.4) Vazba¹⁴¹⁵ Merkura je 21 stupňů a 30 minut. Když se tyto stupně přidají ke stupňům Slunce ve Lvu, dosáhne na 6 stupňů a 30 minut Panny. Když se sníží zpět od stupňů Měsíce v Raku, dosáhne na 23 stupňů a 30 minut Blíženců.

(2.5) Délka svazku Venuše je 47 stupňů a 11 minut, a když se tyto stupně přidají ke stupňům Slunce a sníží se zpět od stupňů Měsíce, dosáhnou Býka a Vah. Délka svazku Marsu je 78 stupňů a když se tyto stupně přidají ke stupňům Slunce a sníží se od stupňů Měsíce, dosáhnou Berana a Štíra. Délka svazku Jupitera je 120 stupňů a když se tyto stupně přidají ke stupňům Slunce a sníží se z polohy Měsíce, dosáhne Ryb a Střelce. Délka svazku Saturna je 136¹⁴¹⁶ stupňů a když se tyto stupně přidají ke stupňům Slunce a sníží se od stupňů Měsíce, dosáhnou Kozoroha a Vodnáře. Řekli, že to přidáme ke stupňům¹⁴¹⁷ Slunce a snížíme to z polohy Měsíce, protože Slunce je denní a Měsíc je noční. Tito lidé tedy tvrdili, že tato znamení jsou z tohoto důvodu přiřazena těmto planetám jako domy.

(2.6) Tento výrok je chybný, protože pokud touto vazbou mysleli stupně svých rovnic, zjistí se, že¹⁴¹⁸ rovnice¹⁴¹⁹ nadřazených¹⁴²⁰ planet mají pouze několik stupňů, zatímco jejich vazba je podle toho, co tito lidé řekli, mnoho stupňů a zřetelně se liší od stupňů jejich rovnic. Ale pokud tím mysleli stupně, při kterých, když je stejný počet z nich mezi Sluncem a <každou z> pěti planet, se jejich formace mění na retrograditu nebo¹⁴²¹ progresi (postup), je nutné, aby to bylo podle průměrných stupňů,¹⁴²² ve kterých se planety vracejí, když jsou v takové vzdálenosti od Slunce.

---

¹⁴¹⁵ ligatio J, ligamen H.

¹⁴¹⁶ Pingree čte „128“.

¹⁴¹⁷ pozice J (= arabština MS C).

¹⁴¹⁸ J přidává „stupňů“.

¹⁴¹⁹ equatio J, rectitudo H.

¹⁴²⁰ J vynechává (přidává Jrev).

¹⁴²¹ a J (= arabský MS P).

¹⁴²² polovina stupňů J.

(2.7) Najdeme opak toho, protože Saturn se nevrací ani nepostupuje, vyjma případů, kdy stupně mezi ním a jím (Sluncem) jsou mnohem menší než ty stupně, které zmiňovali. Mars neustupuje ani nepostupuje, kromě případů, kdy jsou stupně mezi ním (Marsem) a jím (Sluncem) větší než tyto stupně. Jupiter Venuše a Merkur¹⁴²³ se někdy vracejí a¹⁴²⁴ postupují, když stupně mezi nimi a ním jsou menší než tyto stupně. Pokud by byla vazba přiřazena podle jejich nejvzdálenější vzdálenosti od Slunce, bylo by nutné, aby byla vazba všech vyšších planet¹⁴²⁵ nastavena na 180 stupňů. A také, protože přiřadili vazbu dvou nižších¹⁴²⁶ planet podle stupňů jejich rovnic, bylo by nutné přiřadit vazbu¹⁴²⁷ vyšších planet podle stupňů jejich rovnic, ale přiřadili tyto stupně pouze podle toho, co věděli, tj. že by to mělo spadat do jedné z pozic jejich domů. Důvodem pro domy planet tedy není to, co zmínili.

(2.8) ¹⁴²⁸Jiní lidé uvedli jiné důvody pro domy planet a my se zdržíme zmínky o jejich prohlášeních, protože jsou to bláznovství a pohádky.¹⁴²⁹ Všichni tito muži neznali podmínky planet a přírodních věcí. Neboť pohyb a podmínky sféry a planet v ní se neliší od toho, co k nim patří, tj. všechny se pohybují v přirozeném,¹⁴³⁰ rovnoměrném (jednotném) pohybu, jehož pohyb se v jeden den sám o sobě nezvyšuje ve srovnání s pohybem v jiný den. Rozdíl jejich pohybu u nás zjištěný¹⁴³¹ je dán počtem jejich sfér a rozdílem pohybu každé sféry ve srovnání s její sousední, a to je jasné a evidentní pro každého, kdo zkoumá nebeské vědy.

---

¹⁴²³ J vynechá „a Merkur“ (opravuje Jrev).

¹⁴²⁴ nebo J.

¹⁴²⁵ všechny vazby vyšších planet J.

¹⁴²⁶ vazby superiorní J, vazby inferiorní Jrev.

¹⁴²⁷ vazeb J.

¹⁴²⁸ Zbytek kapitoly vypouští H slovy „Existují i další lidé, kteří uvádějí všechny druhy dalších důvodů, které jsou stejně neschopné; bylo by praktické usilovat o to dále“.

¹⁴²⁹ vanitates et fabule J

¹⁴³⁰ J vynechává.

¹⁴³¹ J dává „viditelně“, čtení عيانا za عندنا .

¹⁴³²Třetí kapitola, o důvodu domů planet, podle toho, co souhlasí s tím, co říká Ptolemaios.¹⁴³³

(3.2) K sedmi planetám patří indikace pro věci rychlé ve vznikaní a zanikání v tomto světě, a světla jsou univerzálnější v indikaci pro věci, které jsou vytvářeny a poškozeny, nežli ostatní (planety).

(3.3) Pokud jde o Měsíc, je to planeta nejbližší k nám, nejrychlejší v pohybu a ta, která se nejvíce mění ve svém umístění ve znameních a v rozmanitosti podmínek. Jeho stav se tedy nejvíce podobá podmínkám věcí, které rychle přicházejí a odcházejí. Planety jsou nejjasněji účinné,¹⁴³⁴ když jsou na vyvrcholení (kulminaci),¹⁴³⁵ a nejbližšími znameními našeho vyvrcholení jsou Blíženci a Rak. Blíženci jsou mužským znamením a je to znamení, které, když je v něm Slunce, znamená konec jarního období. Kvůli své mužskosti a protože je to znamení, které, když je v něm Slunce, označuje konec sezóny, nesouhlasí s povahou Měsíce. Rak je ženské znamení a je to znamení, které, když do něj vstoupí Slunce,¹⁴³⁶ ohlašuje začátek letní sezóny, je vlhké v povaze a ženské, zatímco Měsíc je ženská a vlhká planeta naznačující začátky. Rak je nejbližší ženským znamením k našemu vyvrcholení (kulminaci) a Měsíc je nejbližší planeta k nám. Rak a Měsíc se tedy shodují ve vlhku, ženskosti, označení začátku a blízkosti k nám. Z těchto čtyř důvodů se Rak stává domem Měsíce.

(3.4) Pokud jde o Slunce, jeho vzestupem se vzduch stává teplým a¹⁴³⁷ horkým, a tím, že je v Raku, Lvu a Panně¹⁴³⁸ vzniká léto, ale nejjasnější a nejsilnější povaha léta, tepla a sucha¹⁴³⁹ je, když je Slunce ve Lvu, je to mužské, horké a suché znamení. Slunce značí svou přirozeností teplo, suchost a mužskost, Lev je uprostřed letní sezóny (období) a Slunce je

---

¹⁴³² 3.1

¹⁴³³ Ptolemaios, Tetrabiblos, I, 17 (značně rozšířeno Abū Ma'sarem).

¹⁴³⁴ Indikace planet je zjevnější J.

¹⁴³⁵ vyjádřeno J coby „když jsou ve směru míst nebo podnebí“.

¹⁴³⁶ J vynechává „Slunce“ (přidává Jrev).

¹⁴³⁷ J vynechává „teplým a“.

¹⁴³⁸ J vynechává „a Panně“ (přidává Jrev).

¹⁴³⁹ J přidává „a mužskosti“.

uprostřed sedmi planet. Takže Slunce a Lev se shodují v horku a suchu, mužskosti, bytí uprostřed sfér a v letním období. Z tohoto důvodu se Lev stal domem Slunce.

(3.5) Dalším důvodem je skutečnost, že jelikož Slunce je světlem dne a Měsíc je světlem noci, a tito dva následují jeden po druhém v indikaci¹⁴⁴⁰ generace, života a počátků, lze získat indikace toho, co se stane ve světě od jejich¹⁴⁴¹ konjunkce k jejich opozici, a podobně lze získat indikace z jejich opozice vůči jejich konjunkci, konjunkci a opozici, ke které dochází pouze kvůli rychlosti pohybu Měsíce a jeho kurzu směrem ke Slunci, a nejzřetelnější z jejich jednání a povahy v indikacích toho, co se děje v tomto světě, je, když jsou v těchto znameních blízko našeho vyvrcholení,¹⁴⁴² Rak - tropické, vlhké a ženské znamení – je v našem vyvrcholení a označující začátek sezóny – byl přiřazen planetě, která s ním souhlasila povahou vlhkosti, ženskosti a rychlosti změny z jednoho znamení na druhé a¹⁴⁴³ znaméním začátku, tedy Měsíce. Horké, suché, mužské a denní znamení následující po Raku, tj. Lev¹⁴⁴⁴ byl přiřazen k horké, suché, mužské a denní¹⁴⁴⁵ planetě, která s ním souhlasí svou povahou, tj. Slunce.

(3.6) Vzhledem k tomu, že znamení Rak a Lev byla stvořena jako dva domy světél, což naznačuje vznik a růst, a tato dvě znamení patří k letnímu období,¹⁴⁴⁶ znamení Kozoroh a Vodnář byla stvořena jako domy Saturna, protože tato dvě znamení patří do období zimy a chladu. Saturn je totiž chladný a suchý a jeho přirozenost se liší od přirozenosti světél a je opozicí obou, a jeho sféra je nejvyšší. Z tohoto důvodu se s ním začalo po světlech a jeho domy se staly naproti dvěma domům světél.

---

¹⁴⁴⁰ Namísto „a tito dva následují jeden po druhém v indikaci“ J píše „a prostřednictvím nich je přijímána konečná indikace“.

¹⁴⁴¹ H přidává „měsíčně“.

¹⁴⁴² hlavní věta začíná v tomto bodě, označeno J „ideo“.

¹⁴⁴³ J vynechává.

¹⁴⁴⁴ J vynechává „následující po Raku, tj. Lev“.

¹⁴⁴⁵ J vynechává „horké... denní“.

¹⁴⁴⁶ J přidává „a teplé“.

(3.7) Jupiter indikuje umírněnost a jeho sféra¹⁴⁴⁷ sleduje sféru Saturnu, takže dvě znamení, která následovala po dvou domech Saturnu, byla přiřazena Jupiteru, tj. Střelec a Ryby, a ona se dostala do pozice trinu¹⁴⁴⁸ a přátelství dvou domů světél.

(3.8) Mars je horký,¹⁴⁴⁹ škodlivý a jeho sféra sleduje sféru Jupitera, takže mu byly přiděleny domy, které následují po domech Jupitera, tj. Štír a Beran, a ty se dostaly do polohy kvartilu a neštěstí ve vztahu ke dvěma domům světél.

(3.9) Povahou Venuše je umírněnost a její sféra navazuje na sféru Slunce, takže jí byly přiděleny dva domy, které navazují na domy Marsu, tj. Váhy a Býk, a staly se v pozici sextilu a přátelství ve vztahu ke dvěma domům světél.

(3.10) Dvě zbývající znamení dostal Merkur, tj. Blíženci a Panna.

(3.11) ¹⁴⁵⁰Protože světla jsou nejvýraznějšími planetami působícími na tento svět, přiřadili polovinu sféry Slunci, tj. od Lva ke konci Kozoroha, a druhou polovinu Měsíci, tj. od začátku Vodnáře do konce Raka, takže každé ze světél má partnerství s každou planetou v jednom ze svých dvou domů - podle toho, co je v polovině sféry související s tímto světlem.

---

¹⁴⁴⁷ J přidává „vyšší než sféry ostatních“.

¹⁴⁴⁸ J přidává „a síly“.

¹⁴⁴⁹ J vynechává.

¹⁴⁵⁰ H přidává „Neboť ostatní (planety) dostanou po dvou (domech), ale světla po jednom“.

¹⁴⁵¹Čtvrtá kapitola, o důvodu domů planet,¹⁴⁵² podle toho, co souhlasí s tím, co Hermes říká podle Ġāṭīdīmūn (Agathodaimon).¹⁴⁵³

(4.2a) Když chceme znát domy¹⁴⁵⁴ sedmi planet mezi dvanácti znameními, podíváme se a najdeme pro každou z pěti planet dvě různé formy¹⁴⁵⁵ a vzdálenosti, jako jsou východnost a západnost¹⁴⁵⁶ a retrogradita a postup. Pro každé z těchto světél najdeme pouze jednu formu, protože Slunce nemá východnost ani západnost, a Měsíc nemá žádnou retrograditu.¹⁴⁵⁷ Z toho, co zjistíme o podmínkách pěti planet (1), usuzujeme, že každá z nich má dva domy, z nichž každý souhlasí s jednou ze svých dvou forem, a (2) že každé ze dvou světél má jeden¹⁴⁵⁸ dům souhlasící s jeho typem, a (3) že tyto dvě planety jsou nejsilnější,¹⁴⁵⁹ protože vše, co je pevné a zůstává v jednom typu, je silnější a pevnější ve své podobě,¹⁴⁶⁰ a vše, do čeho vstupuje změna a změna typu, je slabší. (4.2b) | Ale starověcí¹⁴⁶¹ nazývali Měsíc <planetou Slunce>, protože každá z pěti planet nemá potřebu světla jiné, protože má východnost a západnost¹⁴⁶² pohromadě skrze své vlastní světlo. Ale Měsíc má světlo ve své východnosti, západnosti a jiných podmínkách, pouze přes Slunce, a půjčuje si od něj své světlo (Slunce). Bez formy¹⁴⁶³ neexistuje ustanovení pro hmotu¹⁴⁶⁴ a forma neukazuje nic¹⁴⁶⁵ bez hmoty. Hmota

---

¹⁴⁵¹ 4.1

¹⁴⁵² kruh J.

¹⁴⁵³ Hermetis Aaidimon Philosophi J, Hermetem post Abidemon H. Heřman začíná kapitolu: „Poté následuje úryvek obsahující názor Herma, který ve své knize uvádí indického Abidemona, téměř nejstaršího astrologického spisovatele“. Zdroj nebyl nalezen.

¹⁴⁵⁴ domy] co tam je J (?).

¹⁴⁵⁵ figura JH.

¹⁴⁵⁶ vycházení a zapadání J, orientales occidentales H.

¹⁴⁵⁷ H přidává, že se ani Slunce nevrací zpět.

¹⁴⁵⁸ J vynechává „každé ze dvou světél má jeden“.

¹⁴⁵⁹ tyto dvě jsou nejsilnější z planet] proto mají štěstí J (opravuje Jrev).

¹⁴⁶⁰ druhu J.

¹⁴⁶¹ antiqui J, veteres H.

¹⁴⁶² vycházení a zapadání J.

¹⁴⁶³ absque idea, i.e. absque imagine J.

¹⁴⁶⁴ sustentatio J, přidává „tj. hojnost semene nebo krve, díky čemuž se spojuje něco takového, což bychom snad mohli nazvat „hmotou““.

¹⁴⁶⁵ Toto je také výklad J, ale arabštinu lze interpretovat také v souladu s překladem H: „nec forma comparet“ („ani se neobjeví forma“).

potřebuje formu a forma je to, co vládne nad povahou. Měsíc je hmota,¹⁴⁶⁶ a Slunce je forma a působení Měsíce se objevuje pouze¹⁴⁶⁷ skrze Slunce.¹⁴⁶⁸ Tak tomu říkali planeta Slunce. Kdekoli podíl patří Slunci, následuje za ním podíl Měsíce. Takže dům Měsíce je spojen s domem Slunce; povýšení Měsíce následuje po Slunci; den Měsíce následuje po Slunci; a rozdělení Měsíce následuje po Slunci.¹⁴⁶⁹

(4.3a) Vzhledem k tomu, že jsme tyto premisy stanovili my, začneme podle dohody látek rozdělovat domy sféry mezi planety. Každá látka posiluje svou podstatu, souhlasí a mísí se s ní, ale ničí její opak.¹⁴⁷⁰ Důkazem toho je, že oheň nevzniká¹⁴⁷¹ sousedstvím s vodou, protože každý z nich ničí toho druhého; ale oheň posiluje oheň a je vhodný k ohni, a univerzální teplo, které je v tomto světě, je to, co je ze¹⁴⁷² Slunce. (4.3b) | V druhé části této naší knihy jsme se zmínili, že když je (Slunce) na 15 stupních Lva, je teplo a sucho na tomto světě nejsilnější. Z tohoto důvodu je tedy nejvhodnější z domů sféry Lev, protože jeden z nich se k druhému hodí od povahy a nejsilnější místo¹⁴⁷³ je na 15 stupních. Když známe dům Slunce a místo jeho moci v něm, začínáme domem Měsíce, který je spojen s domem Slunce, a každého stavíme¹⁴⁷⁴ 30 stupňů, což je množství jednoho znamení, „část“. Poté odečteme¹⁴⁷⁵ 30 stupňů od 15 stupňů Lva na pravé a levé straně. Jedna ze dvou částí spadá do 15 stupňů Raka, druhá do 15 stupňů Panny.¹⁴⁷⁶ Víme, že nejvhodnějším místem pro Měsíc je

---

¹⁴⁶⁶ almeda J.

¹⁴⁶⁷ je J.

¹⁴⁶⁸ Jrev přepsal tuto pasáž nahrazující slova „materia“ a „forma“ výrazy „materia / almeda“ a „idea“.

¹⁴⁶⁹ H vynechává „rozdělení ... Slunce“ s arabským MS P.

¹⁴⁷⁰ H shrnuje otevření tohoto odstavce: „Na základě těchto předpokladů rozdělíme podíl domů mezi planety podle vhodnosti povahy. U každé věci pomáhá příbuzná povaha, ale ubližuje jí opačná“.

¹⁴⁷¹ není vyživován J, není vytvořen H.

¹⁴⁷² J vynechává „to, co je ze“.

¹⁴⁷³ J přidává „pro Slunce“.

¹⁴⁷⁴ J přidává „bereme a“.

¹⁴⁷⁵ J přidává „tu část,co je“.

¹⁴⁷⁶ J vynechává „na pravé a... Panny“.

znamení vhodné pro jeho povahu, které pro něj posiluje chlad a vlhko. Rak se tedy stává domem Měsíce a jeho síla je 15 stupňů.

(4.4a) Nyní, když jsme se vypořádali se dvěma domy Slunce a Měsíce, podíváme se na sféru, která sleduje sféru Měsíce, a zjistíme, že je to sféra Merkuru. Takže jsme vrhli dvě části z 15 stupňů Lva,¹⁴⁷⁷ a 15 stupňů Raka dozadu. Jeden z nich spadá na 15 stupňů Blíženců a je na pravé straně,¹⁴⁷⁸ druhý spadá na 15 stupňů Blíženců a je na levé straně. Blíženci a Panna se tedy staly dvěma domy Merkuru. (4.4b) | Pak zjistíme, že sféra Venuše sleduje sféru Merkuru, a vrháme dvě části ze dvou domů Merkuru vpravo a vlevo. Spadají do 15 stupňů¹⁴⁷⁹ Býka a do téhož počtu stupňů Vah. Takže¹⁴⁸⁰ se staly dvěma domy Venuše. Potom zjistíme, že sféra Slunce sleduje sféru Venuše; vysvětlili jsme jeho polohu a dům.¹⁴⁸¹ Zjistíme, že sféra Marsu sleduje sféru Slunce a obě části vrháme z Venušina domu vpravo a vlevo, a obě spadají na 15 stupňů Štíra a do téhož počtu stupňů Berana, a stávají se dvěma domy Marsu. Zjistili jsme, že sféra Jupitera následuje sféru Marsu a obě části jsme vrhli z domů Marse vpravo a vlevo, a jedna z nich je na 15 stupních Střelce a druhá je na témže počtu stupňů Ryb, a tato¹⁴⁸² se stanou dvěma domy Jupitera. Zjistíme, že sféra Saturnu následuje sféru Jupitera, a vrhneme dvě části od dvou domů Jupitera z pravé a levé strany, a jedna z nich je na 15 stupních Kozoroha a druhá je ve stejných stupních Vodnáře, a stanou se dvěma domy Saturnu. Agathodaimon takto rozdělil domy sféry.

(4.5) Jedna síla a platnost tohoto rozdělení spočívá v tom, že dva domy Saturnu, což je nejnešťastnější planeta sféry a nejvíce svědčí o poškození mezi nimi, jsou v¹⁴⁸³ opozici proti dvěma domům světél, které indikují vznikání a růst. Dva domy Marsu, který je méně nešťastný než on (Saturn), jsou v kvartilním aspektu jejich dvou domů (Slunce a Měsíce);

---

¹⁴⁷⁷ J přidává „vpřed“.

¹⁴⁷⁸ J vynechává „a je na pravé straně“.

¹⁴⁷⁹ J přidává „znamení“.

¹⁴⁸⁰ tato znamení J.

¹⁴⁸¹ J vynechává „Poté zjistíme, že sféra Slunce... dům“.

¹⁴⁸² Střelec a Ryby J.

¹⁴⁸³ J přidává „vážnější“ („gravior“).

protože neštěstí kvartilního aspektu je menší <než> opozice. Protože trinové a sextilní aspekty patří do rozdělení štěstí, a trin je silnější než sextil, a Jupiter má větší štěstí než Venuše, dva domy Jupitera jsou v trinovém aspektu vůči dvěma domům světla, a dva domy Venuše jsou v sextilním aspektu jejich dvou domů. Zjistili jsme, že Merkurova vzdálenost dosahuje téměř 30 stupňů, a je méně šťastný než Venuše; takže dva domy Merkuru sledují dva domy světla podle aspektu polovičního sextilu,¹⁴⁸⁴ přibližně.

(4.6) Někteří lidé přiřadili domy planet podle opozice přirozeností jedné k druhé: totiž Slunce a Měsíc jsou popisovány jako světla světa, zatímco Saturn je popisován ve smyslu temnoty a temnota je vždy proti světlu a světlo je vždy proti temnotě. Tak jsou dva domy Saturnu postaveny do protikladu ke dvěma domům světla.

(4.7) Jupiter je indikátorem majetku a nemovitostí a Merkur je indikátorem znalostí, jasného vysvětlení a moudrosti;¹⁴⁸⁵ hledač poznání shlíží na majetek a pohrdá jím, a hledač majetku¹⁴⁸⁶ pohrdá poznáním, protože touha po majetku a bohatství je opakem touhy po poznání a jasném vysvětlení; tak se oba domy jednoho z nich staly opačnými domy druhého. Mars je indikátorem války, bojů, teroru¹⁴⁸⁷ a strachu, zatímco Venuše je indikátorem klidu,¹⁴⁸⁸ vášní, potěšení a radosti, vždy odporující teroru, bojům a válce; tedy dva domy jednoho z nich byly postaveny naproti domům druhého.

(4.8) Všichni¹⁴⁸⁹ starověcí rozdělili domy jedním z těchto čtyř způsobů, které jsme popsali. Jeden z nich¹⁴⁹⁰ totiž začal dělit domy na světla, pak sféru, která sleduje sféru Měsíce, a poté stoupal, dokud neskončil sférou Saturna, jak hlásil

---

¹⁴⁸⁴ dvanáctá část H.

¹⁴⁸⁵ significantior sapientie et intellectus atque discipline J; srov. rozdíl mezi „corporis opes“ a „animi divitie“ a jeho přidání „o čemž víme dobře, že jsou naproti sobě“.

¹⁴⁸⁶ J přidává „pohlíží dolů a“.

¹⁴⁸⁷ J vynechává „bojů, teroru“.

¹⁴⁸⁸ securitatis et quietudinis J.

¹⁴⁸⁹ J vynechává.

¹⁴⁹⁰ někteří z nich J passim.

Hermes podle Ġāṭīdīmūna (Agathodaimona).¹⁴⁹¹ Další započal světly, pak se Saturnem, jako to udělal Ptolemaios. Další je přiřazen k opozici a kvartilnímu aspektu vůči dvěma domům světél (škůdci), a trinovému a sextilovému aspektu vůči dvěma domům světél (dobrodějové), a umístil dva domy Merkuru na dvou stranách světél. Další učinil ujednání podle opozice povahy jednoho vůči druhému. Všechna tato rozdělení vedla ke stejnému výsledku.

(4.9) Pokud jde o protiklad planet vůči povaze, který jsme popsali, sedmý dům každé planety je jejím detrimentem.¹⁴⁹² Vzhledem k tomu, že dělení domů planet začíná - pro ně -¹⁴⁹³ z domů světél, a protože jsou nejsilnější planety sféry, Slunce má podíl na každém mužském znamení a Měsíc má podíl na každém ženském znamení. To však neplatí pro pět planet; každá planeta má totiž podíl pouze v každém ze svých mužských a ženských domů.

(4.10a) Vzhledem k tomu, že světla jsou silná, a protože každé z nich má jeden typ a jeden dům, každé z nich ve svém domě označuje typ střídmosti (umírněnosti), kompozice a růstu. Těch¹⁴⁹⁴ pět planet se od těchto liší, protože každá z nich má dva typy a dvě vzdálenosti. Takže v jednom ze svých dvou domů označuje typ progrese (postupu), orientality, dobroty a umírněnosti a v druhém domě typ zpětného pohybu (retrogradity), západnosti (okcidentalita) a snížení umírněnosti. Saturn v Kozorohu tedy označuje typ retrogradity a západnosti, kvůli shodě jejich chladu a sucha, a ve Vodnáři označuje typ postupu a orientality, kvůli teple a vlhku Vodnáře.¹⁴⁹⁵ (4.10b) | Jupiter ve Střelci označuje typ progrese (postupu) a orientality, a v Rybách označuje typ zpětného pohybu a západnosti. Mars ve Štíru označuje typ progrese (postupu), kvůli směsi vlhka a chladu Štíra s horkem a suchem Marsu, a v Beranu označuje typ zpětného pohybu, kvůli kombinaci jejich tepla a sucha. Venuše v Býkovi označuje typ dobroty, pokroku a západnosti, protože západ je pro ni

---

¹⁴⁹¹ quemadmodum retulit Hermes Aidimon J.

¹⁴⁹² je protikladem J, exitium H.

¹⁴⁹³ J vynechává „pro ně“.

¹⁴⁹⁴ J přidává „dalších“.

¹⁴⁹⁵ J vynechává „kvůli teple a vlhku Vodnáře“.

nejpříjemnější,¹⁴⁹⁶ a ve Vahách označuje typ zpětného pohybu a začátku orientality (východnosti). Merkur v Panně označuje typ progresu (pohybu) a zapadání, a v Blížencích označuje typ zpětného pohybu a východnosti (orientality).

(4.11) Starověcí odvozovali část pro domy planet od světél a jejich domů a nazývali to „část povahy planet“:¹⁴⁹⁷ a sice počítáte, když chcete, od stupně Slunce do 15 stupňů Lva ve stejných stupních, a k tomu přičtete <stupeň>, jehož Měsíc dosáhl ve svém znamení, a odečtete ho od znamení Měsíce; kamkoli výpočet dorazí, tam je část. Pak počítejte - v tomto okamžiku - od stupně Měsíce do 15 stupňů Raka a připočtete k tomu <stupeň>, jehož dosáhlo Slunce ve svém znamení, a odečtete to od znamení Slunce; kdekoli váš výpočet končí, tam je další část. Vězte, že jedna z nich se nevyskytuje¹⁴⁹⁸ v jednom ze dvou domů planety, pokud druhá nepadne do jejího druhého domu. Pokud jedna ze dvou částí padne do domu jednoho ze světél, druhá část padne do domu druhého světla.

---

¹⁴⁹⁶ silnější J.

¹⁴⁹⁷ H nepojmenuje část, ale odkazuje na dvě části, které spojují planety se světly určitým tajným uzlem („archano quodam nexu ligant“). Část je popsán in Abū Mašar, On Historical Astrology, II, 4 [12].

¹⁴⁹⁸ nepadne J.

Pátá kapitola, o důvodu exaltací planet, podle toho, co tvrdí někteří astrologové.¹⁴⁹⁹

(5.2) ¹⁵⁰⁰<Každá ze> sedmi planet má exaltaci a pád ve dvanácti znameních a všichni, kdo se učí umění hvězd, souhlasí s tím, že exaltace Slunce je v 19. stupni¹⁵⁰¹ Berana, exaltace Měsíce je ve 3. stupni Býka, exaltace Jupitera je v 15. stupni Raka, exaltace Merkura je v 15. stupni Panny, exaltace Saturna je ve 21. stupni Vah, exaltace Marsu je ve 28. stupni Kozoroha, exaltace Venuše je ve 27. stupni Ryb, exaltace Hlavy je ve třech stupních Blíženců a exaltace Ocasu ve třech stupních Střelce. Stupeň pádu každé planety je ve stejném stupni ve znamení opačném vůči <tomu>, kde je exaltace.

(5.3) Pokud jde o to, proč jsou tato znamení a stupně, které jsou v nich uvedeny, specifikovány pro exaltaci každé planety, a nikoli pro jiné stupně tohoto znamení, je to něco, jehož znalost je obtížná¹⁵⁰² pro většinu lidí minulosti i současnosti. Ptolemaios souhrnně označil důvod pro exaltace planet ve znameních,¹⁵⁰³ ale neuvedl důvod pro jejich stupně¹⁵⁰⁴ v jejich znameních.¹⁵⁰⁵ Hermes¹⁵⁰⁶ uvedl¹⁵⁰⁷ podrobný důvod pro exaltace planet ve znameních a platnosti jejich stupňů. Následně probereme každý z jejich argumentů.¹⁵⁰⁸

(5.4) Pokud jde o některé lidi, kteří tvrdí, že znají¹⁵⁰⁹ důvody pro vědu o astrologii, ale jejich znalosti o povaze nebeských těles a jejich pohybech a důvodech pro vznikání a poškození jsou nejasné,¹⁵¹⁰ tvrdili, že oni (starověcí) řekli,¹⁵¹¹

---

¹⁴⁹⁹ 5.1

¹⁵⁰⁰ H uvádí tuto kapitolu slovy „Pořadí <pojedenání> vyžaduje, abychom pokračovali v důstojnosti planet, které nazýváme „principatus“, zatímco jiní ji nazývají, regnum “ nebo „potestas“, nebo jiným jménem.

¹⁵⁰¹ J přidává „znamení“.

¹⁵⁰² J přidává „a jeho činnost je obtížná“.

¹⁵⁰³ narratio absoluta J.

¹⁵⁰⁴ stupně exaltací J.

¹⁵⁰⁵ Tetrabiblos, I, 19.

¹⁵⁰⁶ Hermes post Abidemon H.

¹⁵⁰⁷ Hermes, diskutující o důvodu, dal J.

¹⁵⁰⁸ Viz kapitoly 6 a 7 níže; v tom, co následuje] v tom, co předchází J (Jrev opravuje).

¹⁵⁰⁹ kteří se chlubí svými znalostmi J.

¹⁵¹⁰ Heřman výmluvně voskuje o těchto lidech.

že <každá z> těchto sedmi planet byla dána¹⁵¹² do znamení¹⁵¹³ její exaltace a do stupně souvisejícího s¹⁵¹⁴ exaltací, a od tohoto stupně¹⁵¹⁵ ony (planety) začaly svůj pohyb na začátku svého pohybu. Každá planeta se každý den pohybovala podle svého průměrného (středního) pohybu za den. A tak se dlouho pohybovaly tímto způsobem; pak byly svázány ke světům, která byla ve Lvu a Raku, a délka jejich vazby byla podle stupňů, které jsme již zmínili. Stupeň exaltace¹⁵¹⁶ z <každé z> planet byl v pozici,¹⁵¹⁷ ze které se začaly pohybovat na počátku své existence, a jejich domy jsou pouze podle délky jejich vazby ke Slunci a Měsíci.

(5.5) Pokud jde o jejich tvrzení, že důvodem toho, že domy planet jsou pouze podle délky jejich vazby na světla, to jsme diskutovali jako chybu ve druhé kapitole této části.

(5.6a) Pokud jde o jejich prohlášení, že ony (planety) byly stvořeny ve stupních své exaltace, že se začaly pohybovat od těchto stupňů, že se pohybovaly svým průměrným pohybem za den, a že pak byly vázány ke Slunci a Měsíci, takže jejich pohyb se změnil a staly se předmětem zpětného pochybu (retrogradity),¹⁵¹⁸ pakliže Stvořitel (požehnaný a vznešený!)¹⁵¹⁹ vytvořil těchto sedm planet na počátku jejich existence ve stupních jejich exaltací¹⁵²⁰ v rámci jejich znamení, podle stavu a pohybu, který udržovaly, a pak On chtěl změnit¹⁵²¹ jejich pohyby od těch, jaké byly, a svázal těchto pět¹⁵²² ke světům, proč

---

¹⁵¹¹ argumentovali v tom takovém způsobem, že řekli J, pravděpodobně správný překlad; říkají H.

¹⁵¹² protikladně J („oppositi“ za „positi“); Jrev opravuje; H přidává „podle jejich stvořitele, boha“.

¹⁵¹³ domů J.

¹⁵¹⁴ jejich J.

¹⁵¹⁵ těch stupňů J.

¹⁵¹⁶ stupně J.

¹⁵¹⁷ byly v pozicích J.

¹⁵¹⁸ J přidává „toto tvrzení by jim mělo být vyvráceno, že by jim mělo být řečeno, že“.

¹⁵¹⁹ factor omnipotens et altissimus J, factor omnium Deus H; H přidává „pro něhož je nekonečno všech staletí jen okamžik“.

¹⁵²⁰ exaltace J.

¹⁵²¹ corrumpere vel mutare J.

¹⁵²² J přidává „planet“.

byla těmto pěti¹⁵²³ dána vlastnost zpětného pohybu a progrese - kvůli tomuto svázání -, zatímco planety Slunce a Měsíc neměly zpětný pohyb, i když jsou také vázány k nim? (5.6b) | Vzhledem k tomu, že planety jsou tělesa¹⁵²⁴ mající barvy – tj. jsou viděny podle barev –, je tedy nutné, aby jejich pouta byla tělesy majícími viditelné barvy.¹⁵²⁵ Proč Stvořitel (ctěný a slavný!)¹⁵²⁶ jim nedal tyto různé pohyby¹⁵²⁷ bez jejich svázání na ně (Slunce a Měsíc),¹⁵²⁸ protože když to bylo možné pro Něj vytvořit je na začátku, tak to bylo možné pro Něho změnit jakýkoli z jejich pohybů, které chtěl, kdykoli chtěl, aniž by je svázal s jinými (planetami).¹⁵²⁹ Pokud On to nemohl udělat jinak než prostřednictvím svazku, měl v tomto ohledu nedostatek.¹⁵³⁰ Jen člověk, který může věřit tomuto výroku, je ignorant, a nezná Alláhovu moc nad věcmi (Je poctěn a povýšen nad to, co říkají lháři).¹⁵³¹

(5.7a) Opět, pokud by se těchto pět planet lišilo ve svém pohybu a mělo retrograditu, protože jsou vázány na Slunce a Měsíc, bylo by nutné, aby pohyb Slunce a Měsíce každý den byl jako jejich¹⁵³² průměrný pohyb, protože nemají retrograditu. Ale nacházíme v nich rozdíl v pohybu. Vše, co jsme zmínili, svědčí o nepravdivosti a lživosti jejich tvrzení. Je také dokázáno, že lhali o tom, co tvrdili, že je důvodem stupně exaltace planet a jejich domů a rozdílu jejich pohybu a retrogradity, všemi filozofy a učiteli v umění hvězd mezi lidmi v Persii¹⁵³³ a Indii a Řeky. (5.7b) | Někteří z nich říkají,¹⁵³⁴ že

---

¹⁵²³ J přidává „planetám“.

¹⁵²⁴ planety mají těla J.

¹⁵²⁵ Heřman vynechává jakýkoli odkaz na barvy.

¹⁵²⁶ deus altissimus J.

¹⁵²⁷ J přidává „bez vazby, tj.“

¹⁵²⁸ ostatním J.

¹⁵²⁹ J vynechává „protože když to bylo možné ... jinými planetami“.

¹⁵³⁰ impotens J. Heřman je jasnější: „On nebyl na začátku schopen udělat to, co udělal? nebo na začátku nevěděl, co je povahou vhodnější?“.

¹⁵³¹ Glorificetur et sublimetur a dictis errantium sublimatione maxima J.

¹⁵³² její / jejich J.

¹⁵³³ Jrev přidává „tj. Persida“.

¹⁵³⁴ Všichni říkají H.

sedm planet se začalo pohybovat od počátku Berana a ony byly ve stavu, ve kterém jsou nyní, a zakládají¹⁵³⁵ planety podle toho. Všichni se shodují na tom, že jejich průběh se nemění od toho, čím byl, a že se nebudou lišit od stavu nebo od pohybu, který stále mají, a že každá z nich má vlastnost samostatně v sobě a svou vlastní barvu a pohyb.¹⁵³⁶ Důvod, pro který má každá z nich jako svou podmínku, od které se neodchyluje a již se od sebe liší, je ten, že jakákoliv vznikání a poškozování na tomto světě by měla být ovlivněna svým pohybem odlišně od toho, co je ovlivněno pohybem jiné (planety).

---

¹⁵³⁵ equant J.

¹⁵³⁶ ve svém teplu („calore“ za „colore“) a pohybu J; Jrev opravuje „barvu“.

¹⁵³⁷**Šestá kapitola, o důvodu exaltací¹⁵³⁸ planet, podle toho, co tvrdil Ptolemaios.¹⁵³⁹**

(6.2) Ptolemaios, autor knihy astrologie, uvedl, že jelikož zjišťujeme, že když je Slunce v Beranu, začíná stoupat k severu a¹⁵⁴⁰ našemu zenitu, a délka dne se zvyšuje přes noc,¹⁵⁴¹ a povaha tepla roste; ale když je ve Váhách, den ubývá v poměru vůči noci, a klesá směrem k jihu. Tak se Beran stal exaltací Slunce a Váhy, které jsou v rozporu s Beranem a jeho opakem, pádem.

(6.3a) Přirozenost Saturnu je chladná, takže vzhledem k chladu jeho povahy, byl dán protiklad k horké povaze Slunce, protože, když se zvyšuje teplo, chlad klesá,¹⁵⁴² a když se zvyšuje chlad, teplo klesá. Váhy se tedy staly exaltací Saturnu a Beran jeho (Saturnovým) pádem, což bylo v rozporu s tím, co bylo učiněno pro Slunce. Býk byl učiněn exaltací Měsíce, protože když je Slunce v Beranu a Měsíc v Býku, je to začátek objevení jeho světla, a také začátek triplicity Měsíce. Učinili jeho (Měsíce) pádem Štíra, protože je naproti jeho (Měsíce) exaltace. Učinili z Raka exaltaci Jupitera, protože Jupiter svou povahou označuje severní a mírné větry; když je v Raku, vznikají severní větry, které produkují vznikání a růst, dá-li Bůh, stane se povaha Jupitera silnou. Učinili z Kozoroha¹⁵⁴³ jeho pád, protože (Kozoroh) je naproti jeho (Jupiterovy) exaltace. (6.3b) | Učinili z Kozoroha exaltaci Marsu, protože Kozoroh je jižní, tj. opak exaltace Jupitera, a protože povaha Marsu je spalující a jižní; takže když je (Mars) v něm, jeho teplo zesílí. Učinili Raka jeho (Marsův) pád, protože (Rak) je naproti jeho exaltace (Marse). Učinili z Ryb exaltaci Venuše, protože povahou Ryb je vlhkost a začíná v ní vlhkost jarního období (Ryby) a Venuše je vlhká;¹⁵⁴⁴ když je v nich (Venuše) (Ryby), její vlhkost se stává silnou. Učinili Pannu jejím

---

¹⁵³⁷ 6.1

¹⁵³⁸ exaltace J.

¹⁵³⁹ Tetrabiblos, I, 19.

¹⁵⁴⁰ tj. J.

¹⁵⁴¹ J vynechává „přes noc“.

¹⁵⁴² teplo klesá, zvyšuje se chlad J.

¹⁵⁴³ Kozoroh byl dán J.

¹⁵⁴⁴ je mírně vlhká H.

(Venušiným) pádem, protože (Panna) je naproti její (Venušiny) exaltace. Učinili z Panny¹⁵⁴⁵ exaltaci Merkuru, protože Panna je znamením, ve kterém¹⁵⁴⁶ začíná sucho podzimního období a povaha Merkuru <inklinuje> k¹⁵⁴⁷ suchu <v rozsahu>, v jakém tak činí; když je v ní (Panna) (Merkur), jeho suchost zesílí. Učinili Ryby jeho (Merkurovým) pádem, protože (Ryby) jsou naproti jeho (Merkurovy) exaltace.

1548 Sedmá kapitola, o důvodu exaltací¹⁵⁴⁹ planet, podle toho, co souhlasí s tím, co říká¹⁵⁵⁰ Hermes.¹⁵⁵¹

(7.2) ¹⁵⁵²Věci, které mají začátek, na začátku svého začátku postupují a rostou, na svém středu jsou nejsilnější a nejintenzivnější, jaké mohou být, a na svém konci ustupují¹⁵⁵³ a jsou slabé. Naznačuje to, že každé zvíře nebo rostlina, která je povahou určitého druhu¹⁵⁵⁴ ve svých prvních fázích¹⁵⁵⁵ postupuje a roste, uprostřed je nejsilnější, jaká může být, a na konci ustupuje¹⁵⁵⁶ a slábne. Říká se tedy, že každá planeta na začátku znamená postupuje a roste, v jejich středu je nejsilnější a na konci je ustupující a slabá,¹⁵⁵⁷ a je to stejné, když jsou v počátku jejich východnosti a postupu, jejich středu a jejich konci.

---

¹⁵⁴⁵ J vynechává „jejím pádem ... Panny“ (Jrev opravuje).

¹⁵⁴⁶ protože Panna je znamením, ze kterého] pro to J.

¹⁵⁴⁷ souvisící s J.

¹⁵⁴⁸ 7.1

¹⁵⁴⁹ exaltace J.

¹⁵⁵⁰ Hermes post Abidemon.

¹⁵⁵¹ H přidává „Nyní uvedeme samotného Herma, jak jsme byli zvyklí, aby nebylo vynecháno ani jediné slovo z toho, co má říci“.

¹⁵⁵² J přidává „protože“.

¹⁵⁵³ Pro „postupující“ a „ustupující“ má v každém případě J „účinné“ („proficientia“) a „nepotřebné“ („improficientia“) passim.

¹⁵⁵⁴ elementatum J.

¹⁵⁵⁵ iuventus (mládí) J.

¹⁵⁵⁶ inproficiens J.

¹⁵⁵⁷ J vynechává „Říká se... a slabá“.

(7.3a) Tímto výčtem nám bylo jasné, že síla planet je ve středních částech znamení. Ve druhé části jsme zmínili, že¹⁵⁵⁸ Beran a Rak jsou znameními postupu a nárůstu, protože v nich roste den¹⁵⁵⁹ a vychází Slunce nad námi, a že Váhy a Kozoroh jsou znameními ústupu a úbytku, protože je v nich úbytek dne,¹⁵⁶⁰ a ústup Slunce od nás. Víme, že nejvhodnější pozicí pro exaltaci dobrodějů jsou dvě znamení růstu a pokroku. Nejvhodnější polohou pro exaltaci škůdců jsou dvě znamení klesání a ústupu.¹⁵⁶¹ Povýšení dvou planet není ve stejném znamení, stejně jako jedno znamení nemůže být domem dvou planet. (7.3b) | Protože jsme zjistili, že když je Slunce v Beranu,¹⁵⁶² začíná se pohybovat <severně> a <začíná> přírůstek dne přes noc, víme, že nejvhodnější polohou pro exaltaci Slunce je Beran, a je nejsilnější v¹⁵⁶³ 15 stupních. Ve čtvrté kapitole této části jsme vysvětlili, že¹⁵⁶⁴ je Měsíc spojen se Sluncem a podíl Měsíce je po podílu Slunce.¹⁵⁶⁵ Víme tedy, že znaméním exaltace Měsíce je Býk, protože následuje znamení exaltace Slunce.

(7.4) Zjistili jsme, že opakem světla je tma a Slunce má světlo a jas, zatímco Saturn má indikaci tmy. Takže nejvhodnější pozice pro exaltaci Saturnu je opačná než pozice, ve které je Slunce exaltováno, tj. Váhy; nejsilnější, jaká může být, je v 15 stupních. Najdeme pozici, do které někdo dorazí, když počítá pozpátku, již je Kozoroh. Víme tedy, že je v té exaltaci druhého škůdce a její síla je v 15 stupních. Víme, že neexistuje planeta po světlech šťastnější než Jupiter a žádná pozice po Beranovi silnější než Rak. Takže je nám jasné, že je v něm exaltace Jupitera a jeho síla je v 15 stupních.¹⁵⁶⁶

---

¹⁵⁵⁸ H přidává „Beran, Rak, Váhy a Kozoroh jsou počátkem kvadrantů a ročních období, a tak se ujímají vedení mezi znameními. Proto od nich začínáme exaltace vyšších planet.“

¹⁵⁵⁹ které zvyšují nárůst dne J; H tuto frázi vynechává.

¹⁵⁶⁰ H vynechává „protože je v nich úbytek dne“.

¹⁵⁶¹ J vynechává „nejvhodnější polohou pro exaltaci škůdců... ústupu“.

¹⁵⁶² vstupuje do Berana J.

¹⁵⁶³ H přidává „prostředních, tj.“.

¹⁵⁶⁴ H vynechává „Ve čtvrté kapitole této části jsme vysvětlili, že“.

¹⁵⁶⁵ H spojuje dvě fráze do „protože veškerá účinnost Měsíce je spojitá s účinností Slunce“.

¹⁵⁶⁶ H zkracuje poslední dvě věty.

(7.5a) Protože známe exaltace¹⁵⁶⁷ těchto pěti planet a polohu¹⁵⁶⁸ jejich síly v těchto znameních, chceme znát exaltaci¹⁵⁶⁹ a sílu zbývajících dvou planet. Předtím jsme řekli, že jedno znamení nemůže být exaltací pro dvě planety.¹⁵⁷⁰ Zjistili jsme, že Venuše není oddělena od Slunce o více než 47 stupňů a <několik> minut,¹⁵⁷¹ a je to vlhká a ženská planeta. Víme, že Býk je exaltací Měsíce¹⁵⁷² a že Ryby jsou pro Venuši vhodnější než Blíženci - kvůli její vlhkosti a ženskosti.¹⁵⁷³ Takže síla Venuše je na 15 stupních Ryb. Síla Merkuru je na 15 stupních Panny v triplicitě Býka. (7.5b) | Dali jsme jej do triplicity Býka,¹⁵⁷⁴ protože Merkur není oddělen od Slunce více než 27 stupňů a <několik> minut,¹⁵⁷⁵ a je to planeta, ve které je sucho podle povahy začátku podzimního období. Býk je znamení podobné Merkuru v povaze sucha a v jeho blízkosti k exaltaci Slunce, až na to, že Býk je již exaltací Měsíce. Takže nejvhodnějším znamením pro exaltaci Merkuru je Panna a nejsilnější, jež může být, je na 15 stupních, protože se mu podobá v suchu a v povaze počátku¹⁵⁷⁶ podzimního období.¹⁵⁷⁷ Délka jeho dne a jeho cesta ve sféře jsou jako u Berana. Takže¹⁵⁷⁸ na základě shody jeho cesty s¹⁵⁷⁹ Beranem, který je exaltací Slunce - a protože jeho tranzit (přechod) ve sféře v délce dne je stejný v tranzitu (přechodu), je Panna ve své podstatě blíže k Beranovi než Býk. (7.5c) | Také, stejně jako jsme udělali exaltaci Saturnu ve znamení, které je naproti exaltaci Slunce - kvůli rozdílu jednoho k druhému -, tak dáme exaltaci Merkura protikladem k exaltaci Venuše, protože

---

¹⁵⁶⁷ exaltace J.

¹⁵⁶⁸ poloh J.

¹⁵⁶⁹ exaltace J.

¹⁵⁷⁰ H shrnuje poslední dvě věty slovy „Pak přicházejí exaltace nižších <planet>“.

¹⁵⁷¹ H vynechává „a <několik> minut“.

¹⁵⁷² H vynechává „Víme... Měsíce“.

¹⁵⁷³ vodní povaha J (= arabský MS C); H přidává „spíše v trinu Jupitera než Saturna“.

¹⁵⁷⁴ JH vynechávají „Dali jsme jej do triplicity Býka“.

¹⁵⁷⁵ H vynechává „a <několik> minut“.

¹⁵⁷⁶ J vynechává „počátku“.

¹⁵⁷⁷ J přidává „protože“.

¹⁵⁷⁸ J vynechává.

¹⁵⁷⁹ J přidává „cestou“.

pozice, ve které je Venuše v pádu, je ta, ve které je Merkur v exaltaci, kvůli protikladu moudrosti¹⁵⁸⁰ vůči pobavení a potěšení.¹⁵⁸¹

(7.6) Jelikož známe domy, ve kterých jsou tyto planety exaltovány (povýšeny), a sílu každé z těchto planet v tomto znamení, chceme znát hranici¹⁵⁸² stupně znamení exaltace po znamení (znamení) pro každou planetu.¹⁵⁸³ Takže se vracíme k tomu, co jsme zmínili v druhé části: že začátek dělení je od Slunce, od poledne, od začátku Berana, od rovníku a od středu nebe, protože Slunce se při vstupu do Berana pohybuje na sever, den začíná přibývat, den je příčinou noci a poledne je nejsilnější denní dobou. Stoupající (vycházející) časy¹⁵⁸⁴ ascendentu světa nad nimi jsou jiné.

(7.7) <Pro ty, kteří jsou> na rovníku, jsou stoupající (vycházející) časy znamení v jejich ascendentu a středu nebe stejným přechodem (množství). Přechod (tranzit) všech znamení ve středu nebe světa je jako průchod (tranzit) tohoto znamení. Stejně tak stupeň exaltace planet je pro svět stejný, každá z nich má stejný stav.¹⁵⁸⁵ Z těchto důvodů¹⁵⁸⁶ je začátek dělení z pozice pravé sféry a ze středu nebe.¹⁵⁸⁷ Už víme, že když je první minuta Berana ve středu nebe na rovníku, první minuta Raka vychází. Tak starověcí řekli, že Rak je ascendentem světa a nejcennější <částí> znamení, jež má být ascendentem na počátku nastávajícího světa, jímž je stupeň, ve kterém je exaltace Jupitera¹⁵⁸⁸ v Raku.

---

¹⁵⁸⁰ J přidává „což je indikace o Merkuru“.

¹⁵⁸¹ J přidává „což jsou indikace Venuše“.

¹⁵⁸² terminus J.

¹⁵⁸³ Je vhodné určit samotné stupně H.

¹⁵⁸⁴ ascensiones ortus J.

¹⁵⁸⁵ Podobně ... podmínka] Pro kruh znamení pohyb znamení ve středu nebe celého světa se stává stejný, a podobně stupeň exaltace planety je pro celý svět v jedné podmínce J.

¹⁵⁸⁶ z tohoto důvodu J.

¹⁵⁸⁷ J přidává „nad rovníkem“.

¹⁵⁸⁸ ve kterém je Jupiter posílen J.

(7.8) Když 15. stupeň Raka vychází nad rovníkem, 18.¹⁵⁸⁹ stupeň Berana je ve středu nebe. Když je Slunce¹⁵⁹⁰ v 15 stupních Berana, mizí. Když je spolu s Jupiterem v kardinálu, je Slunce v 19 stupních Berana.¹⁵⁹¹ Nejvhodnějším stupněm a pozicí pro exaltaci Slunce je tedy 19. stupeň Berana. Již víme, že ve sféře neexistují žádné příčiny, které by neprojevovaly úsudek (rozhodnutí) a řád, a že patří k úsudku řádu,¹⁵⁹² aby byl Jupiter v horoskopu světa.

(7.9a) A protože tomu tak je, je (Jupiter) rovnoběžně (paralelně) se stupněm Marsu a každý z nich kazí povahu toho druhého,¹⁵⁹³ je menší než krajní mez indikace. Významem¹⁵⁹⁴ stupně exaltace planety je poloha uvnitř znamení,¹⁵⁹⁵ ve které je její povaha zobrazena v krajní míře a ve které její indikace štěstí dosáhne své krajní hranice. Takže, když chceme přiřadit určité stupně vzdálenosti mezi nimi, posuzujeme to ze vzdálenosti planet od Slunce, protože podle vzdálenosti od něj se k nim přidává mnoho jejich podmínek. (7.9b) | Takže zjistíme, že každá planeta, mezi kterou a (Sluncem) je méně než 12 stupňů, je slabá; a někdy jedna z nich není vidět, dokud se od něj¹⁵⁹⁶ neoddělí (Slunce) o 12 stupňů. Tyto stupně jsme nazvali „rozsah vzdálenosti“.¹⁵⁹⁷ Pak jsme ji přidali¹⁵⁹⁸ do pozice Marsu v pravém vzestupu; padla na 27. stupeň.¹⁵⁹⁹ Kdybychom ji odečetli,¹⁶⁰⁰ padla by na 4. stupeň v pozici neviditelnosti¹⁶⁰¹ a slabosti. Navíc je ve své nešťastné povaze,

---

¹⁵⁸⁹ 19. J.

¹⁵⁹⁰ Jelikož je Slunce nejsilnější J.

¹⁵⁹¹ J vynechává „mizí... Berana“; Jrev (MS R) přidává: „Pak je Slunce v patnáctém stupni Berana; bude sestupovat z linie středního nebe. Ale až bude spolu s Jupiterem v kardinálech, Slunce bude v 19. stupni Berana.“

¹⁵⁹² scientia dispositionis J.

¹⁵⁹³ druhého a jeho povahy J; Vzhledem k tomu, že úsudek a zdravý rozum umístili Jupiter doprostřed stoupání světa, staví Mars proti sobě diametrálně H.

¹⁵⁹⁴ expositio J (interpretatio Jrev).

¹⁵⁹⁵ kruhu znamení J.

¹⁵⁹⁶ J vynechává „není vidět, dokud“.

¹⁵⁹⁷ Nazvali jsme tyto stupně... vzdálenost] Takto jsme tyto stupně (čtení **قسما** za **قسمينا**) rozdělili rozsahem vzdálenosti J.

¹⁵⁹⁸ je J.

¹⁵⁹⁹ .xxviii. Capricorni H.

¹⁶⁰⁰ je J.

¹⁶⁰¹ remoteness J, loco remoto H.

neboť jde paralelně s¹⁶⁰² dobrým štěstím¹⁶⁰³ a poškozuje ho. Přidáme to tedy k tomu, aby stupeň exaltace byl v poloze, ve které je planeta v kardinálu, přijímající,¹⁶⁰⁴ silná a ukazující svou povahu.¹⁶⁰⁵

(7.10) Pokud jde o Venuši, protože znamení její exaltace je opačné než u Merkuru z povahy času,¹⁶⁰⁶ protože se od ní liší v indikaci a protože jedna z nich poškozuje indikaci druhé, když jsou paralelní,¹⁶⁰⁷ zacházíme s ní¹⁶⁰⁸ stejně jako s Marsem při přidávání její vzdálenosti k její poloze uprostřed Ryb. Takže padne na 28 stupňů. Když mají škůdci méně stupňů než dobrodějové, jdou k nim, jsou pro ně škodliví a snižují jejich schopnosti. Takže nejvhodnějším stupněm pro exaltaci Marsu je 28. stupeň Kozoroha a nejvhodnějším stupněm pro exaltaci Venuše je 27. stupeň Ryb. Když je Venuše taková, je blízko ke kardinálu <10. místa>,¹⁶⁰⁹ a tato pozice patří k jejímu označení štěstí, souhlasí s její dobrou podstatou.¹⁶¹⁰ Odečteme-li tento počet stupňů od její polohy, dojde k rozdělení místa zkázy a smrti – do polohy, která je v rozporu s její povahou.

(7.11) Exaltace Merkuru je v 15. stupni Panny, protože jeho dům a exaltace jsou ve stejném znamení. Když je exaltace planety v jejím domě, je nejsilnější a působí nejvýrazněji ve svém středu, jak jsme již zmínili,¹⁶¹¹ zejména je-li v přímém pohybu v následném vůči kardinálu, a Jupiter mu neubližuje, ale oba se shodují a mísí, protože Merkur získává povahu svého štěstí, protože každý z nich je ve znamení jeho exaltace a ve stejných stupních jako druhý. Pokud k jeho

---

¹⁶⁰² ve směru J.

¹⁶⁰³ aplikuje na opozici Jupitera H.

¹⁶⁰⁴ proficiens J.

¹⁶⁰⁵ Proto musel být raději oddělen od Jupitera a umístěn do kardinálu vhodného pro něj H.

¹⁶⁰⁶ a (naproti) povaha času J.

¹⁶⁰⁷ naproti J.

¹⁶⁰⁸ jí J.

¹⁶⁰⁹ umisťují Venuši pod Mars a blíže k Jupiteru H.

¹⁶¹⁰ Indikace tohoto místa pro dobré štěstí souhlasí s povahou <Venušina> štěstí J (možná správně).

¹⁶¹¹ Viz část 7.2 výše.

poloze přidáme několik stupňů, stane se téměř stejnou vzdálenost (rovnoběžností)¹⁶¹² Venuše a dosáhne polohy neviditelnosti.¹⁶¹³

(7.12) Saturn je v kvartilu do stupně Jupitera a poškozuje jeho povahu. Kvartil je napůl opozice. Přidáme tedy k poloze Saturnu šest stupňů - tj. polovinu vzdálenosti. Dosahuje 21. stupně Vah a je zde stupeň exaltace Saturnu. Stupeň jeho exaltace je ve čtvrtém kardinálu, stává se mocným, a je daleko od stupně kvartilu Jupitera, a je ve stejné vzdálenosti (rovnoběžností)¹⁶¹⁴ exaltace Slunce. Pokud to od něj odečteme, je v pozici neviditelnosti¹⁶¹⁵ a jde do stupně obou a škodí jim oběma.¹⁶¹⁶ Pokud je Jupiter paralelní se¹⁶¹⁷ Saturnem, přidáme jeho celou vzdálenost k polovině Vah, jako jsme to udělali pro ostatní.¹⁶¹⁸

(7.13a) Pokud jde o Měsíc, stupeň jeho exaltace se mění v závislosti na jeho vzdálenosti od Slunce a jeho viditelnosti, protože někdy je vidět, když je od něj méně než 12 stupňů a <několik> minut, jindy je vidět, když tyto stupně jsou pro něj dokončeny, a je to na hranici 13. stupně. Takže stupeň jeho exaltace se stává v pozici, ve které, když je v něm a Slunce je ve stupni své exaltace, je na začátku hranice své viditelnosti, na základě výpočtu viditelnosti pomocí pravého vzestupu na pozici rovníku. A toto je 3. stupeň Býka. Když je ve 2. stupni, nedosahuje hranice stupně začátku viditelnosti. Když je ve 4. stupni, už to prošel. (7.13b) | Jeho viditelnost je podobná, když se nachází ve středu jeho <pohybu v> šířce směrem k jihu, protože když jsou planety ve středu svých šířek, jsou nejpravidelnější (rovné) ve stavu šířky. Pokud operujete s jeho viditelností podle této šířky v severním směru, začátek hranice jeho viditelnosti je na konci Berana. Již jsme zmínili, že Býk

---

¹⁶¹² opozice JH.

¹⁶¹³ recessio J. Místo „dosáhne polohy neviditelnosti“ má H: „kdyby bylo něco odebráno, bylo by to nedokonalé - kvůli účinnosti středu a nebyl by spojen s Jupiterem“.

¹⁶¹⁴ opozici J.

¹⁶¹⁵ remotio J.

¹⁶¹⁶ Kdyby se počet odečetl, seslalo by to (Saturn) dolů z kardinálu a ublížilo by to Jupiteru, místo toho, aby mu Jupiter žehnal H.

¹⁶¹⁷ ve směru J.

¹⁶¹⁸ H tuto větu vynechává.

je exaltace Měsíce a že dvě planety nemají stejné znamení jako exaltaci.¹⁶¹⁹ Kromě toho je exaltace Hlavy v¹⁶²⁰ nízkých (kadentních)¹⁶²¹ znameních, které mu nejsou podobné.¹⁶²²

(7.14) Hlava je místo výstupu Měsíce a Blíženci jsou místo výstupu.¹⁶²³ Protože oba souhlasí ve vzestupu,¹⁶²⁴ její exaltace je v nich a její exaltace je ve třetím stupni, protože když je tato vzdálenost od Měsíce,¹⁶²⁵ je množství jednoho znamení mezi nimi oběma, a má polovinu své šířky, ve které je vidět ve stupni jeho exaltace.¹⁶²⁶

(7.15) Ocas je místem sestupu Měsíce a Střelec je místem sestupu.¹⁶²⁷ Jelikož se oba shodují na stejné věci, jeho exaltace je ve 3. stupni.

(7.16) To jsou důvody, proč se stupně exaltací planet stávají v těchto pozicích. <Indikací> správnosti a pravdivosti tohoto postupu je, že stupně exaltací nadřazených planet klesají v kardinálech a stupně exaltací nižších planet se dostávají do poloh, které jim vyhovují, takže když je každá z nich v tomto stupni, je její povaha odhalena v největší míře. Stupně dobrodějů se stávají vyššími než stupně škůdců -lišící se od nich -, protože počátky vznikání¹⁶²⁸ patří dobrodějům. Poté je následuje poškození, jež patří k indikacím škůdců.

---

¹⁶¹⁹ H objasňuje, že Býk je přiřazen k Měsíci, protože jinak by Beran zahrnoval exaltace dvou planet.

¹⁶²⁰ J přidává „začátku“.

¹⁶²¹ temných J, čtení مظلمة za متطامنة.

¹⁶²² H tuto větu vynechává.

¹⁶²³ dobrodějů J (čtení صعود za صعود). H přidává „Slunce“, což objasňuje význam.

¹⁶²⁴ štěstí J.

¹⁶²⁵ když je Měsíc v této vzdálenosti J.

¹⁶²⁶ H přenesl frázi z předchozího odstavce do tohoto bodu, takže měl lepší smysl pro pasáž: „Všimli jsme si, že každá planeta ve středu její šířky je, co se týká jejího průběhu, v nejlepším stavu. Když je tedy Měsíc ve středu své šířky, je vzdálený od Hlavy o velikost jednoho znamení“.

¹⁶²⁷ nižší věci J.

¹⁶²⁸ J vynechává „vznikání“.

(7.17) Někteří lidé tvrdí, že pokud jde o vzdálenost těchto stupňů Marsu a Venuše, že když byl Jupiter ve stupni ascendentu světa, bylo to ekvivalentní (paralelní)¹⁶²⁹ ke stupni Marsu. Víme, že škůdci škodí dobrodějům, takže chceme určit známý termín (období) na vzdálenost mezi nimi. Vyvozujeme to ze vzdálenosti Měsíce od Slunce a jeho viditelnosti, protože jejich indikace toho, co se děje v tomto světě, je zřetelnější než u ostatních planet a podle jeho vzdálenosti od něj (Slunce) jsou změny věcí časté. Zjistili jsme, že Měsíc je vidět - obecně¹⁶³⁰ -, když se od něj (Slunce) odděluje o 12 stupňů a nachází se ve 13. stupni. Do středu Kozoroha tedy přidáme 13 stupňů pravého vzestupu, a to spadá do 28. stupně.

(7.18) S Venuší zacházíme stejně jako s Marsem, kromě toho, že k její poloze přidáme 11 stupňů, protože je vidět, když je její vzdálenost od Slunce menší než vzdálenost Marsu a velikost jejího těla je menší než vzdálenost Marsu o jeden stupeň. Odečteme tento jeden stupeň od 12 stupňů a zůstane 11 stupňů. Přidáme to k 15 stupňům Ryb a to dosáhne 27. stupně. Stupeň její exaltace je tam.¹⁶³¹

---

¹⁶²⁹ opozice J.

¹⁶³⁰ Měsíc je vidět dokonale J.

¹⁶³¹ H kombinuje odstavce 17 a 18 do jednoho vyjádření názorů „ostatních“: „Existují další, kteří, když použijeme vzdálenost planet od Slunce, použijí objevení nového Měsíce, počítáme 12 stupňů podobným způsobem, protože tam Měsíc obnovuje vznikání věcí. Ale dávají Venuši méně než Marsu o jeden stupeň, protože se objevuje před Marsem a její tělo je menší než tělo Marsu o jeden stupeň“.

Osmá kapitola, o rozdílech v hranicích planet a jejich podmínkách.¹⁶³²

(8.2) Zjistili jsme, že hranice mají pět druhů. První z nich jsou hranice lidu Egypta, druhým hranice Ptolemaia,¹⁶³³ třetím, chaldejským, tj. lidu Babylonu, čtvrtým, Aštraťū, pátým, Indů.¹⁶³⁴

(8.3) Aštraťū¹⁶³⁵ rozdělil každé znamení mezi sedm planet a dalo hranice světům. Zdůvodnil to tím, že planety nemají žádný podíl ve sféře,¹⁶³⁶ aniž by Slunce a Měsíc měli takový podíl <také>.

(8.4) Pokud jde o ostatní, které jsme zmínili, rozdělili každé znamení mezi pět planet¹⁶³⁷ a nedali světům žádný podíl, ale odstranili rozdělení světél z hranic znamení, protože sdílejí s planetami v jejich domech.

(8.5) Pokud jde o jednoho¹⁶³⁸ z prvních autorů, tvrdil, že Slunce má partnerství se svými vládci (hranic) ve znameních, která jsou v polovině sféry, tj. od začátku Lva do konce Kozoroha, a že Měsíc má partnerství se svými vládci ve znameních, která jsou ve druhé polovině, tj. od začátku Vodnáře do konce Raka.

(8.6) Jeden z nich tvrdil, že Slunce má partnerství se svými vládci v první polovině mužských znamení a Měsíc ve druhé polovině. Co se týče ženských znamení, Měsíc má partnerství s jejich vládci od jejich začátků až po jejich středy, a Slunce má partnerství s jejich vládci <v> druhé polovině.¹⁶³⁹ Jelikož světla sdílejí s planetami v těchto znameních dvěma způsoby, které jsme zmínili, mohou tak učinit, aniž by jim dali podíl na hranicích, a to tak, že jim oběma dávají tento podíl na znameních.

---

¹⁶³² 8.1

¹⁶³³ Tetrabiblos, I, 20, jež také popisuje egyptské a chaldejské hranice.

¹⁶³⁴ H přidává závěry v tomto bodě této kapitoly.

¹⁶³⁵ Arsthotho J, Aristotua H. Tato autorita nebyla identifikována.

¹⁶³⁶ domu J.

¹⁶³⁷ planete erratici J.

¹⁶³⁸ někoho J (passim).

¹⁶³⁹ J přidává „tj. od jejich středu k jejich konci“. H říká, že Slunce sdílí (celé) mužské znamení, Měsíc ženské znamení.

(8.7) Někteří lidé řekli, že všichni raní spisovatelé nedali světům podíl v hranicích, protože povah je pět: horká a suchá podle povahy Marsu, horká a vlhká podle povahy Jupitera, studená a suchá podle povahy Saturnu, studená a vlhká podle povahy Venuše, a jejich směs podle povahy Merkuru, takže povaha Venuše souhlasí s povahou Měsíce ve vlhku a ženskosti, a povaha Marsu souhlasí s povahou Slunce v teple a mužskosti. Vzhledem ke shodě povahy dvou <planet> s povahou světél je možné <toto> sdílení v hranicích obejít bez toho, aby byl světům dán podíl na nich. Řekli, že každé světlo má stejnou činnost jako planeta v hranici planety, která s ním souhlasí svou povahou.

(8.8) Nejsprávnějším dělením je rozdělení těch, kteří nedali světům podíl ve znameních, a na tom se shodli všichni raní spisovatelé,¹⁶⁴⁰ až na to, že ačkoliv každý z nich dělil každé znamení mezi pět planet, jedna se lišila od druhé v pořadí svých planet a počtem stupňů hranice¹⁶⁴¹ každé z planet. Jejich obecnost nicméně kladla hranice škůdců na konec znamení, protože konec znamení patří podílu ústupu¹⁶⁴² a slabosti, jak jsme již zmínili,¹⁶⁴³ a ústupu a slabosti, a jsou neblahé, a škůdci jsou v nich významnější.

(8.9) Ptolemaios kritizoval pořadí¹⁶⁴⁴ hranic z Egypta¹⁶⁴⁵ a Chaldeců a počet stupňů hranice¹⁶⁴⁶ každé planety, a tvrdil, že nejpřesnější¹⁶⁴⁷ hranice, které našel, byly¹⁶⁴⁸ ve starodávné a poškozené¹⁶⁴⁹ knize, jejíž autor není znám. Ucouvl¹⁶⁵⁰ před tím, aby si to připisoval sám sobě, protože na autora těchto hranic by se mohla nalepit kritika, jako když

---

¹⁶⁴⁰ H přidává „kromě Aristotua“.

¹⁶⁴¹ J vynechává „hranice“ s arabštinou MS C.

¹⁶⁴² improfectio J.

¹⁶⁴³ Část V, 7.2.

¹⁶⁴⁴ J vynechává „pořadí“.

¹⁶⁴⁵ Egyptanů J.

¹⁶⁴⁶ J vynechává „hranice“.

¹⁶⁴⁷ J přidává „a pravdivé“.

¹⁶⁴⁸ J: „kde to, co našel“.

¹⁶⁴⁹ disruptus J.

¹⁶⁵⁰ Odmítl J.

Ptolemaios kritizoval hranice jiných.¹⁶⁵¹ Zjistili jsme, že všichni raně učení astrologové používali hranice egyptského lidu v <astrologických> úsudcích, protože jsou mezi nimi nejsprávnější a stupně z hranic každé planety odpovídají jejím největším rokům. Hranice každého z těchto lidí zmíníme jednotlivě.

---

¹⁶⁵¹ Ptolemaios, Tetrabiblos, I, 20; Heřman popisuje situaci poetičtěji.

Devátá kapitola, o hranicích Egyptanů.¹⁶⁵²

Beran	Jupiter 6	Venuše 6	Merkur 8	Mars 5	Saturn 5
Býk	Venuše 8	Merkur 6	Jupiter 8	Saturn 5	Mars 3
Blíženci	Merkur 6	Jupiter 6	Venuše 5	Mars 7	Saturn 6
Rak	Mars 7	Venuše 6	Merkur 6	Jupiter 7	Saturn 4
Lev	Jupiter 6	Venuše 5	Saturn 7	Merkur 6	Mars 6
Panna	Merkur 7	Venuše 10	Jupiter 4	Mars 7	Saturn 2
Váhy	Saturn 6	Merkur 8	Jupiter 7	Venuše 7	Mars 2
Štír	Mars 7	Venuše 4	Merkur 8	Jupiter 5	Saturn 6
Střelec	Jupiter 12	Venuše 5	Merkur 4	Saturn 5	Mars 4
Kozoroh	Merkur 7	Jupiter 7	Venuše 8	Saturn 4	Mars 4
Vodnář	Merkur 7	Venuše 6	Jupiter 7	Mars 5	Saturn 5
Ryby	Venuše 12	Jupiter 4	Merkur 3	Mars 9	Saturn 2

---

¹⁶⁵² 9.1

¹⁶⁵³Desátá kapitola, o hranicích Ptolemaia.¹⁶⁵⁴

Beran	Jupiter 6	Venuše 8	Merkur 7	Mars 5	Saturn 4 ¹⁶⁵⁵
Býk	Venuše 8	Merkur 7	Jupiter 7	Saturn 6	Mars 2 ¹⁶⁵⁶
Blíženci	Merkur 7	Jupiter 6	Venuše 7	Mars 7	Saturn 7 ¹⁶⁵⁷
Rak	Mars 6	Jupiter 7	Merkur 7	Venuše 6	Saturn 4 ¹⁶⁵⁸
Lev	Saturn 6	Merkur 7	Venuše 6	Mars 6	Jupiter 5 ¹⁶⁵⁹
Panna	Merkur 7	Venuše 6	Jupiter 5	Saturn 6	Mars 6
Váhy	Saturn 6	Venuše 5	Jupiter 8	Merkur 5 ¹⁶⁶⁰	Mars 6
Štír	Mars 6	Jupiter 8	Venuše 6	Merkur 6	Saturn 4 ¹⁶⁶¹
Střelec	Jupiter 8	Venuše 6	Merkur 5	Saturn 6	Mars 5
Kozoroh	Venuše 6	Merkur 6	Jupiter 7	Saturn 6	Mars 5
Vodnář	Saturn 6	Merkur 6	Venuše 8	Jupiter 5	Mars 5
Ryby	Venuše 8	Jupiter 6	Merkur 6	Mars 5	Saturn 5 ¹⁶⁶²

¹⁶⁵³ 10.1

¹⁶⁵⁴ Tetrabiblos, I, 21.

¹⁶⁵⁵ Jupiter 5 ... Saturn 5 J.

¹⁶⁵⁶ Ptolemaios: „Saturn 4, Mars 4“, J: „Saturn 8, Mars 4“; H: „Saturn 2, Mars 6“.

¹⁶⁵⁷ Ptolemaios JH: „Mars 6, Saturn 4“.

¹⁶⁵⁸ Ptolemaios J: „Venuše 7 a Saturn 3“. H: „Venuše 7, Saturn 4“.

¹⁶⁵⁹ Jupiter 6, Mars 5 Ptolemaios JH.

¹⁶⁶⁰ Merkur 5, Jupiter 8 H.

¹⁶⁶¹ Ptolemaios H: „Mars 6, Venuše 7, Jupiter 8, Merkur 6, Saturn 3“; J: „Mars 6, Jupiter 8, Venuše 4, Merkur 6, Saturn 6“.

¹⁶⁶² Mars 6, Saturn 4 J.

¹⁶⁶³Jedenáctá kapitola, o hranicích Chaldejců.¹⁶⁶⁴

(11.2a) ¹⁶⁶⁵Chaldejci jsou lidé, kteří bydleli v Babylonu v prvních dobách. V záznamech kolujících mezi národy¹⁶⁶⁶ se říká, že první, kdo tam žil a vzkvétal, byl prorok Noe (Bůh mu žehnej!), konkrétně když přišel po potopě, on a ti, kteří byli s ním, dorazili do Babylonu hledat vřelost a teplo. A oni tam zůstali a rozmnožili své semeno a množili se po Noemovi. Vládli jim a stavěli tam budovy. Jejich domy byly blízko Tigridu a Eufratu a přebývaly na jejich březích, dokud se nerozšířily z Tigridu na dolní¹⁶⁶⁷ Kaskar¹⁶⁶⁸ a z Eufratu za Kúfu. (11.2b) | Jejich místo se dnes jmenuje „as-Sawād“¹⁶⁶⁹ a jejich králové sídlili¹⁶⁷⁰ v Babylonu a první z nich se jmenoval Tiglatpilešar.¹⁶⁷¹ Chaldejci byli vojáky svých králů a oni a jejich králové se nepřestali takto množit, dokud je Darius První¹⁶⁷² nezabil a nezničil. Lidé všech podnebí následovali¹⁶⁷³ své učené muže ve výuce¹⁶⁷⁴ výpočtu hvězd a jejich úsudků. Všichni Chaldejci se učili výpočtu hvězd a úsudkům o nich, praktikovali tuto <vědu> a nedávali přednost žádné vědě před touto. Říká se, že prvním člověkem, který je učil o hvězdách, byl Abāṭir, syn¹⁶⁷⁵ Šéma, syna Noema.

(11.3) Ptolemaios a další zmiňovali, že v úsudku o hvězdách používají hranice odlišné od hranic Egyptanů a ostatních, a že rozdělení hranic znamená každé triplicity probíhá podle stejného vzorce a dává z rozdělení hranic určitých triplicit

---

¹⁶⁶³ 11.1

¹⁶⁶⁴ Ptolemaios, Tetrabiblos, I, 21. J přidává: „to jsou občané Babylonie“.

¹⁶⁶⁵ J přidává „To řekl“. H přidává „Stejně jako Ptolemaios - a kromě něj -, velmi mnoho mužů prastaré autority, šířící v paměti dějiny světa, vyprávějí vážným způsobem“ (Ptolemaios se o tomto příběhu nezmiňuje).

¹⁶⁶⁶ v dějinách starověkých starších národů J.

¹⁶⁶⁷ J vynechává „dolní“.

¹⁶⁶⁸ Kaskar J, Kascarum H.

¹⁶⁶⁹ Alcewed quod interpretatur nigredo J, H vynechává.

¹⁶⁷⁰ jejich bohatí muži, tj. jejich králové J.

¹⁶⁷¹ Asyrský král (1114–1076 př. n. l.). Iecir J, H vynechává.

¹⁶⁷² 552–486 př. n. l.

¹⁶⁷³ proudící směrem k J (pravděpodobně následující arabský MS C).

¹⁶⁷⁴ pro učení J.

¹⁶⁷⁵ Abāṭir, syn] J vynechává, jeden ze synů H.

určité <uspořádání> stupňů ve dne, ale jiné <uspořádání> v noci.¹⁶⁷⁶ Ptolemaios se o nich zmínil ve svém Tetrabiblu,¹⁶⁷⁷ poté se zmínil, že v knihách jejich předků není žádný popis těchto hranic a jejich dávní předchůdci, důvěryhodní svými znalostmi, se o nich nezmínili. Vynecháme tedy jejich zmínku v této naší knize,¹⁶⁷⁸ protože jsou to hranice, na kterých se pradávni učenci astrologie neshodnou,¹⁶⁷⁹ kvůli rozdílu a zmatku v nich.

---

¹⁶⁷⁶ H to zjednoduší: „hranice byly pro každou triplicitu odvozeny jedním způsobem ve dne a jiným způsobem v noci“.

¹⁶⁷⁷ libri sui quatuor J; Ptholomeus in Tetrastin suo quem Arabes Alarba vocant H. Srov. Tetrabiblos, 1, 21.

¹⁶⁷⁸ J vynechává „naší“.

¹⁶⁷⁹ J přidává „a“.

¹⁶⁸⁰Dvanáctá kapitola, o hranicích Aṣṭraṭū.¹⁶⁸¹

(12.2)

Beran	Mars 6	Slunce 4	Venuše 4	Merkur 5	Měsíc 3	Saturn 2	Jupiter 6
Býk	Venuše 4	Merkur 7	Měsíc 5	Saturn 5	Jupiter 3	Mars 3	Slunce 3
Blíženci	Merkur 3	Měsíc 4	Saturn 5	Jupiter 5	Mars 6	Slunce 4	Venuše 3
Rak	Měsíc 8	Saturn 2	Jupiter 2	Mars 6	Slunce 3	Venuše 5	Merkur 4
Lev	Slunce 1	Venuše 7	Merkur 6	Měsíc 4	Saturn 6	Jupiter 3	Mars 3
Panna	Merkur 9	Měsíc 4	Saturn 2	Jupiter 2	Mars 3	Slunce 5	Venuše 5
Váhy	Venuše 8	Merkur 3	Měsíc 2	Saturn 5	Jupiter 5	Mars 2	Slunce 5
Štír	Mars 6	Slunce 6	Venuše 6	Merkur 4	Měsíc 2	Saturn 3	Jupiter 3
Střelec	Jupiter 9	Mars 5	Slunce 5	Venuše 4	Merkur 3	Měsíc 2	Saturn 2
Kozoroh	Saturn 7	Jupiter 7	Mars 3	Slunce 2	Venuše 6	Merkur 2	Měsíc 3
Vodnář	Saturn 8	Jupiter 6	Mars 6	Slunce 4	Venuše 2	Merkur 2	Měsíc 2
Ryby	Jupiter 4	Mars 4	Slunce 6	Venuše 6	Merkur 3	Měsíc 5	Saturn 5

¹⁶⁸⁰ 12.1

¹⁶⁸¹ Asthotho J, Aristotue H, J píše tuto kapitolu jako vyprávění: „Neboť on, jak jsme řekli, rozdělil každé znamení mezi sedm planet, dal hranice světům, a začal od vládce znamení, pak od planety, která ho následuje v pořadí sfér, a sestupoval tímto způsobem. Neboť dal první <hranici> Berana Marsu, druhou Slunci, třetí Venuši, čtvrtou Merkuru, pátou Měsíci, šestou Saturnu, sedmou Jupiteru, a první z Býka Venuši, druhou Merkuru a tak dále, podle pořadí planet až do konce znamení. Činil to ve všech znameních. Samotné stupně hranic jsme si však nezapsali, protože v knize, kterou jsme překládali, chyběly.“ Jeden MS od J (MS S) však obsahuje tabulku s čísly stupňů. H dává tabulku jako v arabštině.

Třináctá kapitola, o hranicích Indů.¹⁶⁸²

(13.2) ¹⁶⁸³Indové vytvořili hranice mužských znamení podle jednoho vzoru a hranice ženských znamení podle druhého.¹⁶⁸⁴

(13.3) Od začátku Berana do konce 5 stupňů náleží k Marsu, poté do konce 10 stupňů Saturnu, poté do konce 18 stupňů Jupiteru, poté do konce 25 stupňů Merkuru a po do 30 stupňů Venuši. Býk: <od začátku>¹⁶⁸⁵ do konce 5 stupňů náleží Venuši, poté do konce 12 stupňů Merkuru, poté do konce 20 stupňů Jupiteru, poté do konce 25 stupňů Saturnu a poté do konce 30 stupňů Marsu. Blíženci, Lev, Váhy, Střelec a Vodnář jsou jako Beran a Rak, Panna, Štír, Kozoroh a Ryby jsou jako Býk.

(13.4) Jedná se o rozdělení hranic podle toho, co zmiňovali, a nejsprávnější z těchto hranic jsou hranice lidu Egypta.

---

¹⁶⁸² 13.1

¹⁶⁸³ H přidává: „Indové, první otcové světa, ať už je měli jako první, nebo - zda-li - je objevili Chaldejci, získali je později, jak se jim zdálo správnější, a upravili hranice planet jiným způsobem.“

¹⁶⁸⁴ J přidává „podobně“.

¹⁶⁸⁵ J má „od začátku“.

Čtrnáctá kapitola, o vládcích triplicit.¹⁶⁸⁶

(14.2) Trin (trigon) je množství, které souhlasí s dobrou směsí, neboť jeho prodloužení je ve stejných liniích přes sféru. Protože sféra znamení <se rozšiřuje> o tři kruhy, tj. kruh Beranův, kruh Raka a kruh Kozoroha,¹⁶⁸⁷ kruh 12 znamení je rozdělen na triplicity <a> každá z těchto triplicit je ze tří znamení.¹⁶⁸⁸ Také jsme již zmínili další důvod rozdělení znamení na tři¹⁶⁸⁹ ve druhé části.¹⁶⁹⁰ Tato znamení, která spolu vytvářejí triplicitu, mají vládce. Vládci trinu¹⁶⁹¹ mužských znamení jsou mužské planety a vládci trinu¹⁶⁹² ženských znamení jsou ženské planety.

(14.3) Začínáme tím, že planety mají největší svědectví v triplicitě a nejsilnější z nich v *ḥayyiz*. První z triplicit, které se <skládají z> mužských znamení, tj. Berana, Lva a Střelce, jejich vládci jsou Slunce, pak Jupiter, ve dne, a Jupiter, pak Slunce, v noci, a jejich partnerem ve dne a v noci je Saturn.

(14.4) Druhou triplicitou jsou Býk, Panna a Kozoroh, tj. ženská znamení. Jejich vládci jsou Venuše, pak Měsíc, ve dne, a Měsíc, pak Venuše, v noci, a jejich partnerem ve dne a v noci je Mars. Ale Merkur se s oběma řádně dělí o Pannu.¹⁶⁹³

(14.5) Třetí triplicitou jsou Blíženci, Váhy a Vodnář, tj. mužská znamení. Jejich vládci jsou Saturn, pak Merkur, ve dne, a Merkur, pak Saturn, v noci, a jejich partnerem ve dne a v noci je Jupiter.

---

¹⁶⁸⁶ 14.1

¹⁶⁸⁷ Tj. rovník a obratníky Raka a Kozoroha.

¹⁶⁸⁸ H uvádí důvod následovně: „Vzhledem k tomu, že dvanáct znamení představuje čtyři povahy rozložené do tří intervalů, bylo nutné, aby každé tři znamení měly stejnou povahu, takže stejně jako tři hranice ohraničovaly zvěrokruh, tj. kruhy Berana, Raka a Kozoroha, tak byly rozděleny mezi ně v trojúhelníku.“

¹⁶⁸⁹ triplicita znamení J.

¹⁶⁹⁰ Část II, 7.

¹⁶⁹¹ triplicity J.

¹⁶⁹² triplicity J.

¹⁶⁹³ pouze v Panně H.

(14.6) Čtvrtá triplicita je Rak, Štír a Ryby, tj. ženská znamení. Jejich vládci jsou Venuše, pak Mars, ve dne, a Mars, pak Venuše v noci, a jejich partnerem ve dne a v noci je Měsíc.

¹⁶⁹⁴Patnáctá kapitola o dekanech a jejich vládcích podle toho, co souhlasí s tím, co¹⁶⁹⁵ říkají učenci z Persie, Babylonu a Egypta.

(15.2) ¹⁶⁹⁶Každé z dvanácti znamení je rozděleno do tří divizí. Každá z těchto divizí má 10 stupňů a nazývá se „dekan“. Souvisí to s planetou.

(15.3) První dekan Berana patří Marsu, který je jeho vládcem, druhý dekan planetě, která ve své sféře sleduje Mars, a třetí dekan třetí planetě ze sféry Marsu. První dekan druhého znamení patří čtvrté planetě ze sféry Marsu. Přiřadili tedy vládcům dekanů znamení podle pořadí sfér planet jednu po druhé. Jakmile člověk dorazí na Měsíc, vrátí se na Saturn.¹⁶⁹⁷

(15.4) Například od počátku Berana do 10 stupňů je dekan Marsu, který je vládcem Berana, druhý dekan, tj. od 11 stupňů Berana do konce 20 stupňů, je dekan Slunce, a třetí dekan, tj. od 21 stupňů do konce 30 stupňů, je dekan Venuše. Od počátku Býka do dokončení 10 stupňů je dekan Merkuru, druhý dekan Býka je dekan Měsíce a třetí dekan je dekan Saturnu. První dekan Blíženců patří Jupiteru, druhý dekan Marsu, a dekany znamení a jejich vládci jsou takto.

---

¹⁶⁹⁴ 15.1

¹⁶⁹⁵ H vynechává „co souhlasí s tím“.

¹⁶⁹⁶ H přidává „Následuj dekany (kterým Arabové v jejich jazyce říkají „tváře“), které nejprve řadíme s jejich vládci podle použití Peršanů, Chaldejců a Egyptanů; pak ukážeme, jaký rozdíl přináší názor Indů“.

¹⁶⁹⁷ JH vynechávají zbytek kapitoly.

¹⁶⁹⁸**Šestnáctá kapitola o dekanech a jejich vládcích, podle toho, co řekli Indové, a oni je nazývají darīgān.**¹⁶⁹⁹

(16.2) Indové souhlasí s ostatními v rozdělení každého znamení do tří částí podle vzoru dekanů. Každou z těchto divizí nazývají darīgān¹⁷⁰⁰ a jejím vládcům říkají vládci darīgān.¹⁷⁰¹ Ale liší se od ostatních svými vládci. Vytvoří vládce prvního darīgānu znamení, tj. vládce prvního dekanu, jímž je vládce tohoto znamení, vládce druhého darīgānu je vládce pátého znamení, a vládce třetího darīgānu je vládce devátého znamení od něj.

(16.3) Například prvních deset stupňů Berana je darīgān Marsu, vládce Berana, druhých deset¹⁷⁰² je darīgān Slunce, vládce Lva, a třetích deset je darīgān Jupitera, vládce Střelce. Vládcem prvního darīgānu Býka je Venuše, jeho vládce, vládcem druhého darīgānu je Merkur, vládce Panny a vládcem třetího darīgānu je Saturn, vládce Kozoroha. Vládcem prvního darīgānu Blíženců je Merkur, jeho vládce, vládcem druhého darīgānu je Venuše, vládce Vah, vládce třetího darīgānu je Saturn, vládce Vodnáře. Vládcem prvního darīgānu Raka je Měsíc, jeho vládce, vládcem druhého darīgānu je Mars, vládce Štíra, vládcem třetího darīgānu Jupiter, vládce Ryb. Vládcem prvního darīgānu Lva je Slunce, vládce znamení, vládcem druhého darīgānu je Jupiter, vládce Střelce, vládcem třetího darīgānu je Mars, vládce Berana.¹⁷⁰³

(16.4) První darīgān každého znamení¹⁷⁰⁴ tedy náleží jeho vládci, druhý vládci znamení¹⁷⁰⁵ triplicity, která za ním následuje, tj. vládce pátého znamení, třetí vládce znamení triplicity,¹⁷⁰⁶ která je po tom, tj. vládce devátého znamení.

---

¹⁶⁹⁸ 16.1

¹⁶⁹⁹ a jsou to addurugen J, H vynechává.

¹⁷⁰⁰ durungen J, dirigen H.

¹⁷⁰¹ addurungen J.

¹⁷⁰² J přidává „z něj“.

¹⁷⁰³ J nahrazuje „Vládcem prvního darīgānu Býka... vládce Berana“ za „a obdobně pro durungen každého znamení, tj.“ H nahrazuje stejné fráze slovy „a tímto způsobem“.

¹⁷⁰⁴ z něj J.

¹⁷⁰⁵ J přidává „stejně“.

¹⁷⁰⁶ J přidává „stejně“.

Udělal to tímto způsobem, protože tvrdili, že každé znamení <sestavá ze> tří dekanů a každá triplicita <sestavá ze> tří znamení. Vládci těchto triplicit jsou tedy v každém ze svých dekanů důležitější než ostatní. Rozdělení ostatních, které jsme zmínili dříve, je správnější, co se týče vládců dekanů.¹⁷⁰⁷

Sedmnáctá kapitola o nawbahr¹⁷⁰⁸ znamení, tj. o devítině,¹⁷⁰⁹ podle toho, co souhlasí s tím, co říkají Indové.¹⁷¹⁰

(17.2) ¹⁷¹¹Když Indové rozdělili znamení třemi dekan¹⁷¹² a učinili třetí dekan z každého znamení patřící vládci 9. znamení od něj, jak jsme již zmínili,¹⁷¹³ rozdělili po tomto každé znamení devíti devítkami, a učinili vládce deváté devítiny z každého znamení, jenž je z 9. znamení od něj.¹⁷¹⁴ A to se nazývá „nawbahr“, a každá devátá je 3 a třetina stupně, tj. 200 minut.¹⁷¹⁵ Rozdělili každé znamení devíti divizemi, protože 9. znamení z každého znamení je poslední z jeho¹⁷¹⁶ triplicity a dokončení jeho povahy. Dělení každého znamení provedli podle čísel znamení, která jsou mezi nimi, podle jejich pořadí,¹⁷¹⁷ tzn. devět, mezi nimiž každé deváté je podle povahy jednoho ze znamení a vládce každé devítiny je vládcem tohoto znamení.

---

¹⁷⁰⁷ Dříve distribuce převládala a je nejpoužívanější H.

¹⁷⁰⁸ naubaharat (pl.) J

¹⁷⁰⁹ que sunt novene (pl.) J.

¹⁷¹⁰ 17.1

¹⁷¹¹ H přidává: „Po tomto uspořádání by mělo být vysvětleno určité druhotné bohatství planet v kruhu. První z nich jsou devítiny“.

¹⁷¹² Tj. dariġān.

¹⁷¹³ Tj. v předchozí kapitole.

¹⁷¹⁴ J vynechává „jak jsme již zmínili... 9. znamení od něj“ (přidává Jrev).

¹⁷¹⁵ Anaubahar je tedy 200 minut J.

¹⁷¹⁶ J vynechává „poslední z jeho“.

¹⁷¹⁷ J vynechává „podle jejich pořadí“.

(17.4) Existuje¹⁷¹⁸ výstižný způsob, jímž jsou známi vládci devítin každého znamení. Je třeba vzít v úvahu¹⁷¹⁹ tropické znamení, které je v každé triplicitě. Jeho vládce je vládcem první devítiny ze znamení této triplicity, a vládcem druhého znamení od něj je vládcem druhé devítiny tohoto znamení. Ostatní vládci z devítin oné triplicity jsou takto.

(17.5) Beran, Lev a Střelec: vládcem první devítiny každého z nich je Mars, vládce Berana, vládcem druhé devítiny je Venuše, vládce Býka a vládcem třetí devítiny je Merkur, vládce Blíženců.

(17.6) Býk, Panna a Kozoroh jsou triplicitou, a vládcem první devítiny z nich je Saturn, vládce Kozoroha, vládcem druhé devítiny je Saturn, vládce Vodnáře.

(17.7) Blíženci, Váhy a Vodnář jsou triplicitou, a vládcem první devítiny z každého z nich je Venuše, vládce Vah, vládcem druhé devítiny je Mars, vládce Štíra.

(17.8) Rak, Štír a Ryby jsou triplicitou, a vládcem první devítiny z každého z nich je Měsíc, a vládcem druhé devítiny je Slunce. Vládci devítin jsou tedy známi podle pořadí vládců znamení.

(17.9) Vládci nawbahr jsou také dáni jinou metodou. Znamení je rozděleno do devíti částí podle prvního postupu. Potom jsou vládci devátých dání podle pořadí sfér planet. První devítina Berana je dána Marsu, druhá od něj Slunci, třetí Venuši, čtvrtá Merkuru, pátá Měsíci, šestá Saturnu, sedmá Jupiteru, osmá Marsu a devátá Slunci. Pokud jde o Býka, první jeho nawbahr je dán Venuši, druhý Merkuru, třetí Měsíci, dokud jeho devět nawbahrů nebude vyčerpáno. Pak je první z Blíženců dán Měsíci, první Raka Jupiterovi, první Lva Slunci, první Panny Merkuru, první Vah Saturnovi, první Štíra Marsu,

---

¹⁷¹⁸ další J.

¹⁷¹⁹ považujte J.

první Střelce Venuši, první Kozoroha Měsíci, první Vodnáře Jupiteru a první Ryb Slunci. To není souhlasné¹⁷²⁰ a první <distribuce> je správná.

Osmnáctá kapitola o dodekatemorii znamení, a vládcích každého stupně každého znamení.¹⁷²¹

(18.2) Všichni starověcí, kteří se učili ve hvězdách, rozdělili každé znamení do dvanácti divizí. Každá divize má dva a půl stupně¹⁷²² a nazývá se „dodekatemorion“. Udělali to proto, aby povaha dvanácti znamení byla v každém z nich. Povaha jeho prvního dělení je tedy podobná povaze samotného znamení, povaha druhého dělení je podobná povaze druhého znamení od něj vycházejícího, povaha třetího dělení je podobná povaze třetího znamení. A tak dále po zbytek dvanácti divizí. Pro její výpočet existuje výstižná metoda, tj. vidíte, kolik <stupňů je>¹⁷²³ od začátku znamení do stupně a minuty toho, čím dodekatemorion chcete znát. Pak to vynásobíte dvanácti a odečtete výsledek od začátku toho znamení, 30 za každé znamení.¹⁷²⁴ Ať už výpočet padne kamkoliv, v tomto znamení¹⁷²⁵ je povaha tohoto stupně a jeho dodekatemorion.

(18.3) Hermes a všichni první autoři¹⁷²⁶ také rozdělili každé znamení jiným rozdělením, konkrétně přiřadili každý stupeň znamení podle povahy jednoho ze znamení. První stupeň znamení je podle povahy sebe sama,¹⁷²⁷ druhý¹⁷²⁸ stupeň¹⁷²⁹ je podle povahy druhého znamení od něj, třetí stupeň¹⁷³⁰ je podle povahy třetího znamení od něj, až do 12.

---

¹⁷²⁰ Neexistuje žádná shoda týkající se tohoto J.

¹⁷²¹ 18.1

¹⁷²² H přidává „tj. 150 minut („puncta“)“.

¹⁷²³ J má „stupně“.

¹⁷²⁴ dávání každému znamení dva a půl stupně J.

¹⁷²⁵ stejném J.

¹⁷²⁶ Hermes a jeho první následovníci H.

¹⁷²⁷ téhož znamení J.

¹⁷²⁸ dvanáctý J.

¹⁷²⁹ J přidává „téhož znamení“.

¹⁷³⁰ J přidává „téhož“.

stupně znamení - je podle povahy 12. znamení od něj. Třináctý stupeň tohoto znamení¹⁷³¹ je podle povahy samotného znamení, jeho 14. stupeň je podle druhého znamení, a tudíž každému z 30ti¹⁷³² stupňů přiřadili podle povahy znamení. Hermes se ve svých knihách zmiňuje o mnoha úsudcích <vynesených> podle každého stupně každého znamení, v různých druzích témat v nativitách a otázkách.

(18.4) Ostatní lidé se od těchto vládců odlišovali, ale Hermův výčet je správnější.¹⁷³³

---

¹⁷³¹ J vynechává „tohoto znamení“.

¹⁷³² J vynechává „30ti“.

¹⁷³³ Místo této věty má H: „Ale nemělo by se myslet, že dodekatemorie planet jsou stejné jako dvanáctiny každého znamení (?) Pro každou planetu, v jakémkoliv znamení se nalézá, je-li její počet stupňů dvanáctkrát odečten od začátku znamení, jako tomu bylo dříve, odhaluje dodekatemorion planety.“

Devatenáctá kapitola, o mužských a ženských stupních.¹⁷³⁴

(19.2) Ve dvanácti znameních jsou mužské a ženské stupně. Týká-li se narození nebo otázka mužů,¹⁷³⁵ a planety a stupně ascendentu padají v mužských stupních,¹⁷³⁶ jsou nejsilnější. Když se jedná o narození nebo otázku týkající se žen,¹⁷³⁷ a planety padají v ženských stupních, jsou nejsilnější.

(19.3a) Beran: od prvního stupně do konce sedmého stupně, mužské, do konce devátého stupně, ženské, 6 stupňů, mužské, 7 stupňů, ženské, a 8 stupňů, mužské.¹⁷³⁸ Býk: do 7 stupňů, mužské, 8 ženské, 15 mužské. Blíženci: do 6 stupňů, ženské, 11 stupňů, mužské, 6 stupňů, ženské, 4 stupně, mužské, 3 stupně, ženské. Rak: do 2 stupňů, mužské, 5 stupňů, ženské, 3 stupně, mužské, 2 stupně, ženské, 11 stupňů, mužské, 4 stupně, ženské, a 3 stupně, mužské. Lev: do 5 stupňů, mužské, 2 stupně, ženské, 6 stupňů, mužské, 10 stupňů, ženské, a 7 stupňů, mužské. Panna: do 7 stupňů, ženské, 5 stupňů, mužské, 8 stupňů, ženské, a 10 stupňů, mužské. (19.3b) | Váhy: do 5 stupňů, mužské, 5 stupňů, ženské, 11 stupňů, mužské, 7 stupňů, ženské, a 2 stupně, mužské. Štír: do 4 stupňů, mužské, 6 stupňů, ženské, 4 stupně, mužské, 5 stupňů, ženské, 8, mužské, a 3 stupně, ženské. Střelec: do 2 stupňů, mužské, 3 stupně, ženské, 7 stupňů, mužské, 12 stupňů, ženské, a 6 stupňů, mužské. Kozoroh: do 11 stupňů, mužské, 8 stupňů, ženské, a 11 stupňů, mužské. Vodnář: do 5 stupňů, mužské, 7 stupňů, ženské, 6 stupňů, mužské, 7 stupňů, ženské, a 5 stupňů, mužské. Ryby: do 10 stupňů, mužské, 10 stupňů, ženské, 3 stupně, mužské, 5 stupňů, ženské, a 2 stupně, mužské.

---

¹⁷³⁴ 19.1

¹⁷³⁵ mužské J; v mužském narození nebo otázka o mužích H.

¹⁷³⁶ J vynechává „a planety... stupních“ (Jrev přidává).

¹⁷³⁷ ženské J.

¹⁷³⁸ do konce devátého stupně, ženské, a do konce 15. stupně, mužské, a do konce 22., ženské, a do 30., mužské. A v ostatních znameních je vidíte v tabulce (následuje tabulka) J.

(19.4) Jeden¹⁷³⁹ z prvních spisovatelů se dívá na mužská znamení a dává je od jejich začátku na dvanáct a půl stupně, mužské, dvanáct a půl stupně, ženské, pak dva a půl stupně, mužské, a dva a půl stupně, ženské. Co se týče ženských znamení, dávají <od začátku>¹⁷⁴⁰ do dvanáct a půl stupně, ženské, pak dvanáct a půl stupně, mužské, pak dva a půl stupně, ženské, pak dva a půl stupně, mužské.

(19.5) Někteří lidé přiřazovali stupně každého znamení mužskosti a ženskosti podle povahy dodekatemorie znamení.¹⁷⁴¹ Řekli, že pokud jde o mužská znamení, od začátku každého z nich do dvou a půl stupně, <jsou> mužské, podle povahy samotného znamení, pak dva a půl stupně jsou ženské, podle povahy druhého znamení od něj, pak dva a půl stupně jsou mužské, podle povahy třetího znamení od něj, pak stejný <počet> stupňů je ženských <a> tak dále až do dokončení znamení. Pokud jde o ženská znamení, od začátku každého z nich do dvou a půl stupně, jsou <ženské>, pak dva a půl stupně, jsou mužské, a potom stejný <počet> stupňů je ženských.

(19.6) Zmínili mužskost a ženskost stupňů znamení těmito třemi způsoby. Jakmile se dvě nebo tři z těchto indikací mužskosti nebo ženskosti spojí ve stejné pozici, je to nejsilnější.

---

¹⁷³⁹ Někteří J.

¹⁷⁴⁰ J má „od začátku“.

¹⁷⁴¹ přiřadit... dvanáct částí podle počtu znamení J.

Dvacátá kapitola o jasných, šerých, tmavých¹⁷⁴² a prázdných stupních.¹⁷⁴³

(20.2) Stupně znamení v tomto schématu spadají do čtyř tříd. První z nich jsou¹⁷⁴⁴ jasné stupně, druhou jsou šeré stupně, a nazývají se také stinné a kouřové,¹⁷⁴⁵ třetí se nazývají prázdné, tj. prázdná číslce,¹⁷⁴⁶ a čtvrté se nazývají tmavé.¹⁷⁴⁷

(20.3) Když planety padnou v jasných stupních, mají nejsilnější projev dobra a indikují krásu, jasnost a štěstí.

(20.4) Když padnou v šerých stupních, indikují potíže,¹⁷⁴⁸ nepohodlí a temnou a zlou věc.

(20.5) Když padnou do tmavých¹⁷⁴⁹ stupňů, tj. ve stinných, nebo v prázdných, znamenají malé nepohodlí.

(20.6a) ¹⁷⁵⁰Beran: od 1 stupně do 3 stupňů, tmavé, pak 5 šerých, poté 8 tmavých, poté 4 jasné, pak 4 šeré, pak 5 jasných, pak 1 stupeň šerý. Býk: 3 stupně tmavé, 7 šerých, 2 stupně prázdné, 8 jasných, 5 prázdné, 3 jasné, 2 stupně tmavé. Blíženci: 7 stupňů jasných, 3 stupně tmavé, 5 stupňů jasných, 2 stupně prázdné, 6 stupňů jasných, 7 stupňů tmavých. Rak: 7 stupňů tmavých, 5 stupňů jasných, 2 stupně tmavých, 4 stupně jasných, 2 stupně šeré, 8 stupňů jasných, 2 stupně šerých. Lev: 7 stupňů jasných, 3 stupně tmavých, 6 stupňů šerých, 5 stupňů prázdné číslce, 9 stupňů jasných. Panna: 5 stupňů tmavých, 4 stupně jasné, 2 stupně prázdné, 6 stupňů jasných, 4 stupně šerých, 7 stupňů jasných, 2 stupně prázdné. (20.6b) | Váhy: 5 stupňů jasných, 5 stupňů tmavých, 8 stupňů jasných, 3 stupně tmavé, 7 stupňů jasných, 2

¹⁷⁴² dewet addil, tj. habentibus umbras J.

¹⁷⁴³ 20.1

¹⁷⁴⁴ J přidává „nazývané“.

¹⁷⁴⁵ druhá: vztyčené (فائضة; Jrev: šeré اقمة), stinné nebo kouřové J.

¹⁷⁴⁶ třetí: prázdné stupně, zbabělé, tj. prázdné J (zmatek z صفر = nula, a صفرا = zbabělé).

¹⁷⁴⁷ H dává „některé stupně jsou považovány za jasné, jiné nejasné, jiné v jistém mezilehlém stavu <zvané> stinné, jiné prázdné“.

¹⁷⁴⁸ J přidává „a pomalost“.

¹⁷⁴⁹ vztyčených J.

¹⁷⁵⁰ Místo následujícího narativu, J píše: „a tyto stupně jsou takové, jaké vidíte v tabulce (tabulka následuje).“

stupně prázdné. Štír: 3 stupně tmavé, 5 stupňů jasných, 6 prázdných, 6 jasných, 2 stupně šeré, 5 stupňů jasných, 3 tmavé. Střelec: 9 stupňů jasných, 3 stupně tmavé, 7 jasných, 4 stupně šerých, 7 stupňů tmavých. Kozoroh: 7 stupňů tmavých, 3 stupně jasných, 5 šerých, 4 jasné, 2 stupně tmavé, 4 číslice (prázdná), 5 jasných. Vodnář: 4 stupně šerých, 5 stupňů světlých, 4 stupně tmavé, 8 stupňů jasných, 4 prázdné, 5 stupňů jasných. Ryby: 6 stupňů tmavých, 6 jasných, 6 tmavých, 4 jasné, 3 prázdné, 3 jasné, 2 stupně tmavé.

Dvacátá první kapitola, o¹⁷⁵¹ studních planet ve¹⁷⁵² znameních.¹⁷⁵³

(21.2) Ve znameních jsou stupně zvané „studny“.¹⁷⁵⁴ Když planeta padne právě v těchto stupních znamení,¹⁷⁵⁵ ani před nimi, ani po nich,¹⁷⁵⁶ její (planetární) nádhra se od ní vzdaluje a stává se slabou v indikaci. Když do nich padnou dobrodějové, jejich podmínky jsou jako slabost, o které jsme se zmínili.

(21.3) Když v nich padnou škůdci, jejich indikace zeslábnou; někdy naznačují náhodné štěstí kvůli jejich slabosti v neštěstí, jindy se podstata jejich neštěstí stává silnou. Raní spisovatelé se zmínili o jejich místech, v nichž naznačují dobrotu nebo slabost, a o tom se zmíníme na <správných> místech.¹⁷⁵⁷

(21.4) Pokud jde o skutečný stupeň studní ve znameních, muži měli na ně různé názory. Vynecháme zmínku o jejich odlišnostech a zmíníme jejich stupně mezi znameními podle toho, na čem se shodla obecnost raně učených lidí z Persie a Egypta.

---

¹⁷⁵¹ J přidává „stupně“.

¹⁷⁵² a J.

¹⁷⁵³ 21.1

¹⁷⁵⁴ H: „Ti, jež brání, se v arabštině nazývají „studny“ planet; jsme zvyklí jim říkat „bezhlavé pády“ (praecipitia).

¹⁷⁵⁵ znamení J.

¹⁷⁵⁶ J přidává „ale ve stejném stupni“.

¹⁷⁵⁷ J přidává „bude-li Bůh chtít“. Ekvivalentem H k této větě je „Jelikož je pravda o nich pro většinu lidí nejistá, dáme uspořádání, které Peršané a Egyptané přijali, přičemž vynecháme názory různých lidí.“

(21.5a) Studny Berana jsou šestý, 11., 17., 23. a 29. stupeň. Studny Býka jsou pátý, 13., 18., 24., 25. a 26. stupeň. Studny Blíženců jsou druhý, 12., 17., 26. a 30. stupeň. Studny Raka jsou 12., 17., 23., 26. a 30. stupeň. Studny Lva jsou šestý, 13., 15., 22., 23. a 28. stupeň. Studny Panny jsou osmý, 13., 16., 21. a 25. stupeň. (21.5b) | Studny Vah jsou první, sedmý, dvacátý a třicátý stupeň. Studny Štíra jsou devátý, 10., 17., 22., 23. a 27. stupeň. Studny Střelce jsou sedmý, 12., 15., 24., 27. a 30. stupeň. Studny Kozoroha jsou druhý, sedmý, 17., 22., 24. a 28. stupeň. Studny Vodnáře jsou první, 12., 17., 23. a 29. stupeň. Studny Ryb jsou čtvrté, deváté, 24., 27. a 28. stupeň.

(21.6) Když jsou planety v těchto stupních těchto znamení, které jsme zmínili, jsou ve studních.

Dvacátá druhá kapitola, o stupních narůstajícího dobrého štěstí.¹⁷⁵⁸

(22.2) První spisovatelé zmínili, že existují stupně v oblasti, které zvyšují štěstí. Řekli, že když planety ve svých polohách udávají štěstí zrozence, a Měsíc nebo Část Štěstí je v těchto stupních, nebo ony samy jsou stupněm ascendentu, zvyšují štěstí zrozence. Pokud indikují pád, tyto <stupně> iniciují určitý pohyb směrem k povýšení a vysoké hodnoti.¹⁷⁵⁹ Jsou to 15. stupeň Býka, 27. stupeň z něj, a také 30. stupeň. A ve Lvu, třetí a pátý stupeň, ve Štíru, sedmý stupeň, a ve Vodnáři, dvacátý stupeň.

(22.3) Někteří lidé se zmínili, že když je ascendent v jednom z těchto stupňů, zmíníme se, nebo Slunce ve dne, nebo Měsíc v noci je v jednom z nich, a oba jsou v dobrém postavení sféry a planety výchozího zrození naznačují štěstí, zrozenci dosáhnou vysoké hodnoti a domy králů, a on bude dobývat země a města a disponovat mnoha bohatstvími.

---

¹⁷⁵⁸ 22.1

¹⁷⁵⁹ J vynechává „a vysoké hodnoti“. H extrahuje jasnější význam: „pokud převládající („duces“) planety inklinují k pádu zrozence, tyto stupně, použité tímto způsobem, obnoví povýšení po pádu“.

(22.4) Tj. Beran: 19. stupeň. Býk: třetí stupeň. Blíženci: 11. stupeň. Rakovina: první, druhý, třetí, 14. a 15. stupeň. Lev: pátý, sedmý a 17. stupeň. Panna: druhý, 12. a 20. stupeň. Váhy: třetí, pátý a 21. stupeň. Štír: 12. a 20. stupeň. Střelec: 13. a 20. stupeň. Kozoroh: 12., 13., 14. a 20. stupeň. Vodnář: sedmý, 16., 17. a 20. stupeň. Ryby: 12. a 20. stupeň.

(22.5) Tyto věci, které jsme již zmínili, jsou partnerstvím planet se znameními a jsou obecnými <partnerstvími>, na kterých se všichni raní spisovatelé učeni ve hvězdách dohodli, a mají zvláštní partnerství, která patří k vlastnictví směsi mezi sebou, což zmíníme na jejich (vlastních) místech v každé knize.

(22.6) Někteří Indové a specialisté¹⁷⁶⁰ mezi astrology navázali partnerství planet se znameními odlišnými od toho, co jsme zmínili. Vynecháme jejich zmínku, protože jsme v této části zmínili vše, co je podobné směsi přirozenosti planet se znameními v přirozeném uspořádání, na nichž se všichni lidé v astrologii shodují.

(22.7) Pátá část je dokončena poděkováním Bohu.

---

¹⁷⁶⁰ quidam singularis J.

VI. část¹⁷⁶¹

(1.1) Šestá část knihy úvodu do astrologie. Má 33 kapitol.

(1.2a) První kapitola: o povaze a podmínkách znamení a figurách, které vycházejí v jejich dekanech.

Druhá kapitola: o rostoucích časech znamení na rovníku a v sedmi podnebíh podle toho, co udržoval (hájl) Theon.¹⁷⁶²

Třetí kapitola: o aspektování stupňů sféry.¹⁷⁶³

Čtvrtá kapitola: o znameníh, která se milují, která se nenávidí,¹⁷⁶⁴ která jsou k sobě nepřátelská, která jsou rovná a křivá ve vzestupu, a která jsou navzájem poslušná a neposlušná.

Pátá kapitola: o znameníh, která se navzájem shodují v zóně (pásmu), vycházejících časech, síle a cestě.

Šestá kapitola: o znameníh, která se navzájem shodují v přirozené opozici a sextilu, a o <těh, která> se navzájem neaspektují.

Sedmá kapitola: o znameníh, která se navzájem shodují v kvartilu.

Osmá kapitola: o letech, měsících, dnech a hodinách znamení.

Devátá kapitola: o indikacích znamení pro každou zemi a oblast země.

---

¹⁷⁶¹ The Great Introduction to Astrology by Abū Maʿšār. Vol. 1. The Arabic Original and English Translation. Ed. and tr. Keiji Yamamoto,† Charles Burnett. Islamic Philosophy, Theology and Science. Texts and Studies. Ed. Hans Daiber, Anna Akasoy, Emilie Savage-Smith. Vol. 106/1. Brill. LEIDEN | BOSTON. 2019. S. 541.

¹⁷⁶² H vynechává „podle toho, co Theon udržoval“.

¹⁷⁶³ znamení J.

¹⁷⁶⁴ J přidává „a prodlužující“ (pravděpodobně čtení متباعدة).

Desátá kapitola: o znameních indikujících pohyb a odpočinek (klid).

Jedenáctá kapitola: o znělých znameních, která indikují povahu a podmínky lidí.

(1.2b) Dvanáctá kapitola: o rozdělení částí lidského těla mezi znamení.

Třináctá kapitola: o znameních indikujících půvab a krásu; znamení indikující velkorysost a liberálnost (osvícenost); sjednocená (jednotná) a vyplněná znamení; <Ta>, která dávají <bohatství>; <Ta>, která proudí pryč;¹⁷⁶⁵ a <ta>, která zmocňují a berou.

Čtrnáctá kapitola: o znameních indikujících chtíč (vilnost) a nemoci.

Patnáctá kapitola: o znameních indikujících cudnost a ctnost žen.

Šestnáctá kapitola: o znameních vlastních mnoho dětí, dvojčat, mála dětí a neplodnosti neplodných.

Sedmnáctá kapitola: o znameních, jejichž části řežou, a o znameních, která mají mnoho násilí a hněvu.

Osmnáctá kapitola: o znameních indikujících podmínky hlasů (znělostí).

Devatenáctá kapitola: o znameních indikujících svrab,¹⁷⁶⁶ malomocenství, skvrny, svědění, šupiny hlavy,¹⁷⁶⁷ hluchotu, hloupost, plešatost, řídkost vousů, nezralost vousů a tom, kdo nemá vousy.

Dvacátá kapitola: o znameních indikujících vady oka.

---

¹⁷⁶⁵ získávající J.

¹⁷⁶⁶ pustule J, scabies H.

¹⁷⁶⁷ impetigines J.

Dvacátá první kapitola: o znameních indikujících kulturu,¹⁷⁶⁸ vymámení, klamání a mazanost, znameních obav¹⁷⁶⁹ a temných znameních.

Dvacátá druhá kapitola: o znameních indikujících druhy ptáků a všechna čtyřnohá, šelmy, havěť,¹⁷⁷⁰ hmyz a vodní živočichy.

(1.2c) Dvacátá třetí kapitola: o znameních indikujících stromy a rostliny.

Dvacátá čtvrtá kapitola: na znameních indikujících <různé> druhy vody a o znameních indikujících toho, co je produkováno ohněm.

Dvacátá pátá kapitola: o směrech znamení.

Dvacátá šestá kapitola: o kardinálech sféry, jejich kvadrantech a dvanácti místech, shrnující jejich indikace,¹⁷⁷¹ a příčinu.

Dvacátá sedmá kapitola: o kvadrantech sféry týkající se tělesnosti (fyzičnosti), duchovnosti¹⁷⁷² a dalších věcí.

Dvacátá osmá kapitola: o směsi podstat kardinálů sféry.¹⁷⁷³

Dvacátá devátá kapitola: o barvách kvadrantů sféry a dvanácti míst.

Třicátá kapitola: o vzestupných, sestupných, dlouhých a krátkých kvadrantech sféry.

---

¹⁷⁶⁸ disciplína J, H vynechává.

¹⁷⁶⁹ starosti a smutek J.

¹⁷⁷⁰ J vynechává..

¹⁷⁷¹ celou jejich indikaci J.

¹⁷⁷² tělesnost a nehmotnost, tj. ty věci, o nichž se říká, že jsou těly a nehmotné J.

¹⁷⁷³ sféry] ascendentu nebo kruhu J.

Třicátá první kapitola: o rozdělení čtyř přirozeností mezi věci.

Třicátá druhá kapitola: o příčině čtvrtiny jednoho dne a jedné noci a o jejich čtyřiaadvaceti hodinách.

Třicátá třetí kapitola: o vládcích dnů a hodin.

¹⁷⁷⁴První kapitola: o povaze a podmínkách znamení a figurách, které vycházejí v jejich dekanech.¹⁷⁷⁵

(1.4) Ve druhé části jsme se již zmínili o povaze jednotlivých znamení a v páté jsme se zmínili o partnerství planet se znameními. Chceme¹⁷⁷⁶ v této části zmínit ta správná označení (indikace) znamení jako celku a jejich stupňů, které jsou vhodné pro tuto knihu. V této kapitole¹⁷⁷⁷ se zmíníme o figurách, které stoupají v jejich dekanech. Když většina astrologů přečte v některých knihách starověkých jejich popis figur, které stoupají (vycházejí) v každém z dekanů znamení, myslí si, že to nemá žádný¹⁷⁷⁸ význam, protože nenajdou popis jejich indikací ve většině knih, a nevědí, co každá z figur indikuje.¹⁷⁷⁹

(1.5) Hermes, Ptolemaios, Dorotheus, Tīnk.lūs (Teukron Babylonský), Antiochus¹⁷⁸⁰ a další mezi učenci ve svých oblastech a učenci Indie, zmínili ve svých konkrétních knihách¹⁷⁸¹ správné indikace těchto figur a věcí o tom, co se děje na tomto světě. Některé z jejich indikací jsou podobné jejich formě, jménu nebo stavu. Indikace ostatních nejsou ani zdaleka takové. Tyto věci znají pouze ti, kdo se naučili v umění hvězd a znalostech podstat nebeských a pozemských věcí.

(1.6a) Tyto indikace zmíníme v knihách,¹⁷⁸² ve kterých je musíme zmínit. Nebylo cílem starověkých¹⁷⁸³ v jejich popisu těchto figur podle podmínky, kterou popsali, že <by měly být> figury podobné jim v liniích, tvaru a těle ve sféře, takže každá z těchto figur stoupá s tímto tvarem¹⁷⁸⁴ v každém dekanu znamení. Zjistili však, že každá poloha sféry a každý dekan

---

¹⁷⁷⁴ 1.3

¹⁷⁷⁵ Celá tato kapitola je editována z arabštiny MSS LO a přeložena do němčiny Karlem Dyroffem in Boll, Sphaera, str. 482–539.

¹⁷⁷⁶ J přidává „nyní“.

¹⁷⁷⁷ knize J.

¹⁷⁷⁸ J přidává „užitečnost nebo“.

¹⁷⁷⁹ H shrnuje: „Pro (figury), stěží představitelné intelektem, v tom smyslu, že jsou cizí všem smyslům, svým úžasným zázrakem vtáčeji člověka do takových názorů, že i největší část astrologů, když čtou o vzestupu těchto figur a nedosáhnou <porozumění> jejich vedení, jsou vedeni k názoru, že si myslí, že záležitost je buď zcela bez účinku, nebo možná jsou účinky lidskému intelektu cizí.“

¹⁷⁸⁰ J vynechává „Dorotheus Tīnk.lūs (Teukron Babylonský) Antiochus“; H dává „Persarum astrologi Hermes et Astalius“.

¹⁷⁸¹ proprietatibus suorum librorum J, ve svých více výběrových knihách H.

¹⁷⁸² J vynechává „v knihách“.

¹⁷⁸³ J přidává „ani neměli v úmyslu“.

¹⁷⁸⁴ ve stejném tvaru nebo formě J.

znamení majíce náležitou indikaci pro to, co se v tomto světě stane. A zjistili, že lidé si obecně myslí, že žádné stupně sféry samy o sobě nemají řádnou indikaci pro něco, kromě toho, že jsou v nich figury, a tyto figury označují (indikují) tyto¹⁷⁸⁵ věci podle jejich vlastnosti. (1.6b) | Starověcí dávali do souvislosti indikace míst sféry a dekanů znamení s figurami a věcmi, které považovali za vyvstávající v dekanech znamení, protože byly nejbližší myšlence toho, kdo o tom spekuloval, a nazvali tyto figury pod různými jmény a každé z nich byla přidělena podmínka odlišná od stavu jiné. Některé figury a jejich stav a jména a jejich stav jsou blízko věcí, které mezi námi existují, ale jiné jsou daleko od těchto, jsou podivné jménem, povahou a stavem, když na ně člověk myslí. Dali jim jen taková podivná jména a podmínky, aby došlo k disjunkci¹⁷⁸⁶ mezi jmény figur sféry a jejich podmínkami a názvy těchto věcí, které mezi námi existují, a jejich podmínkami.

(1.7) Učenci lidu¹⁷⁸⁷ v jedné oblasti se liší od učenců lidu¹⁷⁸⁸ v jiné oblasti v popisu> formy těchto figur, jejich tvarů a podmínek. Zjistili jsme, že spadají do tří druhů, které jsme již zmínili v naší knize.¹⁷⁸⁹ Přední autority mezi¹⁷⁹⁰ starověkými zmínily ještě více figur a dalších věcí v oblasti, které se liší od toho, co jsme popsali. Mluvili o nich mnoha slovy pomocí zahaleného jazyka.¹⁷⁹¹ Toto jsme vynechali, protože to není pro naši knihu relevantní. Z formy¹⁷⁹² figur a věcí, které vystupují v dekanech znamení, zmíníme jen to, co je vhodné pro tuto knihu, a na čem se shodli učenci astrologie každého věku.

---

¹⁷⁸⁵ J přidává „stejně“.

¹⁷⁸⁶ J má „rozdíl“.

¹⁷⁸⁷ J vynechává „lidu“.

¹⁷⁸⁸ J vynechává „lidu“.

¹⁷⁸⁹ Abū Mašar pravděpodobně odkazuje na část V, 5.7a. J přidává „Také jsme zjistili, že“.

¹⁷⁹⁰ Přední autority mezi] jistými J.

¹⁷⁹¹ figurative quasi per allegoriam J.

¹⁷⁹² J přidává „a forem“.

(1.8) Nejprve začneme náš výčet figurami, na nichž se shodli starověcí spisovatelé lidu Persie, Babylonu a Egypta, a pak zmíníme, na čem se shodli obyvatelé Indie, a pak 48 souhvězdí dvou mudrců Arata¹⁷⁹³ a Ptolemaia.¹⁷⁹⁴ Každá figura (souhvězdí), kterou tito dva zmiňují, obsahuje řadu¹⁷⁹⁵ hvězd. Zjistili jsme, že hvězdy se mezi dny Ptolemaia a našimi vlastními dny posunuly o několik stupňů, a protože hvězdy opustily své pozice, figury (souhvězdí)¹⁷⁹⁶ se odchýlily od pozic, které měly ve vztahu k dekanům, ve kterých byly ve dnech Ptolemaia. Zmíníme ta souhvězdí, jejichž stoupání souhlasí s dekaný znamení v naší době, jež jsou 1160 <roky> éry <Alexandrový>.¹⁷⁹⁷ Když uběhne mnoho let, je nutné opravit vzestupy souhvězdí, které Ptolemaios zmínil v dekanech znamení pro tuto <zvláštní> dobu.

(1.9) Souhvězdí lidu Indie, Persie, Egypta a dalších,¹⁷⁹⁸ o nichž se zmiňuje - že stoupají (vycházejí) v dekanech znamení -, neopouštějí své pozice. Tvrdili totiž, že indikace těchto souhvězdí a věcí patří ke vlastní indikaci těchto dekanů. Názvy těchto souhvězdí a věcí v nich se shodují s těmi, z nichž jsou vypůjčené.¹⁷⁹⁹ Některá z těchto souhvězdí, o nichž se zmínili, vystupují zcela v jednom dekanu, ale jiná vystupují ve dvou nebo více dekanech.¹⁸⁰⁰

(1.10) Beran: povaha Berana je ohnivá, žluté žluči,¹⁸⁰¹ hořká ve své chuti, přímý ve své figuře,¹⁸⁰² má dvě barvy a tváře,¹⁸⁰³ zvyšuje denní dobu po dobu 12 hodin a činí rostoucí dobu kratší než 30 <stupňů>.

---

¹⁷⁹³ Arathis quem puto esse Aristheum J.

¹⁷⁹⁴ Almagest, knihy VII–VIII.

¹⁷⁹⁵ J vynechává „řadu“.

¹⁷⁹⁶ J přidává „také“.

¹⁷⁹⁷ Tj. mezi 1. říjnem 849 a 30. zářím 850; Alexander Magnus J.

¹⁷⁹⁸ J vynechává „Egypta“, H vynechává „Egypta a dalších“.

¹⁷⁹⁹ ale jména ... byla převzata ad placitum J. H dává „Ta, jež Indové a Peršané přenášejí, se nepohybují na stejných místech a vždy vyvstávají ve stejných dekanech, protože tyto (formy) nejsou obdařeny hvězdami, jako jsou ta (souhvězdí), ale jsou určitými „mezilehlými znameními“ („intersignia“) vyššího kruhu“.

¹⁸⁰⁰ H přidává: „Je pro nás v této části výsadou, že stejně jako Abuma'xar nemění vůbec formy, které našel jako první, tak náš překlad nemění jedno z jeho slov, ani nepřidává, ani nevynechává jediný bod“. Standardní názvy Ptolemaiových souhvězdí jsou přidány v závorkách.

¹⁸⁰¹ H vynechává „žluté žluči“.

¹⁸⁰² šikmé formy J.

(1.11a) Ve svém prvním dekanu¹⁸⁰⁴ vychází žena zvaná „zářící a svítivá Athéna“,¹⁸⁰⁵ ocas slané ryby zvané Aqār,¹⁸⁰⁶ a také Cetus,¹⁸⁰⁷ začátek Trojúhelníku, hlavy Ta'mūra,¹⁸⁰⁸ což je Býčí Jelen,¹⁸⁰⁹ a figura se psí hlavou,¹⁸¹⁰ s pochodní v levé ruce a klíčem v pravé.

(1.11b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vystupuje černochoch s červenýma očima, velkým tělem, silným srdcem¹⁸¹¹ a silnou myslí. Má bílý a velký¹⁸¹² oděv, který si uprostřed váže šňůrkou.¹⁸¹³ Je rozhněvaný a stojí na nohou. Je opatrovníkem a strážcem.¹⁸¹⁴

(1.11c) Jako jedno ze 48 souhvězdí podle toho, co souhlasí s¹⁸¹⁵ Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vychází zadní část, hýždě <koleno>,¹⁸¹⁶ a levá ruka Sedícího na křesle (Cassiopeia).¹⁸¹⁷ Z ženy, která nevidí manžela (Andromeda), vychází část ze středu zad do hýždí, stehy a její spodní části,¹⁸¹⁸ a Druhá Ryba, část Lněné nitě a vychází zadní část břicha Velryby.¹⁸¹⁹

---

¹⁸⁰³ obrazy J, formy H.

¹⁸⁰⁴ H zde přidává „jak Peršané říkají“, *passim*.

¹⁸⁰⁵ Azne J; žena zvaná „dcera nádhery“ H.

¹⁸⁰⁶ Alifcar J, H vynechává.

¹⁸⁰⁷ Chaitoz J, H vynechává.

¹⁸⁰⁸ Althemor J, H vynechává.

¹⁸⁰⁹ Thorail J; hlava Cervitaura, tj. formy (tvaru) sestavené z kozy a býka H.

¹⁸¹⁰ Cinocefalus H.

¹⁸¹¹ JH vynechávají „silným srdcem“.

¹⁸¹² JH vynechávají „a velký“.

¹⁸¹³ H vynechává „který si uprostřed váže šňůrkou“.

¹⁸¹⁴ je ostražitý a pamatuje si JH.

¹⁸¹⁵ H zde přidává „Řeky (řečtinou) a“, *passim*.

¹⁸¹⁶ kolena JH.

¹⁸¹⁷ ten, kdo má křeslo, je Cassiopeia J, Cefei, jehož Arabové nazývají pánem trůnu H.

¹⁸¹⁸ a špičky ocasu J a konec Frenum H.

¹⁸¹⁹ a to, čemu říkají „Lněná nit“, tj. střeva Velryby (Cetus) H.

(1.12a) Ve druhém dekanu v Berana vychází Andromeda a¹⁸²⁰ střed mořské ryby, tj. Aqār,¹⁸²¹ střed Trojúhelníku, střed Ta'mūru, tj. Býčí Jelen, <první> polovina hada, pole¹⁸²² k setí,¹⁸²³ námořní loď a jezdec s kopím v ruce, žena, která si češe hlavu, brnění ze železa,¹⁸²⁴ hlava Ġūl,¹⁸²⁵ hřeben (?) Persea, tj.¹⁸²⁶ Perseův meč, zatímco Perseus nese hlavu Ġūl, v arabštině nazývanou "lasička" a v perštině "fīlsūs".¹⁸²⁷

(1.12b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází žena, která má na sobě¹⁸²⁸ červené roucho nebo oblečení a má jednu nohu.¹⁸²⁹ Její figura je podobná figuře koně a zamýšlí jít ven a hledat oblečení, ozdoby a děti.¹⁸³⁰

(1.12c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, vychází stehno, holeně a nohy Sedícího na židli (Cassiopeia), hlava a špička pravé ruky Persea, zbytek spodní části a nohou Ženy, která nevidí manžela (Andromeda), Trojúhelníku, hlavy a rohů Skopce (Beran), zbytek nitě, která je v rohu,¹⁸³¹ a hrud' Velryby (Cetus).

(1.13a) Ve třetím dekanu Berana vychází mladý muž zvaný "Qāsiyūs" (Cassiopeia),¹⁸³² který sedí na křesle, na které je rohož a která má <na sobě> dva obrazy.¹⁸³³ Za křeslem stoupá Perseus, tedy obrácený fīlsūs,¹⁸³⁴ který volá k Bohu. A zde vychází hrud' a hlava Ryby, tj. Aqār, zadní část Trojúhelníku, ocas Ta'mūra, tj. Býčího Jelena, a druhá polovina Hada.¹⁸³⁵

---

¹⁸²⁰ JH vynechávají „Andromeda a“.

¹⁸²¹ JH vynechává „tj. Aqār“.

¹⁸²² břemeno J (čtení حمل za حقل).

¹⁸²³ H vynechává „<první> polovina... setí“.

¹⁸²⁴ kabát ze železa] se železnými rameny H.

¹⁸²⁵ Algol J, Medusa H.

¹⁸²⁶ J vynechává „hřeben Persea, tj.“.

¹⁸²⁷ nazývá... perštině] et vocatur Arabice Hircus et Perside Feilus J; curvusque harpes (šavle) Persei, quem Arabes Nems, Perse Flus vocant H.

¹⁸²⁸ J přidává „plátěný oděv („linteum“) a“; H přidává „sindon a“.

¹⁸²⁹ má jednu nohu koně H.

¹⁸³⁰ syna J.

¹⁸³¹ in reflexu J, H vynechává.

(1.13b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází načervenalý¹⁸³⁶ muž s rudými vlasy. Je našťvaný kvůli potřebě,¹⁸³⁷ drží v ruce náramek ze dřeva¹⁸³⁸ a větev, má červené šaty a je zručný v železářství.¹⁸³⁹ Chce konat dobro, ale nemůže tak činit. Chce jen dobro, protože je to dekan Jupitera, podle toho, co tvrdili Indové, ale nemůže tak činit, protože je to dům Marsu.

(1.13c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, vychází hrud' Persea, jeho levá ruka, ve které je hlava <Ġūl>,¹⁸⁴⁰ pramen vlasů,¹⁸⁴¹ který je na hlavě Skopce (Beran), břicho¹⁸⁴² Skopce (Berana) a hlava a přední části¹⁸⁴³ Ceta (Velryba).

(1.14) Býk: povaha Býka je zemitá, černé žluči,¹⁸⁴⁴ kyselý ve své chuti, zvyšující denní čas stejnými hodinami, a nedostatečný ve své figuře, nīmġird, tj. jako půl kruh v <jeho> vyvýšenině.¹⁸⁴⁵

(1.15a) Ve svém prvním dekanu vystupuje Obr (Orion), přemožitel,¹⁸⁴⁶ s mečem v levé ruce a pochvou¹⁸⁴⁷ a holí v pravé ruce. Je opásán mečem¹⁸⁴⁸ a na rameni má dvě lampy, které na něj mluví a říkají mu jménem.¹⁸⁴⁹ Zde vychází Velká

---

¹⁸³² Fecius J, Fasius H.

¹⁸³³ na kterém... na něm] s nímž je dvojitý kůň H.

¹⁸³⁴ Feilus versus J, Filus deficiendo H.

¹⁸³⁵ Frons (Čelo) H.

¹⁸³⁶ bílý a červený J, flavus H.

¹⁸³⁷ J přidává „a trápí se“.

¹⁸³⁸ torques lineus H.

¹⁸³⁹ nová řemesla J, čtení حديد حديد za حديد .

¹⁸⁴⁰ H přidává „Medúzy“.

¹⁸⁴¹ Aldauebah J, protáhlá hvězda H.

¹⁸⁴² tělo J.

¹⁸⁴³ H vynechává „přední“.

¹⁸⁴⁴ H vynechává „černé žluči“.

¹⁸⁴⁵ nīmġird, tj. jako půl kruh v <jeho> vyvýšenině] germinans J, H vynechává.

¹⁸⁴⁶ Obr, zabiják] Algebbar Aceief, tj. gladiátor J, Orion H.

Lod', nad kterou je dravá šelma,¹⁸⁵⁰ ve kterém sedí nahý muž a pod kterým je polovina těla mrtvé ženy. A zde stoupá vzhůru nohama člověk,¹⁸⁵¹ a hlava psa – tj. figura zvaná persky Saksar,¹⁸⁵² což znamená figuru, jejíž hlava je hlavou psa. Hlava této figury stoupá.¹⁸⁵³

(1.15b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází žena s mnoha vlasy na hlavě, krásná a kudrnatá a podobná vznešené dámě.¹⁸⁵⁴ Má dítě, a nosí oblečení, z nichž některá vzplanou. Stará se o hledání oblečení a ozdob pro své dítě.

(1.15c) Podle toho, co souhlasí s prohlášením¹⁸⁵⁵ Ptolemaia, v tomto dekanu vystupují střed a hýždě Persea, hlava <Gūl>, která je v jeho levé ruce, zadní strana¹⁸⁵⁶ a boky Berana, místo, kde je odřezán Býk, dvě čelisti¹⁸⁵⁷ Ceta (Velryba),¹⁸⁵⁸ ohyb, který je v Řece (Eridanus), a místo, kde se vynořuje voda na konci řeky.¹⁸⁵⁹

(1.16a) Ve druhém dekanu Býka zde vychází¹⁸⁶⁰ Lod', nahý muž spěchající k této lodi, zvedá ruce,¹⁸⁶¹ má v ruce klíč, zbývající polovina těla té Mrtvé¹⁸⁶² Ženy, střed těla <figury>, jejíž hlava je podobná hlavě psa, s holí, nahou modlou a osuškou¹⁸⁶³ v pravé ruce a klíčem v levé ruce a ukazující pravou a levou rukou.

---

¹⁸⁴⁷ turribulum (kadidlo hořák) J.

¹⁸⁴⁸ H vynechává „pochvou ... mečem“.

¹⁸⁴⁹ H přidává „Orion“.

¹⁸⁵⁰ H vynechává „nad kterou je dravá šelma“.

¹⁸⁵¹ muž odříznutý až k ramenům H.

¹⁸⁵² Cethes v perštině J, Sax / Saksar v perštině, Cinocefali v řečtině a Cincipites / Sincipites v latině H.

¹⁸⁵³ H vynechává „což znamená... stoupá“.

¹⁸⁵⁴ Žár J, čtení الحارة pro الحرة, démon H, čtení الجن.

¹⁸⁵⁵ J vynechává „prohlášením“.

¹⁸⁵⁶ J vynechává „hlava... zadní“, přidává Jrev.

¹⁸⁵⁷ zhutnění (?) („připevnění“) J.

¹⁸⁵⁸ H vynechává „dvě čelisti Ceta“.

¹⁸⁵⁹ ohnutí a napětí („spuma“) Eridanu nebo Nilu H.

¹⁸⁶⁰ H přidává „podle Peršanů“.

(1.16b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází muž, jehož tvář a tělo jsou podobné jehněčímu. Má ženu coby býka ve formě. Jeho prsty jsou podobné kopytům koz. Tento muž je silný ve svém těle, s velkým žárem v jeho břicho a těle.¹⁸⁶⁴ Je nenasytý a v jídle se nadržuje. Nosí obnošený oděv. Zajímá se o zřízení své rezidence, pozemků a budov,¹⁸⁶⁵ a odvážení dobytka na půdu k orbě a sázení semen.¹⁸⁶⁶ Zde vychází vzhůru nohama duchovní figura¹⁸⁶⁷ s klackem v pravé ruce, zvedající levou ruku.

(1.16c) Podle toho, co souhlasí s prohlášením Ptolemaia, v tomto dekanu vycházejí kolena, ramena a zadní noha Persea, zadní část a hrb¹⁸⁶⁸ (Býk) Býka a spodní část jeho přední nohy,¹⁸⁶⁹ část jeho břicha¹⁸⁷⁰ a pravé zadní chodidlo, začátek Řeky (Eridanus) a část jejího středu ke konci.¹⁸⁷¹

(1.17a) Ve třetím dekanu Býka vychází zadní část těla <figury>, jejíž hlava je podobná hlavě psa, spící muž,¹⁸⁷² který drží hada, dva vozy, na kterých sedí mladý muž, a dva koně je táhnou; <také> vozataj¹⁸⁷³ a koza. Vozataj jej ovládá¹⁸⁷⁴ levou rukou.

¹⁸⁶¹ jeho ruka J, následující arabský MS P.

¹⁸⁶² J vynechává „mrtvé“.

¹⁸⁶³ modla ukazující pochodeň J, případné čtení هادي قنديل za عار ومتنديل, a zrcadlo H.

¹⁸⁶⁴ H vynechává „a těle“.

¹⁸⁶⁵ o osídlení pozemků a rezidencí a budování J.

¹⁸⁶⁶ H shrne poslední dvě věty do „Má starost o obydlení domů a pozemků a o orání voly“.

¹⁸⁶⁷ ohnuté a obrácené koleno J, figura vadného těla H.

¹⁸⁶⁸ H vynechává „a hrb“.

¹⁸⁶⁹ H vynechává „spodní část přední nohy“.

¹⁸⁷⁰ kůže, která je nad jeho břichem J, břicho Harma H.

¹⁸⁷¹ řeka od jejího začátku až téměř do konce H.

¹⁸⁷² stojící H, čtení ناثم za قائم.

¹⁸⁷³ auriga J.

¹⁸⁷⁴ a kozu. Vozataj jej ovládá] a koza drží nohy J, drží kozu za nohy H (pravděpodobně čtení سائس za سيقان).

(1.17b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází muž s velmi bílými zuby a nohama, které jsou dlouhé. Zuby mu vyčnívají ze rtů.¹⁸⁷⁵ Jeho barva a vlasy jsou červené. Jeho tělo je podobné tělu slona a lva. Jeho mysl je narušena. Když sedí na koberci, medituje o zlu.¹⁸⁷⁶ Nosí samet¹⁸⁷⁷ a je zabalen do černého sobola.¹⁸⁷⁸ Tam <také> vychází na sever¹⁸⁷⁹ kůň, pes,¹⁸⁸⁰ a sedící tele.¹⁸⁸¹

(1.17c) Podle toho, co souhlasí s prohlášením¹⁸⁸² Ptolemaia, vychází pravá noha Persea, rameno, levá ruka, špička jeho dolního konce a levá noha Držícího otěže (Auriga), šíje, hlava, kolena, levá přední noha a dolní část rohu Býka (Býk), špička tkaniny,¹⁸⁸³ jíž má v ruce Obr (Orion), začátek Řeky (Eridanus) a ohyb v řece.

(1.18) Blíženci: Blíženci mají povahu krve,¹⁸⁸⁴ jejich chuť je sladká. Mají barvu oblohy, mají vzpřímený tvar (formu)¹⁸⁸⁵ a mnoho tváří.¹⁸⁸⁶

(1.19a) V prvním dekanu Blíženců vychází ocas figury, jejíž hlava je podobná hlavě psa, a muž, v jehož ruce je hůl. Zde s ním vycházejí jižním směrem¹⁸⁸⁷ dva vozy, na nichž jsou dva koně a sedící muž, který je vede, a hlava rohatého hada.

---

¹⁸⁷⁵ zuby mu vyčnívají ze rtů] obrátil rty zpět H.

¹⁸⁷⁶ thanfaceh J, scamnum H.

¹⁸⁷⁷ choť, tj. určitý vlněný potah J, tapetum H.

¹⁸⁷⁸ a je zabalen do černé sobolí] niger horribilis H.

¹⁸⁷⁹ vlevo J.

¹⁸⁸⁰ H vynechává „pes“.

¹⁸⁸¹ J vynechává „sedící“.

¹⁸⁸² J vynechává „prohlášením“.

¹⁸⁸³ býk J (čtení ثور za ثوب).

¹⁸⁸⁴ Znamení Blíženců je vzdušné povahy H.

¹⁸⁸⁵ šikmou J.

¹⁸⁸⁶ H vynechává „a mnoho tváří“.

¹⁸⁸⁷ severní směr J.

(1.19b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází krásná a zbožná žena ve vzduchu (vznášející se).¹⁸⁸⁸ Zajímá se o hledání ozdob a dětí¹⁸⁸⁹ a má zkušenosti s šitím a podobně u obdivuhodných řemesel. Zrcadlo leštičů¹⁸⁹⁰ s ní vychází.

(1.19c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, vychází v tomto dekanu hlava Držícího otěže (Auriga) a <hvězdy>, které jsou v jeho lokti, v pravém kolenu¹⁸⁹¹ a v pravé noze. Sdílí <svůj výstup> se špičkou býčího rohu (Býk).¹⁸⁹² Druhý, jižní roh býka (Býk), levé rameno a levá noha Obra (Orion),¹⁸⁹³ a hlava a přední nohy¹⁸⁹⁴ Zajíce (Lepus) vycházejí.

(1.20a) Ve druhém dekanu Blíženců vychází muž se zlatým rákosovým nástrojem,¹⁸⁹⁵ na který hraje, a Īrqlās, jehož lidé nazývají Herkules,¹⁸⁹⁶ který klečí na kolenu,¹⁸⁹⁷ had, který leze na strom, prchá od Īrqlā,¹⁸⁹⁸ střed Rohatého Hada,¹⁸⁹⁹ a vlka¹⁹⁰⁰ se znamením na přední noze.

(1.20b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází muž v podobě černocho¹⁹⁰¹ a barvy gryfa,¹⁹⁰² jehož hlava je svázána páskem olova. Oděn se zbraněmi a na hlavě má železnou helmu, na helmě¹⁹⁰³ hedvábně brokátovou korunu a v ruce luk a

---

¹⁸⁸⁸ H vynechává „ve vzduchu“.

¹⁸⁸⁹ syn J.

¹⁸⁹⁰ zrcadlo prohibatores J, velmi jasné zrcadlo H.

¹⁸⁹¹ J vynechává „a <hvězdy>... koleno“.

¹⁸⁹² a <hvězdy>... Býka (Býk)] a od pravého kolena k noze H.

¹⁸⁹³ Algebar J, Orion H.

¹⁸⁹⁴ H přidává „tj. přední část“.

¹⁸⁹⁵ fistula J, calamus H.

¹⁸⁹⁶ Beruleus (Srov. arabský MS C بِيرُقْلَاس) a někteří lidé jej nazývají Herkules J, zvaný v perském jazyce Teruueles, řecky Herkules H.

¹⁸⁹⁷ kolenou J.

¹⁸⁹⁸ J přidává „kdo, jak jsme řekli, je Herkules“.

¹⁸⁹⁹ J vynechává „hada“.

¹⁹⁰⁰ vlk] jeho ocas J, čtení ذَنْب (= arabský MS P) za ذَنْب (= arabský MSS BL).

¹⁹⁰¹ Azinge J, jež v jednom rukopisu glosuje jako „nigri“, Etiopané H.

¹⁹⁰² alanca J, za něhož jeden rukopis nahrazuje „tj. avis“, grisis H.

¹⁹⁰³ ostro cirritus H.

šipý. Má rád veselí a zábavu.¹⁹⁰⁴ Vychází s ním zahrada s mnoha sladce vonícími bylinami,¹⁹⁰⁵ kinnār, tj. Şaṅḡ, na něhož se má hrát.¹⁹⁰⁶ Zpívá a bere sladce vonící byliny ze zahrady.¹⁹⁰⁷

(1.20c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vyšla pravá ruka Držícího otěže (Auriga), jedna zadní noha býka (Býk), ruka Obra (Orion),¹⁹⁰⁸ a jeho rameno, hlava, hrud', opasek,¹⁹⁰⁹ koleno a chodidlo a hrud' a kýta Zajíce (Lepus).

(1.21a) Ve třetím dekanu Blíženců vychází Afallūn (Apollo),¹⁹¹⁰ na jehož hlavě je kamenný džbán¹⁹¹¹ a s ním kinnār,¹⁹¹² tj. Şaṅḡ,¹⁹¹³ struna (řetěz) <instrument> a zlatý rákos - nástroj.¹⁹¹⁴ Zde vychází štěkající pes, Delfín, který je mořským živočichem,¹⁹¹⁵ rys,¹⁹¹⁶ nůžky krejčího,¹⁹¹⁷ a první polovina Malé Medvědice. Ocas Rohatého Hada je stočený u Klasu Obilí.

---

¹⁹⁰⁴ ludus et delectatio atque commixtio (čtení مزاج za مزاج) J, vtipný a tančící H.

¹⁹⁰⁵ virgultus multorum mirtorum J.

¹⁹⁰⁶ acbar, což jsou druhy her a ceng (Çeng, turecká harfa?) pro brnkání, jež jsou nástroji písní J.

¹⁹⁰⁷ H přeskupuje pořadí: „zpěv, hraní na tympanon, trhání jablek ze zahrady stromů nesoucích hodně vůně, jež vycházejí ve stejnou dobu jako on“.

¹⁹⁰⁸ Algebar J.

¹⁹⁰⁹ baltheus H.

¹⁹¹⁰ Aflon JH; H přidává „jehož Arabové interpretují jako hudebníka-tympanistu“.

¹⁹¹¹ mirtus J, procera mirtus H, čtení ريحان .

¹⁹¹² Chien J (následující arabský MS C كان , ke kterému jeden rukopis přidává „tj. Corus“).

¹⁹¹³ ceng, což je určitý druh nástroje pro zpěv J.

¹⁹¹⁴ mizmar, což je flétna J. H nahrazuje tyto hudební nástroje: „struny a zlaté rákosové nástroje“.

¹⁹¹⁵ H vynechává „který je mořským živočichem“.

¹⁹¹⁶ fahed což je lupa cervaria J.

¹⁹¹⁷ J vynechává „nůžky krejčího“.

(1.21b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází muž, který zírání zbraně, které nosí, jimiž je luk¹⁹¹⁸ a toulec.¹⁹¹⁹ V jeho ruce je šíp, je oděn a mnoha ozdob, a jeho záměrem je skládat písničky a psát je, <vyhledávat> hudbu, zábavu a potěšení různých druhů.

(1.21c) Podle toho, co souhlasí s prohlášením¹⁹²⁰ Ptolemaia, v tomto dekanu vystupují rameno, ruka, zadní strana a pravá noha Dvojčete,¹⁹²¹ které je vzadu,¹⁹²² a stehna a dvě nohy Dvojčete,¹⁹²³ které je před ním,¹⁹²⁴ ocas Zajíce (Lepus), tlama, přední končetiny¹⁹²⁵ a pravá zadní noha Psa (Canis Maior) a první veslo a špička druhého vesla Lodi (Argo Navis).¹⁹²⁶

(1.22) Rak: Rak je vodnatý a flegmatický¹⁹²⁷ a jeho chuť je slaná.

(1.23a) V jeho prvním dekanu vyšla poslední polovina Malé Medvědice, úplná figura nazývaná¹⁹²⁸ „Satyrus“, která se otočí k jeho zádům.¹⁹²⁹ Tato figura se blíží Ay-Mūsayovi,¹⁹³⁰ který bije do kinnāru, tj. řan, a hraje na rákosový nástroj.¹⁹³¹

---

¹⁹¹⁸ štít J.

¹⁹¹⁹ geabah tj. toulec J.

¹⁹²⁰ J vynechává „prohlášením“.

¹⁹²¹ býk J (čtení الثور s arabským MS O, za التورم).

¹⁹²² Dvojče, které je vzadu] Pollux H.

¹⁹²³ býk J (čtení الثور za التورم).

¹⁹²⁴ Dvojče, které stojí před ním] Castor H.

¹⁹²⁵ J vynechává „přední končetiny“, rictus H.

¹⁹²⁶ Argolica Navis H.

¹⁹²⁷ H vynechává „a flegmatický“ - hlen.

¹⁹²⁸ H přidává „v římském (byzantském) jazyce“.

¹⁹²⁹ je se otáčí k jeho zádům] pokrytý roztrhaným oblečením H.

¹⁹³⁰ Zormuce J, následující arabské MSS CPOH زرموسی, Aflon musicus H.

¹⁹³¹ kdo bije do alchien, což je acenge, a zpívá s flétnou J; H vynechává „tj. řan a hraje na rákosový nástroj“.

Má železný amulet,¹⁹³² jehož hlava je z mosazi.¹⁹³³ <Také> vyšla první ze tří panenských služebnic, hlava skarabea¹⁹³⁴ a ocas gekona.¹⁹³⁵

(1.23b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází mladý muž krásné postavy, oblečený v šatech a ozdobách, s trochou křivosti v obličeji a prstech, jehož tělo je podobné tělu koně a slona, jehož nohy jsou bílé. Z jeho těla visí všechny druhy ovoce a listí stromů. Jeho dům je v lese,¹⁹³⁶ ve kterém roste santalové dřevo.¹⁹³⁷

(1.23c) Podle toho, co souhlasí s prohlášením¹⁹³⁸ Ptolemaia, v tomto dekanu vyšla tvář Velké Medvědice (Ursa Maior),¹⁹³⁹ hlavy Dvojčat, která jsou vpředu a vzadu, zadní strana předního Dvojčete¹⁹⁴⁰ a jeho ruka, Malý Pes (Canis Minor), zbytek Velkého Psa (Canis Maior), zád¹⁹⁴¹ Lodi (Argo Navis) a základna (spodní část) vesla.¹⁹⁴²

(1.24a) Ve druhém dekanu Raka vychází druhá služka (panna)¹⁹⁴³ Panen, podoba mraku, přední polovina psa,¹⁹⁴⁴ polovina uši¹⁹⁴⁵ osla,¹⁹⁴⁶ severní Osel, střed Skarabea,¹⁹⁴⁷ a střed Ještěrky.¹⁹⁴⁸

---

¹⁹³² lamina („tabule“) H.

¹⁹³³ J vynechává „Má amulet... mosazi“.

¹⁹³⁴ ghanfaceh J, scarabon H.

¹⁹³⁵ Cem Leprosi J, aspis zemabraz H.

¹⁹³⁶ pomerium J, ager H.

¹⁹³⁷ ve kterém roste asandal, což je druh stromu, jehož dřevo je vonící J.

¹⁹³⁸ J vynechává „prohlášením“.

¹⁹³⁹ Calixto H.

¹⁹⁴⁰ JH vynechávají „zadní strana předního Dvojčete“.

¹⁹⁴¹ chotel J.

¹⁹⁴² základ vesla] veslařů JH.

¹⁹⁴³ H přidává „tři“.

¹⁹⁴⁴ přední část předcházejícího psa J.

¹⁹⁴⁵ ucho J.

¹⁹⁴⁶ H vynechává „osla“.

¹⁹⁴⁷ Alghonface J.

(1.24b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází služebná, na kterou je krásné se dívat. Na hlavě má korunu bílých leknínů¹⁹⁴⁹ a¹⁹⁵⁰ červené bazalky a v ruce dřevěnou hůl. Pláče kvůli své lásce k pití, zpěvu a uctívání v domech bohoslužeb.¹⁹⁵¹

(1.24c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, vychází v tomto dekanu hlava Velké Medvědice (Ursa Maior),¹⁹⁵² zadní (týlová) polovina Raka¹⁹⁵³ a zád¹⁹⁵⁴ Lodi (Argo Navis).

(1.25a) Ve třetím dekanu Raka vychází třetí služebná¹⁹⁵⁵ Panen, která přichází a jde vpřed a vzad, zadní polovina Psa,¹⁹⁵⁶ druhá polovina uší Osla, druhá, jižní, Osla, konec Skarabea¹⁹⁵⁷ a hlava Ještěrky.¹⁹⁵⁸

(1.25b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází muž, jehož noha je podobná noze želvy.¹⁹⁵⁹ Barva jeho nohy je jako barva šicího hedvábí (?),¹⁹⁶⁰ jubbah¹⁹⁶¹ pokrývá jeho tělo. Má zlaté ozdoby a jeho záměrem je nastoupit na loď a cestovat po moři, aby získal zlato a stříbro a vyrobil z nich ozdoby pro ženy.

---

¹⁹⁴⁸ Cem Leprosi J.

¹⁹⁴⁹ cedrus, tj. nifrin H.

¹⁹⁵⁰ J vynechává „bílých leknínů a“.

¹⁹⁵¹ J přidává „a uctívání Boha“.

¹⁹⁵² Calixto H.

¹⁹⁵³ cissura zadního kraba J, zadní dráp Kraba H.

¹⁹⁵⁴ chotel J, konec zádi H.

¹⁹⁵⁵ H přidává „tři“.

¹⁹⁵⁶ polovina zadního srdce J, čtení za .

¹⁹⁵⁷ Alghofece J.

¹⁹⁵⁸ Cem Leprosi J.

¹⁹⁵⁹ acelhafe J, tartuca corrigiola H.

¹⁹⁶⁰ alkasuth J; nebo to, co Arabové nazývají lněnou můrou („tinea lini“), barevná H. „lněné hedvábí“ podle Dyroffa.

¹⁹⁶¹ tunica J, had H.

(1.25c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vycházejí základ krku Velké Medvědice (Ursa Maior) a její pravé přední nohy, jež jsou vpředu,¹⁹⁶² drápy¹⁹⁶³ Raka, jeho žlab,¹⁹⁶⁴ hlava Hrdiny (Hydra),¹⁹⁶⁵ plachta Lodi (Argo Navis) a část jejího těla, která je za <plachtou>.

(1.26) Lev: Povaha Lva je ohnivá a žluté žluči a jeho chuť je hořká.¹⁹⁶⁶

(1.27a) V jeho prvním dekanu¹⁹⁶⁷ vychází ocas,¹⁹⁶⁸ pes,¹⁹⁶⁹ který střílí z luku, figura lva,¹⁹⁷⁰ polovina lodi, v níž je¹⁹⁷¹ námořník, hlava Idrise (Hydra), což je černý vodní had,¹⁹⁷² hlava koně a hlava osla.

(1.27b) Indové tvrdili, že v něm vychází strom s velkým kořenem, na jehož větvích sedí pes, šakal¹⁹⁷³ a egyptský sup¹⁹⁷⁴ a muž ve vznešeném a¹⁹⁷⁵ znečištěném oblečení, který je znepokojen zármutkem¹⁹⁷⁶ nad jeho rodiči. Zde s ním

---

¹⁹⁶² s pravou přední nohou a nohou H.

¹⁹⁶³ uši JH.

¹⁹⁶⁴ Presepium J, H vynechává.

¹⁹⁶⁵ hlava Asury, kterou nazýváme hadem H.

¹⁹⁶⁶ H vynechává „a jeho chuť je hořká“.

¹⁹⁶⁷ H přidává „jak Peršané píší“.

¹⁹⁶⁸ vlk Jrev, čtení ذنب za ذنب.

¹⁹⁶⁹ psa H.

¹⁹⁷⁰ a negro J (čtení اسود za اسد).

¹⁹⁷¹ H přidává „veslař a“.

¹⁹⁷² Idris, což je černý vodní had] Hydra H.

¹⁹⁷³ J vynechává „šakal“, furio H.

¹⁹⁷⁴ raghmah J, aucamia H.

¹⁹⁷⁵ H vynechává „vznešeném a“.

¹⁹⁷⁶ J přidává „a smutníci“.

vychází pán koně, který se dívá na sever, jehož postava je podobná vlkovi.¹⁹⁷⁷ Zde s ním vychází hrot šípu,¹⁹⁷⁸ šíp, hlava psa a něco jako pes.

(1.27c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vychází krk Velké Medvědice (Ursa Maior), její levá přední noha, která je vzadu,¹⁹⁷⁹ temeno hlavy¹⁹⁸⁰ a přední nohy Lva, hrdlo Hrdiny (Hydra) a střed Lodi (Argo Navis).

(1.28a) Ve druhém dekanu Lva vychází modla zvedající ruku a hlasitě plačící, a s ní jsou šunūḡ¹⁹⁸¹ tanečníků z mědi, a zpívající různé písně. Zde vychází hliněná miska na pití,¹⁹⁸² šálek, sklenice,¹⁹⁸³ rákosový nástroj¹⁹⁸⁴ <vyrobený> z gazelích rohů, kachna, prase,¹⁹⁸⁵ medvěd, jehož přední noha je zvednutá,¹⁹⁸⁶ zbývající polovina Lodi, krk Idris (Hydra), tj. černý vodní had,¹⁹⁸⁷ střed Koně a střed Osla.

(1.28b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází muž s tenkým nosem, na jehož hlavě je bílá bazalka, s mašlí v ruce. Má soudní spor proti zlodějům,¹⁹⁸⁸ je zlý a popudlivý. Intenzitou svého hněvu je podobný lvu. Je zakrytý oděvem barvy lva.

---

¹⁹⁷⁷ medvěd JH (čtení دَب za ذئب).

¹⁹⁷⁸ J vynechává „hrot šípu“, sice H.

¹⁹⁷⁹ H vynechává „která je vzadu“.

¹⁹⁸⁰ rictus H.

¹⁹⁸¹ sonoge, což jsou určité nástroje J.

¹⁹⁸² satur vini J.

¹⁹⁸³ hliněná mísa na pití, šálek, sklenice] starý muž plný vína („Bacchus“) s mísou na pití a sklenicí H.

¹⁹⁸⁴ mizmar, tj. fistula J.

¹⁹⁸⁵ dvě štěňata J, Haruben, tj. Castor H.

¹⁹⁸⁶ vlk („lupus“) s pokrčenou (vztyčenou Jrev) přední nohou J, ocas někoho, kdo natahuje ruku H (záměna ذئب a ذئب).

¹⁹⁸⁷ Hydra H.

¹⁹⁸⁸ je souzen jménem zlodějů J, ohrožující zloděje H.

(1.28c) Podle toho, co souhlasí s prohlášením Ptolemaia, v tomto dekanu vystupují ramena¹⁹⁸⁹ Velké Medvědice (Ursa Maior), její pravá noha, která je vpředu,¹⁹⁹⁰ krk Lva, spodek jeho přední nohy,¹⁹⁹¹ střed Hrdiny (Hydra),¹⁹⁹² a začátek Lodi (Argo Navis).

(1.29a) Ve třetím dekanu Lva vychází mladý muž, který s bičem v ruce řídí jezdecká zvířata. Tīnk.lūs (Teukron) nazval bič „miṭrāq“.¹⁹⁹³ Táhne vůz, ve kterém sedí člověk, a za ním je malý chlapec. V levé ruce má oděv¹⁹⁹⁴ a hliněnou misku¹⁹⁹⁵.¹⁹⁹⁶ Zde vychází vrána, střed černého Vodního Hada,¹⁹⁹⁷ zadní část Koně a zadní část Osla.

(1.29b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází muž, jehož postava je podobná černocho.¹⁹⁹⁸ Je ošklivý, nechutný,¹⁹⁹⁹ nepříjemný a velmi úzkostlivý. V ústech má ovoce a maso a v ruce džbán.²⁰⁰⁰

(1.29c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vychází hrudník Velké Medvědice (Ursa Maior), prostředek Lva a část Hrdiny (Hydra).²⁰⁰¹

(1.30) Panna: Panna je²⁰⁰² bikorporeální, a má tři figury.

---

¹⁹⁸⁹ rameno J.

¹⁹⁹⁰ H vynechává „která je vpředu“.

¹⁹⁹¹ spodek jeho přední nohy] a Harmus H.

¹⁹⁹² had H.

¹⁹⁹³ Tīnk.lūs... „miṭrāq“] nazývá se Celcus J, jemuž se říká Seclos H.

¹⁹⁹⁴ býk H, následující arabský MS O ثور. Řečtina má „misku na víno“.

¹⁹⁹⁵ kráva H, pravděpodobné čtení تغار za بقر.

¹⁹⁹⁶ J vynechává „Má oděv... levé ruce“.

¹⁹⁹⁷ Hydra H.

¹⁹⁹⁸ azinge J, Etiopané H.

¹⁹⁹⁹ inertní J.

²⁰⁰⁰ „Ibric“, tj. bronzový džbán J.

²⁰⁰¹ Hydra H.

(1.31a) V jejím prvním dekanu vychází²⁰⁰³ služka, kterou Tīnk.lūs (Teukron) nazval „dūšaybuh“.²⁰⁰⁴ Je hezká, čistá,²⁰⁰⁵ dlouhých vlasů a dobře vypadající panna se dvěma kukuřičnými klasy v ruce. Sedí na židli, na které je rohož, vyživuje malého chlapce a krmí ho řídkou polévkou (vývarem) na místě zvaném „atria“.²⁰⁰⁶ Někteří lidé tomu chlapci říkají Īsū, jehož význam je Ježíš.²⁰⁰⁷ S tím vychází muž sedící na té židli.²⁰⁰⁸ Zde s nimi vychází²⁰⁰⁹ hvězda Kukuřičného Klasu, zadní část²⁰¹⁰ Vodního Hada,²⁰¹¹ hlava havrana a hlava lva.

(1.31b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází panenská služebná v rouchu a starodávném oblečení, a v ruce má tváře (?),²⁰¹² jejíž ruka visí.²⁰¹³ Stojí uprostřed dobrých vonných bylin, a chce dorazit do domů svých otců a přátel, a vyhledat oblečení a ozdoby.

(1.31c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vychází špička ocasu Draka (Draco), zadní část ocasu a zadní noha Medvědice (Ursa Maior), zadní část, dvě zadní nohy a ocas Lva, pohár, který je u²⁰¹⁴ Hrdiny (Hydra), a část těla Hrdiny.

---

²⁰⁰² H přidává „úrodná“.

²⁰⁰³ H přidává „jak učí Peršané, Chaldejci a Egypťané a jejich vůdci, Hermes a Astalius, od starověku“.

²⁰⁰⁴ Jemuž říkáme Calchius Darosthal J, jehož perské jméno je „Seclios Darzama“, což v arabštině znamená „Adre nedefa“, tj. čistá panna, já říkám „Neposkrvněná panna“ H.

²⁰⁰⁵ pěkná, upřímná, čistá J.

²⁰⁰⁶ Abrie J, Hebrea H.

²⁰⁰⁷ Ihesum, jehož arabský překlad je Eice J, Ihesu, jehož v řečtině nazýváme „Kristus“, H.

²⁰⁰⁸ H přidává „nedotýká se“.

²⁰⁰⁹ s ní J, což je možný překlad arabštiny.

²⁰¹⁰ což je konec H.

²⁰¹¹ druhý had JH, čtení **المائة الثانية** za **المائة**.

²⁰¹² J vynechává „majíce tváře“, ugiu (na okraji: „tváře“) H.

²⁰¹³ jejíž ruce visí J, se zavěšenou nebo spuštěnou rukou H.

²⁰¹⁴ na čele JH.

(1.32a) Ve druhém dekanu Panny vychází²⁰¹⁵ Ay-Mūsay,²⁰¹⁶ jež bije na kinnār, tj. řaně,²⁰¹⁷ a hraje na rákosový nástroj.²⁰¹⁸ Zde vychází osoba s pramínkem vlasů (Coma - Vlasy Bereniky),²⁰¹⁹ a půl figury zvané „Bātis“ (Pastýř - Bootes) v řečtině a nābīnā v perštině.²⁰²⁰ Je to člověk, jehož hlava je jako hlava býka. Polovina z něj vychází²⁰²¹ a polovina nahé osoby je v jeho ruce. Zde vychází půl kusu dřeva, na jehož hlavě je nástroj vyrobený ze železa, jímž se orá půda,²⁰²² ocas černého Vodního Hada, střed Havrana a střed Lva.

(1.32b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází černochoz, jemuž rostou vlasy na celém těle. Má tři šatstva, jedno z nich je kožené, druhé hedvábné, třetí je červený oděv. V ruce má kalamář. Rád zkoumá účty, vydaje²⁰²³ a veškeré příchozí a odchozí zboží.

(1.32c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v této dekanové části ocasu Draka vychází zadní strana Velké Medvědice (Ursa Maior), špička Pramene (Kadeře) Vlasy (Coma),²⁰²⁴ hlava a levé rameno Panny, hlava, zobák a křídlo²⁰²⁵ Vrány (Corvus) a ocas Kentaura.²⁰²⁶

---

²⁰¹⁵ H přidává „podle Peršanů“.

²⁰¹⁶ Zormuce J, musicus H.

²⁰¹⁷ H vynechává „tj. řaně“.

²⁰¹⁸ alchien, který je acenge, a hraje na flétnu J.

²⁰¹⁹ homo habens Dauebath J, homo comete dominus H.

²⁰²⁰ grece nathis, et persice elbeice J, zvaný Albeze v perském jazyce, Feton u Římanů (Byzantský) H.

²⁰²¹ H vynechává „Polovina z něj vychází“.

²⁰²² orající dřevo, jehož hlava je železná H.

²⁰²³ J vynechává „výdaje“.

²⁰²⁴ Addauebath J, podlouhlá (obdélná) (kometa), kterou nazývají Addewebe H.

²⁰²⁵ křídla H.

²⁰²⁶ Caithoz J (= Cetus).

(1.33a) Ve třetím dekanu Panny vychází druhá polovina Bātis (Pastýře), tj. Nābīnā,²⁰²⁷ zbývající polovina Nahé osoby, druhá polovina Kusu dřeva, u jehož hlavy je nástroj ze železa,²⁰²⁸ ocas Havrana, ocas Lva, Klas Kukuřice, dva býci a půl pastýře.²⁰²⁹

(1.33b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází hluchá, čistá,²⁰³⁰ bílá žena s velkým srdcem. Má oděv, který je barevný a vypraný, <ale> není suchý. <Má> na těle lepru.²⁰³¹ Znepokojuje ji příchod do bohoslužebných (modlitebních) domů, aby se v nich modlila.

(1.33c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, zde vychází v této dekanové části ocasu Draka (Draco)²⁰³² spodek²⁰³³ ocasu Velké Medvědice (Ursa Maior), zbytek pramene (kadeře Vlasů (Coma),²⁰³⁴ pravé rameno a část hrudníku Panny, hrudník a zadní polovina křídla²⁰³⁵ Vrány (Corvus) a zadní část a stehno²⁰³⁶ zadní noha²⁰³⁷ Kentaura.²⁰³⁸

---

²⁰²⁷ hranice Nathis Albece J, druhá polovina Minotaura Albeze H.

²⁰²⁸ Kus dřeva ... železo] fosforium H.

²⁰²⁹ polovina zadního pastýře J, zadní strana pastýře H.

²⁰³⁰ krásná J, cudná H.

²⁰³¹ Nemoc v jejím těle nikdy nenastane (čtení **مرض** místo **برص**), H vynechává.

²⁰³² H přidává „s páteří“.

²⁰³³ H vynechává „spodek“.

²⁰³⁴ Addauebah J, Addewebe H.

²⁰³⁵ incisione ale posterioris J, čtení **شَق** za **شَق**, spina interalaris H.

²⁰³⁶ a J.

²⁰³⁷ H vynechává „zadní noha“.

²⁰³⁸ Fethoriuz J.

(1.34) Váhy: Váhy jsou vzdušné, krvavé a²⁰³⁹ mírné znamení, snižující den,²⁰⁴⁰ prodlužující stoupající časy, mající dvě barvy a dvě tváře, a ve vzpřímené (přímé) formě.²⁰⁴¹

(1.35a) V jejich prvním dekanu vychází muž, který je podobný rozzlobenému muži,²⁰⁴² má v levé ruce pár šupin a v pravé ruce váhu.²⁰⁴³ Zde vycházejí psané knihy, a tři chlapci, z nichž všichni jsou nazýváni „qurṭūmā“.²⁰⁴⁴ Za nimi vychází Ay-Mūsay.²⁰⁴⁵ Sedí na koni²⁰⁴⁶ a bije do kinnār, tj. řan, a zpívá²⁰⁴⁷ a hraje na rákosový nástroj.²⁰⁴⁸ Zde vychází hlava draka a začátek části jezera zvaného „Jezero Aḥurūsiyā“, tj. Zlaté, v řečtině;²⁰⁴⁹ někteří Peršané tomu říkají Velký Záb.²⁰⁵⁰ Vychází část Lodi.

(1.35b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází muž, který má v ruce váhu kaviáru²⁰⁵¹ a pár šupin. Sedí v obchodě na trhu a zajímá se o měření, vážení, nákup a prodej, ve kterém je zručný.

²⁰³⁹ H vynechává „vzdušné, krvavé a“.

²⁰⁴⁰ H vynechává „snižující den“.

²⁰⁴¹ oblique J (šikmé).

²⁰⁴² muž... rozzlobený muž] rozzlobený muž H.

²⁰⁴³ onus J, agnus H řečtina, dvě interpretace حمل.

²⁰⁴⁴ Corthone J; a třetí část znalostí (čtení علم pro غلبة) (toho), jejichž jména jsou Carathumme (?) H.

²⁰⁴⁵ Zormuce J, musicus H.

²⁰⁴⁶ rohož J (فرش = arabština MSS OL), kůň H (فرس)

²⁰⁴⁷ H vynechává „tj. řan, a zpívá“.

²⁰⁴⁸ alchien, jež je acenge, tj. zpívá s flétnou J.

²⁰⁴⁹ jež se nazývá v řečtině Ir nebo Ain Agerocie, tj. ze zlata J.

²⁰⁵⁰ medvěd J (čtení الدب s arabským MS L místo الزاب), a přidává „a někteří Peršané tomu říkají Velká Medvědice“. Místo jezera H píše „začátek toho, co Peršané nazývají Velkou Medvědicí“.

²⁰⁵¹ cafiz, což je název určité míry (množství) v arabštině J, modius H.

(1.35c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vychází střed ocasu Velké Medvědice (Ursa Maior), střed břicha²⁰⁵² Panny a její levá ruka, ve které je klas, ocas Vrány (Corvus), část ocasu Hrdiny (Hydra),²⁰⁵³ pravé rameno Kentaura,²⁰⁵⁴ část pozadí zadní části těla koně (Pegasus) a měkká část břicha.²⁰⁵⁵

(1.36a) Ve druhém dekanu Vah vychází muž, který je řidičem <vozu>;²⁰⁵⁶ - Peršané mu říkají būdāsif²⁰⁵⁷ a Byzantinci mu říkají inīkhos²⁰⁵⁸ - a povoz, ve kterém sedí muž²⁰⁵⁹ s bičem v ruce, červený koš²⁰⁶⁰ patřící obchodníkovi,²⁰⁶¹ ve kterém je jemný meč, hedvábný brokát,²⁰⁶² pytel, taška lékárníka,²⁰⁶³ řada krejčích (?),²⁰⁶⁴ stan, ve kterém jsou obchodníci s parfémy,²⁰⁶⁵ muž sedící na posteli, kolem něhož jsou služebníci.²⁰⁶⁶ Zde vychází malý chlapec, střed Lodi, přední část Kentaura²⁰⁶⁷ nad Lodí, střed Draka²⁰⁶⁸ uprostřed jezera Aḥurūsiyā, tj. Zlatého, jehož Peršané nazývají Velký Zāb.²⁰⁶⁹ Zde vychází pramen vody.

---

²⁰⁵² J vynechává „břicha“.

²⁰⁵³ jižní had, tj. Asura H.

²⁰⁵⁴ Feithoriuz J.

²⁰⁵⁵ část zadní... břicho] část Pegase H.

²⁰⁵⁶ Auriga J, vir agitaris H.

²⁰⁵⁷ Baradeceif J, Bredemif H.

²⁰⁵⁸ J vynechává jméno, zmiňuje Jrev; H tuto frázi vynechává.

²⁰⁵⁹ JH vynechávají „sedí“.

²⁰⁶⁰ cefat, tj. scrinium J.

²⁰⁶¹ jiný muž JH, čtení تاجر za اخر.

²⁰⁶² ferind, tj. nějaký druh hedvábného plátna J, ostra mantice crumene colorate H.

²⁰⁶³ pytel na lov J.

²⁰⁶⁴ řada hannathin, tj. prodejců mouky J, mnoho obchodníků s moukou H, čtení خياطين za حناطين, pravděpodobně správně.

²⁰⁶⁵ obchodníci s barvami J, konfekcionéři H.

²⁰⁶⁶ servi, tj. bedelli J, socii H.

²⁰⁶⁷ předcházející Feithoriuz J.

²⁰⁶⁸ dno J (?).

²⁰⁶⁹ jež se nazývá Velká Medvědice J; uprostřed Velké Medvědice H.

(1.36b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází muž, jehož figura je podobná drakovi²⁰⁷⁰ s barvou egyptského supy,²⁰⁷¹ nahý,²⁰⁷² žíznivý, slabý v rukou. Chce létat ve vzduchu. Manželka a děti ho znepokojují.²⁰⁷³

(1.36c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, vychází v této dekanové části ocasu Draka špička ocasu Velké Medvědice (Ursa Maior), levé stehno těla²⁰⁷⁴ Pastýře (Bootes), nejspodnější část²⁰⁷⁵ Panny a hlava²⁰⁷⁶ ramena a hrudník Kentaura.

(1.37a) Ve třetím dekanu Vah vychází zadní část Draka, dokončení Lodi, zadní část Kentaura, dokončení Zlatého jezera,²⁰⁷⁷ Mozek Hlavy a Koruna hlavy v oblasti mozku,²⁰⁷⁸ nahý muž zvaný „Wārtadī“,²⁰⁷⁹ ležící v posteli, pokládající si levou ruku na hlavu a pravou ruku na krk.²⁰⁸⁰ Zde vychází koruna Wārtadī,²⁰⁸¹ která je nad hlavou dvou lidí, jejichž hlavy mají dva rohy, jeden zakřivený přes druhý, a nazývají se „Bālistā a Adūnīs“. ²⁰⁸² Zde vychází další věc zvaná „Nebe“.

(1.37b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází muž, jehož tvář je podobná tváři koně, nesoucího vak,²⁰⁸³ s lukem v ruce a šípy, které jsou zasazeny do luku.²⁰⁸⁴ Je v močálu²⁰⁸⁵ a chce lovit kořist, sedět sám a meditovat o věcech.

---

²⁰⁷⁰ vulture JH (= arabský MS L).

²⁰⁷¹ arrahm J, aukamia H.

²⁰⁷² H vynechává „ nahý“.

²⁰⁷³ toužící po manželkách a dětech J, toužící po manželce a dětech H.

²⁰⁷⁴ sedlo H.

²⁰⁷⁵ JH vynechávají „Pastýře (Bootes), nejspodnější část“, s arabským MS O.

²⁰⁷⁶ rohož J (فرش), kůň (فرس) H.

²⁰⁷⁷ Irat addahab, tj. ze zlata J, Velká Medvědice H.

²⁰⁷⁸ koruna hlavy v oblasti mozku] Hemah seorsum a capite J, hemme cerviculi semotum a capite H.

²⁰⁷⁹ filius Nadi J, Arbedi H.

²⁰⁸⁰ J vynechává „na krk“, jedna skupina rukopisů přidává „erecta ad laudem“, čtení عتق za حمد ; opíraje se o pravou ruku H.

²⁰⁸¹ koruna a Irtide, tj. tkanina, ve které je zabalena J, rohy Arbedi H.

²⁰⁸² a jmenují se Acethaueruis J, jejichž jméno je Estuarius H.

²⁰⁸³ toulec J, což je možný překlad arabštiny.

(1.37c) Podle toho, co souhlasí s prohlášením Ptolemaia, vychází v této dekanové části ocasu, pařáty, předloktí, pravé koleno a pravá strana²⁰⁸⁶ Draka,²⁰⁸⁷ cíp nejspodnější části a nohy²⁰⁸⁸ Panny,²⁰⁸⁹ levá přední noha Kentaura a chodidlo Šelmy (Lupus - Vlk).

(1.38) Štír: povaha Štíra je vodnatá a flegmatická (hlen).

(1.39a) V jeho prvním dekanu vychází zadní část hřebce zvaného „Kentaurus“,²⁰⁹⁰ zvaného také „Būdāsif“,²⁰⁹¹ a zde vychází na zadní část Býka,²⁰⁹² Náramky Vrháče,²⁰⁹³ který má tyč²⁰⁹⁴ v ruce a něco, čemu se říkalo „theingā“. ²⁰⁹⁵

(1.39b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází žena, která má dobrou postavu, červené tělo a je příjemná ve všech svých záležitostech. Jde jí o jídlo, nedostatek chleba,²⁰⁹⁶ hledání majetku a spory týkající se půdy, dokud nesetrvají s ní.

(1.39c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vychází spodek přednoží (přední noha) Malé Medvědice (Ursa Minor), část ocasu Hrdiny (Hydra),²⁰⁹⁷ hlava a pravá ruka Pastýře (Bootes),²⁰⁹⁸ prsa a rameno Vah,

---

²⁰⁸⁴ jeden již zasazen do luku H.

²⁰⁸⁵ jeho stanoviště J.

²⁰⁸⁶ cissura J.

²⁰⁸⁷ část ocasu Draka, ruce Archadis s paží a pravým kolenem H.

²⁰⁸⁸ špička... nohy] cíp otěží H.

²⁰⁸⁹ H přidává „noha a“.

²⁰⁹⁰ J vynechává „zvaného „Kentaurus“ “.

²⁰⁹¹ Bardecef J.

²⁰⁹² Baudar J.

²⁰⁹³ náramky vrháče] niger J, nigellus iactor H (čtení s arabským MS L).

²⁰⁹⁴ oštěp („hastile“) H.

²⁰⁹⁵ alsangeh J, cymbalum H.

²⁰⁹⁶ dobrý („boni“) J.

²⁰⁹⁷ Audax J, Asura H.

špička levé strany, severní Fakka (Corona Borealis),²⁰⁹⁹ přední noha, zadní a ocas Šelmy (Lupus) a přední část nohy²¹⁰⁰ Kentaura.

(1.40a) Ve druhém dekanu Štíra zde vychází As.f.līnūs (Asklépios),²¹⁰¹ tj. nahý muž, střed Kentaura, tj. hřebec, a střed Býka.

(1.40b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází žena, daleko od své země, hezká, nahá, bez šatů, ozdob, majetku a bez ničeho,²¹⁰² jejíž noha je pevně propletená hadem.²¹⁰³ Je v moři a chce jít na pevninu.

(1.40c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vychází spodek přední nohy Malé Medvědice (Ursa Minor), část ocasu Draka, hůl Pastýře (Bootes),²¹⁰⁴ Severní Koruna (Corona Borealis) a hlava hada Zaříkávače hadů (Ophiuchus),²¹⁰⁵ stehna a nohy Vah, koruna Štíra a zadní část Šelmy (Lupus).

(1.41a) Ve třetím dekanu Štíra²¹⁰⁶ vychází přední část hřebce, tj. Kentaurus - má velkou figuru, nesoucí zajíce²¹⁰⁷ -, přední část Býka, přední část fenky u tepla, majíce obojek, který tahá,²¹⁰⁸ Kočí,²¹⁰⁹ tj. Ten, kdo drží otěže (Auriga), a který má v ruce dva hady.²¹¹⁰

---

²⁰⁹⁸ Alaue J

²⁰⁹⁹ Alfakah, tj. Corone J, alfeca, tj. Corone Adriagnes H.

²¹⁰⁰ ocas H.

²¹⁰¹ Acefeliuz J.

²¹⁰² J vynechává „bez ničeho“.

²¹⁰³ J vynechává „hadem“.

²¹⁰⁴ Alaue J.

²¹⁰⁵ J vynechává „Zaříkávače hadů (Ophiuchus)“.

²¹⁰⁶ J vynechává „Štíra“.

²¹⁰⁷ nesoucí zajíce, který ho kouše] s ocasem převráceným přes záda H.

²¹⁰⁸ pokrytá nádobou H.

²¹⁰⁹ J vynechává „fenky... Kočí“.

(1.41b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází pes, šakal,²¹¹¹ divoký kanec, velký leopard, jehož srst zbělela,²¹¹² několik druhů zvěře, jejich doupata, to vše je v džungli ze santalového dřeva a stojící naproti sobě, každý z nich děsí druhého.

(1.41c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vychází hrudník Malé Medvědice (Ursa Minor), zakřivení, které je v těle²¹¹³ Draka (Draco), noha Klečícího na jeho ohnutém Koleni (Herkules), jeho rameno a pravá paže, pravá paže Zaříkavače Hadů (Ophiuchus), břicho a klouby těla²¹¹⁴ Štíra a hlava Kadidelnice, ve které je oheň (Ara - Oltář).

(1.42) Střelec: Střelec je bikorporeální a má dvě přirozenosti. Je neúplný a nīmġird,²¹¹⁵ tj. je rozdělen na dvě poloviny.

(1.43a) Ve jeho prvním dekanu vychází figura vzhůru nohama duchovního a nahého muže, který je nazýván „Bídník“,²¹¹⁶ na jehož hlavě je havran, který svým zobákem klová²¹¹⁷ hlavu Bídníka.²¹¹⁸ Zde vychází tělo Feny u tepla,²¹¹⁹ a ona obrací hlavu k ocasu,²¹²⁰ a hlava Sokola.²¹²¹

---

²¹¹⁰ ryba J.

²¹¹¹ ibri, tj. filius Eui J.

²¹¹² H spojuje všechna tato zvířata do jednoho: „divoký, obrovský, šílený pes s bílými štětinami“.

²¹¹³ ruce J (= arabština MS H).

²¹¹⁴ ocas J.

²¹¹⁵ ceger J.

²¹¹⁶ orans assaca („modlí se k Assaca“) J, volajíce na loď H.

²¹¹⁷ se zobákem vedle přídě lodi H.

²¹¹⁸ assaca J.

²¹¹⁹ canis sarif J.

²¹²⁰ et est versus caput eius, scilicet apud caudam illius J.

²¹²¹ H vynechává „a hlava Sokola“.

(1.43b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází muž, který je nahý od hlavy až doprostřed zad, lidská figura, jejíž zadní část má tvar koně, drží luk v ruce a šíp vytažený v luku. Vykřikne²¹²² a chce jít na místo davů lidí²¹²³ a vzít si jejich zboží, aby si je nechal pro sebe.

(1.43c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vychází krk Malé Medvědice (Ursa Minor), část těla Draka (Draco), kýta, obratel jeho zad, hlava a ruce Toho, který klečí na koleni (Herkules), a pravé rameno, zadní část, levé stehno a levá noha Zaříkavače Hadů (Ophiuchus), páteř²¹²⁴ Štíra a klouby, které ho následují, a tělo Kadidelnice (Ara).

(1.44a) Ve druhém dekanu zde vychází Kiyāfiyūs, tj. Cepheus,²¹²⁵ pohybující se levou rukou na ústa²¹²⁶ a uchopující kozí roh svou pravou rukou. Natahuje svou pravou ruku k Šelmě, tj. Psovi.²¹²⁷ Zde vychází hlava Šelmy, polovina Arūnis,²¹²⁸ tj. polovina²¹²⁹ zajíce, hlava Iva, střed těla Bídніка, polovina Arga, tj. Loď, první polovina Delfína a střed Sokola.

(1.44b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází sedící žena s velmi váženou krásou,²¹³⁰ která má mnoho vlasů, je oděná, a má a náušnice a má před sebou otevřený koš, ve kterém jsou ozdoby.²¹³¹

---

²¹²² v ruce luk a šípy. Bojuje s lukem a křičí J.

²¹²³ Azamzamah J, Ramrama H.

²¹²⁴ bodec H.

²¹²⁵ Kabesus, tj. Chimeus J; Perseus H.

²¹²⁶ škrtíce psa levou rukou H.

²¹²⁷ Bráníce se před divokým psem pravou nohou H.

²¹²⁸ Arius J.

²¹²⁹ H vynechává „Šelmy... polovina“.

²¹³⁰ sedí na velbloudovi H (čtení جمال za جمال).

²¹³¹ J vynechává „sedící žena... ozdoby“.

(1.44c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, vychází hrud' Malé Medvědice (Ursa Minor), část těla a hlavy Draka (Draco), levé koleno, chodidlo a levé předloktí Klečícího (Herkules),²¹³² hlava, levé rameno a levá dlaň Zaříkavače hadů (Ophiuchus), část těla Hada (Serpens), cíp horního²¹³³ luku Střelce,²¹³⁴ místo sevření dlaně, šíp, hrot šípu, spodní luk (oblouk),²¹³⁵ a část Jižní Koruny (Corona Australis).

(1.45a) Ve třetím dekanu Střelce vychází pes, v jehož ústech je ruka Cephea,²¹³⁶ dokončení těla Arūnis, tj. Zajíce, zbytek těla Lva, zbytek těla obráceného Bídніка,²¹³⁷ zbývající polovina Lodi, to, co zbylo z Delfína, ocas Sokola,²¹³⁸ polovina Velkého Arctusu, tj. Velké Medvědice, což je velké <souhvězdí> dcer na'š.²¹³⁹ Drak a Had vypadají ošklivě a velmi zkrouceně.

(1.45b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází muž, jehož barva je podobná barvě zlata, na sobě má dvě náušnice a ve své ruce má dva dřevěné náramky.²¹⁴⁰ Je zabalen do oděvu vyrobeného z vnitřní kůry stromu,²¹⁴¹ sedí na pěkné²¹⁴² posteli.

(1.45c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vycházejí střed těla Malé Medvědice (Ursa Minor), část těla a hlava Draka (Draco), část těla Lyry, tj. hrdlička,²¹⁴³ která se také nazývá „Padající Orel“ (Lyra), spodek ocasu hada Zaříkavače Hadů (Ophiuchus), hlava, rameno a přední noha Střelce a Jižní Koruna (Corona Australis).

---

²¹³² H přidává „dva supi“.

²¹³³ J vynechává „horní“.

²¹³⁴ luk H.

²¹³⁵ J vynechává „šíp... luk“; H vynechává „spodní luk“.

²¹³⁶ JH přidávají (s arabským MS P) „dokončení těla dravého zvířete (Šelmy)“.

²¹³⁷ zbytek těla Bídніка vzhůru nohama] obrácený J, zbytek námořníka H.

²¹³⁸ J přidává „velkého“.

²¹³⁹ tj. ženy doprovázející pohřební máry. Jež se v arabštině nazývá „benet naas alcobra“ J, wahi (et est) Benetnaz alkubra (plaustrum maius) H.

²¹⁴⁰ J vynechává „ve své ruce“.

²¹⁴¹ z vousů stromů („ex barbis arborum“) J.

²¹⁴² červené JH.

(1.46) Kozoroh: Kozoroh je zemský, zemitý, orby, nīmġird, což znamená²¹⁴⁴ kruhový tvar, neúplný, vzpřímený (přímý),²¹⁴⁵ který má dvě podstaty a dvě přirozenosti.

(1.47a) V prvním dekanu zde vychází druhá polovina Velké Medvědice a mořská panna zvaná „Nereis“,²¹⁴⁶ jež je podobná jednomu z těch lidí, kteří žijí v moři. Zde vychází Lūzā (Lyra), tj. Anġ, na níž tato žena hraje,²¹⁴⁷ hlava velké ryby, přední část škodlivého pramene vody,²¹⁴⁸ přední část nebezpečné dravé šelmy, jejíž tělo je podobné opici a jejíž hlava je podobná hlavě psa, již se v perštině říká Saksar.

(1.47b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází černě zbarvený a rozzlobený muž, jehož tělo je jako tělo divočáka, jehož celé tělo je pokryto chlupy. Má dlouhé a ostré zuby, jako je délka dřeva a ostrost trnů. Má pouta pro dobytek a jezdecká zvířata a rybářský háček,²¹⁴⁹ jímž se chytají ryby.

(1.47c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vychází střed těla Malé Medvědice (Ursa Minor), část těla a krk Draka (Draco), konec (dokončení) těla Lyry, tj. hrdlička,²¹⁵⁰ již se říká „Padající Orel“, cíp jeho ocasu, část jeho křídla a <hvězdy> ve špičce pramene vlasů Střelce a v těle jeho koně.

(1.48a) Ve druhém dekanu Kozoroha vychází žena zvaná Bāwānū v řečtině²¹⁵¹ a Īzad v perštině a také se jí říká Hīlāniyat.²¹⁵² Sedí na posteli, a zde vychází vinná réva, střed Velké Ryby, střed Škodlivého Pramenu a střed nebezpečného dravého zvířete (Šelmy), tedy toho, čemu se v perštině říká Saksar. A zde vychází polovina kola.²¹⁵³

---

²¹⁴³ Allauzeuah que est Celhafeu J, labuť („olor“) H.

²¹⁴⁴ JH vynechávají „zemitý, orby, nīmġird, což znamená“; H vynechává „zemský“.

²¹⁴⁵ obliquus J, erectus Jrev, H vynechává.

²¹⁴⁶ Z Nηρηΐς; Benes J, Bebas .

²¹⁴⁷ H vynechává „jež je podobná... hraje“.

²¹⁴⁸ J vynechává „přední část škodlivého pramene vody“.

²¹⁴⁹ síť JH.

²¹⁵⁰ labuť H.

(1.48b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází žena majíce na sobě černé oblečení, oděv²¹⁵⁴ a nějaké zboží, což jsou telata²¹⁵⁵ ocejchovaná ohněm. Vyrábí železný nástroj. A zde vychází lasička a pracovní kůň.

(1.48c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vychází zadní část Malé Medvědice (Ursa Minor), část těla Draka (Draco), která následuje po jeho středu, a část jeho těla, která následuje po jeho prsou, pravé křídlo, krk, hlava a zobák slepice (Cygnus - Labuť), tělo Šípu (Sagitta), které se nazývá „Tkalcovský stav“,²¹⁵⁶ tělo Létajícího Orla (Aquila), roh a hlava Kozoroha, špička pramene vlasů Střelce, zvaná „Šipka (Šroub)“.²¹⁵⁷

(1.49a) Ve třetím dekanu Kozoroha vychází ocas Velké Ryby, zadní část Škodlivého pramene, zadní část nebezpečné Šelmy, tj. Opice, jejíž hlava je psí, a zbývající polovina Kola. A zde vychází duchovní věc zvaná „Satan“²¹⁵⁸ stojící vzpřímeně, bez hlavy, ale nesoucí hlavu v ruce.

(1.49b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází hezká žena, jejíž oči jsou černé a ruce hubené. Dělá mnoho prací a stará se o nošení barevných, železných ozdob na sobě.

(1.49c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vychází kýta Malé Medvědice (Ursa Minor), zakřivení v těle Draka (Draco), zadní část těla, pravá noha, koleno a levé křídlo Slepice (Cygnus - Labuť), Delfín, paže Vodnáře, střed těla Kozoroha a ocas Jižní Ryby (Piscis Austrinus).²¹⁵⁹

---

²¹⁵¹ Benes J, H vynechává.

²¹⁵² Helenac J, leulien H.

²¹⁵³ vůz („plaustrum“) JH.

²¹⁵⁴ vlněný oděv („linteum laneum“) J, sindon H.

²¹⁵⁵ vozy („plaustra“ = عجلة namísto عجل); J; majíce nějaké peníze spálené v ohni H.

²¹⁵⁶ Algol J (čtení غول za نول), zbraň H.

²¹⁵⁷ a špička Střelce, která se nazývá Altharradah J, Jrev přidává „tj. praporek“.

²¹⁵⁸ a polovina věci, která se nazývá misthar J, polovina věci „Dub Hani“ (tj. monstrous), již nazývají mastar H.

(1.50) Vodnář: Vodnář je vzdušné a krvavé znamení.

(1.51a) V jeho prvním dekanu vychází Eridanus, tj. Řeka,²¹⁶⁰ již baňka drží, hlava Majitele Koně, již Tīnk.lūs nazval Māhīgīr,²¹⁶¹ hlava Abū-Kentaura, jemuž se říká Asfiyār,²¹⁶² jež zvedá levou ruku, hlavu²¹⁶³ Ibise, tj. pták s černou hlavou, který chytá ryby ve vodě.

(1.51b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází muž, jehož figura je figurou černocho²¹⁶⁴ ve tvaru egyptského supy; s ním sametový materiál a koberec.²¹⁶⁵ Znepokojuje ho oprava mosazné a dřevěné nádoby, do které se bude dávat olej,²¹⁶⁶ víno a voda.

(1.51c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, vychází v tomto dekanu spodní část ocasu Malé Medvědice (Ursa Minor), noha a pravá ruka Cephea, levá noha a špička levého křídla Slepice (Cygnus), hlava Prvního Koně (Equuleus), hlava a pravé rameno Držitele Vody (Aquarius - Vodnář), zadní část a ocas Kozoroha, a zadní část těla Jižní Ryby (Piscis Austrinus).

(1.52a) Ve druhém dekanu Vodnáře vychází střed břicha Držitele Koně. Drží svého koně²¹⁶⁷ v levé ruce a divočáka v pravé²¹⁶⁸ ruce, který mu šlape pod nohu.²¹⁶⁹ V dlani má dva hady.²¹⁷⁰ Vychází střed Abū-Kentaura a křídlo ptáka Ibise, který chytá ryby ve vodě, a Drak (Draco).

---

²¹⁵⁹ J vynechává „Jižní“.

²¹⁶⁰ leopardus J, arabice annamer (نمر = arabština MS L) panthera H.

²¹⁶¹ jež Tīnk.lūs nazval Māhīgīr] a jmenuje se Baizkalus J, jehož jméno je Domus Delos H.

²¹⁶² hlava bílého Feithoriz, jemuž se říká Asmaad J, hlava Kentaura, jemuž říkají asmeat H.

²¹⁶³ zvedající levou ruku nad hlavu JH.

²¹⁶⁴ nádech (tendence?) (čtení زنج za زنج J.

²¹⁶⁵ jehož figura je ta tendence (?) v podobě Arraghama, jež má s sebou kathifah, tj. laneum velodium a tanfeceh J, jehož figura je etiopská, podstaty aukamie (egyptského supy), obklopená kobercem H.

²¹⁶⁶ zlato JH a řečtina (čtení ذهب za ذهن).

(1.52b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází muž s dlouhým vousem. Jeho hlava a figura jsou jako černochoch²¹⁷¹ podobný jezdcí. V ruce má luk a šípy a měšec se safíry,²¹⁷² perlami, zlatem, chryzolitem²¹⁷³ a dalšími drahokamy.

(1.52c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, vychází v tomto dekanu prostřední část ocasu Malé Medvědice (Ursa Minor), stehno, zadní a pravé rameno Cephea, tělo a hlava Druhého Koně (Pegasus), nádoba, která je v ruce Držitele vody (Vodnář),²¹⁷⁴ tj. začátek Držitele vědra,²¹⁷⁵ zadní část a stehna Držitele, a střed těla Jižní Ryby (Piscis Austrinus).

(1.53a) Ve třetím dekanu Vodnáře vychází velký pták, tj. velká slepice, jež se nazývá „ocas slepice“ a také „Cygnus (Labuť)“,²¹⁷⁶ zadní část Držitele koně a zadní Abū-Kentaura. Zde vychází Šakal chňapající po tlapě Abū-Kentaura a kouše jej.²¹⁷⁷ Zde vychází Škodlivý Pramen s tlapou Abū-Kentaura.²¹⁷⁸ Zde vychází dokončení (konec) ptáka zvaného „Ibis“.

(1.53b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází černě zbarvený muž, který je naštvaný a zlý, s chlupy v uších a na hlavě má korunu z listů stromu, ovoce a barviva.²¹⁷⁹ Zabývá se různými druhy železa²¹⁸⁰ a zasílá je z jednoho místa na druhé.

---

²¹⁶⁷ luk JH (čtení قوس za فرس).

²¹⁶⁸ J vynechává.

²¹⁶⁹ jež žene vpřed nohou H.

²¹⁷⁰ ústa JH.

²¹⁷¹ tendence J.

²¹⁷² lapides iacinti J.

²¹⁷³ praxinus J.

²¹⁷⁴ druhý luk a držadlo vázy v ruce Vodnáře H.

²¹⁷⁵ principium Aquarii adaquantis J.

²¹⁷⁶ J vynechává „jež se nazývá... Cygnus“.

²¹⁷⁷ J vynechává „Zde vychází... kouše jej“.

²¹⁷⁸ J vynechává „tlapou Abū-Kentaura“.

(1.53c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vychází střed²¹⁸¹ ocasu Malé Medvědice (Ursa Minor), stehna, levé rameno a hlava Cephea, spodní části přední části chodidla a přední rameno²¹⁸² Koně (Pegasus), část těla Vědra Držitele Vody (Aquarius - Vodnář), pravé stehno²¹⁸³ a levé chodidlo Držitele, konec Držitele Vědra a odtok vody, která je hlavou Jižní Ryby (Piscis Austrinus).

(1.54) Ryby: Ryby jsou vodnaté znamení.

(1.55a) V jejich prvním dekanu vychází polovina koně se dvěma křídly, v řečtině zvaného Pegasus. Tīnk.lūs jej nazval Burāq. Zde vychází hlava Býčího Jelena²¹⁸⁴ zvaná Ta'mūr, v jehož nozdrách jsou dva hadi²¹⁸⁵ - Tīnk.lūs²¹⁸⁶ tvrdil, že je hlavou štíra, v jehož ústech jsou dva hadi²¹⁸⁷ -, začátek řeky, která se nazývá „Nīlūs“,²¹⁸⁸ ocas Q.rqūdīlūs, tj. Krokodýla,²¹⁸⁹ a což se nazývá „Spálená Cesta“.²¹⁹⁰

(1.55b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází muž v dobrém oblečení,²¹⁹¹ který má železný pohrabáč, jímž pracuje v ohni (?), a který má v ruce tři ryby,²¹⁹² které pokládá před sebe, a má ozdoby; kráčí ke svému domu.

---

²¹⁷⁹ resina JH (čtení za), pravděpodobně správně.

²¹⁸⁰ J vynechává.

²¹⁸¹ J vynechává „střed“.

²¹⁸² tela J.

²¹⁸³ J vynechává „Vědra“ a „pravé“.

²¹⁸⁴ Thorail J, taurocervi H.

²¹⁸⁵ v jehož nozdrách jsou dva hadi] ve stromu ryb J.

²¹⁸⁶ Ptolemaios JH.

²¹⁸⁷ ryba J, Jrev přidává „nebo hadi“.

²¹⁸⁸ J vynechává „Nīlūs“.

²¹⁸⁹ cauda Cocodrilli qui dicitur arabice athinsah J.

²¹⁹⁰ Pak začátek fondienis, arabský Atamzah, tj. Krokodýl, jemuž jiní říkají Řeka, jiní Spálená Cesta H.

²¹⁹¹ J přidává „a ozdobách“.

(1.55c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vychází špička ocasu Malé Medvědice (Ursa Minor),²¹⁹³ levá paže Cephea,²¹⁹⁴ břicho Druhého koně (Pegasus), začátek První Ryba a část vědra Držitele Vody (Vodnář).

(1.56a) Ve druhém dekanu Ryb vychází střed Býčího Jelena,²¹⁹⁵ v jehož nose jsou dva hadi²¹⁹⁶ - Tīnk.lūs²¹⁹⁷ tvrdil, že je to střed Štíra, v jehož ústech jsou dva hadi²¹⁹⁸ -, a střed řeky Nīlūs, střed Q.rqūdīlūs, tj. Krokodýla, jemuž se říká Spálená Cesta, a první polovina Klečícího na koleni.²¹⁹⁹

(1.56b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází žena s krásným obličejem a bílým tělem na lodi. Její hrudník je svázan k zádi.²²⁰⁰ Je s ní její rodina a přátelé. Chce se vylodit.

(1.56c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vychází špička ocasu Malé Medvědice (Ursa Minor), stehno a noha Cephea, ruka Toho, který sedí na křesle (Cassiopeia), který drží²²⁰¹ rameno²²⁰² ženy, která nevidí manžela (Andromeda), a hlava ženy (Andromeda),²²⁰³ která sdílí zadní část Pegase, poslední část První Ryby, a ocas Ceta (Velryba).

---

²¹⁹² sítě J (čtení شبكات za سمكات).

²¹⁹³ Iupus J.

²¹⁹⁴ J vynechává „levá paže Cephea“.

²¹⁹⁵ býk a koza J, taurocervus H.

²¹⁹⁶ ryba J, Jrev přidává „nebo hadi“.

²¹⁹⁷ Psicheos Egyptio quem Ptholomeus audit H.

²¹⁹⁸ ryba J.

²¹⁹⁹ H vynechává „a ... koleni“.

²²⁰⁰ s jejím hrudníkem svázaným k zádi („puppis“) H.

²²⁰¹ J vynechá „křesle“.

²²⁰² dlaň J.

²²⁰³ hlava Cassiopei H.

(1.57a) Ve třetím dekanu Ryb zde vychází zadní část Ta'mūr, tj. Býčí Jelen²²⁰⁴ - Tīnk.lūs tvrdil, že je to zadní část Štíra, konec řeky Nīlūs, hlava Q.rqūdīlūs (Krokodýl), otáčejíce hlavu dozadu (k němu), bojujíce proti jeho odpůrcům před ním,²²⁰⁵ a druhá polovina Klečícího na koleni.

(1.57b) Indové tvrdili, že v tomto dekanu vychází nahý muž, který si natáhl nohu²²⁰⁶ a zabodl kopí do břicha,²²⁰⁷ a který sedí v poušti a pláče ze strachu před zloději a ohněm.

(1.57c) Podle toho, co souhlasí s Ptolemaiovým prohlášením, v tomto dekanu vychází špička ocasu Malé Medvědice (Ursa Minor), prostřední část zadní části²²⁰⁸ Sedícího na křesle (Cassiopeia), hrudník Ženy, která nevidí manžela (Andromeda), část Lněné Nitě a zadní část Ceta.

---

²²⁰⁴ Taurocervus držíci hada H.

²²⁰⁵ J vynechává „bojujíce proti... před ním“; nebo Spálená Cesta. Ferbudilus vzhůru nohama, jehož zadní část je před očima držena mezi rukama H.

²²⁰⁶ ruka J, noha Jrev.

²²⁰⁷ zabodl kopí do svého břicha] diskutující o větrech v jeho břiše J, s těhotnou s mužem v jejím lůně, majíce Etiopana (čtení زنجيا za رحما) H.

²²⁰⁸ J vynechává „zadní část“

Druhá kapitola: o rostoucích časech znamení na rovníku a v sedmi podnebíh (klimatech).²²⁰⁹

(2.2) Na rovníku stoupání (vycházení) dvanácti znamení na východě a jejich kulminace následují za stejných podmínek a každé ze čtyř znamení stoupá ve stejném počtu stupňů jako ostatní.

(2.3a) Pokud jde o dalších sedm podnebí, každé znamení vychází na východě ve stejném počtu stupňů a ve všech podnebíh každé znamení kulminuje ve stejném počtu stupňů jako ve svých vycházejících (rostoucích) časech (dobách) v pravém vzestupu. A mezi středem každého ze dvou <po sobě jdoucích> podnebí je rozdíl půl téže hodiny <v délce nejdelšího dne>. Nyní se zmíníme o rostoucím (vycházejícím) času pravého vzestupu a sedmi podnebíh. Někteří starověcí popsali vycházející časy podnebí jiným způsobem, než jaký jsme zmínili. (2.3b) | Nezmiňujeme to, protože je to nesprávné. Zde se zmíníme o rostoucích časech sedmi podnebí podle Theonovy úvahy.²²¹⁰ Beran, Ryby, Panna a Váhy, každé z nich vystoupí na rovník v 27 stupních a 50 minutách. Býk, Vodnář, Lev a Štír, každé vystoupí na rovník v 29 stupních a 54 minutách. Blíženci, Rak, Kozoroh a Střelec, každé z nich vystoupí na rovník v 32 stupních a 16 minutách.

(2.4) ²²¹¹První podnebí je Etiopie²²¹² a jeho šířka je od 1 stupně do 20 stupňů a 13 minut. Jeho rostoucí časy se vytvářejí pro šířku 16 stupňů a 27 minut. Nejdelší denní doba místa je 13 hodin.²²¹³ Toto podnebí patří Saturnu. Beran a Ryby vycházejí každé za 24 stupňů a 20 minut. Býk a Vodnář vycházejí každé za 27 stupňů a 4 minuty. Blíženci a Kozoroh

---

²²⁰⁹ 2.1

²²¹⁰ Thaion J, Teum Alexandrinus H; hodnoty odpovídají hodnotám Ptolemaia, Almagest, II, 8 a Příručním (praktickým) tabulkám.

²²¹¹ H přidává „Zeměpisná šířka zemí je vzdálenost od rovníku, a také se uvádí výška zemí. Neboť horizont je stlačen pod pólem ve stejné vzdálenosti, v jaké je vertikální kruh vzdálený od sphaera recta. Šířku podnebí bereme jako měření celého prostoru.“

²²¹² Alhabasah, tj. Etiopie J, H vynechává.

²²¹³ J přidává „ekválních“.

vycházejí každé za 31 stupňů a 6 minut. Rak a Střelec vycházejí každé za 33 stupňů a 26 minut.²²¹⁴ Lev a Štír vycházejí každé za 32 stupňů a 44 minut.²²¹⁵ Panna a Váhy vycházejí každé za 31 stupňů a 20 minut.

(2.5) Druhým podnebím je Aswān²²¹⁶ a jeho šířka je mezi 20²²¹⁷ stupni a 13 minutami a 27 stupni a 12 minutami. Jeho rostoucí časy se vytvářejí pro šířku 23 stupňů a 56 minut. Nejdelší denní doba místa je 13 hodin a půl. Peršané tvrdili, že toto podnebí patří Jupiteru, a Byzantinci tvrdili, že patří Slunci. Beran a Ryby vycházejí každé za 22 stupňů a 37 minut. Býk a Vodnář vycházejí každé za 25 stupňů a 38 minut. Blíženci a Kozoroh vycházejí každé ze 30 stupňů a 30 minut. Rak a Střelec vycházejí každé za 34 stupňů a 2 minuty.²²¹⁸ Lev a Štír vycházejí každé za 34 stupňů a 10 minut. Panna a Váhy vycházejí každé za 33 stupňů a 3 minuty.

(2.6) Třetí podnebí je podnebí Alexandrie a jeho šířka se pohybuje mezi 27 stupni a 12 minutami a 33 stupni a 49 minutami. Jeho rostoucí časy se vytvářejí pro šířku 30 stupňů a 22 minut. Nejdelší denní doba místa je 14 hodin. Peršané tvrdili, že toto podnebí patří Marsu, a Byzantinci tvrdili, že patří Merkuru. Beran a Ryby vycházejí každé za 20 stupňů a 13 minut.²²¹⁹ Býk a Vodnář vycházejí každé za 24 stupňů a 12 minut. Blíženci a Kozoroh vycházejí každé za 29 stupňů²²²⁰ a 55 minut. Rak a Střelec vycházejí každé za 34 stupňů a 37 minut. Lev a Štír vycházejí každé za 35 stupňů a 36 minut. Panna a Váhy vycházejí každé za 34 stupňů a 47 minut.

---

²²¹⁴ 32 stupňů a 20 minut JH.

²²¹⁵ 20 minut JH.

²²¹⁶ Aceuen (srov. řecky Σοῦνη, nyní Asuán) J, H vynechává.

²²¹⁷ 22 J.

²²¹⁸ 1 minuta H.

²²¹⁹ 54 H; 53 Příruční Tabulky.

²²²⁰ 27 J.

(2.7) Šířka čtvrtého podnebí je mezi 33 stupni a 49 minutami a 38 stupni a 23 minutami. Jeho rostoucí časy se vytvářejí pro šířku 36 stupňů a 6 minut.²²²¹ Nejdelší denní doba místa je 14 hodin a půl. Peršané tvrdili, že toto podnebí patří Slunci, a Byzantinci tvrdili, že patří Jupiteru. Beran a Ryby vycházejí každé za 19²²²² stupňů a za 12 minut. Býk a Vodnář vycházejí každé za 22 stupňů a 46 minut. Blíženci a Kozoroh vycházejí každé za 29 stupňů a 17 minut. Rak a Střelec vycházejí každé za 35 stupňů a 15 minut.²²²³ Lev a Štír vycházejí každé za 37 stupňů a 3 minuty. Panna a Váhy vycházejí každé za 36 stupňů a 27 minut.

(2.8) Šířka pátého podnebí²²²⁴ je mezi 38 stupni a 23 minutami a 42 stupni a 58 minutami. Jeho rostoucí časy se vytvářejí pro šířku 40 stupňů a 56 minut. Nejdelší denní doba místa je 15 hodin. Peršané a Byzantinci tvrdí, že toto podnebí patří Venuši. Beran a Ryby vycházejí každé za 17 stupňů a 32 minut. Býk a Vodnář vycházejí každé za 21 stupňů a 19 minut. Blíženci a Kozoroh vycházejí každé ve 28²²²⁵ stupních a 39 minutách.²²²⁶ Rak a Střelec vycházejí každé za 35 stupňů a 53 minut. Lev a Štír vycházejí každé za 38 stupňů a 31 minut. Panna a Váhy vycházejí každé za 38 stupňů a 6 minut.

(2.9) Šířka šestého podnebí je mezi 42 stupni a 58 minutami a 47 stupni a 2 minutami. Jeho rostoucí časy se vytvářejí pro šířku 45 stupňů a 1 minutu. Nejdelší denní doba místa je 15 hodin a půl. Peršané tvrdili, že toto podnebí patří Merkuru, a Byzantinci tvrdili, že patří Měsíci. Beran a Ryby vycházejí každé za 15 stupňů a 55 minut.²²²⁷ Býk a Vodnář vycházejí každé za 19 stupňů a 52 minut. Blíženci a Kozoroh vycházejí každé za 27 stupňů a 58 minut. Rak a Střelec vycházejí každé za 36

---

²²²¹ 36,00 Příruční tabulky.

²²²² 17 J.

²²²³ 13 J, 54 H.

²²²⁴ H přidává „diaromes“.

²²²⁵ 38 J.

²²²⁶ 35 J, 37 H.

²²²⁷ 16 stupňů a 39 minut J, 15 stupňů a 50 minut H.

stupňů a 34 minut. Lev a Štír vycházejí každé za 39 stupňů a 57 minut. Panna a Váhy vycházejí každé za 39 stupňů a 49²²²⁸ minut.

(2.10) Šířka sedmého podnebí je mezi 47 stupni a 2 minutami a 63 stupni. Jeho rostoucí časy se vytvářejí pro šířku 48 stupňů a 32 minut. Nejdelší denní doba místa je 16 hodin. Peršané tvrdili, že toto podnebí patří Marsu,²²²⁹ a Byzantinci tvrdili, že patří Měsíci.²²³⁰ Beran a Ryby vycházejí každé za 14 stupňů a 20 minut. Býk a Vodnář vycházejí každé za 18 stupňů a 23²²³¹ minut. Blíženci a Kozoroh vycházejí každé za 27 stupňů a 17 minut.²²³² Rak a Střelec vycházejí každé za 37 stupňů a 15 minut. Lev a Štír vycházejí každé za 41 stupňů a 25 minut. Panna a Váhy vycházejí každé za 41 stupňů a 20 minut.

---

²²²⁸ 44 Příruční Tabulky.

²²²⁹ J vynechává „Peršané... Marsu“; Jrev přidává, Luna H.

²²³⁰ Mars H.

²²³¹ 41 H.

²²³² 19 H.

Třetí kapitola: o aspektování stupňů sféry.²²³³

(3.2) Uspořádání libovolných dvou stupňů znamená je podle vzájemného vztahu jejich figur a množství. Geometrický vztah je vztah jedné figury k druhé, nebo vztah části figury k celku této figury; číselný vztah je vztah některých částí určitého čísla k celému číslu, například tři jsou části devíti a devět je třikrát tři, takže čísla tři a devět jsou navzájem propojena.

(3.3) Starověcí mínili stupněm aspektů znamená vztah ke každé ze tří shodných věcí.²²³⁴ První je, že určitý počet stupňů sféry se dělí na celkový počet stupňů sféry Druhá, počet těchto stupňů odpovídá počtu znamená a počet těchto znamená se dělí na celkový počet znamená. Třetí je, že tento počet stupňů sféry zahrnuje část kruhu ekliptické sféry s oblouky a <geometrické> figury, které jsou vytvořeny těmito oblouky a mají stejné strany a úhly, jsou úměrné a každá z těchto figur má stejný vztah k celému kruhu. Když tyto tři věci souhlasí, určitý počet stupňů sféry má vztah k jiné, tj. aspekt směrem k ní. K tomu dochází sedmi způsoby: opozicí, dvěma triny, dvěma kvartily a dvěma sextily.

(3.4) Opozice je, když je vzdálenost jednoho stupně k druhému 180 stupňů. Trin je, když je vzdálenost jednoho stupně k druhému 120 stupňů. Kvartil je, když je vzdálenost jednoho stupně k druhému 90 stupňů. Sextil je situace, kdy je vzdálenost jednoho stupně k druhému 60 stupňů. V každém z těchto čísel, která měří aspekty, jsou tři vztahy, které jsme zmínili, jednotné. Pro 180 se dělí 360 dvakrát; to je šest znamená, která mohou být rozdělena na 12 znamená dvakrát; a zahrnuje dva stejné úhly, a sféra je rozdělena na dvě figury se stejnými stranami a úhly, které se vztahují k celému kruhu.²²³⁵

---

²²³³ 3.1

²²³⁴ H začíná tuto kapitolu elegantnějším způsobem: „Aspekty znamená si navzájem odpovídají buď v geometrickém řezu kruhu, nebo v číselném poměru stupňů. Kruh je rozdělován geometrickým způsobem („poměrem“) akordů, které jsou stejné nebo proporcionální, jako mnohonásobné a superpartikulární poměry čísel, které se shodují harmonickými vazbami. Souhlasnou proporcionalitou tohoto druhu astrologové měří aspekty a konají tak pomocí trojitě modulace („moderamen“).“

²²³⁵ H: „(Protější stupně) rozdělí kružnici středem tak, aby figury obsažené v půlkruzích na každé straně průměru měly stejné strany a úhly.“

(3.5) 120 lze rozdělit na stupně sféry 3 krát a ty činí 4 znamení, a 4 „znamení“ mohou být rozdělena na všechny znamení 3 krát, a dělí kruh sféry na 3 stejné a proporcionální figury, z nichž každá souvisí s celým kruhem, a její úhel, který je ve středu, je pravý úhel plus třetina <pravého úhlu>. 90 dělí na stupně sféry 4 krát a činí 3 znamení, a 3 „znamení“ mohou být rozdělena na všechny znamení 4 krát a dělí kruh sféry na 4 stejné a proporcionální figury, z nichž každý souvisí s celým kruhem, a její úhel, který je ve středu, je pravý úhel. 60 dělí všechny stupně sféry 6 krát a to činí 2 znamení, a 2 „znamení“ mohou být rozdělena na všechna znamení 6 krát, a dělí kruh sféry na 6 stejných a proporcionálních figur, z nichž každá souvisí s celým kruhem, a její úhel, který je ve středu, zahrnuje dvě třetiny pravého úhlu.

(3.6a) Filozofové specializující se na čísla²²³⁶ nazývali²²³⁷ polovinu a třetinu „velkými výpočty“.²²³⁸ Řekli, že podle obojího, zdvojnásobení jedné z nich, a vztah jedné k druhé podle poloviny a třetiny, dává vztah stupňů sféry, jímž je aspekt. Řekli, že aspekt opozice má dva stejné úhly. Jakýkoliv vztah patří k číslu jedné poloviny sféry patří druhé polovině. Pak rozdělili každou z nich na dvě poloviny a každá divize se změnila na 90 stupňů; to je aspekt kvartilu. (3.6b) | Poté rozdělili polovinu na tři divize a každá třetina dosáhla 60 stupňů; toto je aspekt sextilu. Potom zdvojnásobili stupně sextilu a změnil se na 120 stupňů; to je aspekt trinu. 120 plus polovina je ve 180 stupních, 90 plus třetina je ve 120, a 60 plus polovina je v 90. Ve vztahu jednoho k druhému se nachází ve vyšším čísle předcházejícím druhému, prvnímu²²³⁹ a jeho polovině, (3/2) nebo jemu a třetině (4/3).²²⁴⁰ Proto tyto rozsahy přijali jako aspekty.

(3.7) Jiní lidé řekli, že starověcí znali aspekty z podmínek planet. Opozice nastává dokončením světla v těle Měsíce, protože Měsíc nepřestává přibývat na světle, dokud nedosáhne opozice vůči Slunci. Když se vzdálí z této polohy, zmenší se

---

²²³⁶ J vynechává „specializující se na čísla“.

²²³⁷ rozdělením J.

²²³⁸ velké části J; H nahrazuje hudebníky filozofy specializujícími se na čísla: „Hudebníci nazývají polovinu a třetinu „většími čísly“, protože dvojnásobný a sesquialterální poměr dávají nejmírnější konsonance (souzvuky) oktávy a kvinty.“

²²³⁹ menšímu J.

²²⁴⁰ Tytéž superpartikulární prvky jsou zmiňovány jako „nejdůležitější v hudbě“, Ptolemy, *Tetrabiblos*, I, 13, ed. Robbins, str. 72–73.

ve světle. Znali kvartil ze stavu planet ve vztahu k jejich apogeu, protože pokaždé, když je planeta 90 stupňů od hlavy svého apogea, její stav v pohybu se změní. Znali trigon dvou nižších planet, protože když je přibližně 120 stupňů mezi jednou z nich a Sluncem, vracejí se, pokud jsou v přímém pohybu, a vstupují do přímého pohybu, pokud se vracejí (pohybují zpětně). Sextil je množství odpovídající poloměru sféry a vzdálenosti dvou domů Venuše od dvou domů světél.²²⁴¹

(3.8) Z důvodů, které jsme zmínili, znali aspekt planet. Když vychází nějaká část²²⁴² určitého znamení, jejich vztah a aspekt tohoto vzestupného stupně mezi několika znameními bude ve vzdálenosti od stupňů, které jsme zmínili. Například, když je ascendent v prvním stupni Berana, jeho sextil spadá na počátek²²⁴³ Blíženců, jeho kvartil na počátek Raka a jeho trin na počátek Lva, a je tedy jeho aspektem v jiných směrech <sféry>. Kdykoliv vzestupné (vycházející) stupně Berana jsou větší než to, co jsme zmínili, dochází ke zvýšení stupňů aspektu ve znameních, která aspektuje. Beran aspektuje Blížence a Vodnáře podle sextilního aspektu, Raka a Kozoroha podle kvartilního aspektu, Lva a Střelce podle aspektu trinu, a Váhy podle aspektu opozice. Množství aspektu každého znamení vůči ostatním znaméním je v souladu s těmito podmínkami.

(3.9) Všichni starověcí nazývali aspekt trinu a sextilu nejlepším množstvím (rozsahem) a nejvíce svědčícím o dohodě a přátelství, protože oba začínají a končí souhlasnými (kompatibilními) znameními. Pokud totiž začínají v mužském <znamení>, končí v mužském, a pokud začínají v ženském, končí v témže.²²⁴⁴ Pokud jde o kvartil a opozici, říká se jim

---

²²⁴¹ Slunce J.

²²⁴² nějaký stupeň JH.

²²⁴³ JH první stupeň <passim>.

²²⁴⁴ ženském J (s arabským MS P).

rovnoměrnost množství ⁻²²⁴⁵ kvůli rozdílu mezi jejich znameními na začátku a na konci. Nejsilnější stránkou stupňů sféry je opozice, poté po ní kvartil, potom trigon. Sextil je pod nimi v moci.

(3.10a) Někteří lidé odmítli to, co jsme zmínili jako první o <konkrétním> počtu aspektů stupňů znamení. Řekli, že pokud starověcí mínili stupni aspektů ty, které lze rozdělit na všechny stupně sféry, pak je nutné, aby existoval kvintil, oktavil, nonil, decimil a další aspekty, protože pětina stupňů sféry je 72, a lze je rozdělit na všechny stupně sféry 5krát. Osmina,²²⁴⁶ devítina, a desetina všech stupňů sféry také může být rozdělena do všech stupňů sféry, různého počtu podle vztahu každého z nich k druhému. Říkáme, že nemysleli aspekty pouze množství stupňů, které lze rozdělit na všechny stupně sféry, ale že shodou okolností těchto tří věcí²²⁴⁷ v jedné pozici. (3.10b) | Když je v jednom z nich nalezen jeden ze vztahů a tentýž není nalezen ve zbývajících dvou, není vytvořen vztah ze stupňů sféry. I když pětinu těchto stupňů a další části, které jste zmínili, mohou být rozděleny do všech stupňů sféry určitým opakováním, číslo 12 nemá stejné části, které lze rozdělit s ním, protože když je určité číslo (počet) rozděleno některými částmi, a tam se vyskytuje zlomek <podle zkušenosti>, filozofové a mistři čísla²²⁴⁸ to nepočítali jako část celého čísla, ale jako jeho části počítali pouze číslo, ve kterém se nevyskytoval zlomek <podle zkušeností>. Z tohoto důvodu je pouze množství čísel a směrů,²²⁴⁹ které jsme zmínili dříve, vytvořeno jako vztah stupňů sféry.

---

²²⁴⁵ horší množství J („deteriores quantitates“), pravděpodobně čte kořen **سوء**. H specifikuje, že se oba aspekty obracejí na stranu nepřátelství, ale že opozice je „rozpor“ a kvartilní aspekt je „napůl opozice“.

²²⁴⁶ J přidává „je 45 stupňů“.

²²⁴⁷ Odkaz je na tři věci zmíněné v 3.3 výše.

²²⁴⁸ arithmetici J.

²²⁴⁹ části J.

²²⁵⁰**Čtvrtá kapitola: o znameních, která se milují, která se nenávidí, která jsou k sobě nepřátelská, která jsou rovná a křivá (šikmá) ve vzestupu, a která jsou navzájem poslušná a neposlušná.**²²⁵¹

(4.2) Mezi znameními jsou ta, která se navzájem milují, ta, která se navzájem nenávidí, ta, která jsou k sobě nepřátelská, ta, která jsou přímá ve vzestupu, ta, která jsou šikmá ve vzestupu, ta, která jsou vůči sobě poslušná, a ta, která jsou vůči sobě neposlušná.

(4.3) Znamení, které se navzájem milují, jsou znamení, z nichž jedno aspektuje druhé trinem nebo sextilem.²²⁵²

(4.4) Znamení, která se navzájem nenávidí, jsou znamení, z nichž jedno je kvartilním aspektem vůči druhému.

(4.5) <Znamení>, která jsou navzájem nepřátelská, jsou ta, u nichž jedno aspektuje druhé opozicí.²²⁵³

(4.6) <Znamení>, která rostou (vycházejí) přímo, jsou ta, která stoupají vzpřímeně a časy růstu každého z nich jsou více než 30 stupňů.²²⁵⁴ Jsou od začátku Raka do konce Střelce.

(4.7) Znamení, která vycházejí šikmě, jsou ta, která stoupají ležící na jedné straně, a vycházející časy každého z nich jsou menší než 30 stupňů. Jsou od začátku Kozoroha až po konec Blíženců. Znamení, která vycházejí šikmě, jsou poslušná vůči <znamení>, která vycházejí rovně a indikují souhlas a náklonnost. Nejvíce indikativní z toho je, když (jsou) dva aspekty v aspektu přátelství. Například, Blíženci jsou poslušní Lvu, a Lev Blížencům, Býk Raku, a Rak Býku,²²⁵⁵ Býk a Kozoroh Panně, a Panna oběma, Štír Rybám, a Ryby Štíru, Střelec Vodnáři, a Vodnář Střelci, a Kozoroh Štíru, a Štír Kozorohu.

---

²²⁵⁰ 4.1

²²⁵¹ Tuto kapitolu přeložil do němčiny Paul Kunitzsch in Hübner, Die Eigenschaften, str. 352–353.

²²⁵² H přidává rozdíl, že „sextil upřednostňuje určitou náklonnost“, ale „trin následuje s velkou horlivostí“.

²²⁵³ H přidává rozlišení, že „kvartil přitahuje jistou zákeřnost“, ale „opozice škodí největší nenávisť“.

²²⁵⁴ H přidává „tj. za více než dvě hodiny“.

²²⁵⁵ Štír J, Jrev opravuje.

(4.8) Beran vůči Váhám, a Kozoroh vůči Raku jsou v rozporu s přátelstvím, protože i když je jedno z nich poslušné vůči druhému, jsou navzájem v opozici. Poslušná znamení jsou také někdy nazývána jiným způsobem, tj. mocnými znameními, shodujícími se u moci, což je případ, kdy jsou denní hodiny jednoho z nich podobné hodinám druhého. Probereme to později, dá-li Bůh.²²⁵⁶

Pátá kapitola: o znameních, která se navzájem shodují v zóně (pásmu), vycházejících časech, síle a cestě.²²⁵⁷

(5.2) Zmínili jsme se o aspektu znamení navzájem. Vztahy mezi dvěma jinými znameními, nežli aspektem, jsou dány, z nichž všechny naznačují shodu a přátelství. Je to ve třech směrech.

(5.3a) Prvním z nich je, že obě znamení jsou shodující a sdílející v zóně (pásmu).²²⁵⁸ To znamená, že vzdálenost každého z nich v jeho směru od zóny sféry rovníku je stejná, a vzestupné časy jednoho ze dvou znamení jsou podobné těm toho druhého, např. Beran s Rybami, Býk s Vodnářem, Blíženci s Kozorohem, Rak se Střelcem, Lev se Štírem a Panna s Váhami. Tato znamení se v rostoucích časech navzájem shodují. V každé dvojici znamení začíná jedno souhlasit s jeho rostoucími časy s druhým od začátku znamení, druhé od konce znamení, (5.3b) | protože rostoucí časy prvního stupně Berana odpovídají časům posledního stupně Ryb, rostoucí časy 10. stupně Berana odpovídají časům 20. stupně Ryb, rostoucí časy konce Berana jsou podobné časům počátku Ryb, rostoucí časy začátku Býka jsou jako ty na konci Vodnáře, rostoucí časy konce Býka jsou jako ty na začátku Vodnáře, a tímto způsobem až do rostoucích časů začátku Panny, které

---

²²⁵⁶ Kapitola 5.4 níže.

²²⁵⁷ 5.1

²²⁵⁸ منطقة je obvyklé slovo pro pás (zónu) zvěrokruhu.

jsou jako ty na konci Vah, rostoucí časy 10. stupně Panny jsou jako časy 20. stupně Vah,²²⁵⁹ a rostoucí časy posledního stupně Panny jsou podobné časům prvního stupně Vah.

(5.4a) Druhým je znamení souhlasící v moci. Peršané nazývali každý pár dvou znamení „vlastníci moc“.²²⁶⁰ Nazývají se také <poslušnými jednoho vůči druhému>. Jsou to znamení, ve kterých, když je Slunce v jednom z nich, jsou stejné hodiny dne jednoho jako hodiny druhého znamení, jako jsou Rak a Blíženci, Býk a Lev, Beran a Panna, Ryby a Váhy, Vodnář a Štír a Kozoroh a Střelec. Protože hodiny dne jednoho ze dvou znamení se rovnají hodinám druhého znamení. V jednom ze dvou začíná od konce znamení, v druhém od začátku znamení. (5.4b) | Např. hodiny dne 30. stupně Blíženců jsou jako hodiny prvního stupně Raka, hodiny dne 29. stupně Blíženců jsou jako hodiny druhého stupně Raka, hodiny 10. stupně Blíženců jsou jako hodiny 20. stupně Raka, denní hodiny začátku Blíženců jsou jako hodiny konce Raka, hodiny dne posledního stupně Býka jsou jako hodiny prvního stupně Lva a tak dále až do 30. stupně Raka, kdy jsou stejné hodiny s prvním stupněm Berana, hodiny 20. stupně Vah jsou jako hodiny 10. stupně Ryb,²²⁶¹ hodiny konce Vah jsou jako hodiny začátku Ryb, hodiny začátku Štíra jsou jako hodiny konce Vodnáře, hodiny začátku Střelce jsou jako ty na konci Kozoroha, a hodiny konce Střelce jsou jako ty na začátku Kozoroha.

(5.5) Třetí je znamení souhlasící v cestě. Je to tak, že jedna planeta má dvě znamení, jako Beran a Štír jsou dva domy Marsu, Býk a Váhy jsou dva domy Venuše, Blíženci a Panna jsou dva domy Merkura, Střelec a Ryby jsou dva domy Jupitera, a Kozoroh a Vodnář jsou dva domy Saturnu. Každé jedno z každé dvojice znamení je „v cestě“ toho druhého. Rak a Lev jsou domy dvou světél. Obě jsou také v jedné cestě, protože každé z nich představuje druhé.

---

²²⁵⁹ začátek Panny... Váhy] 20. stupeň Panny je jako rostoucí časy 10. stupně Vah J.

²²⁶⁰ Perse almutadira vocant H.

²²⁶¹ J vynechává „hodiny 20. stupně... Ryb“.

²²⁶²Šestá kapitola: o znameních, která se navzájem shodují v přirozené²²⁶³ opozici a sextilu, a o <těch, která> se navzájem neaspektují.

(6.2) Již jsme se zmínili, že aspektem opozice je rozporuplnost a nepřátelství. Je třeba říci, že rozporuplnost a nepřátelství jsou v některých opozicích, ale ne ve všech, protože někdy je jedno ze znamení vzdálené od druhého a navzájem se neaspektují. O jednom z nich se říká, že je přirozeně v opozici vůči druhému - kvůli jejich shodě v rostoucích časech, moci nebo cestě. Naznačují shodu a přátelství kvůli jejich shodě v tom, co jsme zmínili výše. Mezi znameními se nacházejí i ta, která příliš neaspektují kvůli své vzájemné blízkosti; tomu se říká „přirozený sextil“. Rovněž označují shodu.²²⁶⁴

(6.3) Co se týče znamení, která se kvůli své vzdálenosti vzájemně neaspektují, a je o nich řečeno, že jsou v přirozeném protikladu (opozici) k sobě navzájem a naznačují shodu a přátelství, jsou to určitá znamení shodující se v rostoucích časech, ale jsou od sebe vzdálená, jako Blíženci a Kozoroh, nebo Rak a Střelec; nebo určitá <znamení>, která se shodují v moci, ale jsou si navzájem vzdálená, jako Beran a Panna, nebo Váhy a Ryby; nebo se shodují v cestě, ale jsou navzájem vzdálená, jako Beran a Štír, nebo Býk a Váhy.

(6.4) Pokud jde o znamení, která se kvůli své blízkosti neaspektují²²⁶⁵ a nazývají se přirozeným sextilem a naznačují přátelství a shodu, jsou to určitá znamení shodující se v rostoucích časech, ale jsou blízko sebe, jako Beran a Ryby, nebo Panna a Váhy; nebo znamení souhlasící v moci, ale blízko sebe, jako Blíženci a Rak, nebo Střelec a Kozoroh; nebo <znamení>, která se shodují v cestě, ale jsou blízko sebe,²²⁶⁶ jako Kozoroh a Vodnář.

---

²²⁶² 6.1

²²⁶³ *conveniens* H *passim*.

²²⁶⁴ H logicky říká, že přirozený sextil škodí, na rozdíl od obvyklého sextilního aspektu.

²²⁶⁵ rozpor J, Jrev opravuje.

²²⁶⁶ J vynechává „jako Blíženci a Rak ... sebe“.

²²⁶⁷Sedmá kapitola: o znameních, která se navzájem shodují v kvartilu.²²⁶⁸

(7.2) Vysvětlili jsme, co předcházelo tomu, že kvartily znamení naznačují rozporuplnost a nepřátelství.²²⁶⁹ To se nesmí říci ve všech kvartilech, protože některé kvartily naznačují souhlas a přátelství. Je to ze souhlasu dvou znamení stejných rostoucích časů, jako je Býk a Vodnář, nebo Lev a Štír, nebo ze souhlasu dvou znamení v délce a poklesu hodin dne, jako Býk a Lev, nebo Vodnář a Štír, nebo ze souhlasu dvou²²⁷⁰ znamení v cestě, jako Blíženci a Panna, nebo Střelec a Ryby.

(7.3) Tyto kvartily označují souhlas. Pokud jde o ostatní, naznačují rozporuplnost a nepřátelství.

Osmá kapitola: o letech, měsících, dnech a hodinách znamení.²²⁷¹

(8.2) Roky, měsíce, dny a hodiny znamení se berou dvěma²²⁷² způsoby: první je, že vezmete stupně rostoucích časů znamení v libovolném podnebí, které si vyberete, a každému stupni dáte rok a každým pěti minutám měsíc, dokud <nedosáhnete> požadovaných dnů a hodin. Druhým způsobem je, že roky a měsíce každého znamení vytvoříte nejmenšími roky²²⁷³ jeho vládce.

(8.3) Dny a hodiny se berou z každého znamení dvěma různými metodami. První metoda je taková, že vynásobíte nejmenší roky vládce (506) tohoto znamení dvanácti tak, aby se staly měsíci, pak tyto měsíce zdvojnásobíte a přičtete k nim stejný počet jako nejmenší roky této planety. Pak se výsledek vydělí 10. Výsledkem jsou dny a zbytek tvoří desetiny

---

²²⁶⁷ 7.1

²²⁶⁸ Tuto kapitolu přeložil do němčiny Paul Kunitzsch in Hübner, Die Eigenschaften, s. 353.

²²⁶⁹ Kapitola 3.9 výše.

²²⁷⁰ J vynechává „v délce... dvou“.

²²⁷¹ 8.1

²²⁷² pěti J, Jrev opravuje.

²²⁷³ H přidává „a měsíce“.

dne. Pak součet jsou dny a části dne tohoto znamení. Druhou metodou je, že se berou nejmenší roky planety a z nich se vytvoří měsíce, pak se odečte jejich polovina, pak se odečtou nejmenší roky planety od zbývajících poloviny a zbytek se vydělí 24 hodinami. Výsledkem jsou dny a zbytek hodiny. Součet představuje dny a hodiny daného znamení druhou metodou. Pokud Bůh dá, uvedeme o tom počítání.

(8.4) Beran: 15 let, 15 měsíců, 37 1/2 dne; také 3 dny a 3 hodiny.²²⁷⁴

(8.5) Býk: 8 let, 8 měsíců, 20 dní; také 1 den a 16 hodin.

(8.6) Blíženci: 20 let, 20 měsíců, 50 dní; také 4 dny a 4 hodiny.²²⁷⁵

(8.7) Rak: 25 let, 25 měsíců, 62 1/2 dne;²²⁷⁶ také 5 dní a 5 hodin.

(8.8) Lev: 19 let, 19 měsíců, 47 1/2 dne; také 3 dny a 23 hodin.

(8.9) Panna: 20 let, 20 měsíců, 50 dní; také 4 dny a 4 hodiny.²²⁷⁷

(8.10) Váhy: 8 let, 8 měsíců, 20 dní; také 1 den a 16 hodin.

(8.11) Štír: 15 let, 15 měsíců, 37 1/2 dne;²²⁷⁸ také 3 dny a 3 hodiny.²²⁷⁹

(8.12) Střelec: 12 let, 12 měsíců, 30 dní; také 2 dny a 12 hodin.

---

²²⁷⁴ 3 dny, 0 hodin, 20 bodů.

²²⁷⁵ 4 dny, 0 hodin, 15 bodů.

²²⁷⁶ J vynechává „1/2“.

²²⁷⁷ 3 dny, 0 hodin, 15 bodů.

²²⁷⁸ 39 1/2 dne J.

²²⁷⁹ 3 dny, 0 hodin, 20 bodů

(8.13) Kozoroh: 27 let, 27 měsíců, 67 1/2 dne; také 5 dní, 15 hodin.

(8.14) Vodnář: 30 let, 30 měsíců, 75 dní; také 6 dní a 6 hodin.

(8.15) Ryby: 12 let, 12 měsíců, 30 dní; také 2 dny a 12 hodin.

Devátá kapitola: o indikacích znamení pro každou zemi a oblast země.²²⁸⁰

(9.2) Chceme v této kapitole zmínit všechny země a oblasti země, které znamení indikují. Podrobnou studii o podnebí, jejich městech a každé oblasti země, kterou znamení indikují, představíme v jiné knize.²²⁸¹

(9.3) Země patřící do Berana jsou Babylon, Persie, Ázerbájdžán²²⁸² a Palestina. Oblasti země, které k němu patří, jsou pouště,²²⁸³ ovčí pastviny, venkovské oblasti,²²⁸⁴ místa, kde se používá oheň, útočiště zlodějů²²⁸⁵ a domy zastřešené dřevem.

(9.4) Země patřící k Býkovi jsou as-Sawād, al-Māhīn, Hamadān a Kurdové, kteří jsou v al-Ġibāl.²²⁸⁶ Oblasti, které k němu patří, jsou země bez vody, do nichž se seje, každá úrodná orná půda, každé místo v blízkosti hor, sadů, zahrad, stromů a vody²²⁸⁷ a místa slonů a dobytka.

---

²²⁸⁰ 9.1

²²⁸¹ Abū Mašar může mít na mysli seznam zemí a oblastí a jejich znamení a planety uvedený v určitých rukopisech jeho k. ad-duwal wa-l-milal: viz Religions and Dynasties, I, s. 513–519. H nahrazuje 9,2 dlouhým úvodem.

²²⁸² Médie H a řečtina.

²²⁸³ louky („prata“) H.

²²⁸⁴ JH vynechávají „venkovské oblasti“. الكور může také znamenat „pec“.

²²⁸⁵ úkryt zlodějů] furni, pistrine, inquilines (zvíře využívající životní prostor jiného, např. hmyz, který klade svá vajíčka do žluči produkované jiným ?), turme (v.l. terme) H.

²²⁸⁶ v horách J; pro Býka H dává „Mauritánie a Hamadām a horské jeskyně opic“ („simie“, čtení قرد pro كرد).

²²⁸⁷ J vynechává „zahrad“ a „vody“.

(9.5) Země patřící Blížencům jsou Ğurġān,²²⁸⁸ Arménie,²²⁸⁹ Ázerbájdžán,²²⁹⁰ Ğīlān,²²⁹¹ Burġān, Mūqān,²²⁹² Egypt a města Barqa; sdílí Iṣfahān a Kirmān. Oblasti, které k tomu patří, jsou hory, obdělávané půdy, ploché písčité půdy,²²⁹³ kopce, místa lovců, ti, kdo hazardují s vrhcáby, baviči a zpěváci.²²⁹⁴

(9.6) Země patřící Raku jsou Malá Arménie, což je za²²⁹⁵ Mūqānem, Numidie, tj. součást Ifrīqiya, východní Ĥurāsān,²²⁹⁶ Čína²²⁹⁷ a Marw-i Rūd;²²⁹⁸ sdílí Balḥ²²⁹⁹ a Ázerbájdžán.²³⁰⁰ Oblasti, které k němu patří, jsou bažiny, džungle,²³⁰¹ pobřeží, břehy řek,²³⁰² útesy a místa stromů.

(9.7) Země patřící Lvu je <země Turků> a ta, jež ji následují až do konce obydleného světa, Sogdiana, Abaršahr a Ṭūs.²³⁰³ Oblasti, které k němu patří, jsou bezvodé pouště, obtížně procházející vádí, kamenitá²³⁰⁴ země, každá země oplývající dravými zvířaty,²³⁰⁵ obydlí králů, hrady, hory, kopce, výšiny, pevností,²³⁰⁶ a silné pevnosti.

---

²²⁸⁸ Hyberia H.

²²⁸⁹ Armenia Maior H.

²²⁹⁰ Médie H; řečtina vynechává.

²²⁹¹ J vynechává.

²²⁹² Burġān, Mūqān] Albánie, Capadocia atque Vergen H.

²²⁹³ J vynechává „ploché písčité půdy“.

²²⁹⁴ ti, kdo hazardují ... zpěváci] amphiteatra H.

²²⁹⁵ JH vynechává „což je za“.

²²⁹⁶ Aracusia H.

²²⁹⁷ Skýtie H.

²²⁹⁸ JH vynechávají „a Marw-i Rūd“.

²²⁹⁹ ut Abuma'xar ait beledne balac H (přepis slova „jak říká Abū Ma'šar, naše země, Balḥ“.

²³⁰⁰ Médie H a řečtina.

²³⁰¹ jezera („paludes“) H.

²³⁰² moře J.

²³⁰³ J vynechává „jež ji následují“ a „Sogdiana, Abaršahr a Ṭūs“. Jako země Lva H dává „Parthové a část Mezopotámie“.

²³⁰⁴ mobile J; kovů H a řečtina (čtení الرصوص za الرضرض).

²³⁰⁵ satibilis J čte مشبعة („nasycená, plný“); H vynechává.

(9.8) Země patřící Panně jsou Ġarāmaqa²³⁰⁷ Sýrie²³⁰⁸ Eufkrat, al-Ġazīra²³⁰⁹ a část země Persie, která následuje po Kirmanu.²³¹⁰ Oblasti, které k ní patří, jsou všechny země, do kterých se seje,²³¹¹ domy žen, bavičů a zpěváků a chodících po promenádách.

(9.9) Země patřící Váhám jsou Byzantská říše,²³¹² země mezi jejími hranicemi a Ifrīqiya, země kolem ní, Horní Egypt až po hranice Etiopie, Barqa, Kirmān, Siġistān, Kábul, Ṭuḡāristān,²³¹³ Balḡ a Herat.²³¹⁴ Oblasti, které k nim patří, jsou vrcholy²³¹⁵ hor, na kterých se seje, každá země s palmami,²³¹⁶ lovecká a sokolovská místa, každá vyhlídková stanoviště²³¹⁷ a stezka, vyvýšená místa a obrovské plochy a pouště.²³¹⁸

(9.10) Země patřící Štíru jsou země Hejaz,²³¹⁹ poušť Arabů,²³²⁰ její oblasti ve směru na Jemen,²³²¹ Tangier, Qūmis a Ray; sdílí Sogdianu.²³²² Oblasti, které k němu patří, jsou místa vinic a moruší²³²³ a další věci v zahradách, jako je tato, každé páchnoucí a špinavé místo, vězení, domy úzkosti a smutku, ruiny a doupatata štírů.

---

²³⁰⁶ hory, kopce, vysoká místa, pevnosti] coclee et farum cum celsis speculis („... a majáky s vysokými vyhlídkami“) H.

²³⁰⁷ tj. Jerusalem Jrev, Judea H.

²³⁰⁸ Galilea H.

²³⁰⁹ J přidává „ostrov, jež je Hispania“; jistý ostrov Persie H.

²³¹⁰ H vynechává „a část... Kirmanu“.

²³¹¹ sata genezea textrines H.

²³¹² Řecko, Istrie a Itálie H.

²³¹³ H vynechává Siġistān a Ṭuḡāristān.

²³¹⁴ JH vynechávají „a Herat“.

²³¹⁵ úpatí H.

²³¹⁶ každá země palem] loca pomifera fori scene H.

²³¹⁷ místa útočníků JH.

²³¹⁸ H vynechává „a stezka... pouště“.

²³¹⁹ Assiria H.

²³²⁰ Nabathea H.

²³²¹ H vynechává „její oblasti... Jemen“.

²³²² JH vynechávají „Qūmis... Sogdianu“.

(9.11) Země patřící Střelci jsou al-Ġibāl,²³²⁴ Ray,²³²⁵ a Iṣfahān. Oblasti, které k němu patří, jsou zahrady a každé místo sezónně zavlažované. Označuje místa kněží ohnivého chrámu (Herpádů) a písně věřících v oheň,²³²⁶ místo jiných náboženství,²³²⁷ hladkou poušť a místa jezdeckých zvířat, býků a telat.²³²⁸

(9.12) Země patřící Kozorohu jsou Etiopie, Makrān, Sind, řeka Makrān (řeka Indus), pobřeží moře, které tyto země sleduje, Omán,²³²⁹ Baḥrayn,²³³⁰ Hind, jeho hranice s Čínou, al-Ahwāz,²³³¹ a hranice východní části²³³² Byzantské říše.²³³³ Oblasti, které k němu patří, jsou hrady, brány, zahrady, každé zavlažované místo, vádí, vodní kola, potoky, zavlažovací kanály²³³⁴ a staré nádrže a strmé břehy řeky, na kterých jsou stromy²³³⁵ a břeh, na kterém se vyrábějí lodě, místa psů, lišek, divokých zvířat a dravých zvířat,²³³⁶ domy cizinců a domorodců²³³⁷ a otroků, a místa, kde se rozněcuje oheň.

(9.13) Země patřící Vodnáři jsou as-Sawād²³³⁸ ve směru na al-Ġabal,²³³⁹ Kūfa a její oblast, zadní část Hejazu,²³⁴⁰ země egyptských Koptů²³⁴¹ a západní část Sindu,²³⁴² sdílí zemi Persii.²³⁴³ Oblasti, které k němu patří, jsou místa s vodou, tekoucí

---

²³²³ H vynechává „a moruší“.

²³²⁴ hory JH.

²³²⁵ H vynechává.

²³²⁶ indikuje místa alharabidah a arramramah J; loca elheweida et ramrama H.

²³²⁷ místa minulé doby H (čtení **الزمان** za **الديان**).

²³²⁸ vozů H (čtení **عجلة** za **عجل**).

²³²⁹ J vynechává.

²³³⁰ obě moře JH, překládající vlastní jméno doslovně.

²³³¹ J vynechává.

²³³² J vynechává „východní části“.

²³³³ Tigria uprostřed moře, obě moře až po Indii a Etiopii, s východní částí Itálie a Řecka H.

²³³⁴ J vynechává „zavlažovací kanály“; H popisuje tyto zavlažovací metody jasně: „všude tam, kde je zavlažování koly, která táhnou vodu, a tůně („lacune“), které vodu přijímají“.

²³³⁵ H vynechává „staré nádrže ... stromy“.

²³³⁶ hadi H.

²³³⁷ chudí lidé JH.

²³³⁸ oblast černé a barevné („tincti“) H.

řeky, moře, kanály a vše, co je v nich, všechno vykopané krumpáči, každé místo zavlažované vodou, místa, kde jsou vodní ptáci a jiní ptáci, každé místo, v němž jsou vinné révy, a němž se prodává víno, nebo v němž žijí děvky,²³⁴⁴ a každá hornatá a divoká země.²³⁴⁵

(9.14) Země patřící Rybám jsou Tabaristan a severní oblast země Ğurġān; sdílí zemi Byzantské říše se zemí Sýrie, Al-Ġazīry, Egypta, Alexandrie, okolí Egypta, Rudé moře, tj. Jemenské moře, a východní části Hindu.²³⁴⁶ Oblasti, které k nim patří, jsou oblasti blízko moře, jejich mořské pobřeží, jezera, džungle,²³⁴⁷ mořská pobřeží, <místa> ryb,²³⁴⁸ místa andělů a ctitelů, a místo pláče a zármutku.²³⁴⁹

---

²³³⁹ hory JH.

²³⁴⁰ H vynechává „zadní stranu Hejazu“.

²³⁴¹ J vynechává „Koptů“.

²³⁴² Etiopie H.

²³⁴³ H vynechává „sdílí zemi Persii“.

²³⁴⁴ J vynechává „v němž žijí děvky“; cum cupis metretis, cistis et tabernis (?) H.

²³⁴⁵ H vynechává „a každá hornatá a divoká země“.

²³⁴⁶ H jako země Ryb uvádí: „Indie, Rudé moře, ostrovy Itálie a Řecko směrem k Sýrii, spolu s Alexandrií“.

²³⁴⁷ J vynechává; bažiny H.

²³⁴⁸ J vynechává „místa ryb“.

²³⁴⁹ obydlí andělů, spolu s chrámy, kazatelny a kláštery H.

²³⁵⁰Desátá kapitola: o znameních indikujících pohyb a odpočinek (klid).²³⁵¹

(10.2) Když vládci Berana, Býka a Blíženců, tj. Mars, Venuše a Merkur, souhlasí v nich (ve znameních),²³⁵² jsou pohyblivá.

(10.3) Když vládci Raka, Lva a Panny, tj. Měsíc, Slunce a Merkur, se v nich shodují, jsou klidná.

(10.4) Když vládci Vah, Štíra a Střelce, tj. Venuše, Mars a Jupiter, se v nich shodují, jsou pohyblivá.

(10.5) Když vládci Kozoroha, Vodnáře a Ryb, tj. Saturn a Jupiter, se v nich shodují, jsou klidná.

Jedenáctá kapitola: o znělých znameních, která indikují povahu a podmínky lidí.²³⁵³

(11.2) Znělá znamení, která indikují povahu a podmínky²³⁵⁴ lidí, jsou Blíženci, Panna, Váhy, Vodnář a první polovina Střelce.

(11.3) Blíženci jsou <znaméním> velkých lidí; Panna, Váhy a Vodnář je <znameními> prostředních; Vodnář je <znaméním> pokorných lidí. Znamení indikují podmínky lidí jiným způsobem: tj. že Beran a jeho triplicity²³⁵⁵ jsou znameními králů;²³⁵⁶ Blíženci a jejich triplicity jsou znameními šlechticů a velkých lidí; Býk a jeho triplicity jsou znameními prostředních;²³⁵⁷ a Rak a její triplicity jsou znameními pokorných lidí.²³⁵⁸

---

²³⁵⁰ 10.1

²³⁵¹ Kapitoly 10–11 přeložil do němčiny Paul Kunitzsch in Hübner, Die Eigenschaften, s. 1. 354.

²³⁵² H dává „když jsou znamení hostitelé jejich vládců“, což znamená čtení إاقفت („zastavení v“) namísto ااقفت („souhlasící v“); když souhlasí („dum convenerint“) J.

²³⁵³ 11.1

²³⁵⁴ J vynechává „a podmínky“.

²³⁵⁵ Tj. znamení svých triplicit.

²³⁵⁶ šlechtici a magnáti J.

²³⁵⁷ nepoctiví lidé J.

Dvanáctá kapitola: o rozdělení částí lidského těla mezi znamení.²³⁵⁹

(12.2) Beranu patří hlava, obličej, zornice a vnitřnosti;²³⁶⁰ a nemoci vyskytující se v nich a u očí a uší.

(12.3) K Býku patří krk, Adamovo jablko²³⁶¹ a hrdlo a nemoci, které se v nich vyskytují. Jeho nemoci jsou jako krtice, kožní vyrážky, zápach nosu,²³⁶² hrb, bolest očí.

(12.4) Blížencům patří ramena, paže, ruce a lopatky.²³⁶³

(12.5) Raku patří hrudník, prsa,²³⁶⁴ srdce, žaludek,²³⁶⁵ žebra, slezina a plíce. Jeho nemocí je veškerá intenzita a černá katarakta,²³⁶⁶ která se vyskytuje v oku a ve skrytých částech hrudníku.

(12.6) Lvu patří horní část břicha,²³⁶⁷ srdce,²³⁶⁸ šlachy, bok, kost, dvě strany zad,²³⁶⁹ a záda, a nemoci, které se v nich vyskytují.

(12.7) Panně patří břicho a skrytá místa v něm, jako jsou střeva, vnitřnosti, bránice atd.²³⁷⁰

---

²³⁵⁸ H shrnuje: „Ohnivá triplicita vládne prvnímu stupni, vzdušná druhému atd. Podle pořadí“.

²³⁵⁹ 12.1

²³⁶⁰ H vynechává „a vnitřnosti“.

²³⁶¹ JH vynechávají „Adamovo jablko“.

²³⁶² polypy se zápachem z úst H.

²³⁶³ dlaně J (čtení كَفَّ za كَفَّ), Jrev opravuje, svaly („lacertí“) H.

²³⁶⁴ ruce J.

²³⁶⁵ srdce, žaludek] ysophagus H.

²³⁶⁶ J vynechává.

²³⁶⁷ H přidává „jež se nazývá meri“.

²³⁶⁸ H přidává „játra“.

²³⁶⁹ choulostivé kosti J.

²³⁷⁰ H nahrazuje „břicho se střeva a iran nebo tlusté střevo, pokud jde o podicen a jeho nepříjemnosti“.

(12.8) Váhy mají spodní břicho,²³⁷¹ pupek a to, co je pod ním, až po genitálie, a páteř, boky, hýždě,²³⁷² a pas.²³⁷³

(12.9) Štíru patří penis, varlata, řiť, močový měchýř, mužské genitálie (pudenda), perineum,²³⁷⁴ pudenda ženy a dřeň (morek). Jeho nemoci jsou jako strangurie (bolestivé močení), skrotální kýla,²³⁷⁵ hemoroidy, krvácení z nich, rakovina a zastřené oči (zrak).²³⁷⁶

(12.10) Střelci patří stehna, névy, mateřská znaménka, přívěsky (výrůstky) na končetinách jako prsty a další nadbytečné části.²³⁷⁷ Jeho nemoci jsou jako slepota a ztráta oka.²³⁷⁸ Znamená plešatost,²³⁷⁹ pády z vysokých míst, zranění od jezdeckých zvířat a dravých zvířat,²³⁸⁰ a z impotence,²³⁸¹ extrakce,²³⁸² řezání a podobně.

(12.11) Kozorohu patří kolena a jejich šlachy. Jeho nemoci jsou jako černá katarakta v očích.²³⁸³

(12.12) Vodnáři patří nohy až ke spodní části kotníků a jejich šlachy. Jeho nemoci jsou jako žloutenka,²³⁸⁴ černá žluč,²³⁸⁵ zlomenina kosti, řezání a bolest v žilách.

---

²³⁷¹ stehna H.

²³⁷² páteř, boky a hýždě] boky, ledviny a renunculi H.

²³⁷³ JH vynechávají „a pas“.

²³⁷⁴ J vynechává „mužská pudenda, perineum“.

²³⁷⁵ J vynechává „skrotální kýla“.

²³⁷⁶ Seznam nemocí H je: „obtížné uzdravení, jako je yleos, tenasmus a stranguria, hemoroidy, kameny, apostemata a argema“.

²³⁷⁷ výrůstky na těle, které se vyskytují v končetinách, jako prst navíc nebo zvětšení jiných končetin J, nadbytečnost končetin H.

²³⁷⁸ impedimentum J; H vynechává „slepota a ztráta oka“.

²³⁷⁹ H vynechává.

²³⁸⁰ kousnutí a nějaká škoda od divokých zvířat a hadů H.

²³⁸¹ páteře, tj. zad J, H vynechává.

²³⁸² odstranění končetin z jejich míst J, poškození kostí H.

²³⁸³ J vynechává „jsou jako... očí“; oculorum lippitudo H.

²³⁸⁴ J přidává glosu: „což je zbarvení končetin buď žlutou nebo černou, jemuž se lidově říká „stékání žluči“ („emanacio fallis“) atd.

²³⁸⁵ melancholie (černá žluč) H.

(12.13) Rybám patří nohy, jejich končetiny a jejich šlachy. Jejich nemoci jsou jako bolest šlach, dna a strnulost.²³⁸⁶

²³⁸⁷Třináctá kapitola: o znameních indikujících půvab a krásu; znamení indikující velkorysost a liberálnost (osvícenost); sjednocená (jednotná) a vyplněná znamení; <Ta>, která dávají <bohatství>; <Ta>, která odchází (proudí); a <ta>, která zmocňují a berou.²³⁸⁸

(13.2) ²³⁸⁹Znamení naznačující půvab, krásu a čistotu, pokud stoupají (vycházejí), nebo je v nich vládce ascendentu, Měsíc nebo planeta převládající nad ascendentem,²³⁹⁰ jsou Blíženci, Panna, Váhy, Štír, Střelec, a Ryby. Tato znamení, která jsme zmínili, mohou naznačovat velkorysost (štědrost) a liberálnost (kvalita svobodného dávání) mysli a hojnost výloh.

(13.3) Znamení, která jsou jednotná a vyplněná jsou Beran a jeho triplicity.²³⁹¹ Znamení, která dávají mnoho bohatství, jsou Býk a jeho triplicity. Znamení, která se odcházejí a vyprazdňují, jsou Blíženci a jejich triplicity. <Známky>, která se zmocňují a berou, jsou Rak a jeho triplicity.

(13.4a) Jsou-li vylitá a vyprázdněná znamení ve špatné pozici, pokud jde o rotaci sféry a jsou v nich škůdci, ukazují na vysoké životní náklady, poškození a nedostatek obživy, a ztrátu bohatství od osoby, když ho získala. Někdy není obdařen štěstím a bohatstvím vůbec. Pokud jsou v dobrém stavu, pokud jde o rotaci sféry, ale jsou v nich škůdci, naznačují, že jeho stav v pohodlí a bohatství je větší než předtím. Jsou-li v dobrém stavu, pokud jde o rotaci sféry, a mají štěstí, naznačují

---

²³⁸⁶ a otupělost] et cetera J, a otékání H.

²³⁸⁷ Kapitoly 13 až 25 přeložil do němčiny Paul Kunitzsch in Hübner, Die Eigenschaften, str. 354–361.

²³⁸⁸ 13.1

²³⁸⁹ H předkládá tuto kapitolu slovy „Dále je třeba rozlišovat ty věci, které signalizují určité vymoženosti (pohodlí) a nepříjemnosti jak pro duši („animus“), tak pro tělo a pro vnější nehody.“

²³⁹⁰ almubtaz super ascendens J.

²³⁹¹ tj. znamení jeho triplicity.

úsporu a zvýšení²³⁹² v obživě, a ve věci vytváření bohatství. (13.4b) | Pokud jsou znamení dávající bohatství v dobrém stavu, pokud jde o rotaci sféry, a v důsledku příchodu dobrodějů do nich, naznačují zisk velkého majetku. Když jsou v opačném stavu, znamenají neštěstí kvůli majetku. Znamení, která berou, když jsou špatná, naznačují chudobu a strádání. Sjednocená (jednotná) a vyplněná znamení, jsou-li v dobrém stavu a mají štěstí, naznačují snadnost obživy, bohatství a štěstí. Pokud je v nich škůdce a je ve špatném postavení sféry, znamená to chudobu. Pokud je v nich škůdce, je v dobré pozici a škůdce má důstojnost, znamená to prospěch a zisky, ale není toho mnoho.²³⁹³

Čtrnáctá kapitola: o znameních indikujících chtíč (vilnost) a nemoci.²³⁹⁴

(14.2) Znamení, která naznačují chtíč a nemoci, jsou Beran, Býk, Lev, Kozoroh a Ryby.

(14.3) Váhy a Střelec to mohou naznačovat, ale mají menší sílu než ostatní. Ve znameních jsou stupně, které naznačují chtíč, nestřídmý pohlavní styk a nemoci podle jejich směsi s planetami; zmíníme je v jiné knize.²³⁹⁵

²³⁹⁶Patnáctá kapitola: o znameních indikujících cudnost²³⁹⁷ a ctnost žen.

(15.2) Znameními označujícími cudnost²³⁹⁸ a ctnost žen jsou Býk, Lev, Štír a Vodnář.

(15.3) Znameními označujícími jejich prostopášnost a nemorálnost jsou Beran, Rak, Váhy a Kozoroh.

---

²³⁹² průměrnost J (čtení s arabským MS P namísto).

²³⁹³ substantial („non modicas“) J.

²³⁹⁴ 14.1

²³⁹⁵ které se odlišují v genezii (slovo H pro „narození“) H.

²³⁹⁶ 15.1

²³⁹⁷ J přidává „a zbožnost“.

²³⁹⁸ J přidává „a zbožnost“.

(15.4) Znameními označujícími prostřední množství a umírněnost v jejich ctnosti jsou Blíženci, Panna, Střelec a Ryby.

²³⁹⁹Šestnáctá kapitola: o znameních vlastnicích mnoho dětí, dvojčat, mála dětí a neplodnosti neplodných.²⁴⁰⁰

(16.2) Znamení, která mají mnoho dětí, jsou Rak, Štír, Ryby a druhá polovina Kozoroha.-

(16.3) Znamení, která mají dvojčata, jsou druhá polovina Kozoroha²⁴⁰¹ a bikorporeální znamení. Pokud jde o <znamení>, která mají dvě barvy a dvě tváře -²⁴⁰² jako Beran a Váhy -, někdy také označují dvojčata.²⁴⁰³

(16.4) Znamení, která mají málo dětí, jsou Beran, Býk, Váhy,²⁴⁰⁴ Střelec a Vodnář.²⁴⁰⁵

(16.5) Znamení neplodnosti jsou Blíženci, Lev, Panna a počátek Býka. Vodnář a začátek Kozoroha někdy také naznačují neplodnost.²⁴⁰⁶

---

²³⁹⁹ Starší verze této kapitoly je zcela nahrazena v Jrev

²⁴⁰⁰ 16.1

²⁴⁰¹ J vynechává „Znamení... Kozoroha“, Jrev opravuje; H vynechává „druhá polovina Kozoroha“.

²⁴⁰² druhy J, Jrev opravuje.

²⁴⁰³ Beran a Váhy obvykle nesou dvojčata a někdy embrya se dvěma těly, dvěma formami, dvěma barvami nebo dvěma hlavami nebo hermafrodity H.

²⁴⁰⁴ J vynechává „mají... Váhy“, Jrev opravuje.

²⁴⁰⁵ J přidává „jsou v tomto prostřední“.

²⁴⁰⁶ H vynechává „Vodnář... také“.

Sedmnáctá kapitola: o znameních, jejichž části řezou (oddělují), a o znameních, která mají mnoho násilí a hněvu.²⁴⁰⁷

(17.2) Znamení, jejichž části jsou řezány (oddělovány), jsou Beran, Býk, Lev a Ryby.

(17.3) Znamení, která mají hodně hněvu, jsou Beran, Lev a Štír.

Osmnáctá kapitola: o znameních indikujících podmínky hlasů (znělostí).²⁴⁰⁸

(18.2) Znamení, která mají silný hlas, jsou Blíženci, Panna a Váhy. <Znamení>, která mají mírný hlas, tj. mají poloviční hlas, jsou Beran, Býk, Lev a Střelec. <Znamení>, která mají slabý hlas, jsou Kozoroh a Vodnář.²⁴⁰⁹ <Znameními>, která nemají hlas, jsou Rak a jeho triplicity.

(18.3) Když je Merkur²⁴¹⁰ ve znamení, které nemá hlas a nemá dobrý aspekt, tj. je nešťastný, jazyk zrozence nebo jeho sluch je poškozený a někdy je hluchý nebo němý.

---

²⁴⁰⁷ 17.1

²⁴⁰⁸ 18.1

²⁴⁰⁹ používá hudební terminologii: „Znamení různě rozlišují mezi modulace („moderamina“) hlasů. Blíženci, Panna a Váhy mají vysoký hlas, Beran, Býk, Lev a Střelec, střední hlas, Kozoroh, Vodnář basový hlas.“

²⁴¹⁰ Pokud vládce ascendentu, nebo Měsíc nebo almuten J.

Devatenáctá kapitola: o znameních indikujících svrab, malomocenství,²⁴¹¹ skvrny, svědění, šupiny hlavy,²⁴¹² hluchotu, hloupost, plešatost, řídkost vousů, nezralost vousů,²⁴¹³ a tom, kdo nemá vousy.²⁴¹⁴

(19.2) Znamení označující tyto věci, které jsme zmínili, je pět: tj. Beran, Rak, Štír, Kozoroh a Ryby.

(19.3) Když se v jednom z těchto znamení octne nešťastným Měsíc, část štěstí nebo část nepřítomnosti,²⁴¹⁵ znamená to, že jedna z těchto nemocí postihuje zrozenec.

(19.4) Víme, že ho to napadá²⁴¹⁶ z knihy, ve které jsou zmiňována zrození.²⁴¹⁷ Když je jedna z těchto indikací v těchto znameních a Jupiter je ve dvanáctém <místě> od ascendentu, zrozenec je plešatý.²⁴¹⁸ Podobně, je-li Měsíc v nich a je pod paprsky.²⁴¹⁹

Dvacátá kapitola: o znameních indikujících vady oka.²⁴²⁰

(20.2) ²⁴²¹Místa ve znameních, která naznačují bolest oka, jsou místo Plejád v Býku, místo Mračen v Raku, místo Předloktí (Drápy)²⁴²² ve Štíru, místo jeho Žihadla,²⁴²³ místo Lukostřelce²⁴²⁴ ve Střelci a místo Páteře²⁴²⁵ v Kozorohu. Místo výtoku vody ve Vodnáři může také indikovat nádor v očích. Váhy a Lev někdy také poškozují zrak.

---

²⁴¹¹ H vynechává.

²⁴¹² impetigines J, calores H (čtení حرارة).

²⁴¹³ JH vynechávají.

²⁴¹⁴ 19.1

²⁴¹⁵ partem algaib, tj. boni intrinseci H (Duch/Daimon).

²⁴¹⁶ Někdo ví, který z nich bude mít J.

²⁴¹⁷ kniha nativit J.

²⁴¹⁸ výhodnější J (čtení اصلح za اصلح).

²⁴¹⁹ H vynechává tento odstavec.

²⁴²⁰ 20.1

²⁴²¹ Kapitola H byla rovněž zahrnuta za verbum 69 do latinské verze Centiloquia Pseudo-Ptolemaia začínajícího „Mundanorum ad hoc et ad illud“.

(20.3) Plejády jsou od 13 stupňů a 36 minut do 14 stupňů a 30 minut Býka.²⁴²⁶ Jejich šířka je od 3 stupňů do pěti <stupňů>²⁴²⁷ na sever.

(20.4) Dvě mračna v Raku mají 21 stupňů a 8 minut. Jejich severní šířka je 40 minut.

(20.5) Pokud jde o předloktí (drápy)²⁴²⁸ Štíra, jsou dvě a obě jsou ve Štíru. Jedna z nich má 20 stupňů a druhá 21 stupňů a 10 minut. Jejich šířka je 6 stupňů na sever.

(20.6) Místo Lukostřelce je 15 stupňů a 20 minut Střelce. Jeho šířka je 6 stupňů a 20 minut na jih.

(20.7) Páteř Kozoroha vně má 22 stupňů. Jejich šířka je 39²⁴²⁹ stupňů a 15 minut na sever.

(20.8) Výtok vody Vodnáře má čtyři hvězdy a jsou od 20 stupňů a 10 minut Vodnáře do 24 stupňů a 20 minut. Šířka je od 8 stupňů a 10 minut do 10 stupňů a 20 minut na sever.

(20.9) Stupně délky a šířky těchto míst, které jsme zmínili, jsou v naší době. Je nutné, aby byla jejich místa pokaždé prohledávána a měřena, protože se pohybují a opouštějí tyto stupně, které jsme zmínili.²⁴³⁰ Existují místa a stupně naznačující nemoci, poškození očí a neštěstí ve znameních, která, pokud to Bůh dá, zmíníme na jejich příslušných místech.

---

²⁴²² pěna („spuma“) J, dvě hvězdy mezi drápy H.

²⁴²³ JH vynechávají „místo jeho Žihadla“.

²⁴²⁴ šipka H.

²⁴²⁵ ocas J, páteř H.

²⁴²⁶ J vynechává „Býka“.

²⁴²⁷ do pěti stupňů] a 50 minut J.

²⁴²⁸ pěna („spuma“) J.

²⁴²⁹ 37 J.

²⁴³⁰ Je třeba vědět, že stupně a minuty těchto míst byly ve dnech Abū Mašara, jak sám uvádí, tj. roku 1160 Alexandra. Ale v naší době, tj. v roce 1140 Vtělení Páně, se posunuly zákonem svého pohybu vpřed šesti minutami méně než tři stupně H.

Dvacátá první kapitola: o znameních indikujících kulturu,²⁴³¹ vymámení,²⁴³² klamání a mazanost, znameních obav a temných znameních.²⁴³³

(21.2) Znamení označující kulturu,²⁴³⁴ podvod, vymámení a mazanost²⁴³⁵ jsou Lev, Střelec, Kozoroh a Ryby.²⁴³⁶

(21.3) Znamení obav jsou Lev, Štír a Kozoroh. Znamení obav jsou také temné. V Panně a Váhách je malá temnota.²⁴³⁷

Dvacátá druhá kapitola: o znameních indikujících druhy ptáků a všechna čtyřnohá, Šelma, havěť, hmyz²⁴³⁸ a vodní živočichy.²⁴³⁹

Blíženci, Panna, Střelec a Ryby označují druhy ptáků. Druhý a třetí dekan Kozorožce může také označovat druhy ptáků, protože se zde nachází Létaující Orel²⁴⁴⁰ a ocas Slepice (Cygnus -Labuť)²⁴⁴¹.²⁴⁴²

(22.3) Beran, Býk, Lev a druhá polovina Střelce jsou znaméním čtyřnohých a první polovina Kozoroha někdy naznačuje totéž. Beran a Býk totiž patří ke každému zvířeti s kopytem,²⁴⁴³ Lev ke každému zvířeti se špičáky a zuby,²⁴⁴⁴ a druhá polovina Střelce ke každému zvířeti s kopytem.²⁴⁴⁵

---

²⁴³¹ disciplina J, H vynechává.

²⁴³² chytrost („calliditas“) J.

²⁴³³ 21.1

²⁴³⁴ H vynechává, ale kvalifikuje označené jako „neřesti ducha („animi vitia“)“.

²⁴³⁵ a mazanost] et cetera J.

²⁴³⁶ Vodnář J.

²⁴³⁷ H vynechává zmínku o temnotě, mimo nadpis.

²⁴³⁸ drsnost země J; Jrev přidává „tj. červí“.

²⁴³⁹ 22.1

²⁴⁴⁰ Tj. α, β, γ Aquilae.

²⁴⁴¹ Tj. α Cygni.

²⁴⁴² H přidává „z nichž Kozoroh odlišuje ptáky, ryby, stolní ptáky („altilia“)“.

²⁴⁴³ ungule H; řečtina přidává „tj. kůň, vůl a podobně“.

(22.4) Lev, Štír, Střelec a Ryby jsou znameními dravých zvířat.

(22.5) Rak, Štír, Střelec a Kozoroh jsou znameními havěti,²⁴⁴⁶ hadů, štírů a hmyzu.²⁴⁴⁷

(22.6) Vodní znamení označují vodní živočichy.²⁴⁴⁸

Dvacátá třetí kapitola: o znameních indikujících stromy a rostliny.²⁴⁴⁹

(23.2) Znamení vysokých stromů jsou Blíženci, Lev, Váhy a Vodnář. Znamení stromů, které nejsou vysoké, jsou Rak, Štír a druhá²⁴⁵⁰ polovina Ryb.

(23.3) Znamení rostlin jsou Býk a jeho triplicity. Býk totiž patří rostlinám,²⁴⁵¹ Panna semenům,²⁴⁵² a Kozoroh trávě.²⁴⁵³

---

²⁴⁴⁴ unguis H.

²⁴⁴⁵ calx H.

²⁴⁴⁶ drsnosti země J.

²⁴⁴⁷ H přidává „mezi těmito Štír rozlišuje červy“.

²⁴⁴⁸ H přidává „mezi těmito Rak a Štír vládnou nad mušlemi a plíživými věcmi („coclea et repentia“).“

²⁴⁴⁹ 23.1

²⁴⁵⁰ první H.

²⁴⁵¹ plantationes J, štěpy („insitiones“) H.

²⁴⁵² tělo J (čtení بدن pro بصر), seté rostliny („sata“) H.

²⁴⁵³ sběr ovoce J, olera (kořenová zelenina) H.

Dvacátá čtvrtá kapitola: na znameních indikujících <různé> druhy vody a o znameních indikujících toho, co je produkováno ohněm.²⁴⁵⁴

(24.2) Vodními znameními jsou Rak a jeho triplicity. Rak patří dešti, Štír tekoucí vodě, Vodnář to naznačuje stejně, ale také patří k říční vodě²⁴⁵⁵ a Ryby ke stojaté vodě.

(24.3) Znameními - označující vše, co vzniklo ohněm - jsou Beran, Lev, Štír a Vodnář.

Dvacátá pátá kapitola: o směrech znamení.²⁴⁵⁶

(25.2) Beran, Lev a Střelec jsou východní. Beran je srdcem východu a jeho vítr je východním větrem.²⁴⁵⁷ Lev je na levé straně na východ a jeho vítr²⁴⁵⁸ je postranní²⁴⁵⁹ mezi východem a severem. Střelec je na pravé straně na východ a jeho vítr²⁴⁶⁰ je postranní mezi východem a jihem.

(25.3) Býk, Panna a Kozoroh jsou jižní. Kozoroh je srdcem jihu a jeho vítr je jižní vítr,²⁴⁶¹ Býk je na levé straně na jih a jeho vítr²⁴⁶² je postranní mezi jihem a východem. Panna je na pravé straně na jih a její vítr²⁴⁶³ je postranní mezi jihem a západem.

---

²⁴⁵⁴ 24.1

²⁴⁵⁵ ale také patří říční vodě] kvůli řece, která je v ní J.

²⁴⁵⁶ 25.1

²⁴⁵⁷ Assabe tj. východ J; Jrev přidává „tj. Eurús“; Subsolanus H.

²⁴⁵⁸ Jrev přidává „tj. Vulturnus“; Eurús H.

²⁴⁵⁹ J v této kapitole vynechává „postranní“.

²⁴⁶⁰ Jrev přidává „Subsolanus“; Vulturnus H.

²⁴⁶¹ Jrev přidává „tj. Auster“; Auster H.

²⁴⁶² Jrev přidává „tj. Eurauster“; Notus H.

²⁴⁶³ Jrev přidává „tj. Nothus“; Affricus H.

(25.4) Blíženci, Váhy a Vodnář jsou západní. Váhy jsou srdcem západu a jejich vítr je západním.²⁴⁶⁴ Vodnář je na levé straně západu a jeho vítr²⁴⁶⁵ je postranní mezi západem a jihem. Blíženci jsou na pravé straně západu a jejich vítr²⁴⁶⁶ je postranní mezi západem a severem.

(25.5) Rak, Štír a Ryby jsou severní. Rak je srdcem severu a jeho vítr je severní vítr.²⁴⁶⁷ Štír je na levé straně severu a jeho vítr²⁴⁶⁸ je postranní mezi severem a západem. Ryby jsou na pravé straně na severu a jejich vítr²⁴⁶⁹ je postranní mezi severem a východem.

²⁴⁷⁰Dvacátá šestá kapitola: o kardinálech sféry, jejich kvadrantech a dvanácti místech, shrnující jejich indikace, a příčinu, a místa radostí planet.²⁴⁷¹

(26.2) Protože jsme dokončili popis povah znamení, jejich podmínek a náležitých indicií nad všemi věcmi, započneme s popisem kardinálů sféry, jejich kvadrantů a dvanácti míst.²⁴⁷² Neboť nejvyšší sféra otáčí ekliptickou kouli a zbytek sfér z východu na západ jedinou revolucí v jeden den a noc, a v každém okamžiku jeden ze stupňů ekliptické koule je na východním obzoru, další je přesně stupeň středu nebe, další je přesně stupeň západního <horizontu>, a další je přesně stupeň čtvrtého <místa>, a z každé z těchto pozic do další je čtvrtina sféry, a každý z těchto kvadrantů je rozdělen

---

²⁴⁶⁴ addabor, tj. západ J; Jrev přidává „tj. Zephirus“; Favonius H.

²⁴⁶⁵ Jrev přidává „tj. Africus“; Zephirus H.

²⁴⁶⁶ Jrev přidává „tj. Corus“; Corus H.

²⁴⁶⁷ asamel, tj. sever J; Jrev přidává „tj. boreus / borealis“; Boreas H.

²⁴⁶⁸ Jrev přidává „tj. Circius“; Circius H.

²⁴⁶⁹ Aquilo H.

²⁴⁷⁰ 26.1

²⁴⁷¹ H vynechává „a místa radostí planet“.

²⁴⁷² H kontrastuje mezi „přirozeným vedením“ („naturales ducatus“) planet v závislosti na jejich základní povaze a „náhodným vedením“ („accidentales ducatus“) v závislosti na jejich pozicích v oblasti.

do tří divizí, z nichž každá se nazývá <místo>, proto má sféra v každém čase čtyři kvadranty podle ročních období a dvanáct míst podle počtu znamení.

(26.3) Dva kvadranty, které jsou od ascendentu do středu nebe a od descendentu ke čtvrtému <místu>, se nazývají „postupující, mužský, východní a pravý“. Dva kvadranty, které jsou od desátého <místa> k descendentu a od čtvrtého <místa> k ascendentu, se nazývají „ustupující, ženský, západní²⁴⁷³ a levý“. Někdy se také říká, že <část> nad zemí je pravá strana a <část> pod zemí je levá strana. Místo na začátku kvadrantu se nazývá „kardinál“, následující místo se nazývá „následující kardinál“ a třetí místo od něj se nazývá „kadentní z kardinálu“.²⁴⁷⁴

(26.4) První z míst sféry je místo, jehož začátek vychází od východního obzoru; další za ním je druhé <místo>, potom třetí, čtvrté a stejným způsobem se každé další místo sféry nazývá jménem čísla, které za ním následuje, až do dvanáctého místa. Každé z těchto dvanácti míst se nazývá zvláštním názvem a souvisí s existujícími věcmi.

(26.5) První místo se nazývá²⁴⁷⁵ „ascendent“ a označuje těla a život²⁴⁷⁶ a podmínky každého začátku a pohybu.

(26.6) Druhé místo se nazývá bohatství a naznačuje shromažďování bohatství a jeho ukládání, prostředky a podmínky obživy a přijímání a dávání.

(26.7) Třetí místo se nazývá bratrů a označuje²⁴⁷⁷ podmínky bratrů, sester, příbuzných, zeťů, trpělivost, názory, náboženství a vědu náboženského práva, náboženské spory, knihy,²⁴⁷⁸ fámy, posly, cestovatele, ženy a sny.

---

²⁴⁷³ J vynechává, Jrev opravuje.

²⁴⁷⁴ H přidává „protože první potvrzuje, druhý slibuje, třetí popírá“.

²⁴⁷⁵ H vynechává „První místo se nazývá“.

²⁴⁷⁶ J přidává „a jeho trvanlivost“; H přidává „a ducha („animus“)“.

²⁴⁷⁷ H vynechává „se nazývá... označuje“.

²⁴⁷⁸ dopisy J.

(26.8) Čtvrté místo se nazývá otců a označuje²⁴⁷⁹ podmínky otců, kořenů, rasy,²⁴⁸⁰ zemí, vesnic, měst, budov a vod, vše skryté a tajné a co je pod zemí a poklady, následky, smrt, podmínky mrtvého po jeho smrti, jako je pohřeb, exhumace, rabování (vyplenění),²⁴⁸¹ spálení, vržení (těla) někam a další podmínky.

(26.9) Páté místo se nazývá dětí a označuje²⁴⁸² děti, posly, dary, zbožnost, naději, vyhledávání žen, přátelství, přátel, města, podmínky jejich lidí a příjmy pozemkového jmění.²⁴⁸³

(26.10) Šesté místo se nazývá nemocí a označuje²⁴⁸⁴ nemoci, a jim podobné,²⁴⁸⁵ chronická onemocnění, otroky, otrokyně, svržení,²⁴⁸⁶ bezpráví a migraci z jednoho místa na druhé.

(26.11) Sedmé místo se nazývá žen a označuje²⁴⁸⁷ ženy, manželství, jeho prostředky, kontroverze, protivníky, cestu,²⁴⁸⁸ zničení a jeho důvod.²⁴⁸⁹

(26.12) Osmé místo se nazývá smrti a označuje²⁴⁹⁰ smrt, zabíjení, dědictví, smrtící jedy, strach o všechno, co je zničeno a ztraceno,²⁴⁹¹ a to, co je uloženo,²⁴⁹² nečinnost, lenost a duševní porucha.²⁴⁹³

---

²⁴⁷⁹ H vynechává „se nazývá... označuje“.

²⁴⁸⁰ věznice J (čtení حبس s arabským MC C namísto جنس).

²⁴⁸¹ zavěšení JH (čtení صلب za سلب).

²⁴⁸² H vynechává „se nazývá... označuje“.

²⁴⁸³ Seznam H: „dětí, poslové, usilování o náklonnost, pasáci, dary, potěšení, rozkoše a požitky, čest, přátelství a naděje“.

²⁴⁸⁴ H vynechává „se nazývá... označuje“.

²⁴⁸⁵ jejich příčiny JH (čtení اسبابها za اشباهها).

²⁴⁸⁶ sklíčenost J, zlá činnost H.

²⁴⁸⁷ H vynechává „se nazývá... označuje“.

²⁴⁸⁸ loď J (čtení سفن za سفر).

²⁴⁸⁹ H dává úplnější seznam: „sňatky, účastníci svateb („paranimfi“), oponenti, spory, podíly, námitky, úcta a vše o, co se žádá, zloději, uprchlíci a ztracené zboží, jakož i místo a osoba, pro níž se cesta uskutečňuje“.

(26.13) Deváté místo se nazývá místo cest a označuje cesty,²⁴⁹⁴ směřování, nepřítomnost vlasti,²⁴⁹⁵ záležitosti božství, proroctví, víry, bohoslužby, filozofie, prognostiky, věda o hvězdách, věštění, knihy, posly,²⁴⁹⁶ pověsti (zkazky) a sen.²⁴⁹⁷

(26.14) Desáté místo se nazývá autority a označuje²⁴⁹⁸ vysokou hodnost, královský majestát, autoritu, vládce, soudce, šlechtu, proslulost, slávu, dovednosti, činy a matky.²⁴⁹⁹

(26.15) Jedenácté místo se nazývá dobrého štěstí a označuje²⁵⁰⁰ naději,²⁵⁰¹ štěstí,²⁵⁰² přátele, chvályhodný čin,²⁵⁰³ chválu, děti a pomocníky.²⁵⁰⁴

(26.16) Dvanácté místo se nazývá nepřátel a označuje²⁵⁰⁵ nepřátele, neštěstí, smutek, zármutky, závist, pomluvu, mazanost, strategii, bolesti, potíže²⁵⁰⁶ a jezdecká zvířata.²⁵⁰⁷

---

²⁴⁹⁰ H vynechává „se nazývá... označuje“.

²⁴⁹¹ J vynechává „a ztraceno“; strach, všechno ztracené a nenahraditelné H.

²⁴⁹² dědictví H.

²⁴⁹³ duševní porucha] machinatio J, nedbalost („desidia“), podvod, nečinnost, zbabělost, zoufalství a hněv H.

²⁴⁹⁴ H vynechává „se nazývá... označuje“.

²⁴⁹⁵ J vynechává „nepřítomnost vlasti“.

²⁴⁹⁶ knihy, poslové] dopisy J.

²⁴⁹⁷ Opět H uvádí delší seznam: „cesty, směřování, vyhnanství, pak dobré, spravedlnost, pravda, střídmost, rozvážnost, dodržování, náboženství, zákony, chrámy, obřady, filozofie, teologie a další vědy, věštění, spisy, zprávy, vize a věci, které pominuly („res decesse“)“.

²⁴⁹⁸ H vynechává „se nazývá... označuje“.

²⁴⁹⁹ H přidává „setkání s králi“.

²⁵⁰⁰ H vynechává „se nazývá... označuje“.

²⁵⁰¹ dobré štěstí a označuje naději] důvěra („fiducia“), štěstí a naděje a označuje J.

²⁵⁰² J přidává „důvěru“.

²⁵⁰³ J vynechává.

²⁵⁰⁴ H přidává „klientela a příjmy králů“.

²⁵⁰⁵ H vynechává „se nazývá... označuje“.

²⁵⁰⁶ závist, pomluva... potíže] machinace a mazané činy a neplodná práce J.

(26.17) Toto jsou jména těchto dvanácti míst a tyto věci s nimi souvisejí. Pokud jde o to, proč tato místa souvisejí s těmito věcmi a jsou pojmenována tímto způsobem, autoři tohoto řemesla tvrdili, že tyto věci s nimi souvisejí a jsou pojmenovány podle pořadí sféry planet a podle jejich indikací, povah a podmínek.

(26.18) První z míst nazvali ascendent, protože stoupá od východního obzoru. Dochází k těmto indikacím, které jsme zmínili, jen proto, že učinili jeho indikace podobné indikacím Saturnu, protože je nejvyšší ze sedmi planet a první²⁵⁰⁸ z nich, a má označení temnoty, nepřítomnosti, počátku vyloučení spermií <do dělohy>, a těl, která zůstávají v děloze.²⁵⁰⁹ Ascendent je začátkem dvanácti domů. Všechny jeho stupně pod zemí jsou v poloze, která souvisí s temnotou a nepřítomností. Díky své (od ascendentu a Saturnu) shodě v označení priority a všeho, co jsme zmínili, učinili z ascendentu označení začátku vyloučení spermií a těl a jejich podmínek. Protože vzestupný stupeň vystupuje zpod země a z nepřítomnosti²⁵¹⁰ do východního obzoru a viditelnosti, a zrozenec se objevuje a vynořuje z lůna své matky na tento svět, podmínky stupně vzestupného jsou podobné tomu zrození. To je nejvhodnější pro indikaci těles a jejich podmínek mezi všemi stupni místa ascendentu a polohami sféry.

(26.19) Protože příchod zrozence z lůna své matky na tento svět je druhou podmínkou a zbytek jeho formy v tomto stavu pochází pouze z výživy, živobytí a bohatství, a protože Jupiter je ve druhé sféře od Saturnu, Jupiter přichází, aby měl indikaci pro výživu, živobytí a bohatství, díky čemuž může zůstat v druhé podmínce, a na druhém místě má indikaci těchto věcí. Protože tyto věci jsou spojeny v bohatství, byl tento název považován za nejvhodnější pro něj. Druhé místo se tak nazvalo místem bohatství.

---

²⁵⁰⁷ Seznam H je delší: „nepřátelé, dřina, smutek, špinavé postupy, trest, závist, obviňování, podvod, klam, pokrytectví, vězení, zajatci, pády, výpovědi, hanba, ztráta a nakonec domácí a divoká zvířata“.

²⁵⁰⁸ nejsilnější J.

²⁵⁰⁹ vulva J.

²⁵¹⁰ J vynechává „a z nepřítomnosti“.

(26.20) Mars je ve třetí sféře a on a Saturn se navzájem podobají a jsou si podobní a navzájem souvisí v neštěstí. Bratři, sestry, příbuzní a zeti jsou takoví. Jsou příbuzní prostřednictvím otců a matek. Mars tedy označuje bratry, sestry, příbuzné a zetě a třetí místo označuje také tytéž věci. Vzhledem k tomu, že bratři a sestry²⁵¹¹ jsou prostřednictvím otcovství více příbuzní než jiní příbuzní, jež jsme zmínili, třetí místo se nazývá bratrů a sester.²⁵¹²

(26.21) Slunce je ve čtvrté sféře a mísí se s Měsícem a je s ním každý měsíc v úzkém kontaktu.²⁵¹³ Udělali to podobně jako mísení muže a ženy na začátku těhotenství s dítětem. Protože Slunce je mužské a Měsíc ženský, Slunce označuje otce, dědečky, rasy a původ²⁵¹⁴ a Měsíc označuje matky a ženy, a čtvrté místo označuje²⁵¹⁵ stejné druhy jako Slunce. Protože otcovství spojuje vše, co jsme zmínili, čtvrté místo se nazývá otců.²⁵¹⁶

(26.22) Venuše je v páté sféře a je partnerem Jupiteru a její podíl je²⁵¹⁷ ve štěstí. Jupiter označuje výživu, živobytí a bohatství. Štěstí, které to doprovází, jsou ženy, manželství (pohlavní styk), děti, radost a zábava. Znamená to tedy (Venuše), ženy, manželství a děti a páté místo označuje stejné věci. Protože děti spojují vše, co jsme zmínili, páté místo se nazývá dětí.

(26.23) Merkur je v šesté sféře a má krátký rozsah, jež se nachází blízko Slunce²⁵¹⁸ a často zpětně, je ve spálení a stává se neviditelným. Díky častému spálení a zpětnému chodu a blízkosti Slunce je tedy podobný nemocným a slabým

---

²⁵¹¹ bratrství J.

²⁵¹² J vynechává „a sester“.

²⁵¹³ J vynechává „a je s ním v úzkém kontaktu“.

²⁵¹⁴ J vynechává „a původ“.

²⁵¹⁵ J vynechává „označuje matky a ženy, a čtvrté místo označuje“.

²⁵¹⁶ H to shrnuje stručněji: „Vzhledem k tomu, že Slunce ve svém měsíčním spojení („souloží“) s Měsícem, působí jako muž vůči ženě a je aktivní příčinou vzniku, přebírá roli otce.“

²⁵¹⁷ jeho podíl je] jeho podílník J.

²⁵¹⁸ má užší kružnici a je blíže ke Slunci H.

lidem, kteří nemají moc, a díky své frekvenci pohybu a rozmanitosti podmínek je podobný služebníkům a mizerným lidem. Znamená to tedy nemoc, onemocnění, úzkost²⁵¹⁹ a otroctví a šesté místo označuje stejné druhy věcí.

(26.24) Měsíc je v sedmé sféře a má mnoho spojení se Sluncem a opozicí vůči němu.²⁵²⁰ Označuje tedy ženy, manželství, navazování přátelství²⁵²¹ a kladení požadavků, a sedmé místo označuje stejné věci.

(26.25) Označení osmého místa souvisí s tím, které má Saturn předtím, než se rodák vynoří z lůna své matky, a s jeho nešťastnou, zkaženou, škodlivou a smrtící povahou. Osmé místo se tedy nazývá místo smrti.

(26.26a) Devátému místu se říká místo cest, migrace, víry a skutků zbožnosti, kvůli jeho návratu k Jupiteru, což naznačuje druhou podmínku, protože zrozenec se v době, kdy vyšel z lůna své matky, změnil z jedné polohy na další a z jedné podmínky ke druhé a od přirozenosti Saturnu k povaze Jupitera. Proto označuje cestu. Jupiter je dobrodějem a označuje jmění, bohatství a štěstí z výhod tohoto světa, jak jsme již zmínili, a užitky následujících²⁵²² jsou ve víře, takže to označuje víru, a toto místo má mít stejný druh indikace. (26.26b) | Také proto, že Jupiter a Venuše jsou dva dobrodějové, a užitky jsou dvojího druhu, z nichž jeden je užitkem tohoto světa, druhý užitkem toho následujícího, a užitky toho následujícího jsou lepší než užitky tohoto světa, a ty jsou vyhledávány skrze víru, a Jupiter je prospěšnější než Venuše, proto má indikaci víry, již se vyhledávají užitky toho následujícího, jež jsou nejlepší. Venuše označuje užitky tohoto světa, konkrétně zábavu, potěšení a radost.²⁵²³

---

²⁵¹⁹ nemoc, úzkost] dříny J.

²⁵²⁰ H je explicitnější: „Vzhledem k tomu, že ve spojení se Sluncem si počíná Měsíc jako žena, a v opozici k němu přináší zralé plody...“.

²⁵²¹ rozpor J (čtení مضادة s arabským MS P).

²⁵²² budoucnost („futurum“) J, další („alterum“) Jrev, následuje H.

²⁵²³ Závěrem H je shrnutí těchto dvou dobrodějů: „Vzhledem k tomu, že (tato požehnanost) má dlouhý život a nelze jí dosáhnout jinak než zákonem, obezřetností, spravedlností, silou, mírností a přemýšlením o nebeských věcech - a protože Jupiter získal nad všemi těmito věcmi vedení, stejně jako deváté místo -, tudíž to vyvolalo (přitáhlo) název „cesta““.

(26.27) Desáté místo se nazývá místo autority - kvůli jeho návratu k Marsu, jež označuje hledání mistrovství,²⁵²⁴ vedení, dobytí, moci, válek a svárů.²⁵²⁵

(26.28) Jedenácté místo se nazývá místo dobrého štěstí - kvůli jeho návratu ke Slunci, což indikuje štěstí, krásu a naději.²⁵²⁶

(26.29) Dvanácté místo se nazývá nepřítel, protože je kadentní od ascendentu a nemá s ním aspekt, a protože, když kardinál ascendentu něco indikuje, to místo, které je kadentní od kardinálu, označuje jeho opozici.

(26.30a) Astrologové tvrdili, že právě z těchto důvodů souvisí tato témata s těmito místy a jsou nazývána těmito jmény. Další témata se vztahují ke každému z míst v důsledku označení planety, jejíž povaze je dané místo přiřazeno. Např. osmé místo označuje dědictví, staré věci, bolesti, úzkosti, lhostejnost, ztrátu mysli a další věci, jako ty, které označuje Saturn. Deváté místo označuje mnoho věcí, které Jupiter naznačuje z hlediska náboženství, zbožnosti, piety a spravedlnosti. Někdy označení jednoho z míst závisí na jeho stavu a vlastnostech ve vztahu ke sféře a někdy jedno z nich označuje totéž, co naznačuje jeho sedmé (opačné) <místo>. (26.30b) | Např. třetí místo označuje cestu, pověsti, posly, víru, vědu a spravedlnost, protože je kadentní <od kardinálů> a neboť je v opozici s devátým <místem>; čtvrté místo označuje nemovitosti, pozemky a města prostřednictvím jejich majetku a stavu ve vztahu ke kardinálům sféry; páté místo označuje posly; šesté místo označuje jezdecká zvířata;²⁵²⁷ dvanácté místo někdy označuje nemoc; a tak dále pro každé z nich. Označují věci mnoha a různých druhů.²⁵²⁸

---

²⁵²⁴ nespravedlnosti J.

²⁵²⁵ J vynechává „a svárů“.

²⁵²⁶ Jedenácté je dobrého štěstí, vrací se k nejvyššímu dobrému štěstí světa H.

²⁵²⁷ J vynechává „šesté místo označuje jezdecká zvířata“.

²⁵²⁸ H vynechává tento odstavec.

(26.31) Jiní lidé řekli, že tyto indikace patří k těmto místům nikoliv z důvodů, které (astrologové) zmínili, ale <protože> vlastností každého z těchto míst je označovat tyto věci, stejně jako vlastnost každé planety je indikací různých věcí. Všechno, co řekli, má nakonec stejný význam.²⁵²⁹

(26.32a) Každá planeta má na jednom z těchto míst radost podle korespondence jejich indikací s indikacemi planet. Merkur se raduje v ascendentu, protože ascendent označuje začátky, mládí a pohyb a Merkur označuje racionální duši, řeč, debatu, děti²⁵³⁰ a mládí.²⁵³¹ Měsíc se raduje ve třetím <místě>, protože třetí místo označuje cestu, putování, posly,²⁵³² delegáty a pověsti (zkazky), a podobně Měsíc ve své podstatě označuje takové věci. (26.32b) | Venuše se raduje v pátém <místě>, protože páté místo označuje děti a ženy, a Venuše ve své podstatě označuje takové věci. Mars se raduje v šestém <místě>, protože šesté <místo> označuje nemoc, otroky a zlo, a Mars označuje takové věci. Slunce se raduje v devátém <místě>, protože deváté místo označuje božství, náboženství, uctívání a dobro, a Slunce označuje takové věci. Jupiter se raduje v jedenáctém <místě>, protože jedenácté <místo> označuje dobrou věc, štěstí, bohatství, naději a přátele, a Jupiter označuje takové věci. Saturn se raduje ve dvanáctém místě, protože je to místo tísně, úzkosti, smutku a nepřátel, a Saturn označuje takové věci.

---

²⁵²⁹ H vynechává tento odstavec.

²⁵³⁰ diskuse, děti] začátky J, J rev opravuje.

²⁵³¹ Jako úvodní slova tohoto odstavce H má: „Protože vášně mysli jsou zvyklé následovat štěstí Venuše, Merkur se vrací k ascendentu. Vzhledem k tomu, že vznik a život patří ascendentu, racionální duše, první věk a různé cesty sem a tam patří Merkuru. Merkur se raduje v ascendentu a nevyhledává nic ze sebe mimo sebe“.

²⁵³² J vynechává.

Dvacátá sedmá kapitola: o kvadrantech sféry týkající se tělesnosti (fyzičnosti), duchovnosti a dalších věcí.²⁵³³

(27.2) Mezi znameními jsou znamení, která jsou tělem bez ducha, znamení, která jsou duchem bez těla, znamení, která jsou duchem a tělem, a znamení, která jsou bez ducha a těla. To je známo z jejich podmínek ve vztahu ke kvadrantům sféry, protože to, co je mezi ascendentem a středem nebe, je duch bez těla. Je tomu tak proto, že se vynořuje <z pod> země do místa světla, pokroku, nárůstu a rychlosti. To, co je mezi středem nebe a sedmým <místem>, je bez ducha a těla, tudíž je to místo cestování a smrti, protože cestování, smrt a hranice descendentu jsou ztráta, přechod a vyprázdnění místa. To, co je mezi ascendentem a kardinálem země, je tělo bez ducha, protože je v temnotě a v protikladu k devátému a osmému <místu>, a ascendentu. To, co je mezi kardinálem země a descendentem, je tělo a duch - kvůli opozici k východnímu kvadrantu.

Dvacátá osmá kapitola: o směsi podstat kardinálů sféry.²⁵³⁴

(28.2) Dvanáct znamení je charakterizováno čtyřmi „přirozenostmi“. Jsou charakterizovány tímto způsobem, protože každý jedinec je složen z těchto čtyř „přirozeností“ prostřednictvím indikací znamení. I když je ascendentem zrozence jedno znamení, znamení označující čtyři „přirozenosti“ se nacházejí v jeho kardinálech, ale každá je smíšená s ostatními. Např. když je ohnivý Beran v ascendentu, zemský Kozoroh je ve středu nebes, vzdušné Váhy jsou v kardinálu sedmého <místa>, a vodnatý Rak je v kardinálu země. Kardinály každého znamení tedy najdete, když je spočítáte.

---

²⁵³³ 27.1

²⁵³⁴ 28.1

²⁵³⁵Dvacátá devátá kapitola: o barvách kvadrantů sféry a dvanácti míst.²⁵³⁶

(29.2) Od stupně každého ascendentu po kardinál země je červená barva, od kardinálu země na západ je černá barva, od kardinálu západu do středu nebe je zelená barva, a od středu nebe po ascendent je bílá barva.

(29.3) Ascendent mezi znameními je trochu prachově zbarvený,²⁵³⁷ druhé a dvanácté místo je zelené, třetí a jedenácté místo je žluté, čtvrté a desáté místo je červené, páté a deváté <místo> je bílé, šesté a osmé <místo> je černé, a sedmé <místo> je šeré, následující barvu hodiny, ve kterou zapadá Slunce.

Třicátá kapitola: o vzestupných, sestupných, dlouhých a krátkých kvadrantech sféry.²⁵³⁸

(30.2) Polovina sféry od středu nebe k ascendentu a konec třetího místa se nazývají „vzestupná (rostoucí)“, druhá polovina, která je od²⁵³⁹ devátého <místa> k descendentu a k začátku čtvrtého místa, se nazývá „sestupující“. <Polovina sféry> od ascendentu přes následující kardinál země k descendentu označuje krátkost; a tedy od sedmého <místa> do středu nebe a ascendent označují délku.

Třicátá první kapitola: o rozdělení čtyř přirozeností mezi věci.²⁵⁴⁰

(31.2) „Přirozenosti“ jsou čtyři, směry²⁵⁴¹ jsou čtyři, větry jsou čtyři, roční období jsou čtyři, znamení jsou rozdělena do čtyř divizí, sféra je rozdělena do čtyř divizí, den a noc jsou rozdělené do čtyř kvadrantů a věk člověka má čtyři podmínky.

---

²⁵³⁵ 29.1

²⁵³⁶ Tuto kapitolu přeložil do němčiny Paul Kunitzsch in Hübner, Die Eigenschaften, s. 361.

²⁵³⁷ subalbidum quem griseum dicunt H.

²⁵³⁸ 30.1

²⁵³⁹ J přidává „konce“.

²⁵⁴⁰ 31.1

(31.3) První z „přirozeností“ je krev, která je horká a vlhká. Má ze směrů východ, z větrů východní vítr, tj. recepcce (?),²⁵⁴² z ročních období jaro, ze znamení Berana, Býka a Blíženci, z kvadrantů sféry od ascendentu ke středu nebe, ze dne a noci první čtvrtinu, z věku lidí dětství.²⁵⁴³

(31.4) Druhou „přirozeností“ je žlutá žluč, která je horká a suchá. Má ze směrů jižní, z větrů jižní vítr,²⁵⁴⁴ z období letní období, ze znamení Raka, Lva a Pannu, z kvadrantů sféry od středu nebe po stupeň descendentu, ze dne a noci druhou čtvrtinu, z věků lidí mládí.²⁵⁴⁵

(31.5) Třetí „přirozeností“ je černá žluč, která je studená a suchá. Má ze směrů západní, z větrů západní vítr,²⁵⁴⁶ z ročních období podzim,²⁵⁴⁷ ze znamení Váhy, Štíra a Střelce, z kvadrantů sféry od descendentu až po stupeň kardinálu země, ze dne a noci třetí čtvrt, a z věku člověka střední věk.²⁵⁴⁸

(31.6) Čtvrtou „přirozeností“ je hlen, který je chladný a vlhký. Má ze směrů severní, z větrů severní vítr,²⁵⁴⁹ z období zimu, ze znamení Kozoroha, Vodnáře a Ryby, z kvadrantů sféry od kardinálu země k ascendentu, ze dne a noci čtvrtou čtvrtinu, a z věků člověka stáří.²⁵⁵⁰

---

²⁵⁴¹ J přidává „tj. části světa“.

²⁵⁴² assabe což je východ J, subsolanus cum utroque socio H.

²⁵⁴³ iuventus J, pueritia Jrev, adolescentia H.

²⁵⁴⁴ Auster cum geminis complicitibus H.

²⁵⁴⁵ iuventus JH.

²⁵⁴⁶ Favonius cum sociis H.

²⁵⁴⁷ J vynechává „podzim“, Jrev opravuje.

²⁵⁴⁸ mediocris etas J, Jrev přidává „tj. senectutem“, status virilis H.

²⁵⁴⁹ Boreas cum fratribus H.

²⁵⁵⁰ senectus J, senium H.

Třicátá druhá kapitola: o příčině čtvrtiny jednoho dne a jedné noci a o jejich čtyřiaadvaceti hodinách.²⁵⁵¹

(32.2) Když chceme znát rozdělení dne a noci, musíme je definovat společně s jedním rokem, protože dny a noci jsou součástí roku. Když známe definici roku a jeho rozdělení,²⁵⁵² rozdělení jednoho dne a jedné noci se nám vyjasní, protože když je celek něčemu přisuzován, totéž je přisuzováno části.

(32.3) Jeden den a noc je od doby, kdy vychází Slunce z našeho východního obzoru, a nejvyšší sféra jej otáčí, až způsobí, že se (Slunce) vrátí na <stejně místo>. Jeden rok uplyne od počátku pohybu Slunce z pozice na sféře, od jeho průniku dvanácti znameními a návratu do pozice, ve které bylo. To je podle povahy těchto čtyř prvků,²⁵⁵³ které jsou vzduch, oheň, země a voda.

(32.4) Protože prvky jsou čtyři, tak roční období jsou čtyři, tj. jaro, léto, podzim a zima. Jaro je horké a vlhké podle povahy vzduchu, léto je horké a suché podle povahy ohně, podzim je chladný a suchý podle povahy Země a zima je chladná a vlhká podle povahy vody.

(32.5) Protože každý z těchto čtyř prvků²⁵⁵⁴ má začátek, střed a konec, tak každý z těchto ročních období má začátek, střed a konec. Každé roční období má tři podmínky a roční období jsou čtyři. Když tedy vynásobíme podmínky času jedné sezóny (období), tj. tři, čtyřmi ročními obdobími, stane se z toho dvanáct <divizí>, z nichž každá se nazývá měsíc. Jeden rok připadá na dvanáct měsíců a každá <skupina> o délce tří měsíců odpovídá povaze ročního období.

(32.6) Protože dny a noci jsou částmi roku a rok je čtyř divizí, tak den a noc jsou čtyř divizí. Povaha každého rozdělení dne a noci je stejná jako u každého rozdělení roku. Protože každé roční období má tři podmínky, tak každé rozdělení dne a

---

²⁵⁵¹ 32.1

²⁵⁵² J přidává „tj. roční období“.

²⁵⁵³ Zde Abū Maʿšar používá pro prvek slovo *rukṇ*, což doslovně znamená „úhel“.

²⁵⁵⁴ J přidává glosu „Filosofové Chaldejců nazývají prvky „úhly“, a je to tak správně. Stejně jako čtyřúhelníková figura má čtyři úhly, tak se i tento svět skládá ze čtyř prvků.

noci má tři podmínky. Stejně jako se každá podmínka ročních období nazývá měsíc, tak se každá podmínka rozdělení dne a noci nazývá hodina. Vzhledem k tomu, že podmínky ročních období připadají na dvanáct měsíců, jsou podmínky rozdělení dne a noci dvanáct hodin. Celkový počet hodin dne a noci je 24 hodin a každá <skupina> tří hodin sleduje povahu rozdělení.

(32.7) První čtvrtina dne a noci, tj. tři hodiny, odpovídá povaze vzduchu a jara, tj. horku a vlhku; druhá čtvrtina dne a noci odpovídá povaze ohně a léta, tj. horku a suchu; třetí čtvrtina dne a noci odpovídá povaze země a podzimu, tj. studenu a suchu; čtvrtá čtvrtina dne a noci odpovídá povaze vody a zimy, tj. studenu a vlhku.

Třicátá třetí kapitola: o vládcích dnů a hodin.²⁵⁵⁵

(33.2) Zmínili jsme rozdělení dne a noci a důvod, proč den a noc mají 24 hodin v předchozí kapitole. Nyní se zmíníme o vládcích dnů a hodin.

(33.3a) Vládci dnů a hodin začínají prvním dnem (nedělí). Přiřadili ji k denní planetě, již je Slunce. Je tomu tak proto, že Slunce je planeta, jejímž východem nastává den a jejímž zapadáním nastává noc. Začali s ním (Slunce) a učinili ho vládcem dne, který je nazýván jménem „jednoho“, tj. „První den“ a udělali z něj vládce jeho první hodiny. Pak přidělili druhou hodinu Venuši, protože její sféra následuje sféru Slunce. Tímto způsobem přidělili vládce hodin od posloupnosti planet ve svých sférách až do návratu ke Slunci. (33.3b) | Jakmile k němu dorazil počet (Slunce), začali od něj a postupovali stejně jako při prvním kole, dokud vládci 24 hodin neskončili, což je množství jednoho dne a noci. Pak se podívali na planetu, na niž dorazilo 25. číslo. Udělali z něj vládce dne, který následoval, a učinili z něj také vládce první hodiny toho dne. Pak učinili planetu, která ji následovala ve sféře, vládcem druhé hodiny a dělali to po všechny dny.

---

²⁵⁵⁵ 33.1

(33.4a) První hodina prvního dne (neděle) patří Slunci, které je vládcem dne, druhá Venuši, třetí Merkuru, čtvrtá Měsíci, pátá Saturnu, šestá Jupiteru, sedmá na Marsu, osmá Slunci, devátá Venuši, desátá Merkuru, jedenáctá Měsíci a dvanáctá Saturnu. První hodina noci patří Jupiteru, druhá Marsu, třetí Slunci atd. Po dobu 24 hodin. 24. hodina prvního dne (neděle) patří Merkuru a 25. hodina dorazí na Měsíc. Udělali z něj vládce druhého dne (pondělí) a vládce první hodiny. Druhou hodinu přidělili Saturnu a tak dále po celé hodiny. 24. hodina druhého dne (pondělí) patří Jupiteru a následující číslo dorazí na Mars. (33.4b) | Udělali z něj vládce třetího dne (úterý) a vládce jeho první hodiny. Tak jsou známi vládci dnů. Vládcem čtvrtého dne (středa) je Merkur, vládcem pátého dne (čtvrtek) je Jupiter, vládcem dne al-Ġum'a (pátek) je Venuše a vládcem dne as-Sabt (sobota) je Saturn. Poslední hodina dne as-Sabtu (sobota), kdy je 24 hodin dokončených, patří Marsu. Pak začíná první hodina prvního dne (neděle) od Slunce, jako jste to udělali nejdříve. Počet hodin za sedm dní je 168 hodin a každá ze sedmi planet má 24 hodin jako <je> množství počtu hodin dne a noci v každém týdnu.²⁵⁵⁶

(33.5) Vězte, že začátek denních hodin je od začátku východu Slunce od východního obzoru a začátek nočních hodin je od zapadání těla Slunce podle západního obzoru. Pokud jde o jejich začátek ve dnech od prvního dne (neděle),²⁵⁵⁷ to dělají ze dvou důvodů. Zprvce proto, že astrologové z Persie a Indie začali světové dny, které používali od prvního dne (neděle). Slunce na začátku těchto dnů vyšlo v první minutě Berana z východního obzoru obydleného světa. Jedná se o pozici zvanou Kankriz.²⁵⁵⁸ Od té doby a dne počítají střední <pohyb> planet a odtud počítají roky své dávné historie. Počítáme s Kankrizem²⁵⁵⁹ jako 6 hodin podle středu země a podle starověkého Babylonu v Iráku, který je na výstupu z Eufratu, 108 stupňů, což je 7 1/5 ekválních hodin.

---

²⁵⁵⁶ H používá odpovídající ekvivalenty „prima feria“, „secunda feria“ atd., Ale píše „ „prima feria“, jehož obyčejní lidé nazývají Vládcův den“ („quem vulgus dominicum diem vocant“), a dále uvádí, že „Římané (nebo Řekové), kteří tomu rozuměli a kteří každý den nazývali podle svých vládců, a latinský jazyk si tato jména zachoval až do dnešních dnů, s malými změnami“. H zde končí část VI.

²⁵⁵⁷ ode dne Vládců dne („dies dominica“), jež Arabové nazývají První den J.

²⁵⁵⁸ Alkankadar J. Pravděpodobně Kangdez, jak je uvedeno u al-Bīrūnīho podle Nallina, uvedeno in Lemay VI, str. 600.

²⁵⁵⁹ zeměpisná délka Kankadaru J.

(33.6) Druhým důvodem je, že všichni lidé, navzdory rozdílům v jejich jazycích a náboženství, nazvali první den (neděle) jménem „jedním (jedna?)“, což je začátek čísel, a po něm je to, co nazvali názvem druhého čísla, tj. druhý den (pondělí). Stejně tak pojmenovávají všechny dny podle složení přirozených čísel, která jsou jedna, dva, tři, čtyři a pět. Z těchto důvodů začali vládci dnů a jejich hodin od neděle. Šestá část je završena chválou Boha a Jeho přízně a moci.

(33.7) Vždy to začíná nedělí, protože vznešený Bůh začal stvoření v ten den.²⁵⁶⁰

---

²⁵⁶⁰ J vynechává „Vždy to začíná... den“, což může být glosa.

VII. část²⁵⁶¹

(1.1) Sedmá část knihy úvodu do astrologie.²⁵⁶² Má devět kapitol.

(1.2) První kapitola: o podmínkách planet (v nich) samotných.²⁵⁶³

Druhá kapitola: o podmínkách planet ve vztahu ke Slunci, před ním a za ním.²⁵⁶⁴

Třetí kapitola: o podmínkách planet s ohledem na čtvrtiny sféry a jejich místa a rozsah síly jejich těl.

Čtvrtá kapitola: o vzájemném spojení planet a směsi jejich kvalit, která je mezi nimi nejsilnější a nejslabší.

Pátá kapitola: o vzájemném aspektu planet a jejich aplikaci a separaci a dalších, podobných podmínkách, které na to navazují.

Šestá kapitola: o dobrém štěstí planet a jejich síle, slabosti a špatném štěstí, a poškození Měsíce.

Sedmá kapitola: o vrhání paprsků planet podle Ptolemaiova postupu.

Osmá kapitola: o poznání let firdārií planet a jejich největších,²⁵⁶⁵ velkých, středních a malých letech.

Devátá kapitola: o povahách sedmi planet a jejich vlastním označení existujících věcí.

---

²⁵⁶¹ The Great Introduction to Astrology by Abū Maʿšar. Vol. 1. The Arabic Original and English Translation. Ed. and tr. Keiji Yamamoto, † Charles Burnett. Islamic Philosophy, Theology and Science. Texts and Studies. Ed. Hans Daiber, Anna Akasoy, Emilie Savage-Smith. Vol. 106/1. Brill. LEIDEN | BOSTON. 2019. S. 715.

²⁵⁶² J přidává „o podmínkách planet a jejich vlastním označení věcí“.

²⁵⁶³ in essentia J; o vlastnostech a vlastním stavu planet H.

²⁵⁶⁴ H vynechává „před ním a za ním“.

²⁵⁶⁵ J vynechá „největších“.

První kapitola: o podmínkách planet (v nich) samotných.²⁵⁶⁶

(1.4) ²⁵⁶⁷Výše jsme se zmínili o horké, studené, vlhké a suché povaze planet, o jejich vlastnosti v osudu a neštěstí, o mužskosti a ženskosti, denní a noční podobě a dalších věcech. V této části se zmíníme o jejich podmínkách a jejich vlastních označeních (indikacích) pro věci,²⁵⁶⁸ protože každá z nich má v sobě jiné podmínky, tj. stoupá ve svém apogeu, nebo sestupuje v něm, nebo je uprostřed rovníku tohoto kruhu, nebo se zvyšuje v pohybu, ve světle a ve velikosti, nebo se v něm zmenšuje, nebo je ve svém středním pohybu, ve světle a ve velikosti, nebo se zvyšuje v počtu nebo klesá v něm, nebo se zvyšuje ve výpočtu nebo se snižuje v něm, nebo je ve střední cestě, nebo se zvyšuje v pohybu, nebo se snižuje v něm, nebo je ve svém středním pohybu, nebo je severní a vzestupná nebo sestupná, nebo jižní a vzestupná nebo sestupná, nebo má mnoho <stupňů> šířky, nebo málo šířky, nebo nemá žádnou šířku, nebo je ve své doméně²⁵⁶⁹ nebo v jiné, nežli v té vlastní doméně.

(1.5) Co se týče výstupu planet v apogeu, když je opravená planeta v hlavě svého apogea, nebo mezi oběma jsou méně než 90 stupňů na pravé nebo levé straně, stoupá²⁵⁷⁰ od rovníku kruhu svého apogea a klesá v pohybu.²⁵⁷¹ Nejmenší pohyb je, když je přesně v čele svého apogea. Když je mezi ním a hlavou jejího apogea 90 stupňů přesně na obou stranách, je uprostřed rovníku apogea kruhu, tj. <ve svém> středním pohybu. Když míjí hlavu svého apogea o 90 stupňů, dokud nedosáhne 270 stupňů, přesně, sestupuje ze středu svého apogea zvyšuje se v pohybu.²⁵⁷²

---

²⁵⁶⁶ 1.3

²⁵⁶⁷ H přidává: „Tak, jak to bylo plánováno na začátku šesté knihy, jelikož toto rozdělení <práce> obsahovalo všechny indikace znamení, tak se posloupnost této knihy zabývá všemi indikacemi planet“.

²⁵⁶⁸ H rozlišuje mezi podstatným rozdílem, který již byl řešen, a nehodami (událostmi), které zde bude řešit.

²⁵⁶⁹ ve své doméně] in suo haiz J, fi haizehu que est vicissitudo inter diem et noctem H.

²⁵⁷⁰ J vynechává.

²⁵⁷¹ ve světle J (čtení نير za سير).

²⁵⁷² ve světle J (čtení نير za سير).

(1.6a) Pokud jde o nárůst planet ve světle a velikosti, říká se to, protože planeta někdy vypadá ve svém těle malá a někdy vypadá velká a někdy vypadá průměrně v těle. Je to vidět tímto způsobem podle její blízkosti k zemi nebo její vzdálenosti od ní. Není to tak, že by se sama o sobě stala malou nebo velkou. Když je planeta uprostřed rovníku kruhu apogea, je průměrná ve světle a velikosti. Ve svém těle je nejprůměrnější, když je, kromě toho, co jsme zmínili, uprostřed rovníku kruhu svého epicyklu. Když stoupá od středu rovníku kruhu apogea, klesá ve světle a má malou velikost. (1.6b) | Nejmenší ve světle a velikosti a <největší ve> vzdálenosti od země je, když je v krajní výšce kruhu svého apogea. Je vhodné,²⁵⁷³ aby to bylo tak, když je také ve vrcholu (apexu) kruhu svého epicyklu. Když sestupuje ze středu rovníku kruhu apogea, zvyšuje se ve světle a velikosti. Když je v opozici vůči vrcholu (apexu) kruhu svého apogea, zvětšuje se nejvíce ve světle a velikosti a je největší ve světle a velikosti svého těla a nejbližší k Zemi, když je, navíc k tomu, v perigeu svého epicyklického kruhu.

(1.7) Také tři horní planety se nazývají zvětšující se ve světle a zmenšující se v něm,²⁵⁷⁴ jak se říká o Měsíci, protože když míjejí Slunce, dokud nejsou naproti němu, nazývají se „zvětšující se ve světle“ a od tohoto bodu po jejich spojení s ním se nazývají zmenšující se ve světle, s výjimkou toho, že první, jež jsme zmínili výše, je smluveno (dohodnuto). (?)

(1.8) Zvyšování a snižování počtu nebo nezvyšování a nesnižování je známo ze dvou dělení²⁵⁷⁵ počtu rovnice planet v řešených zīghes.²⁵⁷⁶ První ze dvou divizí²⁵⁷⁷ roste z jednoho stupně²⁵⁷⁸ na 180²⁵⁷⁹ a druhé klesá z 360 na 180.²⁵⁸⁰ Když je

---

²⁵⁷³ J implikuje **واقع** : „e venerit“. **واقف** by dalo „convenerit“.

²⁵⁷⁴ J přidává „alio modo“ („jiným způsobem“).

²⁵⁷⁵ linií J.

²⁵⁷⁶ canones constituti J, fi ziget H. Pravděpodobně az-zīghu l-maḥlūl fi-s-Sindhind zmíněné in Ibn an-Nadīm, Fihrist, trans. B. Dodge, II, 659.

²⁵⁷⁷ první linie J.

²⁵⁷⁸ od 0 („a t.“) H.

²⁵⁷⁹ J přidává „a nazývá se zvýšený“.

²⁵⁸⁰ J přidává „a nazývá se snížený“.

požadovaná hodnota v rovnici nalezena v první divizi, nazývá se zvyšováním počtu, a když ve druhé divizi, nazývá se snižováním počtu. Když je přesně 180, nezvyšuje ani nesnižuje.

(1.9) Výpočet se zvyšuje tak, že výsledek z její rovnice se přičte k její střední poloze na konci operace. Snižování je to, co se od ní odečítá. Její střední cesta spočívá v tom, že nemá žádnou rovnici, která by se přičítala k její střední poloze nebo se od ní odečítala. Když je to tak, planeta²⁵⁸¹ je na nakloněné kouli, v dráze Slunce, ve stejné minutě nebo přesně v její opačné minutě. Co se týče Venuše,²⁵⁸² když je skutečná poloha Slunce snížena ze střední polohy a nezůstává nic nebo zůstává přesně 180 stupňů, je se Sluncem ve stejné minutě a nemá rovnici.

(1.10) Zvýšení pohybu těchto pěti planet spočívá v tom, že každá²⁵⁸³ se pohybuje více než je její průměrný pohyb. Snížení jejího pohybu spočívá v tom, že se pohybuje méně než je její střední pohyb, a je ve svém středním pohybu, když je její pohyb jako její střední pohyb. Pokud jde o Venuši a Merkur,²⁵⁸⁴ jejich průměrný pohyb za jeden den v určitou dobu není jako jejich průměrný pohyb toho dne. Podmínky pohybu každé z nich jsou známy z úvah: pokud je pohyb jedné z nich v jeden den větší než pohyb²⁵⁸⁵ Slunce v daný den, je rychlá v pohybu a zvyšuje se v něm. Pokud je menší než jeho²⁵⁸⁶ pohyb, je pomalá v pohybu a klesá v něm. Pokud je to přesně jako²⁵⁸⁷ pohyb Slunce, pak je to v jejím středním pohybu.

---

²⁵⁸¹ superiorní planety H.

²⁵⁸² inferiorní planety H.

²⁵⁸³ H přidává „superiorní planeta“.

²⁵⁸⁴ inferiorní planety H.

²⁵⁸⁵ střední pohyb J.

²⁵⁸⁶ J přidává „střední“.

²⁵⁸⁷ J přidává „střední“.

(1.11) Vězte, že když opravujete pět planet v zīḡ Persie a Indie²⁵⁸⁸ a jedna ze dvou je v prvním nebo čtvrtém sektoru,²⁵⁸⁹ je pomalá a jedna používá rychlý kardaḡāt.²⁵⁹⁰ Je-li ve druhém nebo třetím sektoru, je rychlá a jedna používá pomalý kardaḡāt.²⁵⁹¹

(1.12) Planeta je severní, když prochází hlavou svého uzlu,²⁵⁹² dokud nedosáhne svého ocasu. Je jižní, když prochází ocasem svého uzlu, dokud nedosáhne své hlavy. Když je v úhlu 90 stupňů přesně od hlavy nebo ocasu uzlu, nachází se v maximální šířce ve svém směru a jakmile se přiblíží k jedné ze dvou, její šířka se zmenší. Pokud je u některého z nich, nemá žádnou šířku.

(1.13) Doména²⁵⁹³ je, když mužská planeta je ve dne nad zemí a v noci pod zemí v mužském znamení. Pokud se jedná o ženskou <planetu>, pak je to tím, že je ve dne pod zemí a v noci nad zemí v ženském znamení, kromě samotného Marsu; protože je to naopak vůči tomu, co jsme zmínili.²⁵⁹⁴ Když je planeta v tomto stavu, je ve své doméně a má silnou povahu, což naznačuje umírněnost a spolehlivost. Pokud se jedna z <podmínek>, kterou jsme zmínili, zmenšuje, zmenšuje se z podstaty umírněnosti, a pokud je zcela opačná, je v protikladu k její doméně a naznačuje poškození a opak umírněnosti.

---

²⁵⁸⁸ bizich Persarum aut Indorum H. Písař ho MS C přidal výše: زنج السندھند a زنج الشاہ (Zīḡ al-Šāh a Zīḡ al-Sindhind)

²⁵⁸⁹ J přidává „tj. v prvním nebo čtvrtém kvadrantu kruhu“.

²⁵⁹⁰ fi alcardaget azerea, scilicet in sectionibus festinis H. Slovo pochází ze sanskrtského slova kramajyā.

²⁵⁹¹ fi alcardaget albatia, tardis H. H přidává „což jsme dostatečně vysvětlili v našem překladu astronomických tabulek al-Khwārizmīho“.

²⁵⁹² hlava svého uzlu] suum geuzahar J, Draconis caput H.

²⁵⁹³ Haiz stellarum au haliē, vicissitudo H. H je srovnávající حلیٰ سحر or حلیٰ : : viz Abū Ma'šar, Religions and Dynasties, II, řádek 359, a al-Qabīṣī, s. 389, pozn. 3.

²⁵⁹⁴ kromě Marsu, jehož noc mírní H.

²⁵⁹⁵Druhá kapitola: o podmínkách planet ve vztahu ke Slunci, před ním a za ním.²⁵⁹⁶

(2.2) Planety mají různé podmínky²⁵⁹⁷ vzhledem ke Slunci podle jejich blízkosti k němu nebo jejich vzdálenosti od něj. Saturn, Jupiter a Mars, od okamžiku jejich odchodu od²⁵⁹⁸ Slunce k jejich opozici vůči němu, minutu za minutou, jsou napravo od něj. Od doby, kdy jsou naproti němu v opozici,²⁵⁹⁹ dokud se k němu nepřipojí, jsou nalevo od něj. Venuše a Merkur jsou od svého odchodu od²⁶⁰⁰ Slunce, zatímco jsou ve východní oblasti retrográdní, dokud nezačnou s přímým pohybem, poté spěchají, dosáhnou Slunce²⁶⁰¹ a spojují se s ním, jsou oba napravo od něj. Od svého odchodu odtud²⁶⁰² jsou v přímém pohybu západním směrem, dokud nezůstanou na západě, retrográdní, Slunce k nim dorazí, a spojí se, oba jsou nalevo od něj. Měsíc je od okamžiku svého odchodu od něj²⁶⁰³ až do okamžiku, kdy je s ním v opozici, nalevo od něj, a když přejde svou opozicí²⁶⁰⁴ k němu, dokud se s ním nespojí, je napravo od něj. Ale ve vztahu k tomu mají různé podmínky.

(2.3) Tři superioriorní <planety> mají 17 podmínek. První je spojení planet se Sluncem ve stejné minutě. Když je planeta 16 minut před nebo po samotném okamžiku spojení, nazývá se to „v srdci“.²⁶⁰⁵ Tyto minuty se jí udělují, protože množství orbisu Slunce je přibližně 32 minut. To je rozděleno na dvě poloviny. Největší množství, jehož dosáhne orbis Slunce, je asi

---

²⁵⁹⁵ 2.1

²⁵⁹⁶ H vynechává „před ním a za ním“.

²⁵⁹⁷ náhodné ovlivnění H.

²⁵⁹⁸ ve spojení s JH (čtení **مقارنة** za **مفارقة**) passim.

²⁵⁹⁹ J vynechává „němu“.

²⁶⁰⁰ spojení s J.

²⁶⁰¹ J: „Slunce k nim dosáhne“.

²⁶⁰² spojení s J.

²⁶⁰³ spojení s J.

²⁶⁰⁴ preventio J.

²⁶⁰⁵ zamim JH.

34 minut.²⁶⁰⁶ Pokud jsou minuty mezi planetami a Sluncem v jednom ze dvou směrů pod polovinou nebo menší než jeho orbis, v té době jsou „v srdci“,²⁶⁰⁷ což naznačuje dobré štěstí.

(2.4a) Když je Slunce od nich separováno více než polovinou těchto minut ve směru, ve kterém jsou, planety dospějí ke druhé podmínce, a na východě se jim říká „spálení pod paprsky Slunce“ na východě.²⁶⁰⁸ Saturn a Jupiter jsou spáleni, dokud se od nich Slunce²⁶⁰⁹ neoddělí (neseparuje) od šesti stupňů, a podobně Mars, dokud se od něj neoddělí (neseparuje) Slunce od 10 stupňů. Když tyto tři planety dokončí tyto stupně, projdou spálením a změní se na třetí podmínku²⁶¹⁰ a budou nazývány pouze „pod paprsky“. Odtamtud začínají stoupat východně a jsou vhodné pro své největší roky a²⁶¹¹ *dastūrīya*,²⁶¹² a zůstávají v tomto stavu, dokud mezi Saturnem a Jupiterem a Sluncem není 15 stupňů, a mezi Marsem 18 stupňů. Když dokončí tyto stupně, splní své tři podmínky.²⁶¹³ (2.4b) | Poté se jim říká východní a mocné ve své východnosti. Od doby svého odchodu od Slunce, dokud nedosáhly těchto stupňů za těchto tří podmínek, se jim v perštině říká *kinārrūziya*.²⁶¹⁴ Pokud nazýváme tyto tři planety v tomto čase východní, nemyslíme tím, že jsou vidět na východě, protože jedna²⁶¹⁵ z nich je někdy²⁶¹⁶ vidět v jednom z klimat před tím, než je separovaná od Slunce tímto počtem stupňů, a někdy je nějaká z nich vidět v této době, a někdy jedna z nich je vidět poté, ale jejich východností máme na mysli, že se odchyľují od síly těla Slunce, takže když přijdou na stupně, které jsme zmínili, změní se na čtvrtou podmínku, která se

---

²⁶⁰⁶ Velikost sluneční orbisu je minimálně 32 bodů, maximálně 34 bodů.

²⁶⁰⁷ zamim J.

²⁶⁰⁸ H vynechává „na východě“.

²⁶⁰⁹ J vynechává „Slunce“.

²⁶¹⁰ passio H.

²⁶¹¹ J vynechává „roky a“.

²⁶¹² addostoriah J, duzturie quod in Genezie Tractatu explanamus H.

²⁶¹³ třetí podmínku J.

²⁶¹⁴ J vynechává „Od doby ... perštině“; Que quamdiu infra tres primas affectiones morantur persica lingua Kenezduria nuncupantur H.

²⁶¹⁵ J má v této části „nějaká“ v množném čísle.

²⁶¹⁶ J vynechává.

nazývá „mocný duch východnosti“,²⁶¹⁷ objevení a viditelnost. (2.4c) | Zůstávají v tomto svém stavu, dokud mezi nimi a Sluncem není 60 stupňů, tj. počet stupňů sextilního aspektu, a do doby, kdy je mezi nimi tento počet stupňů, jsou na východ, <jejich> *dastūrīya* a být vpravo od Slunce je nejmocnější. Když tyto stupně projdou, změní se na pátou podmínku a nazývají se „slabé ve východnosti“ a jejich bytí napravo od něj²⁶¹⁸ a *dastūrīya* zeslábně. Zůstávají stejné, dokud mezi nimi a Sluncem není 90 stupňů, což je rozsah kvartilního aspektu. Poté se jim neříká východní, protože když slunce vystoupá a mezi nimi a těmito planetami je více než tento počet stupňů, přecházejí do západní čtvrti.

(2.5a) Když projdou těmito stupni, změní se na šestou podmínku a nazývají se „po východnosti“, dokud nejsou stacionární, a zatímco jsou v první stanici, jsou v sedmé podmínce. Když jsou retrográdní, jsou v osmé podmínce až do opozice. Když jsou naproti (v opozici) Slunci, jsou v deváté podmínce. Když jsou naproti Slunci, Peršané nazývají tři vyšší planety „kināršabī opozice“.²⁶¹⁹ Poté, dokud jsou retrográdní, jsou v desáté podmínce. Když je stacionární pro svůj přímý pohyb, je v jedenácté podmínce. Když začne přímý pohyb, je ve dvanácté podmínce, dokud mezi ní (planetou) a ním (Sluncem) není 90 stupňů. Když dosáhne tohoto počtu stupňů, změní se na třináctou podmínku a bude se jí říkat²⁶²⁰ „naklánějící se na západ“, protože když zapadá Slunce, (planeta) odchází ze středu nebe západním směrem a zůstává v tomto stavu, dokud mezi ní (planetou) a ním (Sluncem) není 60 stupňů.²⁶²¹ (2.5b) | Poté se změní na čtrnáctou podmínku a nazývá se západní. Zůstává stejná, dokud mezi Saturnem a Jupiterem a ním²⁶²² není na západě 22 stupňů a mezi ním a Marsem 18 stupňů. Když mají tyto stupně, mění se na patnáctou podmínku a říká se, že jsou v zapadajících stupních, dokud mezi nimi a Sluncem nebude 15 stupňů. Když dosáhnou těchto stupňů, změní se na šestnáctou podmínku a jsou

---

²⁶¹⁷ Říká se o nich, že jsou silné v samotné východnosti J, ve čtvrté vlastnosti jsou nazývány srdcem a duší východu H.

²⁶¹⁸ Slunce J.

²⁶¹⁹ J vynechává „Když jsou naproti Slunci, Peršané... opozice“, persica lingua kenerci mukabala H.

²⁶²⁰ J vynechává „a bude se jí říkat“.

²⁶²¹ Slunce J.

²⁶²² Slunce J.

nazývány „pod paprsky“ a nejsou dobré pro své největší roky, a v perštině se jim říká „kināršabī západnosti“²⁶²³ z tohoto stavu do jejich spojení se Sluncem. Zůstávají nazývány pouze „pod paprsky“, dokud mezi Saturnem a Jupiterem a ním²⁶²⁴ není šest stupňů, a mezi ním a Marsem 10 stupňů. Zde se mění na sedmnáctou podmínku a říká se jim „spálené pod paprsky“. Zůstávají v tomto stavu, dokud se nezmění na hranici²⁶²⁵ nazvanou „v srdci“.

(2.6a) Venuše a Merkur mají vůči Slunci 16 podmínek. První je, když jsou se Sluncem a mezi nimi je několik minut na straně, ve které jsou, v množství toho, co se nazývá „v srdci“.²⁶²⁶ Když projdou těmito minutami na východ, změní se na druhou podmínku a nazývají se „spálené“, dokud mezi nimi a Sluncem není až sedm stupňů. Zejména Venuše je někdy vidět na východě nebo na západě, když je se Sluncem ve stejné minutě, a někdy je to tak, když je ve své maximální šířce.²⁶²⁷ Je to proto, že její maximální šířka prochází 8 stupňů a 56 minut podle toho, co Ptolemaios hlásil.²⁶²⁸ Když je Venuše v tomto stavu ve své maximální šířce a viditelnosti, nenazývá se spálená, ale nazývá se viditelná, dokud její šířka není do sedmi stupňů, a je poblíž Slunce v šířce, takže ji není vidět; pak se jí říká „spálená“. Když jsou (Venuše a Merkur) separovány od Slunce o sedm celých stupňů délky, projdou spálením, jsou nazývány „pod paprsky“. Dorazí na začátek svého objevení ve východnosti a jsou vhodné pro to, aby daly své největší roky a *dastūrīya*,²⁶²⁹ dokud mezi nimi a Sluncem nebude 12 stupňů. (2.6b) | Když tyto stupně dokončí, změní se na čtvrtou podmínku, tj. podmínku mocné východnosti. Zůstávají v tomto stavu, dokud nejsou stacionární. Když jsou stacionární, jsou v páté podmínce. Když začínají s přímým pohybem na východě, jsou v šesté podmínce, dokud nejsou rychlé a blízké Slunci. Když je mezi nimi a Sluncem na východě 12 stupňů, změní se na sedmou podmínku a nazývají se pouze „pod paprsky“, dokud mezi nimi a ním (Sluncem) není šest

---

²⁶²³ J vynechává „a říká se jim... v perštině“, que due persica lingua kenerci tagrib nuncupantur H.

²⁶²⁴ samotným Sluncem J.

²⁶²⁵ podmínku J.

²⁶²⁶ absurdi J.

²⁶²⁷ J glosuje: „tj. když je její šířka větší než může být“.

²⁶²⁸ Almagest XIII, 4 dává Venuši maximální šířku o něco více než 5° v perigeu a o něco méně než 5° v apogeu.

²⁶²⁹ adduztoria que est dextratio J.

stupňů.²⁶³⁰ V tom okamžiku se změní na osmou podmínku a nazývají se „spálené pod paprsky“, dokud nedorazí do srdce.²⁶³¹ (2.6c) | Když jdou do srdce²⁶³² Slunce, změní se na devátou podmínku. Když projdou danými minutami na západ, změní se na desátou podmínku a v tomto stavu se nazývají spálené, dokud mezi nimi a Sluncem na západě není 7²⁶³³ stupňů. Poté se změní na jedenáctou podmínku a říká se jim „pod paprsky“, dokud mezi nimi a ním nebude 15 stupňů. Když překročí tyto stupně, změní se na dvanáctou podmínku, pokud se pohybují přímo (direkčně) na západ. Když jsou stacionární, jsou ve třinácté podmínce. Když jsou retrográdní, jsou ve čtrnácté podmínce, dokud nejsou blízko Slunce a mezi nimi a ním je 15 stupňů. (2.6d) | Pak se v tom okamžiku změní na patnáctou podmínku a budou se nazývat „pod paprsky“, dokud mezi nimi a ním nebude 7 stupňů. V tom okamžiku se změní na šestnáctou podmínku a říká se jim „spálené“, dokud nedojde k první podmínce srdce.²⁶³⁴ Poté, co se tyto dvě planety oddělily od Slunce, jsou na východě a retrográdní, a nazývají se „kinārrūziya²⁶³⁵ východnosti a retrogradity“,²⁶³⁶ dokud nejsou od něj separovány o 12 stupňů. Když začínají přímý pohyb a jsou v blízkosti Slunce z tohoto směru, a jsou rychlejší než Slunce v pohybu a je 12 stupňů nebo méně mezi nimi a ním, dokud se nespojí a mají přímý pohyb, říká se jim „kinārrūziya²⁶³⁷ východnosti a přímého pohybu“. ²⁶³⁸ (2.6e) | Když projdou Sluncem na západ a mají přímý pohyb,²⁶³⁹ nazývají se „kināršabiya²⁶⁴⁰ západnosti a přímého pohybu“, ²⁶⁴¹ dokud mezi nimi a ním není 15 stupňů. Když jsou na západě stacionární a retrográdní a Slunce k nim dosáhne,

---

²⁶³⁰ Slunce J.

²⁶³¹ jsou sjednocené se Sluncem J.

²⁶³² jsou sjednocené s J.

²⁶³³ 9 J.

²⁶³⁴ sjednocení se Sluncem J.

²⁶³⁵ in visione J.

²⁶³⁶ Perse nekbezduria atasric (orientalitis) warujo (retrogradationis) dicunt H.

²⁶³⁷ in visione J.

²⁶³⁸ kenerci tasric (orientalitis) wa iztikama (et directionis) H.

²⁶³⁹ J vynechává „a mají přímý pohyb“.

²⁶⁴⁰ in similitudine J.

²⁶⁴¹ kenerci atagrib wa iztikama (occidentalitis et directionis) H.

a je mezi nimi a ním 15 stupňů nebo méně, dokud se k němu nepřipojí, říká se jim „kināršabiya²⁶⁴² západnosti a retrogradity“. ²⁶⁴³

(2.7a) Měsíc má 16 podmínek vzhledem ke Slunci. První je, když je s ním (Slunce) a před ním nebo za ním množství těch minut, které jsme zmínili o planetě, když je mezi ní a ním (Sluncem) stejné množství;²⁶⁴⁴ se tomu říká „v srdci“. ²⁶⁴⁵ Když míjí tyto (minuty) na západ, mění se na druhou podmínku a nazývá se „spálený“. Je v tomto stavu, dokud není 6 stupňů mezi ním a jím,²⁶⁴⁶ protože²⁶⁴⁷ je nejbližší ke Slunci, když je viděn na rovníku znamení, které je nejdelší v rostoucích časech, kdy dochází k dokončení těchto stupňů mezi ním a jím, a není vidět, když je uvnitř těchto stupňů. (2.7b) | Když projde těmito stupni, změní se na třetí podmínku a říká se mu „pod paprsky“, dokud jej od něj na západě neoddělí 12 stupňů. Když projde těmito stupni, změní se na čtvrtou podmínku a je v této podmínce, dokud jej od něj neoddělí 45 stupňů, tj. když je v jeho těle čtvrtina jeho světla. Když překročí tyto stupně, změní se na pátou podmínku, až je mezi ním a jím 90 stupňů. Když překročí tyto stupně, změní se na šestou podmínku, kdy je mezi ním a jím 135²⁶⁴⁸ stupňů,²⁶⁴⁹ tj. když jsou v jeho těle tři čtvrtiny světla. Když projde těmito stupni, změní se na sedmou podmínku, dokud nebude 12 stupňů před opozicí. Když jsou tyto stupně mezi ním a opozicí vůči němu (Slunci),²⁶⁵⁰ změní se to na osmou podmínku, dokud nebude v opozici s ním. (2.7c) | Když je v opozici, změní se na devátou podmínku. Když přejde opozici, změní se na desátou podmínku a je v této podmínce, dokud není oddělen od opozice vůči němu²⁶⁵¹ o 12 stupňů. Když je projde, změní se na

---

²⁶⁴² J vynechává „západnosti a přímého pohybu... kināršabiya“.

²⁶⁴³ kenerci atagrib wa rujo (occidentalitatis et retrogradationis) H.

²⁶⁴⁴ mezi planetami a Sluncem J.

²⁶⁴⁵ sjednocení J.

²⁶⁴⁶ Slunce.

²⁶⁴⁷ robedau (tj. quarta luminis) H.

²⁶⁴⁸ 115 J.

²⁶⁴⁹ amphicirton H.

²⁶⁵⁰ J vynechává „němu“.

²⁶⁵¹ J vynechává „němu“.

jedenáctou podmínku a je v tomto stavu, dokud z jeho těla nezmizí čtvrtina světla.²⁶⁵² To je, když je vzdálený od opozice vůči němu o 45 stupňů. Když je projde, změní se na dvanáctou podmínku, dokud²⁶⁵³ nebude oddělen od opozice vůči němu o 90 stupňů, a polovina světla zůstane v jeho těle. Když jimi projde,²⁶⁵⁴ změní se na třináctou podmínku, dokud mezi ním a jím nebude 45 stupňů,²⁶⁵⁵ a v jeho těle zůstane čtvrtina světla. (2.7d) | Když jimi prochází, mění se na čtrnáctou podmínku a v tomto stavu zůstává, dokud mezi ním a jím na východě není 12 stupňů. Je-li od něj <vzdálený> o stejný počet stupňů, změní se na patnáctou podmínku, tj. je pod paprsky, a zůstane v tomto stavu, dokud mezi ním a jím nebude 6 stupňů. Pokud jsou mezi nimi tyto stupně, změní se na šestnáctou podmínku a nazývá se „spálený“ a zůstane v této podmínce, dokud není počet těch minut, které se nazývají²⁶⁵⁶ „v srdci“. ²⁶⁵⁷ Každá z těchto podmínek má indikace pro věci, které zmíníme v naší knize²⁶⁵⁸ na místech, kde je nutné je zmínit.

---

²⁶⁵² ad secundum luminis dodrantem H.

²⁶⁵³ a to se stane, když J.

²⁶⁵⁴ těmito stupni J.

²⁶⁵⁵ Slunce J.

²⁶⁵⁶ jimž se říká J.

²⁶⁵⁷ sjednocení J.

²⁶⁵⁸ J vynechává „v naší knize“.

²⁶⁵⁹**Třetí kapitola: o podmínkách planet s ohledem na čtvrtiny sféry a jejich místa a rozsah síly jejich těl.**²⁶⁶⁰

(3.2) Planety mají čtyři podmínky, pokud jde o čtvrtiny sféry a dvanáct míst. První je, když (planeta) postupuje nebo ustupuje²⁶⁶¹ ve čtvrtích sféry. Druhou je situace, kdy se nachází na jednom z míst sféry, jimiž jsou kardinály. Třetí je, když je na místě, které následuje kardinály. Čtvrtou je, když je na kadentních místech. Když je každá planeta v pozici ve znameních, její tělo má sílu nad určitým počtem stupňů před a po ní. Síla těla Slunce je 15 stupňů před ním a stejný <počet> stupňů za ním. Síla těla Měsíce je 12 stupňů před ním a stejný <počet> stupňů za ním. Síla těl Saturna a Jupitera je 9 stupňů před nimi a stejný <počet> stupňů za nimi. Síla těla Marsu je 8 stupňů před ním a stejně za ním. Síla těl Venuše a Merkuru je 7 stupňů před nimi a stejně za nimi.

Čtvrtá kapitola: o vzájemném spojení planet a směsi jejich kvalit, která je mezi nimi nejsilnější a nejslabší.²⁶⁶²

(4.2a) Každá ze sedmi planet má v určité době konjunkci s ostatními a má aspekt s danými znameními vzdálenými od ní. Konjunkce <planety> je, když je jedna <planeta> s druhou ve znamení, v němž jsou.²⁶⁶³ Ale někdy spojují také jednu z fixních hvězd, nebo jednu z mlhovin,²⁶⁶⁴ nebo jejich vlastní vzestupný nebo sestupný uzel nebo uzly jiných, nebo spojují paprsky jedné z planet, nebo jedné z částí, nebo dodekatemoria. O planetě se říká, že je ve spojení s jinou na základě toho, co jsme zmínili, když jsou obě ve stejném znamení. Nejsilnější indikace jejich konjunkce je situace, kdy je mezi nimi před

---

²⁶⁵⁹ 3.1

²⁶⁶⁰ orbisy J, těla Jrev passim.

²⁶⁶¹ Viz VI, kapitola 26 výše.

²⁶⁶² 4.1

²⁶⁶³ K jejich konjunkci dochází, když jsou v jednom znamení J. H začíná kapitolu tímto způsobem: „Spojení („conventus“) planet, které nazývají „suhvězdí“ („constellationes“), se dějí mnoha různými způsoby. Neboť dvě nebo více planet jsou ve spojení, právě tělesně, nyní svými paprsky, tehdy ve stejných znameních, teď ve stejných stupních znamení“.

²⁶⁶⁴ H vynechává „nebo jednu z mlhovin“.

nebo za nimi 15 stupňů nebo méně. (4.2b) | Těla²⁶⁶⁵ sedmi planet mají na svých pozicích určitou sílu, kterou jsme zmínili v předchozí kapitole. Takže když počet stupňů mezi nimi v jejich konjunkci činí polovinu těla každé nebo méně, před nebo za ní, je indikace o jejich konjunkci nejzřetelnější. Pokud je jedna z nich ve stupních síly těla té druhé, ale druhá není smíchána se stupni síly těla této planety, její konjunkce je pro jejich indikaci slabší.

(4.3a) Např. když jsou Saturn a Měsíc ve stejném znamení a vzdálenost mezi nimi je do 12 stupňů před nebo za nimi, je Saturn v moci těla Měsíce, ale Měsíc není v moci Saturnova těla, dokud není mezi nimi o něco méně než 9²⁶⁶⁶ stupňů. Když je každá z nich v moci těla té druhé, projeví se jejich konjunkce jako silná. Pokud jsou navíc ve stejné hranici, mají nejsilnější indikaci. Když se jedna z nich přiblíží ke druhé, síla toho, co označují (indikují), se zvyšuje. Když se jejich těla setkají, jsou na nejzazší hranici indikace dobra a zla. (4.3b) | Když se jedna z nich separuje od druhé, jejich indikace zeslábne a čím více jsou od sebe vzdálené, tím slabší je jejich indikace, dokud jedna z nich nevyjde ze znamení, ve kterém je ta druhá. Když je mezi nimi množství poloviny těla každé z nich a jedna z nich směřuje ke druhé, jejich indikace je silnější, než když je mezi nimi takové množství stupňů a jedna z nich se separuje od druhé. Když jsou obě planety ve dvou odlišných znameních a každá z nich je v moci těla té druhé - počtem stupňů -, ²⁶⁶⁷ nejsou nazývány „ve spojení“ z důvodu odlišnosti jejich znamení, ale říká se, že jedna z nich je v moci těla druhé. Vzhledem ke míšení moci²⁶⁶⁸ jejich těla ukazují něco málo z toho, co indikují při konjunkci.

(4.4) Pokud jde o stálice, starověcí autoři nepřidělili množství jejich tělům. Takže když jedna ze sedmi planet se spojuje určitou fixní hvězdou a je mezi nimi množství poloviny těla nebo méně jedné z těchto sedmi planet, fixní hvězda je

---

²⁶⁶⁵ Koule (orbisy) J.

²⁶⁶⁶ 8 J.

²⁶⁶⁷ J přidává „uvedeno dříve“.

²⁶⁶⁸ J vynechává „moci“.

v moci jejího těla. Situace je stejná, pokud jde o sílu jejich těl, když jsou ve spojení s jednou z mlhovin, se vzestupnými nebo sestupnými uzly nebo s jinými věcmi, které jsme zmínili.

(4.5) ²⁶⁶⁹Někteří lidé si mysleli, že když se obě planety spojí, spojí se ve svých tělech ve stejné pozici ve sféře. To, co <myslí> tím, že <planety> jsou „ve spojení“, je to, že jedna z nich obléhá²⁶⁷⁰ druhou, protože jedna z nich je vyšší než druhá a její sféra se liší od sféry ostatních. Takže jedna z nich je postavena vůči druhé a jsou naproti²⁶⁷¹ do stejné pozice ekliptického kruhu a pohybují se přes stejný azimut.²⁶⁷² Takže pozorovatel by si myslel, že jsou²⁶⁷³ ve spojení, navzdory jejich vzdálenosti od země a velké vzdálenosti ve výšce mezi nimi. Z tohoto důvodu říkáme, že výklad spojení je „obléhání“.²⁶⁷⁴

(4.6) Někteří lidé tvrdili, že když se obě planety spojí, přirozená indikace každé z nich se jednotlivě zruší a z jejich spojení nastane indikace něčeho odlišného od jejich přirozeností. Rozvinuli to jako argument pro to, že když se dvě existující věci kolem nás spojí a smíchají, třetí věc, odlišná od těch dvou, vznikne z jejich směsi a obě mají vliv na jejich povahu prostřednictvím jejich směsi, a nikoliv jednotlivě. Např. když se voda a víno spojí a smíchají, jejich podstata a esence se zničí a vznikne třetí věc, která se od nich smísí a odliší se od nich v podstatě a v povaze.²⁶⁷⁵ Mnoho existujících věcí je takových.

---

²⁶⁶⁹ J přidává „To by se nemělo opomenout zmínit“. H vynechává tento odstavec.

²⁶⁷⁰ in directo J.

²⁶⁷¹ in directo J.

²⁶⁷² cemt J.

²⁶⁷³ Zdá se, že pozorovateli jsou J.

²⁶⁷⁴ Předběžný překlad.

²⁶⁷⁵ stejně jako když je voda smíchána s vínem („limpha mero permixta“), jak ji voda ochlazuje, infikuje a ničí její přirozenost, a naopak H.

(4.7a) Říkáme, že i když jsou tyto dvě věci smíchány a jedna z nich smícháním zničí esenci té druhé, přesto se kvalita každé z nich nachází v jejich směsi, stejně jako se v nich nachází jednotlivě.²⁶⁷⁶ To je důvod, proč když člověk pije směs vody a vína, víno ho opojuje svou horkou povahou a vlastnostmi, zatímco voda s ním smíchaná zvlhčuje tělo. Stejný případ se vyskytuje také v drogách smíchaných mezi sebou, jako je teriak. Ten totiž rozpouští koliku²⁶⁷⁷ kvůli horkým a rozpouštějícím se drogám v sobě, a omezuje rozdíl, kvůli znečitlivujícím a²⁶⁷⁸ omezujícím drogám uvnitř. Také říkáme, že k míšení jejich těl dochází u těchto nižších²⁶⁷⁹ a tekutých těl, jen proto, že když se spojí a smíchají, jedno z nich zničí druhé, podstata každého z nich je zrušena a třetí věc - odlišná, než-li ony - vzniká podle nich. (4.7b) | Avšak vyšší těla se od toho liší, protože když se spojí, nejsou vzájemně smíchána ve své podstatě a jedno z nich nezničí druhé, ale zůstávají ve svém těle a povaze ve stejném stavu,²⁶⁸⁰ a když jedno z nich je opačné vůči druhému a jejich pohyb je přes stejný azimut,²⁶⁸¹ jsou smíchána pouze jejich vlastnostmi.²⁶⁸² Neboť tedy jejich povaha zůstává stejná, indikace každé z nich je ve spojení patrná, stejně jako je patrná jednotlivě v nich. A díky směsici jejich kvalit a jejich pohybu po našem azimutu vzniká pro ně třetí druh indikace.²⁶⁸³ (4.7c) | Podle blízkosti nebo vzdálenosti mezi nimi, jejich postavení vzhledem k povaze jejich znamení, jejich stavu vzhledem k místům sféry a aspektu planet s nimi, se na tomto světě při každé příležitosti vyskytuje mnoho různých věcí indikací jejich konjunkce, které se liší od toho, co se děje jindy. A čím více se planety spojují, tím více jsou jimi věci ovlivněny.²⁶⁸⁴ Starověcí spisovatelé vysvětlili tyto indikace spojení planet mezi sebou ve svých knihách.²⁶⁸⁵

---

²⁶⁷⁶ jednotlivě] před smícháním J.

²⁶⁷⁷ Jrev vysvětluje „nemoc žaludku, která člověku neumožňuje strávit jídlo“.

²⁶⁷⁸ J vynechává „rozdíl, kvůli znečitlivujícím a“.

²⁶⁷⁹ trpících J.

²⁶⁸⁰ J přidává „tj. v jejich původním stavu“.

²⁶⁸¹ cement J.

²⁶⁸² J přidává „postupně („paulatim“)“.

²⁶⁸³ J vynechává „Neboť ... pro ně“.

²⁶⁸⁴ H vynechává „A čím více ... jimi jsou ovlivněny“.

²⁶⁸⁵ Starověk sleduje tyto účinky v různých knihách H.

(4.8a) Když se planety spojí, mají dvě podmínky. První je směsicí kvalit té druhé; druhá je moc jedné nad druhou. Směs jejich vlastností se vztahuje k jejich povaze (vlastnostem) tepla, chladu, sucha a vlhka. Ty se poznají podle pěti věcí: zaprvé, podle jejich (planet) vlastní povahy; zadruhé, podle jejich výstupu nebo sestupu v kruhu jejich apogea;²⁶⁸⁶ zatřetí, jejich postavením vzhledem k povaze jejich znamení, začtvrté, jejich postavením vůči Slunci, a zapáté, jejich postavením ve čtvrtích sféry. Zmínili jsme se o nich ve čtvrté části naší knihy;²⁶⁸⁷ a na dalších místech. (4.8b) | Síla planet v době konjunkce je <rozpoznána> podle stavu každé z nich při vzestupu nebo sestupu v kruhu jejich apogea (epicyklu) a nakloněného kruhu (excentrický). Ta, která je blíže k vrcholu kruhu svého apogea, je silnější, nežli ta, která je dále. Ta, která je severní a vzestupná a má větší šířku, je silnější, nežli ta, která je severní, vzestupná a má menší šířku. Ta, která je severní a stoupající (vzestupná), je silnější, nežli ta, která je severní a²⁶⁸⁸ klesající. Ta, která je severní, je silnější, nežli ta, která je jižní. Ta, která je jižní a stoupající, je silnější, nežli ta, která je jižní a²⁶⁸⁹ sestupující. A ta, která je jižní a má menší šířku, je silnější, nežli ta, která je jižní a má větší šířku. (4.8c) | Sedm planet má nad sebou tyto síly a slabosti.²⁶⁹⁰ Pokud jde o spojení planety s fixní hvězdou nebo mlhovinou²⁶⁹¹ nebo částí či něčím jiným, což jsme zmínili dříve, uvažuje se o stavu každé ze sedmi planet - sama o sobě -, o její síle nebo slabosti, a tom, co naznačuje svou konjunkcí, protože fixní hvězdy, části a další věci, které jsme zmínili, nemají kruh jejich apogea, ani nakloněný kruh.²⁶⁹²

(4.9a) Starověcí autoři²⁶⁹³ zmínili, že když se spojí Saturn a Mars, naznačují tím štěstí, protože vyvažují navzájem své povahy. Jejich tvrzení je správné, ale vyžaduje objasnění. Důvodem je to, že každý z nich má dvě přirozenosti (vlastnosti), z

---

²⁶⁸⁶ excentrický kruh H.

²⁶⁸⁷ Část IV, kapitola 7.

²⁶⁸⁸ J vynechává „a stoupající... a“.

²⁶⁸⁹ J vynechává „jižní a“.

²⁶⁹⁰ H zkracuje: „Síla jedné nad druhou je trojí: podle toho, co je blíže jejího apogea („absis“), je vzestupná a severní a má větší šířku na severu, získává <sílu>“.

²⁶⁹¹ paprsky J.

²⁶⁹² Termíny H pro epicykl a excentriku jsou „absidis circulus“ a „digressionis circulus“.

²⁶⁹³ ti, kteří zkoumají vlivy nebeských těles na základě racionálních spekulací H.

nichž jedna je od něj neoddělitelná, druhá se někdy mění v její opak. Povaha Saturnu je tedy chladná a suchá a někdy se mění ze sucha a stává se chladnou a vlhkou. Povaha Marsu je horká a suchá a někdy se mění ze sucha a je horká a vlhká. (4.9b) | Ve čtvrté části naší knihy²⁶⁹⁴ jsme se zmínili o tom, kdy se povaha kteréhokoli z nich stává silnou nebo slabou a kdy se mění z jedné povahy na druhou. To vyplývá z jejich situace na kruhu jejich apogea (epicykl), jejich pozic ve znameních, jejich obzoru²⁶⁹⁵ vzhledem ke Slunci a jejich polohy ve čtvrtinách sféry. Když se totiž spojí v ohnivých znameních, tj. v Beranu a jeho triplicitách,²⁶⁹⁶ způsobí to, že teplo Marsu bude silné a jeho vlhkost se sníží. Snižuje to také chlad a vlhkost Saturnu a zvyšuje jeho suchost. Pokud se spojí v zemských znameních, tj. v Býku a jeho triplicitách, zvýší se suchost Marsu, a sníží se jeho vlhkost, zatímco se zvýší chlad a suchost Saturnu. Pokud se spojují ve vzdušných znameních, tj. v Blížencích a jeho triplicitách, zvyšuje se jejich umírněnost, směs a narůstá vlhkost. Pokud se spojí ve vodnatých znameních, tj. Raku a jeho triplicitách, sníží se teplo a sucho Marsu, a změní se na vlhkost, a zvýší se chlad a vlhkost Saturnu. (4.9c) | Stejně tak pro jejich stav ve vztahu ke Slunci. Jejich povaha je totiž posílena nebo oslabena, protože od doby jejich spojení se Sluncem až po jejich první stanici (zastávku) se jejich povaha mění na vlhkost, stejně jako se mění, když jsou v Blížencích a jeho triplicitách. Od jejich první stanice k jejich opozici vůči Slunci se jejich povaha mění na teplo, stejně jako se mění, když jsou v Beranu a jeho triplicitách. Od jejich opozice do druhé stanice se jejich povaha mění v sucho, stejně jako se mění, když jsou v Býku a jeho triplicitách. Od druhé stanice do jejich spojení s ním se jejich povaha mění na chlad, stejně jako se mění, když jsou v Raku a jeho triplicitách.

(4.10a) Jedna z jejich podstat se také mění z jedné podmínky na druhou podle povahy jejich znamení a jejich stavu ve čtvrtích sféry všemi způsoby, které jsme zmínili výše.²⁶⁹⁷ Stejně se to zkoumá²⁶⁹⁸ u obou v době jejich spojení, protože

---

²⁶⁹⁴ Část IV, 6.13 a násl.

²⁶⁹⁵ místo J.

²⁶⁹⁶ tj. znamení v jeho triplicitě.

²⁶⁹⁷ všemi způsoby ... výše] a další druhy, které jsem zmínil výše J.

²⁶⁹⁸ zkoumejte (imperativ) J.

když se spojí, smíchají se dvěma vlastnostmi a jejich síla je mírná, naznačují konečnou hranici jejich indikace štěstí. Když se v době jejich spojení smíchají s jednou kvalitou, indikace jejich štěstí se ve srovnání s prvním <případem> sníží. (4.10b) | K jejich směsi se dvěma vlastnostmi dochází třemi způsoby. První je, že Mars je horký a vlhký, a Saturn chladný a suchý. Druhým je, že Mars je horký a suchý, a Saturn chladný a vlhký. Třetím je, že Mars je horký a vlhký, a Saturn chladný a vlhký. Když jsou v jedné z těchto tří podmínek, smíchají se dvěma vlastnostmi a označují shodu, dobro a štěstí, protože když jsou vlhké, tato vlhkost klesá - kvůli žáru Marsu, a chladu Saturnu, a stávají se mírné povahy a označují štěstí. Je to také pro další dva druhy míšení kvality. (4.10c) | Pokud jde o jejich míšení jedné kvality, to je to, že Mars je horký a suchý, a Saturn studený a suchý. Když se spojí navzájem v tomto stavu, jejich směs má jednu vlastnost.²⁶⁹⁹ Mají menší umírněnost a smíšenost, protože jelikož jsou oba povahy suché, tato suchost zvyšuje žár Marsu, chlad Saturnu se stává silným,²⁷⁰⁰ jejich umírněnost klesá a označují málo dobrého. Všechno, co Saturn a Mars²⁷⁰¹ označují svou konjunkcí s ohledem na štěstí a prospěch na začátku činností a věcí, narození a revolucí let²⁷⁰² - kvůli své zlomyslné povaze -, označují, že to zahrnuje potíže, těžkosti a obtíže, a mísí to s²⁷⁰³ poškozením a nepohodlím a přivádějí duši a tělo ke spalujícím hrůzám (?).²⁷⁰⁴ Pokud jim dobrodějové v době indikace pomáhají, pak jim uniknou;²⁷⁰⁵ jinak je v nich jejich zřícení.²⁷⁰⁶ V době jejich spojení, kromě znalosti směsi jejich kvalit, je nutné znát silnější z nich metodou, kterou jsme zmínili, protože její povaha a působení jsou silnější a zjevnější.

---

²⁶⁹⁹ J vynechává „to je to, že Mars... vlastnost“.

²⁷⁰⁰ a posiluje chlad Saturna JH.

²⁷⁰¹ J vynechává „Saturn a Mars“.

²⁷⁰² in exordiis negotiorum seu genezie aut annalibus H.

²⁷⁰³ míchají to s] následuje J.

²⁷⁰⁴ hrozná nebezpečí J.

²⁷⁰⁵ od nich poté] od některých z nich J (čtení بعض za بعد).

²⁷⁰⁶ Jestliže dobrodějové ...] ani mu to neumožňuje udržet stabilní <štěstí>, vznikající s obtížemi, bez utrpení, a horší bolest ho obvykle provází (následuje), když je mrtvý (?) H.

(4.11) Stav Slunce v době jeho spojení s planetami se liší od stavu vzájemného spojení planet, protože když je kterákoli z nich pod jeho paprsky,²⁷⁰⁷ spálí je a jejich síly zeslábnu. Planety, které jsou nejvíce spalovány, jsou Měsíc a Venuše, protože jsou studené a vlhké. Když vstoupí do spálení, Slunce je rozpustí svým teplem, vysuší jejich vlhkost a poškodí je na základě nepřátelství mezi podstatou Slunce a jejich podstatou. Pro Saturn a Jupiter je spálení méně škodlivé, protože souhlasí se Sluncem v části své přirozenosti: Jupiter s ním souhlasí v horku a Saturn v suchu. Škodlivost Marsu a Merkuru, když jsou v přímém pohybu při spálení, je menší než všechny jejich (planetární) škody, protože jsou stejné podstaty jako Slunce a esence nepoškozuje jeho podstatu a neničí ho.

(4.12) Z těchto důvodů jsou některé spálené <planety> silnější než jiné. Některé z nich jsou smíchány se Sluncem a jsou s nimi smíchány také svou povahou. Některé z nich mají štěstí a jiné jsou naopak nešťastné. Když jsou Mars a Saturn pod paprsky Slunce a to je spaluje, také jim způsobují smůlu - kvůli nějakému neštěstí kvůli jejich spojení s ním, ale spálení Sluncem je pro ně škodlivější, nežli jejich neštěstí, které dopadá na Slunce. Neštěstí Slunce z Marsu, když je pod paprsky, je větší než to ze Saturnu,²⁷⁰⁸ protože Slunce je s ním někdy smícháno dvěma vlastnostmi a někdy jednou kvalitou, zatímco to není situace mezi ním a Marsem. Pokud jde o dvě²⁷⁰⁹ vlastnosti, podle kterých se mísí, děje se to, co se děje mezi Saturnem a Marsem, když se spojí, protože Slunce je horké a suché a někdy horké a vlhké, a Saturn je chladný a suchý a někdy chladný a vlhký. Změna každé z <kvalit> z jedné povahy na druhou je známa ze čtyř výše uvedených způsobů.

(4.13) Když Slunce spojuje Saturn, a oni se mísí se dvěma vlastnostmi, škodlivost spálení, které dosáhne na Saturn a neštěstí Saturna, které dosáhne na Slunce, jsou malá. Pokud se mísí s jednou kvalitou, každý z nich obdrží od druhého více škody než v prvním případě, ale Slunce je silnější než Saturn. Takže, když se kromě spálení kumuluje pro Saturn poškození z

---

²⁷⁰⁷ H přidává „kromě toho, že je v srdci („zamim“)“.

²⁷⁰⁸ J glosuje „tj. Mars mu škodí víc než Saturn“.

²⁷⁰⁹ J vynechává.

jeho pozice v jeho znamení, jako je ve svém pádu a podobně, nebo ve špatném stavu v místech sféry, načež se takto mísí se Sluncem s jednou vlastností, je nadměrně poškozen a slabý.

(4.14) Když je Mars pod paprsky Slunce, (Slunce) ho spaluje, ale (Mars) mu (Slunci) škodí více než Saturn, protože Mars se s ním v čase spálení někdy mísí v jedné kvalitě, ale jindy se s ním vůbec nesměšuje v žádné kvalitě. Takže, když se promísí, jejich ublížení je menší. Jejich směs vzniká, když jsou oba horcí a vlhčí, nebo jeden z nich je horký a vlhký. Jsou-li horcí a suší, nejsou ve směsi a každý z nich škodí druhému více, mimo toho, že poškození spalováním Slunce, které dosahuje na Mars, je větší než jeho (Merkurovo) poškození, které se k němu dostává (Slunce).

(4.15) V případě Merkuru je poškození, jež získává spalováním Slunce, menší než u ostatních planet. Důvodem je jeho blízkost k němu a důvod, který jsme uvedli výše. Tak je tomu pouze v případě, že je v přímém pohybu. Když se vrací zpět (je retrográdní), škodlivost spálení, kterého se mu dostává, je větší. Když je pod jeho paprsky a nešťastný, dává Slunci trochu svého neštěstí. Pokud je šťastný, dává mu část svého štěstí, protože Merkur přijímá od dobrodějů a škůdců jejich přirozenost a předává ji jemu (Slunci).²⁷¹⁰

(4.16) Pokud jde o Jupiter, Venuši a Měsíc, když spojí se Sluncem a to je spálí, pokud je jedna z nich silná v tom, jak jsme popsali jejich sílu, je poškození, které jim plyne ze spalování, menší. Tyto tři planety dávají Slunci štěstí, když jsou pod jeho paprsky, s trochou dobrého štěstí, ale Slunce je spálí a zničí. Když jsou všechny planety²⁷¹¹ se Sluncem a v srdci,²⁷¹² jak jsme popsali výše, ve většině případů označují dobré štěstí. Je to proto, že když se ony a Slunce pohybují nad námi u

---

²⁷¹⁰ = H; vrátí jim to J.

²⁷¹¹ H nadále hovoří pouze o Jupiteru, Venuši a Měsíci, ale to je to, co by měl Abú Mašar také znamenat, protože má na mysli pouze dobroděje, jak je zřejmé z konce odstavce.

²⁷¹² J glosuje „tj. když jsou ve stejném stupni jako Slunce a do 15 minut od něj“.

stejného azimutu (ve stejném zenitu),²⁷¹³ Slunce nám přináší skrze své štěstí povahu planet, která označuje vznikání a dobré štěstí.

(4.17a) Pokud jde o Měsíc, když spojuje se Saturnem a Marsem, činí jej nešťastným, ale říká se, že jeho (Měsíce) neštěstí od Saturnu je obecně horší než od Marsu. Když je v první polovině měsíce, jeho (Měsíce) povaha je horká, a chlad Saturnu se mísí s jeho horkou povahou. Jeho (Měsíce) neštěstí od Saturnu je tedy menší. Není však smíchán s horkem Marsu, takže jeho neštěstí od něj (Marsu) je horší. Když je ve druhé polovině měsíce, převládá nad ním chlad a jeho chlad se mísí s horkem Marsu, takže jeho neštěstí je menší. Není však smíchán s chladem Saturnu, takže jeho neštěstí od něj (Saturnu) je horší. (4.17b) | Když je Měsíc silný v jedné ze silných stránek, které jsme zmínili, dostává (přijímá) méně jejich neštěstí. Ale když je jeden z nich silnější než Měsíc, škoda, jíž (Měsíc) utrpí, je²⁷¹⁴ větší a horší. Když se spojí se Saturnem a Jupiterem, je zjevnější povaha silnějšího z nich. Stejný případ je vidět ve spojení Venuše a Marsu a ve spojení ostatních planet mezi sebou. Když se spojí několik planet, nejsilnější z nich se nejvíce projeví v činnosti.

(4.18) Někteří lidé²⁷¹⁵ uvedli, že jelikož Saturn i Mars jsou povahou každý zvlášť škodlivý, když se spojí, neoznačují štěstí, ale označují přebytek v neštěstí. Jejich argumentem je, že když se spojí dvě věci jednoho druhu a jedné povahy, tato povaha se zesílí. Když se totiž oheň spojí se svým podobným, nemění se²⁷¹⁶ od své podstaty, ale působení ohně, které z nich vychází, je silnější. Podobně, když se aloe²⁷¹⁷ spojí s podobnými, nemění se to²⁷¹⁸ ve své povaze, ale působení její přirozenosti, ke kterému dochází při jejich setkání, je silnější a zjevnější. Stejně tak, když každá z těchto planet je škodlivá

---

²⁷¹³ cent J.

²⁷¹⁴ J vynechává „méně jejich neštěstí... dostává“.

²⁷¹⁵ Někteří ze starověkých J.

²⁷¹⁶ není poškozen a změněn J.

²⁷¹⁷ limpha H.

²⁷¹⁸ není poškozena a změněna J.

jednotlivě. Když se spojí, neoznačují štěstí, které je v protikladu vůči jejich povaze, ale označují přemíru neštěstí a poškození.

(4.19) Říkáme,²⁷¹⁹ že podmínky těl, která existují kolem nás, jsou čtyř druhů v <respektování> tohoto argumentu. První z nich je kompozice, druhá je smíšení, třetí přicházející k sobě (spojení) a čtvrtá je míchání.²⁷²⁰ Těla jsou buď pevná, nebo kapalná.

(4.20) Pokud jde o pevná <těla>, jsou-li jejich části velké a jedna z nich je složena z druhé, vznikají z nich věci lišící se tvarem; např. když je dřevo složeno ze dřeva, vznikají z něj dveře, židle nebo něco jiného. Některé <tuhé> látky mají malé části, a když se jedna z nich setká s druhou - <zachovávající> jejich přirozený tvar -, říká se jim „smíšené“; např. pšenice a ječmen a podobné výrobky.²⁷²¹

(4.21a) V případě tekutých těl jsou buď dvě věci kombinovány ze stejného druhu, jako je voda s vodou, a víno s vínem, a jsou nazývány „spojená dohromady“, nebo jedno z nich stojí na druhém, jako olej na vodě, a metaforickým způsobem se nazývají „smíšené“,²⁷²² nebo se jedno z nich liší od druhého a části jednoho z nich vstupují do částí druhého, jedno z nich ničí druhé a třetí věc odlišná od nich vyplývá z jejich směsi. To se děje jak v kapalných, tak v pevných tělech. V tekutých²⁷²³ tělech je to jako voda a mléko, voda a víno apod.; takto se nazývají „pravé směsi“. V pevných tělech je to jako míchat pšeničnou mouku s ječmennou moukou a míchat léky navzájem, když jsou rozdrčené. (4.21b) | Míchání věcí mezi sebou se liší od jejich vzájemného spojování, protože když se k věci přidá něco podobného, říká se, že se spojí bez míchání. Skutečná směs je, když se něco spojí s něčím odlišným a jedno z nich zničí povahu druhého. Když se spojí dvě planety,

---

²⁷¹⁹ J přidává „těmto lidem“.

²⁷²⁰ Čtyři výrazy J jsou: „compositio, commixtio, coniunctio“ a „complexio“; H: „compositio, confectio, coniunctio, commixtio“.

²⁷²¹ z malých <těl> „míchání“ přináší jistou (určitou) jinou povahu, která souvisí s oběma, protože určitá střední věc se rodí z různých druhů semen.

²⁷²² ad placitum J.

²⁷²³ J vynechává „a v pevných tělech. V tekutých“.

jejich stav není jako stav pevných těles a nejsou spojeny tak, aby se z nich stala jedna věc, jako voda s vodou, oheň s ohněm a aloe s aloe. Jedna také nestojí na druhé jako olej a voda. Ani se nemíchají ve své podstatě, dokud jedna z nich nezničí druhou, jako voda a víno. Zachovávají si však svou podstatu a povahu ve svém stavu. Neboť jedna z nich je smíchána s druhou svou kvalitou, která se liší od kvality druhé planety.

(4.22) Saturn a Mars se liší v kvalitě a jsou pouze škodliví - kvůli nadměrné poškozující kvalitě, která souvisí s každým z nich. Když se spojují se dvěma různými vlastnostmi, jejich různé kvality se mísí a jedna z nich oslabuje sílu poškozující kvality, která patří druhé. Uniká z nich přebytek jejich kvality označující špatnost a získávají povahu dobrodějů.

Pátá kapitola: o vzájemném aspektu planet a jejich aplikaci a separaci a dalších, podobných podmínkách, které na to navazují.²⁷²⁴

(5.2) V této kapitole chceme zmínit dvacet jedna podmínek, které patří planetám, tj. aspekt, aplikace, separace,²⁷²⁵ v osamělém pohybu, divokost, přenos, kolekce, odrážení světla, prohibice, dávající povahu, dávající dvě povahy, dávající vedení,²⁷²⁶ návrat, omezení, překážka,²⁷²⁷ vyhnutí, řezání světla, náklonnost, odměna (náhrada), a recepce.

(5.3a) „Aspektem“ každé planety jsou pouze určitá znamení, konkrétně sedm z nich: třetí, čtvrté, páté, sedmé, deváté, desáté a jedenácté znamení od něj. Aspektuje všechny stupně znamení²⁷²⁸ a všechny planety, části a další věci v něm. Jeho nejsilnější aspekt mezi všemi stupni těchto znamení je ve stupni, který je nejvíce spjat číslem se stupněm jeho znamení, jako 60, 90, 120, 180 rovnými stupni. Pokud je aspekt vzdálený od těchto stupňů, je jeho aspekt slabší. Jeho aspekt k jedenáctému nebo třetímu znamení od něj je sextil, k desátému nebo čtvrtému znamení od něj, tak je to kvartil, k

---

²⁷²⁴ 5.1

²⁷²⁵ H přidává „paralitas“.

²⁷²⁶ H vynechává „dávající povahu... vedení“ (jedná se o druhý rodu „aplikace“).

²⁷²⁷ náhodná událost J.

²⁷²⁸ celé znamení J.

devátému nebo pátému znamení od něj, tak je to trin, a sedmému, tak je to opozice. (5.3b) | Aspektuje deváté, desáté nebo jedenácté znamení z pravé strany, a třetí, čtvrté nebo páté znamení z levé strany.²⁷²⁹ Těmito způsoby je aspekt sedmi planet vůči znamením²⁷³⁰ a ke všemu v nich, a vzájemně se aspektují. Znamení, která (planeta) neaspektuje, jsou čtyři: konkrétně druhé, šesté, osmé a dvanácté od něj. Počet stupňů těchto čtyř znamení je 120 stupňů, což odpovídá počtu stupňů <aspektu> trinu.²⁷³¹

(5.4) „Aplikace“ jedné <planety> na druhou spočívá v tom, že lehčí planeta se aplikuje na tu, která je²⁷³² pomalejší než ona. To se děje osmi způsoby. Jedním z nich je aplikace spojením (konjunkcí);²⁷³³ dalších sedm je aplikací podle aspektu. Aplikace konjunkcí je, že dvě planety v přímém pohybu jsou v jednom znamení a planeta, která je lehčí v pohybu, má méně stupňů než pomalá planeta. Dokud má planeta, která je lehčí v pohybu, méně <stupňů> než pomalá planeta, „jde aplikací s ní do styku“ konjunkcí. Pokud je s ní ve stejném stupni a minutě,²⁷³⁴ je její aplikace úplná. Síla aplikace²⁷³⁵ spojením a míchání povahy aplikující planety s aplikovanou planetou začíná, když je mezi nimi 15 stupňů. Čím blíže jedna z nich přichází ke druhé, tím je silnější,²⁷³⁶ dokud se nespojí. To je, když jsou ve stejném znamení. Pokud jsou ve dvou různých znameních, i když je mezi nimi jen několik stupňů, nepovažuje se to za aplikaci spojením, ale jsou smíchány svou povahou se slabým smícháním.

---

²⁷²⁹ Jrev přidává glosu: „To je v rozporu s tím, co je řečeno v Knize konjunkcí, kde se říká, že každé znamení, které vychází před znamením, je na jeho levé straně, a každé znamení, který po něm vychází, je na jeho pravé straně“ = Abū Ma‘šar, *Religions and Dynasties*, VIII 80–81.

²⁷³⁰ J přidává „a stupňům“.

²⁷³¹ H shrnuje druhou polovinu odstavce: „Aspekt je od znamení ke znamení, ale nejsilnější je od stupně ke stupni přes stejné stupně vedoucí figurální akordy (struny) proporcionálních oblouků“.

²⁷³² J přidává „těžší a“.

²⁷³³ aplikace, k níž dochází v jednom znamení J. Parafráze je nezbytná, protože J používá pro aplikaci a spojení stejné slovo („coniunctio“); tělem H.

²⁷³⁴ J vynechává „a minutě“.

²⁷³⁵ J vynechává „síla“.

²⁷³⁶ aplikace J.

(5.5a) Pokud jedna planeta spojuje několik planet v různých stupních a je lehčí než ony, platí to pro nejbližší planetu a <je aplikována> na ni. Když lehčí planeta projde pomalou o jednu minutu nebo méně, oddělí (separuje) se od ní. Když se planeta odděluje (separuje) od jiné ve spojení a neaplikuje se na <jinou> planetu, je jedna z nich v povaze druhé, pokud jsou ve znamení, ve kterém se spojily. Nejsilnější míšení jejich přirozeností je, když jsou ve stejné hranici a nejsou od sebe odděleny (separovány) více než polovinou těla <planety> menších stupňů.²⁷³⁷ Když jedna z nich opustí hranici, ve které se spojily, jejich míchání je slabší. (5.5b) | Kromě toho, když je jejich oddělení (separace) větší než polovina²⁷³⁸ jejich těl, je míšení jejich přirozeností slabší.²⁷³⁹ Setká-li se s ní jiná planeta při jejím oddělení (separování) před tím, než opustí hranici, ve které se spojily, nebo předtím, než se oddělí (separuje) od první planety množstvím poloviny²⁷⁴⁰ těla <planety> menších stupňů, je lehčí planeta v povaze obou planet, tj. té, která se odděluje (separuje) od jedné a té, která se na ni aplikuje. Když se tělesně oddělí (separuje) od druhé planety, její stav s ní je jako její stav s první planetou, od které se oddělila (separovala). (5.5c) | Pokud se spojí několik planet a jsou ve stejném stupni a minutě nebo jsou si blízké ve stupních, sdílejí navzájem své přirozenosti a každá z nich zůstává v moci povahy (přirozenosti) druhé, dokud se od ní neoddělí (neseparuje) množstvím poloviny jejího těla. Pokud je jejich konjunkce na konci znamení, je síla poloviny jejich těl ve znamení, které je následuje. Když se rychlejší z planet přesune do druhého znamení, zůstává v povaze druhé, dokud není od ní vzdálená o polovinu svého těla, ale tento druh míchání jejich přirozenosti je slabý. Někdy v době konjunkce obě planety ustupují zpět (jsou retrográdní), nebo jedna z nich ustupuje zpět a druhá je v přímém pohybu a k aplikaci jedné na druhou a jejich oddělení (separování) dochází prostřednictvím zpětného pohybu.

---

²⁷³⁷ H nazývá podmínku, že je méně než půl těla od sebe, „ligatio“.

²⁷³⁸ J vynechává „polovina“, Jrev opravuje.

²⁷³⁹ J glosuje: „jejich aplikace je slabší“.

²⁷⁴⁰ J vynechává.

(5.6a) „Aplikací podle aspektu v délce“ se rozumí, že planety jsou ve znameních, která se vzájemně aspektují, tj. dva sextily, dva kvartily, dva triny nebo opozice.²⁷⁴¹ Když jsou takto, planeta, která je rychlejší²⁷⁴² v pohybu, se aplikuje na pomalejší planetu, dokud rychlá²⁷⁴³ planeta nepřijde ve svém znamení do stejného stupně a minuty jako u pomalé planety ve znamení, ve kterém je. Když k tomu dojde, je její aplikace s ní úplná. Síla²⁷⁴⁴ aplikace aspektu začíná, když je mezi dvěma planetami 12 stupňů, a čím blíže se jedna z nich blíží ke druhé podle aspektu, tím silnější je pro ni. Někdy planeta směřuje k aplikaci s planetou konjunkcí nebo aspektem, ale nedosáhne jí ve svém znamení před tím, než se obě změní na znamení, které je následuje. (5.6b) | Když jsou dvě planety ve stejném stupni a minutě a planeta se na ně aplikuje, nejprve se zváží její aplikace na jednu ze dvou planet, která má nejvíce podílů podle domu, exaltace, hranice, triplicity, nebo dekanu, ve znamení, jemuž dává <aplikaci>. Poté se <uvažuje> o její aplikaci na druhou planetu. Pokud se na planetu aplikují dvě planety stejného stupně a minuty, považuje se planeta, která má větší důstojnost ve znamení, tedy že planeta přijímá jejich aplikaci, za první ze dvou, jež se na ni aplikují. Vládce této hranice předchází všechny ostatní planety, které mají důstojnost, když jsou jejich důstojnosti stejné. (5.6c) | Když je lehčí planeta na konci znamení v osamělém pohybu, síla poloviny jejího těla jde z ní do druhého znamení, a paprsky jiné, pomalé planety jsou na začátku tohoto znamení, ke kterému se lehčí planeta pohybuje, i když se navzájem neaspektují, dochází mezi nimi k mírnému míšení jejich podstat. Lehčí planeta se však nepovažuje za aplikující se na pomalou planetu, dokud nepřejde do druhého znamení. Proto se lehčí planeta v době přechodu a jejího aspektu na ni <považuje za> aplikující se na pomalou planetu.²⁷⁴⁵

---

²⁷⁴¹ J ve všech případech vynechává „dva“.

²⁷⁴² lehčí J.

²⁷⁴³ lehčí J.

²⁷⁴⁴ J vynechává „Síla“.

²⁷⁴⁵ H to stručně uvádí: „Někdy se stává, že síla těla jedné <planety> osamocené na konci znamení je v následujícím znamení přijata paprsky jiné, a výsledkem je slabé promíchání - nikoliv však aplikace, dokud nedojde k přechodu do aspektu“.

(5.7) Ve všech těchto případech, když jedna z nich prošla druhou o minutu nebo méně, se od ní oddělila (separovala), ačkoli obě <zůstávají> smíšené povahy. Pokud se lehčí planeta²⁷⁴⁶ v tomto znamení nesetká s tělem nebo světlem planety, jedna z nich zůstává v povaze druhé, dokud je v jejím znamení rychlejší planeta. Nejsilnější promíchání jejich povah při oddělení (separaci) je předtím, než se od sebe oddělí (separují) celým stupněm. Pokud se rychlejší planeta v tomto znamení setkává s planetou podle svého těla nebo paprsků, při dokončení své aplikace na druhou <planetu> opustí povahu planety, od níž se odděluje (separuje) podle aspektu, a je v povaze planety, na kterou se aplikuje, protože podmínka aplikace spojením se liší od podmínky aspektem.

(5.8a) „Aplikace planet na sebe v šířce“ je tří druhů. Prvním druhem je aplikace konjunkcí, tj. že dvě planety se spojují a jejich šířka je táž (stejná) <a> v témže směru a jedna z nich zastiňuje druhou. Druhým druhem je aplikace opozicí, tj. dvě planety jsou v opozici a jedna z nich stoupá na severu a druhá klesá (sestupuje) na severu, nebo jedna z nich stoupá na jihu a druhá klesá v něm, a stupně jejich šířky²⁷⁴⁷ jsou stejné. Třetím druhem aplikace v šířce je, že dvě planety se vzájemně aspektují ze šesti směrů, tj. dva sextily, dva kvartily a dva triny, a jedna z nich stoupá na severu a druhá klesá na jihu, nebo jedna z nich stoupá na jihu a druhá klesá²⁷⁴⁸ na severu. (5.8b) | V těchto třech druzích by se člověk měl podívat na tu s menším počtem stupňů v šířce, když dosáhne své maximální šířky, <a zvážit (zvažte)>, jakých stupňů šířky dosáhne druhá planeta s větší šířkou, než jakou má těžší nebo lehčí planeta,²⁷⁴⁹ a ta je „aplikující se na ni v šířce“. Když je její šířka stejná jako šířka této planety, její aplikace na ni byla dokončena. Je-li její šířka větší než tato, oddělila (separovala) se od ní v šířce, ale jedna z nich zůstává v moci povahy druhé v její aplikaci na ni v šířce, dokud jsou obě planety ve směru, ve

---

²⁷⁴⁶ J vynechává „lehčí planeta“.

²⁷⁴⁷ J vynechává „šířky“.

²⁷⁴⁸ J vynechává „na jihu... klesá“.

²⁷⁴⁹ než co... má] Pokud jsou stupně lehké planety menší než stupně těžké J. Srov. H: „Toto rozlišení je provedeno, aby maximální šířka aplikující nebyla menší než stávající šířka druhé“.

kterém se jedna z nich aplikuje na druhou. Když jsou oba směry odlišné nebo jedna z nich začíná stoupat a druhá klesat, jedna z nich se oddělila (separovala) od moci povahy druhé v šířce.

(5.9) Existuje jiný druh aplikace planet v šířce, tj. že se jedna dívá na obě planety, a když se aspektují, a stupně šířky severní planety se přičtou k poloze, ve které se nachází, a stupně šířky jižní planety se odečtou v jejím směru od její polohy, pak lze zjistit, kolik stupňů je mezi nimi²⁷⁵⁰ podle délky. Pokud je mezi lehkou planetou a těžkou méně než 60 stupňů, 90 stupňů, 120 stupňů nebo 180 stupňů²⁷⁵¹, lehká planeta se aplikuje na těžkou planetu. Pokud jsou tyto stupně, které jsme zmínili - podle tohoto působení mezi nimi -, její aplikace na ni byla dokončena, a pokud je jich mezi nimi více, oddělila (separovala) se od ní.

(5.10) Někdy se planeta aplikuje v délce k jedné planetě a v šířce k jiné. Z tohoto důvodu Dorotheus²⁷⁵² řekl: když bílý otrok uteče a Měsíc se aplikuje na Mars v délce a na Jupiter v šířce, nebo na Jupiter v délce a na Mars v šířce, kvůli jeho aplikaci na Mars jedním ze dvou způsobů, znamená to, že uprchlík bude nalezen, a kvůli jeho aplikaci na Jupitera jiným způsobem, tak to znamená, že jeho pán bude s ním usmířen²⁷⁵³ a on unikne trestu. Nejbezpečnější aplikace a oddělení (separace) spočívá v tom, že je to s vládcem jeho hranice, jeho domu, jeho exaltace, jeho triplicity nebo dekanu. Nejsilnějším případem je, když k aplikaci délky a šířky na stejnou planetu dojde společně. V tomto případě se totiž jejich indikace neliší.

(5.11a) Jiný druh aplikace a separace bez aspektování planet se nazývá²⁷⁵⁴ „přirozená aplikace a separace“. ²⁷⁵⁵ Učení astrologové to používali pouze ve zvláštních podmínkách nativit a otázek. Většina z nich²⁷⁵⁶ jej však odmítla, protože je

---

²⁷⁵⁰ dvěma místy H.

²⁷⁵¹ 60 stupňů... stupňů] 30 stupňů J, Jrev opravuje.

²⁷⁵² Dorotheus] určitá osoba J, Druvius De fugitivo H. Zdroj nebyl nalezen.

²⁷⁵³ ušetří ho J.

²⁷⁵⁴ J vynechává „bez aspektování planet se nazývá“.

²⁷⁵⁵ H z toho vytváří samostatnou kategorii: „parilitas ligationis“.

příliš těžký na to, aby mu porozuměli, a je to pro ně příliš obtížné. Protože mu nerozuměli, odmítají jej použít.²⁷⁵⁷ Starověcí lidé z Persie a Babylonu a Egypťané to zmínili ve svých slavných knihách známých jako *Bizīdağāt*²⁷⁵⁸ a podobně. Je to dvěma způsoby. (5.11b) | První z nich pochází z povahy stupňů znamení, která se shodují v rostoucích časech, jako jsou Beran a Ryby, Býk a Vodnář, Blíženci a Kozoroh, Rak a Střelec, Lev a Štír a Panna a Váhy. Když je tedy planeta v prvním stupni Berana, je v povaze planety, která je v posledním stupni Ryb, a aplikuje se na ni přirozenou aplikací. Když je planeta v méně než 10 stupních Berana, blíží se aplikace k povaze stupně planety, která je ve 20 stupních Ryb, dokud nedokončí 10 stupňů. (5.11c) | V tomto bodě je její aplikace na povahu stupně planety, která je ve 20 stupních Ryb, úplná, kvůli shodě jejich stupňů v rostoucích časech. Když je v 11. stupni Berana, oddělila (separovala) se od přirozenosti planety, která je v tomto stupni, a její aplikace je pro povahu stupně planety, která je v méně než 20 stupních Ryb, dokud planeta, která je na konci Berana, je v povaze planety, která je na začátku Ryb. <Planeta> na začátku Býka má povahu stupně planety, která je na konci Vodnáře. Planeta, která je na počátku Blíženců, má povahu stupně planety, která je na konci Kozoroha. Planeta, která je ve 12. stupni Blíženců, má povahu stupně planety, která je v 18. stupni Kozoroha. Když překročí 12. stupeň Blíženců, oddělila (separovala) se od ní a dorazila k přirozenosti planety, která je pod méně než 18 stupni Kozoroha. (5.11d) | Planeta, která je na konci Blíženců, má povahu stupně planety, která je na začátku Kozoroha. Planeta, která je v prvním stupni Raka, má kvůli jejich shodě v rostoucích časech povahu stupně planety, která je v posledním stupni Střelce. Když je ve více než jednom stupni Raka, dorazí k povaze planety, která je v méně než 29 stupních Střelce, dokud planeta, která je na konci Raka, je v povaze planety, která je na začátku Střelce. Planeta, která je na začátku Panny, má povahu stupně planety, která je na konci Vah. Planeta, která je na konci Panny, má přirozenost planety, která je na začátku Vah. Je tomu tak proto, že došlo ke shodě rostoucích časů těchto stupňů.

---

²⁷⁵⁶ ostatní J.

²⁷⁵⁷ Jelikož to ... používají] a protože nenalezli, že by byl používán, J.

²⁷⁵⁸ Toto je perské slovo pro „Antologie“. Srov. Ullmann, Natur-und Geheimwissenschaften, str. 338. J tento název vynechává. H vynechává všechny tyto autority a jejich knihy.

(5.12a) Druhá způsobe je od stupňů znamení souhlasících v hodinách denního světla. Planeta, která je v posledním stupni Blíženců, je v moci stupně²⁷⁵⁹ planety, která je v prvním stupni Raka. Planeta, která je ve 12. stupni Blíženců, je v moci stupně planety, která je v 18. stupni Raka. Planeta, která je na začátku²⁷⁶⁰ Blíženců, je v moci stupně planety, která je na konci Raka. Planeta, která je na začátku Lva, je v moci stupně planety, která je na konci Býka. Planeta, která je na konci Berana, je v moci stupně planety, která je na začátku Panny, dokud planeta, která je na začátku Berana, není v moci stupně planety, která je na konci Panny. (5.12b) | Planeta, která je na začátku Vah, je v moci stupně planety, která je na konci Ryb. Planeta, která je na konci Vah, je v moci stupně planety, která je na začátku Ryb. Planeta, která je na začátku Střelce, je v moci stupně planety, která je na konci Kozoroha. Planeta, která je na konci Střelce, je v moci stupně²⁷⁶¹ planety, která je na začátku Kozoroha. (5.12c) | K tomu dochází tímto způsobem kvůli shodě každého z jejich stupňů mezi sebou v délce denního světla. Aplikace planety, která je v Blížencích, je na stupeň planety, která je v Kozorohu, nebo ve Střelci na stupeň v Raku, nebo v Beranu na tu v Panně, nebo ve Váhách na tu v Rybách, což se nazývá „přirozenou aplikací opozice“, a aplikace planety, která je v Blížencích na planetu v Raku, nebo v Panně na tu ve Váhách, nebo ve Střelci na tu v Kozorohu, nebo v Rybách na stupně planety v Beranu, což se nazývá „přirozenou aplikací sextilem“.

(5.13) „Osamělým pohybem“ je to, že se planeta odděluje (separuje) od aplikace s planetou ve spojení nebo aspektu, a neaplikuje se na planetu, dokud je ve svém znamení.²⁷⁶²

(5.14) „Divokost“ znamená, že planeta je ve znamení a žádná planeta ji vůbec neaspektuje. Když je taková, nazývá se „divoká“. Nejčastěji k tomu dochází u Měsíce. Jeho aplikace je přidělena vládcům hranic, v nichž je; pokud je v hranici planety, je považován za aplikovatelný na vládce této hranice, a když z ní vyjde do jiné hranice, odděluje (separuje) se od ní

---

²⁷⁵⁹ J vynechává „stupně“.

²⁷⁶⁰ J vynechává „začátku“.

²⁷⁶¹ J vynechává „stupně“.

²⁷⁶² ve stejném znamení J.

a aplikuje se na vládce hranice, na kterou se mění. Tento druh aplikace a separace se někdy používá u planety v osamělém pohybu.

(5.15) „Přenos“ je dvojího druhu. Prvním z nich je, že se lehká planeta odděluje (separuje) od pomalé planety a aplikuje se na jinou; pak přenáší povahu planety, ze které se oddělila (separovala), na planetu, na kterou se aplikuje. Druhým je to, že lehká planeta se aplikuje na planetu pomalejší²⁷⁶³ než ona, a že pomalá²⁷⁶⁴ planeta se aplikuje na jinou planetu; pak pomalá²⁷⁶⁵ planeta přenáší povahu lehké planety na planetu, na kterou se aplikuje.

(5.16) „Kolekce“ znamená, že na jednu planetu se aplikují dvě nebo více planet, která sbírá jejich světlo a přijímá jejich přirozenost.

(5.17) „Odrážení světla“ je dvojího druhu. První z nich spočívá v tom, že v případě planety nebo dvou planet, od nichž se žádá označení (signifikace), se jedna neaplikuje na druhou ani se navzájem neaspektují, ale aspektují nebo se aplikují na planetu, a planeta, která je aspektována nebo aplikována, aspektuje místo na sféře; pak odráží světlo obou na toto místo, které aspektuje. Druhým způsobem je, že vládci ascendentu a záležitosti²⁷⁶⁶ nemají aspekt nebo se oddělují (separují). Pokud se planeta pohybovala mezi nimi, odráží světlo jedné z nich na druhou.

(5.18) „Prohibice“ je²⁷⁶⁷ dvěma způsoby. První z nich je konjunkcí, tj. tři planety jsou v jednom znamení, ale v různých stupních a těžká planeta má nejvíce stupňů; pak střední planeta brání té s nejmenším počtem stupňů v aplikaci s těžkou planetou, dokud ji nepřejde. Např. když je Saturn na 20. stupni Berana a Merkur je na 15. stupni a Venuše na 10. stupni, Merkur brání Venuši v aplikaci na Saturn, dokud ji neprojde; poté se Venuše aplikuje na Saturn. Druhý způsob

---

²⁷⁶³ těžší J.

²⁷⁶⁴ těžká J.

²⁷⁶⁵ těžká J.

²⁷⁶⁶ res J, negotium H.

²⁷⁶⁷ J přidává „také“.

prohibice je podle aspektu, tj. dvě planety jsou v jednom znamení a ta lehčí se aplikuje na tu těžkou, a jiná planeta se aplikuje na tu těžkou v témže znamení: pak ta, která je s ní v témže znamení, zabraňuje aspektování planety a ničí její aplikaci, když mají stejné stupně. Když jsou stupně té, jejíž aspekty jsou bližší aplikaci, než stupně narážející (setkávající) <planety>, je tu aplikace pro planetu, protože se aplikuje na ni před narážející (setkávající) planetou.

(5.19) ²⁷⁶⁸ „Dávající povahu“ je to, že se planeta aplikuje na vládce znamení, ve kterém se nachází, nebo na vládce její exaltace, vládce její hranice, nebo na vládce její triplicity nebo na vládce jejího dekanu. Dává jí to povahu té planety.

(5.20) „Dávající sílu (moc)“ je to, že planeta je ve svém vlastním domě nebo ve své vlastní exaltaci nebo ve své vlastní hranici nebo ve své vlastní triplicitě nebo ve svém vlastním dekanu, a aplikuje se na jinou planetu. Dává jí svou vlastní sílu.²⁷⁶⁹

(5.21) „Dávající dvě přirozenosti (povahy)“²⁷⁷⁰ je dvojího druhu. První z nich je, že planeta je ve znamení, ve kterém má důstojnost, a aplikuje se na další, který má také důstojnost. Např. když se Venuše aplikuje na Jupitera z Ryb. Druhým druhem je to, že planeta se aplikuje na planetu, která je z její domény, jako je aplikace denní planety na denní planetu, tj. tyto dvě jsou v denní poloze, nebo noční planeta na noční planetu, tj. obě jsou v noční poloze.²⁷⁷¹

(5.22) „Dávající vedení“²⁷⁷² je to, že planeta se aplikuje na planetu z jakéhokoli směru aplikace, a poskytuje jí vlastní vedení. Je-li to od sextilu nebo trinu a je mezi nimi recepce, je to dávající na základě souhlasu (shody). Z konjunkce, když se

---

²⁷⁶⁸ H považuje tuto a následující tři kategorie za druhy rodu aplikace.

²⁷⁶⁹ povahu J.

²⁷⁷⁰ Dávající obě přirozenosti J.

²⁷⁷¹ J vynechává obě „tj.“

²⁷⁷² dispositio J, consilium H.

mezi nimi míchá,²⁷⁷³ také existuje shoda (souhlas). Pokud je to opak toho, co jsme zmínili, dává vedení bez souhlasu (shody).²⁷⁷⁴

(5.23) „Návrat (vrácení)“ je dvěma způsoby. První z nich spočívá v tom, že se planeta aplikuje na planetu pod paprsky Slunce, takže nemůže uchopit to, co od ní obdržela, a vrací se k ní. Druhým je to, že planeta se aplikuje na planetu, která se vrací zpět, takže jí vrací to, co od ní získala, kvůli svému zpětnému chodu. Někdy je její návrat zdravý (nepoškozený), jindy poškozený. Její návrat se zdravostí je tří druhů. První z nich je, že příjemce přijímá dárce. Druhým je to, že dárce je v přímém pohybu, a příjemce je spálený nebo retrográdní, a oba jsou v kardinálu nebo v následném. Třetí je, že retrográdní, spálená a přijímající planeta je kadentní, a dárce je v kardinálu nebo v následném. Když jsou takto a vedení obdrží kadentní, spálená nebo retrográdní <planeta>, věc je poškozena, avšak když přijímací vrátí <vedení> k dárce, a dárce je v dobré pozici, záležitost se napraví po poškození.

(5.24) Její návrat s poškozením je dvojího druhu. Prvním z nich je, že dárce je kadentní a retrográdní nebo spálený, a příjemce je v kardinálu nebo v následném. Když vrátí dárce to, co od něj dostal, kvůli jeho retrograditě nebo spálenému stavu, a nepřijme to,²⁷⁷⁵ věc je poškozená poté, co byla založena (stanovena).²⁷⁷⁶ Druhá věc je, že dárce a příjemce jsou kadentní nebo spálení a vrátí mu to, co od něj obdržel - kvůli stavu jeho zpětného chodu, nebo že byl pod paprsky, a to zničí jeho vedení, a dárce není dost silný, aby to převzal. To znamená,²⁷⁷⁷ že věc nemůže být ani zahájena, ani ukončena.

---

²⁷⁷³ Viz kapitola 4.8 výše.

²⁷⁷⁴ Definice H: „určitá další <aplikace>, posílená příměsí přátelské figury (aspektu) a povahy, a nejpevněji s recepcí“.

²⁷⁷⁵ J vynechává „a nepřijme to“.

²⁷⁷⁶ Když co je dáno, je vráceno, ale <planeta> je slabá, jedna poskytuje záležitost, avšak druhá ji kazí H.

²⁷⁷⁷ V té době označují (indikují) J.

(5.25) „Zadržení (vyhnutí)“ znamená, že planeta se aplikuje na planetu, ale než k ní dorazí,²⁷⁷⁸ se od ní odvrátí a její aplikace je přerušena.

(5.26) „Překážka“²⁷⁷⁹ spočívá v tom, že lehká planeta má mnoho stupňů, jiná planeta je těžší než ona a má méně stupňů a třetí planeta, lehčí než tato lehká planeta, směřuje k aplikaci na těžkou planetu a pak na lehkou s mnoha stupni retrogradity, načež aplikuje těžkou v retrograditě. Pak jí prochází a dojde k aplikaci té třetí planety, která je lehčí než lehká planeta, na tuto retrogradní planetu, která je těžší než ona, a nikoliv na těžkou planetu.

(5.27) „Únik“ znamená, že je planeta, která směřuje k aplikaci na planetu, ale než se k ní dostane, planeta, na kterou se aplikuje, se přesune na jiné znamení. Když dárce změní <znamení>, jedna z planet je mu blíže, takže jeho aplikace je na druhou planetu a jeho aplikace na první planetu je přerušena.

(5.28a) „Řezání světla“ probíhá třemi způsoby. První z nich je, že planeta míří v aplikaci na planetu těžší, než je ona, a planeta je v druhém znamení od lehké planety, a než lehká planeta dosáhne aplikace na těžkou planetu, planeta, která je v druhém znamení od ní, se vrátí, vstoupí do jejího znamení a spojí ji. Tím odřízne její světlo od té planety, která mířila na její aplikaci. Když tato aplikace ukazuje na dokončení něčeho - a podmínka týkající se odříznutí světla jedné od druhé je taková -, naznačuje to, že osoba, které si nevšiml, se představuje vládci věci,²⁷⁸⁰ a zničí jeho záležitost, a odřízne ho od úspěchu v ní. (5.28b) | Druhým je, že lehká planeta se aplikuje na planetu těžší než ona a ta planeta dává <něco> těžké planetě,²⁷⁸¹ ale dříve, než lehká planeta dosáhne stupně planety, která je těžší než ona, tato planeta se aplikuje na těžkou planetu a přejde ji; pak je aplikace lehké planety na těžkou planetu a její aplikace na první je přerušena. To označuje, že ten člověk při svém hledání najde něco, co patří k indikaci povahy té planety, a usiluje o to, dokud, když se k tomu chystá,

---

²⁷⁷⁸ ta jiná planeta J.

²⁷⁷⁹ accident (nehoda, náhoda, událost)? J.

²⁷⁸⁰ osoba nečekaně přijde k vládci věci, J. H tuto indikaci vynechává.

²⁷⁸¹ a tato planeta dává <něco> těžké planetě] a tato planeta aplikuje jinou, těžší planetu J.

mu to neunikne a nepřijde mu věc jiná. (5.28c) | Třetím způsobem je, že planeta se aplikuje na jinou planetu, než je²⁷⁸² vládce záležitosti, nebo planeta se aplikuje na ni a tím přenáší své světlo na <planetu> jinou, nežli²⁷⁸³ vládce záležitosti.

(5.29) „Laskavostí a náhradou (odměnou)“ je, že planeta je ve studni nebo v pádu a aplikuje se na ni planeta, nebo se aplikuje na planetu, která má přátelství,²⁷⁸⁴ nebo k jednomu z vládců její triplicity nebo planetám majících ve svém znamení hodnotu, nebo dárce nebo příjemce má svědka ve svém vlastním znamení; pak ji vytáhne²⁷⁸⁵ a vynese ze studny nebo pádu.²⁷⁸⁶ Přízeň vůči ní nepřestává,²⁷⁸⁷ dokud planeta, která jí propůjčila přízeň, nespadne do studny nebo do jejího pádu, a druhá se na ni aplikuje nebo se aplikuje na tu druhou²⁷⁸⁸ a vyzvedne ji ze studny nebo pádu. Tak jí²⁷⁸⁹ plně vynahradila laskavost, kterou jí poskytla, a²⁷⁹⁰ ji za to odměnila.²⁷⁹¹ Někdy je vládce exaltace znamení planety nazýván „vládcem její přízně“. ²⁷⁹²

(5.30a) „Recepce“ znamená, že planeta se aplikuje na planetu z domu planety, na níž se aplikuje, nebo jež se aplikuje na její exaltaci, hranici, triplicitu nebo dekan; pak ji přijme. Nebo se planeta aplikuje na planetu a příjemce aplikace je v domě dárce nebo v jednom z jeho dalších podílů, které jsme zmínili. Nejsilnější z nich je vládce domu nebo exaltace. Je-li aplikace určena pouze vládci hranice nebo triplicity nebo dekanu, je slabá, pokud se hranice a triplicita, nebo hranice a dekan, nebo triplicita a dekan nespojí. Neboť to je úplná recepce. (5.30b) | Tyto planety, které mají důstojnost, mohou

---

²⁷⁸² rovnat se (stejně k) H (čtení سوي za سواء).

²⁷⁸³ rovnat se (stejně k) H (čtení سوي za سواء).

²⁷⁸⁴ J přidává „s ní“.

²⁷⁸⁵ změnění J.

²⁷⁸⁶ Toto je „laskavost“ od H.

²⁷⁸⁷ Nepřestane být jejím dlužníkem J.

²⁷⁸⁸ a druhá... další] jedna z nich aplikuje druhou J.

²⁷⁸⁹ J přidává „jakoby („kvazi“)“.

²⁷⁹⁰ J přidává „jakoby („kvazi“)“.

²⁷⁹¹ Toto je „odměna“ od H.

²⁷⁹² H tuto větu vynechává.

také „přijímat“²⁷⁹³ podle aspektů bez aplikace, i když přijetí (recepce) aplikací je silnější. Když je jedna ze dvou planet v trigonu nebo sextilu s druhou planetou, nebo jsou ve dvou znameních, která jsou rovného vzestupu, nebo²⁷⁹⁴ ve dvou znameních, jejichž délka denního světla je stejná, nebo ve dvou znameních patřících jedné planetě, každá z nich přijímá druhou - na základě vzájemné shody těchto znamení. Dobrodějové se navzájem přijímají na základě umírněnosti jejich přirozeností, avšak Mars a Saturn se navzájem přijímají <pouze> ze spojení, sextilu nebo trinu.

(5.31) Recepce může být silná, střední nebo malá.²⁷⁹⁵ K silné recepci dochází nejčastěji vůči Měsíci ze Slunce, protože jej (Slunce) přijímá (Měsíc) ze všech znamení, protože jeho (Měsíce) světlo je od něj (Slunce). Avšak jeho (Slunce) recepce (Měsíce) od opozice je nepřátelská. Když jeho aplikace na něj (Slunce) pochází ze znamení, ve kterém má (Slunce)²⁷⁹⁶ důstojnost, je recepce dvojí: jmenovitě recepce povahy a znamení. Když Merkur přijme planetu od Panny, je to také silná recepce.²⁷⁹⁷ Prostřední recepce je vzájemná recepce planet podle <jejich> domu, exaltace, hranice, triplicity nebo dekanu. Pokud se dvě z nich spojí nebo každá z nich přijme druhou, je to silná recepce. Ostatní, které jsme zmínili, jsou menší než toto.

---

²⁷⁹³ Tyto planety, které mají důstojnost, mohou také přijímat] planety se také přijímají navzájem J.

²⁷⁹⁴ J vynechává „ve dvou znameních, která jsou rovného vzestupu, nebo“.

²⁷⁹⁵ méně než toto] slabá H, s arabským MS P.

²⁷⁹⁶ Měsíc H.

²⁷⁹⁷ J přidává „protože je to jeho dům a exaltace“.

²⁷⁹⁸Šestá kapitola: o dobrém štěstí planet a jejich síle, slabosti a špatném štěstí, a poškození Měsíce.²⁷⁹⁹

(6.2a) Dobré štěstí planet je v tom, že jsou v aspektu dobrodějů - buď sextilem, kvartilem nebo trinem -, nebo jsou ve spojení s nimi, nebo jsou od nich škůdci kadentní, nebo se oddělují (separují) od dobrodějů a aplikují <dalšího> dobroděje, nebo jsou v obléhání mezi dvěma dobroději, nebo v srdci²⁸⁰⁰ nebo v aspektu Slunce - ať už v trinu nebo sextilu -, nebo v aspektu Měsíce, zatímco Měsíc je šťastný, nebo jsou rychlé v jejich pohybu, zvyšující (rostoucí) se ve světle a počtu,²⁸⁰¹ (6.2b) | nebo jsou ve svém *ḥalbu*, tj. ve svých domech, exaltacích, hranicích, triplicitách, dekanech nebo radostech, nebo v jasných stupních, přijímané, nebo jsou ve svých doménách, tj. mužská <planeta> je v mužském znamení a mužských stupních ve dne nad zemí, a v noci pod zemí, nebo ženská <planeta> je v ženském znamení a ženských stupních ve dne pod zemí a v noci nad zemí. Když jsou světla²⁸⁰² v podílech obou dobrodějů, pak je to, jako by byla ve vlastních podílech. Stejně tak, když jsou oba dobrodějové v podílech světél.

(6.3) Toto dobré štěstí má tři druhy: dvojnásobné dobré štěstí, dobré štěstí a méně (menší) než to.²⁸⁰³ Dvojité dobré štěstí je, když se dvě nebo více z těchto důstojností přihodí jedné planetě. Např. když je Merkur v Panně, znamená to dvě dobré štěstí, a to domem a exaltací. Pokud je navíc ve své hranici současně, znamená to tři dobré štěstí. Pokud je ascendentem Panna, má čtyři dobré štěstí, dobré štěstí domu, exaltace, hranice a radosti. Dobré štěstí²⁸⁰⁴ je, když je planeta ve svém domě, ve kterém je v povaze mírná,²⁸⁰⁵ a souhlasí s ní, například Saturn ve Vodnáři, Jupiter ve Střelci,

---

²⁷⁹⁸ 6.1

²⁷⁹⁹ Většina této kapitoly je doslovně zahrnuta ve čtvrté kapitole Kratšího úvodu, vůči které je provedeno několik srovnání. Část 3 níže není v Kratším úvodu.

²⁸⁰⁰ sjednocené se Sluncem J, zamim H.

²⁸⁰¹ nebo jsou rychlé...počet] u H se to týká Měsíce, jak vyplývá z čtení و ve většině arabských rukopisů, a čtení يكون v Kratším úvodu.

²⁸⁰² H vynechává „světla“.

²⁸⁰³ multiplex plenaria diminuta H; J přidává „tj. větší, střední a menší dobré štěstí“.

²⁸⁰⁴ střední dobré štěstí J.

²⁸⁰⁵ ve kterém je její podstata mírněna J, v domech lepší figury (aspektu) H.

Mars ve Štíru, Venuše v Býku a Slunce a Měsíc v jejich domech.²⁸⁰⁶ Co je menší než toto v indikaci štěstí, je to, že planeta je v jednom ze svých domů, který je opačný vůči této <podmínce>,²⁸⁰⁷ jako Saturn v Kozorohu, Jupiter v Rybách, Mars v Beranu, Venuše ve Váhách a Merkur v Blížencích.

(6.4) Síla planet spočívá v tom, že vycházejí (stoupají) na severu nebo jsou severní²⁸⁰⁸ nebo vycházejí (stoupají) v kruhu jejich apogea,²⁸⁰⁹ nebo jsou v jejich druhé stanici (zastávce), nebo opouštějí paprsky Slunce,²⁸¹⁰ nebo jsou v kardinálu nebo v následném. Nebo tři superironí <planety> jsou na východ od Slunce - pokud je aspektuje sextilem, je pro ně mocnější²⁸¹¹ -, a že jsou ve dvou mužských kvadrantech. Pokud je Slunce v těchto kvadrantech nebo v mužských znameních, pak je také mocné, pokud není ve Váhách. S ohledem na sílu tří inferiorních <planet> je to, že jsou západní nebo ve dvou ženských kvadrantech.

(6.5a) S ohledem na slabost planet a jejich indikace úbytku dobrého štěstí je to, že jsou pomalé ve svém pohybu, nebo ve své první stanici nebo ve zpětném pohybu - nejhorší retrogradita je ta dvou nižších (inferiorních) planet, zvláště když, kromě své retrogradity, jsou spálené.²⁸¹² Nebo jsou planety pod paprsky Slunce nebo v temných (tmavých) stupních. Nebo jsou mužské planety v ženském znamení nebo v ženských stupních ve dne pod zemí a v noci nad zemí, nebo ženské planety jsou v mužském znamení nebo v mužských stupních v noci pod zemí a ve dne nad zemí. Nebo je ve znamení svého pádu, nebo sestupuje na jihu či je jižní, nebo kadetní z kardinálu či následného, nebo je ve (na) spálené cestě, tj. Váhy a Štír – nejsilnější v tom je, když je od 19.²⁸¹³ stupně Vah do třetího stupně Štíra, neboť tyto <stupně> jsou pády světél. (6.5b) |

---

²⁸⁰⁶ J přidává „menší dobré štěstí“.

²⁸⁰⁷ jež s tím nesouhlasí J.

²⁸⁰⁸ severní a zejména stoupající na severu J.

²⁸⁰⁹ stoupající v jejich excentrickém kruhu H; H přidává „rostoucí v pohybu“.

²⁸¹⁰ H přidává „v přímém pohybu“.

²⁸¹¹ H vynechává „pokud je aspektuje... je“.

²⁸¹² H vynechává „nejhorší... spálené“.

²⁸¹³ 18. J, 20. H.

Nebo je v opozici vůči svému domu — protože pak je nepřátelská ke svému domu a ve svém detrimentu.²⁸¹⁴ Nebo že se aplikuje na planetu, která je ve zpětném pohybu, nebo poškozená, nebo ve svém pádu, kadentní nebo ustupující, nebo že je bez recepcce, nebo že je ve svém „nedostatku (neúčasti)“²⁸¹⁵ — nejsilnější v tom, že je prázdného <kurzu>, a není aspektovaná dobrodějem nebo některou z planet, která je s ní kompatibilní (slučitelná).²⁸¹⁶ Nebo jsou tři superironí planety západně od Slunce nebo ve dvou ženských²⁸¹⁷ kvadrantech. Pokud jde o slabost Slunce, to je to, že je v ženských znameních nebo také v těchto dvou²⁸¹⁸ kvadrantech, pokud není v devátém místě, protože to je jeho radost. Co se týče slabosti tří inferiorních planet, to je to, že jsou na počátku své východnosti,²⁸¹⁹ nebo ve dvou mužských²⁸²⁰ kvadrantech.

(6.6) Neštěstím²⁸²¹ planet je, že jsou ve spojení se škůdci, nebo v jejich opozici, nebo v jejich kvartilu, nebo v jejich trinu, nebo v jejich sextilu, nebo mezi nimi a škůdcem je méně než hranice planety, nebo že jsou v hranicích škůdců, nebo v jejich domech, nebo že jeden ze škůdců vychází nad nimi v desátém nebo jedenáctém <místě> od jejich místa - nejhůře na tom jsou, když je škůdci nepřijímají. Nebo je ve spojení se Sluncem, nebo v kvartilním aspektu, nebo v opozici vůči němu.²⁸²² Nebo jsou se svými vlastními vzestupnými nebo sestupnými uzly nebo s Hlavou a Ocasem Draka,²⁸²³ a je mezi nimi a těmito dvěma (Hlava a Ocas) 12 stupňů nebo méně, neboť jsou v obou uzlech. Nejškodlivější z nich (Hlava a Ocas) se

---

²⁸¹⁴ H vynechává „protože pak... detrimentu“.

²⁸¹⁵ peregrinatio J (peregrinní).

²⁸¹⁶ H vynechává „nejsilnější... s ní“, ale přidává „sestupuje ve svém excentrickém kruhu“

²⁸¹⁷ západní H.

²⁸¹⁸ tyto dvě] ženské J.

²⁸¹⁹ J přidává glosu: „tj. když se objeví ráno“.

²⁸²⁰ východní H.

²⁸²¹ slabost J (jako v předchozím odstavci); Jrev přidává na okraj: „tj. neštěstí („impedimentum“)“.

²⁸²² H přidává „nejhorší je do 4 stupňů“.

²⁸²³ tj. vzestupné a sestupné uzly Měsíce.

Sluncem je, když mezi těmito dvěma²⁸²⁴ jsou 4 stupně před nebo za ním. Nejškodlivější z nich s Měsícem je, když mezi ním a jedním z nich je 12 stupňů za ním nebo před ním.²⁸²⁵

(6.7) Někteří ze starověkých spisovatelů²⁸²⁶ tvrdili, že Hlava roste ve své povaze, takže když jsou s ní dobrodějové, zvyšuje to jejich štěstí, ale když jsou s nimi škůdci, zvyšuje to jejich neštěstí, zatímco povaha Ocasu je zmenšující, takže když s ním jsou dobrodějové, snižuje to jejich dobré štěstí, ale když jsou s ním škůdci, snižuje se to jejich neštěstí. Z tohoto důvodu většina z nich uvedla, že Hlava je dobrodějem pro dobroděje, ale škodlivá pro škůdce, a že Ocas je prospěšný pro škůdce, protože snižuje jejich poškození, ale škodlivý pro dobroděje, neboť snižuje jejich dobré štěstí.

(6.8a) Další neštěstí se nazývá „obléhání“, a to dvěma způsoby. První z nich je, že planeta je ve znamení a s ní v jejím znamení jsou škůdci nebo jejich paprsky před ní, a škůdce nebo jeho paprsky jsou za ní, nebo se planeta odděluje (separuje) od škůdce spojením nebo aspektem, a v tomto stavu se aplikuje k dalšímu škůdci. (6.8b) | Druhý způsob obléhání spočívá v tom, že planeta je ve znamení a škůdce je ve svém těle (tělem) nebo ve svých paprscích ve druhém znamení od ní, a další škůdce nebo jeho paprsky jsou ve dvanáctém znamení od ní. Pokud v něm není žádná planeta a stav ascendentu nebo ostatních znamení je takový, je ascendent obléhán - nebo toto znamení.²⁸²⁷ Oběma způsoby, pokud Slunce nebo aspekt jednoho z dobrodějů obléhá planetu,²⁸²⁸ a mezi planetou a těmito paprsky je méně než 7 stupňů, pak to znamená uvolnění z tohoto neštěstí. Je-li tím, co je obléháno, samotné znamení a dobrodějové nebo Slunce jej aspektují, uvolňují toto neštěstí. Když je planeta nebo znamení v obléhání dobroději, pak je to nejlepší z dobrého štěstí.

---

²⁸²⁴ H to bere spíše jako odkaz na vzdálenost mezi Sluncem a planetami, nežli jako zapojení Hlavy a Ocasu.

²⁸²⁵ H vynechává „Nejškodlivější z nich s Měsícem... ním“.

²⁸²⁶ H vynechává „starověkých spisovatelů“.

²⁸²⁷ a vládce tohoto znamení J.

²⁸²⁸ J přidává „aspektem přátelství“.

(6.9) Poškození Měsíce je jedenácti způsoby. První z nich je, že je zastíněn (v zatmění), a nejsilnější formou je, že je zastíněn ve znamení, ve kterém byl v základním zrození člověka nebo v jeho triplicitě nebo kvartilu. Druhým je to, když je pod paprsky Slunce, a mezi nimi je 12 stupňů vpředu a vzadu.²⁸²⁹ Třetí je, když je mezi ním a minutou jeho opozice 12 stupňů,²⁸³⁰ když jde k jeho opozici, nebo²⁸³¹ oddělující (separující) se od ní. Čtvrtý je, když je se škůdci, nebo je s nimi v aspektu. Pátý je, když se nachází v dodekatemorii Saturnu nebo Marsu. Šestý je, když je s Hlavou nebo Ocasem a mezi ním a jedním z nich je 12 stupňů. Sedmý je, když je jižní nebo klesá na jihu. Osmý je, když je na spálené cestě, tj. Váhy a Štír. Devátým je, když je na konci znamení, protože je pak v hranicích škůdců. Desátý je, když je pomalý v pohybu, tj. když se pohybuje méně než je jeho průměrný pohyb. Jedenáctý je, když je v devátém místě od ascendentu.

²⁸³²Sedmá kapitola: o vrhání paprsků planet podle Ptolemaiova postupu.²⁸³³

(7.2) Každý astrolog zmínil vrhání paprsků planet, a mnoho z nich se liší od ostatních. Neshody mezi nimi zmíníme v jiné knize. V této knize se zmíníme <pouze> o tom, co řekl Ptolemaios, autor Knihy o astrologii.²⁸³⁴ Řekl.²⁸³⁵ Chcete-li znát vrhání paprsků planet, podívejte se, ve kterém z kvadrantů sféry je planeta. Pokud se planeta nachází mezi středem nebe a ascendentem, vezměte pravý vzestup stupně středu nebe²⁸³⁶ a pamatujte si to. Pak vezměte pravý vzestup stupně planety

---

²⁸²⁹ H vynechává „je 12 stupňů... vzadu“.

²⁸³⁰ úplněk (plný Měsíc) J.

²⁸³¹ a J.

²⁸³² 7.1

²⁸³³ Abū Ma'šar, stejně jako al-Bīrūnī (al-Qanun 'l-Mas'ūdī, část XI, kap. 5, Hyderabad, 1956) připisuje Ptolemaiovi následující postup, ale neprávem. Tetrabiblos III, 11 popisuje podobný postup výpočtu tasyīr. Hogendijk, 'The Mathematical Structure of Two Islamic Astrological Tables for "Casting the Rays"', s. 179–180 a 199.

²⁸³⁴ Liber iudiciorum J, H vynechává.

²⁸³⁵ To jsou jeho samotná slova H.

²⁸³⁶ J přidává „tj. vezměte rostoucí (vycházející) časy, které jsou ve směru tohoto stupně“.

a pamatujte si to. Poté odečtete pravé vzestupy stupně středu nebe od pravých vzestupů stupně planety, a zbytek vydělte časovými stupni²⁸³⁷ stupně planety.²⁸³⁸ Výsledkem jsou hodiny a minuty, a to je vzdálenost planety od středu nebe.

(7.3) Pokud je planeta mezi ascendentem a kardinálem země, vezměte pravý vzestup stupně²⁸³⁹ středu nebe a pravý vzestup stupně planety. Poté odečtete pravé vzestupy středu nebe od pravých vzestupů planety, a zbytek si pamatujte. Pak vezměte časové stupně planety a vynásobte je 6 a odečtete je od toho, co jste si zapamatovali. Vydělte zbytek časovými stupni stupně opačného k planetě.²⁸⁴⁰ Výsledkem jsou hodiny a minuty, což je vzdálenost planety od ascendentu.

(7.4) Pokud se planeta nachází mezi kardinálem země a descendentem, vezměte pravý vzestup²⁸⁴¹ kardinálu země a pravý vzestup stupně planety. Poté odečtete pravé vzestupy kardinálu země od pravých vzestupů stupně planety, a zbytek vydělte časovými stupni stupně naproti planetě. Výsledkem jsou hodiny a minuty, a to je vzdálenost planety od kardinálu země.

(7.5) Pokud je planeta mezi descendentem a středem nebe, vezměte pravý vzestup kardinálu země a pravý vzestup stupně planety. Poté odečtete pravé vzestupy kardinálu Země od pravých vzestupů stupně planety a zbytek si zapamatujte. Pak vezměte časové stupně opačného stupně k planetě,²⁸⁴² vynásobte je 6, odečtete je od toho, co jste si zapamatovali, a vydělte je časovými stupni stupně planety. Výsledkem je vzdálenost planety od kardinálu descendentu.

(7.6a) Když znáte vzdálenosti planet od čtyř kardinálů a chcete projekci paprsků sextilu, kvartilu nebo trigonu planety na její levou stranu, přidejte k pravému vzestupu stupně planety 60 stupňů pro její levý sextil, 90 stupňů pro její

---

²⁸³⁷ partes horarum J.

²⁸³⁸ J přidává „tj. časy hodin, které jsou ve směru stupně planety v podnebí“.

²⁸³⁹ J vynechává „stupně“.

²⁸⁴⁰ J přidává „tj. stupeň sedmého (znamení), které je naproti“.

²⁸⁴¹ J přidává „stupně“.

²⁸⁴² J přidává „tj. stupeň sedmého (znamení), které je naproti“.

kvartil a 120 stupňů pro její trin. Zadejte výsledek do <tabulky> pravých vzestupů a vezměte ekvivalent v ekliptikálních stupních znamení, do kterého spadá, a pamatujte na <výsledek>. Pak vezměte rostoucí (vycházející) časy stupně planety a přidejte je také - 60 pro levý sextil, 90 pro její kvartil, 120 pro její trin. Výsledek zadejte do tabulky rostoucích (vycházejících) časů kteréhokoli města, které chcete (v šikmém vzestupu). (7.6b) | Podívejte se na ekvivalent jakéhokoli stupně,²⁸⁴³ který se vyskytuje ve znameních. Pokud jsou jak pravý, tak šikmý vzestup ekvivalentní stejnému stupni²⁸⁴⁴ a minutě, pak jsou paprsky planety v tomto stupni a minutě. Pokud jsou dva odlišné, zjistěte, který z nich je větší než ten druhý, a vezměte rozdíl jednoho nad druhým a vydělte jej 6. Výsledek šestiny vynásobte hodinami vzdálenosti planety od kardinálů. Přidejte výsledek do bližšího ze dvou míst k planetě v ekliptikálních stupních. Pokud je <jeden nalezený pomocí šikmých>²⁸⁴⁵ vzestupů blíže, přidejte k němu <výsledek>.²⁸⁴⁶ Je-li <jeden nalezen pomocí> pravého vzestupu blíže k němu, přidejte <výsledek> k němu. Tam, kam dosáhne, jsou paprsky planety.

(7.7) Co se týče pravého sextilu, kvartilu a trinu, odečtěte od stoupajících (rostoucích) časů pravého vzestupu stupně planety a od stoupajících (rostoucích) časů jeho stupně ve městě (v šikmém vzestupu) stejné stupně, které jsme zmínili pro sextil, kvartil a trin, a pokračujte s těmito a s hodinami vzdálenosti, jak jsme zmínili. Přidejte výsledek do větší vzdálenosti dvou míst od planety ve stejných stupních. Kam dosáhne, jsou paprsky planety. Pokud jde o protilehlou polohu (opozice), její paprsky jsou vrženy ve <znamení> naproti jejího znamení ve stejném stupni a minutě.²⁸⁴⁷

---

²⁸⁴³ in directo cuius gradus J (v ekvivalentu při pravém vzestupu každého stupně).

²⁸⁴⁴ in directo unius gradus J.

²⁸⁴⁵ ascendent J, Jrev opravuje.

²⁸⁴⁶ Pokud ten... k němu] nalevo, bude přidán k bližšímu, ale napravo ke vzdálenějšímu H.

²⁸⁴⁷ J přidává „bude-li Bůh chtít“, s arabským MS P.

Osmá kapitola: o poznání let firdārii (*fardāria*) planet a jejich největších, velkých, středních a malých letech.²⁸⁴⁸

(8.2) Planety mají určitá čísla, z nichž některá se nazývají fardāria, jiná roky. Zde je zmíníme souhrnně.²⁸⁴⁹ Důvody pro ně zmiňujeme v knize, ve které je nutné je zmínit. Fardār Slunce je 10 let, fardār Venuše je 8 let, Merkura 13 let, Měsíce 9 let,²⁸⁵⁰ Saturna 11 let, Jupitera 12 let, Marsu 7 let, Hlavy 3 roky a Ocasu 2 roky. To dává 75 let.

(8.3a) Jejich roky jsou čtyř druhů: největší, velké, střední a malé. Pokud jde o jejich největší roky, Slunce má 1461 let, Venuše 1151 let, Merkur 480 let, Měsíc 520 let, Saturn 265 let, Jupiter 427 let a Mars 284 let. Pokud jde o jejich velké roky, Slunce má 120 let, Venuše 82 let, Merkur 76 let,²⁸⁵¹ Měsíc 108 let, Saturn 57 let, Jupiter 79 let a Mars 66 <let>. (8.3b) | Pokud jde o jejich střední roky, Slunce má 39 a půl let,²⁸⁵² Venuše má 45 let, Merkur má 48 let, Měsíc²⁸⁵³ má 39 a půl <let>, Saturn 43 a půl <let>, Jupiter má 45 a půl <let> a Mars má 40 a půl <let>. Pokud jde o jejich malé roky, Slunce má 19 let, Venuše 8 let, Merkur 20 let, Měsíc 25 let, Saturn 30 let, Jupiter 12 let a Mars 15 let.

---

²⁸⁴⁸ 8.1

²⁸⁴⁹ breviter et absolute J. H přidává „Některé <počty let> pro soudy světa, jiné pro lidský život nebo jiné počty věcí a časů, byly pořízeny v přesných měřeních, a to jak ze síly těl planet, a z různých bodů v jejich kruzích - jak z podmínek každé z nich -, tak z dalších vlastností na jejich oběžných drahách“.

²⁸⁵⁰ 8 J, Jrev opravuje.

²⁸⁵¹ 96 J.

²⁸⁵² J přidává „a podle některých 69 a půl“.

²⁸⁵³ J přidává „66 a půl, a podle některých“.

Devátá kapitola: o povahách sedmi planet a jejich vlastním označení existujících věcí.²⁸⁵⁴

(9.2) V této kapitole bychom chtěli zmínit podstaty sedmi planet a jejich vlastní indikace pro existující věci. Všechny indikace každé z planet, které zmiňujeme v této kapitole, nenajdeme společně v jedné osobě, ale někdy se v nich spojí mnoho z těchto věcí²⁸⁵⁵ podle stavu planety jako takové a jejího stavu mezi místy sféry.

(9.3a) Saturn: povaha Saturnu je chladná a suchá,²⁸⁵⁶ černé žluči, tmavý a silně drsný. Někdy je chladný a vlhký,²⁸⁵⁷ těžký,²⁸⁵⁸ a nevábně páchnoucí. Je hodně stravující a věrohodný v přátelství.²⁸⁵⁹ Indikuje činnosti zahrnující vlhkost, zemědělství, zemědělce,²⁸⁶⁰ majitele pozemků,²⁸⁶¹ a obývání půdy, budov, vod, řek, měření věcí a distribuci půdy; bohatství, velké bohatství, ty, kdo se zabývají manuálními řemesly,²⁸⁶² chamtivost, intenzivní chudoba, chudí, cesty²⁸⁶³ po moři, dlouhá nepřítomnost ve vlasti, dlouhé a nebezpečné cesty; (9.3b) | podvod,²⁸⁶⁴ zloba, nenávisť,²⁸⁶⁵ mazanost, vynalézavost, klam, zrádnost,²⁸⁶⁶ ublížení, útlak, izolace, malé míšení s lidmi, pýcha, nezávislost, arogance, povýšenost, lstivost, zotročení lidí, vládci vlád,²⁸⁶⁷ každá činnost zla, porážky, bezpráví a vztek; bojovníci, vazba, uvěznění, mučení a

---

²⁸⁵⁴ 9.1

²⁸⁵⁵ Tyto <vlivy> nelze nalézt společně v žádném jednotlivém jedinci, ale částečně v tomto člověku, částečně v onom; všechny jsou zachyceny rozptýleným (roztroušeným) způsobem H.

²⁸⁵⁶ H sem logicky vkládá „někdy náhodně vlhký“.

²⁸⁵⁷ Viz část VII, kapitola 4.9 výše.

²⁸⁵⁸ J vynechává.

²⁸⁵⁹ H přidává „mnoha myšlení a pevné paměti“.

²⁸⁶⁰ J vynechává.

²⁸⁶¹ řemeslníci J (čtení ضياع za صناع).

²⁸⁶² H přidává „jako cementáři, v dolech, tesaři a podobně“.

²⁸⁶³ lodě J (čtení سفن za مفر).

²⁸⁶⁴ mazanost („calliditas“) J.

²⁸⁶⁵ J vynechává.

²⁸⁶⁶ audacia in periculis J.

²⁸⁶⁷ dispositores regni J.

pouta; důvěryhodnost v řeči, pomalost,²⁸⁶⁸ úmyslnost, inteligence, experimentování, studium,²⁸⁶⁹ tvrdohlavost, hodně přemýšlení, hloubka myšlení, naléhavost, držet se jedné cesty, pomalý vůči hněvu, ale když se zlobí, nedokáže se ovládat; nikomu nepřeje dobro. (9.3c) | Indikuje (označuje) staré a důležité muže mezi lidmi, strach, neštěstí, úzkosti, smutky, zármutky, zmatek, potíže, těžkosti,²⁸⁷⁰ neštěstí, útlak, předky,²⁸⁷¹ mrtvé, dědictví, bédování, sirotkové, staré věci; dědečkové, otcové,²⁸⁷² starší bratři, otroci, řidiči, lakomci, a lidé, kteří věci znevažují;²⁸⁷³ a násilníci,²⁸⁷⁴ zloději, hrobníci, *mardaqšes*,²⁸⁷⁵ pustošitelé hrobů, koželuzi a lidé, kteří přinášejí věci do dobré pověsti;²⁸⁷⁶ čarodějové, praktikující kouzla,²⁸⁷⁷ chátra a eunuchové; dlouhé myšlení a pár slov, věda o tajemství, a nikdo neví, co má na mysli, a nikomu to nedává najevo; zná každou skrytou záležitost; a indikuje askezi a poustevníky náboženství.²⁸⁷⁸

(9.4a) Jupiter: povaha Jupiteru je horká a vlhká,²⁸⁷⁹ vzdušná a mírná. Indikuje vyživovací duši,²⁸⁸⁰ život, živá těla, děti, vnoučata, embrya;²⁸⁸¹ mudrci, náboženští právníci, soudci mezi muži,²⁸⁸² spravedlnost, obezřetnost, porozumění, moudrost, vysvětlení snů, důvěryhodnost,²⁸⁸³ pravda, náboženství, uctívání, ctnost,²⁸⁸⁴ pieta, spravedlnost, nábožnost,

²⁸⁶⁸ dilectio J (čtení مودة s arabským MS P namísto اتودة).

²⁸⁶⁹ studium obhajoby právních případů J.

²⁸⁷⁰ involutiones animi J, involucrum H.

²⁸⁷¹ ammissio J.

²⁸⁷² H přidává „pradědečky a příbuzné svého otce“.

²⁸⁷³ homines qui vituperantur J.

²⁸⁷⁴ J vynechává.

²⁸⁷⁵ lidé, kteří kradou šaty mrtvých J.

²⁸⁷⁶ lidé, kteří obviňují muže J. H přidává „Těl, pravého ucha a sleziny a každé chronické melancholické nemoci“.

²⁸⁷⁷ válečníci J.

²⁸⁷⁸ a indikuje nedostatek majetku J (čtení مال za مالى), H vynechává a uzavírá „tajemství hlubokých věcí a nevyčerpatelné moudrosti“.

²⁸⁷⁹ H přidává „sladká“.

²⁸⁸⁰ naturalis anima J, virtus naturalis ac nutritiva H.

²⁸⁸¹ nádhera J (čtení جمال s arabským MSS CL za جمال); H vynechává.

²⁸⁸² pouze soudci J. H přidává „Části těla jsou levé ucho a játra“.

²⁸⁸³ J vynechává.

monoteismus, porozumění náboženství,²⁸⁸⁵ dobrota, vytrvalost; je chválen a jeho pochvala je dobrá.²⁸⁸⁶ Ukazuje na utrpení a horlivost a někdy se mu přihodí lehkomyšlnost a spěch, který si po obezřetnosti a toleranci namlouvá²⁸⁸⁷.²⁸⁸⁸ (9.4b) | Indikuje prosperitu, vítězství, vítězství nad všemi, kdo jsou mu nepřátelští, šlechtu, vedení, vládu, krále, šlechtice a velké muže; velká píle,²⁸⁸⁹ štěstí, radost, chuť k bohatství,²⁸⁹⁰ jeho shromažďování a zisk z něj; bohatství, dobrý stav, pohodlí a štěstí, dobrá nálada²⁸⁹¹ ve všem, dobrá povaha, rozdávání almužen, velkorysost, dar, liberálnost, pýcha a svoboda mysli;²⁸⁹² opravdové přátelství, láska k vedení nad občany, láska k těm, kdo mají vysoké postavení, a velcí muži, náklonnost k nim a pomoc lidem ve věcech. (9.4c) | Indikuje lásku k budovám²⁸⁹³ a velkolepým a obydleným sídlům, porozumění věcem, plnění slibu, snahu o loajalitu, velkorysost, žertování, šprýmování, krásu, ozdobu, koketování,²⁸⁹⁴ radost a smích; hodně řečeného, s ostrým jazykem; každý, kdo se k němu přiblíží, je s ním šťastný; mnoho milování, láska k dobrým, nenávisť ke zlu, náprava mezi lidmi, rozkazování toho, co je dobré, a zakazování toho, co je zakázáno.²⁸⁹⁵

(9.5a) Mars: povaha Marsu je horká a suchá, ohnivá, žluté žluči a hořké chuti. Indikuje mládí,²⁸⁹⁶ moc, inteligenci, horečky, požáry, ničení ohněm, všechno, co nečekaně nastane; král, který má moc a statečnost; jezdci, přední velitelé,

²⁸⁸⁴ doktrína zákona J (čtení **فقه** s arabským MS C za **عفة**).

²⁸⁸⁵ oddanost, monoteismus, porozumění náboženství] strach z Boha, jednota a prozřetelnost víry J.

²⁸⁸⁶ J vynechává „a jeho pochvala je dobrá“.

²⁸⁸⁷ J vynechává „namlouvá“.

²⁸⁸⁸ náhodně, někdy po uvážení, nemyslíci útok na věci H.

²⁸⁸⁹ J vynechává „velká píle“.

²⁸⁹⁰ J přidává (jako alternativní překlad?) „Výsost dobrého štěstí v novosti plodů (zisků)“.

²⁸⁹¹ bezpečnost J.

²⁸⁹² ostrost mysli J (čtení **حرية** za **حدت**).

²⁸⁹³ mužům J.

²⁸⁹⁴ J vynechává.

²⁸⁹⁵ Toto je známé islámské nařízení; ovládání toho, co je známé, a zakazování toho, co je neznámé J; Jrev přidává „spravedlnost“ a „nespravedlnost“.

²⁸⁹⁶ H přidává „játra s Jupiterem a nosní dírky s Venuší“.

vojáci, přátelé vládce; nespravedlnost, dobytí, válka, zabíjení, bojování, odvaha, vytrvalost,²⁸⁹⁷ hledání slávy, pověsti a vysoké hodnosti, válečné nástroje, osoby odpovědné za mobilizaci válek, domáhání po krvavé pomstě, podněcování nepokojů, ti, kteří touží po shromažďování a oddělování, experimentují (experimenty),²⁸⁹⁸ stávají se zloději, kopají, kradou,²⁸⁹⁹ zbojnickví, povýšenost, odvaha, hněv a považují to, co je zakázáno, za zákonné; (9.5b) | utrpení, pouta, bití, věznění, útlak, únik, útěk, zajetí, vězni,²⁹⁰⁰ strach, kontroverze, špatné jednání, násilí, lehkomyšlnost, drsnost, hrubost srdce, pošetilost, zatvrzelost, nedostatek ohleduplnosti, spěch, rychlost ve věcech, a smělost; mluvit špatně, ošklivost řeči a její hrubost a drsnost, a obscénnost jazyka; vyjádření lásky a přátelství, dobré zprávy, slovní řeč, schopnost rychle reagovat, ale později činit pokání <z toho, co člověk říká>; nedostatek zbožnosti a věrnosti, mnoho lží a pomluv, nemorálnost, zloba,²⁹⁰¹ přísahy falešnými přísahami, podvod, mazanost, skutky zla, nedostatek dobra, kazíce dobré věci, (9.5c) | mnoho myšlenek ve věcech, rozmary, změna názoru z jedné věci na druhou, rychlé obrácení vzad, bezstarostnost, nedostatek studu, mnoho potíží, strádání, cesty, absence domova, samota, zlé sousedství; cizoložství, ošklivé milování, žertování a horlivost; pohyb, ke kterému dochází, když žena porodí, porodní bolesti těhotné ženy, smrt žen v těhotenství, oddělování plodu v děloze a potrat. Indikuje prostřední bratry, řízení jezdeckých zvířat, povolání veterinárního lékaře, chov ovčí, ošetření ran, železo a železářství, obřízky chlapců, vyplenění hrobek a vykrádání hrobek.

(9.6a) Slunce: přirozenost (povaha) Slunce je horká a suchá.²⁹⁰² Označuje animální duši,²⁹⁰³ světlo, jas,²⁹⁰⁴ intelekt, poznání, inteligenci a střed života.²⁹⁰⁵ Označuje krále,²⁹⁰⁶ vůdce, velitele, panství, šlechtu, společenství lidí, moc, boj,

²⁸⁹⁷ J vynechává „nespravedlnost... vytrvalost“.

²⁸⁹⁸ J vynechává „odpovědné... experimenty“.

²⁸⁹⁹ kopání, krádež] kopání zdí za účelem krádeže J.

²⁹⁰⁰ útěk, zajetí, vězni] plenění J.

²⁹⁰¹ nemorálnost, zlomyslnost] mazanost („calliditas“) J.

²⁹⁰² horká a suchá] ohnivá, umírněná H.

²⁹⁰³ anima vitalis J.

²⁹⁰⁴ H přidává „hlavu živé bytosti spolu s její animální duší a pravým okem“.

²⁹⁰⁵ střed obyvatelné zóny (oblasti) H.

slávu,²⁹⁰⁷ krásu, pýchu, povýšenost, aroganci, domýšlivost, dobrou chválu, touhu po vedení a bohatství, a silnou lásku ke zlatu. Označuje mnoho mluvení a lásku k čistotě.²⁹⁰⁸ S největší újmou škodí tomu, co jej spojuje a co je mu blízké. Nejpostiženější osobou je ten, kdo se nachází na nejbližším místě, nejšťastnější z nich je ten, kdo je od něj daleko, a kdo se k tomu přiblíží, ten si nevzpomíná; žádná stopa po něm není zjevná. (9.6b) | Vytváří a ničí, je užitečné a škodlivé, přináší štěstí nebo špatné štěstí, jednou zvyšuje, jindy snižuje. Označuje věc náboženství, místo návratu (posmrtný život),²⁹⁰⁹ soudce, moudré muže, otce, prostřední²⁹¹⁰ bratry, sucho, prázdnou nulu, ve které není nic;²⁹¹¹ mísí se s lidmi, je jim poslušný, dává vše, co je žádáno, a mocný (rázný) proti zlým mužům a rebelům.

(9.7a) Venuše: povaha Venuše je chladná a vlhká, flegmatická a mírná a prospěšná. Označuje ženy, matku, mladší sestry, čistotu, oblečení, ozdoby, zlato a stříbro, vstřícnost vůči bratrům (sousedům), pýchu, povýšenost, luxus, aroganci, lásku ke zpěvu a zábavě,²⁹¹² smích, ozdobu, radost, štěstí, tanec, hru na rákosovém nástroji, pohybování strun loutny,²⁹¹³ svatby, parfémy, vůně, zdokonalování ve skládání melodií, hry vrhcáby a šachy; nečinnost, vzpoura²⁹¹⁴ nedostatek morálních zásad, žerty, cizoložství s muži a dětmi, každý cizoložník nebo cizoložnice, zpěvák nebo zpěvačka nebo hráč <různých> druhů hudebních nástrojů; časté přísahy přísahou, a lhaní; víno, med, sladké nápoje,²⁹¹⁵ mnoho milování různých druhů, anální styk a lesbismus.²⁹¹⁶ (9.7b) | Označuje lásku k dětem, lásku k lidem, projevování lásky k nim, klid ke

---

²⁹⁰⁶ král J.

²⁹⁰⁷ touha J.

²⁹⁰⁸ čistota a krása J.

²⁹⁰⁹ víra a uctívání Boha J.

²⁹¹⁰ H vynechává.

²⁹¹¹ J vynechává „sucho... nic“.

²⁹¹² J vynechává „a zábavě“.

²⁹¹³ [utes] lignum quod est genus instrumenti J.

²⁹¹⁴ opilost J.

²⁹¹⁵ každý osvěžující nápoj J.

²⁹¹⁶ J vynechává „anální styk ... lesbismus“.

všem,²⁹¹⁷ toleranci, štědrost, laskavost, liberálnost, nezávislost, dobrý charakter, krásu, pohlednost, projevování lásky, vítání, jas, nádheru a sladkost řeči; ženskost, flirt,²⁹¹⁸ vášeň, škádlení a přání dobrého zdraví;²⁹¹⁹ síla těla a slabost duše, mnoho těl, mnoho touhy po všem, radost ve všem (ze všeho), hledající všechno, a ti, kdo si to přejí. (9.7c) | Označuje <různé> druhy umění, rafinovaná a obdivuhodná díla, aranžování a zdobení věnců, nošení korun, obrazy, barviva a barvíře, šití, bohoslužby, ctnost,²⁹²⁰ dodržování náboženství, zbožštění,²⁹²¹ spravedlnost, krásu, váhy a míry, lásku k trhům, bytí na nich, obchod a prodej parfémů.

(9.8a) Merkur: Merkur inklinuje svou povahou k povaze planet a znamením, s nimiž se mísí. Je v něm²⁹²² mírná suchost a chlad.²⁹²³ Označuje mládí, mladší bratry, lásku ke služebníkům a děvčatům,²⁹²⁴ a jejich nadměrné požadavky. a nadměrné požadavky od nich. Označuje božství, zjevení prorokům, intelekt, výmluvnost, mluvení, prorocké tradice a zprávy a jejich zapamatování,²⁹²⁵ znalosti, víru, dobrou výuku,²⁹²⁶ inteligenci, chytrost, diskuse, kultury,²⁹²⁷ filozofie, prognostiku,²⁹²⁸ výpočet, průzkum, geometrii nebeských a pozemských věcí; věda o hvězdách, věštění,²⁹²⁹ odvození (závěr) od vnějších znamení, předpověď ptáků, omen,²⁹³⁰ předzvěst,²⁹³¹ znalost věcí, moudrost, tajemné knihy, rétorika,

---

²⁹¹⁷ důvěra ve všechny J.

²⁹¹⁸ tj. propletení vláken J (první význam ě-z-l).

²⁹¹⁹ a přání dobrého zdraví] J vynechává.

²⁹²⁰ J vynechává.

²⁹²¹ J vynechává.

²⁹²² Existuje] kvůli J.

²⁹²³ Merkur je promiskuitní, snadno souhlasí s každou směsí H.

²⁹²⁴ služebníci a služky] konkubíny J, chlapci H.

²⁹²⁵ kázání a anály nebo pověsti a jejich pochvala za památku J, kázání H.

²⁹²⁶ učitelé se svými žáky H.

²⁹²⁷ diskuse, kultury] disciplína J

²⁹²⁸ J vynechává, Jrev přidává „prescientia“; probabiles inductiones, necessarii sillogismi philosophie H.

²⁹²⁹ věda o hvězdách, věštění] moudrost a popis hvězd a uctívání Boha J.

²⁹³⁰ J vynechává „odvození (závěr) od vnějších znamení“.

²⁹³¹ J přidává „přísluví“.

výmluvnost, vtipnost řeči, rychlost a jeho vysvětlení; povolání ve vědách, touha po vedení, sláva,²⁹³² pověst a chvála díky tomu, a rivalita (soupeření) ve všem.²⁹³³ (9.8b) | Označuje psaní poezie,²⁹³⁴ spisovatele, básnické antologie,²⁹³⁵ daně, útlak,²⁹³⁶ pomluvy, lhaní, nepravdu,²⁹³⁷ padělané knihy a poznávání skrytých tajemství. Označuje malou radost a kazí majetek. Označuje vlastnosti, rozdělení, trhy, obchod, nákup a prodej, příjem a dávání, partnerství, podvod, krádež, hádky, mazanost, podvod, lstivost, zlobu,²⁹³⁸ lhaní a hloubku myšlení: nikdo neví, co je v jeho mysli a nedává to nikomu najevo. (9.8c) | Označuje bojovníky, nepřátelství, těžké ztráty nepřátel a²⁹³⁹ velký strach z nich, otroky, sluhy, rychlost činností, pokřivené morální postavy²⁹⁴⁰ a velkou vrtkavost;²⁹⁴¹ elegance, zdvořilá řeč, podněcování,²⁹⁴² povzbuzení, poslušnost, trpělivost, náklonnost, milosrdenství, soucit, oddanost,²⁹⁴³ vážnost,²⁹⁴⁴ zdržování se zla, dokonalost náboženství a poslušnost Bohu; obhájce práv²⁹⁴⁵ a opatrovník jeho bratrů; zbabělost, vyděšenost a ustrašenost;²⁹⁴⁶ s dobrým hlasem a znalostmi melodií. Označuje přátelskost s vhodným člověkem, různá řemesla,²⁹⁴⁷ dovednosti ve všem, co se provádí, a s

²⁹³² dychtivost J (čtení شهوة za شهوة).

²⁹³³ J vynechává „a soupeření (rivalita) ve všem“.

²⁹³⁴ stříhání vlasů J.

²⁹³⁵ nebo „registry (např. daní)“; libros J.

²⁹³⁶ J vynechává „daně, útlak“.

²⁹³⁷ falešné svědectví J.

²⁹³⁸ mazanost, podvod, lstivost, zloba] myšlenky (فكر za مكر), lstivost a opatrnost J.

²⁹³⁹ J vynechává „těžké ztráty nepřátel a“.

²⁹⁴⁰ involutio morum animi J, dubii atque involuti affectus H.

²⁹⁴¹ zbarvení (vybarvení) J.

²⁹⁴² J vynechává.

²⁹⁴³ chudoba J (čtení مسكينة za سكينه)

²⁹⁴⁴ J vynechává.

²⁹⁴⁵ servans veritatem J.

²⁹⁴⁶ J vynechává „vyděšenost a ustrašenost“.

²⁹⁴⁷ přívětivost... řemesla] jemnost ruky v různých řemeslech J, nadání v každém řemesle H.

přáním, aby každá činnost byla dokonalá a úplná. Označuje baňkování a toho, kdo pracuje s holicími strojky²⁹⁴⁸ a hřebeny.²⁹⁴⁹ Označuje prameny vody, řeky, zavlažovací kanály,²⁹⁵⁰ věznice (vězení), mrtvé, dovednost jezdeckých zvířat.²⁹⁵¹

(9.9a) Měsíc: Měsíc je světlem noci a jeho přirozenost je chladná a vlhká, flegmatická, v níž je náhodné teplo, protože jeho světlo pochází ze Slunce. Má nízkou hmotnost a je dobrý v každé záležitosti. Touží po radosti, kráse a po chvále. Označuje začátek všech činností a²⁹⁵² krále, šlechtice, štěstí v živobytí člověka, převzetí věcí, které člověk chce, ctnost v náboženství, nebeské vědy, znamení,²⁹⁵³ čaroděje, mnoho myšlenek ve věcech, předtuchu,²⁹⁵⁴ geometrii, vědu o zemi a vodě a jejich měření, výpočet, vedení účetnictví,²⁹⁵⁵ a slabost intelektu. (9.9b) | Označuje ušlechtilé ženy, manželství, každou těhotnou ženu, výchovu a její podmínky, matky, tety z matčiny strany, kojné (chůvy)²⁹⁵⁶ a starší sestry; delegáti, poslové,²⁹⁵⁷ fámy a uprchlíci, lhaní a pomluvy; král s králi, otrok s otroky, má stejnou povahu jako osoba, se kterou je; mnoho zapomnění, zbabělost, zdravého srdce, otevřenost lidem,²⁹⁵⁸ jimi poctěn, ale vyhnán od nich;²⁹⁵⁹ nezachovává své tajemství. Označuje mnoho nemocí, starostí o uzdravení těl a stříhání vlasů; dostatek jídla, ale málo milování.²⁹⁶⁰

---

²⁹⁴⁸ nůž („novaculum“) J, Jrev přidává „břitva“ („rasorium“).

²⁹⁴⁹ šití, stříhání vlasů a holení H.

²⁹⁵⁰ studny J, aquarum derivationes H.

²⁹⁵¹ J vynechává „věznice (vězení)... zvířat“.

²⁹⁵² J přidává „vědu o“.

²⁹⁵³ ženy J (čtení **الآيات** za **الاناث** s arabským MSS ON).

²⁹⁵⁴ ostrost myslí J.

²⁹⁵⁵ účetnictví] co se týká geometrie J.

²⁹⁵⁶ bratři J, babičky H.

²⁹⁵⁷ J vynechává, mandata H.

²⁹⁵⁸ ab omni malo blandus J.

²⁹⁵⁹ utrpení v jejich rukou J.

²⁹⁶⁰ H přidává: „Tato vedení (vlivy) planet se akumulují v různých časech; protože se nikdy nenacházejí všechna společně v jednom těle, tak ani na jednom místě, ani v jediném stavu <kterékoli> planety“.

(9.10) Sedmá část je dokončena s chválou Boha a Jeho milosti.²⁹⁶¹

---

²⁹⁶¹ pomocí J. H. vynechává kolofon.

VIII. část²⁹⁶²

²⁹⁶³Osmá část knihy úvodu do astrologie. Má 9 kapitol.

(1.2) První kapitola: o důvodu vytažení částí.

Druhá kapitola: o²⁹⁶⁴ klasifikaci částí a jejich jménech (názvech).

Třetí kapitola: o částech sedmi planet.

Čtvrtá kapitola: o částech dvanácti míst.

Pátá kapitola: o základu částí, které nejsou zmíněny u <částí> sedmi planet, ani u částí dvanácti míst.

Šestá kapitola: shrnutí všech částí.²⁹⁶⁵

Sedmá kapitola: o²⁹⁶⁶ shodě částí v jedné pozici.

Osmá kapitola: o poznání obecných označení (indikací) částí.²⁹⁶⁷

Devátá kapitola: o tom, jak poznat pozice²⁹⁶⁸ některých indikací od ostatních.

---

²⁹⁶² The Great Introduction to Astrology by Abū Maʿšar. Vol. 1. The Arabic Original and English Translation. Ed. and tr. Keiji Yamamoto,† Charles Burnett. Islamic Philosophy, Theology and Science. Texts and Studies. Ed. Hans Daiber, Anna Akasoy, Emilie Savage-Smith. Vol. 106/1. Brill. LEIDEN | BOSTON. 2019. S. 819.

²⁹⁶³ 1.1

²⁹⁶⁴ J přidává „o důvodu pro“.

²⁹⁶⁵ H vynechává šestou kapitolu.

²⁹⁶⁶ J přidává „výčtu nebo“.

²⁹⁶⁷ o vůdčích částech H.

²⁹⁶⁸ J vynechává „pozice“.

První kapitola: o důvodu vytažení částí.²⁹⁶⁹

(1.4) Starověcí mezi astrology zmiňovali části univerzálně a vidíme, že téměř všichni naši předchůdci v tomto umění zmiňují jejich sílu v počátcích a výsledcích činů, v narozeních, v revolucích jejich let a v revolucích světových let. To vyplynulo ze zkušenosti některých z nich: že když chtějí zkoumat něco konkrétního, jako je bohatství, bratři, děti,²⁹⁷⁰ nebo jiné věci, nedívali se na to místo, ani na jeho vládce, ani na podmínky²⁹⁷¹ všech planet pro ně, ale dívali se²⁹⁷² na část té věci, na její postavení a vládce jejího místa,²⁹⁷³ a měli ve zvyku si o tom udělat úsudek pro to, co chtěli z tohoto konkrétního tématu.

(1.5) Hermes a všichni starověcí²⁹⁷⁴ mezi obyvateli Persie, Babyloňané,²⁹⁷⁵ a Řekové se dívali na místo, které patřilo k tomuto tématu, na jeho vládce, na planetu označující ho svou povahou, na část související s tímto tématem, na její postavení ve znameních, na stav jejího vládce ve vztahu k ní, na spojení planet s částí, na jejich aspekt s ní a na její prorogaci a pohyb²⁹⁷⁶ ve dvanácti znameních, a pak soudili podle toho, co to indikovalo. Shledáváme jejich postup správným.²⁹⁷⁷

(1.6) Důvod pro vytažení částí je jasný a zřejmý pro ty, kteří pochopili indikace planet. Jsou pro to dva důvody. První je, že když se jedna z planet přiblíží k druhé a²⁹⁷⁸ spojí se, nebo když se jedna z obou oddělí (separuje) od druhé o více či méně než stupeň, nastává z ní směs a označení dobra nebo zla jinak, než je uvedeno v jiném čase. To je nejzřetelnější v

---

²⁹⁶⁹ 1.2

²⁹⁷⁰ otcové J.

²⁹⁷¹ J přidává „indikace“.

²⁹⁷² J přidává „pouze“.

²⁹⁷³ znamení, do kterého padla J.

²⁹⁷⁴ jeho následovníci H.

²⁹⁷⁵ J vynechává „Babyloňané“.

²⁹⁷⁶ její prorogace a pohyb] jejich pohyb a změna J, ductus et transitus H.

²⁹⁷⁷ J přidává „a pohodlným a užitečným“.

²⁹⁷⁸ nebo J.

případě dvou planet, které označují jednu věc přirozenou indikací, jako je Slunce a Saturn, které označují stav otce. Člověk potřebuje znát vzdálenost mezi nimi v každém okamžiku, aby z toho poznal indikaci dvou indikátorů a jejich sílu a slabost v té době.²⁹⁷⁹ Z tohoto důvodu tedy vytáhli části.

(1.7) Druhým důvodem je to, že věci, které hvězdy označují, jsou známé²⁹⁸⁰ a byly získány spojením dvou nebo tří indikátorů pro jednu věc. Někdy jsou tyto indikátory ve své indikaci pochybné,²⁹⁸¹ protože někdy jedna věc má dva indikátory, jeden z nich noční a druhý denní, nebo jeden z nich je silnější²⁹⁸² než druhý v indikaci, nebo jeden z nich je indikátor začátku a druhý je indikátor dokončení. Indikace v nich je tedy pochybná.²⁹⁸³ Proto potřebovali extrahovat části a využít je k tomu, aby zjistili, ke kterému ukazateli se část nejvíce naklonila, a podle toho usoudili.

(1.8) Definice „části“ je „znalost vzdálenosti mezi dvěma indikátory, které označují jednu věc přirozenou indikací, a jejího poklesu v určité poloze sféry“. Z tohoto důvodu, kterým jsme část definovali, nám je jasné, že poloha části není známa, leda ze tří indikátorů: dva z nich jsou přirozené a²⁹⁸⁴ pevné v indikaci a třetí je pohyblivý indikátor. Dva indikátory, které jsou přirozené a mají pevnou indikaci, označují interval mezi nimi, protože se svou podstatou podílejí na indikaci dané věci. To, co jeden začíná ve dne nebo v noci, je první indikátor a další je druhý indikátor. Pokud jde o třetí, pohyblivý indikátor, tyto stupně jsou z něj vrženy. Proto řekli: „Vezměte celá znamení, stupně a minuty <mezi ekliptikou>, mezi takovou a takovou planetou a takovou a takovou planetou, a vrhněte je ze stupně ascendentu, z jiného místa nebo z jedné z planet, 30 stupňů na každé znamení. Kam padne, tak je to část s jejím stupněm a minutou.“

---

²⁹⁷⁹ J vynechává „době“.

²⁹⁸⁰ způsob, jakým planety označují věci, je znám J.

²⁹⁸¹ podobné J, Jrev glosuje: „nejisté“ (dva významy اشتبه).

²⁹⁸² a jeden z nich není o moc silnější H.

²⁹⁸³ podobné J, Jrev glosuje: „nejisté“.

²⁹⁸⁴ tj. J.

(1.9) Vrhli vzdálenost mezi dvěma indikátory od ascendentu ze dvou důvodů. První je, že úsudek o věcech v dobrém a zlém je znám, když je známa poloha tohoto ukazatele (indikátoru) od ascendentu. Vzhledem k tomu, že tato vzdálenost mezi dvěma indikátory má indikaci, musí být vyhozena od ascendentu, aby bylo možné zjistit, kde se nachází.

(1.10a) Druhým důvodem je to, že jelikož ascendent je indikátorem těl a počátků, je vrháno z ascendentu. Vrhli to z jednoho z míst sféry nebo z jedné z planet, protože toto místo nebo planeta patří do rodu té části. Protože ascendent a místa sféry, od nichž se odečítá vzdálenost mezi dvěma přirozenými indikátory, se v každém okamžiku mění, třetí indikátor se nazývá „pohyblivý v indikaci“. Pro části použili stejné stupně, protože planety se točí kolem osy zodiakálního kruhu a²⁹⁸⁵ pohybují se po tomto kruhu a ascendent se podobně počítá podle stupňů kruhu zvěrokruhu. (1.10b) | Stupně sféry zvěrokruhu jsou rovné stupně, protože se říká, že planeta je v takovém a takovém stupni takového a takového znamení a ascendent je takový a takový stupeň takového a takového znamení a všechna tato <měření> jsou stejnými (rovnými) stupni sféry zvěrokruhu. Proto pro části používali stejné stupně. Stupně stoupajících (rostoucích) časů jsou však stupně sféry obklopující sféru zvěrokruhu, která činí sféru zvěrokruhu a zbytek sfér otáčivými.²⁹⁸⁶ Mezi osou okolní kružnice a kružnice zvěrokruhu je 23 stupňů a 51 minut, podle toho, co udržoval Ptolemaios.²⁹⁸⁷

---

²⁹⁸⁵ J přidává „ne“.

²⁹⁸⁶ Jrev přidává „o jeden stupeň“.

²⁹⁸⁷ Ptolemaios, *Almagest*, I, 12 (Toomer, s. 61–63 a pozn. 75).

Druhá kapitola: o²⁹⁸⁸ klasifikaci částí a jejich jménech (názvech).²⁹⁸⁹

(2.2) V předchozí kapitole jsme zmínili důvod vytažení částí. Nyní zmíníme klasifikaci částí a jejich jména.

(2.3) Vězte, že ověřených částí, které starověcí z lidu Persie, Babylonu, a Egypta, používali podle toho, co jsme našli v jejich knihách, je devadesát sedm, a jsou tří druhů. První druh jsou části sedmi planet, druhý druh jsou části dvanácti míst, a třetí druh jsou části patřící jiným věcem, které nejsou uvedeny ve dvanácti místech. To jsou části, které jsou²⁹⁹⁰ nezbytné na <určitých> místech v nativitách, revolucích let, otázkách a začátcích.

(2.4) Počet částí prvního druhu je sedm, jeden pro každou z hvězd, které jsou rychle se pohybující²⁹⁹¹ (planety). Každá část se nazývá jménem její planety. Všichni starověcí mezi učenými astrology se shodli na způsobu jejich vytažení. Někteří noví učenci²⁹⁹² z řad těch, před nimiž je skryta spousta podstat planet, se však od starověkých liší vytažením částí těchto sedmi planet. Zmíníme to na <vhodném> místě.

(2.5a) Počet částí druhého druhu - to jest části dvanácti míst, která jsou dobře známá a využívaná a na kterých se starověcí shodli - je 80.

(2.5b) Z nich má ascendent tři. První je část života, druhou, část podpory ascendentu, a třetí, část uvažování a inteligence.

(2.5c) Druhé místo má tři části. První je část bohatství, druhou, část půjčování, a třetí, část náhodných příležitostí.²⁹⁹³

---

²⁹⁸⁸ J přidává „důvodu pro“.

²⁹⁸⁹ 2.1

²⁹⁹⁰ třetí druh H.

²⁹⁹¹ J vynechává „rychle se pohybující“.

²⁹⁹² někteří astrologové J (čtení a arabským MS L).

²⁹⁹³ collectio J, inveniendum H.

(2.5d) Třetí místo má tři části. První je část bratrů, druhou, část počtu bratrů, a třetí, část smrti bratrů.

(2.5e) Čtvrté místo má osm částí. První je část otců, druhou, část smrti otců, třetí, část dědů, čtvrtou, část linie,²⁹⁹⁴ pátou, část nemovitostí a pozemků²⁹⁹⁵ podle Herma, šestou, část nemovitostí podle některých Peršanů, sedmou, část zemědělství, a osmou, část výsledků (dokončení) věcí.

(2.5f) Páté místo má pět částí. První je část dětí, druhou, část označující čas, ve kterém se děti <narodí> a jejich počet, třetí, část mužských dětí, čtvrtou, část ženských dětí, pátou, část, pomocí které víme, zda je zrozenec nebo osoba, na kterou se ptáme, nebo embryo,²⁹⁹⁶ muž nebo žena.

(2.5g) Šesté místo má čtyři části. První je část nemocí, defektů a chronických onemocnění podle Herma, druhá, část nemocí podle některých starověkých,²⁹⁹⁷ třetí, část otroků, a čtvrtá, část zajatců.

(2.5h) Sedmé místo má šestnáct částí. První je část manželství mužů podle Herma, druhou, část manželství mužů podle Wālīse, třetí, část mazanosti a podvodu mužů vůči ženám,²⁹⁹⁸ čtvrtou, část sexuálního styku mužů a žen, pátou, část nemravnosti a cizoložství mužů, šestou, část manželství žen podle Herma, sedmou, část manželství žen podle Wālīse, osmou, část mazanosti a podvodu žen vůči mužům,²⁹⁹⁹ devátou, část sexuálního styku žen, desátou, část nemorálnosti žen a jejich smilstvo, jedenáctou, část ctnosti manželky, dvanáctou, část manželství mužů a žen podle Herma, třináctou, část

---

²⁹⁹⁴ parentela J, rod (genus) H; řečtina má „závislé osoby“; Bīrūnī, Tafhīm, má خیر (dobré, prospěšné).

²⁹⁹⁵ nemovitosti a pozemky] heriditates J, fundus H.

²⁹⁹⁶ ten, kdo je stále v děloze své matky J.

²⁹⁹⁷ někteří ze starověkých] jiní H.

²⁹⁹⁸ jimiž muži lákají ženy H.

²⁹⁹⁹ jimiž ženy lákají muže H.

doby manželství podle Herma, čtrnáctou, část uspořádání manželství a jeho usnadnění, patnáctou, část švagrů,³⁰⁰⁰ a šestnáctou, část hádek a protivníků.

(2.5i) Osmé místo má pět částí. První je část smrti, druhou, část planety, která zabíjí, třetí, část roku, ve kterém se zrozenec obává smrti a hladu³⁰⁰¹, čtvrtou, část těžkého místa,³⁰⁰² a pátou, část trápení a neštěstí.³⁰⁰³

(2.5j) Deváté místo má sedm částí. První je část cesty, druhou, část cestování po vodě, třetí, část, zbožnosti, čtvrtou, část inteligence a hloubky myšlení,³⁰⁰⁴ pátou, část znalostí a porozumění, šestou, část drbů³⁰⁰⁵ a poznání pověstí (fám) a pověr lidí, a sedmou, část toho, zda je fáma pravdivá nebo nepravdivá.

(2.5k) Desáté místo má dvanáct částí. První je část vysoké hodnosti zrozence a toho, o kom pochybují, zda je či není synem jeho otce, druhou, část vlády a autority (moci), třetí, část vůdců, ministrů a vládců, čtvrtou, část autority, podpory a vítězství, pátou, část těch, kteří náhle povstanou, šestou, část šéfů (vedoucích)³⁰⁰⁶ a těch, kteří jsou mezi lidmi dobře známí, sedmou, část vojáků a policistů, osmou, část autority a jakou práci zrozenec vykonává, devátou, část ručních pracovníků a komerčních (obchodních) aktivit, desátou, část komerčních aktivit a nákupu a prodeje, jedenáctou, část práce a objednávky (pořadí), již je třeba provést, a dvanáctou, část matky.

---

³⁰⁰⁰ J glosuje: „tj. toho, kdo má sestru někoho“.

³⁰⁰¹ J vynechává „a hladu“; H vynechává „smrti a hladu“.

³⁰⁰² těžká nemoc J (čtení **مرض** za **موضع**), nebezpečné místo H.

³⁰⁰³ J vynechává „a neštěstí“.

³⁰⁰⁴ J vynechává „a hloubky myšlení“.

³⁰⁰⁵ historia J, memoria H.

³⁰⁰⁶ dobré štěstí J (čtení **سعادة** za **سادة**).

(2.5l) Jedenácté místo má jedenáct částí. Prvním je část cti, druhou, část projevování lásky mezi lidmi,³⁰⁰⁷ třetí, část dobře známých a ctěných mezi lidmi,³⁰⁰⁸ čtvrtou, část úspěchu,³⁰⁰⁹ pátou, část tužeb a vášnivosti pro <věci> na tomto světě, šestou, část naděje, sedmou, část přátel, osmou, část nutnosti, devátou, část plodnosti a mnoha užitku v domě, desátou, část svobody³⁰¹⁰ duše, a jedenáctou, část velebených a chválených.

(2.5m) Dvanácté místo má tři části. První je část nepřátel podle některých starověkých, druhou, část nepřátel podle Herma,³⁰¹¹ třetí, část strádání (utrpení).

Toto jsou části dvanácti míst a je to 80 částí. Mnoho starověkých se liší ve vytažení některých z³⁰¹² nich. Zmíníme to na <vhodných> místech.,

(2.6) Částí třetího druhu je deset částí. První je část haylāḡ, druhou, část lidí vyhublých ve svých tělech,³⁰¹³ třetí, část rytířství a statečnosti, čtvrtou, část odvahy,³⁰¹⁴ pátou, část mazanosti a klamu, šestou, část místa potřeby a požadovaného předmětu, sedmou, část nutnosti a zpoždění toho, co člověk potřebuje podle Egyptanů, osmou, část nutnosti podle Peršanů, devátou, část kompenzace (domény), desátou, část vlastní činnosti. Toto je řešeno odděleně, protože tato indikace nesouvisí s žádným z dvanácti míst. Tohle je 97 částí.³⁰¹⁵

---

³⁰⁰⁷ toho, který je milován mezi lidmi J, přátelství H.

³⁰⁰⁸ J vynechává „a ctěných mezi lidmi“.

³⁰⁰⁹ oklamaneho J, uvažování H.

³⁰¹⁰ svoboda] obezřetnost nebo ostrost (bystrost) J (čtení حَذَّة), vynalézavost H.

³⁰¹¹ H tyto dvě části zamění.

³⁰¹² J vynechává „některých z“.

³⁰¹³ suší a hubení lidé J.

³⁰¹⁴ část obezřetnosti a ostrosti (bystrosti) intelektu J.

³⁰¹⁵ H přidává: „částečně planet - samy o sobě -, částečně místy, částečně absolutním způsobem předpokládaným pro nezbytnost věcí“.

(2.7) Důvod pro extrahování některých z těchto částí je zřejmý a většina astrologických mistrů to ví, ale důvod pro extrahování dalších není znám, mimo šikovných, učených astrologických mužů. Zmínili jsme důvody mnoha částí a vysvětlili některé způsoby jejich vytažení. Když to jeden z učenců umění hvězd pochopí, a pak chce vytáhnout určitou část pro jednu z věcí, pro níž ji starověcí nevytahovali, je to pro něj možné.³⁰¹⁶ Nyní zmíníme části sedmi planet.

Třetí kapitola: o částech sedmi planet.³⁰¹⁷

(3.2) V předchozí kapitole jsme zmínili klasifikaci částí. Nyní zmíníme části sedmi planet a všechny³⁰¹⁸ jejich jednotlivé indikace.

(3.3a) Vězte, že část je extrahována pouze ze dvou indikátorů, které označují jednu věc přirozenou indikací. Když jsou dvě planety stejné v označení jedné věci a shodují se v doméně, ale jedna z nich je v dané chvíli silnější v doméně než druhá, začneme v té době silnější z nich v doméně. Např. protože Slunce a Saturn jsou si rovni, co se týče stavu otců, a shodují se v doméně, protože jsou oba denní, ale Slunce je silnější ve dne, začínáme tím, že Slunce ve dne extrahuje část otce. Pokud je shoda v rovnosti indikace taková, jakou jsme již zmínili, a jedna z nich je denní a druhá noční, začíná se denní ve dne a noční v noci. (3.3b) | Např. Slunce a Měsíc jsou rovni v tom, že označují štěstí, stejně, ale jedno z nich je denní, druhé noční. Začneme tedy vytahovat část štěstí s denním Sluncem ve dne a s nočním Měsícem v noci. Když je jedno z nich silnější v indikaci než druhé, začneme s tím silnějším ve dne i v noci. Pakliže znamení a jeho vládce mají indikaci, obvykle se začíná vládcem znamení <a jde se odtud> do stupňů znamení, protože označení (indikace) znamení je

---

³⁰¹⁶ H vynechává tento odstavec.

³⁰¹⁷ 3.1

³⁰¹⁸ některé z J.

silné na základě³⁰¹⁹ planety. V materiální záležitosti (?)³⁰²⁰ se někdy začíná znamením, když má silnou indikaci, a pak s ním sdílí ascendent, jedno z míst sféry nebo jednu z putujících planet,³⁰²¹ podle toho, co je nutné.

(3.4) Proto starověcí řekli, že vzdálenost mezi těmito dvěma indikátory se bere ve stejných stupních, a pak se k tomu ve stejných stupních přidává to, co vychází od začátku znamení ascendentu k minutě samotného ascendentu, a poté se to vrhá od začátku znamení ascendentu.³⁰²² Je-li vrženo z <čehokoli> kromě ascendentu, <vzdálenost> rovnými (stejnými) stupni od začátku znamení tohoto ukazatele (indikátoru) do polohy, ve které se nachází, se přičte ke vzdálenosti mezi oběma ukazateli (indikátory), která se pak od počátku jeho znamení vrhne, každé znamení 30 stupňů, a kam dorazí, tam je tato část se svým stupněm a minutou. Ať už jsou při nakládání s částmi brány jakékoli stupně, jsou stejné.

(3.5) Vězte, že někdy při jednání s³⁰²³ částmi musí být <stupně> převzaty z vládce jednoho z míst na toto místo, a to místo je znamením podle čísla (množství), a podle rovnosti³⁰²⁴ se odebírá na jiné místo. Je tedy třeba vzít od vládce znamení to, co se rovná stupni, do kterého výpočet (množství) spadá. Např. ascendent je Rak podle stupně ve čtvrtém podnebí, a místo bohatství je Lev podle počtu (množství), ale určitý stupeň Raka podle výpočtu. Je třeba vzít <měření> z Měsíce, který je vládcem Raka, <a jít odtud> do určitého stupně od něj, a Slunce a Lev nejsou bráni v úvahu.

(3.6a) Část Měsíce: První z částí je extrahována ze Slunce a Měsíce. Je to proto, že Slunce je nejjasnější ze všech planet ve sféře a je světlem dne a dobrodějem. Jeho vzestupem nastává den. Je ukazatelem přirozeného života³⁰²⁵

---

³⁰¹⁹ J přidává „indikace“.

³⁰²⁰ J vynechává „v materiální záležitosti“.

³⁰²¹ Lemay interpretuje: „jedna z planet obdařených haiz“.

³⁰²² J přidává „na místo, kde padne“.

³⁰²³ znalostí J (čtení علم za عمل).

³⁰²⁴ divizí J.

³⁰²⁵ přirozený život] univerzální život a duše H; tj. být naživu, na rozdíl od způsobu života.

vítězství, moci, králů,³⁰²⁶ autority, svrchovanosti, velení a zákazu, a <různých> druhů majetku a esencí,³⁰²⁷ a všeho vzácného a ušlechtilého, a štěstí lidí se <získává> pouze mocí, vládou, autoritou, různými druhy majetku a náboženstvím.³⁰²⁸ (3.6b) | Měsíc je světlem noci³⁰²⁹ a dobrodějem. Je to indikátor těl, rostlin a toho, co se děje na tomto světě obecně. Vzhledem k tomu, že Slunce je světlem dne a Měsíc je světlem noci, začali s touto částí ve dne od denního dobroděje, tj. Slunce, <a odtud se počítá> k nočnímu dobroději, tj. Měsíci, stejnými stupni, a v noci z nočního Měsíce k dennímu Slunci. Pak k tomu přidali <stupně> od začátku znamení ascendentu do stupně ascendentu stejnými stupni. Pak to vrhli od začátku znamení ascendentu, za každé znamení 30 stupňů. Tam, kde jejich výpočet skončil, nazvali toto místo touto částí. Pokud jsou obě světla ve stejné minutě, je část v minutě ascendentu.

(3.7) Tato část se nazývá „část štěstí“. Indikuje totéž, co indikují světla.³⁰³⁰ Její vlastní označení je pro duši, její štěstí a její síly, a pro život, těla, bohatství, výhody, dobré štěstí, bohatství a chudobu, zlato a stříbro, lacinost a vysoké náklady, dobré vyznamenání a chválu, vzestup zrození, pravomoc, suverénní moc,³⁰³¹ krále,³⁰³² moci, vysoké hodnosti, dobro a zlo, přítomné a nepřítomné věci a viditelné a skryté věci; a mysl a začátek skutků a věcí, dá-li Bůh.³⁰³³

(3.8) Tato část předchází <ostatním>³⁰³⁴ částem, stejně jako Slunce předchází planety v jasnosti. Je to nejvyšší a nejvýznamnější ze všech částí, a stejně jako nic není jasnější, oslnivější a známější než tato dvě světla mezi planetami sféry, a tato jsou ve svých podmínkách vyčleněna od jiných planet, tak, stejným způsobem, když jsou obě v dobrém stavu a

---

³⁰²⁶ bohatství J.

³⁰²⁷ bohatství J.

³⁰²⁸ a ušlechtilá věc ... náboženství] a jeho bohatství je ve dne J.

³⁰²⁹ H přidává „druhým vůči Slunci v jasnosti“.

³⁰³⁰ Jelikož Měsíc ovládá vše, co je každodenně nutné a co se používá, nazývá se tato <část> také „část štěstí“ H.

³⁰³¹ J zahrnuje autoritu a suverénní moc závislou na vzestupu.

³⁰³² bohatství J.

³⁰³³ J vynechává.

³⁰³⁴ všem J.

postavení a jsou sama v indikaci dobrého štěstí, jako je vládcovství, pravomoc,³⁰³⁵ a majetek (bohatství), (označení) je dobře známé, oslavované, vzácné, mocné,³⁰³⁶ a získané pouze nejvýznačnějšími z mužů,³⁰³⁷ kteří jsou ve svých podmínkách vyčleněni od [těch] ostatních. Jedná se o ty, kteří mají svá světla a část štěstí ve svých nativitách v dobrých a chvályhodných pozicích.³⁰³⁸

(3.9) Této části se říká Měsíce a jeho ascendent,³⁰³⁹ a je to ascendent Měsíce a jeho část, protože, udržovali,³⁰⁴⁰ když se uplynulá denní doba vynásobí částmi jeho (denních) hodin a ta je pak vržena z pozice Měsíce stejnými stupni, padne do pozice části štěstí. Vyzkoušeli jsme si to a zjistili jsme, že je to <správné>, i když někdy se to k tomu místu blíží.³⁰⁴¹

(3.10a) Část Slunce. Jelikož na planetě nevidíme žádné změny ve zvyšování a snižování její podstaty, jaké vidíme v nočním světle, jímž je Měsíc, a žádná z planet sféry nemá vlastnost v indikaci vzniku a růstu³⁰⁴² jako to, co má (Měsíc), začali část nepřítomnosti (nepřítomného)³⁰⁴³ ve dne od něj (Měsíce) ke Slunci ve stejných stupních, a v noci od Slunce na Měsíc.³⁰⁴⁴ K součtu se přičte množství od počátku znamení ascendentu do stupně a minuty samotného ascendentu stejnými stupni, a od počátku znamení ascendentu se vrhne, 30 stupňů na každé znamení. Kde výpočet končí, tam je tato

---

³⁰³⁵ J vynechává.

³⁰³⁶ J vynechává.

³⁰³⁷ Jen jistí muži jej zvláště užívají J.

³⁰³⁸ H vynechává tento odstavec.

³⁰³⁹ J vynechává „a jeho ascendent“; Jrev přidává: „Stejná věc se nazývá část ascendentu Měsíce a jeho část. Někteří lidé tomu říkají ascendent Měsíce a někteří tomu říkají část Měsíce.“ H píše: „Kvůli takové volbě síly se stalo běžným, že také Měsíc byl ascendentem Měsíce“.

³⁰⁴⁰ předpokládá se, že J.

³⁰⁴¹ zjistili jsme, že to snad spadá blízko toho místa J; H píše: „bud' spadá do pozice části štěstí, nebo se k ní určitě musí přiblížit velmi blízko“, a přidává: „právem napodobováním Slunce, z jehož místa vycházel stejný výsledek z doby stoupání (vycházení) podnebí, dosáhne stupně ascendentu. Jelikož je tedy Měsíc konzultován (brán) jako první a univerzálně v každé záležitosti, tak je pro každou záležitost přivolána (předvolána) část přednostně před všemi ostatními <částmi>“.

³⁰⁴² poškození J.

³⁰⁴³ pars futurorum J, Jrev přidává „vel secretorum vel occultorum“.

³⁰⁴⁴ správně by měla být část Slunce jako univerzálního otce věcí přijata ve dne od jeho manželky Měsíce ke Slunci, v noci ze Slunce na Měsíc H.

část. (3.10b) | Této části se říká „část nepřítomnosti“³⁰⁴⁵ a jedná se o nástupce štěstí.³⁰⁴⁶ Jeho vlastní indikace je pro tělo a duši a jejich podmínky;³⁰⁴⁷ náboženství, proroctví, zbožnost a oddanou službu; tajemství, myšlenky, myslí a skryté a neviditelné věci; ty věci, které chybí; pochvala, chvála, mužnost a ušlechtilost; a teplo a chlad. Tato část a část štěstí jsou nejlepší ze všech částí. Jejich nejjasnější indikací je vše, co chybí nebo je přítomné, a začátek činností a záležitostí, a revoluce let světa, a nativity. Ve dne je část štěstí nejjasnější; poté přichází část nepřítomnosti.³⁰⁴⁸ V noci je část nepřítomnosti nejjasnější v indikaci; poté přichází část štěstí.

(3.11) Vzhledem k tomu, že změna času nastává s přenosem světél a jiných planet z jednoho znamení na druhé, a změny³⁰⁴⁹ vznikají v tomto světě mezi umírněnostmi, teplem, chladem a jinými druhy změn,³⁰⁵⁰ z nichž vyplývá život nebo smrt zvířecích výsledků, a části jsou extrahovány z těchto dvou světél a z ostatních planet, tyto dvě části a ostatní části, při jejich přenosu z jednoho znamení na druhé, mají indikaci pro dobré a špatné, kapacitu a omezení, v nativitách, revolucích let, počátcích a otázkách. Tyto dvě části, což je část štěstí a nepřítomnosti, označují totéž, co dvě světla. Někteří astrologové se liší od ostatních, pokud jde o názvy těchto dvou částí; protože oni nazývají část štěstí část Slunce, a část nepřítomnosti část Měsíce.³⁰⁵¹

(3.12a) Část těžkého Saturna.³⁰⁵² Vzhledem k tomu, že Saturn označuje vše, co je na scestí, padá, je ukradeno a utíká, označuje pozemky, stavby, opravy,³⁰⁵³ vody, věznice, vězně³⁰⁵⁴ a pouta; a označuje hloubku myšlení, vědy a

---

³⁰⁴⁵ H je plnější: „Toto je část, již - protože je ze Slunce, k němuž patří štěstí duše -, nazývají zahm algaib, tj. část skrytého, jež je vnitřním dobrem.“

³⁰⁴⁶ H je opět plnější: „napodobuje část štěstí ve všem; nicméně se dívá spíše do sebe, zatímco <část štěstí>“ zahrnuje více vnějších věcí. Neboť stejně jako je vhodné, aby část Měsíce označovala nehody těla, tak část Slunce řídí vlastnosti duše, přičemž každá sdílí jedno s druhým jako rodiče“.

³⁰⁴⁷ tělo a duše a jejich svazek („compago“) H.

³⁰⁴⁸ J přidává glosu: „Přeje si, aby bylo pochopeno, že indikace části štěstí ve dne je zjevnější než indikace části nepřítomnosti; pak následuje část nepřítomnosti, a je tomu naopak“.

³⁰⁴⁹ poškození nebo změny J.

³⁰⁵⁰ J vynechává „v tomto světě... druhy změn“.

³⁰⁵¹ Někteří lidé je mění tak, že připisují to, co patří Měsíci, Slunci, a Slunci Měsíci. Ale uvažování, které jsme uvedli, převládá H.

³⁰⁵² část zpoždění (prodlení) H.

záležitosti náboženství a zbožnosti; a získání toho, co bylo ztraceno nebo odcizeno, propuštění z vězení a pout, držení nemovitostí a vod, praktikování náboženských a přírodních věd, a hloubka myšlení je dobré štěstí, řekli, že část těžkého Saturnu³⁰⁵⁵ je brána ve dne od stupně Saturnu k části štěstí, v noci obráceně. Přidají se k ní stupně ascendentu a je vržena od začátku ascendentu. Kde výpočet končí, tam je tato část. (3.12b) | Její označení je určeno pro konzervaci (zachování),³⁰⁵⁶ hloubku myšlení, náboženství, zbožnost, askezi v náboženství; vše, co je ztraceno, ukradeno, unikne, spadne do studny nebo do moře, nebo zemře; nebo pokud jde o stav mrtvých, kvalitu smrti,³⁰⁵⁷ a podmínky pozemků a jejich osev; stavba, opravy,³⁰⁵⁸ omezení, chamtivost, lakota; dobrá a špatná chvála;³⁰⁵⁹ zlo,³⁰⁶⁰ stáří, těžkosti;³⁰⁶¹ vše, co je v zajetí nebo ve vězení; a jeho propuštění z těchto pout a vězení.

(3.13) Část Jupitera, vlastníka prosperity a pomoci.³⁰⁶² Jelikož indikace o³⁰⁶³ vítězství, prosperitě,³⁰⁶⁴ pomoci a chvályhodných výsledcích patří Jupiteru a to vše je dobré štěstí, řekli, že část Jupitera, jež je vlastníkem prosperity a pomoci, je vzat ve dne od části nepřítomnosti, což označuje štěstí, k Jupiteru, což označuje prosperitu a pomoc, a v noci obráceně. Přidají se k ní stupně ascendentu a je vržena z ascendentu. Kde výpočet končí, tam je část. Označuje moc, vítězství, pomoc, prosperitu, velkorysost, chvályhodné výsledky, dobrotu, studium náboženství a všech jeho podmínek,

---

³⁰⁵³ J vynechává.

³⁰⁵⁴ J vynechává.

³⁰⁵⁵ část J.

³⁰⁵⁶ paměť, tj. ostrost (bystrost) inteligence J.

³⁰⁵⁷ způsob smrti H.

³⁰⁵⁸ J vynechává.

³⁰⁵⁹ chvála a vina J.

³⁰⁶⁰ věk (stáří) J.

³⁰⁶¹ změna J (čtení نقل za نقل), Jrev opravuje.

³⁰⁶² část morálky H.

³⁰⁶³ je to indikátor J.

³⁰⁶⁴ J přidává „moudrost“.

víru v Boha, snahu pracovat v poslušnosti Bohu, lásku k dobrému,³⁰⁶⁵ hledání spravedlnosti, a³⁰⁶⁶ úsudek mezi lidmi, budování mešit,³⁰⁶⁷ znalosti, vědce, zvyšování významu moudrých, naději, každé dobré věci, z níž mají muži prospěch, a partnerství lidí mezi sebou.

(3.14) Část Marsu, vlastníka odvahy.³⁰⁶⁸ Jelikož označení smělosti a odvahy³⁰⁶⁹ patří nočnímu Marsu, a toto³⁰⁷⁰ patří k dobrému štěstí a silám duše a to, co naznačuje síly, podmínky a dobré štěstí duše³⁰⁷¹ je část štěstí, řekli, že část Marsu, vlastníka odvahy a smělosti, je brána ve dne z Marsu do stupně části štěstí, a v noci obráceně. K ní se přidají stupně ascendentu a vrhnou se z ascendentu. Tam, kde to končí, je část. Označuje řízení (vedení), statečnost,³⁰⁷² odvahu, smělost, sílu, odvahu, drsnost, hrubost, vulgárnost, nerozvážnost, spěch,³⁰⁷³ vraždu, krádež, odporné skutky, nemorálnost, mazanost a podvod.

(3.15) Část Venuše, vlastníka lásky a intimity (důvěrnosti).³⁰⁷⁴ Vzhledem k tomu, že vzájemná shoda lidí a jejich směsi je s láskou, něžnou láskou, náklonností a párováním (spojením), a všechny páry (dvojice), milování, sexuální styk, manželství, dohody, zábava a radost souvisí s Venuší, která to označuje; a láska a náklonnost a další indikace Venuše, které jsme zmínili mezi potěšeními a radostí, jsou všechno dobrého štěstí, spočítali část Venuše z částí³⁰⁷⁵ světél, označující dobré štěstí, a řekli, že část Venuše, vlastníka lásky a intimity je ve dne vzata z části štěstí do části nepřítomnosti, a v noci

---

³⁰⁶⁵ úsilí v práci ... dobrota] horlivost v každé dobré práci a její láska J.

³⁰⁶⁶ J přidává „pouze“.

³⁰⁶⁷ modlitební místa J.

³⁰⁶⁸ část odvahy H.

³⁰⁶⁹ smělost, očekávání, bystrost mysli a obezřetnost J.

³⁰⁷⁰ J přidává „vše“.

³⁰⁷¹ J vynechává „dobré štěstí duše“.

³⁰⁷² statečnost] poctivost, bystrost mysli a obezřetnost J.

³⁰⁷³ drsnost... spěch] velikost srdce s unáhleností a spěch J.

³⁰⁷⁴ část lásky H.

³⁰⁷⁵ části J.

obráceně. Přidá se k ní to, co stoupá (vychází) od začátku ascendentu, a to je vrženo od začátku ascendentu.³⁰⁷⁶ Kde výpočet končí, tam je část. Označuje touhu a přání po pohlavním styku, lásce a honbě za tím, co má duše ráda a v čem je posilována, za láskou a všemi záležitostmi milování; a páry (dvojice), intimita, zábava, radost a potěšení.

(3.16) Spousta Merkura, vlastníka prostředků (způsobů).³⁰⁷⁷ Část Merkuru, což je část chudoby a nedostatku prostředků, se bere ve dne od části nepřítomnosti k části štěstí, a v noci obráceně. Co stoupá (vychází) od začátku znamení ascendentu, přidá se k tomu a vrhne se z ascendentu. Kde výpočet končí, tam je část. Označuje chudobu, boj, strach, nenávisť, časté hádky, nepřátele,³⁰⁷⁸ hněv, hádky v okamžiku hněvu,³⁰⁷⁹ obchod, nákup a prodej, mazanost, triky, psaní, kalkulace, vyhledávání různých věd a astronomie.

(3.17) Takto jsou části sedmi planet extrahovány podle toho, co Hermes a učenci hvězd před námi spříznili. To vše jsou³⁰⁸⁰ jejich indikace. Pokud jde o zbytek toho, co je uvedeno ze studia jejich směsi s ostatními planetami a částmi, zmíníme je na jiných místech podle potřeby.³⁰⁸¹

(3.18) Někteří z těch, kteří toho moc nevědí³⁰⁸² o povahách planet³⁰⁸³ zmínili, týkající se částí pěti planet,³⁰⁸⁴ že vzdálenost mezi Sluncem a Měsícem je brána ve dne a v noci, a je vržena z pozice planety, jejíž část, již si člověk přeje

---

³⁰⁷⁶ J vynechává „je vrženo z ... ascendentu“.

³⁰⁷⁷ část prostředků a paměti H.

³⁰⁷⁸ J přidává „a bezpráví“.

³⁰⁷⁹ J přidává „a bezpráví“.

³⁰⁸⁰ některé z J.

³⁰⁸¹ Toto jsou obecná vedení <částí>. Jednotlivě, jak vznikají, necháváme na pojednání o soudech a přidáváme zde obecně o všech z nich, že stejně jako se vedení planet v každém okamžiku mění podle místa a různých vlivů, tak také musíme velmi pečlivě sledovat vedení částí a pohyby míst - pro rozdíly ve vedení H.

³⁰⁸² J vynechává.

³⁰⁸³ J přidává „a částech“.

³⁰⁸⁴ J vynechává se „týkající se částí pěti planet“.

vytáhnout, a že kde dorazí, tam je část této planety.³⁰⁸⁵ Řekli, že část Slunce, tj. část nepřítomnosti, je brána ve dne a v noci z Měsíce na Slunce, a je vržena z pozice Slunce. Kam dorazí, tam je část Slunce. Řekli, že část Měsíce, tj. část štěstí, je ve dne a v noci brána ze Slunce na Měsíc, a poté je vržena z pozice Měsíce. Tam, kde dorazí, je část Měsíce. To není správné, protože extrahování těchto částí, které jsme zmínili na začátku, je odvozeno z přírodních (přirozených) indikací,³⁰⁸⁶ a na tom se shodli Hermes a učenci hvězd, jež nás předcházeli. Tito ostatní nesouhlasí s pravdou a správností, na nichž se starověcí shodli.³⁰⁸⁷

Čtvrtá kapitola: o částech dvanácti míst.³⁰⁸⁸

(4.2a) V předchozí kapitole jsme se zmínili o částech sedmi planet. Nyní zmíníme části dvanácti míst, jak je extrahovat, různé pohledy lidí³⁰⁸⁹ na to, a které z nich jsou³⁰⁹⁰ správnější, a výčet³⁰⁹¹ jejich jednotlivých indikací. Když několik astrologů našlo dvě části jednoho z míst sféry se stejným významem - a jedna z nich byla extrahována jiným způsobem než druhá -, vyvolalo to pro ně pochybnosti³⁰⁹² a nevěděli, které z nich byly správnější. Ale vysvětlili jsme to a objasnili v této naší knize. Když jsme hledali podmínky částí, zjistili jsme, že mnoho částí nebylo extrahováno na spolehlivých základech. Takže jsme je v této knize nezmiňovali. Ale zmínili jsme se v ní o částech, které jsou při jejich extrahování nejvíce spolehlivé a správné. (4.2b) | Jedná se o části, které Hermes a naši předchůdci v Persii extrahovali, protože extrahovali části z indikací, jež dvě z nich sdílejí v označení stejné věci, a neboť - při pohledu na dvanáct míst - zjistili pro některé věci, které souvisely s těmito místy a indikovaly různé podmínky, které byly indikovány mnoha

---

³⁰⁸⁵ a je vržena z pozice planety, jejíž část si někdo přeje extrahovat, a kam dorazí, tam je část této planety.

³⁰⁸⁶ indikátorů J.

³⁰⁸⁷ H vynechává tento odstavec.

³⁰⁸⁸ 4.1

³⁰⁸⁹ mudrců J.

³⁰⁹⁰ J přidává „užitečnější a“.

³⁰⁹¹ některých J.

³⁰⁹² stali se jim podobnými J, Jrev přidává „pochybné“.

indikátory, s nimiž se v indikaci dělily, že nebylo pro ně možné vytáhnout jednu část, která by přinesla indikaci podmínek všeho v nich.³⁰⁹³ Tudíž pro tuto konkrétní věc³⁰⁹⁴ vytáhli řadu částí, ze kterých vyvodili indikaci pro její podmínky. Ačkoli každá část označovala rod té věci, její vlastní indikace byla pro něco z toho tématu, které ostatní části toho místa neměly.

(4.3a) Příkladem je smrt: jejích indikací je mnoho a její podmínky jsou různé, protože někteří lidé, kteří zemřou, trpí chronickým onemocněním, jiní zemřou na akutní nemoc, někteří jsou zabiti, jiní se utopí, a tak dále pro další rozdíl podmínek smrti. Kvůli mnoha indikátorům a rozdílům jejich podmínek pro ni vytáhli čtyři části, aby z nich vyhledali indikaci jejich podmínek.³⁰⁹⁵ <Dalším> příkladem je místo autority (pravomoci): její podmínky se liší kvůli mnoha ukazatelům. Takže extrahují osm³⁰⁹⁶ částí pro autoritu (pravomoc) a každá z těchto částí má náležité označení pro konkrétní věc, pokud jde o hodnotu, důstojnost a autoritu, jakou ostatní části nemají. (4.3b) | Vězte, že každé z míst sféry je přiřazeno různým věcem, např. čtvrté znamení je přiděleno otcům, nemovitostem a dokončením (výsledkům), a páté znamení dětem, poslům a darům a podobně pro dalších dvanáct míst: každé místo má označení pro určité věci, s nimiž souvisí. Mnoho z těchto věcí má části. Někdy jedno ze znamení označuje něco, co s tím nemá nic společného. Např. starověcí neextrahovali části, které by se jmenovaly „část dárků“, ani části, které by se nazývaly „část poslů“, ačkoli dárky a poslové mají označení v pátém znamení.³⁰⁹⁷

(4.4) Zaměřujeme se zde na popis známých částí pro označení dvanácti míst. Každé místo má jasné indicie, které se k němu vztahují, a podíváme se na každé místo, a uvedeme důvody vytažení mnoha částí, které jsou v daném místě, ale

---

³⁰⁹³ přepisuje tuto spleť větu na: „protože se zdálo, že každé místo ukazuje odlišné vedení pro různé věci a různé způsoby, pochopili, že k označení takové rozmanitosti věcí by nestačila žádná jednotlivá část“.

³⁰⁹⁴ to individuální místo H.

³⁰⁹⁵ Např. smrt je rod, ale jeho druhy jsou přirozené, hořké (trpké), zralé, předčasné, očekávané, náhlé atd. Proto bylo pro místo smrti nezbytných pět <částí>: ty se v rodu sdílely, ale byly odděleny rozdílem druhů H.

³⁰⁹⁶ 12 J.

³⁰⁹⁷ H přidává dva důvody: „buď proto, že si přáli, aby se věci tohoto druhu domýšlely mezi těmi, které určily, nebo proto, že jelikož nebylo nalezeno zvláštní určení, raději je nechali v činnosti rodu“.

vynecháme popis důvodu vytěžení některých z nich, protože víme, že naše vysvětlení a komentář je dostačující pro každého, kdo je inteligentní a praktický,³⁰⁹⁸ protože, když učený člověk zná důvod některých částí z jednoho místa sféry, důvody zbývajících částí tohoto místa jsou mu zřejmé.

(4.5) ³⁰⁹⁹Ascendent. Má tři části. První je část života. Nyní začneme extrahováním části ascendentu, což je část života, ze dvou planet, Saturna a Jupitera, protože jsou nejvyšší z planet a nejtěžší v pohybu. Ukazují délku života, trvání a trvalé věci. Proto jsou tyto dva indikátory dvěma ukazateli části života. Ascendent se spojuje s oběma z toho důvodu, který jsme zmínili.³¹⁰⁰ Začali ve dne od denního dobroděje. Tato část je brána ve dne od Jupitera po Saturn, a v noci obráceně, a k tomu se přidává to, co stoupá (vychází) od znamení ascendentu, a je vrháno od začátku znamení ascendentu. Kde to dorazí, tam je část života, tj. část ascendentu. Tato část označuje přirozený život, podmínky těl a živobytí. Je-li v dobrém stavu, označuje to délku života, zdravé tělo a radost duše. Pokud je poškozená, znamená to krátkost života, časté nemoci a starosti duše.

(4.6a) Druhou je část pevnosti a přežití, a je to část podpory ascendentu. Protože pevnost a přežití na tomto světě patří k nejlepšímu štěstí světského světa, a k tomu dochází jen na základě indicií (údajů) nejsilnějších dobrodějích mezi nebeskými tělesy, a Slunce a Měsíc jsou nejsilnější dobrodějové a jejich části označují štěstí, duši a tělo, stejně jako to označují světla; a pevnost a přežití na tomto světě vycházejí pouze ze směsi duše a těla a změny, zkaženosti a zkázy, pouze z jejich poškození, <z těchto důvodů> od nich počítali tuto část. Řekli, že část pevnosti a přežití, což je část podpory ascendentu a nádhery a krásy zrozené, se bere ve dne z části štěstí do části nepřítomnosti, a v noci obráceně, stupně ascendentu jsou přidány k výsledku, a je vržen od začátku znamení ascendentu. (4.6b) | Tato část souhlasí s částí Venuše.

---

³⁰⁹⁸ J vynechává „a praktický“.

³⁰⁹⁹ JH přidávají: „Tady začínají části dvanácti míst“.

³¹⁰⁰ důvodu, který jsme zmínili, protože předsedá životu H.

Označuje figuru³¹⁰¹ zrozenice, jeho podobnost s otci a matkami, zdraví a zdravotní tělo v době narození a cestování. Když je tato část a její vládce v kondici (podmínce), má zrozenec dobrou figuru³¹⁰² a tělo, dokonalé údy, zdravé končetiny, symetrickou formu, žádná poškození končetin a zdravé tělo po celý život; těží ze svých cest a přináší jim mnoho zisků. Pokud je poškozený, znamená to ošklivost těla a fyziognomie, nevzhlednost³¹⁰³ figury a těla a mnoho nemocí. Pokud jde o příklon k indikátoru otců, je zrozenec podobný <jeho> otci a jeho (z otcovy) rodině. Pokud má sklon k indikátoru matky, je zrozenec podobný <jeho> matce a její rodině. (4.6c) | Když chcete vědět, jestli něco pokračuje a zůstává, nebo ne, když znáte narození zrozenice, a posun jeho let, nebo otázka je o pevnosti něčeho neznámého nebo jeho zmizení, podívejte se na tuto část. Je-li v aspektu s <vládcem> jeho důstojnosti³¹⁰⁴ nebo je s vládcí kardinálů nebo s vládcem ascendentu a postupuje,³¹⁰⁵ označuje pevnost, trvání a trvání této věci. Pokud ustupuje, označuje to jeho zmizení a poškození. Je-li v době svého postupu³¹⁰⁶ nešťastná, pevnost té věci je <zapojena> do nepohodlí a smutku. Je-li šťastná, pevnost je dobrého štěstí. Pokud je v době ústupu část šťastná, získá štěstí po odchodu té věci. Je-li nešťastná, nepohodlí jej poškozuje po jeho odchodu.

(4.7) Třetí je část uvažování a inteligence. Vzhledem k tomu, že Merkur je indikátorem uvažování, myšlení, zdravého rozumu a slov, a Mars je indikátorem tepla a pohybu, počítali část uvažování a intelektu ve dne od Merkura na Mars, a v noci obráceně, a vrhli to z ascendentu. Tato část označuje uvažování, zdravý rozum, znalosti a inteligenci. Když je tato část nebo její vládce s vládcem ascendentu, nebo je ve znamení, ve kterém má vládce ascendentu svědectví, a Merkur je

---

³¹⁰¹ tvář (výraz) J.

³¹⁰² tvář (výraz) J.

³¹⁰³ J vynechává „a fyziognomie, nevzhlednost“.

³¹⁰⁴ pokud je v aspektu s jeho vládcem H.

³¹⁰⁵ a postupující] v kardinálu J.

³¹⁰⁶ v době jejího postupu] v kardinálu J.

aspektuje mocí,³¹⁰⁷ má racionální řeč, zdravý rozum³¹⁰⁸ a znalosti. Pokud Mars aspektuje vládce části a ascendent, je chytrý, ostrý (bystrý),³¹⁰⁹ nadšený a inteligentní.

(4.8) Druhé místo. Má tři části. První je část bohatství. Vzhledem k tomu, že ukazatelem (indikátorem) bohatství zrozenice je druhé <místo> a jeho vládce, extrahovali část bohatství z obou. Řekli, že část bohatství je brána ve dne i v noci od vládce místa bohatství po stupeň místa bohatství ve stejných stupních,³¹¹⁰ k tomu jsou přidány stupně ascendentu, a je to vrženo od ascendentu. Tato část označuje užitky, živobytí a výživu, jimiž jsou těla udržována po celý život (zrozenice). Pokud je ve zdravé poloze, znamená to, že je v dobrém stavu bohatství, výživy a obživy. Pokud je poškozená, znamená to špatný stav toho, co jsme zmínili. Všechny ostatní druhy dobrého štěstí vyplývající z bohatství, které je uloženo a kterým člověk zbohatne,³¹¹¹ jsou označeny dalšími ukazateli (indikátory) bohatství a dobrého štěstí.³¹¹²

(4.9) Druhou je část půjčování. Bere se ve dne i v noci ze Saturnu na Merkur, a vrhá se z ascendentu. Pokud je tato část nešťastná nebo má ona nebo její vládce indikaci týkající se bohatství, velká část jeho bohatství zmizí kvůli půjčkám a dluhům.³¹¹³ Je-li část šťastná, znamená to opak.

(4.10) Třetí je část náhodných příležitostí. Je brána ve dne z Merkuru do Venuše, a v noci obráceně, a vrhne se z ascendentu. Tato část označuje podmínky nálezu, který se nachází na silnici nebo na nějakém <jiném> místě, a označuje, co někdo upustil nebo zapomněl na nějakém místě.³¹¹⁴ Pokud planety, které mají v části důstojnost,³¹¹⁵ nebo Slunce nebo

---

³¹⁰⁷ se silným aspektem J.

³¹⁰⁸ J vynechává.

³¹⁰⁹ houževnaté paměti J.

³¹¹⁰ se stejnými stupni J.

³¹¹¹ který je uložen a uchován J.

³¹¹²³¹¹³ neusiluje o hojné zásoby bohatství, které patří prvním vůdcům (Slunce a Měsíc) H.

³¹¹³ dluhy] další takové věci J, Jrev přidává „a dluhy“.

³¹¹⁴ Tato část vede k náhodným nálezům těch věcí, které byly upuštěny nebo které někdo zapomene na silnici nebo na jiném místě H.

³¹¹⁵ jeden z vládců důstojností J.

Měsíc, jsou s touto částí nebo aspektem s aspektem lásky a část je v kardinálu, majitel pozná nález nebo se dostane k jeho majiteli. Pokud člověk něco upustí nebo to zapomene na nějakém místě a stav indikátorů části je takový, jaký jsme již zmínili, jeho majitel zjistí, že věc byla sebrána. Pokud jsou ukazatele (indikátory) části v dobrém stavu na svých pozicích v základním narození, má prospěch z věcí, které najde na silnicích, a je jimi obohacen. Je-li tomu naopak, než jsme zmínili, stane se opak.

(4.11a) Třetí místo. Má tři části. První z nich je část bratrů. Vzhledem k tomu, že sféry³¹¹⁶ Saturna a Jupitera následují navzájem a obě jsou stejné povahy, pakliže obě jsou superironí planety, a Saturn indikuje dělohy, a Jupiter indikuje vznik dětí a³¹¹⁷ růst,³¹¹⁸ a bratři a sestry jdou za sebou, oba jsou stejné povahy, tj. lidství, které bratři a sestry sdílejí, a jsou pouze³¹¹⁹ v lůnech - kvůli vznikání a růstu, Hermes a všichni učenci před námi řekli, že část bratrů je ve dne i v noci brána od Saturnu k Jupiteru stejnými stupni, a k tomu je přidáno to, co vyšlo ze znamení ascendentu, a to je vrženo od ascendentu. (4.11b) | Zādān Farrūh³¹²⁰ uvedl, že Wālīs³¹²¹ uvedl, že část bratrů je brána ve dne i v noci od Merkura k Jupiteru, k tomu jsou přidány stupně ascendentu, a je to vrženo do ascendentu. Ale to, co řekl Hermes, je správné, protože Saturn a Jupiter nejvíce svědčí o bratrech - kvůli blízkosti jejich sfér, jejich směsi a jejich označení³¹²² bratrů a narození.³¹²³ Starověcí někdy nazývali Saturna bratrem Jupitera a někdy nazývali Jupitera synem³¹²⁴ Saturna.³¹²⁵ (4.11c) | Množství

---

³¹¹⁶ J vynechává „sféry“.

³¹¹⁷ J přidává „jejich“.

³¹¹⁸ Saturn je zadržovací, Jupiter je plodící H.

³¹¹⁹ J vynechává „oba jsou ... pouze“.

³¹²⁰ určitá osoba J, ostatní H.

³¹²¹ Lelius J, Welius Jrev.

³¹²² J vynechává „a jejich označení“.

³¹²³ J vynechává „a narození“.

³¹²⁴ J vynechává „synem“.

³¹²⁵ Je to právem, protože bratrské společenství byla jimi pojata do takové míry, že ve <spisech> starověkých, i když je někdy Jupiter synem Saturna, jsou také oba příbuzní, protože se narodili z Celia jako jejich otce H.

bratrů, již Hermes zmínil, a vládce jejího místa³¹²⁶ označují stav, shodu, lásku, nepřítomnost v cizí zemi³¹²⁷ a cesty bratrů. Pak se podívejte, a pokud část a její vládce padnou ve znamení mnoha dětí, je jich mnoho, ale pokud padnou ve znamení několika dětí, je jich málo. Jestli chcete vědět, kolik jich je, vezměte si, co je³¹²⁸ mezi částí a vládcem jejího místa, nebo co je mezi vládcem jejího místa a jí,³¹²⁹ a každé znamení označuje jednoho <bratra>.³¹³⁰ Pokud je (existuje)³¹³¹ bikorporeální znamení, zdvojnásobte počet tohoto znamení. Pokud je mezi částí a vládcem jejího místa planeta, vezměte si za ni ještě jednoho.

(4.12) Druhou je část počtu bratrů. Část, pomocí které je znám počet bratrů, se bere ve dne i v noci z Merkuru na Saturn, přidávají se k tomu stupně ascendentu, a od něj je vrháno. Pokud tato část a první část podle Herma a vládce jejich míst³¹³² padne ve znamení mnoha dětí, bude jich mnoho, dokud jejich počet nepřekročí počet znamení a planet. Jejich počet někdy dosahuje hodnoty nejmenších, středních nebo <dokonce> největších let planet, a planety, které je aspektují, k nim přidávají roky. Ale pokud ty dvě části a jejich vládci padnou ve znamení mála dětí, je jich málo. Znamení mála dětí nebo mnoha od nich jsou známa z Části, ve které se nachází povaha znamení.³¹³³

(4.13) Třetí je část smrti bratrů. Část smrti bratrů a sester je ve dne brána ze Slunce do stupně středu nebe stejnými stupni, a v noci obráceně, stupně ascendentu jsou přidány k tomuto, a to je vrženo z ascendentu. Kam padne, tam je část. Tato část označuje příčinu smrti bratrů a sester. Když tato část dosáhne indikátorů bratrů a sester podle *dawr*³¹³⁴ znamení,

---

³¹²⁶ J glosuje: „tj. vládce místa, na které spadá“.

³¹²⁷ podniky („negotia“) H.

³¹²⁸ počet znamení J.

³¹²⁹ částí J.

³¹³⁰ jeden bratr J.

³¹³¹ J přidává „mezi nimi“.

³¹³² Tato a první část jsou Herma. Pokud tyto části a jejich vládci J.

³¹³³ Tj. Část VI, kapitola 16.

³¹³⁴ kruh J, revoluce Jrev, circuitus H.

na každé znamení rok, nebo podle *tasyīr*³¹³⁵ stupňů — na každý stupeň rok —,³¹³⁶ nebo dosáhne indikátorů bratrů a sester, jak jsme již zmínili, obávaná věc (tj. smrt) poškozují bratry a sestry.

(4.14a) Čtvrté místo. Má osm částí. První je část otců. Vzhledem k tomu, že otec je starší než dítě a Saturn má indikaci stáří, mužskosti a podobně, to ukazuje důvody, podle kterých otcovství vzniká, a každé dítě přichází jen díky otci, ale planeta indikující důvody pro život oživené bytosti je Slunce, z tohoto důvodu se Saturn a Slunce stávají coby dva ukazatele (indikátory) otce. Z tohoto důvodu řekli, že část otců je brána ve dne od Slunce po Saturn, a v noci obráceně, a k tomu se přidávají stupně ascendentu, a to je vrháno z ascendentu. Je-li však Saturn pod paprsky, bere se ve dne od Slunce k Jupiteru, a v noci od Jupitera ke Slunci,³¹³⁷ přidávají se k tomu stupně ascendentu, a je to vrháno z ascendentu. Tam, kde to dorazí, je část otce. (4.14b) | Někteří lidé řekli, že když je Saturn pod paprsky, část otců je brána ve dne od Marsu k Jupiteru, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu. Ale to, co řekl Hermes, je správnější, protože Jupiter více svědčí o otcích než Mars, a také, pokud je indikace o Saturnu zneplatněna - kvůli jeho působení pod paprsky -, indikace o Slunci zůstává. Když je tedy Saturn pod paprsky, je nutné, aby byla vzata ve dne od Slunce k Jupiteru, a v noci obráceně, a bylo to vrženo od ascendentu, jak řekl Hermes. (4.14c) | Tato část označuje stav, ušlechtilost a třídu otce a vládce místa části³¹³⁸ označuje štěstí nebo neštěstí otce v³¹³⁹ jeho majetku. Pokud je část ve sféře v dobrém stavu, je otec ušlechtilý. Pokud je to v rozporu s tímto, nastává opak.³¹⁴⁰ Pokud je její vládce v dobrém stavu, má štěstí. Pokud je ve špatném stavu a poloze, je

---

³¹³⁵ množství J, Jrev přidává na okraj: „tj. directionem“, ductus H.

³¹³⁶ H přidává „které nazývají první adwara a druhý tecir“.

³¹³⁷ od Jupitera ke Slunci] obráceně J.

³¹³⁸ otce J.

³¹³⁹ a J.

³¹⁴⁰ J vynechává „Pokud je to v rozporu s tímto, nastává opak“.

nešťastný. Pokud je šťastný, znamená to pro něj dlouhý život. Pokud je nešťastný, znamená to pro něj krátký život. Tato část a její vládce označují autoritu a čest a moc³¹⁴¹ pro zrozence.

(4.15) Druhou je část smrti otců. Část smrti otců je brána ve dne od Saturnu po Jupiter, a v noci obráceně, a k tomu se přidávají stupně ascendentu, a to je vrženo od ascendentu. Tato část označuje příčinu smrti otců. Také když rok³¹⁴² dosáhne této části, nebo jejího vládce, označují pro otce neštěstí.³¹⁴³ Totéž označují, když jeden z nich dosáhne indikátorů otce.

(4.16) Třetí je část dědečků. Část dědečků je brána ve dne od vládce místa Slunce na Saturn, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu. Kam dosáhne, tam je část. Pokud je ale Slunce ve svém vlastním domě, je vzata ve dne od prvního stupně Lva po Saturn, a v noci obráceně, a vrhněte to od ascendentu. Pokud je Slunce v domě Saturna, je vzata ve dne od Slunce po Saturn, a v noci obráceně, a vrhněte to od ascendentu. Nezáleží na tom, zda je Saturn pod paprsky nebo viditelný. Tato část a její vládce označují podmínky dědečků. Když se aplikuje na škůdce, neštěstí³¹⁴⁴ postihuje dědečky, a když se aplikuje na dobroděje, přichází k nim dobro, štěstí a hojnost bohatství.

(4.17) Čtvrtou je část linie (rodu),³¹⁴⁵ což je část původu a ušlechtilého původu. Je brána ve dne ze Saturnu na Mars, a v noci obráceně, a k tomu se přidá <počet stupňů>, jimiž prošel ve svém znamení Merkur, a je vrhána od začátku znamení Merkura. Tam, kde to skončí, je tato část. Podívejte se, a je-li tato část v kardinálu, která z planet její důstojnosti má aspekty; nebo má-li Slunce, vládce středu nebe, nebo jeden z vládců kardinálů aspektující s aspektem lásky, pak zrozenec má ušlechtilý původ a významný původ, a tam není žádná pomluva v jeho původu, ani³¹⁴⁶ v jeho vzniku. Je-li tato

---

³¹⁴¹ sílu J.

³¹⁴² perfectio anni J, profectio anni Jrev.

³¹⁴³ nebezpečí J.

³¹⁴⁴ nebezpečí J.

³¹⁴⁵ parentela J, genealogia H.

³¹⁴⁶ J vynechává „v jeho původu ani“.

část kadetní a ve spojení se škůdci, nebo s planetami její důstojnosti, a vládci kardinálů ji neaspektují, je nízkého a odporného vzniku a původu.

(4.18) Pátou je část nemovitostí a pozemků podle Herma.³¹⁴⁷ Část nemovitostí a pozemků³¹⁴⁸ je vzata ve dne a v noci ze Saturnu na Měsíc, k tomu jsou přidány stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Kam dosáhne, tam je část. Tato část odpovídá části autority (pravomoci) a práci, jíž zrozenec vykonává. Když je tato část a její vládce v dobrém stavu a poloze, má nemovitosti a pozemky,³¹⁴⁹ díky nimž a díky orné půdě a setí je šťastný a získává díky nim bohatství. Pokud jsou ve špatném stavu a poloze, označuje to zármutky, neštěstí a pohromy kvůli nemovitostem.

(4.19) Šestou je část nemovitostí podle některých³¹⁵⁰ Peršanů. Část nemovitostí je brána ve dne od Merkuru k Jupiteru, a v noci obráceně, a je to je vrženo od ascendentu. Ve věcech pozemků a nemovitostí³¹⁵¹ se člověk dívá od této části, stejně jako z předcházející části.

(4.20) Sedmou je část zemědělství. Část zemědělství a setí semen je vzata ve dne a v noci z Venuše na Saturn, a je vrhána od ascendentu. Kam dosáhne, tam je část. Podívejte se na tu část a jejího vládce. Pokud jsou šťastní, má příjmy z orné půdy, setí a výsadby. Pokud jsou nešťastné, není jimi požehnán v dobrém, a nepohodlí (rozpaky) a škody mu na základě toho škodí.

(4.21) Osmou je část výsledků (dokončení) věcí. Část výsledků věcí se bere ve dne a v noci od Saturnu k vládci místa konjunkce <Slunce a Měsíce>, pokud je zrozenec „konjunkční“, a k vládci místa opozice, pokud je zrozenec „opoziční“, a k

---

³¹⁴⁷ J vynechává „a pozemků“.

³¹⁴⁸ J vynechává „a pozemků“.

³¹⁴⁹ J vynechává „a pozemky“.

³¹⁵⁰ někteří z] J vynechává, jiní H.

³¹⁵¹ J vynechává „a nemovitostí“.

tomu jsou přidány stupně ascendentu, a je to vrženo od ascendentu. Pokud je tato část a vládce jejího místa³¹⁵² ve znamení přímého vzestupu nebo šťastné, jsou výsledky jeho věcí dobré. Jsou-li ve znameních šikmého vzestupu nebo nešťastné, jsou výsledky jeho záležitostí špatné. Jsou-li odlišně a jeden z nich je v přímém znamení a druhý³¹⁵³ v šikmém znamení, vzniká rozdíl a zmatek ve výsledcích jeho záležitostí; pak se věc vrací k tomu, co označuje znamení, ve kterém je vládce místa³¹⁵⁴ části.

(4.22a) Páté místo. Má pět částí. Prvním z nich je část dětí.³¹⁵⁵ Část dětí podle toho, co udržoval Hermes a všichni starověcí, je brána ve dne od Jupitera po Saturn, a v noci obráceně, k tomu jsou přidávány stupně ascendentu, a to je vrženo od ascendentu. Tam, kde to dosáhne, je část dětí. Tato část souhlasí s částí života. Co se týče noci, část dětí a bratrů souhlasí ve stejné pozici. Tawfil³¹⁵⁶ tvrdil, že část dětí je brána ve dne a v noci z Jupitera na Saturn. Ale první část, jíž zmínil Hermes a všichni starověcí, je správnější.³¹⁵⁷ (4.22b) | Z této části je člověk informován, zda daná osoba bude mít děti nebo ne. Pokud je tato část a její vládce v plodném znamení, bude mít mnoho dětí. Pokud je v neplodném znamení, nebude mít žádné děti. Pokud je to ve znamení několika dětí, bude mít několik dětí. Pokud tato část označuje budoucí děti a je šťastná, pak přežijí. Je-li nešťastná, znamená to smrt dítěte a také další obecné podmínky dítěte: jak je na tom s <jeho> otcem, pokud jde o dohodu (shodu) a odlišnost, lásku a nenávist. Znamení mezi touto částí a jejím vládcem nebo mezi jejím vládcem a jí dávají za každé znamení dítě. Pokud je mezi nimi bikorporeální znamení, zdvojnásobte jeho počet. Pokud je mezi nimi planeta, počítá se to pro ni jako jedno dítě.

---

³¹⁵² J vynechává „jejího místa“.

³¹⁵³ Ve smyslu části. Nebo obráceně.

³¹⁵⁴ J vynechává „místa“.

³¹⁵⁵ dítěte J passim, proles H.

³¹⁵⁶ Theophilus J passim, Herkil H passim. Zdroj pro Theophila (z Edessy) nebyl nalezen.

³¹⁵⁷ H přidává důvod: „protože to, co souvisí ve dne s částí života, v noci s částí bratrů, je vhodnější“.

(4.23a) Druhou je část, která udává čas, ve kterém se narodí děti, a jejich počet.³¹⁵⁸ Protože Jupiter je indikátorem budoucího života dětí, mírné vlhkosti a růstu, a Mars indikuje (označuje teplo, pohyb, touhu, vášeň, kopulaci a přirozený pohlavní styk,³¹⁵⁹ jež je pro muže,³¹⁶⁰ a zjistili, že žádné děti by nevznikly bez kopulace a pohlavního styku mužů se ženami a bez přirozeného tepla, s nímž se mísí mírná vlhkost, řekli, že část těch, o nichž se usuzuje, zda mají děti, jejich počet, a ať už je to muž nebo žena, je ve dne a v noci vzata z Marsu k Jupiteru, a k tomu jsou přidány stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Kam dosáhne, tam je část. (4.23b) | Pak se podívejte, a pokud první část, kterou zmínil Hermes, a další indikátory dětí označují, že zrozenec bude mít děti, pak tato <část> označuje jejich počet. Navíc, pokud Jupiter k této části dospěje spojením nebo jeho aspekty mocí, je pro něj dáno dítě v té době poté, co muž pohlavně dospěl. Pokud je to v mužském znamení, většina jeho dětí jsou muži. Pokud je to v ženském znamení, většina z nich jsou ženy. Když indikátory ukazují mnoho dětí pro zrozence, podívejte se, v jakém znamení tato část a vládce jejího místa³¹⁶¹ jsou, protože to označuje, že má děti podle počtu nejmenších, středních, nebo největších let vládce části. Někdy k tomu <aspekty> planet přidávají počet svých let.

(4.24a) Třetí je částí mužských dětí. Jelikož Měsíc označuje mladistvost a mladší věk a Jupiter označuje budoucí život, růst, figury a děti mužského pohlaví, vypočítali z nich část dětí mužského pohlaví. Řekli, že část mužských dětí je ve dne a v noci vzata z Měsíce na Jupiter, k tomu jsou přidávány stupně ascendentu, a je od něj je vrhána. (4.24b) | Někteří Peršané řekli, že část mužských dětí je ve dne vzata z Měsíce na Saturn, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu.³¹⁶² Tawfíl zmínil, že je vzata ve dne i v noci z Měsíce na Saturn, a je vrhána z ascendentu. Někteří z Peršanů a³¹⁶³ Tawfíl uvedli, že tyto

---

³¹⁵⁸ H přidává „a sexuální odlišnost“.

³¹⁵⁹ luxuria et coitus J.

³¹⁶⁰ H shrnuje všechny tyto indikace jako „calor voluptarius“.

³¹⁶¹ vládce jejího místa] její vládce J.

³¹⁶² H vynechává tento pohled Peršanů.

³¹⁶³ H vynechává „Někteří z Peršanů a“.

dvě části, o nichž se zmínili, jsou konzultovány pro³¹⁶⁴ štěstí zrození, stejně jako je část štěstí, a mají pravdu, že tato část označuje dobré štěstí. (4.24c) | Správný způsob, jak extrahovat část mužských dětí, je ten, který zmínil Hermes, protože je vzata z Měsíce na Jupiter, což svědčí spíše o mužských dětech, nežli Saturn. Ukazuje podmínky mužských dětí ve vztahu k dobru a zlu, dokonalosti a ničemnosti, moci, autoritě, manželství a jejich dalším podmínkám a změnám. Když je tato část a její vládce v dobrém stavu a postavení, získávají děti mužského pohlaví moc, autoritu a štěstí. Pokud jsou ve špatném stavu, znamená to opak. Když je tato část špatná,³¹⁶⁵ znamená to, že mužským dětem se dostává neštěstí a nepohodlí.³¹⁶⁶

(4.25a) Čtvrtou je část ženských dětí. Vzhledem k tomu, že Měsíc označuje mládí a ženskost a Venuše označuje chlad,³¹⁶⁷ vlhkost a děti žen, Hermes řekl, že část dětí žen je vzata ve dne i v noci z Měsíce na Venuši, a stupně ascendentu jsou přidány k tomuto, a to je vrženo z ascendentu. Tawfíl řekl, že je vzata ve dne z Měsíce na Venuši, a v noci obráceně, a je vržena z ascendentu. To, co řekl Hermes, je správnější, protože obě planety jsou noční a indikace Měsíce o dítěti ve dne i v noci je silnější než u Venuše. Je tedy nutné začít od tohoto. (4.25b) | Tato část označuje okolnosti ženských dětí a jejich manželství a změnu jejich podmínek. Jsou-li v dobrém stavu, dospějí k chvályhodnému štěstí a mají užitek z manželství. Pokud je to v rozporu s tímto, je to naopak. Když je tato část nešťastná, nepohodlí ubližuje dětem. Pokud má muž děti mužského a ženského pohlaví a chcete vědět, které z nich má největší osud³¹⁶⁸ nebo největší štěstí, podívejte se, která ze dvou částí, mužských a ženských dětí, je v lepší pozici a bezpečnější podmínce, a aspekt dobrodějů je silnější. Pokud je část dětí mužského pohlaví v lepším stavu, řekněte, že děti mužského pohlaví mají větší štěstí než ženské. Pokud je část ženských dětí v lepším stavu, řekněte, že děti ženského pohlaví jsou v lepším stavu než mužské.

---

³¹⁶⁴ pomoc J.

³¹⁶⁵ v originálu „good“.

³¹⁶⁶ J vynechává „dokonalosti... nepohodlí“.

³¹⁶⁷ vznikání J.

³¹⁶⁸ možno také jako zhouba.

(4.26) Pátou je část, podle níž člověk ví, zda je někdo nebo zrozenec, na něhož se ptáme, nebo embryo, muž nebo žena. Je vzata ve dne od vládce místa Měsíce na Měsíc, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Pokud spadá do mužského znamení, je zrozenec nebo osoba, na kterou se ptáme, nebo embryo, muž. Pokud je to v ženském znamení, je to žena.

(4.27) Šesté místo. Má čtyři části. První z nich je část nemocí, defektů a chronických onemocnění podle Herma. Protože bolesti, nemoci a chronická onemocnění jsou důsledkem nadměrného tepla, sucha, chladu a vlhka a jejich prevalence a přednosti, a teplo a sucho patří Marsu, a vlhkost a chlad patří Saturnu, z tohoto důvodu jsou všechny nemoci a onemocnění související s těmito dvěma planetami, a řekli, že³¹⁶⁹ je část nemocí, defektů a chronických nemocí vzata ve dne ze Saturna na Mars, a v noci obráceně, a je vrhána z ascendentu. Pokud je tato část a její vládce ve špatném stavu nebo nešťastné, znamená to vážná onemocnění, dlouhodobá onemocnění a chronická onemocnění. Pokud jsou šťastné, znamená to zdraví.³¹⁷⁰

(4.28) Druhou je část nemocí podle některých starověkých.³¹⁷¹ Je brána ve dne i v noci z Merkuru na Mars, a je vrhána z ascendentu. Tato část označuje nemoci, které nejsou trvalé. Když dojde k poškození této části, a jejího vládce, znamená to časté poruchy těla a krátkodobé nemoci. Pokud je to obráceně, opak.³¹⁷²

(4.29a) Třetí je část otroků. Vzhledem k tomu, že otrokyně, otroci, služebnice, družiny, poslové, delegáti a rychlé záležitosti patří k označení dvou rychlých a lehkých planet, tj. Merkuru a Měsíce, spojovali s nimi všechno tohoto druhu. Hermes a starověcí řekli, že část otroků je ve dne a v noci vrána z Merkuru na Měsíc, a je vrhána z ascendentu. Kam dosáhne, tam je část. Pokud má tato část a její vládce štěstí, dostane se mu dobrého od otroků. Pokud jsou nešťastné,

---

³¹⁶⁹ J vynechává „Protože...řekli“.

³¹⁷⁰ J vynechává „Pokud je tato část... zdraví“.

³¹⁷¹ ostatních H.

³¹⁷² J vynechává „této části ... opak“.

obdrží od otroků nepohodlí. (4.29b) | Pokud je část v dobrém stavu a její vládce je ve špatném stavu, dostane se mu od otroků dobrého, a poté mu bude od nich ublíženo. Je-li tomu naopak, je tomu naopak. Je-li tato část ve znamení mnoha dětí, má mnoho služebnictva, družin, následovníků a závislých osob. Je-li tomu naopak, je tomu naopak. Tawfīl řekl, že tato část je brána v noci v opačném <směru>. Zādān Farrūḥ a³¹⁷³ další tvrdili, že část otroků je ve dne vzata z Merkuru do části štěstí, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu. První <část>, jíž zmínil Hermes, je správnější.

(4.30) Čtvrtou je část zajatců. Část zajatců a otroctví³¹⁷⁴ je brána ve dne od vládce místa Slunce na Slunce, a v noci od vládce místa Měsíce na Měsíc, a je vrhána od ascendentu. Kam dosáhne, tam je část. Pokud tato část padne do dobrých pozic s dobroději, osvobodí to a uvolní vězně, v řetězech a spoutané. Pokud padne do špatných pozic se škůdci, jejich smrt a zkáza. Pokud je Slunce na svém místě ve dne, nebo Měsíc v noci na svém místě, jedním z nich je indikátor. Pak se podívejte na ten, od kterého má být vynesena soud, <a uvidíte>, v jaké pozici sféry je, a od které <planety> se odděluje (separuje), nebo na kterou se aplikuje. Poté postupujte podle tohoto.

(4.31a) Sedmé místo. Má šestnáct částí. První z nich je část manželství mužů podle Herma.³¹⁷⁵ Protože indikace o prioritě (prvenství) a maskulinitě patří Saturnu a indikace o ženskosti Venuši a každý muž předchází ženu podle povahy mužskosti a činu, vypočítal Hermes část partnerství mužů ve dne i v noci ze Saturnu na Venuši, přidal stupně ascendentu, a to vrhl z ascendentu. Někteří lidé řekli, že se bere v noci v opačném <směru>, a vrhá od ascendentu. Avšak Hermovo počítání je správnější.³¹⁷⁶ (4.31b) | Tato část, jíž Hermes zmínil, a její vládce, označují stav manželství mužů. Pokud jsou oba v dobrém stavu, označují dobré manželství a štěstí a prospěch z toho, což označuje, že se ožení s krásnou a vhodnou ženou. Pakliže je obojí poškozené, označují tím špatné manželství a neštěstí kvůli manželství a ženám, a on si vezme

---

³¹⁷³ J vynechává „Zādān Farrūḥ a“, Zedamfroch H; zdroj nebyl identifikován.

³¹⁷⁴ spoutaní lidé J.

³¹⁷⁵ J vynechává „mužů“.

³¹⁷⁶ H vynechává „Někteří lidé... je správnější.“

ošklivé ženy.³¹⁷⁷ Jakmile Jupiter dosáhne této části nebo ji aspektuje mocí,³¹⁷⁸ v té době se ožení. Když je tato část s vládcem jejího místa, nebo se Sluncem a Měsícem aspektující část nebo vládce jejího místa s mocí, ožení se se svou příbuznou.

(4.32) Druhou je část manželství mužů podle Wālīse. Další část manželství mužů, mezi těmi, které zmínil Wālīs,³¹⁷⁹ je vzata ve dne i v noci od Slunce po Venuši, přidává se ke stupňům ascendentu, a je vržena z ascendentu. Tam, kde to končí, tam je část.

(4.33) Třetí je část mazanosti a podvodu mužů vůči ženám. Část mazanosti a podvodu mužů vůči ženám je jako část manželství mužů podle Wālīse.

(4.34) Čtvrtou je část pohlavního styku (soulože) mužů se ženami. Část sexuálního styku mužů a žen je podle Wālīse jako část manželství mužů.

(4.35a) Pátou je část nemorálnosti a cizoložství mužů. Část nemorálnosti mužů je jako část manželství mužů podle Wālīse. Podívejte se na to. Pokud je v dobrém postavení, jeho manželství je chvályhodné a pokud je ve špatném stavu, má jeho manželství vinu. (4.35b) | Pokud jde o indikaci části mazanosti a podvodu mužů vůči ženám, označuje to, že pokud je pozice této části dobrá nebo je ve znamení triků a mazanosti, muž podvádí každou ženu, kterou chce. Pokud je poškozená, není schopen podvádět jedinou ženu. Pokud jde o indikaci části pohlavního styku mužů a žen,³¹⁸⁰ je-li tato část nešťastná na znamení milování, muž se často miluje a je cizoložníkem a smilníkem. Pokud má štěstí ve znamení milování, je většina jeho milování chvályhodným způsobem.³¹⁸¹ Pokud jde o indikace části nemorálnosti a cizoložství mužů, jestliže³¹⁸² část

---

³¹⁷⁷ a ženy... ženy] a ošklivé ženy J.

³¹⁷⁸ aspektuje s mocí] silná v jejím těle nebo paprscích H.

³¹⁷⁹ Vettius Valens, Anthologies, II, 38,56, vyd. Pingree, str. 113, 20–21.

³¹⁸⁰ J vynechává „Pokud jde o ... žen“.

³¹⁸¹ miluje často, ale milování je z chvályhodného aspektu J.

svatby mužů, o níž se zmínil Hermes, spadá s touto částí, o níž se zmínil Wālīs, a vládce této části aspektuje část svatby mužů, dopustí se cizoložství se ženou, než se s ní ožení, pak je její autorita (kompetence) zvýší,³¹⁸³ a stává se cizoložníkem.

(4.36) Šestou je část manželství žen podle Herma. Příčina manželství žen je stejná jako u mužů, ale pro manželství žen Hermes počítal ve dne a v noci od Venuše po Saturn, přidal k tomu stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Tato část souhlasí s částí zemědělství. Pokud je tato část a její vládce v dobrém stavu, znamená to štěstí žen v manželství. Pokud jsou v poškození, označují starosti a neštěstí, která se jim stávají kvůli manželství, a žena se stává cizoložnicí.

(4.37) Sedmou je část manželství žen³¹⁸⁴ podle Wālīse. Další část manželství žen mezi tím, co zmínil Wālīs,³¹⁸⁵ je vzata ve dne a v noci z Měsíce na Mars, stupně ascendentu jsou přidány k tomuto, a to je vrženo z ascendentu. Někteří Peršané řekli, že se bere v noci v opačném <směru>. První <část>, kterou zmínil Wālīs, je správnější.

(4.38) Osmou je část mazanosti a podvodu žen.³¹⁸⁶ Část mazanosti a podvodu žen vůči mužům je jako část manželství žen podle Wālīse.³¹⁸⁷

(4.39) Devátou je část pohlavního styku žen. Část pohlavního styku žen je jako část manželství žen podle Wālīse.

(4.40a) Desátou je část nemorálnosti a cizoložství žen. Část nemorálnosti a cizoložství žen je jako část manželství žen podle Wālīse. Když je tato část a její vládce v dobrém stavu, žena otěhotní, a³¹⁸⁸ je díky svému manželství chvályhodná.³¹⁸⁹

---

³¹⁸² J přidává „vládce“.

³¹⁸³ záležitost je zveřejněna J.

³¹⁸⁴ mužů J.

³¹⁸⁵ Vettius Valens, Anthologies, II, 38,56, vyd. Pingree, str. 113, 20–21.

³¹⁸⁶ J přidává „vůči mužům“.

³¹⁸⁷ Herma J.

³¹⁸⁸ otěhotní a] J vynechává s arabským MS P.

³¹⁸⁹ žena bude velebit její manželství J.

Pokud je obojí ve špatném stavu, žena je z důvodu svého manželství haněná,³¹⁹⁰ a zažívá žal a neštěstí kvůli manželům.³¹⁹¹ (4.40b) | Pokud jde o indikaci mazanosti a podvodu žen vůči mužům, je-li pozice této části dobrá a³¹⁹² je ve znamení mazanosti a klamu a v dobré pozici, žena podvádí všechny muže, jaké si zamane. Pakliže není ve znamení triků nebo je ve špatném postavení, žena není schopna podvádět žádného muže. Pokud jde o indikaci části jejich pohlavního styku a manželství, je-li nešťastná ve znamení milování, je to kurva, cizoložnice, zhýčkaná³¹⁹³ a nevěstka. Pokud bude šťastná ve znamení milování, bude velmi toužit po milování dobrými způsoby tohoto druhu. Pokud jde o indikaci části nemorálnosti a cizoložství žen, je-li část manželství žen, o níž se zmínil Hermes, s touto částí - zmiňovanou Wālīsem -, nebo je-li vládce této části s částí manželství, dopustí se cizoložství s muži, a pak se za ně provdá.³¹⁹⁴

(4.41) Jedenáctou je část ctnosti manželky. Část ctnosti manželky je ve dne i v noci brána z Měsíce na Venuši, a je vrhána od ascendentu; tam, kde to padne, je tato část. Tato část souhlasí s³¹⁹⁵ částí ženských dětí. Podívejte se na to. Je-li v pevném znamení v aspektu planet, které má její důstojnost (dignitu), nebo s jedním z dobrodějů v aspektu, je žena ctnostná. Je-li v bikorporeálním znamení a v aspektu s dobrodějem, je také ctnostná,³¹⁹⁶ ale v tomto druhu věcí touží po milování dobrým způsobem.³¹⁹⁷ Pokud je v tropickém znamení a v aspektu s dobroději, touží po milování.³¹⁹⁸ Pokud ji škůdci, kteří v ní nemají žádný podíl, aspektují a je v tropickém znamení, velmi touží po milování. Dává kvůli tomu nepohodlí,³¹⁹⁹ a někdy se stává cizoložnicí.

---

³¹⁹⁰ žena nenávidí a haní (tupí) své manželství J.

³¹⁹¹ manželství J.

³¹⁹² nebo J.

³¹⁹³ špatná J.

³¹⁹⁴ s mužem ... s ním J.

³¹⁹⁵ souhlasí s] je J.

³¹⁹⁶ J vynechává „Je-li v bikorporeálním znamení ... ctnostná“.

³¹⁹⁷ <část> v bikorporeálním znamení, aspektována dobrodějem, se oddává milování (Venuše), ale brání v cudnosti H.

³¹⁹⁸ J vynechává „v aspektu... touží po milování“.

³¹⁹⁹ Ona dává ... kvůli tomu] dává sama sebe hrozným <věcem>, protože její touha J.

(4.42) Dvanáctá je část manželství mužů a žen podle Herma.³²⁰⁰ Část manželství mužů a žen je brána ve dne a v noci z Venuše do stupně a minuty kardinálu svatby,³²⁰¹ a je vrhána z ascendentu. Je-li tato část spojena se škůdcem nebo je s ním v aspektu,³²⁰² jejich manželství se stává předmětem skandálu.³²⁰³ Pokud je její vládce ve špatné pozici a Venuši způsobuje nešťastnost Saturn, nebo je pod paprsky Slunce, on³²⁰⁴ se nikdy neožení.

(4.43) Třináctou je část času (doby) manželství podle Herma.³²⁰⁵ Část, kterou Hermes zmínil o době manželství, se bere ve dne a v noci ze Slunce na Měsíc, k tomu se přidávají stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Když Jupiter dospěje k této části nebo ji aspektuje³²⁰⁶ s mocí,³²⁰⁷ muž se ožení v té době s krásnou, čistou, zářící a žádoucí³²⁰⁸ ženou. Tato část se používá, když základní narození muže označuje, že se ožení. Důvodem je to, že jedno ze světél je horké a mužské, a druhé vlhké a ženské, a smícháním tepla a mužskosti s vlhkostí a ženskostí dochází na tomto světě k veškerému rozmnožování. Z tohoto důvodu počítali část času manželství podle dvou světél.

(4.44) Čtrnáctou je část uspořádání manželství a jeho usnadnění. Část uspořádání manželství a jeho usnadnění je vzata ve dne a v noci od Slunce po Měsíc, a je vržena od Venuše. Kam dorazí, tam je část. Podívejte se na tu část. Je-li ve zdravém (spolehlivém) stavu a je šťastná ve znamení sjednávání, je začátek jeho manželství sjednán, usnadněn a dán pohodlně, a každé uspořádání, které z důvodu manželství uzavře, bude dokončeno. Pokud je ve špatném stavu a

---

³²⁰⁰ H vynechává „podle Herma“.

³²⁰¹ západní kardinál H; J přidává „tj. sedmé“.

³²⁰² je spojena se škůdci nebo mají na ni aspekt HJ.

³²⁰³ je to omen nešťastné <manželské> dohody H.

³²⁰⁴ ohlaví není specifikováno v J; oni H.

³²⁰⁵ H vynechává „podle Herma“.

³²⁰⁶ a J.

³²⁰⁷ se silným aspektem J; se silným tělem nebo paprsky H.

³²⁰⁸ čistou, zářící] čestnou J.

nešťastná, jeho manželství bude uzavřeno s obtížemi a neštěstím, a žádná dohoda o manželství kvůli tomu nebude uzavřena.

(4.45) Patnáctou je část zeťů.³²⁰⁹ Část zeťů je brána ve dne a v noci ze Saturnu na Venuši, a k tomu jsou přidávány stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Tato část souhlasí s částí manželství mužů, již zmínil Hermes. Podívejte se na tuto část. Je-li šťastná a souhlasí-li s vládcem jejího místa, souhlasí se svými zeti a rodinou svých žen.³²¹⁰ Je-li nešťastná, je vůči nim nepřátelský.

(4.46) Šestnáctou je část hádek a protivníků. Část hádek a protivníků se bere ve dne z Marsu na Jupiter, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Pokud tato část padne u ascendentu nebo s jeho vládcem nebo³²¹¹ do jednoho z kardinálů, zrozenci se často hádají a jsou zatíženi³²¹² hádkami. Pokud je nešťastnou, nepříjemné se mu stane kvůli nim. Je-li šťastná, nastává prospěch díky nim. Pokud je tato část s vládcem sedmého <místa> v ascendentu, patří rodák k těm, kteří se hádají před úřady, soudci a kádím.³²¹³

(4.47) Osmé místo. Má pět částí. První z nich je část smrti. Jelikož Měsíc je indikátorem těl, osmé místo je indikátorem smrti a zkázy a Saturn je indikátorem odchodu, záhuby, zkázy, zármutku, smutku, pláče, nářku a obav, proto Hermes tyto tři indikátory označil za ukazatele (indikátory) smrti. Řekl: „Část smrti je brána ve dne a v noci od stupně Měsíce po stupeň osmého místa podle stupňů pravého vzestupu,³²¹⁴ k čemuž je přidáno množství, jimiž se Saturn pohybuje ve svém znamení, a to je vrženo od začátku znamení Saturna. Tam, kde dorazí, je tato část.“ Je-li tato část a její

---

³²⁰⁹ zetě J, vztahů („agnati“) H.

³²¹⁰ manželek J.

³²¹¹ a J.

³²¹² věnování J.

³²¹³ J vynechává „a quadis“ (v islámských zemích soudce); vyznamenání získá výkonem funkce řečníka H.

³²¹⁴ stejnými stupni J.

vládce v neštěstí a dobrodějové je oba neaspektují, ten, jemuž patří,³²¹⁵ je zabit hanebnou vraždou. Pokud jsou aspekty dobrodějů, je to naopak. Někteří Peršané³²¹⁶ o části smrti řekli: „Je brána ve dne z Marsu na Saturn, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu.“ První část, již Hermes zmínil, je přesnější, protože to vyřadí z indikátorů ty, které indikují smrt přirozenou indikací.

(4.48) Druhou je část planety, která zabíjí. Vzhledem k tomu, že vládce ascendentu označuje duši a Měsíc označuje tělo, když se duše a tělo symetricky směřují,³²¹⁷ zůstávají po dlouhou dobu ve shodě, ale když se liší, tělo zahyne. Řekli: „Část planety, která zabíjí, je brána ve dne od stupně vládce ascendentu po stupeň Měsíce, a v noci obráceně, a je vrhána od ascendentu. Tam, kde to³²¹⁸ končí, je tato část“. Pokud samotný Měsíc aspektuje vládce³²¹⁹ této části - a Měsíc je ve znamení, jehož údy (části) jsou oddělující a nešťastné -, je zabit v zajetí.³²²⁰ Není-li to nešťastné, jeden z jeho údů je odřezán (oddělen). Když vládce této části a vládce osmého <místa>³²²¹ navzájem učiní toho druhého nešťastným, je zabit v zajetí.³²²²

(4.49a) Třetí je část roku, ve kterém se zrozenec obává smrti a hladu.³²²³ Protože Saturn je indikátorem chladu, smrti, umírání a katastrof,³²²⁴ a stupně konjunkce a³²²⁵ opozice také (podobně), spočítali část katastrofy z těchto dvou pozic. Řekli: „Část roku, ve kterém se zrozenec obává smrti, katastrofy, hladomoru, újmy a neštěstí, je ve dne i v noci brána

---

³²¹⁵ rodák J.

³²¹⁶ ostatní H.

³²¹⁷ J přidává „označují tělu dobrý temperament (letoru) a pokračování (trvání)“.

³²¹⁸ číslo (počet) J.

³²¹⁹ J vynechává „vládce“.

³²²⁰ trpělivě J.

³²²¹ Když tato část, její vládce a vládci znamení, ve kterých je J.

³²²² trpělivě J.

³²²³ hladomor] trápení nebo nouze J.

³²²⁴ utrpení J.

³²²⁵ nebo JH.

ze Saturnu na vládce místa konjunkce nebo opozice před narozením zrozence, přidají se k tomu stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Tam, kde dorazí, je část.“ (4.49b) | Tato část souhlasí s částí výsledků (dokončení). Když je tato část a její vládce s vládcem ascendentu a jsou nešťastní, zrozenec často trpí nemocemi³²²⁶ a neštěstími těla a majetku, a často je na pokraji zkázy těla a ztráty majetku. Když na to přijde rok nebo k této části dorazí *dawr*,³²²⁷ podle něhož každé znamení je rok, nebo *tasyr*,³²²⁸ u ascendentu nebo u jeho vládce, zrozenci se stávají pohromy těla z nemocí a onemocnění; stávají se mu deprese, nepohodlí a škody³²²⁹ v bohatství a jiných statcích a z různých směrů k němu přichází strach o jeho duši.³²³⁰

(4.50a) Čtvrtou je část těžkého místa.³²³¹ Část těžkého místa se bere ve dne ze Saturnu na Mars, a v noci obráceně, k čemuž se přidá množství, jímž se Merkur pohybuje ve svém znamení, a to je vrženo od začátku znamení Merkuru. Tam, kde výpočet končí, je část. Tahle část souhlasí s částí rodu (linie).³²³² Je-li tato část a vládce ascendentu nešťastná, část indikuje houževnatou nemoc ve znamení,³²³³ a že jde o zrozence. Jeho potřeby a požadavky ho zdržují a jsou pro něj zašmodrchané. (4.50b) | Když rok dorazí od ascendentu k této části, nebo tato část dorazí na ascendent nebo k jeho vládce přes *dawr* - ve kterém má každé znamení rok - nebo *tasyr*, to ukazuje, že potřeby jsou obtížné pro zrozence, jeho práce ho zdržuje, a žal a katastrofy k němu přicházejí. V tom roce pro něj³²³⁴ začíná jen málo věcí, kromě zdržení a zpomalení. když na tuto část přijde rok, stihne jej nemoc v místě,³²³⁵ které je označeno znaméním, ve kterém je část. Pokud škůdci aspektují část, trpí útrapami a destrukcemi.

---

³²²⁶ často trpí nemocí] trpí mnoha onemocněními J, má časté nemoci H.

³²²⁷ per circulos tj. per profectiones J.

³²²⁸ J přidává „k čemuž dochází ve stupních“.

³²²⁹ J vynechává „a škody“ s arabským MS P.

³²³⁰ bude se bát smrti J.

³²³¹ místo, jehož je třeba se bát H.

³²³² vztahu („parentela“) J.

³²³³ části (těla) J.

³²³⁴ nic nezapočne J.

³²³⁵ J přidává „tj. části“.

(4.51) Pátou je část trápení a neštěstí. Část trápení a neštěstí se bere ve dne od Saturnu po Merkur, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Když tato část a její vládce jsou nešťastní, a rok přijde k oběma nebo jeden z nich podle dawr — v němž každé znamení je rok —, nebo podle tasyīr - stupeň po stupni -, neštěstí a žal se dostane ke zrozenci, a pohromy,³²³⁶ od nichž v roce není osvobozen, nebo které ztěžují jeho spásu (záchranu). Jakmile se osvobodí od nepohodlí (neklidu), upadne do jiného. Pakliže dobrodějové aspektují ze silných pozic, uvolňují něco z tohoto <neštěstí>.³²³⁷ Je-li vládce ascendentu s touto částí v základním narození zrozence a obojí je nešťastné, celý život zrozenci přináší neštěstí a pohromy. Když něco udělá, zaplete se do toho a nepohodlí (neklid) mu na základě toho ublíží.

(4.52) Deváté místo. Má sedm částí První z nich je část cesty. Část cesty se bere ve dne i v noci od vládce znamení devátého <místa> do stupně devátého místa ve stejných stupních, a to je vrženo od ascendentu. Tato část a její vládce označují cestu zrozence a okolnost na ní.³²³⁸

(4.53) Druhou je část cestování po vodě. Bere se ve dne ze Saturnu na 15 stupňů Raka, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Pokud tato část padne s dobroději ve vodnatých znameních, uvidí v cestování na vodě jeho dobrý provoz, prospěch, zisk a bezpečí. Pokud je to obráceně, je to naopak. Je-li Saturn³²³⁹ v 15. stupni Raka, pak ukazatelem je stupeň, ve kterém je Saturn, a stupeň ascendentu. Podívejte se na oba, na jejich podmínky (okolnosti) a na aspekt planet pro obojí. Pak jednejte podle toho, co vidíte.

(4.54) Třetí je část zbožnosti. Je brána ve dne z Měsíce na Merkur, a v noci obráceně, a je vrhána z ascendentu. Pokud tato část a její vládce padnou s vládcem³²⁴⁰ ascendentu nebo s indikátory ascendentu,³²⁴¹ je zrozenec zbožný a

---

³²³⁶ kalamity zasáhnou zrozence J.

³²³⁷ J přidává „nemoci“.

³²³⁸ J vynechává „a okolnost na ní“.

³²³⁹ J vynechává „Saturn“.

³²⁴⁰ J vynechává „vládcem“.

³²⁴¹ J přidává „tj. s vládcem ascendentu nebo s almubtaz (almutenem) nad ascendentem“.

čestný.³²⁴² Podobně, pokud indikátory části ji aspektují a také vládce ascendentu, stává se zbožným mužem.³²⁴³ Je-li tomu obráceně, nebo je-li část nešťastná, je to naopak.

(4.55) Čtvrtou je část inteligence a hloubky myšlení.³²⁴⁴ Část inteligence a hloubky myšlení je vzata ve dne ze Saturna na Měsíc, a v noci obráceně, a je vržena z ascendentu. Tato část označuje inteligenci, reflexi (úvahu), hloubku myšlení, vhled do věcí, výzkum³²⁴⁵ a dotaz na skryté věci, objevování položek poznání a chvályhodných konceptů, zvláště pokud je Saturn ve dne nad zemí, východně a aspektuje část a přijímá ji, nebo Měsíc ji aspektuje z dobré pozice.

(4.56) Pátou je část znalostí a porozumění.³²⁴⁶ Protože potvrzení (konfirmasi), filozofie, hluboké myšlení o věcech, důkladné studium řeči a délka myšlení patří Saturnovi, inteligence, znalosti a učení³²⁴⁷ patří Jupiteru, a psaní, věda, kultura a experimentování v záležitostech patří k Merkuru, spočítali část znalostí³²⁴⁸ z těchto tří planet, které jsme zmínili. Řekli: „Část poznání a porozumění se bere ve dne od Saturnu po Jupiter, a v noci obráceně, a to je vrženo z Merkuru.“ Tato část označuje poznání, porozumění, vytrvalost a trpělivost.³²⁴⁹ Pokud tato část aspektuje Saturn a Jupiter a je přijímána oběma nebo jedním z nich a aspektuje vládce ascendentu,³²⁵⁰ je to muž trpělivosti, vytrvalosti, tolerance,³²⁵¹ inteligence a

---

³²⁴² J vynechává „a čestný“.

³²⁴³ S arabským MS P J vynechává „stává se zbožným mužem“.

³²⁴⁴ prozřetelnosti H.

³²⁴⁵ J vynechává „výzkum“.

³²⁴⁶ trpělivost J.

³²⁴⁷ trpělivost J.

³²⁴⁸ J přidává „a trpělivosti“.

³²⁴⁹ J vynechává „trpělivost“.

³²⁵⁰ J vynechává „a aspektuje vládce ascendentu“.

³²⁵¹ J vynechává „vytrvalosti, tolerance“.

porozumění. Pokud ji Merkur aspektuje, je to muž učení, experimentování ve věcech, hledání a³²⁵² zkoumání skrytých věcí a aplikace v³²⁵³ podobných případech.

(4.57) Šestou je část drbů,³²⁵⁴ známých pověstí (zvěstí) o lidech a pověr. Část klepů a známých pověstí o lidech a pověrách se bere ve dne od Slunce k Jupiteru, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu. Tato část souhlasí s částí otců,³²⁵⁵ když je Saturn pod paprsky. Pokud tato část spadá do kardinálu, v aspektu s Merkurem nebo³²⁵⁶ Venuší, a vládce ascendentu ji aspektuje, zrozenec se stává pamětníkem starých drbů a pověstí o lidech, a člověk pověr,³²⁵⁷ vtipných a zábavných příběhů, které způsobují smích a úžas.³²⁵⁸ Pokud je to obráceně, opak.

(4.58) Sedmou je část toho, zda je fáma pravdivá nebo nepravdivá. Část toho, zda je pověst pravdivá nebo nepravdivá, je brána ve dne i v noci z Merkuru na Měsíc, a je vrhána od ascendentu. Tato část souhlasí s částí otroků. Pokud je tato část v kardinálu, v pevném znamení nebo ve znamení, které přímo stoupá,³²⁵⁹ fáma je pravdivá. Pokud je to naopak, opak.

(4.59a) Desáté místo. Má dvanáct částí. První z nich je část vysoké hodnosti zrozence a toho, o kom pochybují, zda je či není synem jeho otce.³²⁶⁰ Vzhledem k tomu, že Slunce patří do denní domény,³²⁶¹ je ve dne indikátorem života zrozence a jeho trvání a života, duše, postavení, cti, moci, autority a vítězství; a Měsíc je noční, a v noci je stejný indikátor jako to, co

---

³²⁵² J Vynechává „hledání a“.

³²⁵³ a aplikace] rychle při hledání J.

³²⁵⁴ historie J, fama H.

³²⁵⁵ otec J.

³²⁵⁶ a J.

³²⁵⁷ vynálezce příběhů J.

³²⁵⁸ vtip,... úžas] nebo nádherných vyprávění, kterými je publikum potěšeno a směje se a vyvozuje zábavu J;<část> posiluje schopnost příběhů a pověstí, posiluje paměť, usnadňuje přednes H.

³²⁵⁹ in signo equalis ascensionis, tj. directe ascensionis J, directi ortus H

³²⁶⁰ ať už je synem stejného otce, jenž se bere, že je jeho, či nikoli J.

³²⁶¹ Slunce je světlo dne JH.

označuje Slunce ve dne, část vysoké hodnosti zrozenec se počítá od obou a od stupňů, ve kterých jsou oba povýšeni. Řekli: „Část vysoké hodnosti se bere ve dne od Slunce do stupně jeho povýšení, jimž je dokončení 19 stupňů Berana, a v noci ze stupně Měsíce do dokončení 3 stupňů Býka, a k tomu se přičte množství, jež vychází od ascendentu, a to je vrženo od ascendentu. Tam, kde to dorazí, je část vysoké hodnosti zrozenec.“ (4.59b) | Podívejte se na část. Pokud padne ve středu nebe nebo s planetami, které jsou v dobrém stavu a postavení, zrozenec dosáhne vysoké hodnosti, vznešeného postavení a hodnosti králů.³²⁶² Pokud je mezi těmi, jimž je dovoleno stát se králem,³²⁶³ získává vládu. Je-li Slunce ve dne v 19. stupni Berana a Měsíc v noci ve 3. stupni Býka, patří indikace k jejich stupňům a k indikaci ascendentu. Pokud ukazatele (indikátory) této části ji aspektují nebo jsou s ní v jedné z dobrých směrů, zrozenec patří k otci, který je považován za jeho. Pokud je to obráceně, nepatří svému otci.

(4.60) Druhou je část vlády a autority (moci). Část vládnutí a moci je vzata ve dne z Marsu na Měsíc, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Když je tato část a její vládce ve zdravém (pevném) stavu a smíchán s vládcem desátého <místa> a ascendentu, je vlastníkem (části)³²⁶⁴ přední král nebo je s králi;³²⁶⁵ přijímají to, co říká, a věnují mu pozornost.

(4.61a) Třetí je část vůdců, ministrů a vládců. Vzhledem k tomu, že ukazatelem (indikátorem) přijímání a dávání, psaní, setrvávání ve své pozici,³²⁶⁶ vládcovství, uspořádání a zakazování, knih,³²⁶⁷ dopisů, výpočtů, daní, vybírání (clo, odvody), inteligence, rozumu a rozlišování³²⁶⁸ je Merkur, a strašení, zastrahování, strach a bití³²⁶⁹ patří Marsu, vypočítali

---

³²⁶² bohatí muži J.

³²⁶³ mezi těmi, jimž je vládnutí zavázáno J.

³²⁶⁴ zrozenec J.

³²⁶⁵ bohatí muži J.

³²⁶⁶ dosažení věcí J.

³²⁶⁷ velvyslanci J.

³²⁶⁸ J vynechává „vybírání... rozlišování“.

³²⁶⁹ J vynechává „strach a bití“, Jrev přidává „bití“.

část vládců a vůdců z obou. Řekli: „Část vládců a vůdců je ve dne brána z Merkuru na Mars, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu.“ (4.61b) | Když je tato část a její vládce v dobrém stavu a na dobrém místě a s vládcem ascendentu, je zrozenec chytrý, intelektuální, inteligentní, racionální a organizující³²⁷⁰ a stává se majitelem vlády,³²⁷¹ sekretářem králů, výběrčím daní a pokladů pro velkého krále; jeho velení a prohibice (zákazy) se rozšiřují do nejvzdálenějších zemí, a on je z těch, kteří vychovávají některé lidi na nejvyšší pozici, a sesazují jiné, a dobrodiní a přestupky³²⁷² lidem jde skrze něj.

(4.62) Čtvrtou je část authority, podpory a vítězství. Část authority je vzata ve dne od Slunce po Saturn, a v noci obráceně - pokud je Saturn pod paprsky, vezměte <to> ve dne od Slunce k Jupiteru, a v noci obráceně³²⁷³ -, a to je vrženo z ascendentu. Tato část souhlasí s částí otců, když je Saturn pod paprsky, a označuje zrozcovu autoritu, čest, moc³²⁷⁴ a postavení. Pokud se (Saturn) smísí s vládcem středu nebe a vládcem ascendentu, dostává se mu authority, postavení a cti. Je-li to ve znamení, v němž má vládce ascendentu důstojnost, znamená to, že přemůže vše, vůči čemuž bojuje.

(4.63) Pátou je část těch, kteří náhle povstanou. Část těch, kteří náhle povstanou, je ve dne brána ze Saturnu do části štěstí, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu. Tato část souhlasí s částí Saturnu, což je část otroctví.³²⁷⁵ Je-li místo této části dobré s ascendentem a dobroději, ten, kdo vlastní tuto část,³²⁷⁶ náhle povstane. Je-li v postavení reputace, neočekávaně zvýší své postavení a náhle získá autoritu. Pohlížejte na tuto část, když chcete vědět, zda člověk povstane a získá autoritu a postavení. Pokud je část nešťastná, náhle následují katastrofa a neklid pro zroence.

---

³²⁷⁰ rád konzultuje („consulatus“) J.

³²⁷¹ J vynechává „majitelem vlády“.

³²⁷² dobročinnost a přestupek] vojáci a věci J.

³²⁷³ J vynechává „pokud je Saturn... obráceně“.

³²⁷⁴ J vynechává.

³²⁷⁵ spojení J, vazba Jrev.

³²⁷⁶ J vynechává „ten, kdo vlastní tuto část“.

(4.64) Šestou je část šéfů a těch, kteří jsou mezi lidmi dobře známí. Část šéfů a těch, kteří jsou dobře známí mezi lidmi, a³²⁷⁷ držitelé cti, je vzata ve dne i v noci od Merkura ke Slunci, a je vržena od ascendentu. Když je tato část a její vládce v dobrém stavu, stává se její majitel ctěným, oslavovaným a čestným šéfem³²⁷⁸ mezi autoritami a králi.³²⁷⁹ Pokud je to s planetou, která má silného svědka ze středu nebe,³²⁸⁰ má vedení, díky němuž mu lidé dávají *nisbas* (příjmení), stejně jako si dávají svá *nisbas* podle vůdců kmenů a měst,³²⁸¹ a vedení podobná těmto.

(4.65) Sedmou je část vojáků a policistů.³²⁸² Část armády a policejních sil je brána ve dne z Marsu na Saturn, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu. Když se tato část a její vládce smísí s vládcem ascendentu, ten, jemuž patří,³²⁸³ se stává následovníkem autority a³²⁸⁴ je jedním z vojáků nebo policistů.

(4.66a) Osmou je část autority a toho, jakou práci zrozenec vykonává. Vzhledem k potížím, útrapám, nutnosti, chudobě a všem řemeslům a povoláním,³²⁸⁵ jako jsou stavitelé, kováři, tkalci a metaři,³²⁸⁶ a únavné práce, což patří k Saturnu, značící neštěstí, a vzhledem k Měsíci, který označuje potíže a tvrdou práci - neboť je rychlého pohybu -, a Saturn je také ukazatelem (indikátorem) králů,³²⁸⁷ a Měsíc je ukazatelem (indikátorem) lidí, spočítali část autority a řemesel podle obou. Řekli: „Část autority a toho, co zrozenec vykonává, se bere ve dne v noci od Saturnu na Měsíc, a je vržena od ascendentu.“ (4.66b) | Tato část označuje autoritu, čest, postavení, jakou práci zrozenec vykonává, jakým řemeslům se

---

³²⁷⁷ nebo J.

³²⁷⁸ J vynechává „a čestným šéfem“.

³²⁷⁹ bohatí muži J.

³²⁸⁰ J přidává „tj. největší důstojnost“.

³²⁸¹ lidé dávají ... města] bude pojmenován, stejně jako kmeny a občané měst jsou pojmenováni podle svých měst J.

³²⁸² ministři J; část dvora krále a armády H.

³²⁸³ zrozenec J.

³²⁸⁴ nebo J.

³²⁸⁵ J vynechává.

³²⁸⁶ J vynechává „a metaři“.

³²⁸⁷ bohatí muži J.

věnuje, ať už se snaží vydělávat na živobytí nebo ne, a zda je úspěšný v autoritativních a řemeslných dílech. Pokud je tato část a její vládce v dobrém stavu, získává autoritu a postavení. Pokud je to v Blížencích nebo Panně, nebo ve znamení zařízení a umění, je veleben v díle, které od něj králové³²⁸⁸ požadují pro své oblečení a³²⁸⁹ krásu, a je s králi -³²⁹⁰ kvůli <jeho> jemnosti a zručnosti v řemeslech. Pokud se to smísí s ukazateli (indikátory) bohatství, získá množství bohatství ze svého řemesla. Pokud je obojí v rozporu s tím, co jsme zmínili, je to chudý a zanedbaný řemeslník, získávající na jídlo denně.

(4.67) Devátou je část ručních pracovníků a obchodních aktivit. Část manuálních pracovníků a komerčních aktivit se bere ve dne od Merkuru na Venuši, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu. Tato část souhlasí s částí náhodných nálezů.³²⁹¹ Tato část a její vládce označují řemeslníky, kteří vyrábějí vynikající a skvělá díla, jako je zlatnictví, a každého, kdo vyrábí svými rukama zlato, stříbro, přehozy a oděvy, nebo je zaměstnáván nákupem a prodejem těchto věcí, obchodníky s otrokyněmi³²⁹² a obchodníky s drahými kameny, a druhy obchodu, které patří k povaze Merkuru a Venuše. Pokud se tato část a její vládce smísí s vládcem ascendentu, ten, jemuž patří,³²⁹³ je pozvednut, je jemný ve své ruce a vytváří svou rukou vynikající a mimořádné věci -³²⁹⁴ jako ty, které potřebují králové.

(4.68) Desátou je část komerčních (obchodních) aktivit, a nákup a prodej. Část obchodní činnosti, podle toho, co zmínili někteří Peršané,³²⁹⁵ se bere ve dne od části nepřítomnosti do části štěstí, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu. Tato část souhlasí s částí Merkuru. Když jsou tyto dvě části náležející k obchodní činnosti v aspektu s

---

³²⁸⁸ bohatí muži J.

³²⁸⁹ J vynechává „oblečení a“.

³²⁹⁰ bohatí muži J.

³²⁹¹ collectio J.

³²⁹² J vynechává „obchodníky s otrokyněmi“.

³²⁹³ zrozenec J.

³²⁹⁴ J vynechává „a mimořádné“.

³²⁹⁵ muži J.

Merkurem, a jsou přijaty, zrozenec má znalosti v oblasti obchodu, nákupu a prodeje. Pokud je obojí šťastné, profituje z toho a díky tomu získává výhody a přízeň. Pokud je to obráceně, opak.

(4.69) Jedenáctou je část práce a objednávky (pořadí), jíž je třeba provést. Část práce a objednávky, jíž je třeba provést, se bere ve dne od Slunce k Jupiteru, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu. Tato část souhlasí s částí otců, když je Saturn pod paprsky. Když je tato část s vládcem ascendentu, je zrozenec pohlcen³²⁹⁶ ve svých zaměstnáních a trápí ho vše, co má vykonat, dokud to nevykoná a nedokončí. Když někomu přijde práce, jíž je třeba vykonat, podívejte se na tuto část. Pokud je s dobroději, označuje to,³²⁹⁷ že bude mít prospěch z urychlení této činnosti. Pokud je to se škůdci, ta tíživá práce ho trápí, když ji uspíší.

(4.70) Dvanáctou je část matky. Bere se ve dne z Venuše na Měsíc, a v noci obráceně, a je vržena z ascendentu. Tato část označuje podmínky matek. Položili (umístili) jsme část matky do desátého znamení, protože desáté znamení označuje podmínky matek, protože je naproti místu otců.

(4.71) Jedenácté místo. Má jedenáct částí. První je část cti (pocty). Vzhledem k tomu, že část štěstí a část nepřítomnosti jsou nejušlechtlejšími částmi a obě označují čest a vznešenost, počítá se část cti podle obou. Řekli: „Část cti se bere ve dne od části štěstí po část nepřítomnosti,³²⁹⁸ a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu.“³²⁹⁹ Tato část souhlasí s částí pevnosti a trvanlivosti a s částí Venuše. Pokud je tato část, tj. část cti, s dobroději v dobré pozici a je přijímána, zvláště je-li v desátém nebo jedenáctém <místě>, a kadentní od škůdců, získává zrozenec nobilitu a raduje se z dobrého štěstí, je chválen a má dobrou náladu.³³⁰⁰ Je to ten typ člověka, ke kterému se lidé uchylují - kvůli jeho štěstí a

---

³²⁹⁶ líný J, úzkostlivý Jrev.

³²⁹⁷ J vynechává „označuje to“.

³²⁹⁸ pars boni H.

³²⁹⁹ J vynechává „a je vržena od ascendentu“.

³³⁰⁰ J vynechává „a má dobrou náladu“.

důstojnosti,³³⁰¹ a jsou na něj hrdí³³⁰² a dostávají od něj svá *nisba* (příjmení).³³⁰³ Je jako hlava kmenů. Jeho pověst přetrvává po dlouhou dobu a mnoho let. Získává své požadavky,³³⁰⁴ a ať dělá cokoli, vidí v tom lásku a radost.

(4.72) Druhou je část projevování lásky mezi lidmi. Část člověka, který je mezi lidmi příjemný nebo nenávistný, je ve dne brán od části štěstí k části nepřítomnosti, a v noci obráceně, a je vržena z ascendentu. Tahle část souhlasí s částí Venuše. Pokud tato část padne s dobroději nebo dobrodějové jsou vládci jejího místa - z exaltace či triplicity -, je milován mezi lidmi, miluje je na oplátku a je okouzluje v jejich očích. Pokud padne se škůdci, kteří v ní nemají žádný podíl, je nenávistný mezi lidmi a obtěžující pro ně.

(4.73) Třetí je část dobře známých a ctěných mezi lidmi. Část dobře známých a ctěných mezi lidmi, a osoby podporující jejich potřeby, se bere ve dne od části štěstí ke Slunci, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu. Kam dosáhne, tam je část.³³⁰⁵ Je-li tato část přijata se Sluncem, Jupiterem a ostatními dobroději, nebo ji aspektují, a vládce ascendentu <aspektem>³³⁰⁶ přátelství, králové³³⁰⁷ a lidé povyšují zrozence. Stává se mezi nimi význačným,³³⁰⁸ podporuje potřeby lidí, vyvíjí za ně úsilí a mnoho potřeb je skrze něho dokončeno.

(4.74) Čtvrtou je část úspěchu.³³⁰⁹ Část úspěchu se bere ve dne od části štěstí k Jupiteru, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu. Kam padne, tam je část. Když je tato část s vládcem ascendentu, nebo ji aspektuje, a není to nešťastná, zrozenec je úspěšný v potřebách a záležitostech a zmocňuje se všeho, čeho chce. Jeho potřeby se stanou

---

³³⁰¹ J vynechává „a důstojnosti“.

³³⁰² J vynechává „a jsou na něj hrdí“.

³³⁰³ J přidává „tj. budou podle něj počítáni“; Jrev přidává „tj. jsou podrobeni a budou pojmenováni“.

³³⁰⁴ vedení J, věrnost Jrev.

³³⁰⁵ J vynechává „Kam dosáhne, tam je část.“.

³³⁰⁶ aspekt J.

³³⁰⁷ bohatí muži J.

³³⁰⁸ je milován J.

³³⁰⁹ uvažování H.

kompletními (úplnými) a prostřednictvím něho se zajišťují potřeby lidí, podle toho, co chce. Pokud ji aspektují dobrodějové, je tu pár věcí, které chce a které pro něj nejsou jednoduché. Někdy něco hledá a snadno dostane víc, než chtěl. Pokud tato část není s vládcem ascendentu, není s ním v aspektu, a škůdci ji aspektují, opak.

(4.75) Pátou je část tužeb a vášnivosti (chtivosti) pro <věci> na tomto světě. Část tužeb a vášnivosti pro <věci> na tomto světě se bere ve dne³³¹⁰ z části štěstí na část nepřítomnosti, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu. Tato část souhlasí s částí Venuše. Podívejte se, a pokud je pozice této části dobrá, zrozenec zvítězí nad svými touhami. Pokud je její pozice špatná, jeho touha³³¹¹ ho přemůže, je zapálený pro <věci> na tomto světě a jejich potěšení, a promrhá své bohatství v jeho touze po tomto.

(4.76) Šestou je část naděje. Část naděje je vzata ve dne ze Saturnu na Venuši, a v noci obráceně, a je vržena z ascendentu. Někteří lidé tvrdí, že část naděje je brána jako část manželství mužů podle Herma. Udělali chybu. Pokud je tato část, tj. část naděje, a její vládce v dobré pozici a má štěstí, zmocní se všeho, co si přeje nebo v co doufá. Pokud je ve špatném stavu a pozici, nebude to tak mít.

(4.77) Sedmou je část přátel. Vzhledem k tomu, že Merkur má různou indikaci, protože označuje, že je v jedné době mužský, a v druhé označuje, že je ženský, je někdy prospěšný a někdy škodlivý, vždy směřuje k nejsilnější a nejdrsnější povaze, a Měsíc je podobný v rychlosti jeho pohybu, a podobně se člověk v <jeho> stavu mění s přáteli a bratry,³³¹² učinili z nich³³¹³ dva ukazatele (indikátory) této části. Řekli: „Část přátel a bratrů³³¹⁴ je ve dne s v noci vzata z Měsíce na Merkur, a je vržena od ascendentu.“ Pokud je tato část i její vládce v dobrém stavu a v pozici tropického znamení, je mnoho bratrů

---

³³¹⁰ J vynechává „ve dne“.

³³¹¹ jeho touhy J.

³³¹² J vynechává „a bratry“.

³³¹³ tyto planety J.

³³¹⁴ J vynechává „a bratrů“.

a³³¹⁵ přátel. Pokud je obojí šťastné, profituje z nich a oni z něj, a prospívají si navzájem. Pokud je obojí přijato, je mezi nimi chválen a na oplátku je miluje.³³¹⁶ Někteří astrologové tvrdili, že část Merkuru ukazuje celý stav přátel, ale to není správně, protože část Merkuru má částečný indikátor o přátelích.

(4.78) Osmou je část nezbytnosti (nutnosti).³³¹⁷ Bere se ve dne i v noci z části nepřítomnosti na Merkur, a je vržena od ascendentu. Kam dorazí, tam je tato část. Označuje přátelství mezi dvěma přáteli nebo lásku mezi mužem a jeho ženou. To je proto, že když se podíváte, a pokud je tato část v době narození každého z nich³³¹⁸ v pádu druhého, nebo v jeho detrimentu, nebo jsou ve dvou protilehlých znameních, jsou navzájem nepřátelští.

(4.79) Devátou je část plodnosti a mnoha užitku v domě. Ve dne i v noci je vzata z Měsíce na Merkur, a je vržena od ascendentu. Tato část souhlasí s částí přátel. Pokud se tato část nebo její vládce smísí³³¹⁹ s částí štěstí a vládcem ascendentu, zrozenec je štědrý ve svém domě, produktivní a velkoryse smýšlející v jídle.³³²⁰ Pokud je tomu obráceně, pak opak.

(4.80) Desátou je část svobody duše.³³²¹ Část svobody duše je brána ve dne od Merkuru ke Slunci, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu. Pokud padne s dobroději, zvláště s Jupiterem, nebo aspektuje Jupitera nebo Slunce aspektem přátelství, je svobodomyšlný, nenucený, otevřený, šťastný a tolerantní. Stejně tak, pokud tato část nebo její vládce padne do znamení svobody. Pokud obojí padne se škůdci nebo v opačných znameních, opak.

---

³³¹⁵ J vynechává „bratrů a“.

³³¹⁶ a je jimi milován J.

³³¹⁷ část shody a nezbytného sváru J.

³³¹⁸ J přidává „je v ascendentu druhého nebo v jeho povýšení, nebo ve shodných znameních - budou se navzájem milovat. Ale pokud“.

³³¹⁹ je v dobré směsi J.

³³²⁰ J vynechává „a velkoryse smýšlející v jídle“.

³³²¹ dobrota mysli J, vynalézavost a liberálnost mysli H.

(4.81) Jedenáctou je část velebených a chválených. Část velebených a chválených je brána ve dne od Jupitera po Venuši, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu. Pokud dobrodějové aspektují tuto část nebo³³²² jejího vládce, zejména Jupiter, nebo je to s oběma z nich, zrozenec je chválen a veleben pro své velké skutky a dobrodiní, a chvála jeho je dobrá. Pokud ji aspektují škůdci, není chválen ani veleben pro své velké, dobré skutky, a někdy dává člověku dobro, a to dobrodiní má za následek vinu, a jeho pochvala se stává zneužitím.

(4.82) Dvanácté místo. Má tři části. První z nich je část nepřátel podle některých starověkých.³³²³ Je brána ve dne i v noci ze Saturnu na Mars, a je vržena z ascendentu.

(4.83) Druhou je část nepřátel podle Herma. Hermes tvrdil, že část nepřátel je brána ve dne i v noci od vládce místa nepřátel do stupně místa nepřátel, a je vržena od ascendentu. Někdo pracuje s oběma těmito částmi. Jsou-li v kvartilu nebo v opozici vůči vládci svých míst nebo vládci ascendentu, má zrozenec mnoho nepřátel. Pokud je to obráceně, opak.

(4.84) Třetí je část strádání (utrpení). Část útrap je vzata ve dne i v noci od části nepřítomnosti k části štěstí, a je vržena z ascendentu. Tato část souhlasí s částí Merkuru a ukazuje na útrapy a dobré štěstí zrozenec. Je-li tato část s vládcem ascendentu nebo se s ním mísí v jednom ze špatných aspektů, zrozenec je celý život nešťastný, neobrací <nic> ve svůj prospěch, nepřizpůsobuje se a neužívá si svého bohatství, a ani svého štěstí.

---

³³²² a J.

³³²³ H vynechává „starověkých“.

Pátá kapitola: o základu částí, které nejsou zmíněny³³²⁴ u <částí> sedmi planet, ani u částí dvanácti míst. Používají se v narozeních a v mnoha případech u těch částí, které jsme zmínili jako první.³³²⁵

(5.2a) Je jich celkem deset. První z nich je část haylāḡ. Podívejte se, a je-li narození konjunkční,³³²⁶ vezměte ze stupně a minuty konjunkce, která byla před narozením zrozenice³³²⁷ směrem na Měsíc. Pokud je narození opoziční,³³²⁸ vezměte ze stupně a minuty opozice, která byla před narozením zrozenice, směrem na Měsíc. Vrhněte to od ascendentu.³³²⁹ Tato část se pohybuje jako pohyb haylāḡ, stupeň po stupni a zvyšuje se ve znameních, znamení po znamení.³³³⁰ Když dorazí ke škúdcům, označuje to neštěstí. (5.2b) | Mnoho astrologů někdy zjistilo, že se člověku někdy stalo špatné neštěstí, ale nezjistili, že haylāḡ v té době dorazil na pozice škúdců. Tato katastrofa neměla jasnou indikaci pro přesun v tomto roce. Neznali důvod, který byl před nimi skryt, protože nedali tuto část do pohybu. Kdyby ji uvedli do pohybu, zjistili by, že je to v době, kdy tato část dorazí na jednu z pozic indikujících katastrofu, protože takto ukazuje na věci pohybem stupňů a rotací znamení.³³³¹

(5.3) Druhou je část lidí vyhublých ve svých tělech. Část lidí vyhublých v svých tělech, tj. těch, jejichž těla jsou vyhublá, je ve dne vzata z části štěstí na Mars, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu. Když je tato část s vládcem ascendentu nebo s planetou, která má důstojnost v ascendentu, nebo *kadhudā*, a planeta je ve svém *ḡalbu*,³³³² nebo ve

---

³³²⁴ kterou nezmínil J, s arabským MS C.

³³²⁵ 5.1

³³²⁶ tj. narození je po spojení Slunce a Měsíce (Nový Měsíc).

³³²⁷ Tady a v následujících dvou frázích J vynechává slovo „zrozenice“.

³³²⁸ tj. narození je po opozici Slunce a Měsíce (úplněk).

³³²⁹ J přidává „Kde počet končí, tam bude část“.

³³³⁰ a jeho profekce (intihā') je vedena znameními, jak se to děje u haylāḡ J.

³³³¹ Protože tato část má označení pro věci ve svém pohybu prostřednictvím znamení, které se blíží k indikaci ostatních haylāḡ J s arabskými MSS OLSH.

³³³² důstojnost J, fi halietu H.

vlhkém znamení, má zrozenec korpulentní tělo a velké končetiny a³³³³ části.³³³⁴ Pokud je to v rozporu s tím a je s Merkurem nebo Marsem, nebo jsou oba vládci nad, je vyhublý.

(5.4) Třetí je část rytířství a statečnosti. Část rytířství a statečnosti se bere ve dne od Saturnu k Měsíci, a v noci obráceně, a je vržena z ascendentu. Tato část souhlasí s částí intelektu a hloubky myšlení a částí autority a toho, jakou práci zrozenec vykonává. Když tato část, tj. část rytířství,³³³⁵ v sextilu k Marsu nebo Jupiteru ve zvířecím znamení, ukazuje to, že ten, jemuž patří, je statečný a jezdec, který se zabývá zvířaty a jejich činnostmi, a je člověk kultury,³³³⁶ hraní (dovádění) s kopími a meči.

(5.5) Čtvrtou je část odvahy, násilí a boje.³³³⁷ Část odvahy je brána ve dne od vládce ascendentu na Měsíc, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu. Když je tato část v sextilu vůči Marsu nebo Jupiteru, nebo na místech škůdců a přijata silnými znameními, označuje to, že ten, jemuž patří, je odvážný, válečný, energický ve svém těle a vražedný.³³³⁸

(5.6) Pátou je část mazanosti, podvodu a triků.³³³⁹ Protože ukazatelem (indikátorem) mazanosti, podvodu, triků, přelstění, zloby, podvodu, lstivosti³³⁴⁰ a podobných věcí tohoto druhu je Merkur, a to vše patří k podmínkám duše, a část nepřítomnosti má indikaci o podmínkách duše, počítali tuto část podle obou. Řekli: „Část mazanosti, podvodu a triků je ve dne brána od Merkura k části nepřítomnosti, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu.“ Pokud se tato část a její vládce mísí s vládcem ascendentu, je zrozenec zlý, mistr podvodu, mazanosti, triku, klamu a lstivosti.³³⁴¹ Pokud je šťastná,

---

³³³³ J vynechává „končetiny a“.

³³³⁴ H přidává „a je morbidní“.

³³³⁵ J vynechává „tj. část rytířství“.

³³³⁶ a jejich činnosti a je mužem kultury] a jejím majitelem bude gladiátor J.

³³³⁷ část prudkosti („feritas“) H.

³³³⁸ zabiják J.

³³³⁹ J vynechává „a triků“.

³³⁴⁰ triky... lstivost] učení a všechna umění, bystrost mysli a paměti J.

³³⁴¹ Pokud je část ... lstivost] Pokud je část s Merkurem, zrozenec bude mazaný a bude mít mnoho umění a ostrosti mysli J.

má z těchto důvodů prospěch, a pokud je nešťastná, dostane se mu neklid. Pokud je Merkur s Marsem nebo se s ním mísí, a má v části nějakou indikaci, ten, jemuž část patří, je jedním z těch, kteří svým jednáním otevírají brány a zámky, <uplatňují> triky a krádeže.

(5.7a) Šestou je část místa potřeby a vytouženého cíle.³³⁴² Vzhledem k tomu, poškození a zpoždění všech potřeb³³⁴³ je podle těchto dvou škůdců, a Merkur má partnerství v potřebách, a když dva škůdci jsou dobří a nevytvářejí potřeby nešťastné, to označuje jejich konec.³³⁴⁴ Když tito dva škůdci ublíží potřebám, zhorší se a zpomalí. Z tohoto důvodu spočítali tuto část podle všech tří. Řekli: „Část místa potřeby a vytouženého cíle³³⁴⁵ je vzata ve dne i v noci ze Saturnu na Mars, a k tomu jsou přidávány stupně Merkuru, a je vržena z Merkuru, a místo, kam dorazí, dává část“. (5.7b) | Když tato část není poškozena škůdci, zejména Marsem ve dne a Saturnem v noci, znamená to konec potřeb.³³⁴⁶ Je-li jimi poškozena, označuje to, že potřeby nejsou kompletní ani ukončeny. Tato část se používá pro nejasné potřeby, jejichž druh není znám.³³⁴⁷ Je-li známý druh potřeby, ať už jde o bohatství, manželství, autoritu nebo něco jiného, hledáme tyto potřeby na svém místě a hledáme pomoc z této části společně s tímto ukazatelem.

(5.8) Sedmou je část nutnosti a zpoždění toho, co člověk potřebuje,³³⁴⁸ podle Egyptanů. Část nezbytnosti (nutnosti) a zdržení toho, co člověk potřebuje - podle Egyptanů -, je ve dne i v noci vzata z Marsu do stupně <místa> bratrů, a je vržena z ascendentu.

---

³³⁴² část věci a její získání J, část práce („negotium“) H.

³³⁴³ věci J passim.

³³⁴⁴ dokončení J.

³³⁴⁵ místo věci a její nabytí nebo nabytí účinnosti J.

³³⁴⁶ účinek (dokončení) věci JH.

³³⁴⁷ H přidává „jako v tichých otázkách“.

³³⁴⁸ zpoždění věci J; část škody a překážky H.

(5.9) Osmou je část nutnosti (nezbytnosti) podle Peršanů. Část nezbytnosti a zpoždění toho, co člověk potřebuje,³³⁴⁹ je ve dne i v noci vzata z části lásky a intimity na Merkur, a je vržena z ascendentu. Tyto dvě části jsou obě použity. Pak se člověk podívá, a jsou-li se škůdci, zvláště se Saturnem, nebo on či jeho vládce jsou s vládcem ascendentu, zrozenec je slabý a líný a sotva se pohne, aby udělal něco, co musí, ledaže by se jeho potřeba stala silnou nebo ho něco jiného donutilo to udělat, a donutilo ho chtít nebo odmítnout.³³⁵⁰ Někdy nešťastně souhlasí, kvůli nutnosti a naléhavosti a strachu z promeškání.³³⁵¹ Pokud vládce této části³³⁵² učiní ukazatele (indikátory) bohatství nešťastnými, jeho bohatství je poškozeno, nebo se mu v něm stanou neštěstí.

(5.10) Devátou je část odměny. Bere se ve dne z Marsu na Slunce, a v noci obráceně, a je vržena z ascendentu, a kdekoli, kam padne, tak tam je část. Pak, pokud je tato část v jednom z kardinálů nebo následných s jeho důstojností nebo s vládcem ascendentu, ten, jemuž patří, obdrží odměnu. Pakliže je to vůči tomu obráceně, opak.

(5.11) Desátou je část vhodných (správných) činností.³³⁵³ Je brána ve dne z Merkuru na Mars, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu, a tam, kam dorazí, je tato část. Tato část souhlasí s částí úvah (uvažování) a intelektu. Pokud je tato část v přímém pohybu³³⁵⁴ a má štěstí, ten, komu patří, je zaměřen na správnou činnost a používá ji, a proto je pro něj připravena správnost³³⁵⁵ a přínos v ní. Pokud je v přímém pohybu,³³⁵⁶ ale nešťastná, použije správnou činnost, ale kvůli ní se vystaví nepříjemnosti. Je-li kadentní se svou důstojností nebo je v tropickém znamení, je obeznámen se správnou činností, ale nepoužívá ji.

---

³³⁴⁹ zpoždění věcí J.

³³⁵⁰ J vynechává „a donutilo ho chtít nebo odmítnout“.

³³⁵¹ Někdy souhlasí... chybí] a pak možná nechtěně (nedobrovolně), ale kvůli nutnosti a kvůli obavám, že ztratí svůj účinek J.

³³⁵² zlo J.

³³⁵³ dobrá činnost a pravda J, pravdivá činnost H.

³³⁵⁴ v přímém pohybu] v kardinálu J.

³³⁵⁵ užitečnost J.

³³⁵⁶ v přímém pohybu] v kardinálu J.

(5.12) To jsou dobře známé a zmiňované části, které starověcí³³⁵⁷ zmínili. Používají se v nativitách, na mnoha místech při převodech let,³³⁵⁸ v začátcích a v otázkách, a každá část je v pozici, ve které by měla být. Vězte, že existuje mnoho věcí, které zde nezmiňujeme, patří k mnoha věcem, které se týkají označení dvanácti míst, otázek, počátků a převodů let, protože takové věci je třeba zmínit na jiných místech a knihách. To, co jsme v této knize zmínili o indikacích částí, je shrnutí bez bližšího zkoumání, protože polohy těchto částí ve znameních, ve kterých jsou, a jejich spojení s planetami a aspektování s nimi se často mění v jejich indikacích pro dobré nebo špatné. Podle potřeby podrobně prozkoumáme jejich indikace v pozicích ve znameních v každé knize, dá-li Bůh.

³³⁵⁹Šestá kapitola: shrnutí všech částí, tj. devadesáti sedmi částí.³³⁶⁰

(6.2) V kapitolách, které předcházejí,³³⁶¹ jsme zmínili části, které patří k sedmi planetám, dvanácti místům, a další z těch, které se používají v narozeních a při mnoha příležitostech v otázkách. Zmínili jsme, jak se liší ve svém vytažení, a <dali> jsme souhrn jejich indikací mezi tím, co je v této knize dostačující. Nyní se zmíníme o všech částech v souhrnu tak, aby to bylo pohodlnější pro toho, kdo chce extrahovat a umísťovat je do nativit a otázek.³³⁶² Začínáme s částmi sedmi planet. Pak se zmíníme o částech dvanácti míst a o tom, co jim odpovídá v pozici všech částí. Poté se zmíníme o částech, které nepatří do tématu dvanácti míst,³³⁶³ a každá, již v této kapitole zmiňujeme, patří k vytažení částí. Jsou to části, na kterých se starověcí astrologové shodli ve způsobu vytažení, a považovali to za správné. Necháme stranou další části, které se liší. Ti, kdo neznají podstaty planet, je zmiňují.

---

³³⁵⁷ různí autoři H.

³³⁵⁸ in genezia, annalibus H.

³³⁵⁹ 6.1

³³⁶⁰ H vynechává tuto kapitolu.

³³⁶¹ J přidává „příčin“.

³³⁶² J vynechává „a otázek“.

³³⁶³ J přidává „ani k sedmi planetám“.

(6.3a) Části sedmi planet. Jejich počet je sedm. Měsíc má část štěstí, která se bere ve dne od Slunce na Měsíc - ve stejných stupních -, a v noci z Měsíce na Slunce. K tomu se přidávají stupně znamení ascendentu, které vystoupaly, a vrhá se od začátku znamení ascendentu. Kam dorazí, tam je část štěstí. Pokud jsou světla ve stejné minutě, část štěstí je v první minutě ascendentu. Slunce má část nepřítomnosti a náboženství, která se bere ve dne od Měsíce ke Slunci, a v noci ze Slunce na Měsíc. K tomu jsou přidány stupně ascendentu, a to je vrženo od ascendentu. (6.3b) | Venuše má část lásky a intimity, která se ve dne bere od části štěstí do části nepřítomnosti, a v noci obráceně. K tomu se přidávají stupně ascendentu, a to je vrženo od ascendentu. Merkur má část chudoby a nedostatku prostředků, která se bere ve dne od části nepřítomnosti do části štěstí, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Mars má část odvahy a kuráže, která je brána ve dne z Marsu do stupně části štěstí, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Jupiter má část prosperity, podpory a vítězství, která bere se ve dne z části nepřítomnosti na Jupiter, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Saturn má část otroctví, vězení a ať už z něj unikne nebo ne, bere se ve dne ze Saturnu na stupeň části štěstí, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu.

(6.4) Části dvanácti míst. Jejich počet je osmdesát. Ascendent. Má tři části. Část života se bere ve dne od Jupitera po Saturn, a v noci obráceně. K tomu jsou přidány stupně ascendentu,³³⁶⁴ a to je vrženo z ascendentu. Část podpory ascendentu, a nádhera a³³⁶⁵ krása zrození, se bere ve dne od části štěstí po část nepřítomnosti, a v noci obráceně. K tomu se přidávají stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Tato část souhlasí s částí Venuše. Část úvah (uvažování) a inteligence se bere ve dne od Merkuru na Mars, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu.

(6.5) Místo bohatství. Má tři části. Část bohatství se bere ve dne i v noci od vládce místa bohatství po stupeň a minutu místa bohatství ve stejných stupních. K tomu se přidávají stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Část

---

³³⁶⁴ J zde vynechává a ve většině případů „K tomu jsou přidány (přidávají) stupně ascendentu“.

³³⁶⁵ J vynechává „nádhera a“.

půjčky je brána ve dne i v noci od Saturnu po Merkura, a je vržena od ascendentu. Část náhodných nálezů se bere ve dne z Merkuru do Venuše, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu.

(6.6) Místo bratrů. Má tři části. Část bratrů je ve dne i v noci vzata ze Saturnu na Jupiter. K tomu se přidávají stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Část počtu bratrů se bere ve dne i v noci z Merkuru na Saturn. K tomu se přidávají stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Část smrti bratrů se bere ve dne od Slunce do stupně středu nebe, a v noci obráceně. K tomu se přidávají stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu.

(6.7a) Místo otců. Má osm Částí. Část otců je vzata ve dne od Slunce na Saturn, a v noci obráceně. K tomu se přidávají stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Pokud je Saturn pod paprsky, je to ve dne od Slunce k Jupiteru, a v noci od Jupitera ke Slunci. K tomu jsou přidávány stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Část smrti otců se bere ve dne od Saturnu po Jupiter, a v noci obráceně. K tomu jsou přidávány stupně ascendentu, a to je vrženo od ascendentu. Část dědečků je brána ve dne od vládce místa Slunce na Saturn, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Tam, kde dorazí, je část dědečků.³³⁶⁶ (6.7b) | Pokud je Slunce ve svém vlastním domě nebo v jednom ze dvou domů Saturnu, vezměte ve dne od Slunce na Saturn, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu, a je lhostejno, zda je Saturn pod paprsky nebo viditelný. Část linie (rodu), tj. část původu a ušlechtilého původu³³⁶⁷ se bere ve dne od Saturnu na Mars, a v noci obráceně. K tomu jsou přidány stupně, jimiž se Merkur pohybuje ve svém znamení, a to je vrženo od začátku znamení Merkura. Část nemovitostí a pozemků podle Herma je vzata ve dne a v noci ze Saturnu na Měsíc.³³⁶⁸ K tomu se přidají stupně ascendentu, a to je vrženo od ascendentu. (6.7c) | Část nemovitostí podle některých Peršanů³³⁶⁹ je vzata ve dne od Merkura k Jupiteru, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část zemědělství a kultivace se bere

---

³³⁶⁶ J vynechává „dědečků“.

³³⁶⁷ část znalosti (poznání) rodokmenu („parentela“), tj. zda je ušlechtilého či základního původu J.

³³⁶⁸ J vynechává „K tomu jsou přidány stupně, jimiž se Merkur pohybuje ve svém znamení ... Měsíc“.

³³⁶⁹ jistí Peršané J.

ve dne a v noci z Venuše na Saturn, a to je vrženo od ascendentu, a tam, kde dorazí, je tato část. Část výsledků věcí se bere ve dne a v noci od Saturna k vládci místa konjunkce, je-li narození konjunkční, nebo k opozici, pokud je opoziční. K tomu se přidávají stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu.

(6.8) Místo dětí. Má pět částí. Část dětí³³⁷⁰ je vzata přes den od Jupitera po Saturn, a v noci obráceně. K tomu jsou přidávány stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu.³³⁷¹ Část, která udává čas, kdy se děti narodí, a jejich počet,³³⁷² je ve dne i v noci vzata z Marsu na Jupiter. K tomu jsou přidávány stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Část mužských dětí je ve dne i v noci vzata z Měsíce na Jupiter. K tomu jsou přidávány stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Část ženských dětí je ve dne i v noci vzata z Měsíce na Venuši. K tomu jsou přidávány stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Část, podle níž člověk ví, zda je někdo nebo zrozenec, na něhož se ptáme, nebo embryo, muž nebo žena, je vzata ve dne od vládce místa Měsíce na Měsíc, a v noci obráceně, a je vržena od ascendentu.

(6.9) Místo nemocí.³³⁷³ Má čtyři části. Část nemocí, defektů a chronických onemocnění je podle Herma vzata ve dne ze Saturnu na Mars, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část nemocí je podle některých starověkých vzata ve dne i v noci z Merkuru na Mars, a je vržena z ascendentu. Část otroků je ve dne i v noci vzata z Merkuru na Měsíc, a to je vrženo od ascendentu. Část zajatců a otroctví je vzata ve dne od vládce místa Slunce na Slunce, a v noci od vládce místa Měsíce na Měsíc, a to je vrženo od ascendentu.

(6.10a) Místo žen. Má šestnáct částí. Část manželství mužů podle Herma je vzata ve dne i v noci od Saturnu na Venuši. K tomu jsou přidávány stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Část manželství mužů podle Wālise se bere ve dne a v noci ze Slunce na Venuši. K tomu jsou přidávány stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Část

---

³³⁷⁰ J přidává: „což Hermes a všichni starověcí považovali za“.

³³⁷¹ J přidává: „Tato část souhlasí s částí života“.

³³⁷² J přidává „a zda je dítě mužské nebo ženské“.

³³⁷³ J přidává „a otroků“.

mazanosti a podvodu mužů vůči ženám je jako manželství mužů podle Wālīse. Část sexuálního styku mužů se ženami je jako část manželství mužů podle Wālīse. (6.10b) | Část nemravnosti a cizoložství mužů je jako část manželství mužů podle Wālīse. Část manželství žen podle Herma se bere ve dne i v noci z Venuše na Saturn. K tomu jsou přidávány stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Část manželství žen podle Wālīse je vzata ve dne i v noci z Měsíce na Mars. K tomu jsou přidávány stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Část mazanosti a podvodu žen vůči mužům je jako část manželství žen podle Wālīse. Část sexuálního styku žen je jako část manželství žen podle Wālīse. Část nemorálnosti a smilstva žen je jako část sňatku žen podle Wālīse. (6.10c) | Část ctnosti manželky je vzata ve dne i v noci z Měsíce na Venuši, a je vržena od ascendentu. Část sňatku mužů a žen podle Herma je vzata ve dne i v noci z Venuše do stupně a minuty kardinálu sňatku, a je vržena od ascendentu. Část času manželství je podle Herma vzata ve dne i v noci od Slunce na Měsíc. K tomu se přidávají stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Část uspořádání a usnadnění manželství je vzata ve dne i v noci ze Slunce na Měsíc, a to je vrženo z Venuše. Mnoho zeťů se bere ve dne a v noci ze Saturnu na Venuši. K tomu se přidávají stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu.³³⁷⁴ Část hádek a protivníků³³⁷⁵ se bere ve dne z Marsu na Jupiter, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu.

(6.11) Místo smrti. Má pět částí. Část smrti se bere ve dne i v noci od stupně Měsíce po stupeň osmého místa ve stejných stupních. K tomu se přidávají stupně, jimiž se Saturn pohybuje ve svém znamení, a to je vrženo od začátku znamení Saturnu. Část planety, která zabíjí, je brána ve dne od stupně vládce ascendentu po stupeň Měsíce, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část roku, ve kterém se člověk bojí smrti a hladu pro zrození, se ve dne i v noci bere od Saturna k vládci místa konjunkce nebo k opozice, jež je před narozením rodáka. K tomu jsou přidávány stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. Část³³⁷⁶ těžkého místa se bere ve dne ze Saturnu na Mars, a v noci obráceně. K

---

³³⁷⁴ J přidává: „To souhlasí s částí sňatků mužů podle Herma“.

³³⁷⁵ J vynechává „a protivníků“.

³³⁷⁶ J přidává „nemoci a“.

tomu se přidávají stupně, jimiž se Merkur pohybuje ve svém znamení, a to je vrženo od začátku znamení Merkura.³³⁷⁷ Část trápení a neštěstí se bere ve dne od Saturnu po Merkur, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu.

(6.12a) Místo cesty. Má sedm částí. Část cesty se bere ve dne i v noci od vládce devátého místa do stupně devátého místa ve stejných stupních, a to je vrženo od ascendentu. Část cestování po vodě se bere ve dne od Saturnu do 15 stupňů Raka, a v noci z 15 stupňů Raka na Saturn, a to je vrženo od ascendentu.³³⁷⁸ Část zbožnosti se ve dne bere z Měsíce na Merkur, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. (6.12b) | Část inteligence a hloubky myšlení je vzata ve dne ze Saturna na Měsíc,³³⁷⁹ a v noci obráceně, a to je vrženo z ascendentu. Část znalostí a porozumění³³⁸⁰ je vzata ve dne od Saturnu po Jupiter, a v noci obráceně, a to je vrženo z Merkuru.³³⁸¹ Část klepů a známých pověstí o lidech a pověr se bere ve dne od Slunce k Jupiteru, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu.³³⁸² Část toho, zda je fáma pravdivá nebo nepravdivá, je vzata ve dne a v noci z Merkuru na Měsíc, a to je vrženo od ascendentu.

(6.13a) Místo authority. Má dvanáct částí. Část vysoké hodnosti zrozené³³⁸³ se bere ve dne od Slunci do stupně jeho exaltace, což je³³⁸⁴ devatenáct úplných (celých) stupňů Berana, a v noci ze stupně Měsíce na tři stupně Býka. K tomu jsou přidávány stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu.³³⁸⁵ Část vládnutí a authority je vzata z Marsu na Měsíc ve dne, v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část vládců a vůdců³³⁸⁶ je vzata ve dne z Merkuru na Mars, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část authority, podpory a vítězství se bere ve dne od Slunce po Saturn, v noci

---

³³⁷⁷ J přidává: „Tato část souhlasí s částí štědrosti“.

³³⁷⁸ J přidává: „Je-li Saturn v 15. stupni Raka, bude tento stupeň Saturnu a stupeň jeho ascendentu ukazatelem (indikátorem) cestování po vodě.“

³³⁷⁹ z Měsíce na Merkur J.

³³⁸⁰ J přidává „a laskavosti“.

³³⁸¹ J přidává: „Tato část souhlasí s částí otroků“.

³³⁸² J přidává „a je to podobné jako u části otců, když je Saturn pod paprsky“.

³³⁸³ J přidává „a toho, o kom se pochybuje, zda je téhož otce nebo ne“.

³³⁸⁴ J vynechává „stupně jeho exaltace, což je“.

³³⁸⁵ J přidává: „Je-li Slunce v 19. stupni Berana nebo Měsíc ve 3. stupni Býka, bude to indikace stupňů ve stupni ascendentu“.

³³⁸⁶ J přidává „a soudců“.

obráceně. Pokud je Saturn pod paprsky, vezměte ve dne od Slunce k Jupiteru, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. (6.13b) | Část těch, kteří najednou povstanou, je ve dne vzata ze Saturnu do části štěstí, v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu.³³⁸⁷ Část náčelníků (šéfů) a těch, kteří jsou mezi lidmi dobře známí, je ve dne i v noci vzata od Merkura ke Slunci, a to je vrženo od ascendentu. Část armády a policie je ve dne vzata z Marsu na Saturn, v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část autority a toho, co zrozenec vykonává, je ve dne i v noci vzata ze Saturnu na Měsíc, a to je vrženo od ascendentu. (6.13c) | Část ručních pracovníků a obchodních aktivit³³⁸⁸ je vzata ve dne z Merkuru do Venuše, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část komerčních (obchodních) aktivit³³⁸⁹ se bere ve dne od části nepřítomnosti po část štěstí, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu.³³⁹⁰ Část práce a pořadí (objednávky), jež je třeba provést, se bere ve dne od Slunce k Jupiteru, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu.³³⁹¹ Část matky je ve dne brána z Venuše na Měsíc, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu.

(6.14a) Místo přátel. Má jedenáct částí. Část cti se bere ve dne od části štěstí po část nepřítomnosti, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu.³³⁹² Část oblíbenosti mezi lidmi se bere ve dne od části štěstí do části nepřítomnosti, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část dobře známých a ctěných mezi lidmi³³⁹³ se bere ve dne od části štěstí ke Slunci, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část úspěchu se bere ve dne od části štěstí po Jupitera, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část tužeb a chtivosti³³⁹⁴ se bere ve dne od části štěstí po část nepřítomnosti, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. (6.14b) | Část naděje se bere ve dne od Saturnu po

---

³³⁸⁷ J přidává „a tato část souhlasí s částí Saturnu, která je částí vazby“.

³³⁸⁸ J přidává „experientes“ (experimentátoři?).

³³⁸⁹ J přidává „a nákupu a prodeje podle Peršanů“.

³³⁹⁰ J přidává: „A tato část je stejná jako část Merkuru“.

³³⁹¹ J přidává: „A tato část je stejná jako část otců, když je Saturn pod paprsky“.

³³⁹² J přidává: „a tato část je stejná jako část pevnosti a trvanlivosti a část Venuše“.

³³⁹³ a poctěn mezi lidmi] pro velkorysost a jednání pro jejich věci J.

³³⁹⁴ horlivost a láska k tomuto světu J.

Venuši, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část přátel je ve dne i v noci vzata z Měsíce na Merkur, a to je vrženo od ascendentu. Část nezbytnosti³³⁹⁵ je vzata ve dne i v noci z části nepřítomnosti na Merkur, a to je vrženo od ascendentu. Část úrodnosti a mnoha užitku v domě je ve dne i v noci brána z Měsíce na Merkur, a to je vrženo z ascendentu. Část svobody duše³³⁹⁶ je vzata ve dne od Merkuru ke Slunci, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část chválených a velebených je vzata ve dne od Jupitera po Venuši, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu.

(6.15) Místo nepřátel. Má tři části. Část nepřátel podle některých starověkých je vzata ve dne i v noci ze Saturnu na Mars, a to je vrženo od ascendentu.³³⁹⁷ Část nepřátel podle Herma je vzata ve dne i v noci od vládce místa nepřátel do stupně místa ascendentu, a to je vrženo od ascendentu. Část strádání se bere ve dne i v noci od části nepřítomnosti po část štěstí, a to je vrženo od ascendentu.

(6.16a) Části, které nejsou zmíněny se sedmi planetami, ani na dvanácti místech. Jejich počet je deset. Část haylāḡ. Podívejte se, jestli je zrození konjunkční, vezměte ze stupně a minuty konjunkce, která je před narozením zrozence, na Měsíc. Pokud je zrození opoziční, vezměte ze stupně a minuty opozice, která je před narozením zrozence, na Měsíc. Vrhněte <stupně> od ascendentu. Část lidí vyhublých v jejich tělech je ve dne vzata z části štěstí na Mars, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. (6.16b) | Část rytířství a statečnosti je vzata ve dne ze Saturna na Měsíc, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část odvahy, násilí a boje se bere ve dne od vládce ascendentu na Měsíc, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část lstivosti, podvodu a triků se ve dne bere z Merkuru do části nepřítomnosti, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část místa potřeby a vytouženého cíle je vzata ve dne i v noci ze Saturnu na Mars. K tomu se přidávají stupně ascendentu, a to je vrženo z ascendentu. (6.16c) | Část nezbytnosti a zdržení toho, co člověk potřebuje, podle Egyptanů, je ve dne i v noci vzata z Marsu na místo bratrů, a to je vrženo z ascendentu. Část

---

³³⁹⁵ Část souhlasu a neshody nutného J.

³³⁹⁶ mírumilovné a dobře vychované duše J.

³³⁹⁷ J přidává „stejnými stupni“.

nutnosti a zpoždění toho, co člověk potřebuje, podle Peršanů, je ve dne i v noci vzata z části důvěrnosti a lásky k Merkuru, a to je vrženo z ascendentu. Část odměn je brána ve dne od Marsu ke Slunci, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část správných (vlastních) činností se bere ve dne od Merkuru na Mars, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu.

Sedmá kapitola: o shodě částí v jedné pozici.³³⁹⁸

(7.2) Vězte, že několik částí se někdy shoduje v jednom stupni. To se děje dvěma způsoby. První způsob je, že dvě nebo tři části mají různé významy, ale shodují se v tom, jak jsou extrahovány, a padají³³⁹⁹ na stejnou minutu. Druhým způsobem je, že vytažení částí se liší, ale několik z nich se shoduje ve stejném stupni, navzdory rozdílu v jejich vytažení. Prozkoumejte to a <zjistíte>, že i když se shodují ve svých pozicích, úsudek podle nich je jiný.

(7.3) Pokud jde o první způsob, při kterém je jejich vytažení stejné, a padají³⁴⁰⁰ na stejnou minutu, je to jako část Venuše. Je extrahována stejným způsobem jako část podpory ascendentu a padají³⁴⁰¹ na stejnou minutu. Je-li Venuše s touto částí, znamená to, podle smyslu části podpory ascendentu, úplné části (členy) a zdravé tělo v době narození, zrozenec je podobný ženám a štěstí zrozence na cestě; podle významu, že Venuše je se svou (její) částí,³⁴⁰² označuje touhu zrozence po pohlavním styku, lásce, vyhledání potěšení, které má duše ráda a těší se z radosti.

(7.4) Příklad části otroků. Bere se ve dne i v noci z Merkuru na Měsíc, a výsledek je vržen z ascendentu. Stejně se extrahuje i ta část, zda je ta zvěst pravdivá nebo nepravdivá. Část otroků a část <rozlišování> pravdy pomluv (pověstí) z

---

³³⁹⁸ 7.1

³³⁹⁹ souhlasí J.

³⁴⁰⁰ souhlasí J.

³⁴⁰¹ souhlasí J.

³⁴⁰² v této části J, in propria parte H.

nepravdivosti padá na stejnou minutu.³⁴⁰³ Je-li Saturn s touto částí, a ustupuje a zpětně se vrací (je retrográdní), ukazuje to podle významu <části> otroků, k jejich útěku a následného zajetí, a podle významu té části <rozlišování> pravdivosti pověstí z nepravdivosti, tak ukazuje na nepravdivost.

(7.5) Příklad části dětí, jež se bere ve dne od Jupitera k Saturnu. Souhlasí to s částí života. Je-li Saturn s touto částí a činí ji nešťastnou, ukazuje to podle významu té části dětí na jejich nemoc nebo smrt, a ukazuje podle smyslu té části života na téma zrození (zroence), poruchy těla, vítězství zlého myšlení nad ním, síly a duševního strachu.³⁴⁰⁴ Úsudek o nich se liší, a její indikace pro špatné - pokud jde o děti - je větší, nežli pro předmět narození,³⁴⁰⁵ protože tato část má obecnější indikaci pro děti.

(7.6) Příklad části rytířství. Je brána ve dne od Saturnu na Měsíc, a v noci obráceně, a to je vrženo od ascendentu. Část intelektu a hloubky myšlení je extrahována stejným způsobem, ale druh³⁴⁰⁶ spekulací se liší v každé z nich, protože když je Saturn s touto částí, označuje to podle významu šarvátky vytrvalost³⁴⁰⁷ v tomto -, i když je takto zbabělý, a označuje podle významu části intelektu a hloubky myšlení, že ten, komu patří, je hluboký v myšlení a nevyzpytatelný v tomto myšlení.

---

³⁴⁰³ číslo J, minuta Jrev.

³⁴⁰⁴ duševní strach] rozrušení a narušení nebo strach z mysli J.

³⁴⁰⁵ J vynechává „a její indikace... narození“.

³⁴⁰⁶ krása J (čtení حسن za جنس).

³⁴⁰⁷ plachost J.

Osmá kapitola: o poznání obecných označení (indikací) částí.³⁴⁰⁸

(8.2) V předchozích kapitolách jsme se zmínili o důvodech částí, o tom, jak je získat, o jejich síle a o tom, co řekli starověci o jejich jednotlivých indikacích. Vynecháme pohled na to, co označují vládci místa části, jejího povýšení, její hranice, její triplicity a jejího dekanu; nebo planeta, která ji spojuje, nebo jaké má aspekty, a její pozice ve sféře, protože každé z nich má specifická označení. Zmíníme je na místech v našich knihách, kde je nutné je zmínit. Nyní se zmíníme <jen> o jejich obecných indikacích.

(8.3) Když to chcete vědět, podívejte se, do kterého znamení část padá. Pak se na to podívejte, protože někdy má jeden, někdy dva a někdy tři ukazatele (indikátory). Žádná část nemá více než tři obecné ukazatele (indikátory). Pokud jde o část, která má jeden ukazatel, je to jako část cesty, když padne na místo cesty, protože má jeden ukazatel (indikátor), tj. vládce místa cesty. A <je> jako část bohatství, když padne na místo bohatství; má jeden ukazatel (indikátor), tj. vládce místa bohatství. Když je jedna z částí taková, má jeden ukazatel (indikátor).

(8.4) Pokud jde o část, která má dva ukazatele (indikátory), je to jako část cesty, když padne na jiné místo, než je místo cesty, nebo část bohatství, když padne na jiné místo, nežli na³⁴⁰⁹ místo bohatství. Má pak dva ukazatele (indikátory), z nichž jeden je vládcem místa³⁴¹⁰ bohatství, druhý je ukazatelem (indikátorem) místa, kde se nachází část.

(8.5) Někdy má jedna část dva ukazatele (indikátory) také jiným způsobem. Toto je příklad části štěstí, části nepřítomnosti, nebo jiných částí, kromě těchto, protože měříte z jedné ze dvou planet na druhou. Pokud padne na místo jedné ze dvou, má dva ukazatele (indikátory), což jsou planety, které se <zapojují>, když měříte od jedné z nich na druhou. Vhodnější ze dvou ukazatelů (indikátorů)³⁴¹¹ pro část je planeta, na jejíž místo část padá. Pokud část padne na jiné místo

---

³⁴⁰⁸ 8.1

³⁴⁰⁹ J vynechává „na jiné místo, nežli na“.

³⁴¹⁰ J vynechává „místa“, Jrev opravuje.

³⁴¹¹ J vynechává „dva ukazatele“.

než na místa dvou planet, má tři indikátory (ukazatele), přičemž dvěma z nich jsou planety, ze kterých je <šarže> extrahována - z jedné na druhou -, a třetí je planeta, v jejímž místě část padá.

(8.6a) Vězte, že část, která má jeden ukazatel (indikátor), se stává silnou, když její ukazatel (indikátor) ji aspektuje. Část, která má dva ukazatele (indikátory), se stává silnou, když ji aspektují oba ukazatele (indikátory). Silnějším ukazatelem (indikátorem) je vládce místa části. Část, která má tři³⁴¹² ukazatele (indikátory), je nejsilnější možná, pokud ji všechny ukazatele zohledňují. Když tři³⁴¹³ ukazatele zohledňují šarži, má část³⁴¹⁴ kompletní sílu a všechny jsou indikativně stejné. Pokud některý z indikátorů (ukazatelů) aspektují část a jiné ji neaspektují, je část méně účinná, nežli v úplné indikaci.³⁴¹⁵ Když jeden z nich ustupuje (je retrográdní) nebo klesá, označuje to slabost indikace části. (8.6b) | Když žádný z indikátorů (ukazatelů) části neaspektuje část, část je slabá a nevykazuje svoji indikaci a vše, co k její indikaci patří, jsou pouze myšlenky, nápady a mentální obrazy a téměř všechno, co označuje, není dokončeno. Když indikátory (ukazatele) části aspektují část s aspektem přátelství, vidí, co chce, protože to část označuje. Pokud ji aspektují s aspektem nepřátelství, přihodí se mu nepohodlí (neklid) patřící do rodu té věci. Když planeta podobné povahy aspektuje část, aniž by ji její indikátory (ukazatelé) aspektovaly, označuje to vzhled (vystoupení)³⁴¹⁶ části té věci, ale je to málo nebo je to jiného druhu, nežli zamýšlel, pakliže planeta nemá v části svědectví.

(8.7a) Například chcete vědět o bohatství a vyvodit úsudek z části bohatství a zjistíte, že ukazatele (indikátory) části ji neaspektují, ale Jupiter, který má indikaci o bohatství podle své podstaty, aspektuje část bohatství. Nebo chcete vědět o manželství; odvozujete úsudek z části manželství, a ukazatelé (indikátory) části ji neaspektují, ale Venuše, která má podle své podstaty indikaci manželství, aspektuje část. Nebo chcete vědět o otrocích; odvozujete úsudek z části otroků, a zjistíte,

---

³⁴¹² dva J, tři Jrev.

³⁴¹³ dva J, tři Jrev.

³⁴¹⁴ mají J.

³⁴¹⁵ nežli úplnou indikaci] ve druhé indikaci J.

³⁴¹⁶ ublížení J.

že ukazatele (indikátory) části ji neaspektují, ale Merkur, který má podle povahy indikaci otroků, aspektuje část Když to tak je, podívejte se. (8.7b) | Pokud je aspektující planeta svou povahou přijata, a je v kardinálu, pak to označuje vystoupení této věci, ale je to málo nebo je to něco menšího než to, na co jste mysleli, a je to s pomocí člověka. Je-li planeta, která se týká části, na místě, kde má důstojnost, je tato <pomoc> ze směru, který člověk očekává, nebo na základě pomoci jednoho z jeho přátel. Je-li v cizím znamení, je tato pomoc ze směru, který člověk neočekává, nebo je to pomocí člověka, jehož nezná.

(8.8a) Toho všeho je <dosaženo>, je-li planeta aspektující část, která ukazuje na pevnost (spolehlivost) a úplnost, dobrodějem. Pokud planeta, která část aspektuje, je škůdcem,³⁴¹⁷ nepřijímá část, nebo je kadetní či poškozená, jsou v ní pohyby a zvěsti, ale nic z části není dokončeno.³⁴¹⁸ Pak se podívejte na škůdce.³⁴¹⁹ Je-li v kardinálu, nebo je-li v následném ke kardinálu, a je-li v přímém pohybu, nastává zničení poté, co si člověk myslí, že věc byla dokončena. (8.8b) | Pokud je tím škůdcem Saturn a je retrográdní, pak je to zničení kvůli nepříteli.³⁴²⁰ Pokud je to Mars, je to kvůli hádce. Pokud je Merkur nešťastný, a označuje zničení, je to kvůli obchodu a knihám.³⁴²¹ Pokud je Měsíc indikátorem (ukazatelem) zdraví nebo rozpadu, podívejte se na něj. Pokud se zvyšuje, pak je to kvůli pověstem nebo nárůstu něčeho. Pokud Měsíc klesá, je to kvůli poklesu. Pokud je to Venuše, kvůli ženám. Je-li to Slunce, kvůli autoritě, králi³⁴²² a velmi velkým mužům. Je-li to Jupiter, kvůli náboženství, lhostejnosti,³⁴²³ asketům, soudcům a lidí, kteří k nim patří. Pokud Ocas spojuje část, kvůli nižším lidem. Pokud Hlava spojuje část, kvůli vůdcům.³⁴²⁴

---

³⁴¹⁷ J vynechává „ukazuje na pevnost (spolehlivost)... je“.

³⁴¹⁸ Předstírají, že něco dělají, ale nedělají to H.

³⁴¹⁹ dobroděj J, Jrev opravuje.

³⁴²⁰ ascendent J (?).

³⁴²¹ dopisy nebo popis J.

³⁴²² bohatí muži J.

³⁴²³ J vynechává.

³⁴²⁴ capitanei atque principes J.

Devátá kapitola: o tom, jak poznat pozice některých indikací od ostatních.³⁴²⁵

(9.2a) Vězte, že každá část je získána z několika ukazatelů (indikátorů). První indikátor (ukazatel) je dán planetou, s níž se začíná. Druhým je planeta, na kterou je vztažena. Třetím je poloha,³⁴²⁶ ze které je vržena. Čtvrtým je místo části. Pokud jsou tři z těchto indikátorů (indikátorů) známé podle místa³⁴²⁷ a jeden není znám, je možné znát pozici neznámého indikátoru (ukazatele). Jsou-li známa pozice části a dva indikátory (ukazatele), a chcete-li znát stupeň ascendentu, měřte od prvního indikátoru ku³⁴²⁸ druhému indikátoru stejnými stupni. Výsledek vrhněte ze stupně, ve kterém je část³⁴²⁹ od konce znamení po jeho začátek. Tam, kde výpočet končí, je stupeň ascendentu. (9.2b) | Jsou-li známy tři pozice, a pozice prvního indikátoru (ukazatele) není známa, měřte od třetího³⁴³⁰ indikátoru (ukazatele) po část podle pořadí znamení. Výsledek vrhněte ze stupně druhého indikátoru, od konce znamení po jeho začátek. Tam, kde dorazí, je stupeň prvního ukazatele (indikátoru). Pokud není znám stupeň druhého indikátoru (ukazatele), měřte od stupně třetího³⁴³¹ indikátoru (ukazatele) ke stupni čtvrtého³⁴³² indikátoru (ukazatele), a přidejte k němu (druhý indikátor) vzdálenost v jeho znamení, ve kterém se pohybuje první indikátor (ukazatel). Poté to vrhněte ze stupně prvního indikátoru (ukazatele) přímo (direkčně) od začátku znamení po jeho konec, každé znamení má 30 stupňů. Tam, kde dorazí, je stupeň druhého indikátoru (ukazatele).

(9.3a) Například Slunce je v 17. stupni Berana, což je první indikátor (ukazatel), a Měsíc ve 20. stupni Lva, což je druhý indikátor (ukazatel), a ascendent je v 15. stupni Blíženců, což je třetí indikátor (ukazatel),³⁴³³ a část štěstí je v 18.

---

³⁴²⁵ 9.1

³⁴²⁶ planeta J.

³⁴²⁷ J vynechává „podle místa“.

³⁴²⁸ J přidává „stupni“.

³⁴²⁹ J přidává „v opačném pořadí, tj.“

³⁴³⁰ druhý J, třetí Jrev.

³⁴³¹ druhý J, třetí Jrev.

³⁴³² J vynechává.

³⁴³³ J vynechává „druhý... indikátor“.

stupni Vah, což je čtvrtý ukazatel (indikátor). Známe pozice tří indikátorů (ukazatelů), ale neznáme stupeň ascendentu, a chceme to vědět. Měříme tedy od Slunce po Měsíc stejnými stupni. To jsou čtyři znamení a tři stupně,³⁴³⁴ a vrhneme to ze stupně části³⁴³⁵ dozadu. Skončí to u 15.³⁴³⁶ stupně Blíženců. Víme, že ascendentem jsou Blíženci podle vzdálenosti těchto stupňů. (9.3b) | Pokud není znám stupeň Slunce, měříme od stupně ascendentu k části, tj. čtyři znamení a tři stupně; pak to vrhneme z polohy Měsíce, od konce znamení po jeho začátek. Výpočet končí na 17. stupni Berana; víme, že Slunce³⁴³⁷ je ve stejném stupni Berana. Pokud není znám stupeň Měsíce, měříme od ascendentu k části.³⁴³⁸ To jsou čtyři znamení a tři stupně. Potom k tomu přidáme množství, jímž se Slunce pohybuje ve svém znamení, a pak to přímo (direkčně) vrhneme ze začátku znamení Slunce. Výpočet končí ve 20. stupni Lva a my víme, že je tam Měsíc.

(9.4) Kniha úvodu -³⁴³⁹ v kompozici (složení) astrologa Abū Ma'shara³⁴⁴⁰ - byla dokončena. Chvála Bohu, Pánu všeho bytí. Bůh žehnej Muḥammadovi, Prorokovi a jeho rodině a dej (poskytni) mu mnoho spásy.³⁴⁴¹

---

³⁴³⁴ 123 stupňů H.

³⁴³⁵ od stupně části] stejnými stupni J.

³⁴³⁶ 19 J.

³⁴³⁷ uvádí(m) J.

³⁴³⁸ od části k ascendentu J.

³⁴³⁹ většího úvodu do umění vědy o hvězdách J.

³⁴⁴⁰ ve složení astrologa Abū Ma'shara] přeložil Jan ze Sevilly J.

³⁴⁴¹ H vynechávají „Chvála Bohu ... spásy“.

Přílohy

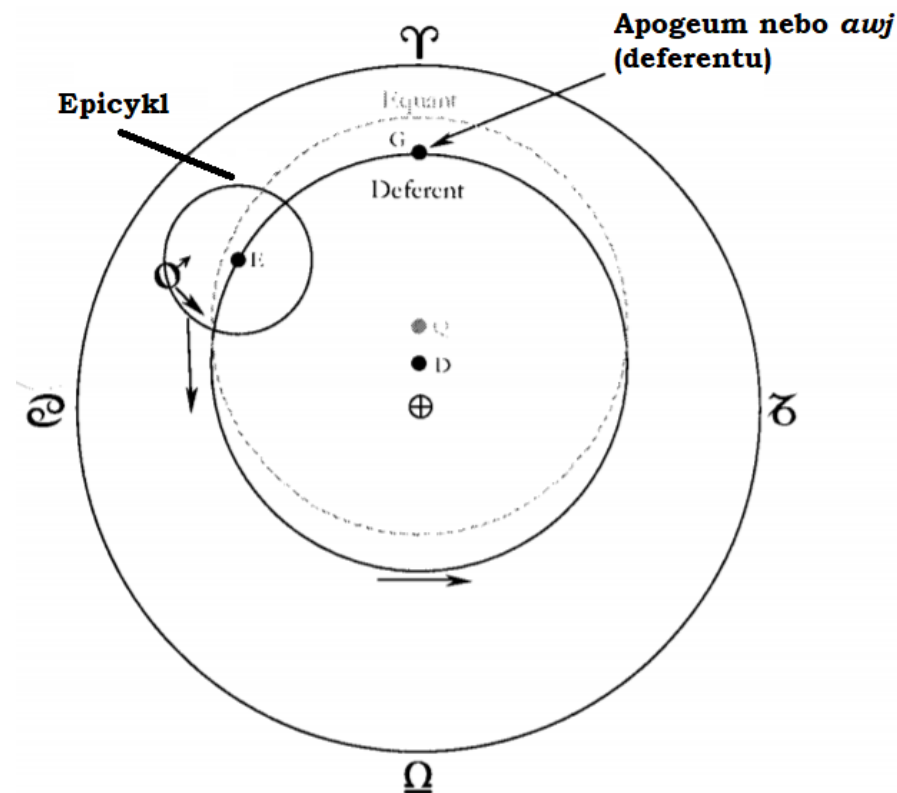
Příloha A: Planetární indikace (Dykes)

II. kniha - Planety samy o sobě a sluneční fáze³⁴⁴²

II.0: Uvedení a nebeské kruhy

[Alcabitius III.1] Třetí část o věcech, které se dějí planetám samotným a mezi sebou navzájem.³⁴⁴³

Na obrázku vlevo máme *deferent*,³⁴⁴⁴ *epicykl*,³⁴⁴⁵ *equant*³⁴⁴⁶ a *apogeum*.³⁴⁴⁷

³⁴⁴² Abu Ma'shar et al-Qabisi: Introductions to Traditional Astrology: Abu Ma'shar et al-Qabisi. Ed. Benjamin Dykes. The Cazimi Press; Illustrated edition (November 1, 2010). S. 83.

³⁴⁴³ V uvedeném diagramu je symbol Země $\oplus$ středem vesmíru a zvěrokruhu. Mars (obecně představující planety) cestuje proti směru hodinových ručiček ve svém epicyklu se středem E. Celý epicykl cestuje proti směru hodinových ručiček na své podružné kružnici se středem D. Všimněte si, že deferent je „excentrický“, to znamená, že jeho střed D se neshoduje se zemí. Bod G je apogeum (arabsky Awj) deferentu, jeho nejvzdálenější poloha od středu Země. Ekvivalentní kružnice (se středem Q) je speciální kružnice používaná k měření středního pohybu planety: podle al-Biruniho se planety nepohybují stejnou vzdáleností ve stejných časech na deferentu, ale jinou rychlostí; používáme ekvantní kruh k určení středních pohybů a pozic. S těmito zkratkami se bude pracovat v následných diagramech.

³⁴⁴⁴ V Ptolemaiovském systému astronomie velká kruhová dráha následovaná středem malého epicyklu, ve kterém se předpokládalo, že se pohybuje planeta.

³⁴⁴⁵ Jednoduše řečeno je to malý kruh, jehož střed se pohybuje po obvodu většího.

³⁴⁴⁶ V systému Ptolemaia imaginární kruh zavedený za účelem sladění planetárních pohybů s hypotézou jednotného kruhového pohybu.

³⁴⁴⁷ Bod na oběžné dráze planety, ve kterém je nejvzdálenější od Země.

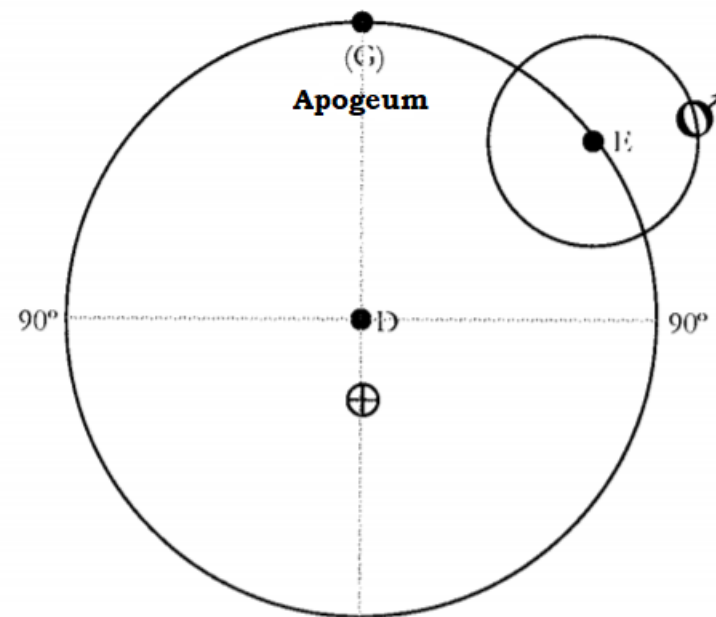
II.1: Stoupající a zapadající v apogeu

[Abbr. II.1-5] Avšak jednotlivé planety mají rozmanité správné vlastnosti samy o sobě. Každá z nich je totiž vyvýšena vysoko v kruhu apogea,³⁴⁴⁸ a když je vyvýšena vysoko, zdá se nám méně jasná i menší, a pohybuje se méně směrem vpřed, když je mezi ní a Hlavou apogea³⁴⁴⁹ zepředu nebo zezadu zahrnuto méně než 90°. Pokud by však na obou stranách bylo 90°, světlo, velikost a pohyb jsou v rovnováze. Ale pokud by to přesahovalo toto místo, zvětší se světlo, velikost a pohyb.

[Alcabitus III.2a] Význam planet samotných je, že [pokud] by planeta stoupala v kruhu svého apogea, [je] méně ve světle a magnitudě a chodu: to znamená, kdyby bylo méně než 90° mezi ní a jejím apogeem, v přední nebo zadní části. Pokud by však mezi ní a apogeem bylo 90°, bude rovna podle světla, velikosti a chodu. Ale kdyby byla mimo tato místa, bude klesat v kruhu apogea a bude se jevit větší ve světle a velikosti a rychlejší v chodu.

[BW VIII.83] Když je planeta na svém vlastním apogeu, je jako někdo, kdo je na svém vlastním koni.

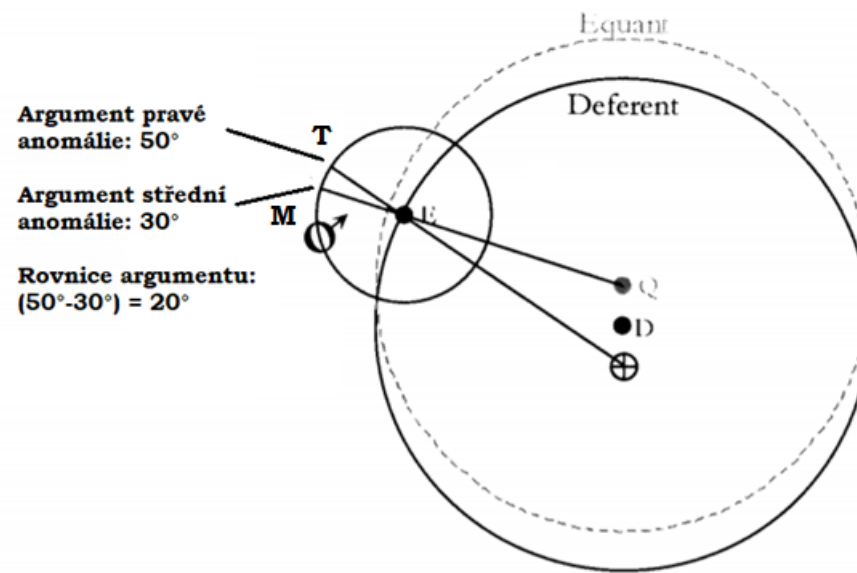
Menší ve světle, velikosti a chodu

Větší ve světle, velikosti a chodu

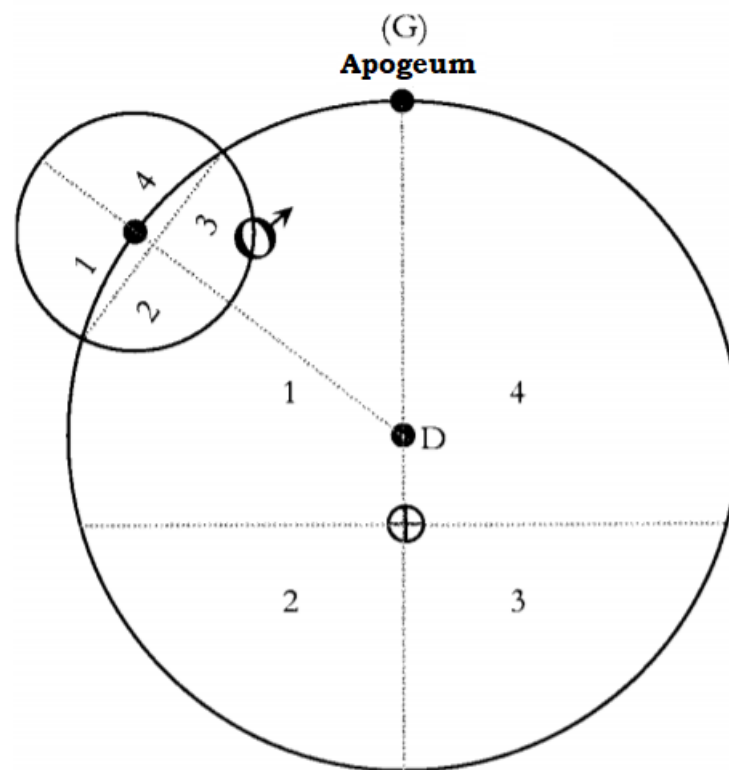
³⁴⁴⁸ Arabské čtení „znamení“, *signorum*. Apogea (ar. *Awj*) planet se v průběhu let mírně měnila a pohybovala se vpřed v pořadí znamení o přibližně 1° za každých 66 let. (Podle Al-Biruniho, § 195).

³⁴⁴⁹ Čtení s arabštinou „být elevovaná vysoko“, *sublimationis*.

Argumenty anomálií a rovnice argumentu³⁴⁵⁰

³⁴⁵⁰ V tomto diagramu měříme vzdálenost planety (zde Mars) od apogea epicyklu. Apogeum však lze určit z naší perspektivy ve středu Země (do T) nebo ze středu equantu (do M). Vzdálenost Marsu od T je argumentem „pravé“ anomálie a od M je „střední“ anomálií. V tomto diagramu Dykes uvedl, že Mars je 50° od T a 30° od M. Rozdíl mezi nimi je „rovnice argumentu“, v tomto případě 20°. Je zřejmé, že všechny tyto hodnoty se změní, jak se Mars bude nadále pohybovat na epicyklu.

Kvadranty deferentu a epicykl³⁴⁵¹

³⁴⁵¹ Pro Lunu al-Biruni říká, že kvadranty epicyklu jsou očíslovány odlišně, počínaje ve směru hodinových ručiček od pravého horního kvadrantu.

II.2: Zvyšování³⁴⁵² a snižování v čísle

[*Abbr.* II.6] Jsou však určité hodiny, ve kterých se číslo zvyšuje, ale určité hodiny, ve kterých se snižuje, a dokonce i jiné, ve kterých se nezvyšuje ani nesnižuje. Pokud by byl argument menší než 180° , zvyšuje se. Ale když víc, snižuje se. Ale jestliže [přesně] 180° , ani jedno, ani druhé.

[*Alcabitus* III.2b] A kdyby její vypočtená část³⁴⁵³ byla menší než 180° , zvětšovala by se v čísle; a kdyby byla větší, zmenšovala by se v čísle; a kdyby její vypočtená část byla 180° nebo 360° , nezvyšovala by se ani nesnižovala.

II.3: Zvyšování³⁴⁵⁴ a snižování ve výpočtu³⁴⁵⁵

[*Abbr.* II.7] Je dokonce vhodné vědět, že někdy [nastane doba], kdy se výpočet zvýší, kdy se sníží a kdy se nezvýší ani nesníží. Ve skutečnosti se zvyšuje vždy, když je rovnice přidána k průměru.³⁴⁵⁶ Avšak činí méně, když se od něj odečítá. A když se nepřidá ani nezmenší, nachází se v kruhu šikmosti,³⁴⁵⁷ v dráze Slunce.

[*Alcabitus* III.2c] A je-li vypočtená rovnice³⁴⁵⁸ přidána k průměrnému chodu,³⁴⁵⁹ říká se, že zvyšuje číslo; a je-li rovnice odečtena, říká se, že snižuje číslo.

---

³⁴⁵² Také narůstání.

³⁴⁵³ Tj. střední anomálie (arabština).

³⁴⁵⁴ Také narůstání.

³⁴⁵⁵ V originálu „computation“. Viz obrázek kvadrantů výše. Podle Wrightovy opravy vůči al-Birunimu § 203, tak bude planeta ve výpočtu narůstat, pokud je v kvadrantech 1. a 2. epicyklu, a snižovat se ve 3. a 4. Jde-li o výše uvedený obrázek, Mars se snižuje, protože je ve 3. kvadrantu epicyklu.

³⁴⁵⁶ To je najít pravou délku planety.

³⁴⁵⁷ V originálu „obliquity“.

³⁴⁵⁸ Nebo „srovnávací rovnice“, arabština.

³⁴⁵⁹ Nebo také kurzu.

II.4: Zvyšování a snižování v rychlosti

[*Abbr.* II.8] Avšak je tu také toto: pokud superiorní planety překročily svůj průměrný pohyb, jejich pohyb se zvyšuje. Ale když se odečítají od průměru, pohyb [se] snižuje. Pokud však nepřičítají ani neodčítají, pak se pohyb nazývá vyvážený.³⁴⁶⁰

[*Alcabitius* III.2d] A jde-li některá ze tří superiorních planet více, než-li je její průměrný chod, pak se říká, že chod zvyšuje; a jde-li méně, pak se říká, že snižuje; a jde-li (svůj střední chod) přesně, pak se říká, že je vyrovnaná v chodu.

[*Abbr.* II.9] Avšak pohyby Venuše a Merkuru jsou pojmenovány na základě pohybu Slunce: protože pokud překročily³⁴⁶¹ průměrný pohyb Slunce, jejich pohyb [je] zvýšen. Pokud by se ale posunovaly vpřed méně, než-li je průměr, [je] snižen. Pokud by však nepřidávaly ani neodečítaly, jsou průměrného chodu.

[*Alcabitius* III.2e] A pokud některá z inferiorních planet jde více, než-li je chod Slunce, bude to zvyšovat chod; a když jde méně, bude to snižovat chod; a když jde přesně [chodem Slunce], její chod bude vyrovnaný. Nicméně, stav světél v [jejich] chodu je stejný jako stav inferiorních planet.

[*Judgments* 13] Pokud by byla planeta pomalá (to znamená, že kráčí pomalu), odloží stranou³⁴⁶² své vlastní číslo³⁴⁶³ nebo svůj vlastní slib. To znamená, že zpožďuje číslo nebo svůj vlastní slib, a to jak v dobrém, tak ve zlém. Totéž platí, pokud by se nacházela v domicilech Saturna nebo Jupitera. A v domicilech světél prospíchá.

[*BW* VIII.94] Pomalá v chodu, jako vyčerpaný člověk, bez síly na své cestě.

---

³⁴⁶⁰ Nebo také vyrovnaný.

³⁴⁶¹ Ve smyslu planet.

³⁴⁶² *Odložit*, původ našeho „odkladu“.

³⁴⁶³ Zdá se, že se to týká časovacích technik - takové planety se budou projevovat pomaleji a budou trvat déle.

[BW VIII.95] Rychlá planeta: podobná běhu mladého muže.

♄	00° 02' 01''
♅	00° 04' 59''
♆	00° 31' 27''
♁	00° 59' 08''
♂	00° 59' 08''
♂	00° 59' 08''
♂	13° 10' 36''

Průměrné denní pohyby planet

II.5: Planetární uzly, severní a jižní šířky

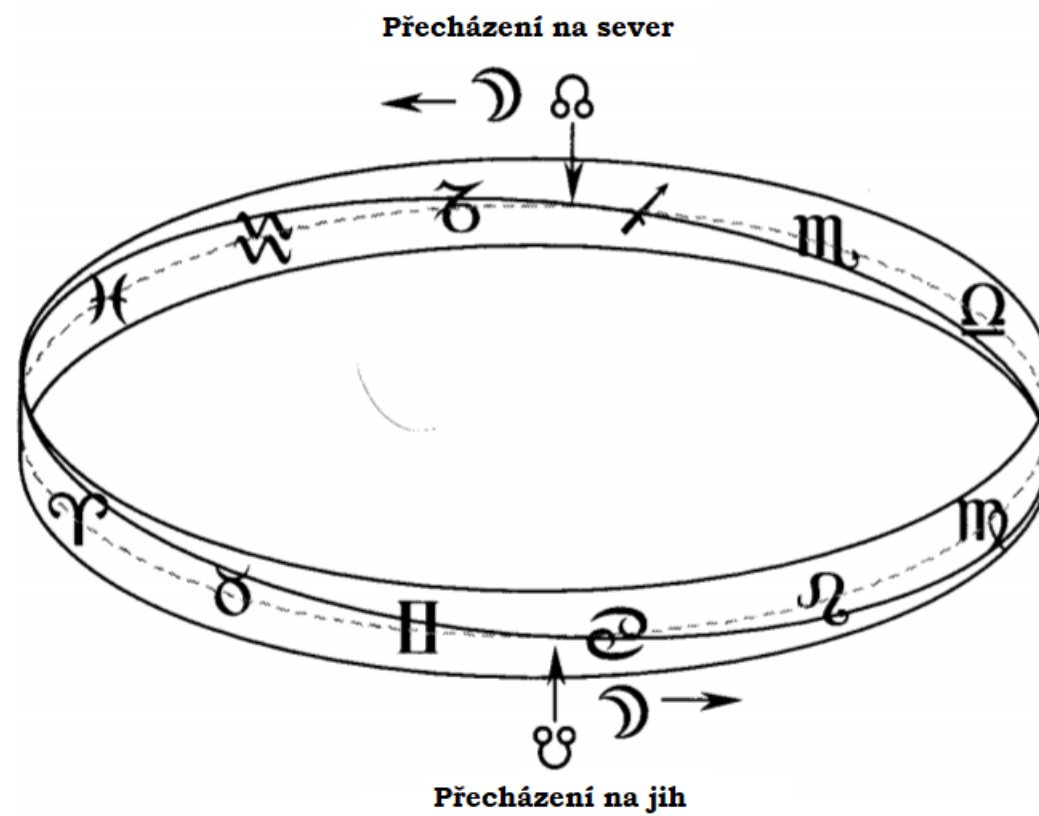
[Abbr. II.10] Ale je tu také to, že se nazývají severní a jižní s ohledem na cestu Slunce. Neboť od [jejich] vlastní Hlavy Draka po Ocas se jim říká severní, ale od Ocasu po Hlavu jižní.³⁴⁶⁴

[Alcabitius III.3] Planeta se také stane severní, když překročí svůj vlastní [severní] uzel.³⁴⁶⁵ Pokud tedy planeta překročila výše uvedený řez [ekliptiky] a mezi planetou a samotným řezem bylo méně než 90°, bude planeta stoupat na sever. A kdyby to bylo od 90° do 180°, sestupuje na sever. A pokud to prošlo kolem tohoto čísla, směrem k 270°, bude klesat na jih. A pokud překročí toto číslo a dosáhne 360°, bude stoupat na jih.

To je stav planet sám o sobě.

³⁴⁶⁴ Viz IV.2 - IV.3 a IV.5 pro tyto pozice označující sílu a slabost.

³⁴⁶⁵ *Jawzahirr*, od Pahlaviho „Drak“.

II.6: Planetární orbisy³⁴⁶⁶

[*Abbr.* II.11-12] Avšak neměli bychom přejít skutečnost, že jednotlivé hvězdy mají určující stupně své síly, vepředu a za. A tak má Slunce před sebou 15° své síly a stejné množství má za sebou. Luna 12° vepředu a stejné množství za sebou. Saturn a Jupiter, 9° vepředu a stejné množství vzadu. Avšak Mars 8° vepředu a stejné množství vzadu. A konečně, Venuše a Merkur: 7° vepředu a stejné množství vzadu.

[*Gr. Intr.* VII.4.354-89] A orbisy sedmi planet mají na svých místech určitou sílu, kterou jsme již popsali v předchozí části.³⁴⁶⁷ Pokud je tedy jedna planeta spojena s druhou, pokud by mezi nimi - tj. před nebo za - bylo množství jedné poloviny (nebo méně) orbisu každé z nich, tj. před nebo za se, znamenalo by to jejich vzájemné spojení, [rozdělené mezi ně].³⁴⁶⁸ Pokud by však jedna z nich byla ve stupních síly orbisu té druhé, ale ta druhá nebyla smíšena se stupni orbisu této planety, která přiléhá, jejich význam bude slabší.

Například: pokud by byli Saturn a Luna v jednom znamení a délka mezi nimi byla méně než 12° před nebo za, bude Saturn v síle Luny, ale Luna nebude v síle Saturnova orbisu, dokud mezi nimi nebude méně než 9° (o nepatrné množství).³⁴⁶⁹

Ale pokud by každá z nich byla v síle orbisu své společné planety, posílí se význam jejich spojení. A pokud by to navíc bylo v jedné hranici, budou významnější.³⁴⁷⁰ A o kolik více se jedna z nich přibližuje k druhé, význam těch věcí, které označují, se tím ještě zvýší. A pokud se setkají vlastními těly, dosáhnou hranice svého znamení nad dobrem a zlem. A když

³⁴⁶⁶ Stojí za zmínku, že arabština tyto termíny nenazývá „orbisy“, ale odkazuje na „tělo“ nebo „hmotnost“ planety (*jirm*). Naše vlastní představa planetárního „orbisu“ pro aspekty proto může překrýt zdůvodnění těchto hodnot.

³⁴⁶⁷ Tj. V odstavci odpovídajícímu textu v *Abbr.* bezprostředně výše (*Gr. Intr.* VII.3.333-39).

³⁴⁶⁸ Překlad poněkud nejistý (Dykes).

³⁴⁶⁹ Saturnův orbis se nezačne dotýkat Měsíce, dokud nebude 9° od něj.

³⁴⁷⁰ Zdá se, že to odráží verzi helénistického „sousedství“ (řecky *homoroēsis*) podle Rhetoria; Antiochos a Porfyrios vyžadují, aby se to vztahovalo pouze na planety, které se navzájem aspektují znaméním, zatímco jsou náhodně v hranicích ovládaných stejnou planetou. Viz Schmidt 2009, s. 187-91.

je jedna z nich separovaná od druhé, jejich význam je oslaben. A o kolik více se protáhly,³⁴⁷¹ o to více budou oslabené ve významu, až tam, kde jedna z nich vyjde ze znamení, ve kterém byla druhá. Pokud by však mezi nimi bylo množství poloviny orbisu každé z nich a jedna by šla směrem k druhé, jejich význam by byl silnější, než kdyby mezi nimi bylo stejné množství stupňů, zatímco jedna z nich je separací od druhé.

A pokud by byly planety každá ve dvou různých znameních a jedna z nich byla v síle orbisu druhé o počet výše zmíněných stupňů, není o nich řečeno, že jsou „spojené“,³⁴⁷² kvůli rozdílu jejich znamení - ale o každé z nich se říká, že je v síle orbisu té druhé, a smíchání jejich orbisů bude mít význam nad nějakou malou záležitostí [ve srovnání s tím], co znamenají, když jsou spojené.³⁴⁷³

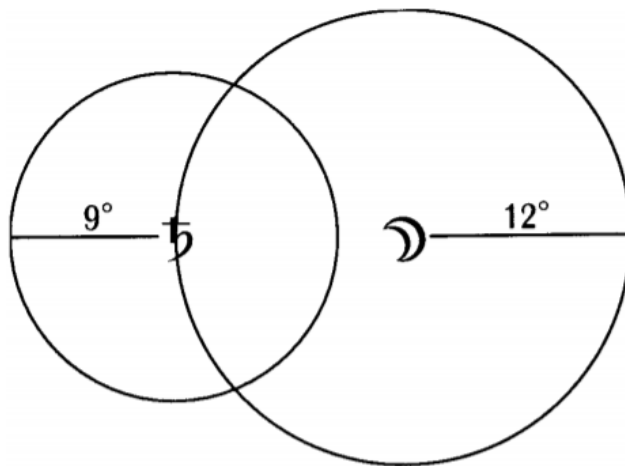
♄	9°
♅	9°
♆	8°
♁	15°
♂	7°
♀	7°
♃	12°

Velikost planetárních těl / orbisů před a za

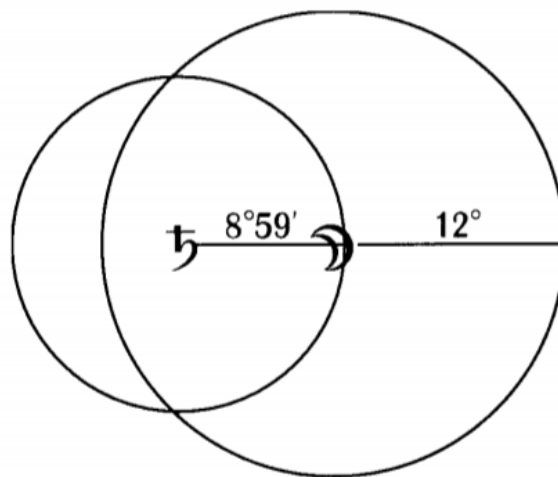
³⁴⁷¹ Ve smyslu vzdalování.

³⁴⁷² To znamená „soustředěné“ ve stejném znamení. Viz III.5.

³⁴⁷³ Viz také III.5 o soustředění v jednom znamení, III.6 o aspektech z různých znamení a III.7 o spojeních podle stupně.

Saturn v těle / orbisu Luny: Abú Ma'shar

Luna v těle / orbisu Saturna: Abú Ma'shar

II.7: Vztahy vůči Slunci

[*Abbr.* II.13] Musí být také uvedeno, jaké vlastnosti dostávají od Slunce; ve *Velkém Úvodu* [to bylo ošetřeno] však více obšírněji, ale zde však [uvedeme pouze] to, co je nutné.

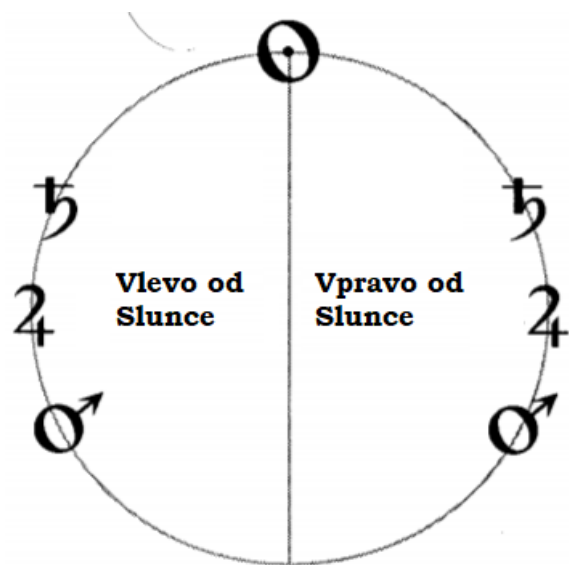
[*Alcabitius* III.4] Ale pokud jde o jejich vzájemný stav, pojďme se zabývat tím, co se stane s pěti planetami ve vztahu ke světlům.

II.8: Vpravo a vlevo od Slunce

[*Abbr.* II.14] Proto každá z inferiorních planet (Saturn, říkám, nebo Jupiter, nebo dokonce Mars), pokud odešli ze setkání [se Sluncem], bude to nazýváno „vpravo“ s ohledem na [Slunce], dokud Slunce nedosáhne opačného stupně. Pokud ale Slunce překročilo opačný [stupeň], bude planeta od něj nazývána „nalevo“.

[*Gr. Intr.* VII.2.143-46] A tak Saturn, Jupiter a Mars, od doby, kdy opustili Slunce až tam, kde jsou naproti němu - až do minuty -, jsou vůči němu „vpravo“. A od doby své opozice až tam, kde jsou s ním spojeni, jsou vůči němu „vlevo“.

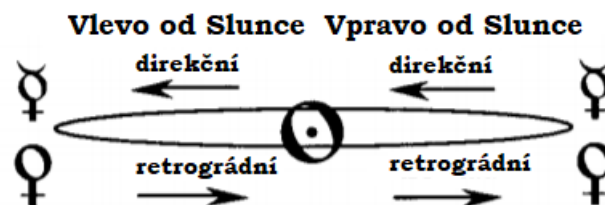
Vpravo a vlevo od Slunce (superiorní planety): Abú Ma'shar

[*Abbr.* II.15] Avšak Venuše a Merkur, odcházející od Slunce směrem na východ, dokud se k němu nevrátí, jsou považováni za „vpravo“. Ale ustupující od něho, dokud se nevrátí na výše uvedené první místo, se nazývají „vlevo“.³⁴⁷⁴

[*Gr. Intr.* VII.2.151-54] Nicméně, Venuše a Merkur, od doby, kdy jsou odchýleni od Slunce a byli retrográdní na východní straně, dokud nejdou direkčně a rychle; a jsou připojeni ke Slunci a jsou spojeni s ním, jsou od něj „vpravo“.³⁴⁷⁵ A z místa, od něhož se odchýlí a směřují direkčně na západ, dokud na západě nezastaví, takže jdou zpětně a Slunce se jich dotkne a jsou s ním spojeni, jsou „vlevo“ od něj.

³⁴⁷⁴ Čtení „vpravo“ a „vlevo“ s arabštinou - jako měl latinský text - je obráceně.

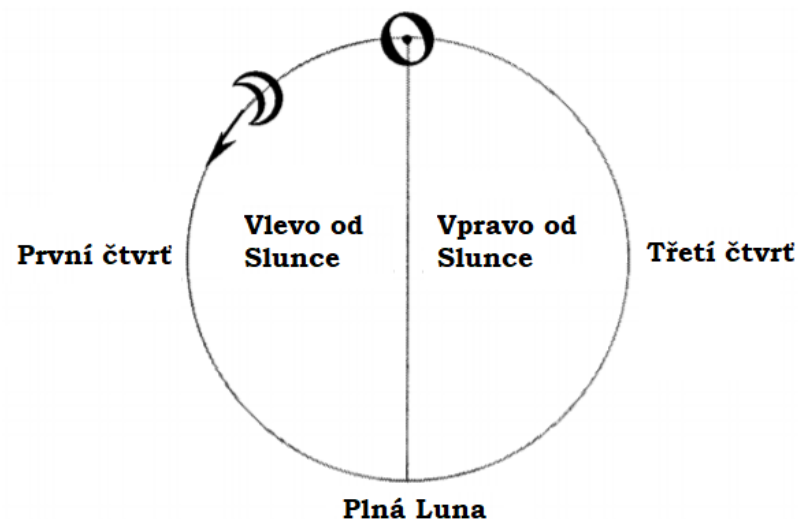
³⁴⁷⁵ Což znamená, že musejí změnit směr z retrográdního na přímý, až do spojení se Sluncem.

Vpravo a vlevo od Slunce (inferiorní planety): Abú Ma'shar

[Abbr. II.16] Také Luna, která odchází,³⁴⁷⁶ dokud nedojde k opozici, bude nazývaná „vlevo“. Pokud však překročila opozici, „vpravo“.

[Gr. Intr. VII.2.151-54] Na druhou stranu, Luna, odchylující se od Slunce, dokud není v opozici s ním, je vůči němu „nalevo“. A když přejde jeho opozici, dokud se znovu nepřipojí, je vůči němu „vpravo“.

Vpravo a vlevo od Slunce (Luna): Abú Ma'shar

II.9: Paprsky a spálení - *Alcabitus*

[*Alcabitus* III.7] A každá planeta, když je pokryta paprsky slunce, dokud se neobjeví zpod paprsků, se nazývá „spálená“. A zatímco se začíná dostávat do paprsků, říká se, že „bude spálená“.³⁴⁷⁷ A zatímco se skrývá pod paprsky a je v nich, nazývá se „utlačovaná“. A pokud by to bylo se Sluncem v jednom

³⁴⁷⁶ Tj. rostoucí ve světle (první dvě její fáze).

³⁴⁷⁷ Nebo také, že se „zavázala spálení“.

stupni a bylo mezi nimi 16' nebo méně, a podobně její šířka (16'), nazývá se to „sjednocená“.³⁴⁷⁸ A když překročila stejné spojení a vyhledává východ, dokud se neobjeví, nazývá se to, že „unikla“.

[*Alcabitius* III.10b] A když planeta vyšla zpod paprsků a nebyla spojena s žádnou planetou, říká se, že je ve „svém vlastním světle“.

[*Judgments* 29 (druhá část)] Protože kdyby se planeta nacházela pod paprsky, ve spálení nebo v opozici Slunce, byla by slabá, neboť na tomto místě neexistuje žádná užitečnost ani nic dobrého pro dobrodějné planety, ani nic zlého pro zlovolné: protože dobrodějové značí skromnost dobra, kdyby byli pod paprsky, a podobně, pokud by byli škůdci pod paprsky, jejich překážka bude menší.

[*Judgments* 39] Pokud by planety byly pod paprsky, byly by slabé ve všech věcech: to znamená, kdyby mezi nimi a Sluncem bylo méně než 12° (pokud planeta není ve stupni Slunce, protože pak bude silná).

[*BW* VIII.89] Ale nějaká pod slunečními paprsky je jako člověk ve vězení.³⁴⁷⁹

[*BW* VIII.90] Spálená: jako člověk odsouzen k smrti.

[*BW* VIII.98] Planeta v srdci Slunce: jako ta, která sedí s králem na téže stoli.

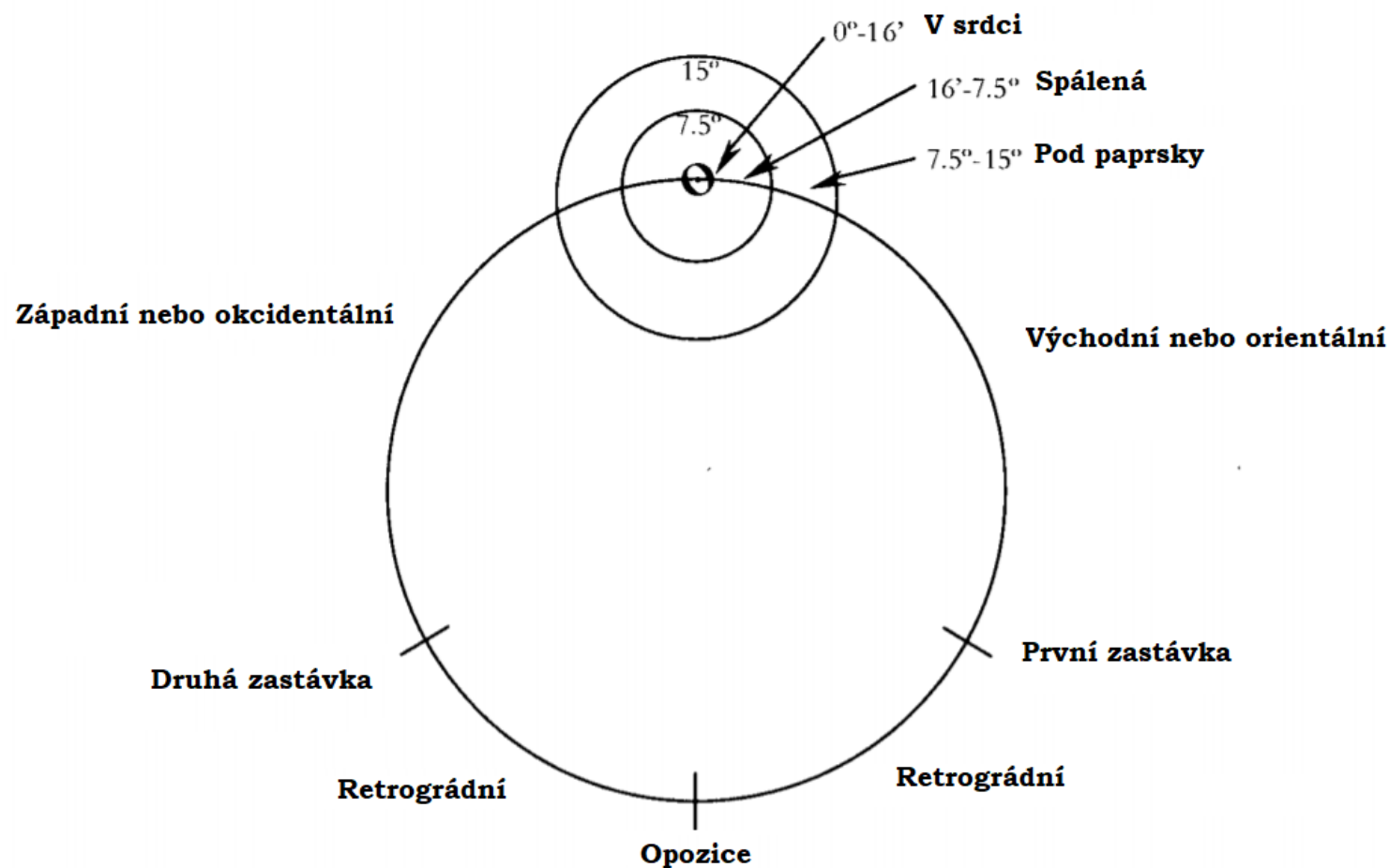
[*BOA* III.2.7] A říká se, že planeta „utekla“, díky podobnosti s nemocným člověkem, jehož pustila horečka, avšak jemu ještě nebylo lépe, aby se dalo říci, že je osvobozen, a není ani zcela osvobozen. Je však mimo nebezpečí, dokud se neuzdraví, a poté je prý osvobozen. A tak je to i s planetou, když vstoupí do spalování: je jako onen, kdo začíná být nemocný...A [potom, co je separována od Slunce o několik stupňů] ...dokud nevyjde zpod paprsků, je jako nemocný

---

³⁴⁷⁸ Nebo „v srdci“, viz níže.

³⁴⁷⁹ *Existens in loco carcerum*.

člověk, jehož nemoc ustává a viditelně se zmenšuje; a [když] je zcela osvobozena od spalování, [je] jako nemocný úplně osvobozený od nemoci, ale [který] ještě neobnovil své předchozí síly, je však před nemocí v bezpečí.

Obecný synodický cyklus se Sluncem (superiorní planety)

II.10.1: Superiorní planety

[*Abbr.* II.17-21] Saturn a Jupiter a Mars navíc zabírají osm vlastností³⁴⁸⁰ ze Slunce. První, když se setkají se Sluncem na stejném místě [do 16' před ním nebo po něm].³⁴⁸¹ Druhá, když Slunce ustupuje od Saturnu o 15°, od Jupitera o stejné množství, od Marsu o 18°. Třetí, když je mezi Sluncem a kteroukoli z těchto tří 90°. ³⁴⁸² Čtvrtá, když se [jakákoliv z nich] objeví na první stanici, začne zpomalovat. Pátá, když je Slunce v opozici.³⁴⁸³ Šestá, když se začnou pohybovat vpřed na druhé stanici. Sedmá, pokud by byly vzdáleny od Slunce o 90°. Osmá, pokud by byly vzdáleny od Slunce 15° nebo méně, a již jsou skrývány jím.

[*Alcabitius* III.8a] A z místa, od něhož se vyšší³⁴⁸⁴ [planety] objevují zpod paprsků a začínají vycházet ráno před Sluncem (tedy když jsou blíže kruhu východního obzoru), až jdoucí k opozici, jsou nazývány „východními“ a „vpravo“. A z místa procházející opozicí, dokud se znovu nepřipojí ke Slunci, se jim říká „západní“ a „vlevo“.

[*Alcabitius* III.9] Ale třem vyšším, z místa, z něhož vycházejí zpod paprsků Slunce, se říká „východní“ a říká se o nich, že „mají větší sílu“ až 30° od Slunce. A po tomto až o 30° více se jim říká „východní, silné“. A když projdou Sluncem o 60°, planety se nazývají „východní, směřující ke slabosti“, dokud nepřejdou k retrograditě: pak se jim říká „východní, retrogradní“, dokud nejsou v opozici [ke Slunci]. Poté budou „západní, retrogradní“, konkrétně když projdou opozicí,

³⁴⁸⁰ V originálu „properties“. Naznačuje se zde jakési vlastnictví, přeneseně coby charakter (výtažek).

³⁴⁸¹ Přidání s arabštinou: tj. v „srdci“, *kašmīmī* nebo *šamīm*, často „cazīmī“. To také platí pro inferiorní planety, Merkura, Venuše a Lunu.

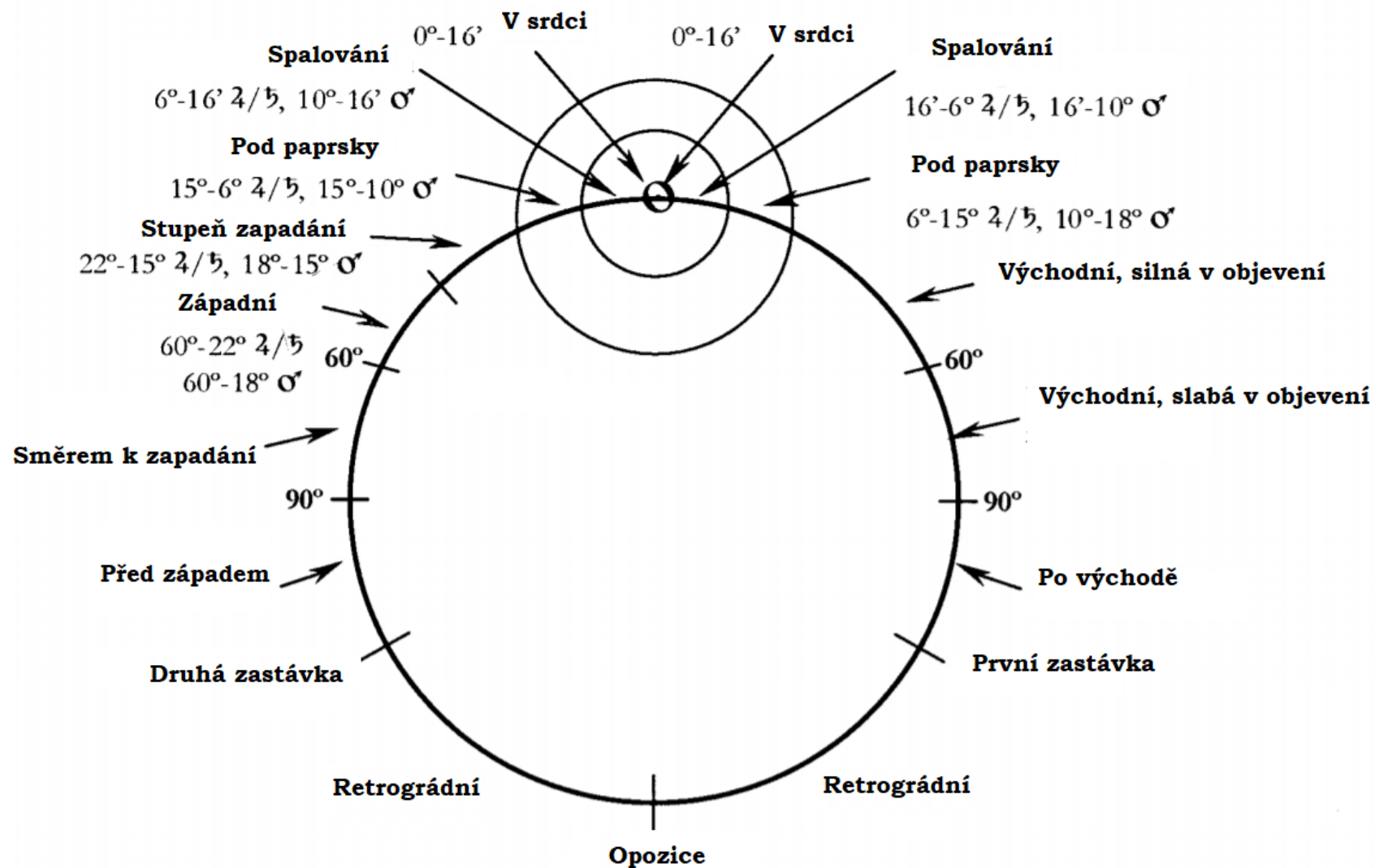
³⁴⁸² Pokud porovnáme Abú Ma'shara s Alcabitiem, zjistíme, že Abú Ma'shar chce, aby se končilo na devadesáti stupních: je to proto, že - průměrně - je to přibližně to, kde by bylo MC, kdyby bylo Slunce na obzoru: tak by planeta byla jak východní vzhledem k samotnému Slunci, tak ve východním kvadrantu nebes vzhledem k nám. Abú Ma'shar by také mohl zachytit prohlášení Ptolemaia v *Tet.* IV.5, kde Ptolemaios definuje východnost z hlediska čtvrtí měřených od Slunce (pro účely věku manželství, nebo kdy se rodák ožení).

³⁴⁸³ Zde jenom zmíním jako dovětek, že okolo opozice nastávají akronykální fáze.

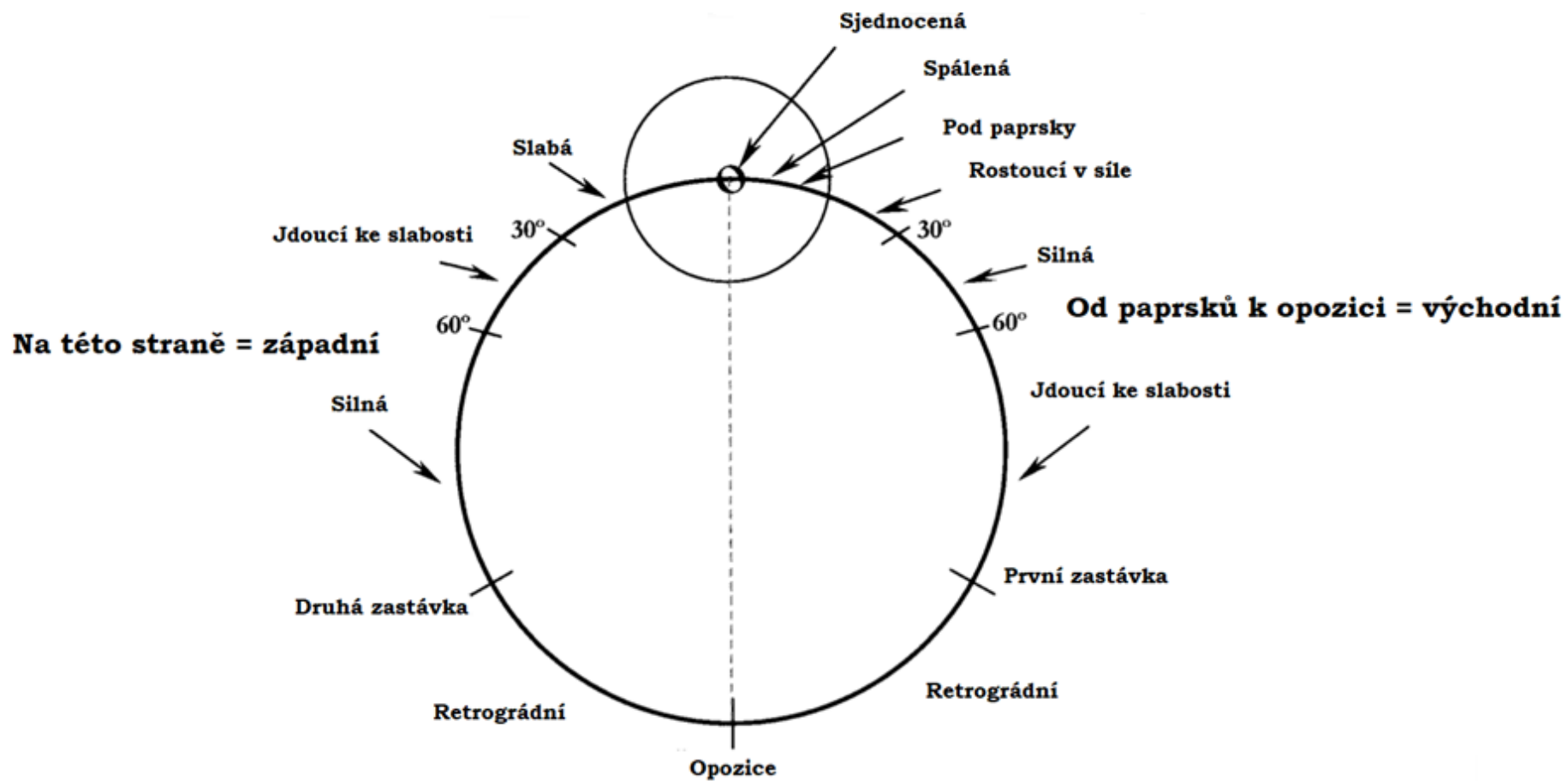
³⁴⁸⁴ V originálu „higher“, tedy superiorní.

dokud nedosáhnou přímého pohybu. Poté, od přímého pohybu až do 60° po přímém pohybu, dokud není jejich vzdálenost od Slunce 30° , se říká, že jsou „západní, silné“. Poté se ze vzdálenosti 60° po přímém pohybu nazývají „západní, směřující ke slabosti“. Pak se stávají „západními, slabými“, dokud nevstoupí pod paprsky Slunce.

(Na obrázku níže *Dykes* představuje druhou stanici planety, jako by se nacházela 120° od Slunce, takže toto období síly končí ve vzdálenosti 60° od Slunce).

Synodický cyklus superiorních planet (převzato z Abbr. a Gr. Intr)

Synodický cyklus superiorních planet (Alcabitus)

II.10.2: Inferiorní planety

[*Abbr.* II.22-26] Venuše a Merkur však mají ze Slunce osm vlastností a první je, když se setkají se Sluncem. Druhou, pokud ustoupili od Slunce směrem k východu [zatímco jsou retrográdní], o 7°. Třetí, pokud již jsou v první stanici [stacionární a začínají jít přímo].³⁴⁸⁵ Čtvrtou, když - v 7° od Slunce - se k němu blíží z opačného směru.³⁴⁸⁶ Pátou, když se znovu setkají se Sluncem. Šestou, když byly³⁴⁸⁷ rovněž vzdáleny od³⁴⁸⁸ Slunce o 7°, a poté se objevily v první³⁴⁸⁹ části noci. Sedmou, když vytvoří retrográdní³⁴⁹⁰ chod v první zastávce. Osmou, pokud při přiblížení [retrograditou] byli³⁴⁹¹ vzdáleni od Slunce o 7°.

[*Alcabitius* III.8b] Avšak Venuše a Merkur, z nichž je jedna separující se od stupně Slunce uprostřed své retrogradity, a zdá se, dokud není spálena Sluncem v jejím přímém pohybu, se nazývají „východní.“ A od místa, z něhož jsou ve svém přímém pohybu separovány od stupně Slunce, dokud nejsou znovu spálené, se jim říká „západní“. A pokud byly ve svém objevení se (arabština „východně“), jsou nazývány „vpravo“ a jsou považovány za mužské; a v jejich zapadání (arabština „západně“) se jim říká „vlevo“ a říká se o nich, že jsou ženské.

[*Alcabitius* III.10a] Také tam, kde jsou inferiorní planety separovány od Slunce a jsou retrográdní, se říká „východní, slabé“ a nepřestávají tak být, dokud nepřejdou k jejich přímému pohybu. Pak se stávají planetami „východními, silnými“, dokud jejich vzdálenost od Slunce nebude stejná jako vzdálenost Slunce od nich v hodině retrogradity. Poté se stávají „východními, slabými“, dokud nejsou vystaveni paprskům, a poté jsou „sjednocené“. Poté jsou „spálené, vycházející

---

³⁴⁸⁵ Čtení s arabštinou, latina má podmínky obrácené.

³⁴⁸⁶ Tj. nyní v přímém pohybu a naproti tomu, kde planety byly dříve ve svém epicyklu.

³⁴⁸⁷ Ve smyslu planet.

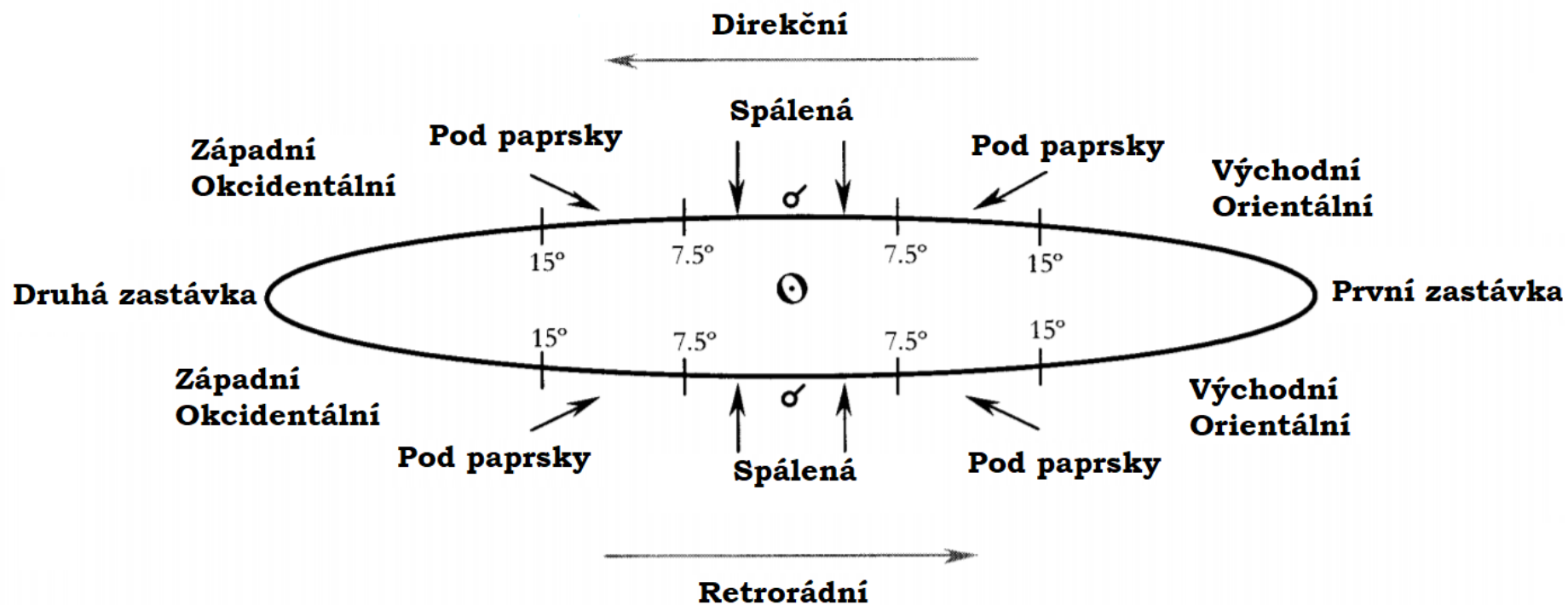
³⁴⁸⁸ Vynechání „opakem“.

³⁴⁸⁹ Čtení za „druhou“.

³⁴⁹⁰ Čtení za „direktní“.

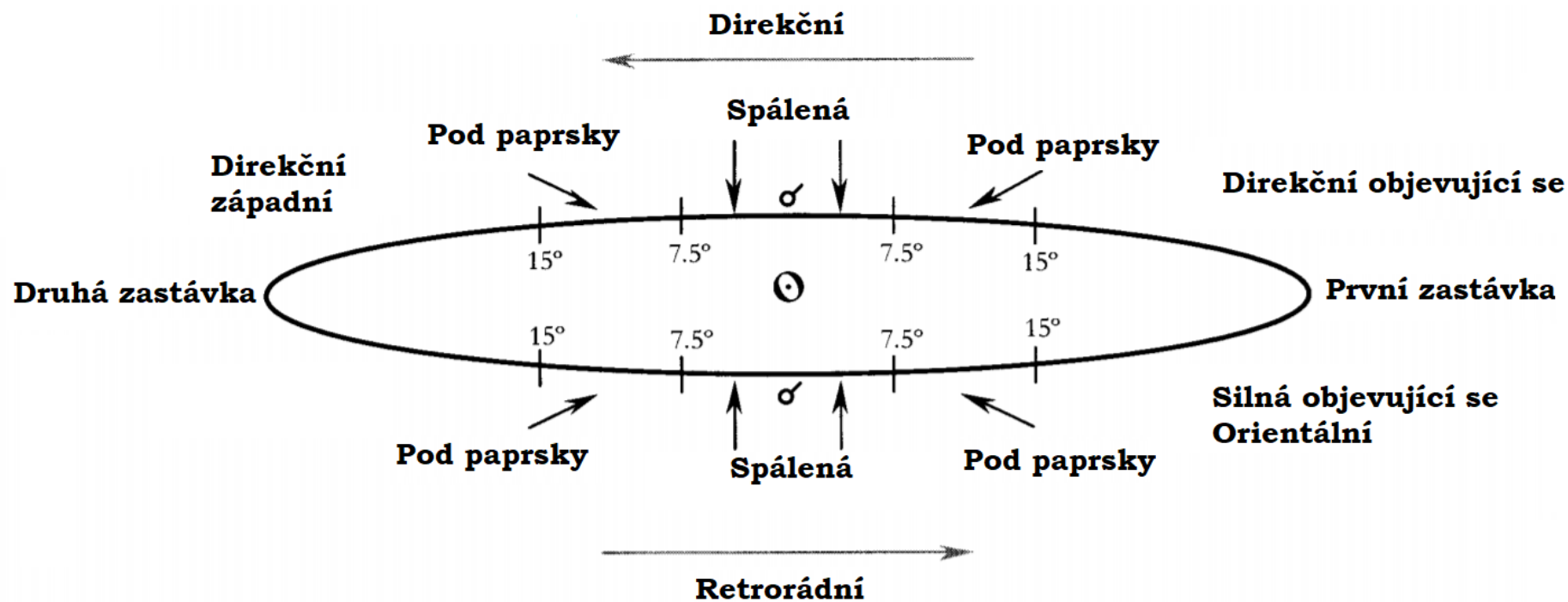
³⁴⁹¹ Venuše a Merkur.

směrem k objevení“, až na místo, kde jsou vidět. A z místa, od něhož jsou v přímém pohybu v separaci od Slunce až do hodiny jejich retrogradity, dokud nebudou se Sluncem retrogradní, budou „slabé“.

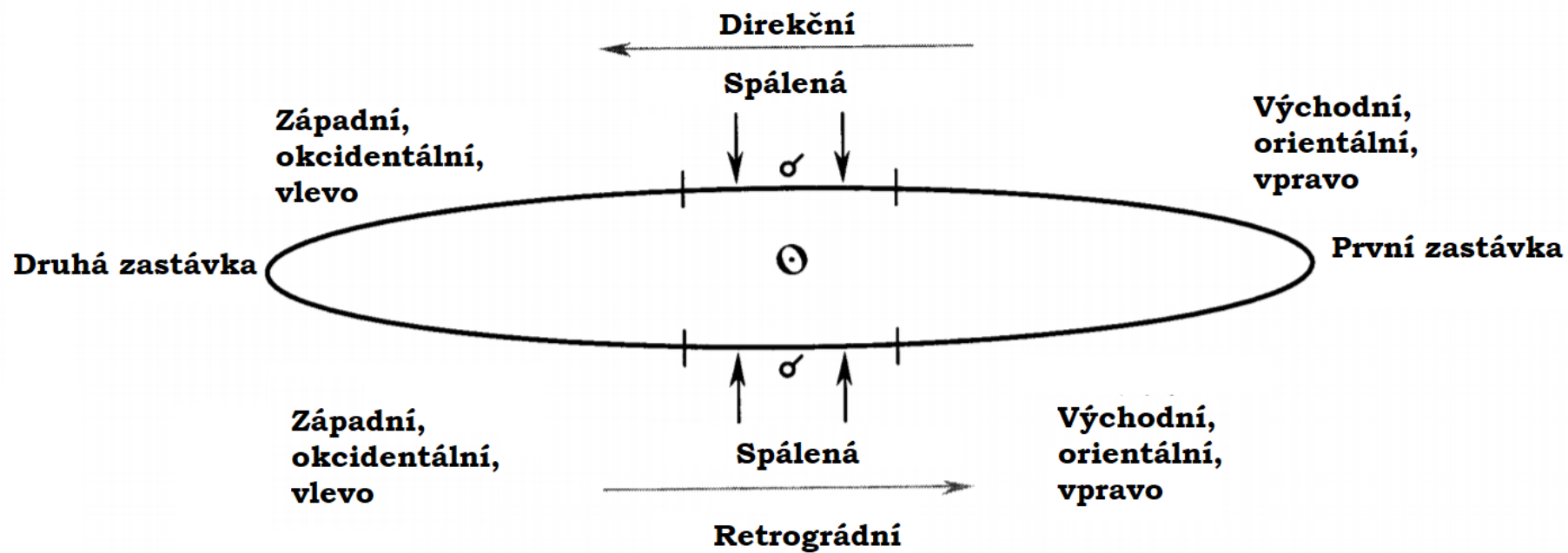
Obecný synodický cyklus inferiorních planet³⁴⁹²

³⁴⁹² Merkura a Venuše.

Synodický cyklus inferiorních planet³⁴⁹³ (převzato z Abbr. a Gr. Intr)

³⁴⁹³ Merkura a Venuše.

Synodický cyklus inferiorních planet³⁴⁹⁴ (Alcabitius)

³⁴⁹⁴ Merkura a Venuše.

II.10.3: Analogie východně a západně

[BW VIII.96] Východní: jako člověk, který plní svou touhu.

[BOA V.54] [Pak planeta vychází z paprsků a je direktní],³⁴⁹⁵ říká se, že je silnější, než by mohla být v každé záležitosti, jako někdo, kdo opustil bitvu, všichni jeho nepřátelé byli zcela překonáni, on odpočívá a raduje se z vítězství, ani se nebojí nikoho jiného, kdo by proti němu povstal nebo kdo by mu v čemkoli vzdoroval; neboť je veselý, má dobrého ducha, dobré dispozice a je požehnán po všech stránkách.

[BOA V.56] [Když se planeta vynoří z paprsků a bude přímá],³⁴⁹⁶ bude silná a dobře připravená k tomu, aby zdokonalila to, co naznačuje, stejně jako člověk, který byl nemocný a nyní je zcela osvobozen a obnovil všechny své síly; a stejně jako budova, která již padla a nyní je obnovena a nově vyvýšena a vylepšena ve všech svých částech; tak je se všemi výše uvedenými planetami takto disponováno.

[BOA III.2.5] [Když superiorní planety vyjdou zpoza paprsků, na východ až do 30°, jsou jako] nemocný muž, který je po krizi posílen v síle a zdraví, dokud neobnoví svoji dřívější sílu a nevrátí se do stavu, ve kterém byl předtím, než začal churavět, a je více bezstarostnější.

---

³⁴⁹⁵ Tj. východní superiorní nebo západní inferiorní (planeta).

³⁴⁹⁶ Tj. východní superiorní nebo západní inferiorní (planeta).

[BOA III.2.5] [Když superironí planety vyjdou zpoza paprsků, na východ od 30° do 60°, jsou jako ten], „kdo unikl nemoci, nebojí se jí, a už se vrátil ke všem svým schopnostem, nebo spíše po úplném uvolnění a znovunabytí svých sil je někdy robustnější a silnější než obvykle, je-li však jeho ráz dostatečně disponován, aby si to mohl vzít.“

[BW VIII.97] Západní: jako zahálčivý člověk.

[BOA V.56] [Když je planeta přímá a pohybuje se směrem k paprskům, je to]³⁴⁹⁷ jako překážka, kterou je brzděn člověk, který již začíná churavět, takže nemoc již převládá natolik, že se má za to, že nemocný padl: prakticky si nemůže pomoci bez pomoci jiného; a jako budova, která je připravena, začala chátrat, a ani není nikdo, kdo by ji chránil, aby nespadla. A o kolik víc je planeta daleko od Slunce, brání tím mnohem méně.

[BOA III.2.8] A je to určitá překážka pro [západní superiorní planety blížící se k paprskům], nikoliv druhořadá, protože se začínají bát, že znovu dojdou ke spálení: stejně jako člověk, který, když ho někdo sleduje, začíná být při svém útěku unavený a vidí toho, kdo ho sleduje, jak ho dohání, a vidí, že je rychlejší než on sám a blíží se k němu; neboť se bojí, že nemůže uniknout svému lapení.

II.10.4: Analogie zastávek a retrogradity

[*Judgments* 48] Pokud by planeta stála směrem k retrograditě (tedy pokud by byla ve své první zastávce), znamená to rozpuštění záměru a neposlušnost; a pokud by stála směrem k direkčnímu pohybu (tedy pokud by byla ve své druhé zastávce), znamená to posunutí věcí vpřed po zpomalení nebo nátlaku. A každá planeta, která je signifikátorem a chystá se jít přímo (tedy kdyby byla ve své druhé zastávce), znamená obnovení činnosti věcí a jejich působení a síly nebo pohybu vpřed. A pokud by to bylo v první stanici a chtěla by být retrogradní, znamená to jejich destrukci a pomalost a rozpad.

---

³⁴⁹⁷ Tj. východní inferiorní nebo západní superironí (planeta).

[BW VIII.33] Planeta v první stanici, [která se chystá být retrogradní], je jako člověk neznalý toho, co by měl dělat, jehož špatný konec je [již] přítomný. A pokud by to bylo ve druhé stanici [chystá se jít přímo], je to jako člověk, který doufá v nějakou věc, a ani jeho naděje nebude zklamáním.

[BW VIII.91] Stát vstříc retrograditě je jako nervózní člověk, protože se bojí špatných věcí v budoucnosti.

[*Judgments* 10] Retrogradní planeta značí neposlušnost a rozpor, návrat zpět a přebírající zpětně, a rozmanitost či neshody.

[BW VIII.32] Retrogradní planeta znamená nepřátelství³⁴⁹⁸ a rozptýlení všeho, o čem se uvažuje.

[BW VIII.92] Retrogradní: jako ten, který se vrací a stahuje se.³⁴⁹⁹

[BW VIII.93] Stacionární ve druhé zastávce: jako ten, kdo doufá v dobré.

II.10.5: Luna

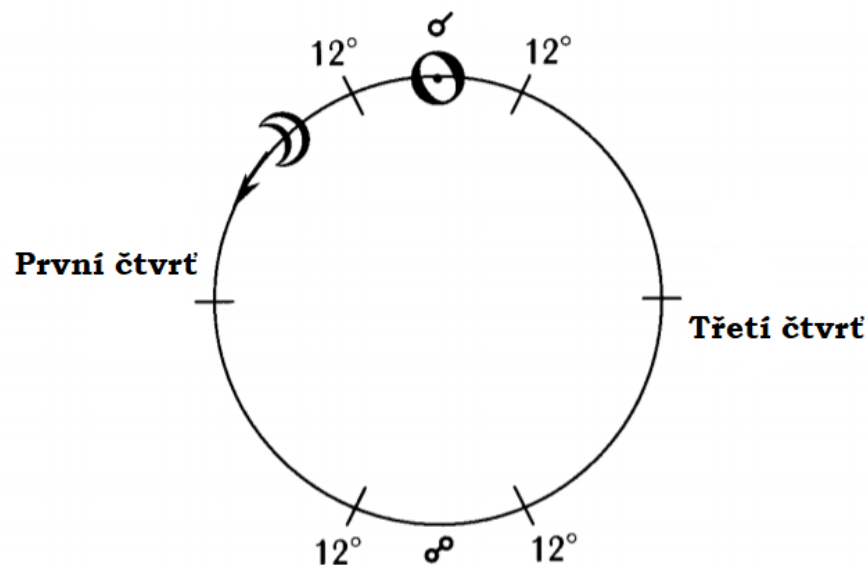
[*Abbr.* II.27-31] Luna také [má] osm vlastností ze Slunce: první, když je s ním spojena. Druhou, pokud od něj ustoupila o 12°. Třetí, pokud byla od něj vzdálená o 90°, a objevuje se [ve své] poloviční [fázi]. Čtvrtou, pokud by byla vzdálena od opozice ke Slunci o 12°. Pátou, když je vůči němu v opozici. Šestou, pokud by přidala 12° na druhou stranu opozice. Sedmou, když jej následuje [zatímco] je vzdálená o 90°, a objeví se [ve své] poloviční [fázi]. Osmou, pokud by byla od Slunce vzdálená o 12°.³⁵⁰⁰

---

³⁴⁹⁸ Čtení s Epsteinem pro (za) *revelationem*.

³⁴⁹⁹ Epstein uvádí: „vzporný a vzdorný“.

³⁵⁰⁰ Luna je poškozená nebo má neštěstí na několika z těchto míst: viz IV.5 níže.

Synodický cyklus Luny (Abú Ma'sar)

II.11: Tváření:³⁵⁰¹ *Alcabitus*

[*Alcabitus* III.5] A z toho uveďme, co *Ptolemaios* řekl o „tváření“:³⁵⁰² je to, když mezi planetou a Sluncem, tedy když byla planeta západní (tedy když následuje Slunce),³⁵⁰³ přesně tolik znamení, kolik je mezi domicilem této planety a domicilem Slunce, pokud jde o znamení - nebo, pokud by bylo mezi planetou a Lunou (když je východně od Luny),³⁵⁰⁴ přesně tolik znamení, kolik je mezi domicilem planety a domicilem Luny. Protože planeta, když navazuje na Slunce, a byl to

³⁵⁰¹ V originálu „facing“. Nebo také hledění, lemování atd. Někdy se tomu říká „ve své pravé tváři“. Proto dále užívám ve tváři Slunce a ve tváři Luny.

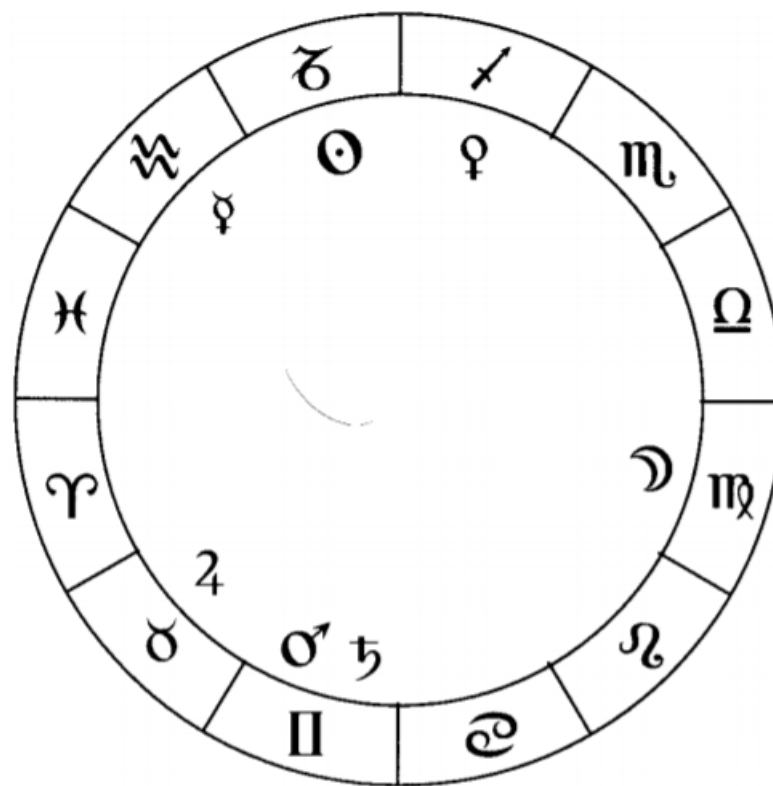
³⁵⁰² *Tet.* I.23.

³⁵⁰³ Tj. v primárním pohybu, tj. vychází po Slunci až o 180°.

³⁵⁰⁴ To znamená, že vychází před Lunou primárním pohybem, až 180°.

konkrétně Saturn v šestém znamení od Slunce a Jupiter v pátém, Mars ve čtvrtém, Venuše ve třetím, Merkur v druhém – pak se říká, že je ve „tváři“³⁵⁰⁵ Slunce. Podobně, pokud by se tento počet znamení počítal pro jakoukoli planetu, mezi jakoukoli planetou a Lunou, [když ona] sleduje [tuto planetu], říká se, že je ve „tváři“ Luny.

Merkur, Jupiter a Saturn ve tváři Slunce; Mars ve tváři Luny

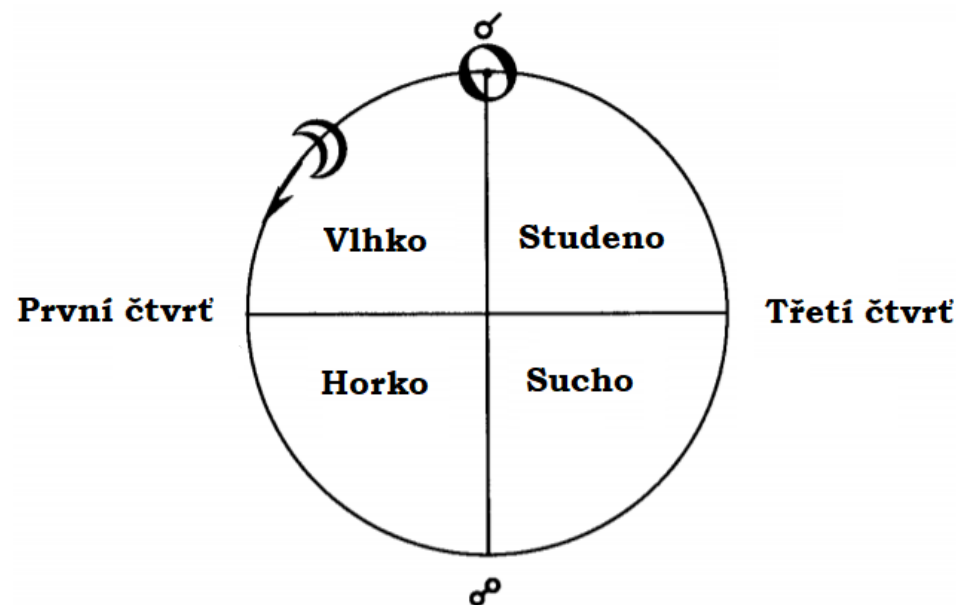
³⁵⁰⁵ Snad také „čelem ke Slunci“.

II.12: Solární fáze a živlové kvality: Alcabitius

[Alcabitius II.41a] A někteří lidé řekli, že Luna - od konjunkce do první poloviny jejího světla - bude mít vlhkost jako svou přirozenost; a od středu jejího světla až do plnosti bude její přirozeností teplo; a od plnosti až do druhé poloviny jejího světla bude její přirozenost suchá; a od druhé poloviny jejího světla až po spojení bude její přirozenost chlad.³⁵⁰⁶

[Alcabitius II.42] Avšak zbytek planet,³⁵⁰⁷ od jejich objevení³⁵⁰⁸ se až po jejich první zastávku, bude mít povahu vlhkosti;³⁵⁰⁹ a od jejich první zastávky až po opozici Slunce bude jejich přirozeností teplo;³⁵¹⁰ a od tohoto místa až k jejich druhé zastávce bude jejich povaha suchá;³⁵¹¹ a od jejich druhé zastávky až po jejich první zakrytí je jejich povaha chladná.³⁵¹²

[Alcabitius III.10c] To je stav planet se světly.

³⁵⁰⁶ Viz obrázek vpravo - lunární fáze a živlové kvality (Alcabitius).

³⁵⁰⁷ To se bezpochyby týká pouze superioriálních.

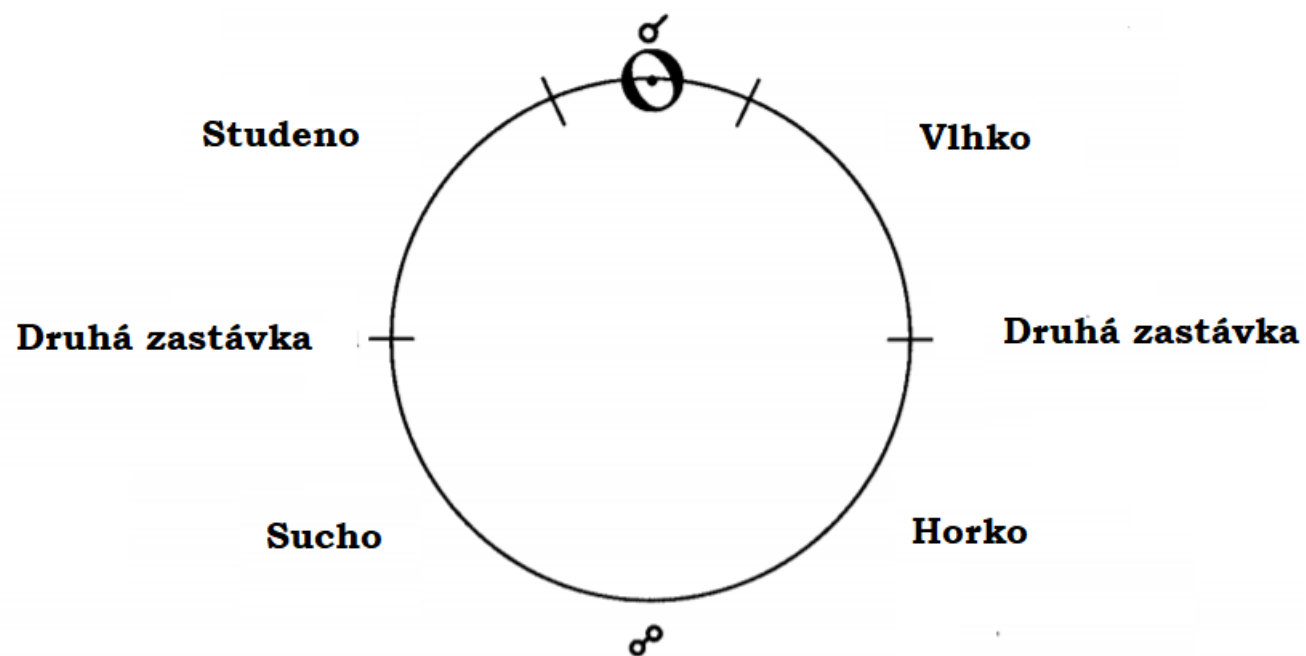
³⁵⁰⁸ Nebo „východně“, arabština.

³⁵⁰⁹ Jan přidává: „a znamenají dětství“.

³⁵¹⁰ Jan přidává: „a znamenají mládí“.

³⁵¹¹ Jan přidává: „a znamenají dokončený věk“.

³⁵¹² Jan přidává: „v senilitě“.

Cyklus superioriorních planet a živlových kvalit: Alcabitius

Příloha B: Planetární konfigurace (Dykes)

III.1: Seznam konfigurací

[Abbr. III.1-2] Dále však musíme hovořit o způsobech³⁵¹³ planet. Existuje však dvacet čtyři, jejichž jména jsou tato:

- doména,
- postup (pokrok, postupující),
- ústup (ustupující),
- shluk (shromáždění),
- dívat se,³⁵¹⁴ pozorovat
- spojení,
- nevšímavost (přehlížení, ignorace),³⁵¹⁵
- prázdnota (jdoucí naprázdno),
- divokost,³⁵¹⁶
- převod, přenos
- sběr (kolekce),
- odraz,³⁵¹⁷
- blokování,³⁵¹⁸
- potlačení (postrčení)³⁵¹⁹ povahou,

---

³⁵¹³ *Habitudinibus*, ve smyslu toho, jak se člověk nese nebo chová.

³⁵¹⁴ V originálu „regard“. Ohled, zřetel, vztah atd. Aspekt, pozorování.

³⁵¹⁵ V originálu „disregard“.

³⁵¹⁶ V originálu „wildness“.

³⁵¹⁷ V originálu „reflection“.

³⁵¹⁸ V originálu „barring“. Prohibice (intervence). Snad také vyloučení, uzavření (?).

- potlačení (postrčení) silou,
- potlačení (postrčení) dvěma povahami,
- potlačení (postrčení) vedením,
- vrácení (návrat),
- zrušení (odvolání),
- překážka,
- únik,
- řezání světla,
- štědrost,³⁵²⁰
- náhrada (odměna),³⁵²¹
- recepce.³⁵²²

---

³⁵¹⁹ V originálu „pushing“. Snad ve smyslu „postrčení nebo pobídnutí“, předběžný překlad.

³⁵²⁰ V originálu „largesse“.

³⁵²¹ V originálu „recompense“.

³⁵²² Tento seznam vynechává šlechtnost (štědrost), v originálu „generosity“, a benefity, v originálu „benefits“, (III.26), přátelství a nepřátelství (III.27), strážení (III.28), z nichž poslední dvě konfigurace pocházejí od Alcabitia. Co se týče seznamu dvaceti pěti, Dykes by sám seskupil velkorysost (štědrost) a odměnu společně a vytvořil by štědrost a výhody dvacátými pátými, i když *Gr. Intr.* zachází s druhým jako s odnožemi recepce.

III.2: Doména

Arabština: Doména (*hayyiz*)

Heřman: Alternace (*vicissitudo*)

Adelard: Vhodnost (*competentia*)

Srov. řečtina „sekta“ (*hairesis*)

[*Abbr.* III.3] „Vhodnost“ je, pokud by mužská³⁵²³ planeta byla ve dne nad zemí (ale v noci pod zemí) a v mužském znamení, ale planeta ženská pod zemí ve dne ([ale] nad zemí v noci) - s výjimkou samotného Marsu, [protože] on, ačkoli je mužský, je stále [noční].³⁵²⁴

[*Gr. Intr.* VII.1.133-38] Pokud by planeta byla podle této podmínky, bude ve své „doméně“ a bude mít silnou povahu, což bude znamenat střídmost³⁵²⁵ a způsobilost.³⁵²⁶ Což, pokud to vezme určité věci z těchto, které jsme řekli, to bude odtrženo od podstaty vznětlivosti. A kdyby se od toho všeho lišila, bude to v rozporu s její doménou, což bude znamenat poškození³⁵²⁷ a rozporuplnost vznětlivosti.³⁵²⁸

---

³⁵²³ Stejně jako u mnoha středověkých astrologů na toto téma, spojuje Abú Ma'shar, že je mužský s tím, že je denní. Viz komentář níže a zdrojové texty in *Anth.* III.5 a Pavel Alexandrijský kap. 6.

³⁵²⁴ V latině „ženský“.

³⁵²⁵ *Temperamentum*, toto slovo označuje zdrženlivost, rovnováhu a dobrou kombinaci vlastností.

³⁵²⁶ *Aptationem*, všimněte si překrývajících se významů s Adelardovou „vhodností“.

³⁵²⁷ Nebo, „detriment“, *detrimentum*. To naznačuje, že aktivity planet budou zahrnovat nerovnováhu a přebytek, takže to, co produkuje, je nestabilní a postrádá jednotu.

³⁵²⁸ Viz také V.11 níže.

[*Alcabitus* I.78] Mezi akcidentálními silami planet je také *halb*:³⁵²⁹ to je, pokud byla denní planeta nad zemí ve dne a pod zemí v noci; a noční planeta nad zemí v noci a pod zemí ve dne. A pokud navíc byla mužská planeta v mužském znamení a ženská planeta v ženském znamení, říká se, že je ve vlastní „doméně“. A její síla bude jako člověk na místě jeho úspěchu, získání a bohatství.³⁵³⁰

[*BW* VIII.75] Svědectví signifikátora z kategorie domény označuje každou dobrou věc, na níž je připraveno, že tam bude.³⁵³¹

[*BW* VIII.84] Ve [své] doméně [je to, jako by někdo něco dělal] úměrné sobě samému.

[*BW* VIII.85] Planeta v protikladu³⁵³² k doméně je stejná jako ten, kdo je [zapojen do něčeho] pro sebe nevhodného.

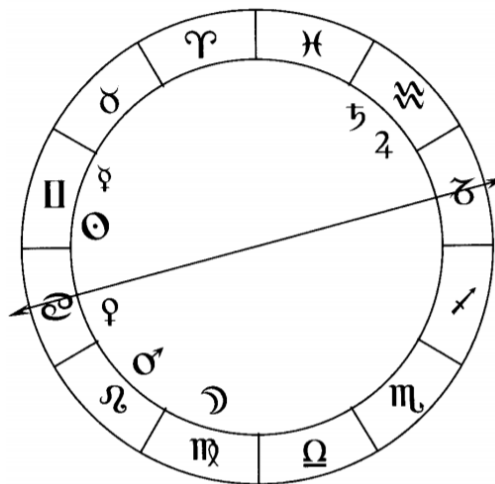
---

³⁵²⁹ Momentálně Dykes nezná zdroj ani význam tohoto slova.

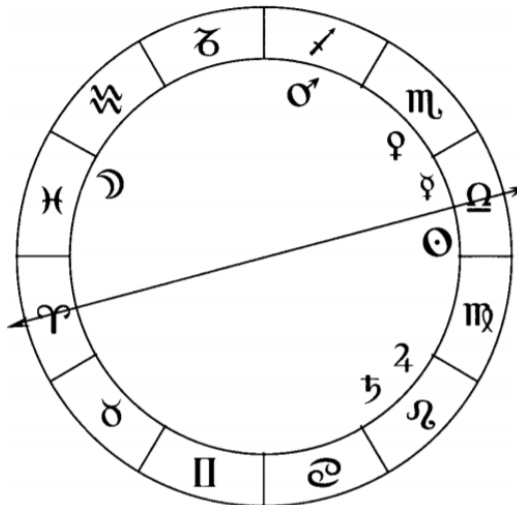
³⁵³⁰ *Gr. Intr.* ani *Alcabitus* nezahrnují tuto položku do seznamu planetárních konfigurací, ale spíše s různými náhodnými (akcidentálními) silami planet. Pro Dykese to znamená, že Abú Ma'shar přebral svou organizaci pro *Abbr.*

³⁵³¹ Konec této věty mi není úplně jasný.

³⁵³² Opozici. Tedy mimo sektu.

Planety ve svých doménách v denním schématu

Planety ve svých doménách v nočním schématu

Dykesův komentář

Doména je zesílení dalšího stavu souvisejícího se sektou, ve kterém se říká, že se planety „radují“:³⁵³³ *ḥalb*, jež *Alcabitius* popisuje jako podobné doméně, až na to, že planety nemusí být ve znamení stejného rodu jako ony. Na výše uvedeném denním schématu jsou všechny planety ve svých doménách: denní planety jsou nad obzorem se Sluncem a noční planety jsou pod obzorem (*ḥalb*); navíc je každá planeta ve znamení svého vlastního rodu (*ḥayyiz*). Podobně na noční sestavě jsou noční planety nad obzorem za Sluncem, zatímco denní jsou pod ním (*ḥalb*); navíc je každá planeta ve znamení svého vlastního rodu (*ḥayyiz*).

Arabské *ḥayyiz* je překladem řeckého *hairesis*, jež se nyní často překládá jednoduše jako „sekta“, ale arabština a řečtina mají jiné důležité základní významy. *Hairesis* naznačuje převzetí nebo uchopení nějaké věci, stejně jako *přijetí* / *výběr stran* (to je kořen našeho anglického „*heretic*“).³⁵³⁴ Podobně má *ḥayyiz* jako svůj slovesný kořen *ḥāza*, což znamená jak získat majetek, postavit se na stranu, být nakloněn jedné věci před druhou, tak i upřednostňovat jednu stranu před druhou. Avšak *ḥāza* má také smysl pro konkurenci, jmenovitě *vítězství* v dosažení tohoto cíle a udržení ostatních mimo od něčeho, nad čím člověk získal kontrolu. Všechny tyto myšlenky nám pomáhají porozumět tradičnímu pojetí sekty,³⁵³⁵ kdy jsou planety nejprve rozděleny do různých sekt nebo domén a střídají se s určitou dominancí nad schématem.

Arabština nejen naznačuje, že se planety obecně staví na stranu, ale že ve schématu dané sekty mají sklony obsadit tu stranu horizontu, která nese obdobu jejich vlastní kvality: denní planety chtějí být na stejné straně schématu jako Slunce, zatímco noční planety chtějí být na opačné straně, každá planeta také chce být ve znamení, jehož rod je v souladu s ní. *Gr. Intr.* to dobře zachycuje tím, že mluví o dobře rozpoložených a vhodných planetách, když jsou v takovém stavu. Ve

---

³⁵³³ Schmidt 2009, s. 88.

³⁵³⁴ Heretik, kacíř.

³⁵³⁵ Viz V.11 níže.

skutečnosti je *Ptolemaiovo* odůvodnění pro sekty planet založeno právě na myšlence, že každá planeta patří do sekty, která posiluje umírněné vlastnosti a zjemňuje³⁵³⁶ extrémní vlastnosti.³⁵³⁷

Latinští překladatelé tyto myšlenky zesilují různými způsoby.³⁵³⁸ *Heřmanova* alternace (*vicissitudo*) zachycuje střídání noci a dne a zdůrazňuje, že planety *se střídají* při plnění *role* (lat. *vicis*) ve správě³⁵³⁹ schématu. Střídání se však zaměřuje na to, kdo má kontrolu, ne na to, co je ovládáno, nebo co kontrola *znamená* pro toho, kdo ji má.

Dykes považuje *Adelardovu* „vhodnost“ (*competentia*) za zajímavější a rozhodně to odráží latinské výňatky z *BW*. Nejprve navrhuje korespondenci a proporce, které by mohly jednoduše naznačovat vhodnou shodu mezi planetou dané sekty a místem, na kterém se nachází. Ale za druhé, také to znamená být kompetentní v tom smyslu, že úkol je úměrný vlastním schopnostem. Jinými slovy, *Adelard* zachycuje arabskou představu o záměrnosti a účelu: že planety se snaží něčeho dosáhnout nebo něco udělat. Zatřetí, latina implikuje někomu příslušnost a „spadání“, jako by úkol někomu patřil a někomu padl.

Na závěr *Dykes* poznamenává, že když *Hugo ze Santally* přeložil *BA Mā Shā' Allāha*, pravidelně tyto pojmy sekty překládal latinskými slovy, která znamenají „v klidu“ a „neklidný“ nebo „ustaraný“, a související arabská slova naznačují, že užitečné umístění sekty přináší spokojenost a štěstí.

Z těchto textů a úvah můžeme vyvodit závěr, že doména zahrnuje následující dva hlavní pojmy: (1) rovnováha v činnostech planety a (2) vhodnost a přiměřenost úkolu, a to jak z hlediska vhodnosti planety k horoskopu a její role v něm, tak pokud jde o její umístění na místech, která jsou pro ni vhodná nebo přiměřená. K nim můžeme přidat další popisné

---

³⁵³⁶ V originálu „tempered“.

³⁵³⁷ *Tet.* I.7.

³⁵³⁸ Jan ze Španělska inklinuje jednoduše k použití přepisu *haiz*, a tak nepřispívá k diskusi.

³⁵³⁹ Nebo vládě, „governance“.

pojmy fungování planety: *Adelardova* kompetence a *Hugův* pojem „v klidu“ (a jejich protiklady: nekompetentnost, nepřiměřenost, neklid a nervozita, možná nepravidelnost nebo ukvapenost). Tyto termíny nám mohou pomoci pochopit, jak interpretovat planety označující události a osoby v horoskopech.

Obecně tedy *Dykes* navrhuje:

- Sekta horoskopu ukazuje, *komu* odpovědnost za horoskop primárně spadá, podle statusu sekty.
- Planety ve své doméně - zejména v sektě horoskopu - mají schopnost *jednat* klidnějším, rozumnějším, vyváženějším a sebejistějším způsobem.
- Planety, které nejsou ve své doméně, budou znamenat neklid, menší kompetenci nebo způsobilost jednat konstruktivně.

Je to, jako by vztah planety k doméně identifikoval tu správnou planetu pro práci správy horoskopu: některé výchozí volby jsou přirozeně vhodné k tomu, aby se ujaly převzetí moci, nebo je to spíše jejich přirozené „místo“ (sekta), ale ne všechny jsou vhodné nebo kompetentní (doména), a ani pak nebudou mít všechny planety velkou tendenci převzít si horoskop; nebo k tomu budou mít trvalou moc (postupující a ustupující, viz III.3-4).

III.3: Postupující

Arabština: Postupující (*‘iqbāl*)

Jan: „Postup, zisk“ (*profectus*)

Adelard: „Přiblížení, postup“ (*accessus*)

Srov. řečtina „pivoty“ (*kentra*)

Srov. řečtina „post-vzestupy“ (*epanaphora*)

Srov. řečtina „zanepřázdněná, výhodná“³⁵⁴⁰ (*chrēmatistikos*)

[*Abbr.* III.4] Pokrok je v případě, že planeta byla v pevném³⁵⁴¹ znamení (což je první [znamení] čtvrtiny), nebo v tom, jež je druhé od něj.³⁵⁴²

[*Alcabitius* I.56e] Pokud by tedy planeta byla v určitém úhlu nebo v následném, říká se, že postupuje ...³⁵⁴³

[*BW* VIII.63] Pokud svědectví signifikátora pocházelo z kategorie ctihodnosti³⁵⁴⁴ [nebo z toho, co následuje], znamená to ve všech věcech dobrý konec.

[*BW* VIII.101] Planeta v úhlu je jako člověk na svém [vlastním] místě.

---

³⁵⁴⁰ Nebo i ve smyslu domu.

³⁵⁴¹ Tj. angulární znamení.

³⁵⁴² Tk. následuje jej, následný dům. Arabština je nespecifikuje jako znamení, ale jednoduše jako „kůly“ a „to, co následuje po nich“.

³⁵⁴³ Dykes opakoval tuto pasáž z 1.12 výše. Latina dává „úspěšný“ nebo „postupující“ (*proficere*).

³⁵⁴⁴ Stav nebo kvalita upřímnosti nebo čestnosti; poctivost. Přeneseně bez podvodu a nepravdy.

[BW VIII.102] V následném, jako ten, který doufá v naději.

III.4: Ustupující

Arabština: Ustupující³⁵⁴⁵ (*'idbār*)

Jan: Zhoršování³⁵⁴⁶ (*deterioratio*)

Adelard: Stažení se³⁵⁴⁷, ustupující (*recessus*)

Srov. řečtina „pokles, kadentní“ (*apoklima*)

Srov. řečtina „nevýhodně“ (*achrēmatistikos*)

[Abbr. III.5] Ústup je, pokud by planeta byla ve třetím domicilu,³⁵⁴⁸ jemuž se říká „vzdálený“.³⁵⁴⁹

[Alcabitus I.56f] ...a kdyby to bylo v kadentních z úhlů, říká se, že ustupují.³⁵⁵⁰

[BW VIII.64] Pokud svědectví signifikátora pocházelo z kategorie šikmého sklonu,³⁵⁵¹ znamená to, že věc bude opuštěna.

[BW VIII.103] V kadentním, jako když se mění, [pryč] z jeho místa.

---

³⁵⁴⁵ Následuje v originálu „flight“ (utíkající?).

³⁵⁴⁶ V originálu „Making worse“.

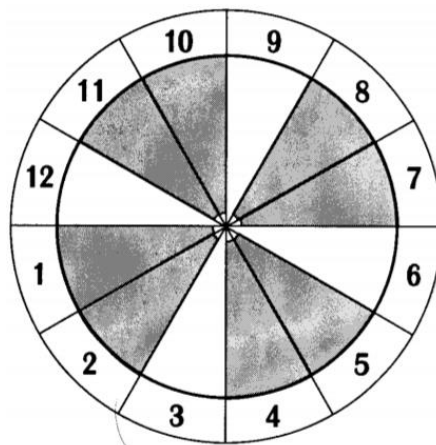
³⁵⁴⁷ V originálu „Withdrawal“.

³⁵⁴⁸ To znamená, že třetí dům se počítal z úhlu. Arabština říká „domy“, tedy mezi celými znamenými kvadrantového domu.

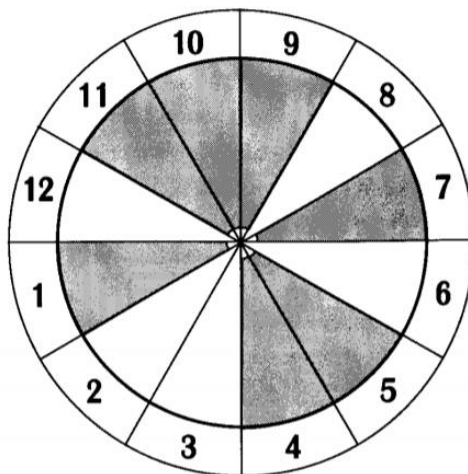
³⁵⁴⁹ Tj. kadentní.

³⁵⁵⁰ Dykes opakoval tuto pasáž z 1.12 výše. Latina zní: „selhat, neuspět“, *deficere*.

³⁵⁵¹ V originálu „slantwise“.

Osm výhodných míst (šedá): Nechepso, Abú Ma'sar a Alcabitius

Osm výhodných míst (šedá): Timaeus, Dorotheus, Sahl

Dykesův komentář

Pokrok a ústup je třeba chápat společně a vycházejí z helénistických astrologických konceptů, tedy že jsou zaneprázdnění nebo výhodně (pokrok), a neuspokojivě nebo nevýhodně (ústup). Osmimístné schéma *Abú Ma'shara* a *Alcabitia* sahá až do *Nechepsa*, jednoho ze dvou prvních a legendárních zpracovatelů helénistické astrologie.³⁵⁵² Ve skutečnosti existovala další verze helénistických „zaneprázdněných“ nebo „výhodných“ míst, sedmimístné uspořádání podle *Timaea* a možná *Herma*.³⁵⁵³ Nejprve se ale podívejme na arabštinu a latinu.

Na první pohled arabské slovo pro pokrok znamená přiblížit se k nějaké věci, přiblížit se k něčemu, ale také ukázat něco nebo zájem o něco, s pojmem štěstí a prosperity doprovázejícím tento zájem; jeho slovesný kořen *qabila* znamená nejen konfrontovat, ale s něčím souhlasit a být tím ochotně zaměstnán. Janovo *profectus* skutečně naznačuje zisk a směřování k něčemu, ale zdá se, že *Adelard* lépe vystihuje arabštinu: *accessus* znamená přistoupit a přiblížit se, ale také se něčím zaměstnat a souhlasit s tím. To naznačuje, že postupující plány budou vykazovat aktivní souhlas, angažovanost a úspěch ve všem, co znamenají, zda je to užitečné nebo škodlivé.

Na druhé straně arabský „ústup“ a jeho slovesný kořen *dabara* znamenají otočit se zády, uhnout nebo uniknout, postavit se opačným směrem a na čas nebo příležitost uplynout nebo projít. Může to také znamenat táhnout se za někým. *Adelardovo recessus* tyto pojmy dobře vystihuje, ale nemá docela bohatství arabštiny. Ústup naznačuje, že na ústupu je pravděpodobné, že takové planety budou zobrazovat zmeškané, nevšímající si příležitosti nebo upuštěné odpovědnosti.

---

³⁵⁵² Firmicus Maternus uvádí (tj. III.1.1), že polo-legendární faraon (Nechepso) a kněz (Petosiris) zpracovali a uchovali astrologické doktríny pocházející z postav jako Asclepius, Hermes a Hanubio (Anubio). Učebnice přisuzovaná pozdějšímu přežila po mnoho staletí, výňatky nalezené u autorů až u Héfaištíóna Thébského.

³⁵⁵³ Viz Schmidt 2009, s. 279.

Nyní je tato osmimístná verze postupu (se čtyřmi ustupujícími místy) totožná s verzí přisuzovanou *Nechepsovi* a schválenou *Serapiónem*,³⁵⁵⁴ a jak na ni, tak na I.12 výše, odkazují jak *Abú Ma'shar*, tak *Alcabitius*. Zdá se však, že to nebylo nejrozšířenější před 9. stoletím, protože existuje další sedmimístná verze přisuzovaná *Timaeovi*³⁵⁵⁵ a možná *Hermovi*, o níž se zmiňují také vlivná díla *Antiocha*, *Porfyria*, *Rhetoria*,³⁵⁵⁶ *Dorothea*,³⁵⁵⁷ a později *Sahl*: sedmi zaneprázdněnými nebo výhodnými místy jsou čtyři otočná nebo úhlová místa (Ascendent, desáté, sedmé, čtvrté), páté a jedenácté a deváté. Zbývající místa nejsou zaneprázdněna nebo jsou nevýhodná. To byla verze, jíž *Sahl* a *Masha'allah* dostali od *Dorothea*, zejména proto, že se jasně spoléhají na související „pravidla 15°“ v *Carmen*, která pomohla inspirovat použití kvadrantových systémů domu.³⁵⁵⁸ *Sahl* ve svém Úvodu §4³⁵⁵⁹ výslovně používá sedmimístné uspořádání *Timaea* a *Dorothea*, kde říká, že těchto sedm míst je „chvályhodnějších“ a „silnějších“ a mají větší „zisk“ než ostatní.

Výše uvedená schémata ilustrují verzi *Nechepsa* i *Timaea*. Oba souhlasí s úhlovými znameními a jedenáctým a pátým jako zaneprázdněnými nebo výhodnými; souhlasí také s tím, že třetí, šesté a dvanácté místo nebo znamení nejsou zaneprázdněné nebo výhodné. Nesouhlasili však s devátým, osmým a druhým. Co vysvětluje rozdíly? Technický rozdíl spočívá v tom, že *Nechepsova* místa úzce souvisejí s úhly, a z toho je zřejmé, proč *Abú Ma'shar* a *Alcabitius* (nebo jejich arabské zdroje) pro tato místa používají „postup“: úhlová nebo otočná místa jsou považována za nejmnocnější a následná místa k nim postupují primárním pohybem. Podle takového kritéria musí být osmé a druhé místo považováno za postupující (nebo výhodné), ale nikoliv deváté. Na druhou stranu, *Timaeus* vytváří všechna svá výhodná místa buď samotným vzestupným znaméním, nebo znameními, které jej charakterizují: podle tohoto kritéria osmé a druhé místo

---

³⁵⁵⁴ Schmidt 2009, s. 279.

³⁵⁵⁵ Timaeus byl jedním z prvních astrologů helénistického období, jehož nativní materiál o rodičích uchoval Valens (*Anth.* II.32; srov. *BA* III..4. 1) a další materiál o uprchlících a krádežích. O posledně uvedeném budu mít Dykes v jeho nadcházejícím překladu *Knihy devíti soudců* (*The Book of the Nine Judges*).

³⁵⁵⁶ Rhetorius, kap. 27-28.

³⁵⁵⁷ *Carmen* I.5 a I.7.3-9.

³⁵⁵⁸ Viz §4 Dykesova Úvodu výše a související diskuse v jeho Úvodu k *WSM*.

³⁵⁵⁹ V současné době Dykes nemá text *Sahl*ovy arabštiny, ale nepochybuje, že používá tato slova pro postup a ústup.

nemohou být výhodnými, avšak deváté může být. (Zdá se, že nikdo nechce, aby bylo třetí místo zaneprázdněné nebo výhodné).

Schmidt navrhuje interpretační rozdíl, který se jeví jako slibný:³⁵⁶⁰ (1) tím, že souvisí pouze s úhly samotnými; *Nechepsova* verze přijatá *Abú Ma'share*m a *Alcabitiem* identifikuje planety zaneprázdněné nebo výhodně nebo postupující v životě jako celku, bez ohledu na konkrétní vztah, který mají k rodákovi jako jednotlivci. To je v souladu s párováním pokroku a ústupu s doménou (viz níže), protože doména popisuje roli planety v horoskopu jako celku. Ale (2) tím, že je konfigurována na vycházející znamení - verze *Timaeus-Dorotheus* přijatá *Sahlem* -, identifikuje planety, které jsou přímo zaneprázdněné a postupují v korelaci s rodákem a jeho zájmy jako jednotlivcem.

Ze všech těchto úvah můžeme vyvodit závěr, že typ postupu a ústupu, jež používají *Abú Ma'shar* a *Alcabitius*, je založen na následujících třech pojmech: (1) zájem, angažovanost a aktivní souhlas planety s její činností, (2) její celková schopnost zůstat v životě (zejména ta úhlová místa jsou „klíčová“ a „pevná“) a (3) její celková užitečnost a výhoda primárně při výkonu svých vlastních činností a podle svého vlastního místa a vládcovství - i když ne nutně kvůli své konvenční výhodě pro rodáka, protože sektové podmínky, jako je doména, mohou být méně vhodné nebo vyvážené. Planeta je angažovaná a odhodlána (postupující) nebo méně spolehlivá a přítomná (ustupující), mimo toho, že je v dobrém stavu nebo je vyvážená ve svých odpovědnostech (doméně).³⁵⁶¹

Dykes by chtěl také poukázat na to, že tyto první tři pojmy (doména, postup, ústup) jsou všechny podmínky založené na primárním pohybu: jako ve sportovním zápase, když se soupeřící týmy střídají s míčem, planety se střídají podle svých odpovědností a kdo má kontrolu (řízení) hry v souladu s tím, jak se nebesa otáčejí: postupují a ustupují, získávají a ztrácejí

---

³⁵⁶⁰ Schmidt 2009, s. 289.

³⁵⁶¹ Texty zde jsou nejednoznačné, pokud jde o to, zda jsou míněny úhly podle celého znamení nebo kvadrantového rozdělení. Viz §4 Dykesova Úvodu výše (tzn. Úvod > Celoznakové versus kvadrantní domy).

kontrolou nad terénem, jsou agresivnější a angažovanější nebo rozptýlenější, odcházející a zjevně nejsou zapojené.³⁵⁶² Poté se zbytek našich konceptů bude týkat hlavně sekundárního pohybu nebo pohybu zvěrokruhu a toho, co planety vlastně dělají se sebou navzájem.

Závěrem *Dykes* tvrdí, že tyto první tři konfigurace tvoří skupinu označující úroveň příležitostí, odpovědnosti, schopnosti a ochoty planet (nebo lidí, které zastupují) jednat. Stejně jako může být lidem dána odpovědnost za něco (sekta), nemusí to znamenat, že jsou plně kompetentní (doména); ani to neznamená, zda aktivně a zjevně souhlasí nebo se zapojují do věcí, které znamenají (postup, ústup). Navrhuje tedy, aby planeta patřící do sekty horoskopu dostala odpovědnost za podporu života rodáka; přítomnost v její doméně (nebo ne) ukáže, do jaké míry je vyvážená a kompetentní; její stav postupu nebo ústupu ukáže, jak přímo a úplně a dobrovolně se podílí na produkci záležitostí.³⁵⁶³

III.5: Shluk (shromáždění)

Arabština: Spojení³⁵⁶⁴ (*muqārana*)

Jan, Heřman: Konjunkce, sjednocení (*coniunctio*)

Adelard: Shluk (shromáždění) (*concilium*)

Srov. řečtina: Shluk (*sunodos*)

Srov. řečtina: Společná přítomnost (*sumparousia*)

---

³⁵⁶² Je důležité mít na paměti, že jedním z rozdílů mezi úhlovými (nebo stěžejními) a kadetními místy je jejich veřejná povaha (viz *PN* 3 II.9). Úhlová a následná místa jsou více veřejná a vykazují zjevnější vlivy a zapojení; místa kadetních jsou méně veřejná a ukazují věci, které více v zákulisí. Takže i když je dvanácté kadetní nebo ustupující, neznamená to, že rodák nebude mít vůbec aktivní nepřátele, kvůli slabosti místa: spíše to znamená, že si jich nikdo tak dobře nevšimne, nebudou pracovat v zákulisí a tak dále. Pamatujte, že dvanácté místo je v averzi k ascendentu, a tak značí věci, které jsou více soukromé nebo zůstanou nepovšimnuty.

³⁵⁶³ Vynikající shrnutí Dykese.

³⁵⁶⁴ Následuje „comparison“. Srovnání, porovnání, snad i stupňování atd.

[Abbr. III.6-9] „Shromáždění“³⁵⁶⁵ znamená, že se planety setkaly v jednom znamení, zvláště pokud mezi nimi bylo méně než 15°: o kolik méně, [to] je mnohem lepší. Avšak kterákoli z nich byla na tom místě silnější;³⁵⁶⁶ její účinek bude větší. Tedy pokud jedna nebo více z nich obsadily určité stupně síly té druhé a spojily se dohromady,³⁵⁶⁷ pak budou ve svých účincích obzvláště efektivní. Pokud by však byly v různých znameních, [pak] i když jedna není příliš vzdálená od druhé, přesto se o nich nebude říkat, že jsou shromážděné.³⁵⁶⁸

[Gr. Intr. VII.5.742-61] Ale vzájemné spojení planet spočívá v tom, že lehčí je spojena s pomalejší. A přicházejí osmi způsoby: jmenovitě spojením, které má být v jednom znamení, a sedmi spojeními podle aspektu.

Proto spojení (konjunkce) v jednom znamení je, že by dvě planety by se pohybovaly v přímém pohybu v jednom znamení, a jedna z nich lehčí v pohybu je v menším stupni než ta pomalejší. Pak, dokud lehčí v pohybu zůstane v menších [stupních], než ta pomalejší, bude směřovat ke konjunkci, přes jednotu znamení. A jakmile s ní byla v jednom stupni a minutě, zdokonaluje to vlastní spojení s ní.

A začátek síly konjunkce v jednom znamení³⁵⁶⁹ (a ráz povahy spojených) je, pokud mezi nimi bylo 15°. A o kolik více se jedna z nich přiblížila ke druhé, bude spojení o to silnější, dokud se nepřipojí. To bude, pokud budou v jednom znamení.

Pokud se však nacházely v různých znameních a bylo mezi nimi jen málo stupňů, není tato konjunkce považována za tutéž konjunkci, která se objevuje v jednom znamení, ale budou svou povahou kompletovány slabou tvářností.³⁵⁷⁰

---

³⁵⁶⁵ Nebo také shluk.

³⁵⁶⁶ Ar. „sama o sobě“.

³⁵⁶⁷ To se týká v jejích orbisech: viz výše, II.6

³⁵⁶⁸ To by byl spojovací aspekt: viz další část. Viz také II.6 o orbisech mimo znamení.

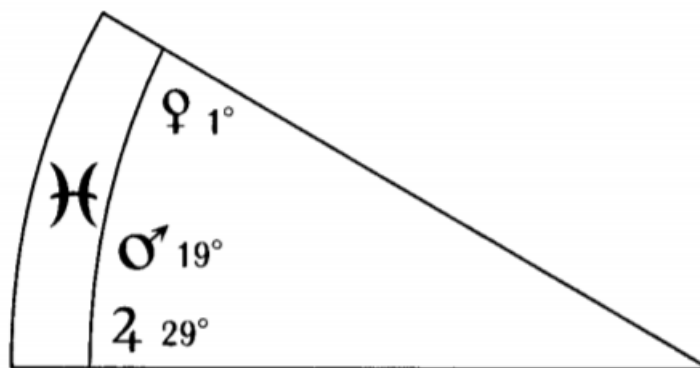
³⁵⁶⁹ Jinými slovy, shluk je již v platnosti, pokud jsou ve stejném znamení; ale nebude to mít speciální sílu míchání planety až do orbisu vzdáleného alespoň 15°.

³⁵⁷⁰ Viz podobné prohlášení v II.6 výše.

A pokud byla jedna planeta spojena s mnoha planetami v různých stupních a byla lehčí než ony, je spojena nejprve s tou, která je k ní blíže.

[*Alcabitius* I.18b] A pokud byly dvě planety v jednom znamení, říká se o nich, že jsou „sdruženy“.

[*BW* VIII.104] Spojené planety [jsou] jako dva lidé, jež jsou v přátelství.

Planety shromážděné ve stejném znamení a do 15°

Dykesův komentář

Tato a několik následujících definic tvoří velmi důležitou druhou skupinu v tradiční astrologii: skupina aspektů a svědectví. Zde začínáme pozorovat velmi úzké spojení mezi helénistickým a persko-arabským pojetím, které, jak se zdá, v pozdější latinské a renesanční astrologii slábne. Pomocí „shromáždění“ začneme rozlišovat jak vztahy stejného znamení, tak vztahy mezi různými znameními, a vztahy uvnitř stejného znamení. V helénistických textech existují tři způsoby, jak mohou být planety ve stejném znamení spojeny: (1) jednoduše tím, že jsou ve stejném znamení, (2) tím, že jsou do 15° od

sebe navzájem, a (3) tím, že jsou do 3° navzájem. Raní arabští astrologové rozpoznají všechny tři způsoby,³⁵⁷¹ i když obvykle nahrazují orbisy nebo jsou ve stejné vazbě pro (3). Ale později latinská a renesanční astrologie nesměřuje k důslednému rozlišování nebo rozpoznávání (1) a (2) a rozhodně inklinuje k planetárním orbisům pro (3). Na obrázku výše jsou všechny tři planety seskupeny ve stejném znamení, ale pouze Mars a Jupiter jsou ve shluku v rozmezí 15°.

Přímý slovníkový význam arabského *muqārana* je upřímně sám o sobě dost zvláštní: co to znamená, když říkáme, že dvě planety ve stejném znamení mají „srovnání“? Termín se stane jasnějším, pouze když se podíváme na jeho kořen slovesa *qarana*, což znamená nejen (1) spojit nebo sjednotit, ale (2) spojit a vyvolat mezi dvěma věcmi a také implikovat (3) přátelství a vzájemné vztahy.

Podobně, i když latinské *coniunctio* znamená připojit nebo spojit, jeho slovesný kořen *coniungo* znamená spojit dvě věci nebo použít nebo provést dvě činnosti současně, a také implikuje pouta přátelství a známosti. S sebou nese také zajímavý význam navázání komunikace mezi lidmi.

Adelardovo concilium nebo „shromáždění“ má nejbližší shodu s řeckým „shromážděním“ (což také označuje spolucestující) a naznačuje skupinu lidí, kteří společně pracují a diskutují o společném projektu.

Dykes má svůj vlastní pocit, že nejlepšími latinskými slovy pro zachycení těchto myšlenek by byla *associatio* (sdružení) nebo dokonce *sodalitas* (společnost, společenství). Co však všechna tato slova zachycují, je pocit společného jednání nebo podobnosti účelu mezi planetami, ale volnějším způsobem, než-li blízký rozsah 3° nebo orbisu. A to je možná místo, kde přichází arabská představa „srovnání“, protože srovnání naznačuje hledání podobnosti mezi dvěma zjevně odlišnými věcmi na základě nějakého třetího standardu. V tomto případě se znamení obsazené dvěma (nebo více) planetami chová jako jejich společný základ a prostředek pro srovnání a poskytuje kontext pro uvolněnou společnou akci.

---

³⁵⁷¹ Všimněte si, že Masha'allah uznal rozsah 3° rozsah in BA II.10.

Lze si představit zaměstnance ve stejné společnosti, kteří však pracují na různých odděleních: nemají úzké osobní vztahy, přestože souhlasí ve snaze prosazovat obecnou agendu společnosti jako celku. Jen tak možná planety, které jsou shromážděny, přispívají společně k tomu, co znamenají domem, ale bez druhu blízkého a důsledného partnerství a přímosti (nebo snad dokonce vědomí), jaké by někdo mohl očekávat od blízkého tělesného spojení.

III.6: Aspekt nebo pohled

Arabština: Pohled (*nazar*)

Jan: Aspekt (*aspectus*)

Heřman, Adelard: Zřetel (*respectus*)

Srov. řečtina: Svědectví (výpověď), vydávat svědectví (*marturia, epimartureo*)

Srov. řečtina: Pravý, levý (*dexios, euonumos*)

III.6.1: Aspekty, a definovány vpravo / vlevo

[*Abbr.* III.10-12] Existuje však sedm pohledů (a osmý [je], když se setkají v jednom [znamení]): dva hexagonální (jeden vpředu, druhý vzadu), dva trigonální (jeden vpředu, druhý vzadu), dva tetragonální (jeden vpředu, druhý vzadu), konečně [je] jeden naproti. Proto hexagonální pohled vytváří poloviční přátelství, tetragonální nechutí, avšak trigonální

nejvyšší přátelství, opačný zlovolnost. Avšak třetí znamení a čtvrté a páté jsou považována „nalevo“, ale deváté a desáté a jedenácté „napravo“.³⁵⁷²

[Gr. Intr. VII.5.722-41] Ve skutečnosti se aspekt planety dostává do známých znamení, jimiž jsou těchto sedm znamení: a sice třetí od ní, čtvrté, páté a sedmé, deváté a desáté a jedenácté. A dívá se na všechny stupně celého znamení, a vše, co je v nich (planety a Části (Losy), a tak dále).

A aspekt k jakémukoliv stupni těchto znamení bude silnější do té míry, která byla blíže v afinitě ke stupni znamení o číslo: jako 60 a 90 a 120 a 180 stejných stupňů.³⁵⁷³ Ale kdyby to bylo daleko od těchto stupňů v aspektu, tento aspekt by byl slabší. Avšak aspekt k jedenáctému znamení a třetímu od něj je sextilní aspekt a k desátému, a ke čtvrtému od něj je kvadratura, a k devátému a pátému znamení od něj je trigon. Avšak sedmé od něj je opozici.

Dívá se však na deváté a desáté a jedenácté znamení zprava;³⁵⁷⁴ avšak dívá se na třetí, čtvrté a páté zleva.³⁵⁷⁵ Proto jsou v těchto oblastech aspekty sedmi planet ke znaméním a ke všem věcem v nich a dívají se na sebe.

Ale znamení, která nemají aspekt, jsou čtyři: to znamená druhé od něj, šesté a osmé a dvanácté.³⁵⁷⁶ A počet stupňů těchto čtyř znamení je 120°, v návaznosti na množství aspektu trigonu.³⁵⁷⁷

---

³⁵⁷² Dykes mírně upravil latinu, aby objasnil směr aspektů: pokud by planeta byla v Beranu, její levý nebo zlověstný aspekt by byl vržen do třetího, čtvrtého a pátého znamení (Blíženci, Rak, Lev); její pravé nebo zlověstné aspekty by byly vrženy do jedenáctého, desátého a devátého znamení (Střelec, Kozoroh, Vodňák). Tento odstavec nejenže definuje pravé a zlověstné aspekty, ale zdůrazňuje, že se nepoužívají aspekty mimo-znamení.

³⁵⁷³ Ve smyslu z toho výchozího znamení.

³⁵⁷⁴ Často se jim říká aspekty „dexter“ (lat. *dexter*, „pravý“).

³⁵⁷⁵ Často se jim říká aspekty „sinister“ (lat. *sinister*, „levý“).

³⁵⁷⁶ Tato místa jsou „v averzi“ k jakémukoli znamení, které zvažujeme.

³⁵⁷⁷ Toto je prvních několik „120°“, se kterými se setkáme.

[*Alcabitus* I.18a] O pohlížení.³⁵⁷⁸ O znameních se dokonce říká, že se na sebe dívají: toto je [to], že se každé znamení dívá na třetí před sebou a na třetí po něm (což je jedenácté), a tento aspekt se nazývá sextilem a to je aspekt úcty.³⁵⁷⁹ A dívá se na čtvrté před ním a na čtvrté za ním (což je desáté), a tento aspekt se nazývá tetragonálním paprskováním, jeden ze sváru a středního nepřátelství. Rovněž se dívá na páté znamení před ním a na páté za ním (což je deváté) a tento aspekt se nazývá trigonálním paprskováním a je aspektem shody.³⁵⁸⁰ Dokonce se dívá na sedmé opozici a je to aspekt nepřátelství. A pokud se planety nacházely v těchto znameních, které se na sebe navzájem tak aspektují, říká se, že se na sebe dívají: to je pohled.³⁵⁸¹

[*Alcabitus* I.18c] Když je planeta v nějakém znamení, její paprsky budou v těch znameních, které se dívají na toto znamení, ve stejném stupni a minutě.

[*BW* VIII.105] Ta, jež na sebe hledí sextilním aspektem, [jsou] jako dva lidé, kteří společně hledají³⁵⁸² přátelství.

[*BW* VIII.106] Ale trigonovým aspektem, jako dva lidé, kteří jsou si rovni v povaze.

[*BW* VIII.107] Ale kvadraturou, jako dva lidé, kteří hledají vládu každý pro sebe.

[*BW* VIII.107] Pokud jsou v opačném aspektu,³⁵⁸³ stejně jako dva lidé, kteří mezi sebou silně bojují.

---

³⁵⁷⁸ Nebo pozorování.

³⁵⁷⁹ Nebo „přátelství“, arabština.

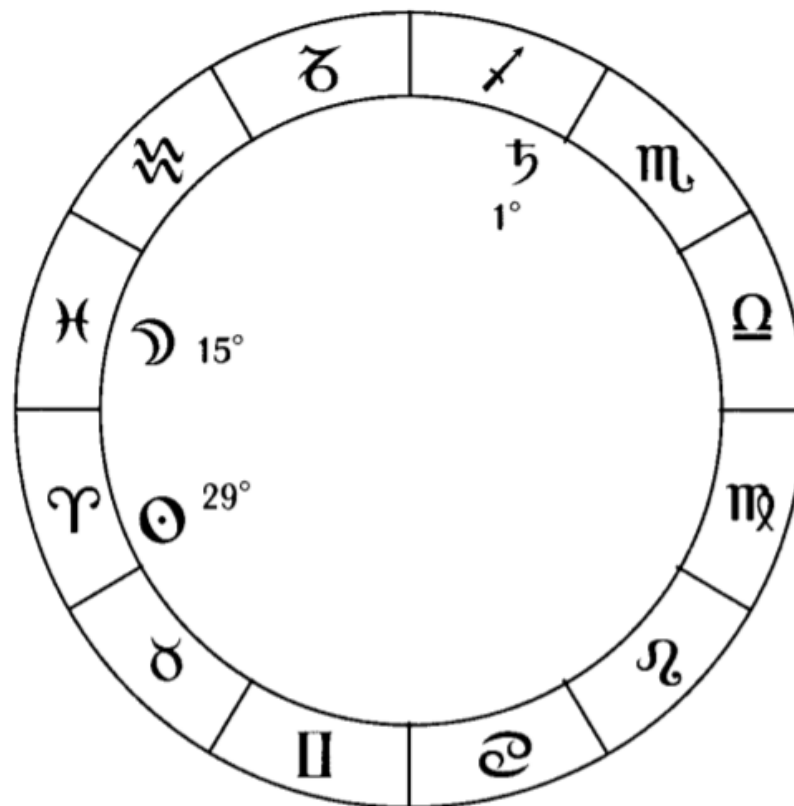
³⁵⁸⁰ Nebo „kompatibilita“, arabština.

³⁵⁸¹ Všimněte si, že *Alcabitus* definuje aspekty pouze z hlediska konfigurací celého znamení, nikoli přesnými stupni nebo orbisy.

³⁵⁸² Čtení *petentes za potentes*.

³⁵⁸³ Tj. v opozici.

Saturn pozorující Lunu a Slunce³⁵⁸⁴

³⁵⁸⁴ V této figuře Luna i Slunce pohlíží na Saturn směrem doprava; Saturn pozoruje Lunu a Slunce nalevo; Slunce a Luna se navzájem nevidí.

III.6.2: Thema mundi a aspekty

[*Mathesis* III.1.1-2] A tak ti, kdo následovali *Asklépia* a *Hanubia*³⁵⁸⁵ (jimž nejmocnější božská moc *Merkuru* svěřila tajemství této vědy), chtěli, aby se toto stalo rodným schématem světa...³⁵⁸⁶ A tak chtějí, aby osudy lidí byly uspořádány podle této nativní tabulky a podle těchto podmínek hvězd a podle toho, jak vydávají svědectví o této nativní tabulce,³⁵⁸⁷ a podle těchto úvah, stejně jako je to obsaženo v *Asklépiově* knize, která se nazývá *Myriogenesis*, takže se zdá, že vůbec nic v jednotlivých nativních schématech lidí není cizí této rodné tabulce světa.

[*BOA* II.2.13] A říká se, že sextilní aspekt je dobrým aspektem a je to aspekt středního (ale ne úplného) přátelství a shody. A říká se o něm, že je to aspekt středního přátelství, protože je vykreslen z Venuše a ze světél, protože domicily Venuše mají domicily světél sextilním aspektem, jak bylo řečeno výše... A o kvadrurním aspektu se říká, že je mírně špatný, a je to aspekt středního nepřátelství a sváru, ale ne úplného [druhu]. A říká se o něm, že je to aspekt středního nepřátelství, protože je vykreslen z Marsu a ze světél, protože domicily Marsu aspektují domicily světél kvadrurním aspektem, jak bylo řečeno výše... Avšak trigonový aspekt je považován za dobrý aspekt a je to aspekt dokonalého přátelství, dokonalé dohody a úplné dobroty. A říká se, že je to aspekt dokonalého přátelství a dohody, protože je vykreslen z Jupitera a ze světél, protože domicily Jupitera aspektují domicily světél trigonovým aspektem...³⁵⁸⁸ Avšak aspekt opozice je považován za aspekt zlý a je to aspekt extrémního nepřátelství a extrémní zloby a extrémního nesouhlasu. A o takovém aspektu se říká, že je extrémního nepřátelství, protože je vykreslen ze Saturnu a ze světél, neboť Saturnovy domicily aspektují domicily světél opozicí.³⁵⁸⁹

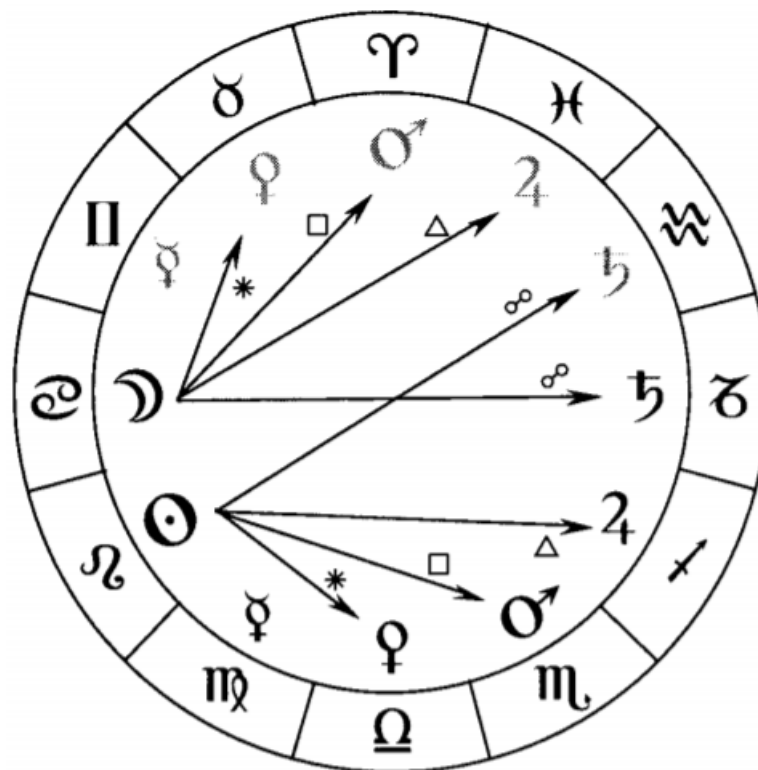
³⁵⁸⁵ Anubio.

³⁵⁸⁶ Viz obrázek níže. Planety v černé barvě představují pozici planet v tomto nativní m horoskopu světa (Thema Mundi). Firmicus uvádí, že planety byly každá ve vzdálenosti 15-ti stupňů od svých příslušných znamení, což pro naše účely zde není důležité.

³⁵⁸⁷ Nebo „podle svědectví, která vydávají k této nativní tabulce“, *testimonia quae huic geniturae perhibent*.

³⁵⁸⁸ Resp. jsou v trigonu.

³⁵⁸⁹ Resp. jsou v opozici.

Thema mundi a aspekty

Dykesův komentář

Arabské *nazar*, stejně jako jeho kořenové sloveso *narzara*, označuje na jedné straně „dívat se“, „uvažovat“. Má však také konkrétnější právní a intelektuální význam rozhodování mezi věcmi, porovnávání mezi nimi a dokonce soudní spor. Existuje také smysl, že dvě planety ve znameních, která jsou konfigurována navzájem, mají určitý druh rovnosti a korespondence, stejně jako arabské slovo pro shromáždění výše mělo co do činění se „srovnáním“.

Latinská *aspectus* a *respectus* také znamenají všímat si, dívat se, obracet něčí mysl k něčemu nebo projevovat zájem. Na rozdíl od shromáždění ve stejném znamení (které ukazuje volnou podobnost účelu) naznačují aspekty nebo pohledy³⁵⁹⁰ aktivní zájem a pozornost. Ale člověk by se mohl zeptat, jak pouhý pohled na něco může znamenat důležitý nebo soustředěný vztah: koneckonců, pouhý pohled se zdá být spíše pasivní. *Dykes* má pocit, že aspektování nebo pohlížení³⁵⁹¹ jsou podobné, jako když politici v kampani říkají, že najdou řešení po „pohledu“ na všechno. Aspektování nebo pozorování celým znamením (čím blíže je stupeň, tím lépe) je jako planety, které si navzájem věnují pozornost a vytvářejí vztah, i když to neznamená společný účel (shromáždění) nebo pevné partnerství (spojení).

Tyto definice aspektování nebo dívání se dobře zapadají do starověkých definic „svědka“ nebo „svědectví“,³⁵⁹² které konkrétně poukazují na to, že takové svědectví může být celé znamení samotné nebo v přesném stupni. Arabské definice ve skutečnosti zahrnují všechny tři řecké pojmy, které definují jeden aspekt: rozdíly mezi znamením a přesným stupněm, co znamená každý typ konfigurace (čtverec, opozice atd.), a rozdíl vpravo-vlevo.

Robert Schmidt nedávno argumentoval, že svědectví vyžaduje, aby formující planety ve skutečnosti dokončily své spojení s přesným stupněm dříve, než opustí své vlastní znamení.³⁵⁹³ Řecká i arabská tradice by jistě kladly důraz na uplatňování aspektů, které jsou aplikacemi, zejména v horárním kontextu; ale *Dykes* nesouhlasí se *Schmidtovým* výkladem. Naneštěstí zde *Dykes* nemůže řešit všechny podrobnosti a nuance, které jsou obsaženy v jeho uvažování, ale jeho současný názor je takový: řecké texty hovoří o „být svědkem“ nebo svědectví nejprve velmi obecným pojmem (pokrývající jak samotná znamení, tak stupně), a pak upřesněním adresováním podrobností, jako jsou vztahy stejného znamení (shluk)

---

³⁵⁹⁰ Přeneseně snad i pozdravy.

³⁵⁹¹ *Dykes* se nepokouší rozhodnout absolutně mezi těmito dvěma pojmy, které jsou v latinské literatuře dobře doloženy. Na jedné straně je „dívat se“ pravé anglické sloveso, které lépe nese konotace (na pohled, utváření názorů); ale zatímco „aspekt“ ve skutečnosti není sloveso, astrologové jej po staletí používají jako sloveso a podstatné jméno, a *Dykes* se zdráhá trvat na jeho změně.

³⁵⁹² *Schmidt* 2009, s. 127-29 a 139.

³⁵⁹³ *Ibid.*, s. 130-31.

versus rozdílné znamení (aspekt), a rozdíl mezi vzdálenými,³⁵⁹⁴ uzavírajícími aplikacemi, a separačními vztahy (viz níže). I když je pořadí u arabských autorů trochu pozměněno, objevuje se zde stejný základní přístup: zaprvé, *Abú Ma'shar* a *Alcabitius* se zabývají vztahy stejných znamení (shromáždění); pak se zabývají obecně odlišnými zodiakálními figurami (aspekt) a rozlišením pravý-levý; v další části se budou zabývat těsným spojením mezi planetami ve stupních (shluk, spojení). Planety jsou tedy svědky nebo svědčí jedna druhé jednoduše tím, že jsou ve znameních, i když neexistuje aplikující spojení podle stupně; ale jak interpretujeme jejich vztah, bude nakonec záviset na tom, zda se planeta aplikuje (a jak blízko je uzavření), nebo se separuje a co se stane poté.³⁵⁹⁵

III.7: Spojení

Arabština: Spojení (*'ittisāl*)

Jan: Spojení / konjunkce (*coniunctio*)

Heřman (1) a Adelard: Aplikace / připojení³⁵⁹⁶ (*applicatio*)

Heřman (2): Poutání (*ligatio*)

Srov. řečtina: Spojování (*sunaphe*)

Srov. řečtina: Připevnění, adherence (*kollēsis*)

---

³⁵⁹⁴ Nebo také dalekými.

³⁵⁹⁵ Některá díla v arabském jazyce také hovoří o vládnutí planety nad znamením jako o formě „svědectví“ v něm, ale to je jiný kontext.

³⁵⁹⁶ Snad i „připevnění“.

III.7.1: Spojení délkou

[*Abbr.* III.13] Jedna aplikace je v délce, druhá v šířce.

[*Abbr.* III.14] Jedna aplikace délky [je] však ve stejném znamení, druhá v jiném. Avšak ta, který je v různých, jedna je bez pohledu,³⁵⁹⁷ druhá s pohledem (ať už hexagonální nebo tetragonální nebo trigonální). Ať už to však byla jakákoli, dosáhne-li toho, jehož úzce sleduje, je to již konec aplikace.

[*Gr. Intr.* VII.5.795-05] Spojení aspektu podle délky je však v případě, že by ve znameních byly planety, které se na sebe dívají (a to od sextilního aspektu nebo z trigonu, nebo z kvadrurního aspektu nebo opozice). A pokud by tomu tak bylo, a ta rychlejší by samozřejmě směřovala ke konjunkci pomalejší, dokud ta rychlá ve svém vlastním znamení není v takovém stupni a minutě jako pomalejší planeta ve znamení, ve kterém je. A pokud by byly stejné, je její konjunkce zdokonalena.

Ale počátek síly konjunkce aspektu je, pokud by mezi oběma planetami bylo 12°. A o kolik více se jedna z nich přiblížila ke své společné³⁵⁹⁸ podle aspektu, bude pro ni silnější.³⁵⁹⁹

[*Alcabitus* III.11a] Ale stav planet vůči sobě je takový. Existuje spojení: to je, pokud se na sebe dívají dvě planety ve dvou znameních a ta lehčí ve svém vlastním znamení je v méně stupních než ta těžší ve svém znamení a mezi nimi je 6° nebo méně:³⁶⁰⁰ pak by ta lehčí směřovala ke spojení té těžší. A pokud byly jejich stupně stejné, spojení je zdokonaleno. A pokud to překročí, bude to separací.³⁶⁰¹ Toto spojení se nazývá spojení v délce.

---

³⁵⁹⁷ Dykes věří, že Abú Ma'shar mluví o vztazích, které nejsou založeny na aspektech, ale spíše na tom, že mají stejný vzestup atd.: viz I.9 výše a III.25 níže.

³⁵⁹⁸ Resp. „ke svému společníkovi“.

³⁵⁹⁹ Viz další materiál o orbisech a aspektech v II .6.

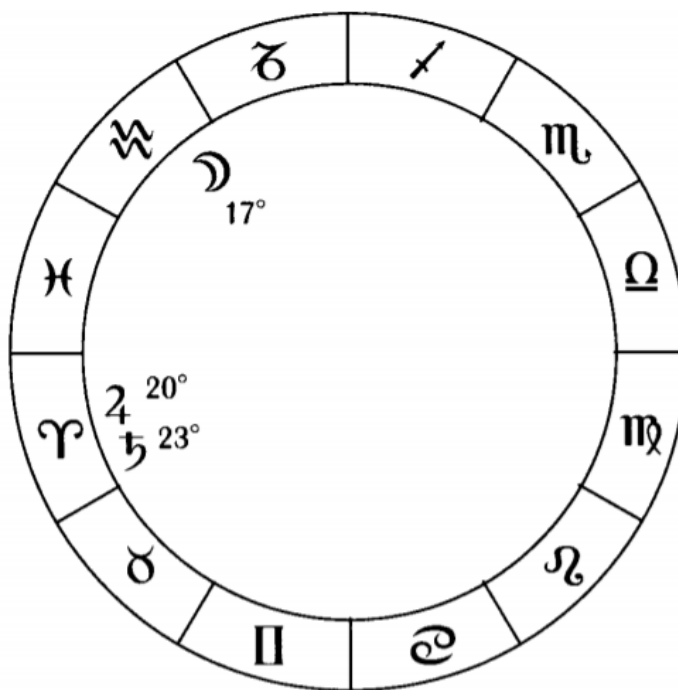
³⁶⁰⁰ Podle Schmidta (2009, s. 162) tento šestistupňový interval pochází v originálu od Olympiodora.

³⁶⁰¹ Tzn. po partile konjunkci, kdy rychlejší planeta směřuje dále.

[BA II.10] Krom toho se říká, že se jedná o [tělesnou] aplikaci, když lehká, o které se tvrdí, že se aplikuje, stála stranou od té těžší, na níž se aplikuje, o 3°, a těsně před ní, nebo by byla v pohledu stejné [hvězdy] z trigonu nebo tetragonu nebo hexagonu nebo opozice o [tento] počet stupňů.

[BW VIII.3] Spojení nebo aspekt Luny s planetou znamená vše, co bude, a vše, v co dotazující doufá. A kdyby měla tato planeta štěstí, [bude] dobrá; ale pokud je slabá, špatná.

[BW VIII.99] Aspektování: jako když člověk vidí, co chce.

Luna se připojuje k Jupiterovi, Jupiter se připojuje k Saturnovi

III.7.2: Spojení šířkou

[*Abbr.* III.15-19] Avšak jeden [druh] aplikace podle šířky přichází ve stejném znamení, druhá v jiném. [Ve stejném znamení musí být ve stejném stupni délky a ekliptické šířky].³⁶⁰² Avšak tím,³⁶⁰³ jež se stane v jiném, je [opozice], když jedna stoupá na sever [a] druhá sestupuje na sever; jiný druh, když jedna stoupá na jih, druhá sestupuje ve stejné oblasti; další,³⁶⁰⁴ když jedna stoupá na sever, druhá sestupuje na jih nebo naopak. Ale tato aplikace se stane, když ta, která je vzdálenější od dráhy Slunce, aplikuje svůj vlastní pohyb na tu bližší.³⁶⁰⁵ Jakmile k tomu dojde, aplikace je již ukončena.

[*Alcabitus* III.11b] Spojení v šířce však spočívá v tom, že dvě planety by byly spojeny délkou, a pokud by jejich spojení bylo spojením, jejich šířka by byla stejná (tj. v jednom směru).³⁶⁰⁶ A pokud by spojení bylo od opozice, jejich šířky by byly stejné: takže šířka jedné stoupá na severu a šířka druhé klesá na severu.³⁶⁰⁷

Ale kdyby to bylo něco jiného než [takové] spojení,³⁶⁰⁸ bude to,³⁶⁰⁹ jestliže jedna bude stoupat na sever a druhá klesat na jih.

Dykesův komentář

Všechna tato arabská a latinská slova mají základní význam: spojit dvě odlišné věci do blízkého vztahu, spojit je nebo připojit k druhé. To platí dokonce i pro anglickou verzi „aplikace“, která naznačuje, že se něčemu musí čelit. Kromě toho

---

³⁶⁰² Přidání založené na arabštině.

³⁶⁰³ Tedy druhem aplikace.

³⁶⁰⁴ Tj. další aspekty.

³⁶⁰⁵ Arabské a další rukopisy mají planetu s menší šířkou, která se pohybuje směrem k planetě s větší šířkou.

³⁶⁰⁶ To znamená, že na stejné straně ekliptiky.

³⁶⁰⁷ Jan přidává: „nebo že jedná stoupá na jihu a druhá klesá na jihu“, přesně jak říká *Abbr.*

³⁶⁰⁸ Burnett to bere jako spojení v šířce coby nějaký jiný type aspektu.

³⁶⁰⁹ V návaznosti na arabštinu a vynechání „aplikační konjunkce délkou a nikoli šířkou“.

tyto pojmy také naznačují užší vztah než pouhé vytváření aspektů nebo shromažďování: *'ittisāl* a *coniunctio* znamenají zejména přenos a komunikaci informací a *coniunctio* také znamená dát několik věcí do jedné spojitě struktury. Aplikační (spojení) tedy vytváří více soustředěnou asociaci a směr a stíhání mezi dvěma planetami, než je tomu u shromažďování nebo vytváření aspektů.

Je politováníhodné, že arabština na rozdíl od řečtiny nerozlišuje spojení uvnitř stejného znamení (*kollēsis*) od spojení v různých znameních (*sunaphe*). To znamená, že v jakémkoli textu nemusí být jasné, zda autor myslí na jedno nebo druhé - nebo to, zda mu záleží na tom, zda je to jedno nebo druhé.

Rozdíl v rozsahu stupňů si zaslouží trochu komentáře. Všimněte si, že *BA Masha'allaha* přesně hlásí řecký rozsah 3°, ale v době *Abú Ma'shara* se toto stane 12°, přičemž *Alcabitius* zjevně dochází k závěru, že s intervalem 12° dostane každá planeta standardizovaný orbis 6°. Samozřejmě v pozdější tradici se tato spojení těla nebo aspektu stávají zvláštními pro orbisy každé jednotlivé planety. Jiné texty říkají, že spojení ve stejné hranici jsou obzvláště důležitá.³⁶¹⁰

III.8: Nevšímavost³⁶¹¹ a separace

Arabština: Odvrácení, odklonění, nerespektování (*insirāf*)

Jan, Heřman: Rozdělení nebo oddělení (separace) (*separatio*)

Adelard: Zanedbávat nebo ignorovat (přehlížet atd.) (*neglectio*)

Srov. řečtina: Padající, odtékající (*aporroia*)

Srov. řečtina: Překračující (*parallage*)

---

³⁶¹⁰ Viz například III.8 a II.6.

³⁶¹¹ Nebo také přehlížení, nebo nebrat v úvahu.

[Abbr. III.20] Přehlížení je, když aplikace délky nebo šířky končí, rychlejší překračuje³⁶¹² pomalejší a ignoruje ji.

[Gr. Intr. VII.5.762-80] A když lehčí projde pomalejší o jednu minutu nebo méně, je již od ní separována. Pokud by však planeta byla separována od jiné konjunkcí, která se ocitne v jednom znamení, a nebyla by spojena s jinou, jedna z nich by měla povahu svého společníka, pokud by byla ve znamení, v němž jsou ve spojení. A tvářnost jejich povahy bude silnější, pokud budou v jedné hranici a nebudou ještě protaženy o množství jedné poloviny těla³⁶¹³ té, jež byla menší ve stupních. A pokud jedna z nich vyšla z hranice, ve které byly spojené, bude to pro jejich ráz slabší. A pokud navíc bylo jejich prodloužení větší než množství poloviny orbisu každé z planet, bude to pro jejich povahu slabší. Ale pokud se s ní setkala jiná planeta, zatímco byla separována od [té pomalejší], než vyšla z hranice, ve které byly shromážděné, nebo než byla prodloužena od první planety množstvím poloviny orbisu té menší ve stupních, lehčí planeta bude v povaze obou planet, totiž té, ke které je připojena, a té, ze které je separována. A jakmile byla separována od druhé planety orbisem, její stav s ní bude jako její stav s první planetou, která byla od ní separována.

[BA II.16] Proto, když se nějaké hvězdy navzájem spatřují menším počtem stupňů,³⁶¹⁴ posuzují to, co se týče, jako účinné. Pokud ony a ten aspekt překročí hranice, nastane otřes.³⁶¹⁵

[BW VIII.4] Separace Luny od planety znamená, co je minulost; a pokud by byla separující se od konjunkce nebo aspektu dobroděje, bylo přítomno dobro; ale pokud je špatná, zlo.

[BW VIII.100] Separující planeta je jako ten, kdo želí věci.³⁶¹⁶

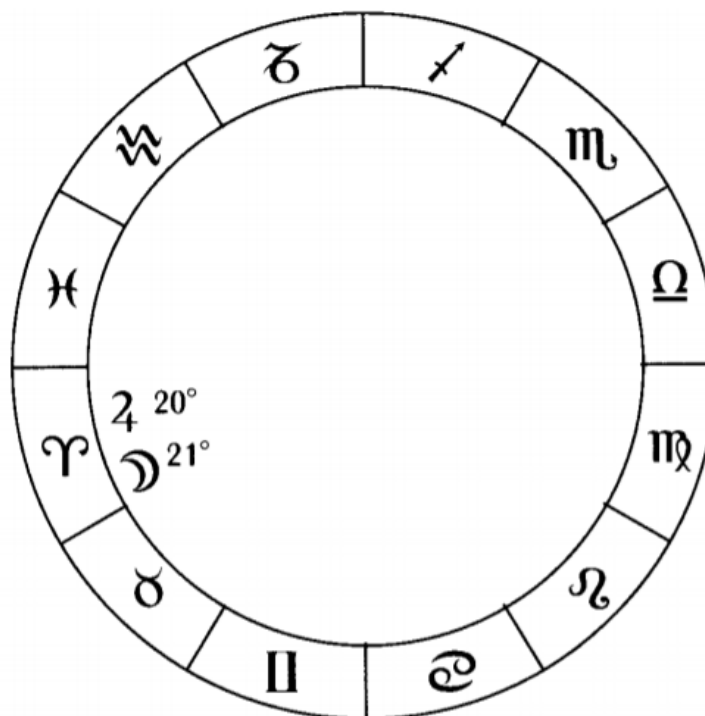
³⁶¹² *Transierit*. Tato latinská slovesa také nesou konotace opuštění někoho.

³⁶¹³ Tj. orbis.

³⁶¹⁴ Pravděpodobně 3 stupně.

³⁶¹⁵ *Quassatio*. Jinými slovy, oddělující aspekty jsou v určitém smyslu „vratké“ („nejisté“).

³⁶¹⁶ Epstein uvádí: „měnění názor“, což je také vhodné.

Luna přehlíží³⁶¹⁷ / separuje se od Jupitera

Dykesův komentář

Tímto termínem začíná třetí skupina definic, které definují základní nedostatek spojení. Na první pohled „ignorování“ nebo „separace“ nebo „rozdělování“ stojí jednoduše, na rozdíl od výše uvedených „pohledů“ a „připevnění“. Ale ve skutečnosti tyto termíny a texty naznačují hlubší významy a výslovně zavádějí zajímavý řecký termín, který jinak nedefinoval *Abú Ma'shar* nebo *Alcabitus*. Nejprve se podívejme na tyto pojmy a jejich důsledky.

³⁶¹⁷ *Disregarding*. Nevšímavost, lhostejnost.

Arabské *insirāf* má jako své sloveso kořen *sarafa*, což znamená odvrátit se od, zejména odvrátit pohled od něčeho: všimněte si jazyka aspektu pohledu a pozornosti. Znamená to také ignorovat, opustit nebo se vzdát, propustit a jednat nezávisle.³⁶¹⁸ Nakonec to znamená způsobit odklonění vody z jejího toku.

Adelard používá neobvyklý termín *neglectio*, který na povrchu jednoduše znamená „zanedbávání“, ale jeho slovesný kořen *neglego* má konkrétnější význam ignorovat, přehlížet, nedělat s nějakou věcí nic, a zejména neprojevat řádné dodržování nebo úctu k nějaké povinnosti. Dáme-li tyto pojmy dohromady s arabštinou, zjistíme, že oddělující se planeta opouští a ignoruje druhou planetu, jedná nezávisle a věnuje pozornost něčemu jinému. To okamžitě naznačuje konkrétnější interpretace horoskopů, než jen to, že dvěma planetám nyní chybí spojení. Například pokud dvě planety znamenají partnery ve vztahu, pak separovací aspekt mezi nimi ukazuje aktivní zanedbávání nebo ignorování nebo jeden partner už nevěnuje pozornost. Ignorování nebo oddělení není pouze nedostatek spojení, ale aktivní popření spojení, které již bylo potvrzeno.

Musíme se také zabývat Janovým slovem *separatio* („oddělení“), protože ve srovnání s „ignorováním“ to nevypadá dobře s bohatými významy předchozích konfigurací: shromažďování, utváření vztahu, komunikace atd. Ve skutečnosti se *separatio* - spolu s *Hugovým* odkazem na „překročení hranice“ ve výňatku z *BA* - přímo zabývá jinou řeckou definicí, která zde není uvedena. Poté, co definovali svědka nebo svědectví a poté pravý a levý aspekt, řečtí autoři jako *Antiochus* a *Porfyrios* a *Rhetorius* definovali *parallage*, což znamená „přejítí“.³⁶¹⁹ Při řešení této definice *Robert Schmidt* nedávno dospěl k závěru, že „překročení“ se týká konkrétně aspektu opozice.³⁶²⁰ Když totiž jedna planeta protne opozici jinou, změní se z pravé strany na levou, nebo naopak. Existuje však mnohem jednodušší vysvětlení, o němž se *Dykes* zmínil dříve.

---

³⁶¹⁸ Všimněte si souvislosti s konceptem planety „ve svém vlastním světle“ (II.9).

³⁶¹⁹ Zdá se, že jazyk v arabštině pochází z *Rhetoria*, protože jeho definice vynechává zmínku o „rovnoramenné linii“, společnou pro *Antiocha* i *Porfyria*. Snad i ve smyslu překročení.

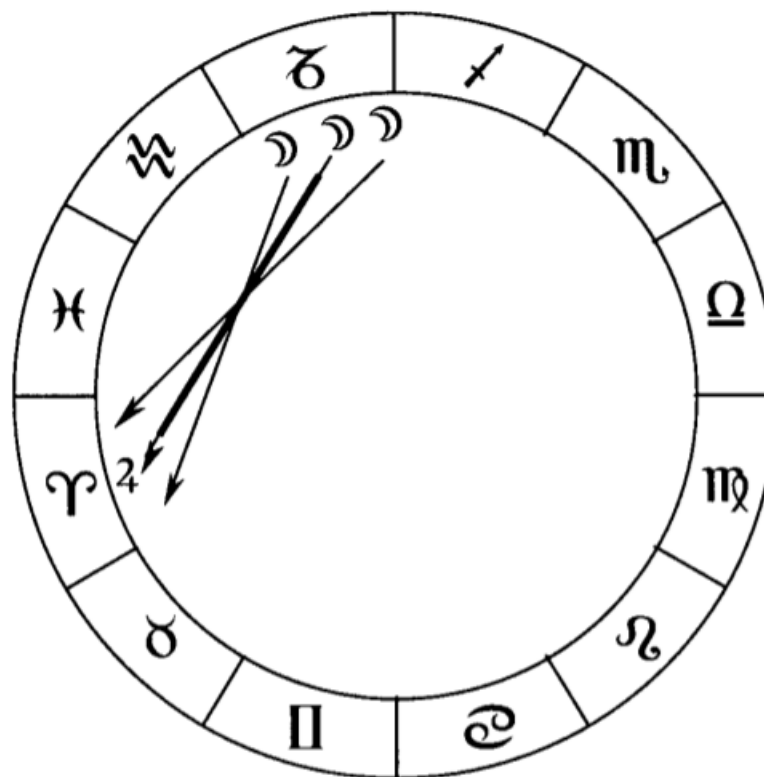
³⁶²⁰ Schmidt 2009, s. 147.

To znamená, že tyto rané definice jednoduše obecně popisují, co se stane v jakémkoli aspektu. Nejprve začínají zcela obecným popisem aspektů podle celého znamení a stupně. Poté definují pravý a levý aspekt s ohledem na polohu planety. Ale za třetí, definují „přejití“, což se stane, když (1) planeta prochází z jedné strany na druhou ve stupni přesné figury, jako je kvadratura, ale také (2), když se paprsky dvou planet přejdou³⁶²¹ přes sebe poté, co byly sjednoceny v přesném aspektu.

Uvedený diagram níže vysvětluje, co tím *Dykes* myslí. Nechť je Luna na počátku Kozoroha, aplikuje se na kvadraturu definovanou pozicí Jupitera v Beranu. (Předpokládejme, že Jupiter stojí, aby to bylo jednoduché). Ona je v aspektu celého znamení, jež bude brzy spojen se stupněm, a kvadratura bude definována jako nalevo, levá kvadratura. Ale z pohledu Jupitera je napravo (Luna) od jeho kvadrturního aspektu. Jakmile je kvadratura dokončena, přejde z bytí na pravé straně jeho kvadratury nalevo. Tento přechod však zahrnuje i jinou perspektivu. Její paprsky jsou jako linie vidění: dokud nebude aspekt zdokonalen, bude se dívat napravo od něj a on se bude dívat nalevo od ní. Když je aspekt přesný, jejich zorné čáry se budou shodovat. Okamžitě poté se jejich zorné čáry protnou a budou odkloněny opačným směrem: kvadrturní paprsek Luny se nyní otočí vlevo od Jupitera a jeho se odkloní od ní doprava.

---

³⁶²¹ Snad i kříží.

Luna přejde a odkloní se nebo se oddělí od Jupitera

Je zřejmé, že se tato představa přechodu objevuje v jakémkoli aspektu, a ne jednoduše v opozici. Ale také to ukazuje, že Janovo použití *oddělení* nebylo v nepořádku, protože zorné čáry planet se rozdělily právě v okamžiku přechodu. Jinými slovy, někteří překladatelé zdůrazňují rozptýlení pohledu a pozornosti do různých směrů, zatímco jiní zdůrazňují rozdělení samotných shodných linií.

Z toho můžeme vyvodit závěr, že arabština a latina řešily helénskou představu „přechodu“, i když to nedefinovali samostatně. Navíc tento jednodušší způsob chápání aspektů kombinuje aspekty, pravé a levé, aplikace, přecházení a oddělení způsobem, který se týká všech aspektů, nejen opozice.

III.9: Prázdného chodu

Arabština: Prázdného³⁶²² chodu (*kḥalā' al-sayir*)

Jan: Prázdna³⁶²³ / Prázdného chodu³⁶²⁴ (*vacuus cursu*)

Heřman, Adelard: Samota³⁶²⁵ (*solitudo*)

Srov. řečtina: Prázdného chodu (*kenodromia*)

[*Abbr.* III.21] Samota je, když, krátce po ignorování,³⁶²⁶ se nějaká hvězda k druhé nepřipojuje žádným z výše uvedených způsobů, ale nepřipojuje se ani k žádné [hvězdě], když je v tomto znamení.

[*Gr. Intr.* VII.5.965-67] Prázdného kurzu je, pokud by planeta byla oddělena od konjunkce jiné planety [tělesnou] konjunkcí nebo aspektem a nebyla by spojena s jinou, pokud by byla ve stejném znamení.

[*Alcabitius* III.12] A pokud je jedna planeta přehlížena druhou a není spojena s žádnou z planet, pokud je ve stejném znamení, říká se, že [její] kurz je „prázdný“.

---

³⁶²² V originálu „emptiness“. Snad by se dalo i „chod v prázdnotě“.

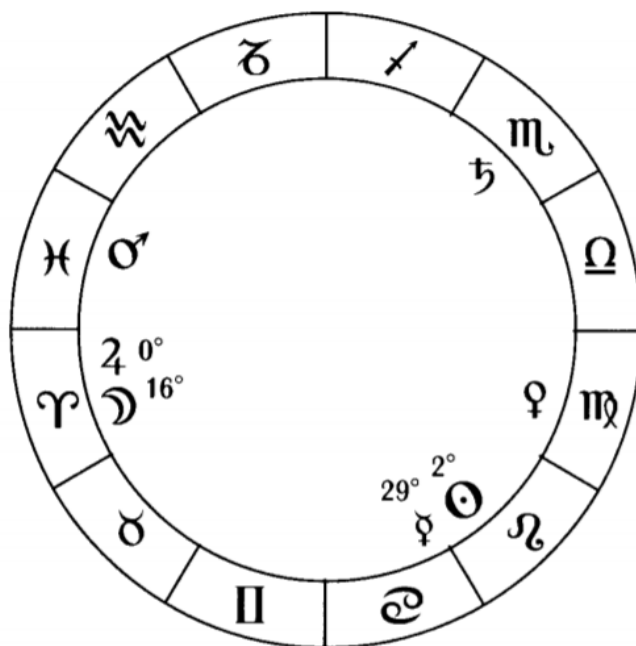
³⁶²³ V originálu „empty“.

³⁶²⁴ V originálu „void of course“. „Jdoucí na prázdno“.

³⁶²⁵ Nebo také osamělost.

³⁶²⁶ Přehlížení

[*Judgments* 6] Kdyby byla Luna v kurzu prázdná...znamená to marnost a zrušení a odvrácení se od téhož cíle a překážky od téhož záměru.

Středověký prázdný kurz

Dykesův komentář

Tuto a další definici může být zpočátku obtížné odlišit; odchyľují se také od řeckých definic v *Antiochovi*, *Porfyriovi* a *Rhetoriov*i.³⁶²⁷ Prázdnotou zde samozřejmě je zesílení ignorování nebo odloučení, kdy oddělovací (separující) planeta nedokončí spojení tělem nebo paprskem, pokud je v příslušném znamení. Definice ale nevylučuje aspekty celého znamení,

---

³⁶²⁷ Kap. 112.

jak to činí *divokost* níže. Na obrázku nahoře je Luna v kurzu prázdná nebo prochází prázdnotou, když je v Beranu: oddělila se od Slunce i Jupitera a nemůže dokončit kvadraturu s Merkurem, dokud je v Beranu, protože opustí Raka dříve, než se k němu dostane.

Arabské *ḵjalā* má několik zajímavých významů, které se odrážejí v *Hermannově* a *Adelardově solitudo* (ale nikoliv v *Janově „prázdnotě“* nebo *vacuus*): být opuštěn, opuštěný, prázdný a izolovaný. Tyto významy konkrétně odkazují na stav, ve kterém minulý stav již není a ve které existuje malá naděje, že se něco stane dál: máme tedy okamžitou interpretaci planety (zejména Luny) v takovém stavu. Skutečnost, že prázdnota platí pouze pro aktuální znamení,³⁶²⁸ je funkcí myšlenky, že aspekty a souvislosti vyžadují odpovídající vztah znamení: každé nové znamení poskytuje planetám nové příležitosti k vytvoření skutečného spojení. Planeta, která brzy vytvoří spojení v příštím znamení, má tedy nové, ale různé příležitosti, stejně jako lidé, když něco zanechají a vyrazí novými směry.

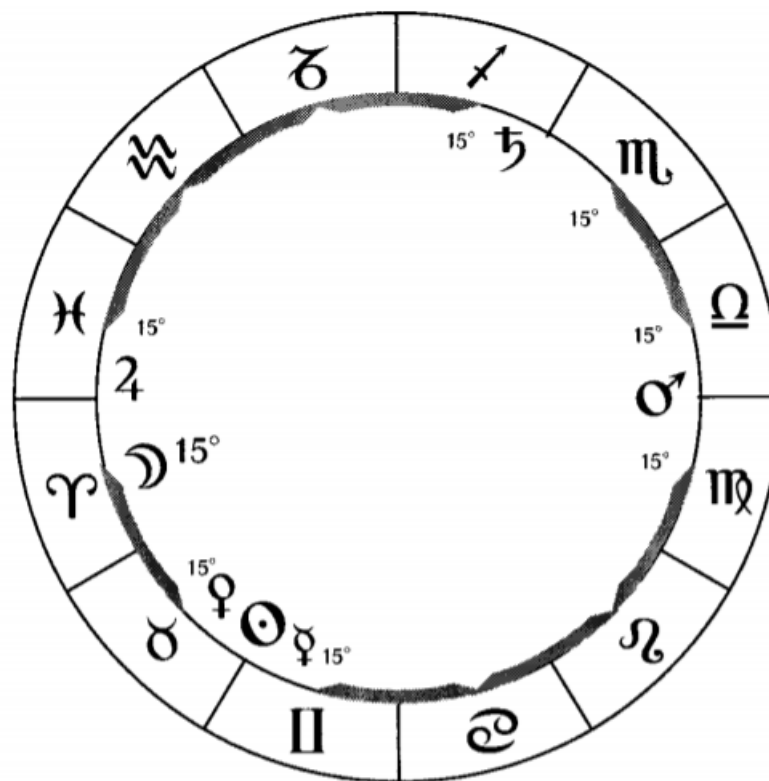
Helénistická definice prázdnoty byla přísnější (a vztahovala se pouze na Lunu).³⁶²⁹ Luna nesměla dokončit spojení během příštích 30°, bez ohledu na hranice znamení. To by skutečně bylo vzácnější než zde definovaná prázdnota. Ve skutečnosti je helénistická definice jednou z několika, které buď omezují planety na celkem 120° zvěrokruhu, nebo jim zakazují být v nich. V níže uvedeném diagramu je Luna na 15° Berana, a aby mohla mít prázdný kurz, nemůže během příštích 30° dokončit spojení pomocí těla nebo paprsku. To se může stát jen tehdy, pokud všechny ostatní planety padnou někde, kde je celkem 120° zvěrokruhu, což odpovídá čtyřem znaméním v averzi vůči stoupajícímu znamení.³⁶³⁰ Jinými slovy, všechny ostatní planety musí být v ekvivalentu dvanáctého, osmého, šestého a druhého v pořadí z pozice Luny,

³⁶²⁸ Jak již bylo zmíněno i Dykesem, původní koncept nebyl ohraničen hranicemi znamení, ale pásmem 30ti stupňů atd.

³⁶²⁹ To není úplně přesné ze strany Dykese, mnozí autoři píší, že jelikož je Luna nejrychlejší, má největší šanci být prázdná.

³⁶³⁰ To znamená, dvanácté, druhé, šesté a osmé: tato znamení nejsou konfigurována v klasickém aspektu na vycházející znamení. Dykes tedy počítá s tím, že se to týká jenom aspektů přes celá znamení. Já s tím příliš nesouhlasím. V tom případě nevím, proč by autoři psali o přesném aspektu, kdyby tím mysleli aspekty přes celá znamení.

chcete-li. Níže *Dykes* šedě označil prostory zakázané ostatním planetám, označující stupně, kde uzavřené oblasti začínají a končí. Samozřejmě, kdyby byla v nějakém jiném stupni, odpovídající zakázané oblasti by začaly jiným stupněm.

Přísnější helenistická prázdnota

III.10: Divokost

Arabština: Divokost (*wahashī*)

Jan: Divokost (*feralitas*)

Heřman: Odcizení, odloučení³⁶³¹ (*alienatio*)

Adelard: Zrušení³⁶³² (*abolitio*)

Srov. řečtina: Prázdného chodu (*kenodromia*)³⁶³³

[*Abbr.* III.22] Zrušení nastane, když planeta již byla zcela přehlížena a podstoupila samotu:³⁶³⁴ to je však zvlášť odpovídající pro Lunu.

[*Gr. Intr.* VII.5.968-76] Ale „divokost“ je, pokud je planeta ve znamení a jiná se na ni vůbec nedívá. A pokud by tomu tak bylo, nazývá se to „divokostí“. A to se stává více Luně.

[*Alcabitus* III.13] A pokud planeta byla v nějakém znamení a jiná planeta se na toto znamení nedívala po tak dlouho, dokud v něm byla, říká se, že je „divoká“.

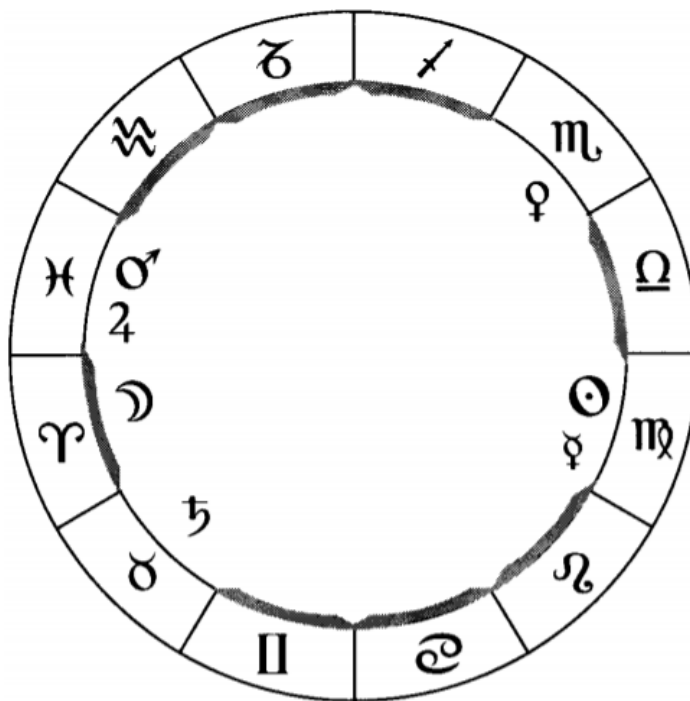
---

³⁶³¹ V originálu „Estrangement“.

³⁶³² V originálu „Annullment“.

³⁶³³ Dykes to uvádí i zde.

³⁶³⁴ Arabština čte: „je to planeta, na kterou žádná planeta vůbec nepůsobí.“ Adelardova divokost - vůči předchozím podmínkám - jako by byla součástí procesu.

Příklad středověké divokosti Luny

Dykesův komentář

Středověká představa divokosti (někdy nazývaní planetou „divokou“) zahrnuje ostřejší izolaci než helénistická nebo středověká prázdnost a je také běžnější. Protože nejenže divoká planeta nemůže dokončit žádné spojení, zatímco je ve svém aktuálním znamení (jako je prázdnost), jiné planety ji nemohou ani aspektovat. (Ale definice by mohla umožnit planetě, od které je oddělena, být ve stejném znamení). Na výše uvedeném obrázku se Luna oddělila od tělesného spojení s Jupiterem v Rybách (i když tato definice by mu mohla umožnit, aby byl v Beranu na dřívějších stupních). Jelikož však jiné

planety musí být v averzi k jejímu aktuálnímu znamení, je zcela sama.³⁶³⁵ Středověká divokost je tedy více osamoceností než helénistická prázdnota a častější: jelikož jsou spíše respektovány hranice znamení (než dalších 30°), a zdá se, že oddělená planeta je povolena ve stejném znamení, může být planeta oddělující se od tělesného spojení pouze divoká pro zbývajících několik stupňů jejího aktuálního znamení: například pokud by byl Jupiter uprostřed Berana a Luna byla divoká jen v posledních několika stupních. Ale na výše uvedeném obrázku Dykes zkonstruoval příklad tak, aby byla Luna zcela divoká, aby ilustroval, jak blízko je divokost helénistické definici, včetně 120° averzního rozsahu povolených stupňů. Ve skutečnosti je tento údaj totožný s „maximální“ podobou uzavřeného prostoru znamení (IV.4.2 níže).

Latinský a arabský popis divoké Luny a význam použitých výrazů jsou nápadné a asociativní. Na prvním místě přináší *Adelard* své dřívější téma zanedbávání a zvyšuje jeho intenzitu jedním z přerušení všech vazeb: latinské *abolitio* nebo „zrušení“ znamená zničení a zrušení spojení a vazeb. Na druhé straně má toto oddělení a zrušení nebo dokonce opuštění další linii: latinské *abolitio* má také právní význam upustit od obvinění nebo dokonce poskytnout amnestii za minulý čin. Pokud se vrátíme k obrazu dvou partnerů, kteří se rozdělují,³⁶³⁶ destruktivní téma je negativní v tom, že ukazuje zanedbávání, ignorování a opuštění; ale na druhé straně toto opuštění také naznačuje schopnost začít znovu se zrušenou minulostí. Taková možnost není plně využita s planetou, která měla pouze prázdný kurz (III.9) nebo byla pouze oddělena (III.8), protože takové planety mohou mít ještě jiné planety, které mají jejich znamení: divoká planeta nesmí mít ani vztahy s jinými planetami přes celá znamení – avšak měla by pak vstoupit do dalšího znamení s čistým štítem.

Zbytek podmínek přináší další myšlenky. Podle *Jana Španělského* se tomuto stavu často říká „divoký“ (*feralitas*), což samozřejmě znamená „ndomestikovaný, divoký“, jako u divoké kočky nebo psa. Myšlenka zde je, že takové planetě nebo člověku chybí civilizační spojení s jinými lidmi. Astrolog 17. století, *Morinus*, prohlásil, že taková planeta „bude jednat jednoduše v souladu se svou vlastní přirozeností... [a] naznačuje něco neobvyklého - dobrého nebo špatného - v závislosti

³⁶³⁵ Velké oblasti ukazují, kde jsou jiné planety zakázány (uzavřeny).

³⁶³⁶ Zde tedy ve smyslu separace.

na povaze planety; například Saturn (divoký) označuje³⁶³⁷ poustevníka nebo mnicha.“³⁶³⁸ Jinými slovy, divoká planeta může skutečně jednat sama, ale jako někdo žijící v divočině, a tak může tato izolace vést k neobvyklým výsledkům, které nezmění normální sociální a mentální asociace. Pokud jsou aspekty (i přes celá znamení) chápány ve smyslu světla a znalostí a souvislostí, divokost naznačuje lidi a činnosti, jejichž povaha není známa, skrytá a potenciálně narušená nebo rušivá.

Nebezpečí číhající ve středověké divokosti jsou patrnější v arabské „divokosti“ (*wahashī*) a Heřmanově „odcizení“ (*alienatio*). Arabské sloveso *wahasha* skutečně znamená být opuštěn, osamocen, zoufalý a odcizen; také stát se divokým nebo brutálním ve smyslu toho, že postrádají umírňující morální a sociální omezení (dalo by se také pomyslet na to, že je „bláznivý“). Znamená to také (jako *feralitas*) být úzkostlivý nebo ponurý, což naznačuje výhled na planetu, která je nejen prázdná, ale i v averzi k dalším vztahovým příležitostem s jinými planetami. Heřmanovo „odcizení“ nese nejen tuto představu o odcizení a nepřátelství, ale dokonce i o otupělosti, necitlivosti nebo šoku a nakonec o psychické nepřičetnosti: je zajímavé poznamenat, že raní psychiatři byli známí jako „cizinci“,³⁶³⁹ jako by se jejich pacienti dostali do pomatenosti tím, že byli odcizeni od své vlastní normální mysli.

A tak s divokostí dokončíme sérii koncepcí od začátku do konce, které začínají základním vztahem světla a znalostí („pohled“ nebo „aspekt“), společným záměrem a úzkými spojeními („shromáždění“, „spojení“), k rozbíhající se perspektivě, zanedbávání a osamělosti, temnotě před úsvitem nových příležitostí a vztahů. V následujících dvou koncepcích překročíme bezprostřední spojení dvou planet s planetami zprostředkovanými třetí planetou.

---

³⁶³⁷ Je zde možná korelace v 1. domě, nebo je to ve smyslu „zaprvé“.

³⁶³⁸ Morin 1974, s. 91-92. Morinus možná nevyžadoval, aby ostatní planety byly plně v averzi k Saturnu, aby byl divoký, ale komentář je v duchu středověké divokosti.

³⁶³⁹ Z lat. *alius*, jiný. Viz <https://www.merriam-webster.com/dictionary/alienist#note-1>

III.11: Přenos

Arabština: Přenos (*naql*)

Jan, Heřman, Adelard: Přenos (*translatio*)

[*Abbr.* III.23-24] Přenos probíhá dvěma způsoby: jedním, pokud se hvězda prodlužuje³⁶⁴⁰ od [další] hvězdy a sleduje³⁶⁴¹ ji blízkostí, přenáší povahu první hvězdy na druhou; druhým, pokud se hvězda aplikuje na hvězdu, a druhá na ni: a přenáší do ní povahu první hvězdy.

[*Gr. Intr.* VII.5.977-82] „Přenos“ také probíhá dvěma způsoby. Jmenovitě jedním, pokud by byla lehčí³⁶⁴² planeta oddělena od těžké³⁶⁴³ a byla by spojena s druhou a přenesla by povahu té, z níž je oddělena, na tu, ke které je připojena. Zadruhé, pokud lehčí planeta by byla připojena k planetě pomalejší než ona sama, a ta pomalá by byla připojena k jiné planetě a pomalá planeta by přenesla povahu lehčí planety na tu, ke které je připojena.

[*Alcabitus* III.14] A pokud je lehčí planeta odkloněna³⁶⁴⁴ z těžší planety a byla spojena s jinou, přenáší povahu první planety na druhou. Planeta dokonce přenáší povahu jiným způsobem: to znamená, že lehká planeta by byla spojena s planetou, která je těžší než ona sama, a ta těžší zase s tou, která je těžší než ona sama: pak ta střední přenáší povahu té lehké na tu těžší.

[*BW* VIII.56] Pokud planeta přenesla světlo z vládce Ascendentu na vládce toho, na co se ptá, [záležitost] bude zdokonalena prostřednictvím přičinění prostředníka.

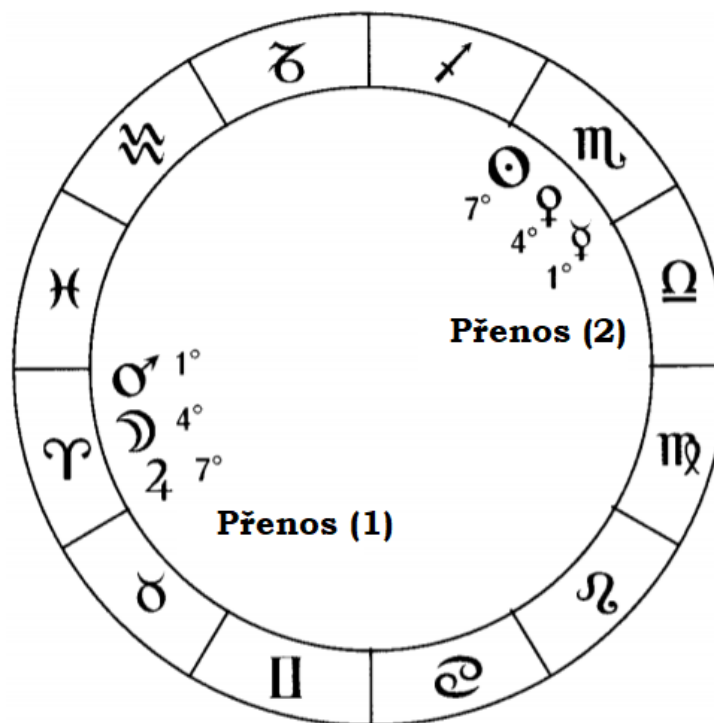
³⁶⁴⁰ Arabština „separuje“.

³⁶⁴¹ Arabština „aplikuje“.

³⁶⁴² Tzn. rychlejší.

³⁶⁴³ Tzn. pomalejší.

³⁶⁴⁴ V originálu „diverted“.

Přenos

Dykesův komentář

Naše latinské a arabské zdroje se shodují na základním pojmu „přenosu“ s jeho dvojím smyslem přenosu: smyslu pro informace a zprávy (arabština) nebo odpovědností, kreditu a viny (latina). Arabský smysl pro přenos informací dobře zapadá do obecného tématu pohledu a světla, které je analogické se svědectvím a znalostmi, zatímco latinský smysl pro přenos odpovědnosti nám pomáhá získat konkrétní představu o tom, co toto astrologicky znamená: střední nebo přenášející planeta nese odpovědnost za spojení dalších dvou planet a (v závislosti na problému, o který se právě jedná)

tato odpovědnost za věc konečně spočívá na planetě, na kterou je vše přeneseno. *Bonatti* říká, že přenášející se planeta může naznačovat, jaký typ člověka vytváří toto spojení díky své poloze nebo vládnutí,³⁶⁴⁵ ale takové komentáře se zdají vhodnější pro přenos mezi planetami, které se na sebe navzájem dívají z různých znamení, nebo dokonce druhou formou odražení světla (III.13), což je přenos mezi dvěma planetami v averzi vůči sobě navzájem.

Bonatti (a *Lilly*, jež ho následuje) tvrdí, že přenos – nebo alespoň skutečně účinný přenos – vyžaduje, aby se přenášející planeta nacházela v jedné z důstojností planety, od níž je oddělena, na základě teorie, že „planeta nedává něco na místě, ve kterém nic neslibuje“, nebo že přenášející planeta nemůže něco přenést, pokud jí to neposkytne první planeta.³⁶⁴⁶ A jeden by si mohl klást otázku, zda musí být zahrnut vztah důstojnosti, protože definice říkají, že střední planeta přenáší povahu první z nich na poslední: ve III.15 uvidíme „tlačení povahou“ nebo klasickou recepci, kde planeta aplikuje jednoho ze svých dispozitorů; a ve III.25, *Abú Ma'shar* rozšiřuje klasickou recepci tak, aby zahrnovala případy, kdy dispozitor je aplikující. Pokud *Abú Ma'shar* myslel klasickou recepci nebo tlačení povahou (nebo tlačení silou, III.16), mohli bychom chtít pochopit, jak používá slovo „tlačící“. Na obrázku výše (figura vlevo) se Luna odděluje od Marsu (Mars je vládcem Berana, tedy se separuje od vládce domicilu) a aplikuje se na tělo Jupitera, tedy na vládce triplicity (Berana). Vpravo ve figuře Merkur aplikuje Venuši a ona zase Slunce: tento příklad nesplňuje žádný z požadavků stanovených *Bonattim* / *Lillym*, nebo klasickou recepci.

---

³⁶⁴⁵ BOA 6, část 1., kap. 1 (s. 359).

³⁶⁴⁶ BOA 3, část 2., kap. 11 (s.215); CA s. 152-126.

III.12: Sběr (kolekce)

Arabština: Sběr (*jam*³⁶⁴⁷)

Jan, Heřman: Sběr (*collectio*)

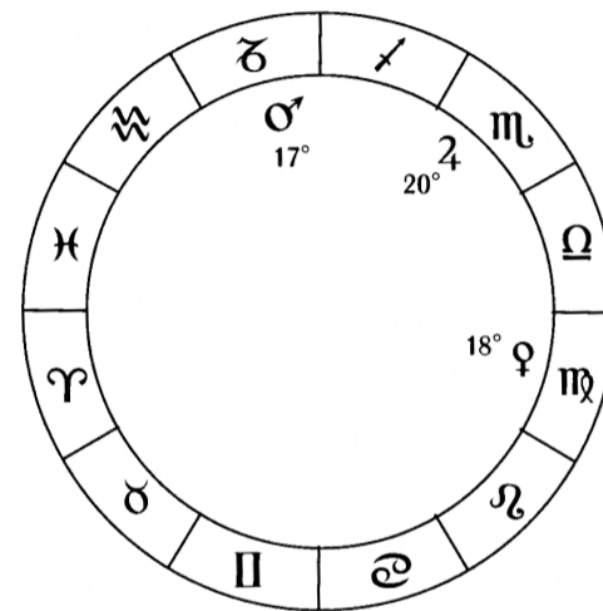
Adelard: Konjunkce, spojení (*coniunctio*)

[*Abbr.* III.25] „Kolekce“³⁶⁴⁷ je, pokud se dvě nebo tři (nebo jakkoli mnoho) [planet] aplikují na nějakou hvězdu umístěnou na jejím vlastním místě:³⁶⁴⁸ odkud shromažďuje jejich [světlo a přijímá jejich] přirozenost.

[*Gr. Intr.* VII.5.983-84] Také je „kolekce“, pokud jsou dvě nebo více spojeny s jednou planetou a ta sbírá jejich světla a přijímá jejich přirozenost.

Dykesův komentář

Sběr světla je třetím z hlavních způsobů, jak jsou planety správně spojeny. Ačkoli definice zjevně nevyžadují, aby planety byly zvláště důstojné, tvrzení, že sbírající planeta „přijímá jejich přirozenost“, připomíná utlačování povahou (III.15), a to je zjevně smysl, ve kterém ji *Bonatti* a *Lilly* četli. *Lilly* říká, že obě aplikující planety musí přijímat sbírající planetu,³⁶⁴⁹ a *Bonatti* říká, že se jí musí „zavázat ke své účinnosti“,³⁶⁵⁰ což zní jako utlačování síly, ale může to být prostě jen případ

³⁶⁴⁷ Dykes bude následovat arabštinu, namísto Adelardova „spojení, spojování“, kvůli jeho spojení s aplikovanou konjunkcí.

³⁶⁴⁸ To neznámá vlastní důstojnost, ale jednoduše to, že je na daném místě a ostatní k ní směřují.

³⁶⁴⁹ *CA*, s. 126.

³⁶⁵⁰ *BOA* 6, část 1., kap. 2 (s. 360).

recepce nebo utlačování povahou. *Dykes* zkonstruoval svůj příklad tak, aby sledoval *Bonattiho* a *Lillyho*. Venuše, vládkyně 7. domu, je v oddělovací figuře s Marsem, vládce Ascendentu. Ale oba se spojují v rozmezí 3° s Jupiterem sextilem, a Jupiter je přijímán oběma: Marsem z domicilu a triplicity³⁶⁵¹ Marsu a Venuší její triplicitou.³⁶⁵²

Sběr světla nám také připomíná, že to, zda jsou planety správně spojeny nebo jim v tom je bráněno, závisí na kontextu. Všimněte si, že Venuše je v pozdějším stupni než Mars: pokud by planety, které jsme chtěli spojit, byly Mars a Jupiter, pak bychom mohli docela dobře věřit, že Venuše by tomuto spojení zabránila blokováním (III.14). (Přestože blokování výslovně vyžaduje, aby alespoň dvě planety byly ve stejném znamení, mohli bychom si klást otázku, zda je to přísně vyžadováno, nebo pouze funkce zvoleného příkladu). Ale v našem scénáři, Mars a Venuše nesoupeří o to, kdo dosáhne Jupitera jako první (blokování), ani se nesnažíme přimět Venuši, aby spojila Mars a Jupiter (přenos světla). Místo toho se snažíme spojit Mars a Venuši: takto Jupiter sbírá jejich světlo.

III.13: Odraz

Arabština: Odrážení světla (*radd al-nūr*)

Jan: Překlad³⁶⁵³ (*redditus*)

Adelard: Řazení,³⁶⁵⁴ (posun), proměna křížem³⁶⁵⁵ (*transmutatio*)³⁶⁵⁶

---

³⁶⁵¹ Řeč je o Štíru, kde je Jupiter.

³⁶⁵² Ibid.

³⁶⁵³ V originálu „Rendering“.

³⁶⁵⁴ V originálu „Shifting“. Dalšími významy mohou být: pohyblivý, přesouvající se, posunující se.

³⁶⁵⁵ V originálu „cross-changing“. Nějaká křížová proměna. Předběžný překlad.

³⁶⁵⁶ Proměna.

III.13.1: Odraz světla (1)

[*Abbr.* III.26] Posun³⁶⁵⁷ je navíc dvojí: za první, pokud se ani jedna [ze] dvou hvězd - vztahujících se k našemu tématu -³⁶⁵⁸ neaplikuje na druhou, [ani na ně nepohlíží],³⁶⁵⁹ [místo toho] se aplikuje [nebo pohlíží]³⁶⁶⁰ na jiné – tudíž je záměr tématu obrácen jiným směrem.³⁶⁶¹

[*Gr. Intr.* VII.5.985-90] K „překlada světla“ však dochází dvěma způsoby. Za první, kdyby jedna nebo dvě planety byly signifikátory [a] jedna z nich by nebyla spojena se svým společníkem, ani by se nedívaly na sebe navzájem,³⁶⁶² avšak dívají se na nějakou planetu nebo jsou spojeny s ní, a ta planeta, na kterou se dívají (nebo ke které se připojují), se bude dívat na jedno z míst kruhu, a to bude dávat jejich světlo tomu místu, na které má aspekt.

[*Alcabitus* III.15a] Pokud však jedna ze dvou planet není spojena s druhou, ale každá je spojena s [ještě] jinou, pak, pokud by se tato třetí planeta podívala na některé z míst kruhu, odráží jejich světlo na toto místo: a tomu se říká „odrážející světlo“.

---

³⁶⁵⁷ Nebo snad i lépe znějící přesun.

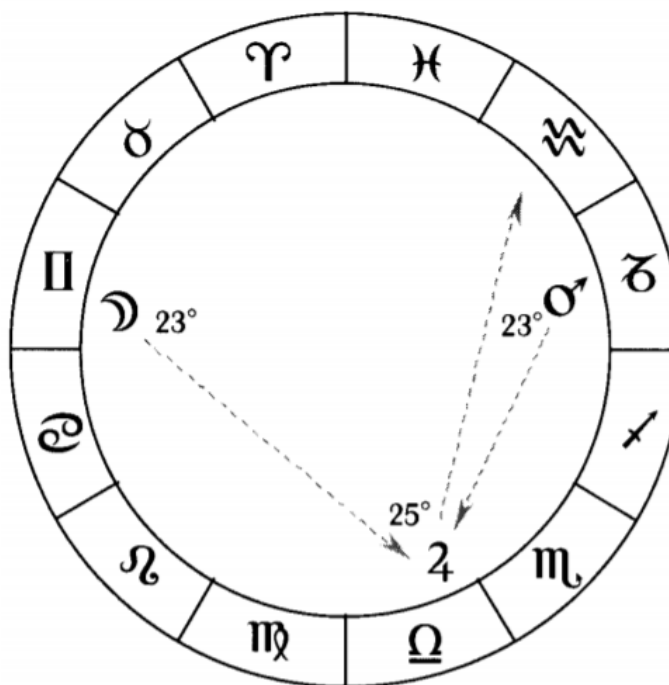
³⁶⁵⁸ *Thema*, zde a níže. To je jasně v horáru.

³⁶⁵⁹ Přidáno s arabštinou.

³⁶⁶⁰ Přidáno s arabštinou.

³⁶⁶¹ *Pervetitur*, což by Dykes normálně přeložil jako „otočil se vzhůru“, tj. nějak pokrouceně nebo zkaženě. Viz níže.

³⁶⁶² Podle definice to znamená, že musí být buď odděleny v rámci stejného znamení, nebo v averzi vůči sobě navzájem.

Odrážení světla (1)

III.13.2: Odráz světla (2)

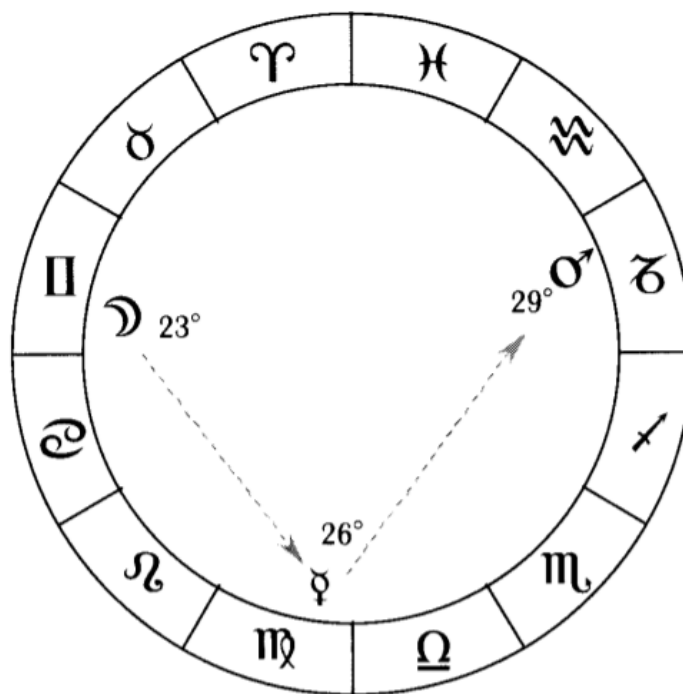
[*Abbr.* III.27] Druhý [druh posunu]: Nejsou-li vládci horoskopu a tématu v pohledu,³⁶⁶³ ale vládce znamení tématu se aplikuje na jinou hvězdu, která se obdobně aplikuje na vládce horoskopu,³⁶⁶⁴ a nabízí³⁶⁶⁵ tak světlo³⁶⁶⁶ vládce tématu vládci horoskopu.

³⁶⁶³ Čtení s arabštinou a *Gr. Intr.*

³⁶⁶⁴ Latina je konkrétnější o tom, kdo co dělá: arabština je podobná *Gr.. Intr.* níže, když mluvíme pouze o třetí planetě pohybující se mezi nimi.

[*Gr. Intr.* VII.5.990-93] Za druhé, když vládce ascendentu a vládce záležitosti se na sebe nedívají, nebo jsou separováni. Když nějaká planeta přenáší světlo mezi nimi, odráží světlo jednoho z nich na druhého.

[*Alcabitius* III.15b] Opět platí, že pokud jedna ze dvou planet není spojena³⁶⁶⁷ s druhou, ale další [třetí] planeta přenáší světlo mezi každou z nich, odráží světlo jedné k druhé: a tomu se také říká „odrážející světlo“.

Odrážení světla (2)

³⁶⁶⁵ *Praebet*. Tj. reflektuje (odráží).

³⁶⁶⁶ Čtení s arabštinou za „povahu“.

³⁶⁶⁷ Pravděpodobně by to mělo znít „není v pohledu na jinou“, tj. být v averzi vůči ní, následováním *Abbr.* a *Gr. Intr.*

Dykesův komentář

Abychom porozuměli odrazu světla, musíme nejprve odkázat na jednodušší verzi, kterou popsal *Masha'allah* ve svém díle *O recepci*.³⁶⁶⁸ V této práci *Masha'allah* dává pokyny, jak vybrat signifikátora pro tázajícího v horárním schématu. Za normálních okolností jde tato role ve výchozím postavení vládce Ascendentu, ale *Masha'allah* stanoví toto pravidlo s určitými omezeními. Nedokáže-li vládce Ascendentu mít aspekt na vycházející znamení, pak musíme najít nějakou planetu, na kterou se aplikuje, takovou, aby tato druhá planeta měla aspekt na vycházející znamení: pokud ano, pak se světlo vládce ascendentu odrazí v ascendentu, a on může působit jako hlavní (primární) signifikátor.³⁶⁶⁹ Zdá se tedy, že *Masha'allah* považoval odraz za způsob, jak překonat averzi: pokud se planeta a znamení navzájem nevidí, světlo může být odraženo od jednoho k druhému prostřednictvím prostředníka.

Oba typy odrazu u *Abú Ma'shara* a *Alcabitia* nabízejí varianty této jednoduché formy a oba typy odrazu jsou ve skutečnosti přenosem a shromažďováním světla z averze. Druhým typem je přenos světla z pozice averze: pokud je jedna planeta v averzi ke druhé, její světlo se k ní může dostat odrazem skrz třetí. Text neuvádí, zda se musí jednat o důstojnost, což byla otevřená otázka výše (III.11-12), ale musíme si představit, že výsledek bude jistější, pokud aplikace budou zahrnovat řádné vztahy důstojnosti (tlačící povahou nebo silou, níže). Navíc vidíme, proč se tomu říká přímý „přenos“: stejně jako pomocí zrcadla vidíme něco jinak neviditelného pro nás pomocí odraženého světla, tak první planeta nepřímo vidí druhou planetu v averzi pomocí střední, odrážející planety.

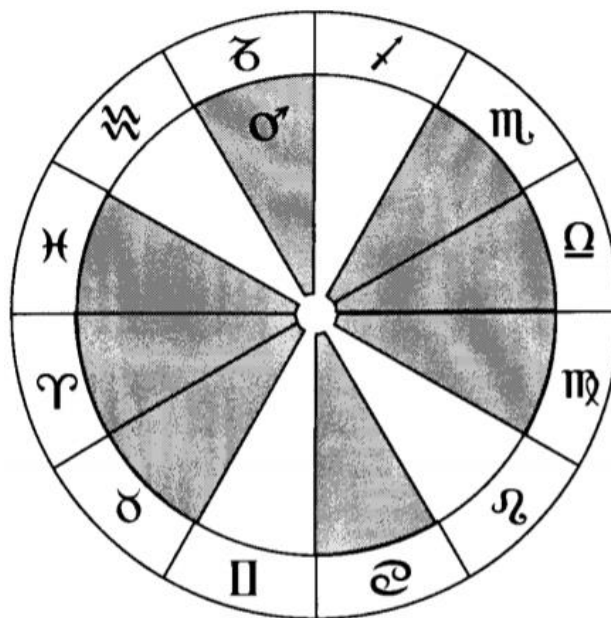
Ve skutečnosti odraz obou typů nabízí vhled do toho, co se děje ve spojení, přenosu a sběru. V těchto případech se planety, které se spojují nebo jsou spojeny přenosem nebo kolekcí, musí navzájem vidět a je to, jako by přenášející nebo sbírající planeta rozpoznala, že mezi nimi existuje vztah: protože existuje vztah, a to jeden z aspektu nebo pohledu; je to

---

³⁶⁶⁸ Viz Dykesovo *Works of Sahl & Mā Shā' Allāh*, s. 444-446.

³⁶⁶⁹ Jan ze Španělska v překladu *Masha'allaha* používá stejné slovo jako on zde pro odraz, ale v té době to Dykes přeložil jako „render“. To bude v budoucnu napraveno.

jen to, že jsou ve stupních, které neumožňují, aby se jejich aspekt nebo pohled stali plnohodnotným spojením. Přenášející nebo sbírající planeta přesto vidí, že mezi nimi existuje objektivní forma komunikace a vztahu, i když je to jen znamením. Ale v odrazu nemůže odrážející se planeta rozpoznat žádný vztah mezi dalšími dvěma planetami - nemá to žádný důvod, protože jsou vůči sobě navzájem averzní, nevidí ani nekomunikují. Ve druhém typu odrazu tedy skutečnost, že světlo první planety se odráží na druhou, má v sobě nejistotu, trochu štěstí nebo snad s určitým nepřímým výsledkem, že odrážející planeta bere světlo z první planety, a – co? Musí prostě jít svou cestou a čirou náhodou se uplatní u jiné planety, aniž by tušila, že je to důležité.

Vlastní potenciální dokonalost (šedá) a odraz (bílá)

Tato myšlenka spojit planety bez spojení nebo znalostí také pomáhá vysvětlit první typ odrazu, který není nic víc než sběr z averze: dvě planety, které chceme spojit, jsou v averzi, ale každá aplikuje třetí planetu, která shromažďuje jejich světlo. Existuje však zvrát: místo toho, aby jednoduše zadržovala světlo a zdokonalovala záležitost, odrážející (shromažďující) planeta posílá světlo jinam. Jelikož mezi oběma planetami podle znamení neexistuje objektivní vztah, proč by měla odrážející se (shromažďující) planeta předpokládat, že má se svým světlem dělat něco zvláštního? Takže jednoduše vysílá své vlastní světlo jako obvykle. Můžeme však předpokládat, že toto přemýšlení někde jinde může být dobré nebo špatné. Když se ohlédneme zpět na *Masha'allahovu* verzi, možná bude tento odraz k Ascendentu nebo jinému důležitému místu hodnotný a užitečný; pokud ne, možná to bude mít za následek špatné dopady. Ale v obou případech opět vidíme nedostatek vztahů a povědomí ovlivňující situaci. Je to, jako by sbírající planeta vzala věci do svých rukou, a my musíme držet palce, aby s nimi udělala správnou věc.

S odrazem se dostáváme na konec naší série „dokonalosti“, definice zdokonalovacího vztahu: první tři vyžadují aspekt znamení (spojení, přenos a spojení), jež poskytuje určitý druh uvědomění a záměrnosti, setkání myslí což umožňuje vztah. Na odraz lze pohlížet buď jako na nejistější možnost pokrývající averzi, nebo jednoduše jako na změnu přenosu a spojení, v každém případě nabízející druhou nejlepší alternativu, ale bez záruk. Jak ukazuje obrázek výše, tyto dvě skupiny definují všechna místa celých znamení, pokud jde o možné zdokonalení: Mars se může potenciálně spojit s jakoukoli planetou na šedém místě; může potenciálně mít odraz od jakékoli planety na bílém místě.

III.14: Blokování

Arabština: Vyloučení (uzavření),³⁶⁷⁰ blokování, prohibice (*manʿ*)

Latinští autoři: Zabránění (*prohibitio*)

Srov. řečtina: Intervence (*mesembolēsis*)

III.14.1: Blokování (1)

[*Abbr.* III.28] Blokování je také dvěma způsoby: jedním [shromážděním],³⁶⁷¹ když jsou dvě planety vhodné pro aplikaci blokovány třetí mezi nimi.

[*Gr. Intr.* VII.5.994-1002] Prohibice také přichází³⁶⁷² dvěma způsoby. Jedním ze spojení. To je v případě, kdy jsou tři planety v jednom znamení, v různých stupních, a ta těžší je ve více stupních. Pak prostřední zabráni té, jež měla méně stupňů, konjunkci té těžší, dokud ji nepřekročí. Jako kdyby byl Saturn v Beranu ve dvacátém stupni a Merkur byl ve stejném [znamení] v patnáctém stupni a Venuše ve stejném [znamení] v desátém stupni. Merkur proto brání Venuši, aby nebyla spojena k Saturnu, dokud [Merkur] nepřekročí [Saturn]. Poté bude nastávat konjunkce Venuše se Saturnem.

[*Alcabitius* III.16a] Blokování následuje. A to se děje dvěma způsoby, konkrétně jedním ze sdružení. To je, pokud by v jednom znamení byly tři planety, ale v různých stupních, a ta těžší by byla ve více stupních: pak ta, která je prostřední, uzavírá předchozí (konkrétně tu, která je v méně stupních), takže nemůže být spojena s těžší, dokud [prostřední] nepřejde přes ní.

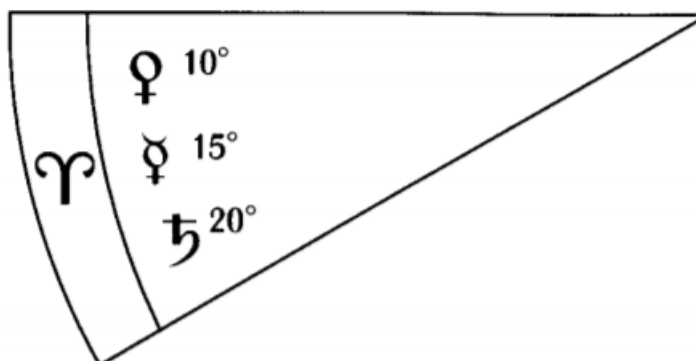
³⁶⁷⁰ V originálu „barring“.

³⁶⁷¹ Přidáno založením na arabštině.

³⁶⁷² Resp. nastává.

[BW VIII.52] Pokud planeta blokovala mezi [dvěma planetami], znamená to oddělení mezi tou, která hledá,³⁶⁷³ a hledanou záležitostí.

[BW VIII.65] Bude-li svědectví signifikátora z kategorie uzavření, znamená zničení věci poté, co [byla] naděje.

Blokování (1) shromážděním

III.14.2: Blokování (2)

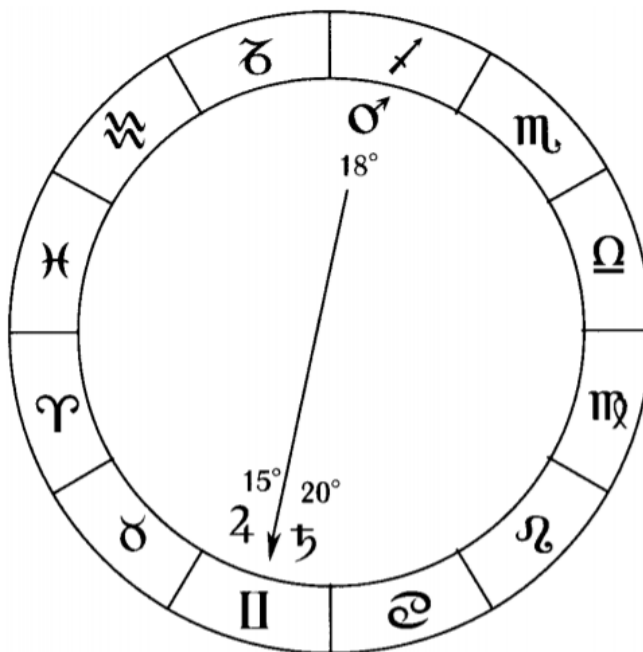
[Abbr. III.29] Druhým [druhem prohibice] je, když se dvě planety setkají v témže znamení a jedna z nich může být aplikována na jinou, aplikováním [týkající se jedné z nich] je znemožněno tou, jež je v tomto místě spojená – ledaže ta, která je mimo znamení, je vzdálená o méně stupňů (neboť [ta ve znamení] tedy nebrání).

[Gr. Intr. VII.5.1003-1010] Druhá prohibice je z aspektu. To znamená, že dvě planety by byly v jednom znamení a ta lehčí je spojena s jednou těžkou a další planeta by byla spojena s touto těžkou aspektem. Proto ta, který byla s ní v jednom znamení, zakazuje aspektující a ničí její konjunkci, pokud by jejich stupně byly rovné. Pokud by ale stupně aspektující byly

³⁶⁷³ Nebo se také domáhá.

blíže ke konjunkci než stupně té, jež je s ní spojena [tělem], bude existovat konjunkce té aspektující, protože je k ní připojena před konjunkcí té druhé.

[*Alcabitus* III.16b] Druhým způsobem: že dvě planety by byly v jednom znamení a lehčí je spojena s těžší, [a] další [třetí] je také spojena se stejnou těžší z hlediska aspektu. Ta, která je s [tou těžší] v jednom znamení, brání té, která aspektuje, od spojení s tou těžší - pokud by však byl stupeň té, která se shromažďuje, a té, která je aspektující, stejný. Ale pokud by ta, která je aspektující, byla blíže stupni té těžší, bude existovat spojení aspektující.

Blokování (2) aspektem

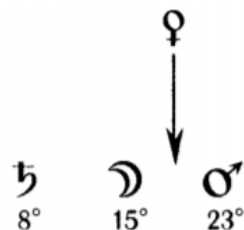
Dykesův komentář

Tento termín se v anglických textech někdy nazývá „prohibice“, avšak Dykes si vybral výraz „blokování“, protože to není jen přesná alternativa, ale je konkrétnější a popisuje astrologický scénář. Arabské *manʿ* pochází ze slovesa *manaʿa*, které má (podobně jako latinské *prohibeo*) konkrétní smysl fyzicky někoho blokovat nebo mu v něčem bránit; pouze v abstraktnějších právních a morálních smyslech má arabština a latina souvislost se „zákazem“: jak všichni víme, pokyny, které říkají „X je přísně zakázáno“, fyzicky nezabrání lidem v porušování pravidel. Planeta nebo její paprsek zde fyzicky zakazuje aplikující planetě dokončit požadované spojení.

Blokování je nejprímějším protipólem všech typů spojení a dokonalosti, které jsme dosud viděli: blokující planeta jednoduše zabraňuje paprskům jít tam, kam by jinak šly. V další skupině vymezení se vrátíme do okruhu a podíváme se, co planeta vlastně dělá, když se spojí, blokování stojí samostatně jako forma zabránění spojení. Později uvidíme další formy neúspěšné dokonalosti, jež se týkají planet v jiných znamení i retrogradity.

Jediným dalším komentářem, který zde je třeba uvést, je, že blokování je stejné jako helénistická „intervence“ a stejně jako intervence může být užitečná i škodlivá. Pokud to brání spojení, které chceme, pak je to neužitečné. Ale v IV.4.2 níže uvidíme, že blokování je užitečné při prolomení situace uzavření nebo obléhání. Na obrázku níže je Luna uzavřena nebo obléhána oběma škůdci; ale Venuše vrhá svůj paprsek mezi Lunu a Mars a vytváří bariéru a formu pomoci, která osvobodí Lunu od obléhání.

Blokování jako prolomení uzavření

III.15: Potlačení (postrčení) povahou

Arabština: Potlačení povahou (*dafʿ al-ṭabiyyʿah*)

Jan: Potlačení povahou (*pulsatio naturae*)

Heřman, Adelard: Dar povahou (*donum naturae*)

[*Abbr.* III.30] Dar povahou je, pokud se na ni aplikuje některá z planet obývajících domicil jiné planety; odkud je její vlastní povaha darována od svého vlastního hostitele. Nebude to nepodobné na místě [planety] království a tváře a zbytku hodností.

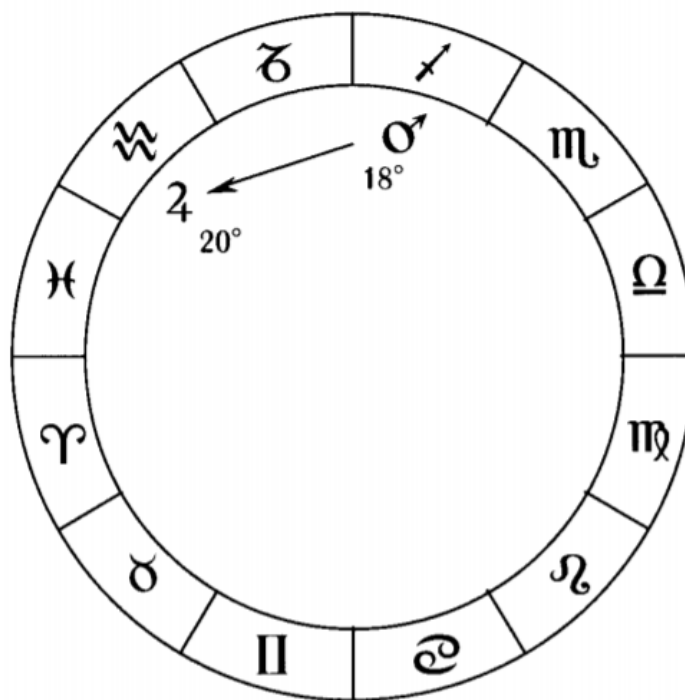
[*Gr. Intr.* VII.5.1011-1014] Potlačení povahou navíc spočívá v tom, že planeta by byla spojena s vládcem znamení, ve kterém je (nebo s vládcem její exaltace, nebo s vládcem její hranice, s vládcem její triplicity nebo s vládcem její tváře): a bude k ní tlačit povahu téže planety.

[*Alcabitus* III.17] A pokud je planeta spojena s vládcem znamením, ve kterém se nachází, nebo s vládcem jejího povýšení nebo s vládcem zbytku důstojností, ve kterých byla, říká se, že to tlačí povahu této planety.

[*BW* VIII.61] Pokud svědectví signifikátora pocházelo z kategorie potlačení povahou, předznamenává to velkou radost z této záležitosti.

Dykesův komentář

Kategorie „potlačení“ patří ve středověké astrologii mezi podivné a odkazy na ně bohužel v latinské tradici po první vlně překladů 12. století prakticky vymřely.³⁶⁷⁴ Dovolte *Dykesovi* popsat terminologii a poté diskutovat o tom, co v současné době se domnívá, že mají na mysli.

Mars tlačí svou povahu Jupiterovi

³⁶⁷⁴ Výjimkou by byl občasný komentář o „dopuštění dispozice“ (tj. postrčení vedením) u autorů, jako jsou Bonatti a Lilly, ale zdá se, že ani jeden z autorů nemá pevný smysl pro to, co tyto typy potlačení znamenají.

Arabské *dafʿ* („tlačení“) pochází ze slovesa *dafaʿa*, což znamená tlačit nebo strkat něco od sebe; ale také to znamená něco předat, stejně jako tryskat nebo proudit (jako chrlič vody). Jelikož je aplikující planeta vždy považována za posunovače, posílá tlačící planeta proud něčeho jiného, co je za ni zodpovědné. Latinští autoři jako Jan používali *pulsare* (což obvykle znamená „udeřit“ nebo „porazit“, ale mohou také znamenat, že něco k tomu přimějí nebo na ně tlačit), nebo *committere*, zdůrazňující „předání“. Je pravděpodobné, že perští nebo arabští původci této terminologie mysleli na metafory světla a vody, které jsme již viděli v pojmech jako ignorování / separace, odraz, pohled atd.

Jsou ale tlačeny čtyři věci: povaha, moc,³⁶⁷⁵ dvě přirozenosti³⁶⁷⁶ (vlastně kombinace povahy a moci) a vedení. Arabské *ṭabiyyʿah* („povaha“) má ve filozofii významnou dráhu, protože se týká zásadní povahy, dispozice nebo charakteru něčeho, co hraje ústřední roli v aristotelské a jiné metafyzice a fyzice. Jeho kořenové sloveso *ṭabaʿah* znamená udělat na něco dojem, nebo mít sklon něco dělat, nebo dokonce převzít něčí charakter - to vše připomíná slavný obraz něčeho, co je vtlačeno do měkkého vosku, který si zachovává podobu toho, co bylo stisknuto.

Zde aplikující nebo tlačící planeta tlačí nebo předá své sklony a znaky druhé planetě, která je přijme a převezme. Na výše uvedeném obrázku je Mars v domicilu Jupitera a aplikuje a tlačí svou přirozenost na Jupitera. Jelikož je Mars důstojností toho, kdo přijímá potlačení, je to případ toho, čemu později Dykes říká „klasická“ recepce (III.25).³⁶⁷⁷ U středověkých a pozdějších astrologů platí, že pokud se planeta aplikuje na vládce svého domicilu nebo povýšení (nebo nejlépe na dvě z nižších důstojností), pak je tímto vládcem „přijata“. Vládce nejen přijímá tlačící vliv nebo povahu, ale také přijímá tlačící planetu, jako hostitel přijímá hosta.

---

³⁶⁷⁵ Síla.

³⁶⁷⁶ Tzn. povahy.

³⁶⁷⁷ Tzn. jednosměrná.

V budoucím můžeme vyvinout bohatší smysl pro to, jak toto potlačování funguje a jak se liší od ostatních typů. Mohli bychom se však zeptat: co zde dodává důstojnost? *Dykes* má pocit, že přijímající planeta (zde Jupiter) označuje úroveň přijetí a přijetí tlačící planety (Mars) do svého domova. Přijímající planeta je tedy ochotnější převzít kvality všeho, co Mars v tomto konkrétním horoskopu znamená. V *Gr. Intr. Abú Ma'shara* se zdá, že to má často co do činění s převzetím živlových vlastností (horko, studeno, vlhko, sucho) tlačící planety. Budeme však muset udělat více textového výzkumu a pracovat se schématy, abychom zjistili, co ještě Peršané pod tlačení silou mysleli. Více informací o klasické recepci, viz III.25 níže.

III.16: Potlačení (postrčení) silou

Arabština: Potlačení mocí (*dafʿ al-quwwah*)

Jan: Potlačení silou (*pulsatio fortitudinis*)

Heřman: Dar účinnosti³⁶⁷⁸ (*donum virtutis*)

Adelard: Dar síly (*donum potentiae*)

[*Abbr.* III.31] Dar moci je vždy, když některá z hvězd obývá³⁶⁷⁹ buď svůj vlastní domicil, nebo jiné hodnosti, [aplikuje se] k ní [a] projevuje svou vlastní moc.

[*Gr. Intr.* VII.5.1015-18] Potlačení silou také spočívá v tom, že by planeta byla ve svém vlastním správném domicilu nebo ve svém vlastním povýšení (nebo ve své vlastní hranici nebo ve své vlastní triplicitě nebo tváři) a byla by připojena k jiné planetě a ta by k ní tlačila svou vlastní sílu.

---

³⁶⁷⁸ Nebo ctnosti.

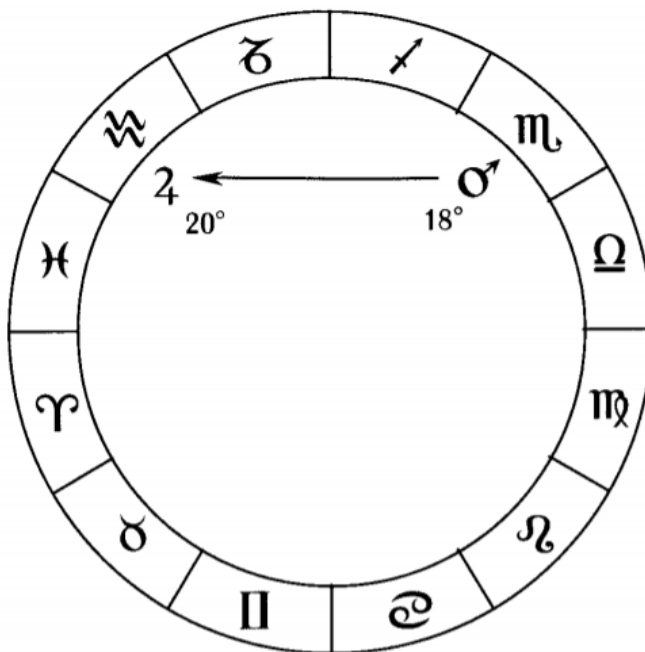
³⁶⁷⁹ Adelard dává *occupanti*, místo *occupans*, jako by *druhá* planeta byla v domicilu. *Dykes* změnil toto slovo a přeuspořádal věty tak, aby lépe odpovídaly arabštině.

[*Alcabitius* III.18] A pokud by to bylo v jedné z jejích vlastních důstojností a bylo to spojeno s jinou planetou, dodá jí svou vlastní sílu.

[*BW* VIII.48] Pokud planeta přijímala moc na špatném místě, znamená to zlo.

[*BW* VIII.51] Dal-li vládce ascendentu moc vládci domu hledané věci, to, co je hledané, bude stvrzeno jeho přáním, ale bylo-li by to naopak, [dosažení] věci bude bez námahy.

[*BW* VIII.59] Pokud signifikátor náležel do kategorie potlačení síly, znamená to, že záležitost je zdokonalena podle jeho přání.

Mars tlačí svou moc Jupiterovi

Dykesův komentář

Arabské *quwwah* odkazuje na sílu, ráznost a potenci, zatímco jeho kořenové sloveso *qawiyya* znamená být silný, mít na něco vliv a něco zvládat nebo být schopen zvládnout: důraz se zde klade na sílu jako na schopnost, ne tolik na jeho ovládání. *Adelardovo potentia* dobře odpovídá těmto myšlenkám, odkazuje na stav vlivnosti, moci a schopnosti ovládat nebo vykonávat kontrolu.

Při tlačení moci je vztah důstojnosti obrácen od tlačení povahou. Namísto toho, aby aplikující nebo tlačící planeta byla v důstojnosti někoho jiného a aplikovala se právě na tohoto vládce, je aplikující se planeta v jedné ze svých vlastních důstojností: je tedy v pozici moci, kontroly a schopností. Je schopna tlačit více než jen svou přirozenost, a tak zapůsobí touto silou na planetu přijímajícím impulsem. Na obrázku výše je Mars ve svém vlastním domicilu, ve Štíru, takže při spojení s Jupiterem tlačí a sděluje svou sílu Jupiteru.

Podle *Dykesova* názoru, musí potlačení síly znamenat, že planeta přijímající impuls je schopna využívat kontrolu a kompetence, které získává od tlačící: musí být schopna zvládnout a řídit vše, co je označeno, autoritativnějším a schopnějším způsobem. Stejně jako tlačení povahou naznačovalo, že vnitřní vlastnosti a znaky tlačící planety budou zapůsobeny na přijímací, tak přijímací planeta naznačuje, že získá výhodu tlačící, jež má výhodu základních (a možná i akcidentálních) sil.

III.17: Potlačení (postrčení) dvěma povahami

Arabština: Potlačení dvěma povahami (*dafʿ al-ṭabiyyʿatīn*)

Jan: Potlačení dvěma povahami (*pulsatio utrarumque*)

Heřman: Dar dvojími povahami (*donum geminae nutarae*)

Adelard: Dar dvou přirozeností (*donum duarum naturarum*)

III.17.1: Potlačení (postrčení) dvěma povahami (1)

[*Abbr.* III.32] Dar dvou přirozeností může být dvěma způsoby: jedním, pokud se některá z planet umístěných na důstojném místě aplikuje na jinou, která má důstojnost na stejném místě.

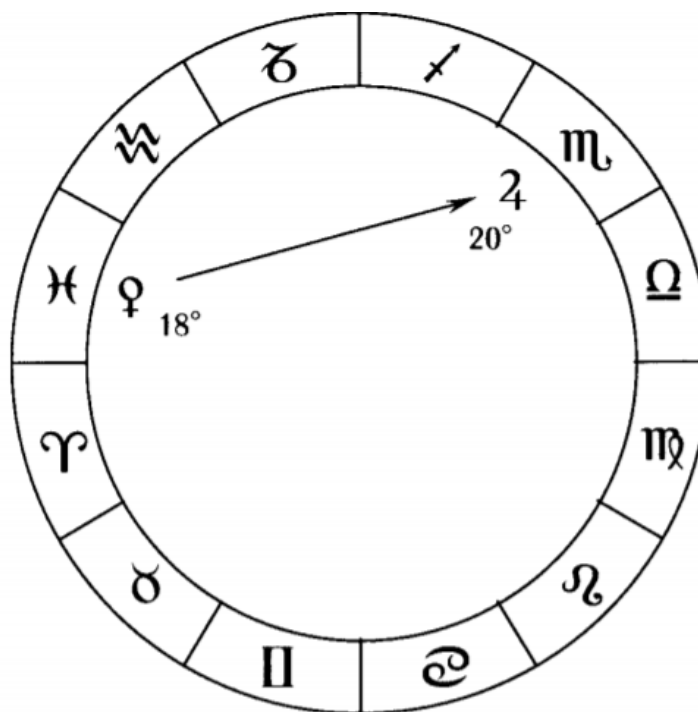
[*Gr. Intr.* VII.5.1019-22] Stejně tak k potlačení obou přirozeností dochází dvěma způsoby. Jedním, že planeta bude ve znamení, ve kterém má určitou důstojnost, a že bude spojena s jinou, která tam bude mít také důstojnost. Jako Venuše, kdyby byla spojena s Jupiterem v Rybách.

[*Alcabitus* III.19a] A pokud by to bylo v nějakém z jejích vlastních důstojností a bylo by to spojeno s planetou, která má dokonce část důstojnosti na tom samém místě, tlačí tak dokonce oběma povahami.

[*BW* VIII.62] Svědectví signifikátora z kategorie potlačení dvou povah značí radost toho, kdo hledá,³⁶⁸⁰ a toho, na koho je ptáno.

---

³⁶⁸⁰ Nebo žádá atd.

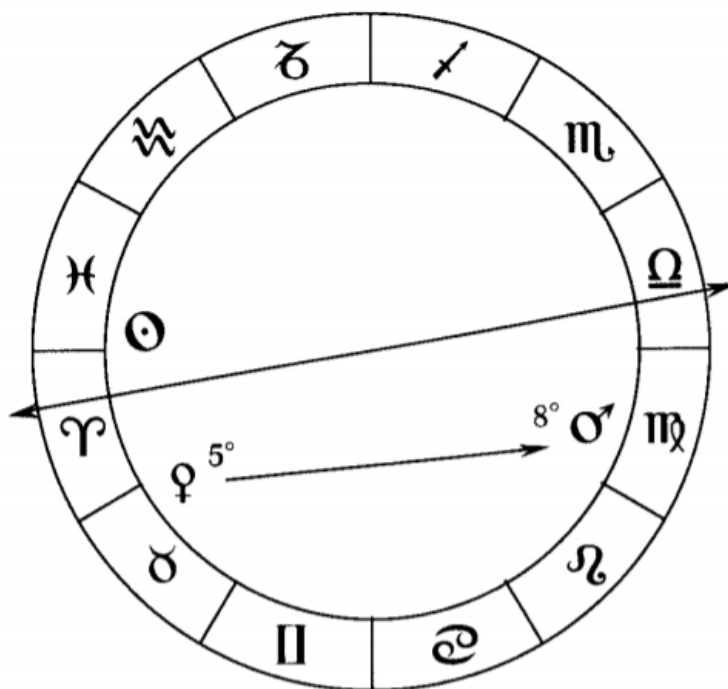
Potlačení dvěma povahami (1)

III.17.2: Potlačení (postrčení) dvěma povahami (2)

[*Abbr.* III.33] Druhý [dar dvou přirozenosti]: když se hvězda aplikuje na hvězdu, každá z nich [je stejné sekty a objevuje se na místě této sekty].³⁶⁸¹

³⁶⁸¹ Čtení více s arabštinou - pro „se objevuje v jejím štěstí“ („*felicitate*“) - je evidentně synonymem pro stav související se sektou. Arabština vysvětluje, že se jedná o dvě denní planety, které se navzájem spojují, a na denním místě (a obdobně pro noční) planety na nočním místě. Dykes bere: „místo“ jako znamení, ale mohla by to být vlastní doména (III.2 výše).

[Gr. *Intr.* VII.5.1022-24] Druhým, když tato planeta by byla spojena s planetou, která měla vlastní doménu: jako kdyby se denní planeta připojovala k denní planetě, nebo noční k noční.

Potlačení dvěma povahami (2)

Dykesův komentář

Potlačení „dvěma přirozenostmi“ je něco nesprávného s pojmenováním. Na prvním obrázku se Venuše v Rybách spojuje s Jupiterem ve Štíru: ve skutečnosti prosazuje svou vlastní povahu a zároveň tlačí svou vlastní sílu. Stejně tak na druhém obrázku není vůbec žádné potlačení povahou: spíše se Venuše ve svém *hayyiz* připojuje k jiné noční planetě,

Marsu, v *halb*, a v nočním znamení. (*Alcabitus* mohl vynechat druhý typ právě proto, že není potlačením povahou). Jde o to, že zúčastněné planety mají podobné postavení: jsou to domicilní a povýšení vládci stejného znamení, nebo jsou sektové a každá ve výhodném stavu sekty.

III.18: Potlačení (postrčení) vedením

Arabština: Potlačení vedením (*dafʿ al-tadbīr*)

Jan: Potlačení uspořádáním (*pulsatio dispositionis*)

Heřman, Adelard: Dar porady (*donum consilii*)

[*Abbr.* III.34] Dar porady je, když planety, jež se aplikují na určitém místě, a jedna z nich dává radu druhé. Ve skutečnosti, pokud by byly na trigonálních nebo hexagonálních [místech], nebo společně,³⁶⁸² [je] to dobré; ale v tetragonálních nebo opačných, opak.

[*Gr. Intr.* VII.5.1025-32] Avšak potlačení uspořádáním spočívá v tom, že by planeta byla spojena s planetou, ať už by konjunkce byla jakýmkoli způsobem, a tlačila by na ni své vlastní uspořádání. Což kdyby to bylo ze sextilního nebo trigonového aspektu, a mezi nimi by byla recepce, samotné tlačení by bylo ve shodě. A kdyby to bylo v rozporu s tím, co jsme řekli, potlačení uspořádáním by bylo bez shody.

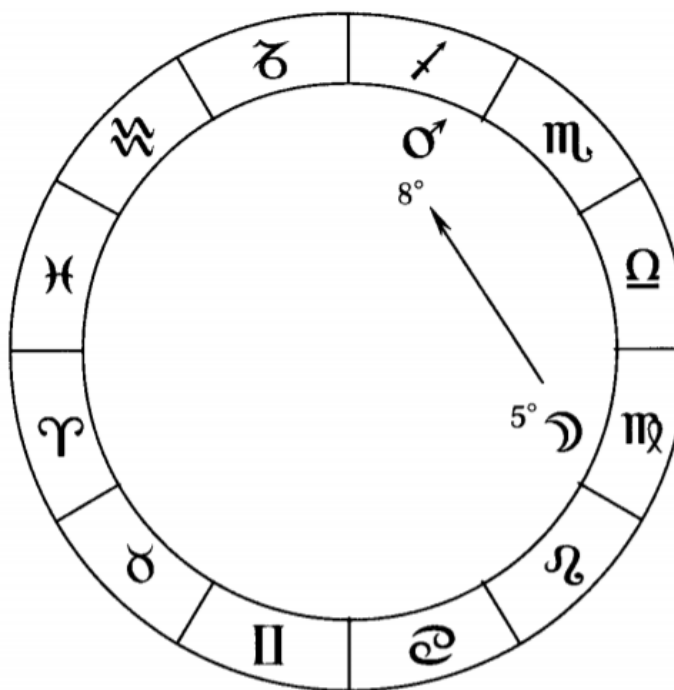
[*Introduct.* §5.13] Příkladem [potlačení uspořádáním a povahou] je: pokud by byla Luna nebo jedna z planet v Beranu a byla spojena s Marsem (nebo byla v Blížencích a byla spojena s Merkurem). A Luna, pokud by byla v Býkovi nebo v

---

³⁶⁸² Arabština dává „nebo s recepcí“.

Rakovi, potlačuje každou (konkrétně silou a uspořádáním); a pokud by nebyla v těchto dvou znameních, stále potlačuje uspořádáním.

[BW VIII.60] Pokud by některý signifikátor spadl do kategorie potlačující³⁶⁸³ autority, znamená to, že záležitost bude odhalena jinému.

Luna potlačující vedením Mars

---

³⁶⁸³ Snad lze uvážit i prosazování.

Dykesův komentář

Konečný člen rodiny „potlačování“ potlačení vedením. Arabské *tadbir*, odvozené od *dabara*, má dvě primární skupiny významů: první je koncepčnější, pojednává o plánování, organizování, uspořádání a navrhování; druhá je praktičtější: řízení, kormidlování, regulace, řízení něčeho (zejména vedení domácnosti). Z našich latinských autorů se Jan zaměřuje na praktickou stránku, kde *dispositio* nebo uspořádání (někdy v překladu „dispozice“) odkazuje na to, jak jsou věci spravovány, řazeny, uspořádány, přidělovány. Heřmanovo a Adelardovo *consilium* zdůrazňuje koncepční stránku: projednávání, rady, plánování.

Výše uvedené definice, zejména s pomocí *Sahlova* příkladu, objasňují, že potlačení vedením nevyžaduje žádný vztah důstojnosti. Jinými slovy, k potlačení vedením dochází ve všech souvislostech, i když import může být zastíněn zvláštními efekty prosazující povahy moci; a když v tom nejsou žádné důstojnosti, je to to jediné, co se děje. K tomu dojde, když je planeta potlačující peregrinní (není v žádné ze svých vlastních důstojností) a není v žádné důstojnosti toho, kdo přijímá potlačení. Na výše uvedeném obrázku je Luna peregrinní v Panně,³⁶⁸⁴ jež se připojuje k Marsu, a ona není v žádné z jeho důstojností: proto potlačuje pouze vedením. Skutečnost, že potlačení vedením je zcela obecné, může být důvodem, proč to *Alcabitus* ve svém seznamu vynechal.

Co to znamená potlačit vedením? Pokud to porovnáme s ostatními formami potlačení, zdá se, že potlačení povahou zapůsobí na přirozené rysy potlačující planety; potlačení silou vytvoří dojem na její schopnost a autoritu; potlačení vedením zapůsobilo na vládcovské povinnosti potlačující planety. Například ve výše uvedeném příkladu je Luna vládkyní čtvrtého domu. Kdyby potlačila povahou, zapůsobila by na chování Marsu v lunárních věcech; kdyby potlačila silou, měl by prospěch z její síly a autority; a každopádně tím, že potlačuje vedením, zapůsobí alespoň na některé ze svých vládcovských povinností nad domem, zemí a rodiči, takže za tyto záležitosti nese částečně odpovědnost. Jedná se o přesnější způsob, jak

---

³⁶⁸⁴ To by znamenalo, že musí jít o denní horoskop.

vyjádřit, jak se planety kombinují, než to, co často čteme, totiž to, že je třeba „smíchat“ všechny významy dohromady. Kromě toho nám pomáhá trochu lépe pochopit, jak používat jiné planety jako vládce času a v tranzitech: například pokud planeta jedná jako profekční vládce roku, neměli bychom sledovat pouze její tranzity, ale i tranzity planet, na které tlačí vedením, a to jak v narození, tak při solární revoluci: protože tyto planety přijímají její správu a budou sdílet odpovědnost za řízení období - k lepšímu nebo horšímu, v závislosti na jejich stavu a typu aspektu.

III.19: Vrácení (návrat)

Arabština: Vrácení (*radd*)

Latinští autoři: Vrácení, obnovení (*redditus, reditio*)

[*Abbr.* III.35-36] Vrácení je, když jedna hvězda je umístěna pod Sluncem, druhá se na ni aplikuje. Ale protože [první] je zatížena Sluncem, vrací druhé to, co není schopna udržet. Avšak za druhé, pokud se některá z planet aplikuje na jinou, retrográdní³⁶⁸⁵ – avšak zatížená retrograditou vrátí to, co od ní získala.³⁶⁸⁶

[*Abbr.* III.37-40] Avšak [v] tomto návratu [je] někdy užitečnost, někdy neužitečnost. Užitečnost je však trojí. První, když [zatížená]³⁶⁸⁷ obdrží tu, kdo potlačuje.³⁶⁸⁸ Druhou, když ta, která přijímá, jde dopředu [a každá] byla v pevném znamení³⁶⁸⁹ nebo v tom, která následuje od něj.³⁶⁹⁰ Třetí, [pokud je zatížená kadentní, ale potlačující je v pevném nebo následném znamení].³⁶⁹¹ Protože kdyby se zachovalo [to, co bylo dáno], když byla zatížena, byl by zatížen záměr tohoto

---

³⁶⁸⁵ Čtení *retrogrado* za *retrogradus* je více v linii s arabštinou.

³⁶⁸⁶ Nebo, „načerpala“, *traxerat*.

³⁶⁸⁷ V originálu „burdened“.

³⁶⁸⁸ Čtení s arabštinou za *redditionem*. To je případ potlačení povahou.

³⁶⁸⁹ Angulární znamení.

³⁶⁹⁰ Následné znamení.

³⁶⁹¹ Přidání založeno na arabštině. Aldelardem přehlíženo.

tématu; pokud by však [to, co bylo potlačeno], bylo přijato [zpět] tou druhou [v pevném nebo následném znamení], je utěšeno.³⁶⁹²

[*Abbr.* III.41-42] Ale nepoužitelnost [je] dvojí. První, když se volná [ale kadentní] hvězda aplikuje na zatíženou [ale pevnou nebo následnou] hvězdu, avšak zatížená ji aplikaci vrátí (odkud je záměr aktuálního tématu zmařen).³⁶⁹³ Druhou [je] s každou zatíženou, návrat padá do závažnosti (odkud je aktuální téma zbaveno začátku i konce).³⁶⁹⁴

[*Gr. Intr.* VII.5.1033-1058] „Návrat“ však přichází dvěma způsoby. Jedním, když planeta bude připojena k planetě pod paprsky a nebude si moci udržet to, co od ní přijala, a tak to vrátí. Za druhé, když planeta bude připojena k retrogradní planetě a ta jí vrátí to, co od ní obdržela z důvodu své retrogradity.

Pak možná návrat bude se zdatností, nebo možná bude s újmou.³⁶⁹⁵ Ale návrat s vhodností³⁶⁹⁶ přichází ve třech směrech: planeta, na kterou je tlačeno, přijímá potlačující. Zadruhé, když potlačující je přímého pohybu a ta, na níž je tlačeno, je spálena nebo retrogradní, a obě jsou v úhlu nebo následují úhel. Zatřetí, planeta [přijímající potlačení] bude spálena nebo retrogradní [nebo] kadentní z úhlů, a potlačující planeta pod úhlem nebo bude následovat úhel. Ale pokud by tomu tak bylo, a kadentní nebo spálená nebo retrogradní obdrží vedení, ničí to záležitost. Pokud se však přijímací vrátila k potlačující a potlačující byla na optimálním místě, po zničení bude záležitost v pořádku.

Také návrat se zničením přichází dvěma způsoby. Prvním je ten, že potlačující planeta by byla kadentní, a retrogradní nebo spálenou by byla planeta přijímací potlačení, v úhlu nebo v následujícím úhel. A protože se vrátilo

---

³⁶⁹² Přidání založeno na arabštině, aby byl objasněn význam.

³⁶⁹³ Dykes zrekonstruoval větu na základě arabštiny a *Gr. Intr.* Zdá se, že Adelard nechápal, která planeta co dělá, a dává: „První, když se zatížená hvězda aplikuje na volnou hvězdu, ale ta volná jí vrátí aplikaci (odtud je zmařen záměr tohoto tématu)“.“

³⁶⁹⁴ Aplikující planeta představuje začátek záležitosti nebo její aktuální stav a přijímající planeta její budoucí začátek: nebo koncový bod.

³⁶⁹⁵ Nebo pravděpodobně „poškozen“, *detrimento*.

³⁶⁹⁶ Nebo také s zdatností atd. („Ve zdraví“).

potlačující to, co od ní obdržela (kvůli jejímu zpětnému chodu nebo spálení), a nebylo to zdokonaleno,³⁶⁹⁷ záležitost bude zničena poté, co se pohne kupředu. Za druhé, když potlačující a přijímací jsou kadentní nebo spálené, a vrátí jí to, co od ní dostala se svým zničeným uspořádáním, z důvodu jejího stavu retrogradity nebo pod paprsky: a potlačující nemohla být schopna postoupit s touto záležitostí. Pak to znamená, že není ani začátek, ani konec této záležitosti.³⁶⁹⁸

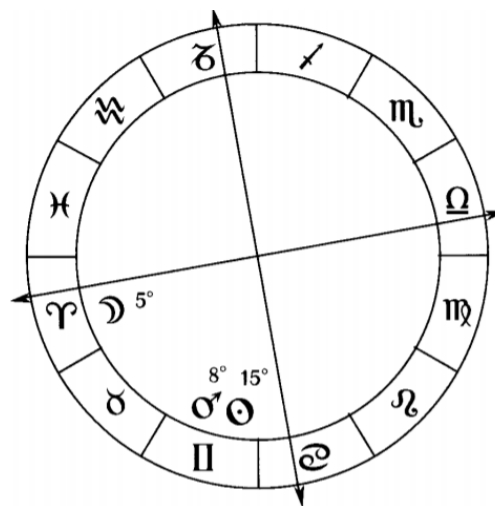
[*Alcabitus* III.20] „Vrácení“ následuje takto: To je, když je planeta spojena s jinou planetou, která je spálená nebo je retrogradní, a vrací jí účinnost, kvůli své slabosti. Pak, pokud by obě planety byly v úhlu nebo následující úhly, dojde k návratu se ziskem. Stejně tak kdyby ta, která je s ní spojena, byla v úhlu a ta, ke které se připojuje, to obdrží. Pokud by však planeta, ke které se připojuje, byla kadentní a ta, ke které se připojuje, byla v úhlu nebo v následující úhel, nebo pokud by každá byla kadentní, půjde o návrat s poškozením.

[*BW* VIII.66] Pokud by svědectví signifikátora patřilo do kategorie návratu s poškozením, znamená to, že tázající bude litovat otázky.

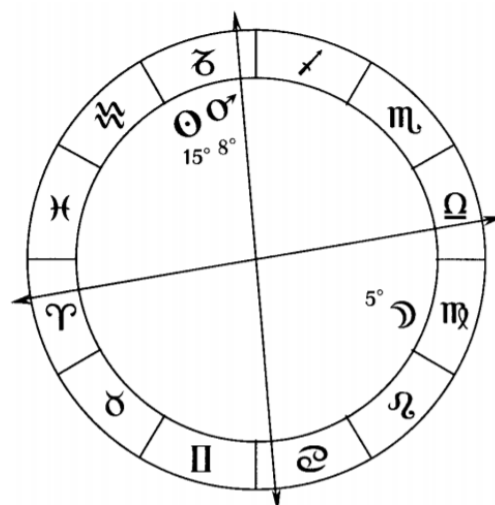
---

³⁶⁹⁷ To znamená, že potlačující planeta nebude schopna záležitost správně postoupit, protože je kadentní.

³⁶⁹⁸ Potlačující planeta představuje začátek záležitosti a přijímací konec, ale protože jsou obě ve špatném stavu, záležitost se nikdy nevyvine.

Vrácení s vhodností nebo užitečností

Vrácení s poškozením nebo destrukcí

Dykesův komentář

Poslední fází naší „potlačující“ série je popis situací, kdy je potlačení neúspěšné: potlačující planeta je v pokušení tlačit svou povahu, sílu nebo správu na jinou planetu, ale ta, která potlačení přijímá, se nedokáže vyrovnat se zodpovědností. Vzhledem k tomu, že se vliv vrací, musí potlačující řešit záležitosti sama - což by se nemuselo tak dobře ukázat. Vrácení vždy nasvědčuje jistému poškození záležitosti a otázkou je, zda má nebo nemá potlačující síla dostatek síly a zdatnosti, aby věc posunula sama. Člověk by tak mohl litovat snahy, která byla příčinou chybných kroků, ale přesto může být schopen to dobře předvést.

První výše uvedený obrázek je návrat s užitečností. Luna potlačuje povahu na spálený a kadentní Mars. Spálení mu ubližuje a nachází se na ustupujícím místě (III.4), takže s ní nemůže nebo nechce spolupracovat a její vliv se poněkud zhoršuje. Jelikož je však angulární, má závazek tuto záležitost posunout (III.2), navzdory odmítnutí a jakékoli újmě způsobené Marsu. Druhou figurou je návrat s nevhodností nebo poškozením. Luna potlačuje vedením na spálený, avšak angulární Mars. Marsu je ublíženo spálením,³⁶⁹⁹ takže i když je angulární, je příliš zatížen a musí vliv vrátit Luně. Avšak Luna, protože je peregrinní a kadentní, se také považuje za příliš zatíženou a nedokáže to dobře zvládnout sama.

---

³⁶⁹⁹ Podle helénské doktríny, spálení je eliminováno domicilem, povýšením nebo hranicí. Zde je Mars v Kozorohu, kde je přirozeně povýšen, tedy je otázka, zda to Dykes uvedl jako malý hlavolam pro sečtější astrology, nebo prostě neuznává povýšení coby ochranu před spálením.

III.20: Zrušení (odvolání)

Arabština: Zrušení (*ʿintikāth*)

Jan: Omezení (zadržení) (*refranatio*)

Heřman: Protest (námitka) (*contradictio*)

Adelard: Odvolání, zrušení (*revocatio*)

[*Abbr.* III.43] K odvolání dochází vždy, když u planet připravených k aplikaci není jedna z nich³⁷⁰⁰ pro aplikaci k dispozici, [protože je] retrogradní.

[*Gr. Intr.* VII.5.1059-61] „Zadržení“ je, pokud by byla planeta spojena s jinou, ale než k ní dojde, ta [první]³⁷⁰¹ půjde zpětně a její konjunkce bude zrušena.

[*Alcabitus* III.21] Odtud následuje zrušení, které nastane, když chce být planeta spojena s jinou, ale než dokončí spojení s ní, postihne ji retrogradita, a tím je její spojení zničeno.

[*BW* VIII.67] Pokud by svědectví signifikátora patřilo do kategorie odvolání,³⁷⁰² znamená to náhodné okolnosti³⁷⁰³ narušující věc.

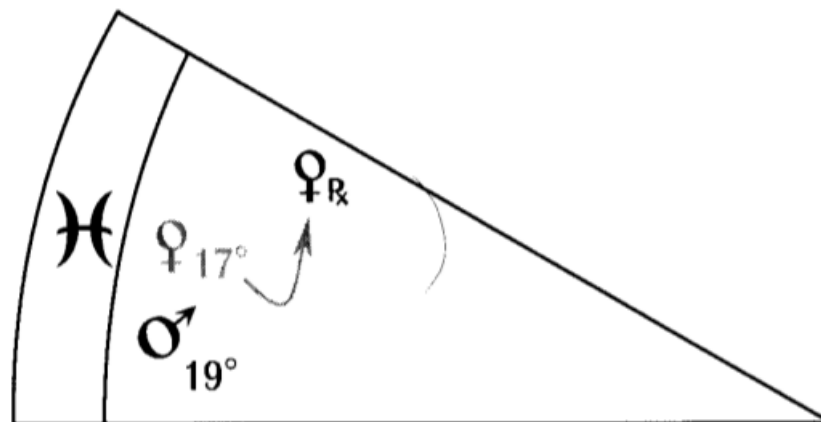
---

³⁷⁰⁰ Tj. lehčí, aplikující.

³⁷⁰¹ Význam pro *alter*, které obrátí význam věty.

³⁷⁰² Čtení za *refrenationis*.

³⁷⁰³ *Res accidentes*.

Zrušení

Dykesův komentář

„Odvolání“ je jedním z konceptů, které ukazují selhání spojení, zde retrograditou spojující planety. Tradiční anglické texty transliterující přímo z latiny nazývají toto „refrací“,³⁷⁰⁴ nešťastný termín, který jinak nemá v anglickém jazyce žádný význam. Ve svém překladu *Bonattiho BOA Dykes* jej přesně přeložil z latiny jako „zdrženlivost“,³⁷⁰⁵ ale zde upravuje své názory ve světle arabštiny.

Arabské *ʿintikāth* je založeno na slovesu *nakatha*, což znamená prolomit nebo porušit slib nebo povinnost s určitým náznakem neloajality; to také znamená rozmotat se nebo rozpárat. Skutečnost, že tento koncept retrogradity byl chápán

³⁷⁰⁴ Refranatio.

³⁷⁰⁵ Nebo omezení atd.

ve smyslu zdrženlivosti nebo zdržování (*Jan*) nebo odvolání (*Adelard*), by mohla odrážet dřívější použití arabského slovesa ve smyslu něčeho jako naše „návrat ke slovu“, ale *Adelardovo revocatio* je nejbližší k arabštině, s pojmem odvolání, zrušení nebo anulování něčeho hotového. Heřmanovo *contradictio* se nezdá být na místě, pokud tím nemyslí „říká opak toho, co slíbil“.

V každém případě se zdá, že astrologické vyvažování tohoto konceptu spočívá v tom, že situace, která se zdála být dokončena, se odkrývá snad jen kvůli měnícím se okolnostem, ale možná dokonce kvůli odsuzování nebo změně nitra.³⁷⁰⁶ Stejně jako některé další pojmy v našem seznamu má horární větev okamžitější použití; ale musíme si připomenout, že v narození by mohlo tematizovat určitou oblast života jako pokračující zklamání a potíže s udržováním oddanosti.

III.21: Překážka

Arabština: Odpor, popření³⁷⁰⁷ (*ʿiʿtirāḍ*)

Jan: Náhodná událost (*accidens*)

Heřman: Překážka,³⁷⁰⁸ obstrukce (*impeditio*)

Adelard: Přerušení,³⁷⁰⁹ rozbití³⁷¹⁰ (*interruption*)

---

³⁷⁰⁶ Srdce.

Dykes to viděl v horárním horoskopu, ve kterém se někdo, kdo souhlasil, že vyrazí na cestu s někým jiným, rozhodl odmítnout kvůli změnám - okolnostem a osobní nejistotě.

³⁷⁰⁷ Nebo také vyvrácení.

³⁷⁰⁸ V originálu „Hindrance“.

³⁷⁰⁹³⁷⁰⁹ V originálu „Interruption“.

³⁷¹⁰ Nebo také rozpadnutí atd.

[*Abbr.* III.44] Přerušení je kdykoli, když jsou tři planety v pořadí (poslední z nich³⁷¹¹ se snaží aplikovat na střední), nejrychlejší vpředu [je] retrográdní [a] rozbije aplikaci a jde mezi nimi.

[*Gr. Intr.* VII.5.1062-68] „Náhodnou událostí“ je, když lehčí planeta by měla mnoho stupňů a další by byla mnohem těžší - s menším počtem stupňů -, ale [je] třetí lehčí než výše uvedená lehčí planeta, která chce být připojena k té samé těžké planetě, a ta lehčí (tedy ta, která má více stupňů) přejde zpět do retrogradity a bude připojena k té těžší prostřednictvím své vlastní retrogradity.

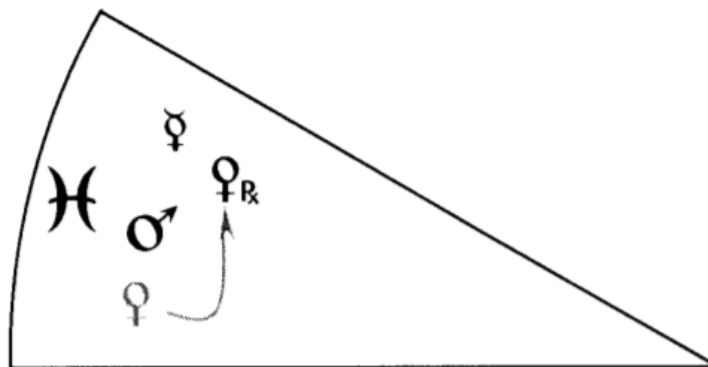
[*Alcabitus* III.22] Následuje překážka. Stává se to, pokud by některá lehčí planeta měla více stupňů ve znamení a jiná těžší než ona je v méně stupních, [a] také třetí, lehčí než ta první, která by chtěla být připojena k té těžší - ale předtím, než je k ní připojena, lehčí, jež má více stupňů, se stává retrográdní a je spojena [místo toho] s těžší a při jejím přechodu je dokonce spojena s druhou lehčí planetou, a tedy dřívější spojení s těžší je zničeno.

[*BW* VIII.68] Pokud svědectví signifikátora patřilo do kategorie obstrukcí, označuje vznikající záležitost,³⁷¹² která přestřihuje to, na co se ptal.

---

³⁷¹¹ To znamená, že v dřívějším stupni než ostatní.

³⁷¹² Epstein čte: „Něco se stane,“ což přesně odpovídá paralelnímu použití Janova *accidens*.

Překážka

Dykesův komentář

Stejně jako zrušení,³⁷¹³ brání překážka spojení mezi dvěma planetami retrograditou. Ale zatímco zrušení zahrnuje aplikaci planety, která přeruší své vlastní spojení a přejde do retrográdní podoby, zde jinak nezúčastněná třetí planeta jde do retrográdní polohy a brání ve spojení. Na obrázku výše se Merkur chce spojit s Marsem; ale než bude moci, Venuše se obrátí na retrográdní a nejprve dokončí spojení s Marsem, a pak je Merkur přinucen do spojení s ní.

Arabské *ʿiṭirāḍ* znamená „odpor“, ale také vyvrácení, protestování a zákonnou veta; pochází ze slovesa *ʿaruḍa*, které odkazuje na překážky, které se stávají viditelnými a brání tomu, aby se něco stalo. Sloveso je ekvivalentem latinského *obsto*, což rovněž znamená postavit se na cestu, zablokovat cestu a něco namítnout - a je základem anglických „potíží“³⁷¹⁴ a „překážek“.³⁷¹⁵

³⁷¹³ Burnett a kol., „odpor“.

³⁷¹⁴ Obstacle.

³⁷¹⁵ Obstruct.

Heřmanovo impeditio neboli „překážka, obstrukce“ je nejdoslovnější z latinských překladů. *Adelardovo interruptio* je také velmi zajímavé, protože sloveso *interrumpo* znamená proniknout do něčeho, co se děje, nebo zkrátit nějakou probíhající činnost. A zdá se, že to je to, co retrogradní planeta dělá: postupuje odnikud, stojí v cestě probíhajícímu spojení a představuje se jako alternativní spojení. Astrologicky má *Dykes* pocit, že obstrukce se týká buď náhodného rozptýlení aplikující planety, nebo úmyslného jednání nesouvisející a dotěrné strany. *Janovo* použití *accidens* naznačuje, že to chápal jako náhodné rozptýlení, protože *accido* znamená „přijít, vyvstat, stát se, potkat“ - jakoby vzniklo něco náhodného (tj. v zásadě nesouvisejícího se současnou situací) a brání toku věci.

III.22: Únik (útěk)

Arabština: Únik (*fawt*)

Jan: Zklamání,³⁷¹⁶ selhání³⁷¹⁷ (*frustratio*)

Heřman: Útěk (*evasio*)

Adelard: Útěk³⁷¹⁸ (*fuga*)

[*Abbr.* III.45] Útěk je, když se hvězda nachází na nějakém místě, ta následující se na ni aplikuje, ale vedoucí jde ve směru z místa – odkud se následující aplikuje s jinou, než k ní dorazí.³⁷¹⁹

[*Gr. Intr.* VII.5.1069-73] Zklamání spočívá v tom, že planeta směřuje ke konjunkci jiné planety, ale než se k ní dostane, ta, ke které byla připojena, se změní na další znamení, a když byla potlačující³⁷²⁰ změněna [na další znamení], bude jedna z planet blíže než ta první, a dojde ke konjunkci s tou druhou planetou, [a] její spojení s první [planetou] bude zklamáním.

[*Alcabitus* III.23] Následuje útěk. To také nastane, pokud nějaká planeta hledá spojení s jinou planetou, než se k ní dostane, [druhá planeta] se změní na jiné znamení a bude zde nějaká planeta v několika stupních aspektující samotné

---

³⁷¹⁶ V originálu „Disappointment“.

³⁷¹⁷ V originálu „failure“.

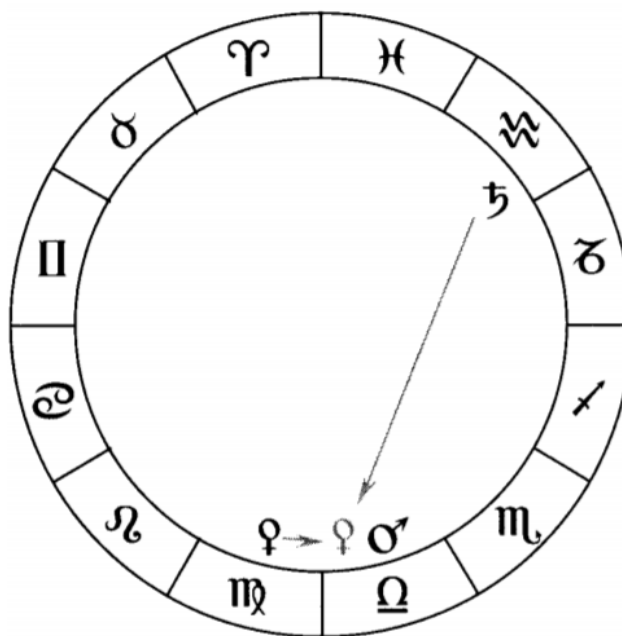
³⁷¹⁸ V originálu „Flight“.

³⁷¹⁹ To znamená, že když aplikující planeta sleduje pomalejší planetu do dalšího znamení, spojí se s třetí planetou, než stihne planetu, kterou původně chtěla.

³⁷²⁰ Nebo posunující.

znamení a její paprsky budou na začátku znamení. A pokud druhá³⁷²¹ planeta vyšla z prvního znamení, bude spojena s touto aspektující a spojení, které měla s první, bude zrušeno.

[BW VIII.36] Pokud planeta hledá spojení s druhou, a než se spojí, druhá přejde do následujícího znamení a uteče, [ale] první planeta [následuje] tu, která je před ní, a získá ji na tomto [dalším] místě, a jiná planeta s ní není spojena dříve, než se k ní [ta první] dostane, hledaná věc bude zdokonalena po ztrátě naděje.

Útěk (únik)

³⁷²¹ Čtení *secundus* za *sequens*.

Dykesův komentář

Význam tohoto pojmu se zdá být přímý a jasný. Arabské *fawt* pochází ze slovesa *fāta*, „vyklouznout, zmizet, uniknout, zanechat.“ *Heřman* navazuje na představu o útěku a *Adelard* na opuštění aplikující se planety za sebou, zatímco *Jan* se zaměřuje na to, co to znamená pro zanechanou planetu: *frustratio*, „zklamání, nedosažení nějaké věci“.

Astrologicky se útekem rozumí události nebo příležitosti, které unikly nebo vyklouzly ze sevření, zmizely. Zdá se, že jde o rozšíření myšlenky implicitní v jdoucí naprázdno (III.9) a divokosti (III.10), konkrétně v tom, že nové příležitosti vyvstávají, když planety vstoupí do nových znamení.

Ačkoli by přesunutí do jiného znamení mělo stačit k ukázce úniku, definice přejdou o další krok a popisují, jak by mohlo v tomto dalším znamení dojít k jinému spojení. Na obrázku výše, Venuše chtěla aplikovat Marse v Panně, ale Mars změnil znamení dřív, než se stačila spojit a navázat spojení; jakmile ho následovala do Vah, spojila pravým trigonem se Saturnem dříve, než stačila Mars dohnat. Původní záměr Venuše je tak nahrazen novou situací, kdy se aplikuje na úplně jinou planetu.

Tento další krok mohl být přidán pro úplnost: to znamená ukázat, že příležitost ke spojení je skutečně ztracena kvůli spojení s třetí planetou. Jinak by se dalo očekávat, že spojení proběhne později v dalším znamení. A to je přesně to, co *ibn Ezra* předpokládá ve svém popisu zotavení z útěku: pokud ke spojení dojde v příštím znamení, než zasáhne jiná planeta, bude záležitost po ztrátě naděje završena. Na druhou stranu, středověcí autoři na tom mohli trvat, protože to připravuje půdu pro druhou formu řezání světla níže (III.23), což je v podstatě únik pod stejným znaméním.

III.23: Řezání světla

Arabština: Řezání (rozdělování)³⁷²² světla (*qaṭʿ al-nūr*)

Jan: Odříznutí³⁷²³ světla (*abscisio luminis*)

Heřman: Zadržení (zastavení)³⁷²⁴ (*interceptio*)

Adelard: Překážka³⁷²⁵ (*impeditio*)

III.23.1: Řezání světla (1)

[*Abbr.* III.46] Překážka nastává třemi způsoby. Prvním, když následující stíhá prostřední, ale vedoucí [v následujícím znamení] se stává retrográdní, a když se aplikuje na prostřední, brání aplikaci následující. Což, pokud by se [toto] stalo, neočekávaný člověk bude bránit úmyslu dotazujícího.

[*Gr. Intr.* VII.5.1074-84] Řezání světla se děje třemi způsoby. Za prvé, že by byla planeta, která by chtěla být spojena s jinou planetou, těžší než ona sama, a že by byla jiná planeta ve druhém znamení od té lehčí, a než by se ta lehčí dostala do konjunkce s tou těžší, planeta, která byla ve druhém [znamení] od ní, by se změnila na retrográdní a vstoupila by do tohoto znamení, a bude spojena s [tou těžší] a odřízne (lehčí planetu) světlem, k níž chtěla být spojena. A pokud by tatáž konjunkce znamenala dokonalost nějaké záležitosti a stav obou planet by byl tímto způsobem (týkající se řezání světla

---

³⁷²² V originálu „sundering“. Snad i ve smyslu rozštěpování atd.

³⁷²³ V originálu „cutting-off“.

³⁷²⁴ V originálu „Interception“.

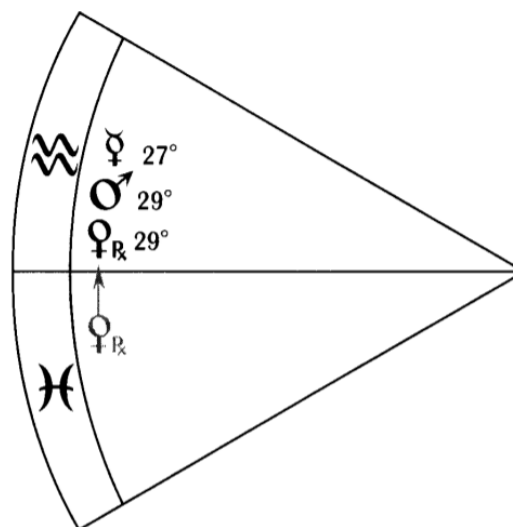
³⁷²⁵ V originálu „Hindrance“.

každé z nich od jejího společníka), znamenalo by to, že k vládci záležitosti³⁷²⁶ přijde³⁷²⁷ někdo - neočekávaně -, [a] zničí jeho věc a utne její dosažení.

[*Alcabitus* III.24a] Následuje i řezání světla. To znamená, že nějaká planeta by hledala spojení s jinou planetou a jiná [třetí] planeta by byla v druhém znamení od znamení té, ke které je připojena; ale předtím, než by k ní byla připojena první planeta, [třetí] planeta, která je v druhém znamení, se stane retrográdní a je s ní spojena a odřízne své světlo od planety, která s ní chtěla být spojena.

[*BW* VIII.70] Pokud by to však bylo kategorie odříznutí světla, znamená to [jiného] člověka, který zničil hledanou věc.

Řezání světla (1)

³⁷²⁶ Tedy dotazující se nebo osoba představovaná první aplikující planetou.

³⁷²⁷ *Occurret*. To může také naznačovat konfrontaci.

III.23.2: Řezání světla (2)

[*Abbr.* III.47] Druhý [druh překážky]: vždy, když jsou tři planety v pořadí, a když prostřední³⁷²⁸ pospíchá za první [v pořadí], ta uprostřed přeběhne [tu první] a brání aplikaci té [poslední] v zadní části vlastní aplikací. Což kdyby se stalo, záměr tázaného by se odvrátil od svého cíle, úmyslnou změnou jeho vůle.³⁷²⁹

[*Gr. Intr.* VII.5.1084-92] Za druhé, když lehká planeta bude spojena s planetou, která je těžší než ona sama, a tato planeta bude tlačit na jinou těžší planetu, a než lehčí planeta dosáhne stupně té, která je těžší než ona sama, tato planeta bude spojena s druhou těžší planetou a přejde přes ni. A tam bude konjunkce lehčí s tou stejnou těžkou a její konjunkce s první bude zrušena. A to znamená, že ten člověk při hledání té věci najde něco ze znamení povahy té planety a bude v tom dychtivý, dokud neusoudí, že toho dosáhne, a pak mu unikne³⁷³⁰ a do cesty mu vstoupí něco jiného.³⁷³¹

[*Alcabitus* III.24b] Stejně tak, kdyby byla planeta směřující ke spojení s jinou planetou a ta jiná planeta, s níž chce být spojena, by hledala spojení s jinou planetou, která by byla těžší než ona sama; ale než světlo dosáhne stupně té těžší, sama těžší planeta je spojena s tou druhou, těžší než ona sama, a odřízne její světlo od první, lehčí planety.

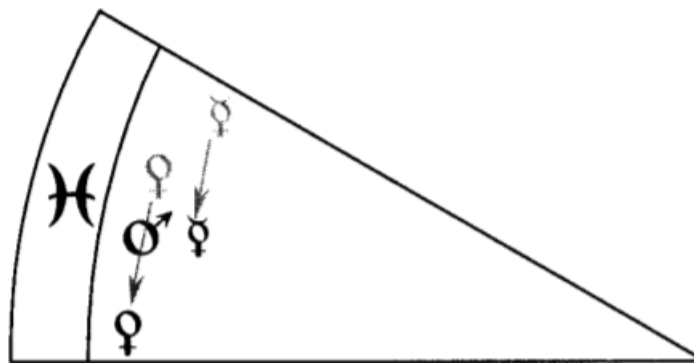
---

³⁷²⁸ Čtení s *Gr. Intr.* a *Alcabitem* za „zadní“. Zdá se, že Adelard nepochopil planetární scénář.

³⁷²⁹ Burnett říká, že tato poslední věta odpovídá jednomu z arabských rukopisů, ačkoli ji ve svém kritickém vydání arabštiny nepoužil.

³⁷³⁰ *Frustrabitur* (Ar. *fāṭaha*). Technické slovo pro útěk (III.22).

³⁷³¹ *Accidet* (Ar. *fiaraḍa*). Technické slovo pro překážku (III.21).

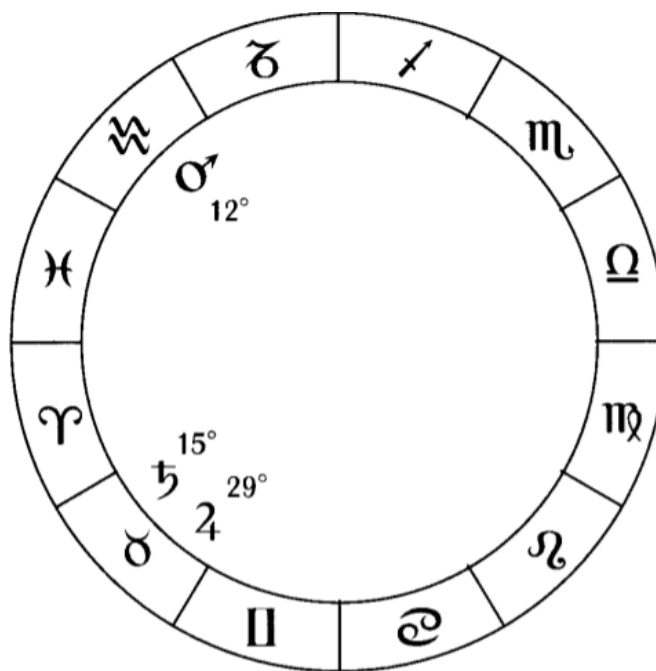
Řezání světla (2)

III.23.3: Řezání světla (3)

[*Abbr.* III.48] [Třetí překážka: když planeta by se aplikovala na planetu, která není vládcem tématu, nebo se na ni aplikuje planeta a přenáší své světlo na jinou, nežli vládce tématu].³⁷³²

[*Gr. Intr.* VII.5.1092-95] Zatřetí, tato planeta by byla spojena s planetou, která není vládcem záležitosti, nebo by byla spojena k planetě, která by přenášela své světlo na jinou planetu, která není vládcem věci.

³⁷³² Přidání založeno na arabštině a *Gr. Intr.* níže. Alcabitus nezahrnuje tento typ, pravděpodobně proto, že ve skutečnosti nezahrnuje odříznutí světla. Je zarážející, že Abu Ma'shar cítil potřebu to zahrnout.

Řezání světla (3)

Dykesův komentář

Význam „řezání“ je relativně přímý: *qaṭaʿa* znamená odříznout něco (například končetinu), ale má přesnější smysl rozdělovat spojení v něčem nebo mezi dvěma věcmi: například to také znamená „zapojit se do silniční loupeže“, což vysvětluje, proč latinské astrologické texty často odkazují na lupiče jako „řezače silnic“: očividně odříznou cestu a přerušují

tok jejího provozu. Další význam slovesa je „zastavit se, vypršet“, což pomáhá vysvětlit, proč se planety a směry, které znamenají smrt, někdy nazývají „oddělovači“:³⁷³³ přerušují tok života a zkracují ho.

Latinská terminologie je docela přesná. *Heřmanovo interceptio* je naprosto přesné: sloveso *intercipio* znamená něco zachytit a odříznout to od místa určení, přerušit kontinuitu něčeho a také zkrátit život někomu. *Adelardovo impeditio* znamená pouze překážet nebo bránit. *Janovo abscisio* pochází z *abscido*, což znamená amputovat nebo odříznout (přímý význam *qatʿa*) a - zajímavě - zahnat naději. Pravděpodobně ale zamýšlel, aby to bylo odvozeno od *abscindo*, aby se přerušilo něčí plynulé proudění, aby se štěpilo: mohl by raději užít výrazu jako *abscissus*.

První dvě formy řezání jsou variacemi na předchozí koncepty. Řezání (1) je pravou překážkou (III.21) z následujícího znamení. Na obrázku výše se Merkur spojuje s Marsem, ale než dokončí spojení, vstoupí retrográdní Venuše z dalšího znamení a zablokuje ho. Vzhledem k tomu, že sousední znamení se nemohou navzájem aspektovat, což naznačuje nedostatek povědomí nebo konstruktivní vztah mezi nimi, *Abú Ma'shar* říká, že planeta, která náhle odřízne světlo od dalšího znamení, naznačuje, že se někdo objeví neočekávaně a zabrání tomu, aby aplikující planeta dokončila své spojení.

Řezání (2) je v podstatě únik (III.22) ve stejném znamení. Prostřední planeta uniká z planety v dřívějších stupních, pokračuje kolem planety v pozdějších stupních a nakonec je místo toho spojena první a poslední planeta (stejně jako v překážce). Na obrázku výše chce Merkur dokončit spojení s Venuší. Venuše mu ale uniká (i když stále ve stejném znamení), prochází kolem Marsu a místo toho se Merkur nakonec spojí s Marsem. Pokud tedy dřívější planeta představuje záměr člověka, *Abú Ma'shar* říká, že bude zklamaný (útěk) a postihne ho nebo se mu stane něco jiného (překážka).

Řezání (3) zde opravdu nesedí jako kombinace jiných definic. Je úzce zaměřen na otázky (horární) a jednoduše obecně odkazuje na aplikovanou planetu (představující nějaký problém), které je zabráněno ve spojení s nějakou jinou

---

³⁷³³ Nebo řezači (života).

požadovanou planetou. To jsou pravděpodobně důvody, proč to *Alcabitus* vynechává. Na výše uvedeném obrázku je Mars vládce Ascendentu a představuje tázajícího; můžeme si představit, že jde o cestování nebo náboženství (9. dům), kterému vládne Jupiter, vládce Střelce. Ale Mars se místo toho spojí se Saturnem, jehož tělo stojí v cestě.

III.24: Štědrost a náhrada³⁷³⁴

Arabština: Předávání laskavostí, odměna (*na'mah, mukāfa'ah*)

Jan: Štědrost, proplacení³⁷³⁵ (*largitio, retributio*)

Heřman: Soucit (Účast), odměna (*compassio, remuneratio*)

Adelard: Záštita, splácení (*patrocinium, mutuo reponere*)

[*Abbr.* III.49-51] Ale patronát a zapůjčování³⁷³⁶ je vždy, když se hvězda nachází ve své vlastní studni nebo ve své vlastní pokoře,³⁷³⁷ partnerská hvězda své vlastní kvality³⁷³⁸ nebo svého místa (podle domicilu nebo království nebo jiného druhu důstojnosti) za ní pospíchá a pospíchající planeta byla v domicilu ponížené planety (nebo v nějaké její důstojnosti): Ta, který bude vyzvednuta, bude pod patronací té druhé, dokud jí to obratem nevrátí. [Někdy bude vládce království znamení planety nazýván vládcem jejího patronátu].³⁷³⁹

---

³⁷³⁴ Nebo také odměna.

³⁷³⁵ V originálu „repayment“.

³⁷³⁶ V originálu „lending“.

³⁷³⁷ Tj. padající nebo v pádu.

³⁷³⁸ Arabština uvádí „přátelství“, ale Adelard může myslet na přátelství mezi planetami, které je definováno v III.26 níže, jako by zahrnoval planety, které mají jednu přirozenost (například být prospěšné).

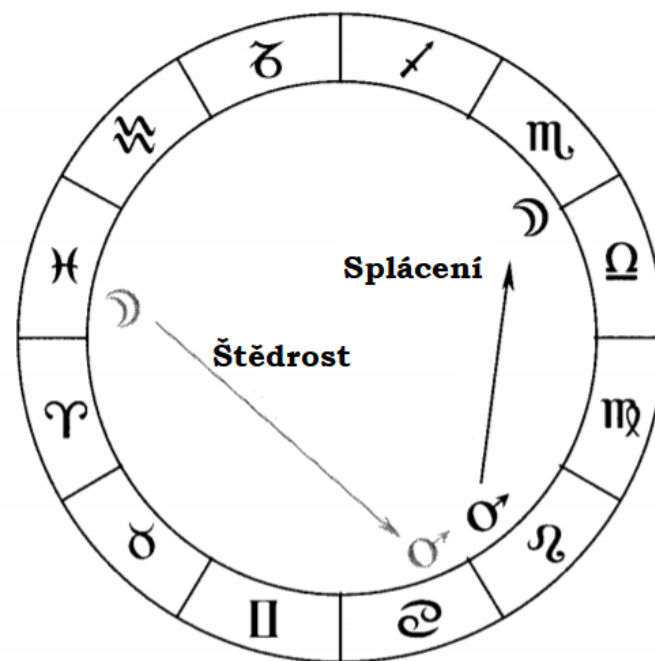
³⁷³⁹ Přidání založeno na arabštině a *Gr. Intr.*

[Gr. Intr. VII.5.1096-1107] Štědrost a splácení je, je-li planeta ve studni nebo ve svém vlastním sestupu, a planeta by byla připojena k ní, nebo by byla připojena k planetě přátelské k ní (nebo k vládci její triplicity, nebo k jedné z těch, jež mají ve znamení nějakou důstojnost), nebo to bude ta, kdo potlačuje nebo přijímá svědectví ve svém vlastním znamení. Potom [druhá planeta] ji vytáhne a vyvede ze studny nebo z jejího sestupu, a nepřestane být jejím dlužníkem, dokud ta planeta, která poskytla štědrost, nespadne do studny nebo do vlastního sestupu, a jedna z nich bude spojena s druhou a vyvede ji ze studny nebo z vlastního sestupu: a už to bude, jako by se jí odvděčila za její štědrost, a jako by si tím oplácela důvěru. A možná bude vládce exaltačního znamení planety nazýván vládcem štědrosti.

[BW VIII.71] Pokud by svědectví signifikátora patřilo do kategorie velkorysosti, znamená to člověka, který pro něj činí dobro.

Dykesův komentář

Arabské *na^cmah* má jako své kořenové sloveso *na^cama*, což na jedné straně znamená žít v pohodlí a štěstí a být bezstarostný, ale také být rozmazlován a někomu propůjčovat přízeň a být mu milostivě nakloněn. Je zřejmé, že planeta propůjčující štědrost se o planetu stará v nahromaděných stupních nebo při pádu. Dykes upřednostnil spíše *Janovu* latinu v pojmenování tohoto konceptu, nežli „upřednostňování“ nebo „propůjčování laskavostí“, protože jeho termín je velmi blízký arabštině a nebude vyvolávat zmatek, když jiní latinští autoři jako *Hugo* hovoří o tom, že se k sobě navzájem chovají dobře a udělují jim přízeň (*faveo*). Heřmanovo *compassio* ukazuje milostivou povahu planety propůjčující štědrost, ale ve skutečnosti nenaznačuje propůjčování samotné. „Patronát“ *Adelarda* je velmi zajímavý, protože pochází od mecenášů, vlivné osoby, která si vezme

jinou do své péče nebo ochrany; ale běžně si o patronátu myslíme, že jde o pokračující činnost, ne o něco, za co je třeba patrona odměnit.

Na obrázku výše, Mars začíná jeho pádem a Luna (domicilní vládce Raka) se na něj aplikuje, propůjčuje štědrost, takže je vyveden ze svého pádu. Později Mars jí to „vynahradí“, když padá ve Štíru a znovu se na něj aplikuje. Všimněte si, že štědrost se může odehrávat buď s důstojností, nebo s přátelstvím (viz III.26-27 níže) a nezáleží na tom, kdo koho aplikuje.

Štědrost a odměna se zdají být příklady potlačující vedením zahrnující pád jedné planety. Nicméně, *Dykes* si není úplně jistý jejich praktickým využitím. Pokud by štědrost stála sama o sobě, mohla by v narození naznačovat, jak jedna oblast života indikující depresi nebo tmu (planeta v pádu) je podporována jinou osobou nebo jinou oblastí života (planeta propůjčující štědrost). V takovém případě bychom mohli očekávat, že takové situace bezmocnosti a pomoci budou aktivovány, když příslušné planety provedou určité tranzity nebo jsou aktivovány pomocí profekce nebo jiné metody načasování.³⁷⁴⁰ Ale protože je štědrost spárována s pozdějším tranzitem indikujícím odměnu, zdá se, že by to mohlo být použito primárně pro horární situace, kdy by bylo možné sledovat načasování minulé nebo budoucí situace.

---

³⁷⁴⁰ Viz VIII.2 níže, a Příloha F.

III.25: Recepce

Arabština: Recepce (*qubūl*)

Latinští autoři: Recepce (*receptio*)

[*Abbr.* III.52-55] Recepce je vždy, když se hvězda nachází [někde] a s další v domicilu [první] jde³⁷⁴¹ za ní, ta umístěná [tam] dostává, od té, která ji stíhá, co zprostředkovává a nabízí.³⁷⁴² Pro ostatní činnosti hodnotí nejsou příliš účinné, pokud se dvě [důstojnosti] nespojí v jedné [planetě]: jako triplicita³⁷⁴³ a hranice, nebo hranice a tvář, nebo podobně.

A je tu další druh recepce: když některá z planet zabírá trigon druhé nebo hexagon spolu s ní [ale bez aplikace, ačkoli recepce s aplikací je silnější].³⁷⁴⁴

A navíc, pokud jedna vyvstala o tolik stupňů jako druhá, [nebo] i kdyby dny jednoho znamení byly stejné jako dny jiného znamení, nebo i kdyby obě znamení patřila jednomu vládci.³⁷⁴⁵

[*Gr. Intr.* VII.5.1108-24] Recepce nastává, když by byla planeta připojena k planetě z domicilu té,³⁷⁴⁶ ke které je připojena, nebo z její exaltace či hranice, nebo z její triplicity či tváře, a ona by ji přijala. Nebo by planeta byla spojena s planetou a přijímací planeta konjunkce je v domicilu potlačující nebo v ostatních jejích důstojnostech, které jsme řekli dříve. A silnější z nich bude vládce domicilu nebo povýšení. Pokud by však konjunkce byla pouze s vládcem hranice nebo s

---

³⁷⁴¹ Resp. stíhá.

³⁷⁴² To je případ potlačení povahou (III.15).

³⁷⁴³ V originálu triangularita.

³⁷⁴⁴ Přidání založeno na arabštině a *Gr. Intr.* níže.

³⁷⁴⁵ Jedná se o tři typy souhlasu znamení; I.9.3 (stejně denní světlo), I.9.5 (stejně vzestupy) a I.9.6 (stejný domicilní vládce).

³⁷⁴⁶ Tzn. že je domicilní atd.

vládcem triplicity nebo s vládcem tváře, bude recepce slabá, ledaže by se spojila hranice a triplicita,³⁷⁴⁷ nebo hranice a tvář, nebo triplicita a tvář: protože to pak bude dokonalá recepce.

Planety se také přijímají navzájem podle aspektů bez konjunkce, ale recepce konjunkce je silnější.³⁷⁴⁸ Jmenovitě, pokud by každá z planet byla sjednocena v trigonu nebo v sextilním aspektu druhé, nebo ve dvou znameních stejného vzestupu, nebo jejichž denní délka byla jedna [a tatáž], nebo ve dvou znameních, která by patřila jedné planetě: protože každá z nich přijímá svého společníka prostřednictvím vzájemné shody povahy těchto znamení.

[*Alcabitus* III.19b] A celé toto „potlačení“ se nazývá „recepce“.

[*BW* VIII.39] Kdyby přijímaná planeta byla dobrodějem, její síla by se zvětšila, ale kdyby byla špatná,³⁷⁴⁹ zmenší se ve své zlu.

[*BW* VIII.73] Avšak pokud z kategorie [smíšené]³⁷⁵⁰ recepce [každého] signifikátora vůči druhému, znamená to zdání neočekávané věci.

[*BW* VIII.74] Pokud by však [recepce] patřila do kategorie štědrosti,³⁷⁵¹ znamená to, že tázající a hledaná věc si váží jeden druhého.

---

³⁷⁴⁷ To znamená, že pokud je přijímající planeta vládcem alespoň dvou z těchto menších důstojností.

³⁷⁴⁸ Abú Mashar říká, že recepce může probíhat pouze v konfiguracích celých znamení, a nejen spojením po stupních. Ale všimněte si, že také navrhuje (možná jako poslední možnost) planety, jejichž znamení se nějakým způsobem shodují.

³⁷⁴⁹ Ve smyslu škůdce, nebo jinak slabé planety.

³⁷⁵⁰ Mutuální, tedy smíšené recepce.

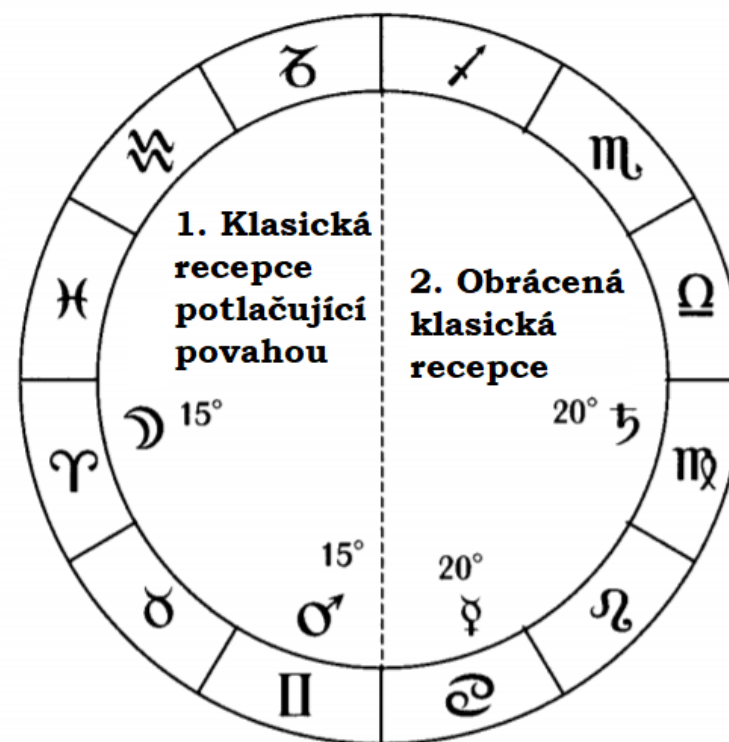
³⁷⁵¹ To znamená, že v recepci nezahrnuje spojení podle stupně. Zdá se, že Ibn Ezra dal tomuto typu recepce název „velkorysost“, protože Abu Mashar nejednoznačně použil slovo „přijímat“ v další části, která se zabývá vlastní štědrostí (III. 26).

Dykesův komentář

Formy receptce popsané v těchto pasážích nás nutí znovu se podívat na pojem a jazyk „receptce“, protože všechny neodpovídají klasické nebo standardní receptci: Když se planeta aplikuje k jednomu ze svých dispozitorů. Nejprve text nastíní tři třídy receptce: (1) spojením, (2) celým znamením a (3) souhlasným alternativním znamením. Musíme si však také uvědomit, že pojem „receptce“ zásadně souvisí s „potlačováním“ obecně: přijímající planeta je archetypálně planeta, na kterou je tlačen vliv. Ne všechny tyto třídy přijímání³⁷⁵² zahrnují potlačení a jazyk domicilu dodává myšlence přijímání jiné planety další rozměr. Pojdme nejprve popsat mechaniku receptce a poté se podívejme na její význam.

1. *Receptce spojením*. Tato třída má dva typy a každá zahrnuje jednu planetu v důstojnosti druhé. To, čemu bude Dykes říkat „klasická“ nebo „standardní“ receptce, jednoduše potlačuje povahu: pokud se planeta aplikuje k jednomu ze svých dispozitorů (nejlépe k vládci podle domicilu nebo povýšení). Ale druhý typ umožňuje dispozitorovi aplikovat se na tu druhou. Viz obrázek vpravo, kde jsou načrtnuty oba druhy receptce.

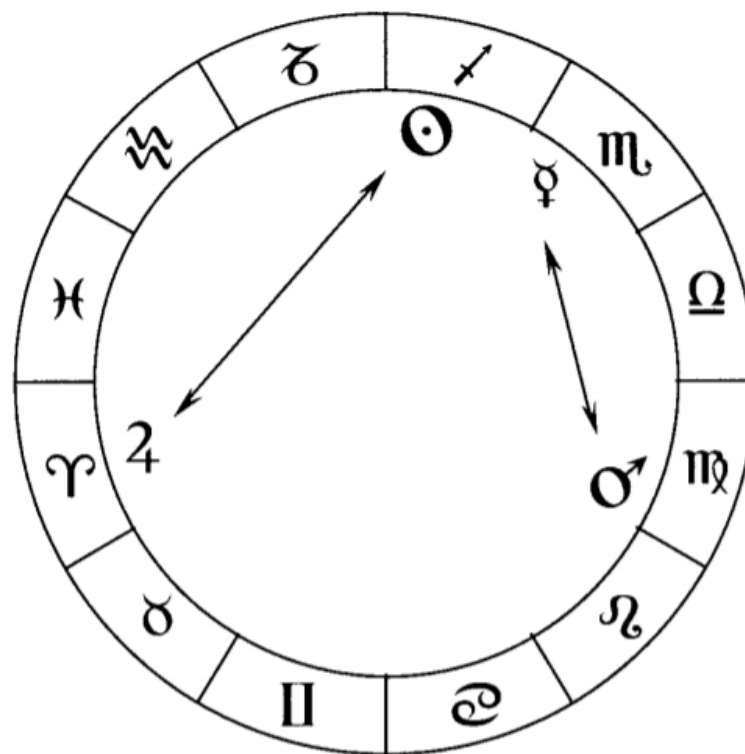
Na levé straně obrázku je klasická nebo standardní receptce (potlačující povahou): Luna je v domicilu Marsu a je v aplikačním (vlastně přesném) spojení s Marsem. Na pravé straně je podobná situace, ale s opačným potlačením: Merkur dokončuje spojení se Saturnem, jež je v domicilu Merkura. V obou případech je

³⁷⁵² Receptce.

jedna z planet v důstojnosti druhé a jsou v aplikačním spojení.

2. *Recepce celým znamením*. Když Dykes četl texty, druhá třída recepce stále vyžaduje řádný vztah důstojnosti mezi oběma planetami, ale mohou být konfigurovány spíše sextilem nebo trigonem než aplikačním spojením. Níže uvedený obrázek to ilustruje:

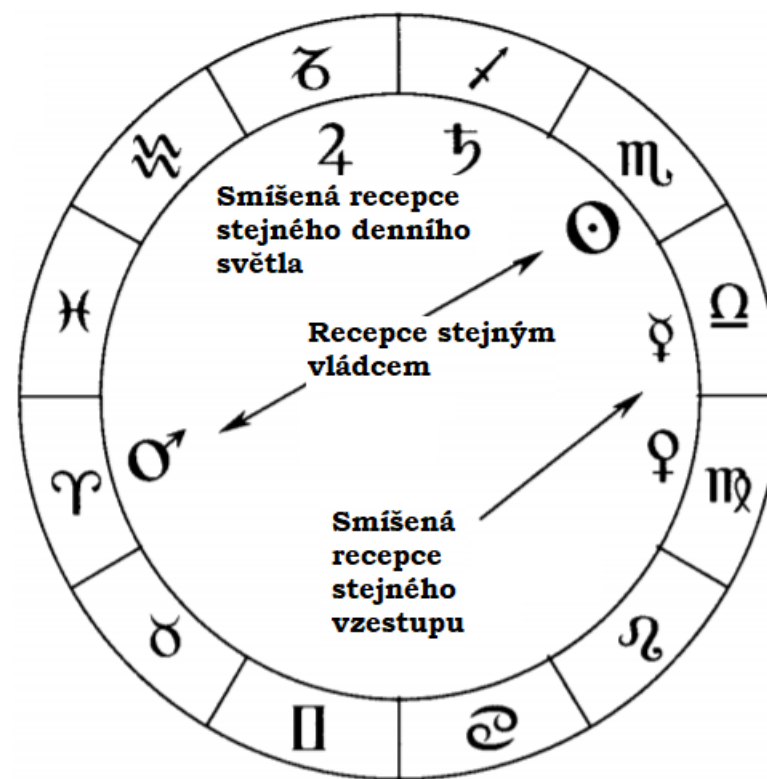

Dvě recepce celým znamením

Na pravé straně nejsou Mars a Merkur v aplikačním spojení, ale jsou v sextilu celého znamení a v domicilech toho druhého: jedná se o vzájemné přijímání (receptci) sextilem celým znamením. Vlevo je Slunce v domicilu Jupitera a Jupiter v exaltaci Slunce: jedná se o smíšenou receptci celého znamení trigonem.

3. *Receptce znamením ve shodě.* Zdá se, že tato třída rozšiřuje nebo vytváří zajímavější některé vztahy znamení popsané výše v I.9 a jak je vysvětlil *Porfyrios* a další.³⁷⁵³ Při čtení textů není potřeba žádný důstojný vztah: planety se musí nacházet pouze v jakémkoli ze znamení, které sdílejí následující shody: stejné denní světlo (I.9.3), stejné vzestupy (I.9.5) nebo nějaké bydliště³⁷⁵⁴ (I.9.6). Přesto si *Dykes* musí představit, že tato - jistě slabší - forma přijímání³⁷⁵⁵ by byla posílena vztahy důstojnosti. Receptce za stejného denního světla a stejných vzestupů by jistě byla vylepšena, pokud by planety byly ve stupních, které měly přesně stejné denní světlo nebo vzestupy. Uvedený obrázek ilustruje tyto tři typy.

Napravo se Merkur a Venuše navzájem přijímají prostřednictvím svých domicilů, protože Panna a Váhy mají stejný vzestup; jistě, pokud by byly ve stupních, které sdílely stejné vzestupy (například 20° Panna a 10° Váhy), receptce by se zlepšila. Nahoře se Saturn a Jupiter navzájem přijímají prostřednictvím svých domicilů, protože Střelec a Kozoroh jsou znamenímí stejného denního světla. Opět platí, že pokud by byly ve

³⁷⁵³ Viz Schmidt 2009, s.275-78.

³⁷⁵⁴ Domicil.

³⁷⁵⁵ Receptce.

stupních, které by sdílely stejné denní hodiny, bylo by to pravděpodobně vylepšeno. Nakonec Mars přijímá Slunce ve Štíru, protože obě planety jsou ve znameních, kterým vládne stejná planeta - konkrétně sám Mars.

Dykesův vlastní pocit je, že recepce spojením je primární formou recepce, zejména klasické nebo standardní recepce (potlačující povahou), zatímco všechny ostatní jsou metaforické a byly z tohoto důvodu klasifikovány jako recepce. Dovolte *Dykesovi* říci několik slov o arabském termínu a obnovit některé poznámky, které *Dykes* uvedl o recepci v jeho Úvodu do *Works of Sahl & Mā Shā' Allāh*.

Arabské *qubūl* pochází ze slovesa *qabila*, které zahrnuje následující významy:

1. Akceptovat nebo přijmout něco nebo někoho (včetně abstraktních předmětů, jako jsou žádosti), zejména přátelským nebo pohostinným způsobem.³⁷⁵⁶
2. Přiznat, podřídit se nebo souhlasit s něčím nebo někým.³⁷⁵⁷
3. Ručit za někoho.³⁷⁵⁸
4. Postavit se proti něčemu nebo někomu, konfrontovat, narážet na sebe, setkávat se, včetně přijímání někoho audiencí.³⁷⁵⁹
5. Přiblížit se k něčemu nebo někomu, věnovat pozornost a projevit zájem, včetně toho, že se na úkol rádi vrhneme.³⁷⁶⁰
6. Políbit.³⁷⁶¹
7. (Smíšená forma) Obrátit tvář k něčemu nebo někomu nebo přijímat návštěvníka nebo hosta.

---

³⁷⁵⁶ Na základě arabských slovesných tvarů I a IV.

³⁷⁵⁷ Založeno na arabském slovesném tvaru I.

³⁷⁵⁸ Ibid.

³⁷⁵⁹ Na základě arabských slovesných tvarů III a IV.

³⁷⁶⁰ Na základě arabských slovesných tvarů IV a VIII.

³⁷⁶¹ Založeno na arabském slovesném tvaru II.

Podle *Dykesova* názoru mají tyto významy opravdu největší smysl pro první třídu recepce, ať už planeta, která se aplikuje k jejímu dispozitorovi (potlačující povahou), nebo dispozitor, který se k ní aplikuje. Od této chvíle to bude *Dykes* předpokládat.

První a nejdůležitější věcí, kterou recepce dělá, je zaručení dokonalosti věci.³⁷⁶² To platí nejen pro konečného dispozitora záležitosti,³⁷⁶³ ale i pro všechny planety, které musí tlačit vedením nad záležitost z jednoho na druhého: pokud se navzájem přijímají, pomáhají zajistit integritu a úspěch záležitosti. Pokud však vedení nakonec dospěje ke špatnému konečnému dispozitoru bez recepce, bude výsledek nepříznivý.³⁷⁶⁴

Recepce poskytuje tyto výsledky několika způsoby. Obecně řečeno, přijímaná dobrodějná planeta produkuje silnější dobro, zatímco přijímaná škodlivá omezuje méně.³⁷⁶⁵ Recepce odstraňuje zlo ze situace, takže označení planety neutrpí, i když je na špatném místě.³⁷⁶⁶ Přijatá planeta (nebo spíše osoba jí značená) bude snáze schopna nést své vlastní problémy.³⁷⁶⁷ A jedním z důvodů, proč to tak vypadá, je to, že přijatá planeta se smí přinášet sama, navzdory špatným okolnostem. Takže například v otázce nemoci a smrti, bude-li vládce prvního domu přijat vládcem osmého domu, bude tážající žít.³⁷⁶⁸ Ačkoli tento aspekt by za normálních okolností byl klasickým znamením dokonalosti - tj. smrti - v takových případech může vládce prvního domu produkovat život. Podobně, pokud vládce prvního domu přijal vládce osmého

---

³⁷⁶² *OR*, kap. 5.

³⁷⁶³ Viz *OR* pro užití konečného dispozitora Mā Shā' Allāhem.

³⁷⁶⁴ *OR*, kap. 4.

³⁷⁶⁵ *Judgments* 25; *On Rev.*, kap. 23.

³⁷⁶⁶ *On Quest.*, 10.3.

³⁷⁶⁷ *OR*, kap. 3.

³⁷⁶⁸ *Ibid.*

domu., pak i když vládce osmého může dávat něco jako smrt a ublížení, přátelskost a blahodárné vlastnosti udělené receptí nedovolí rodáka zničit.³⁷⁶⁹

Existuje několik kvalit, včetně morálních, které zahrnuje receptce. Dokonalost s receptí dodává na vážnosti (ačkoli to znamená, že si jedna planeta váží zejména druhou planetu, nebo ne, to je nejasné);³⁷⁷⁰ planety ve vzájemném přijímání³⁷⁷¹ uzavřou mír, i když je mezi nimi (nebo i přes ně) obtížný aspekt - budou tedy mít dobré úmysly a přístup k sobě navzájem;³⁷⁷² významy přijaté planety budou doprovázeny radostí a jistotou;³⁷⁷³ přijatá planeta má spojence;³⁷⁷⁴ a jedná se o pravdu a poznání: úplné přijetí domicilem nebo povýšením zahrnuje pravdivé úmysly, ale nedostatek receptce může ukázat nedostatek znalostí, známosti nebo porozumění.³⁷⁷⁵ Receptce může někoho zbavit hanby ve špatné situaci, nebo udělit čest v neutrální.³⁷⁷⁶ A v případech, kdy je vůdce sesazen, pokud je jeho signifikátor přijat (i když je peregrinní, což opět znamená být poutníkem nebo cizincem), ukazuje mu návrat domů.³⁷⁷⁷

Dáme-li všechny tyto podrobnosti dohromady, *Dykes* se domnívá, že vidíme, že receptce je v zásadě o náhradním domově - formě podpory, která nezávisí na vlastním vlastnictví a odpovědnosti. Na rozdíl od pobytu ve vlastním domicilu, kde se člověk může spolehnout sám na sebe, mají přijaté planety další, které jim pomáhají a váží si je; a je to, jako by se přijímaná planeta zaručovala. Tato představa o náhradním domově vysvětluje, proč mají přijaté planety radost a bezpečí,

---

³⁷⁶⁹ *OR*, kap. 4.

³⁷⁷⁰ *OR*, kap. 8.

³⁷⁷¹ Recepti

³⁷⁷² *OR*, kap. 1.

³⁷⁷³ *On Rev.*, kap. 19.

³⁷⁷⁴ *Ibid.*, kap. 25.

³⁷⁷⁵ *Introduct.*, 5.8-9.

³⁷⁷⁶ *On Quest.*, 10.3; 10.7.

³⁷⁷⁷ *Ibid.*, 10.8.

mohou se spolehlivě zdokonalit (protože mají podporu), ukazují spojení s domovem a vracejí se domů, mají čest, namísto hanby, mají spojence, zapojují pravdivé úmysly (jakoby jsou důvěryhodní) a mají mírové vztahy se svými příjemci.

Všimněte si tvrzení, že přijatí škůdci omezují méně. Někdo by si to mohl položit otázku - proč by nemohli být schopni ublížit více, když jsou ve svém úsilí tak podporováni? *Dykes* si myslí, že tomu můžeme poněkud lépe porozumět, když uvažujeme o středověkých feudálních vztazích.³⁷⁷⁸ Ve středověku byla vazba na pána nebo jinou institucionální autoritu (s vlastními morálními a právními normami chování) důležitým způsobem, jak se etablovat jako stabilní, loajální a spolehlivý. Moderní myšlenka na nezapojeného jednotlivce, jež existuje sám, by tradičním lidem připadala podivná a podezřelá. Pokud si představíme rozdíl mezi válečníkem, který postrádá spojení k jakémukoli pevnému účelu - a tím je nepředvídatelný a nebezpečný -, a oním, kdo se díky službě vládci domestikoval a disciplinoval, *Dykes* si myslí, že můžeme analogicky vidět, proč by přijatý škůdce bránil záležitostem méně, nežli nepřijatý.

III.26: Štědrost a výhody³⁷⁷⁹

[*Abbr.* III.56-57] Ale³⁷⁸⁰ všechna výše uvedená znamení, která patřila buď jednomu vládci, nebo jedné povaze, jsou navzájem přátelská. Dokonce i všechny prosperující hvězdy jsou mezi sebou velkorysé, protože jejich povaha je podobná; ale neprosperující jsou mezi *sebou* štědré.

[*Gr. Intr.* VII.5.1125-28] Šťastné³⁷⁸¹ se však navzájem přijímají, kvůli správné směsi jejich povahy. Dokonce i Mars a Saturn: každý z nich přijímá druhého z konjunkčního a sextilního nebo trigonového aspektu.

[*Alcabitus* III.31b] Pokud se však dvě planety dohodly v povaze i substanci³⁷⁸² (jako Jupiter a Venuše), jsou přátelé.

³⁷⁷⁸ Nebo kultura středověkého válečníka obecně, která by se mohla velmi dobře vztahovat na islámské prostředí, ve kterém Sahl a Mā Shā' Allāh žili.

³⁷⁷⁹ Tuto sekci je třeba chápat jako součást o recepci (III.25).

³⁷⁸⁰ Zbytek *Abbr. III* se nachází pouze v latinské verzi.

³⁷⁸¹ Ve smyslu dobrodějů.

[*Abbr.* III.58-62] Ve štědrosti jsou však některé shledány silnějšími, některé slabšími, některé uprostřed. Ale největší štědrost je mezi Sluncem a Lunou. Neboť Luna bere od Slunce v jakémkoliv znamení, s výjimkou opozice (jež je škodlivá). Jestliže tedy Luna vstoupila do znamení, v němž se Slunce těší jisté důstojnosti, její prospěch je dvojnásobný: neboť jedna laskavost je od znamení, druhá od povahy. Kdyby byla jiná planeta v Panně, Merkur představuje dvě výhody. Ale průměrný užitek je to, co každá hvězda dostává od jiné, buď z domicilu [sama], nebo z království, nebo z tváře, nebo z triplicity, nebo z hranice, z nichž, pokud by byly darovány dvě výhody, prospěch bude větší.³⁷⁸³ Ale cokoliv jiného než výše zmíněné bude slabé.

[*Gr. Intr.* VII.5.1129-41] Avšak recepce je silná, střední a malá. Ale silná recepce častěji přichází ze Slunce na Lunu, protože ji přijímá ze všech znamení, protože její světlo pochází od něj. Avšak přijetí od opozice je hrozné. Pokud by však její spojení s ním pocházelo ze znamení, v němž mělo důstojnost, měla by dvě možnosti: jmenovitě recepce povahy a recepce znamení. Když Merkur přijme planetu v Panně, příjem bude dokonce silný (protože je to jeho domicil a povýšení).³⁷⁸⁴

Ale střední recepce je recepce planet k sobě z domicilů, nebo z exaltací nebo hranic, nebo z triplicity nebo tváře. Což - kdyby byly dvě shromážděny, nebo všechny, a jedna z nich by přijala svého společníka - bude recepcí silnou. Zbytek, který jsme uvedli, znamená však méně než tyto.

---

³⁷⁸² Nebo „esence“. To se pravděpodobně týká jejich prospěšné-škodlivé kvality.

³⁷⁸³ Tím se cílí minimálně na dvě esence.

³⁷⁸⁴ Tento komentář byl přidán Janem.

III.27: Přátelství a nepřátelství: *Alcabitus*

[*Alcabitus* III.30] A o planetách se říká, že některé z nich se navzájem váží nebo nenávidí. Ale z těch vážících, někteří staří říkali, že Jupiter si váží všech planet, a že on je jejich přítel, a oni [jsou] jeho – kromě Marsu. Všechny planety jsou přáteli Venuše a všichni si ji váží, kromě Saturna. Ale přátelé Saturnu jsou Jupiter, Slunce a Luna; a jeho nepřáteli jsou Mars a Venuše, a ona ho nenávidí víc. A přítelem Marsu je Venuše a ostatní planety ho nenávidí a Jupiter³⁷⁸⁵ ho nenávidí víc. Ale přáteli Slunce jsou Jupiter a Venuše [a Saturn]³⁷⁸⁶ a [jeho] nepřátelé Merkur a Luna. Přáteli Merkura jsou jen Jupiter a Venuše a Saturn; a jeho nepřátele Slunce, Luna a Mars. Přáteli Luny jsou však Jupiter, Venuše a Saturn a její nepřátelé Merkur a Mars. Přáteli Hlavy Draka jsou Jupiter a Venuše a [její] nepřátelé Saturn a Mars. Přáteli Dračího Ocasu jsou však Saturn a Mars a nepřáteli Slunce a Luna, Jupiter a Venuše.

A dalším druhem nepřátelství je, kdyby byly dvě planety, které by měly své domicily jako protiklady.³⁷⁸⁷

Třetím druhem nepřátelství je, pokud jsou exaltace dvou planet protiklady.³⁷⁸⁸

[*Alcabitus* III.31a] Ale silnějším přátelstvím planet je to, když by planeta souhlasila s planetou v povaze a ve společné kvalitě a podstatě a důstojnosti: stejně jako Mars souhlasí se Sluncem, protože každý souhlasí v teple a suchu a ostrosti a rychlosti a [Mars] je vládcem povýšení [Slunce], ve kterém se objevuje [síla Slunce]; a jako se Luna a Venuše shodují v chladu a vlhku, a [Venuše] je vládkyní [povýšení Luny].

---

³⁷⁸⁵ Vynechání „a Slunce“, jak se říká, že tito dva jsou níže přátelští.

³⁷⁸⁶ Přidáno s arabštinou.

³⁷⁸⁷ To je: Saturn - Luna (Kozoroh - Rak), Saturn - Slunce (Vodnář - Lev), Jupiter - Merkur (Ryby/Střelec - Panna/Blíženci), Mars - Venuše (Beran/Štír - Váhy/Býk).

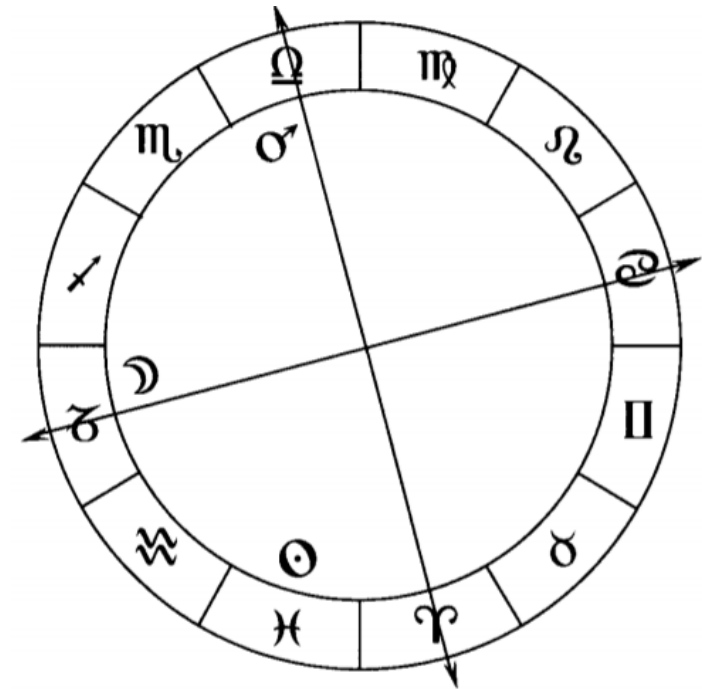
³⁷⁸⁸ To je: Slunce - Saturn (Beran - Váhy), Venuše - Merkur (Ryby - Panna), Mars - Jupiter (Kozoroh - Rak).

III.28: Ochraňování³⁷⁸⁹ nebo *dustūrīyyah*

III.28.1: Ochraňování podle *Alcabitia*

[*Alcabitius* III.6] A odtud *dustūrīyyah* planet. To je v případě, když planeta je ve své vlastní doméně a v některém z úhlů Ascendentu, a některé ze světél je rovněž ve své vlastní doméně,³⁷⁹⁰ a [je] ve své kvadratuře, konkrétně v úhlu, takže [to je Slunce ve dne a Luna v noci].³⁷⁹¹

Na obrázku vpravo je příklad ochraňování podle *Alcabitia*.

³⁷⁸⁹ V originálu „Bodyguarding“.

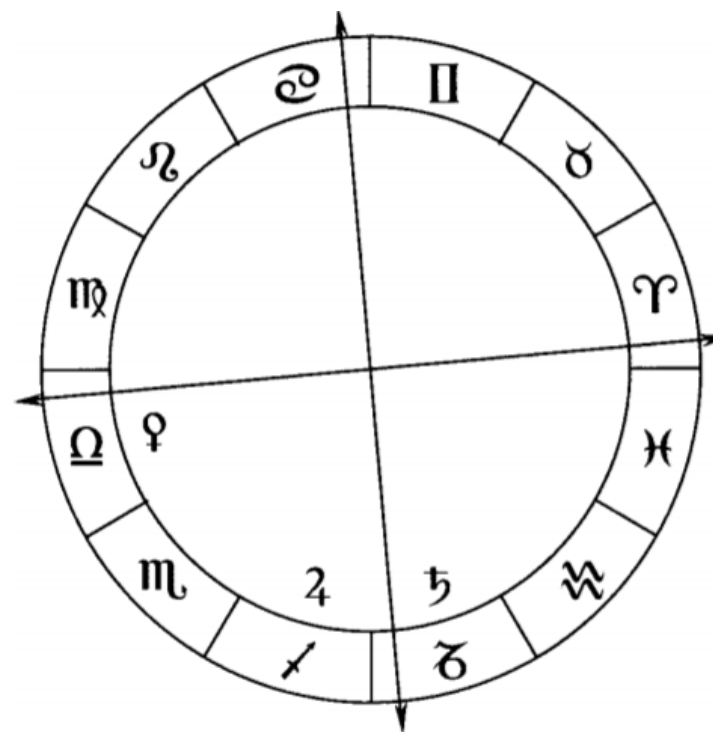
³⁷⁹⁰ Viz III.2, ale zde se zdá, že je synonymem pro „sektu“. Nemusí tedy vyžadovat, aby planeta byla také ve znamení svého vlastního rodu, ale aby možná byla (1) pouze členem sekty horoskopu, nebo (2) na favorizované straně obzoru.

³⁷⁹¹ Bližší čtení v arabštině pro Janovo „planeta ve dne je orientovaná na Slunce a v noci na Lunu.“ Všimněte si, že popis *Alcabitia* nezmiňuje žádné požadavky na stupeň pro aspekty a že možnosti ochrany těla jsou zde omezené, pokud musí být obě planety ve svých vlastních doménách a v úhlech. Dykes se domnívá, že pouze světlo může být chráněno. Na uvedeném obrázku je tedy Luna v nočním horoskopu chráněna Marsem.

III.28.2: Středověké ochraňování prvního typu

[BA II.12a] Když kterákoli jiná [hvězda] pohlíží na hvězdu umístěnou v otočném čepu³⁷⁹² (ve svém vlastním sídle, říká, nebo v království), z otočného čepu a domicilu nebo království. Jako kdyby Venuše byla na východě (konkrétně ve Váhách), pod aspektem Saturna z Kozoroha, a [byla] by umístěna na otočném čepu země;³⁷⁹³ ale pokud by procházela mimo otočný čep, zatímco by se každá [hvězda] těšila vzájemnému aspektu z trigonu nebo hexagonu nebo tetragonu nebo opozice, *dustūrīyyah* by se nevyskytovalo - jehož způsobem je Venuše ve vycházejících Váhách, pod pohledem Jupitera hexagonem [ve Střelci].

Na obrázku vpravo je středověké ochraňování prvního typu.

³⁷⁹² Tzn. na pivotu.

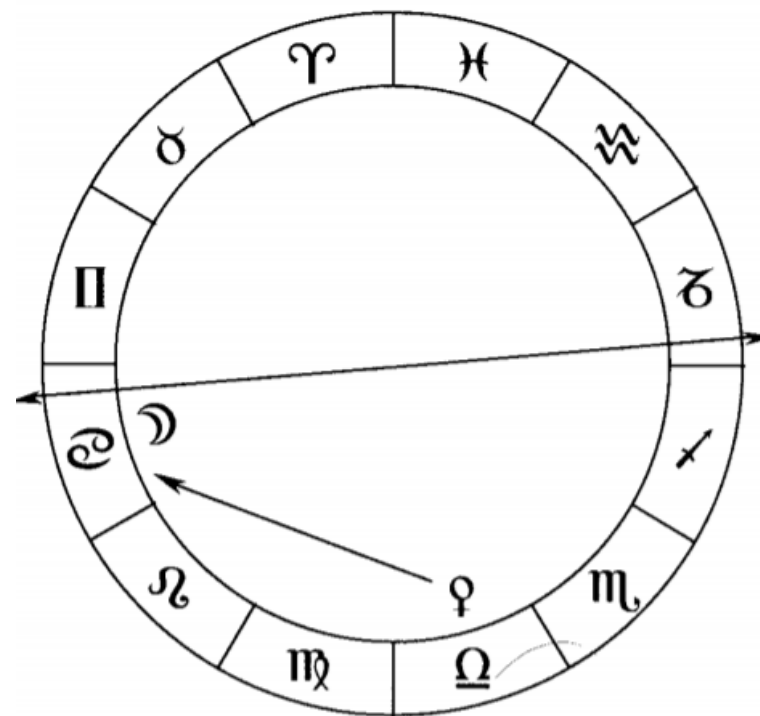
³⁷⁹³ Tj. ve čtvrtém domě.

III.28.3: Středověké ochraňování druhého typu

[BA II.12c] Navíc Slunce a Luna [v Ascendentu nebo v MC, i když] se usadili mimo svá vlastní sídla³⁷⁹⁴ a království,³⁷⁹⁵ ale s pohledem na hvězdy, které jsme výše nazvali „v klidu“³⁷⁹⁶ [tak, že planeta hlídá pro Slunce aspektem stupeň stoupající před Sluncem; ale pro Lunu, stupeň po Luně], nastává jiný druh *dustūrīyyah*. [A trigonální strážci jsou lepší než ti tetragonální nebo opoziční, zatímco ti hexagonální jsou nejslabší].

Ve skutečnosti existuje *dustūrīyyah* ze Slunce s ním v Beranu, když vychází, nebo [s ním] prodlévá v MC, zatímco Saturn drží Kozoroha nebo Vodnáře. Nazýváme *dustūrīyyah* lunární, zatímco [Luna] by brázdila ve vycházejícím Raku, Merkur by zůstal v Panně, Venuše ve Váhách.³⁷⁹⁷

Na obrázku vpravo je středověké ochraňování druhého typu (noční).

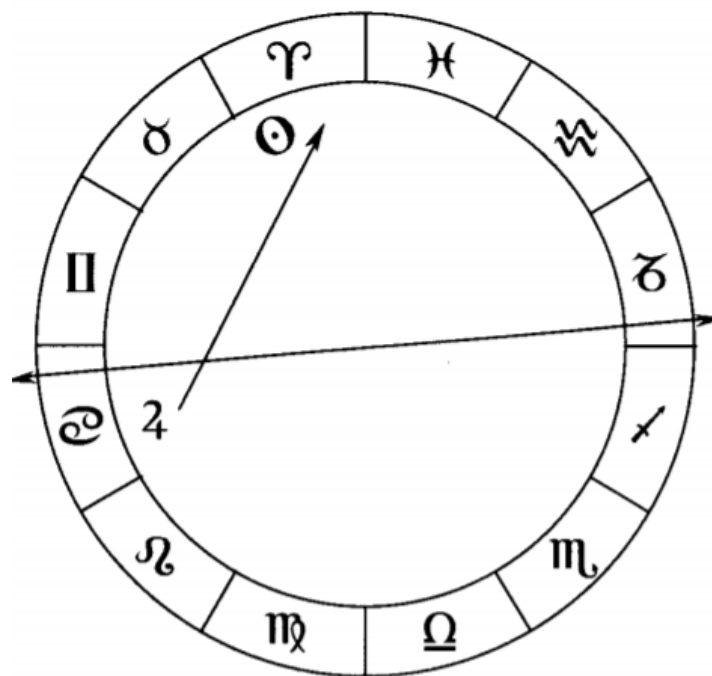

³⁷⁹⁴ Domicily.

³⁷⁹⁵ Povýšení.

³⁷⁹⁶ V originálu „at rest“.

³⁷⁹⁷ Toto je lunární příklad pouze v Rhetoriově a sluneční příklad musel vynaleznout Masha'allah nebo jej najít v nějakém jiném zdroji.

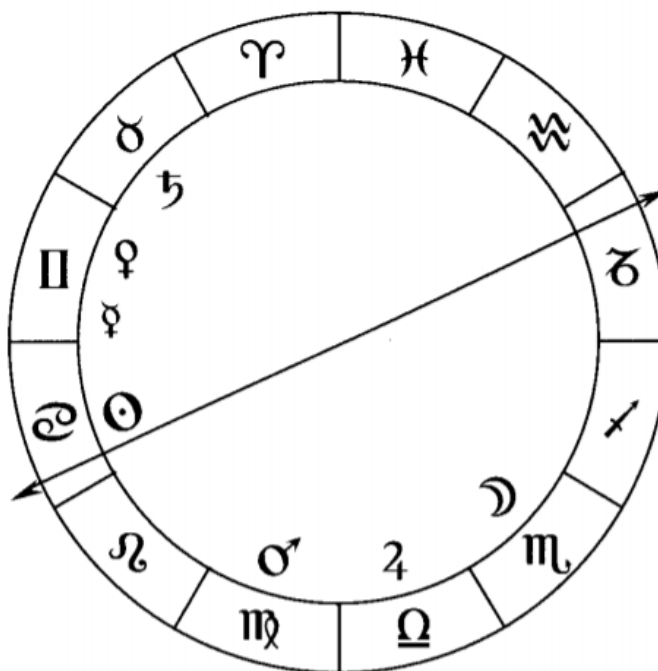

Středověké ochraňování druhého typu (denní)

III.28.4: Středověké ochraňování třetího typu

[BA II.12b] A je tu ještě další druh *dustūrīyyah*, konkrétně zatímco jakákoli hvězda zaujímá východ [nebo] drží MC, [ale] jakýkoli jiná - jmenovitě denní v denním narození, noční v nočním - [doprovází ji jako strážce]. [Slunce bude doprovázeno strážci, kteří ho předcházejí, ale Luna strážci, kteří ji následují do 7°. Strážci předcházející Slunce nejméně o 15°, když vyšli z paprsků, mu neublíží. Stejným způsobem mohou být Slunce a Luna strážci sektového partnera, který je v otočném čepu].

Navíc bylo v pořádku je nazývat „neklidem“ nebo přednostně úzkostí,³⁷⁹⁸ zatímco denní [hvězdy] aspektují noční, [a] noční denní od [těch napravo].³⁷⁹⁹

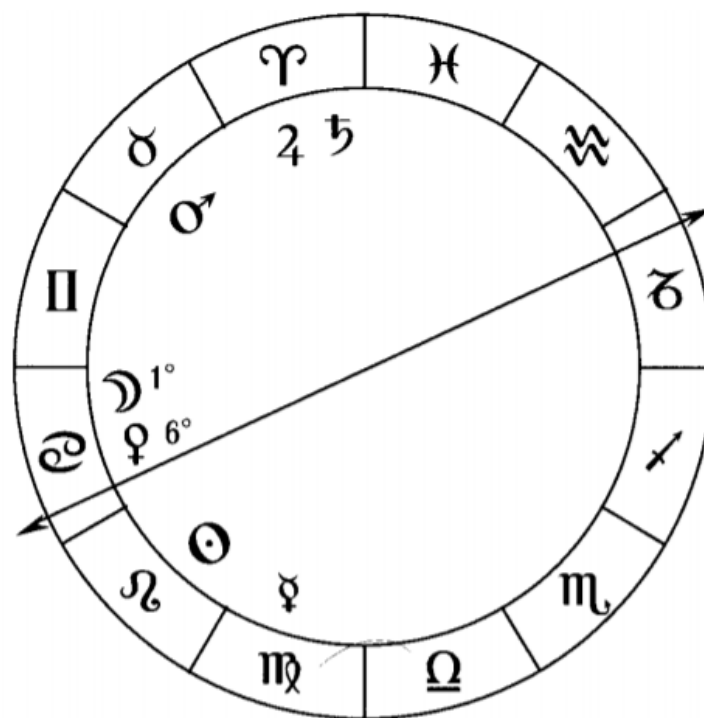
Středověké ochraňování třetího typu (denní)³⁸⁰⁰

³⁷⁹⁸ *Inquietas a sollicitas*. (Neklid a úzkost).

³⁷⁹⁹ Toto prohlášení Masha'allaha odráží *Gr. Intr.* VII.2. 175-96 a novější texty jako *BOA*, kde Bonatti nazývá *dustūrīyyah* „dextration“. Abú Ma'shar omezuje stráž na součást cyklu solární fáze, kdy se vyšší planety zapojují do *dustūrīyyah*, jakmile se vynoří ze slunečních paprsků, dokud nejsou od něj vzdáleny asi 90°. Ale třetí typ ochrany má také požadavky na sekty a úhlovost. Viz Dykesovy komentáře níže.

³⁸⁰⁰ V tomto denním schématu jsou Saturn a Merkur denní strážci Slunce, protože stoupají před ním. Dykes bere Venuši jako planetu protikladu sekty k ochraně Slunce, ale definice mohou vyžadovat, aby strážci byli vždy sekty schématu, zatímco chráněná planeta může být buď: v takovém případě by Venuše byla irelevantní, protože noční planety nemohou být strážci v denním schématu. Jupiter, Mars a Luna nesplňují žádnou verzi definice, a proto nejsou součástí stráže.

Středověké ochraňování třetího typu (noční)³⁸⁰¹

³⁸⁰¹ V tomto nočním schématu Venuše ochraňuje Lunu, protože Venuše vychází po Luně do 7°.

III.28.5: *Ptolemaiovo* ochraňování

[Latinský *Tet.* IV.3] O prosperitě a hodnotě³⁸⁰² rodáka.³⁸⁰³ Je však nutné pozorovat záležitosti hodnoty³⁸⁰⁴ a jeho prosperity v sociálním postavení z kvalit světél a hvězd, které je obklopují,³⁸⁰⁵ a stejným způsobem se v tomto zaměřujeme na jejich podobu.³⁸⁰⁶

- (1) Neboť pokud bylo každé ze světél v mužských znameních, a každé (nebo kterékoli z nich) se objevilo v úhlech, ale zejména to, jež bylo pánem sekty,³⁸⁰⁷ a pět bloudících hvězd je obklopilo a ranní (byly) obklopující Slunce a zdálo se, že večerní obklopují Lunu, nebudeme pochybovat o tom, že rodák bude králem.
- (2) Pokud se však hvězdy, které je obklopují, také objevily v úhlech, nebo měly přátelství ve figuře s úhly objevujícími se nad zemí, bude mít rodák velkou cenu a nejmocnější a bude králem světa. Jeho štěstí se dokonce zvýší, pokud budou hvězdy obklopovat napravo a budou spojeny s úhly objevujícími se nad zemí.
- (3) Pokud by však vlastnosti ostatních hvězd byly právě tyto, a pouze Slunce se bylo v mužské znamení, avšak Luna v ženském, a jedno z nich bylo v úhlech, rodák bude pouze guvernérem³⁸⁰⁸ a bude mít moc nad životem a smrtí.³⁸⁰⁹ Což kdyby se navíc okolní hvězdy neobjevovaly v úhlech, ani by jim nesvědčily,³⁸¹⁰ rodák by měl jen velké jméno a

---

³⁸⁰² V originálu „wort“.

³⁸⁰³ Lat. *valetudine*, „hodnota, společenská hodnota“, zde překládající řecké. *axia*, neboli „význam, hodnota“, tj. eminence nebo sociální postavení.

³⁸⁰⁴ Nebo také zásluhy a ceny.

³⁸⁰⁵ Tj. ochraňují.

³⁸⁰⁶ Tj. pravděpodobně sekta.

³⁸⁰⁷ *Haiyz*. To znamená, že světlo sekty horoskopu. Řecký text se zaměřuje spíše na sektové světlo, které má pět planet jako strážce, nežli coby angulární - ačkoli angulární by byly zastřešujícím pozitivem.

³⁸⁰⁸ Čtení s řečtinou za *solius regiminis*.

³⁸⁰⁹ Čtení s řečtinou za *interfactor*.

³⁸¹⁰ Řečtina zřejmě dává otočné čepy jako místa postrádající svědectví; ale není možné, aby planeta byla kdekoli a neměla aspekt alespoň na jeden z otočných čepů. Dykes má pocit, že to buď znamená (a) že nemá aspekt axiálního stupně v několika stupních, nebo (b) bez svědectví světél.

jeho hodnota by se jevila stejně jako cena toho, kdo vládne jedné části [světa], nebo stejně jako nadvláda správce,³⁸¹¹ nebo nadvláda nad armádou, a ne jako nadvláda toho,³⁸¹² kdo spravuje celé království.

- (4) A kdyby se většina obklopujících hvězd (nikoliv světla) objevila v úhlech, nebo kdyby s nimi byly v přátelské figuře, nebude mít takovou hodnotu, dokonce ani tak velké jméno, a bude ignorován.³⁸¹³ Nicméně, bude převládat v řízení měst, a bude prostředníkem ve správě záležitostí života.
- (5) Pokud však hvězdy, které obklopovaly světla, neměly žádnou podobu s úhly, bude se rodák ve svých pracích jevit mizerně a nešťastně.
- (6) Což - kdyby se světla neobjevila ani v úhlech, ani v mužských znameních, a dokonce by je ani neobklopovali dobrodějové - bude na nejnižší [úrovni] bídy a nevládnosti.
- (7) Cesta, již musí člověk projít ve vyšetřování těchto záležitostí (týkající se zvyšování a snižování hodnoty), je tato, již jsme ukázali. Musíme pozorovat, kolik dalších kvalit existuje mezi vzestupem a zmenšením, a to pomocí těch věcí, které byly nalezeny v tomto pohledu na konkrétní změnu, již mají světla a hvězdy, jež je obklopují, a ty, které ovládají obklopující.³⁸¹⁴ Neboť kdyby [ochraňující] byly³⁸¹⁵ pány sekty nebo [byly] štěstěny, rodák přetrvá ve velké hodnotě. Kdyby však byly pány opačné sekty nebo byli nešťastnými, jeho hodnota by se zdála slabá a snadno by pominula.
- (8) Je však nutné sledovat záležitosti budoucí hodnoty z vlastních vlastností hvězd, které obklopují světla. Pokud by správcem této záležitosti byl Saturn, síla hodnoty by byla v množství majetku a přetrvávala by ve shromažďování peněz. Pokud se však Jupiter nebo Venuše objevily právě tak, jeho síla bude v laskavosti a darech - ve

³⁸¹¹ *Baiuli*, tj. někdo, kdo spravuje nebo jedná jménem vládce.

³⁸¹² Vynechání neznámého přepisu *alcaidis*, jasně synonymum pro guvernéra nebo vládce.

³⁸¹³ To je extrémně blízko k Rhetoriově (kap. 53), který to pravděpodobně převzal od Ptolemaia nebo Ptolemaiova zdroje. Rhetorius je trochu jasnější, že ochraňující hvězdy jsou angulární, zatímco příslušné světlo je ve skutečnosti kadentní (pravděpodobně v šestém nebo dvanáctém domě).

³⁸¹⁴ Tato komplikovaná věta jednoduše znamená, že stejně jako mohou být světla a strážci a jejich dispozitoři různí v sektách, blahodárné / zlomyslné kvality, v úhlech i mimo ně, atd., tak bude sociální hodnota rodáka vyšší nebo nižší.

³⁸¹⁵ Tj. ve smyslu ochraňujících planet.

zdvořilostech a velkodušnosti. Což - kdyby to byl Mars - bude v nadvládě výprav a ve vítězstvích a ve strachu jeho podřízených. A kdyby to byl Merkur, bude to v intelektu a učení a ve správě věcí.

Dykesův komentář

Tři výše uvedené „středověké“ definice pocházejí z *Masha'allahovy Knihy Aristotelovy*, která se opírala o verzi *Rhetoria* - pro formulace -, ale ne vždy pro skutečné příklady. Tyto definice byly založeny na formulacích v *Antiochovi* a *Porfyriovi* (viz Schmidt, 2009) a Dykes je považuje za standardy helénistické éry. Ale můžeme také vidět, že *Ptolemaios* se cítil oprávněný nabídnout svůj vlastní přístup, stejně jako *Alcabitius*.

Řecké slovo pro tento koncept je *doruphoros*, což doslovně znamená „nositel kopí“, ale popisuje funkci strážce a družiny (*doruphoria*). V moderních slovnících arabština poznamenává „ústavnost“,³⁸¹⁶ ale středověké latinské texty to někdy popisují jako „bezpečnost“ (která je bližší řečtině) a jasně souvisí s arabským *dast*, čestným místem nebo prestižním místem, nebo být v „čele“ něčeho, a *dustūr*, jež znamená pravidlo, zákon nebo zákoník. Všechna tato slova společně naznačují společenskou hodnotu, velení a ochranu a v širším smyslu eminenci, moc a prosperitu.

Existuje ale několik důležitých nezodpovězených otázek týkajících se ochrany. Například: (1) k čemu ochraňování přesně přispívá, na rozdíl od úvah o dalších eminencích;³⁸¹⁷ (2) jaký je rozdíl v sociálním dopadu mezi třemi „středověkými“ typy; a (3) jsou verze, jako je soupeřící *Ptolemaiova*, standardnější nebo legitimnější, nebo má ochraňování prostě mnoho různých a neslučitelných forem?³⁸¹⁸

Alcabitiova verze. Ať už byly odpovědi na tyto otázky jakékoli, do konce středověkého období většina helénských a ptolemaiovských definic ochraňování zmizela ve prospěch té či oné verze *Alcabitiovy*. Verze *Alcabitia* se zdá nejbližší

³⁸¹⁶ V originálu „constitutionality“.

³⁸¹⁷ Viz Příloha F níže.

³⁸¹⁸ Viz Denningmann v Bibliografii.

helénskému prvnímu typu a zdá se, že inklinuje k tomu, že ochranu může mít pouze světlo sekty. Ačkoli jeho definice používá „doménu“, což je technický termín v III.2, *Dykes* viděl, že odkazuje také na důstojnosti, jako by *Alcabitius* převzal definici, ve které doména původně odpovídala domicilu nebo povýšení uvedenému v prvním typu. *Dykes* si také dokáže představit, že „doména“ zde nemusí ve skutečnosti vyžadovat být ve znamení stejného rodu, ale možná jen na favorizované straně horizontu (tj. noční planety nad horizontem v nočním schématu, ale pod v denním; a denní planety nad obzorem v denním schématu, ale pod ním v nočním). Nakonec doména může být jednoduše synonymem pro to, že je členem samotné sekty. To nám dává několik možností, jaká je ve skutečnosti definice *Alcabitia*:

- Obě planety plně ve svých vlastních doménách, jak je definováno v III.2. Výše uvedený příklad *Dykes* vytvořil tak, aby odpovídal této verzi.
- Obě planety pouze na příslušné straně obzoru, a nemusí to nutně být také ve znamení stejného rodu (tj. být v *halb*).
- Obě planety jsou ve svém vlastním bydlišti nebo povýšení, bez ohledu na umístění horizontu na základě sekty nebo znamení rodu.
- Obě planety jsou členy sekty horoskopu, bez ohledu na důstojnost, umístění horizontu na základě sekty nebo rodu znamení.

První helénsko-středověký typ. Žádný z astrologů z helénistické éry nepožaduje, aby chráněná planeta i její ochránci byli na pivotu (úhlové), ačkoli *Antiochus* říká, že chráněná planeta je preferovaná jako úhlová. *Masha'allah* chce, aby byly obě planety úhlové (možná pro maximální efekt), ale vzápětí připouští, že chránění může být, i pokud nejsou. Podle vlastní definice *Porfyrios* zdůrazňuje, že tento typ ochrany přispívá k eminenci, a dává přednost tomu, aby strážci byli členy sekty horoskopu. Jedním bodem sporu mezi *Antiochem* a *Porfyrem* je, zda planeta chránící musí nebo nemusí být aspektem

vpředu nebo vzadu, a skutečně, která planeta je před nebo za. V budoucí práci *Dykes* uvede některé své vlastní myšlenky, *Masha'allah* a jeho zdroj v *Rhetoriově* to každopádně nezmiňují.

Druhý helénsko-středověký typ. U tohoto typu je chráněno pouze světlo a bez ohledu na důstojnost (na rozdíl od typu 1). *Dykes* předpokládá, že bychom měli upřednostňovat světlo sekty, ale každopádně strážci musí patřit do sekty horoskopu. Kromě toho tento typ výslovně vyžaduje „zasažení paprskem“, což omezuje umístění strážců. Ačkoli *Schmidt*³⁸¹⁹ vyvinul vlastní pozici v tom, co představuje zasažení paprskem, *Dykes* předběžně přijme starší předpoklad, že to vyžaduje, aby vrhající planeta byla nalevo od druhé planety. Světlo tedy musí být v Ascendentu nebo MC a strážce musí být ve znamení, které za ním následuje (viz příklady).

Pravděpodobně jde o tento a první typ ochrany, jež *Rhetorius* (kap. 53) uvádí, že pokud planety chrání úhlové Slunce, ukazuje to velkou eminenci; ale pokud budou střežit kadentní Slunce, bude rodák jen přítelem významných osobností. Viz čtvrtý odstavec *Ptolemaiova* ošetření, který uvádí podobný bod.

Třetí helénsko-středověký typ. Tady, stejně jako u typu (1), může být střežena jakákoliv planeta (i když by člověk měl pravděpodobně upřednostňovat světlo), a stejně jako u typu (2) musí být v Ascendentu nebo MC; podobně jako u typu (2) musí být strážce ze sekty, i když může střežit z opačné sekty. Zdá se, že pro světla existují pouze zvláštní pravidla: strážci Luny musí být v pozdějším stupni než ona, ale ne více než 7°; a strážci Slunce musí vyjít před ním, a tak být v dřívějším stupni. V příkladech od *Antigona* se zdá, že strážci Slunce mohou před ním stoupat kdekoli až přibližně 90° před ním.³⁸²⁰ Prohlášení o planetách, které nepoškozují Slunce, může odkazovat na škůdce: zdá se, že pokud by škůdci byli pod slunečními paprsky, nebyli by v žádném případě schopni ublížit, ale že pokud by byli s ním shromážděni ve stejném

---

³⁸¹⁹ Schmidt 2009, s. 202 a 254.

³⁸²⁰ Ibid., s. 350-67.

znamení - mimo jeho paprsky -, to by pro něj mohlo být normálně škodlivé - být ve spojení s nimi: ale zjevně, pokud je úhlové a stoupají před ním, není tomu tak.³⁸²¹

Ptolemaiova verze. Pokyny *Ptolemaia* pomáhají upozornit na to, že identita strážce je důležitá, ale jsou poněkud neužitečné, protože není jasné, jak by měly planety souviset s určitými úhly nebo domy, a jaké z nich. Nejzajímavější je jeho uspořádání ochraňování do řad, ale tady musíme být opatrní. Na jedné straně nám dává užitečné rady pro porovnání různých scénářů; ale na druhé straně prezentuje své typy, jako by úplně popsaly sociální postavení rodáka. To je v rozporu s jinými jeho předpoklady a ostatní texty to přesně nepodporují. Například v *Tet.* 1.2 *Ptolemaios* tvrdí (stejně jako pozdější astrologové), že nativní schéma může ukazovat pouze relativní typy, nikoli absolutní. Měli bychom tedy očekávat, že rodák se zvláště příznivou situací ochrany nemusí být ve své zemi absolutně králem nebo královnou, ale může být ve svém vlastním prostředí králem nebo královnou: pokud je to žebrák, pak král nebo královna žebráků a konzultující astrolog by měl mít nejprve nějaké biografické informace o rodákovi, aby mohl správně soudit. Ale i když *Ptolemaios* skutečně říká, že rodák může být pouze relativní král nebo královna (například žebráci), musíme si uvědomit, že přesná povaha a kontury a (v některých případech) definice ochrany jsou stále nejasné. *Ptolemaiův* žebříček různých typů králů, správců a generálů může být jen pohodlným nástrojem, a my bychom se měli mít na pozoru před definitivními soudy jen na tomto základě.

---

³⁸²¹ Zde se u Schmidta myslí především heliakická fáze.

Příloha C: Planetární okolnosti (Dykes)

IV. kniha: Planetární okolnosti³⁸²²

[*Abbr.* IV.1] Tolik k těmto [výše uvedeným] věcem. Nyní však musí být splněn čtvrtý slib.

[*Alcabitus* III.25a] Tyto planety mají také místa, kde jsou posíleny a kde jsou oslabeny, a místa, kde se jim přihodí štěstí, a místa, kde se stanou špatnými.

IV.1: Dobré štěstí hvězd

[*Abbr.* IV.2-3] Dobré štěstí³⁸²³ hvězd proto bude, pokud dobroděj pozoruje dobroděje³⁸²⁴ buď hexagonem, tetragonem nebo trigonem nebo sjednocením; nebo by na ně nepohlíželi škůdci;³⁸²⁵ dokonce přejít od dobroděje k dobroději; být dobře uspořádána mezi dvěma šťastnými; ale i kdyby [byly ve stejném stupni nebo minutě jako Slunce],³⁸²⁶ a také kdyby měly na Slunce pohlížet hexagonem nebo trigonem; [nebo v aspektu s Lunou, pokud má Luna štěstí],³⁸²⁷ ale dokonce i rychlý pohyb a nárůst světla; nebo dokonce jsou ve [svém *halb*, nebo jsou na]³⁸²⁸ místě, kde se těší buď nějaké důstojnosti, nebo radosti; ale někdy jsou v jasných stupních nebo ve svých vlastních doménách.³⁸²⁹

[*Gr. Intr.* VII.6.1145-61] Avšak štěstí planet je, že planety by byly v aspektech s dobroději sextilem nebo kvadraturou nebo trigonovým aspektem, nebo by k nim byly spojeny. Nebo ty škodlivé by od nich byly kadentní. Nebo by byly

³⁸²² Abu Ma'shar et al-Qabisi: *Introductions to Traditional Astrology*: Abu Ma'shar et al-Qabisi. Ed. Benjamin Dykes. The Cazimi Press; Illustrated edition (November 1, 2010). S. 217.

³⁸²³ Lat. *felicitas*, arabsky *sa'ādah*, „štěstí, blaženost, prosperita, dobré štěstí.“ To je stejné arabské slovo použité pro Část (Los) Štěstí.

³⁸²⁴ Tedy ve smyslu dobročinné, laskavé a velkomyslné planety. Nebo spíš, že kterákoli planeta by byla v takovém aspektu shovívavé: viz níže.

³⁸²⁵ Tj., že by škůdci byli od nich kadentní nebo v „averzi“, a to celým znamením.

³⁸²⁶ Čtení s arabštinou a *Gr. Intr.* za „když by dobrodějové byli ve stejném stupni a minutě“.

³⁸²⁷ Přidáno s arabštinou a *Gr. Intr.*

³⁸²⁸ Přidáno s arabštinou a následující *Gr. Intr.* níže.

³⁸²⁹ Čtení *Hayyiz* s arabštinou za „místa vhodná pro jejich vlastní pohlaví (v originálu „sex“)“.

separovány od dobroděje a byly by spojené s dobrodějem. Nebo by byly obléhány mezi dvěma dobroději. Nebo sjednocené se Sluncem nebo v jeho trigonovém či sextilním aspektu. Nebo v aspektu s Lunou (pokud má Luna štěstí). Nebo by byly rychlého běhu, narůstající světlem a počtem. Nebo by byly ve svých laskavostech, tj. ve svých vlastních domicilech nebo ve svých vlastních povýšeních, v hranicích, triplicitách nebo tvářích nebo ve svých radostech. Nebo by byly v jasných stupních. Nebo jsou přijímány.³⁸³⁰ Nebo jsou v jejich doméně: to je to, že mužská³⁸³¹ planeta by byla v mužském znamení a mužských stupních ve dne nad zemí, a v noci pod zemí, a ženská v ženském znamení a ženských stupních ve dne pod zemí, a v noci nad zemí. Také pokud by světla byla v důstojnosti dobrodějů, bylo by to prakticky, jako by byla ve svých vlastních důstojnostech. A každý dobroděj se stává obdobným, kdyby byli v důstojnostech světél.

[*Alcabitus* III.25b-26] Avšak místa, na kterých se stanou šťastnými, jsou tato: totiž že jsou v aspektech s dobroději (přirozeně v sextilu nebo v kvadratuře nebo v trigonu), nebo jsou s nimi spojené, nebo škodlivé jsou od nic kadentní; a byly by separovány od dobroděje a spojené s dobrodějem, nebo by byly obléhány dobroději. Jde o obléhání, když planeta bude mít dobroděje nebo jeho paprsky před sebou, a další dobroděj bude nebo bude mít paprsky za ni. A někteří lidé tomu říkali „být obklopen“.³⁸³² Nebo by byly spojené se Sluncem v jednom stupni, nebo by byly v jeho sextilním nebo trigonovém aspektu, nebo v aspektu s Lunou (a Luna by měla štěstí), a že by byly rychlého běhu, narůstajícího světla a čísla, nebo by byly ve svém vlastním *halb* nebo ve své vlastní doméně, nebo ve znameních, ve kterých by měly důstojnosti, ve svých vlastních radostech, v jasných stupních, nebo by byly přijímány.

---

³⁸³⁰ Odkaz na recepci.

³⁸³¹ Viz III.2: měla by to být denní planeta a také noční planeta v poslední polovině věty.

³⁸³² Nebo obklíčen.

IV.2: Moc hvězd

[*Abbr.* IV.4-7] Ale moc³⁸³³ hvězd spočívá v tom, že povstanou-li na severu nebo budou-li umístěny [zde]; že budou pohnuty do apogea;³⁸³⁴ že dokonce budou v druhé stanici; že odejdou od slunečních paprsků; že budou ve znamení pevnosti nebo vedle něj;³⁸³⁵ že tři superiorní se dokonce objeví za svítání; [je] ještě silnější mít [sextilní] paprsek poslaný [k němu];³⁸³⁶ dokonce jsou-li v mužských čtvrtích. Neboť kdyby Slunce bylo v mužských čtvrtích a mužských znameních, bude silné — s výjimkou Vah, protože i když jsou mužské, stále v něm Slunce není nijak silné.³⁸³⁷ Nicméně moc inferiorních je, objevují-li se západě³⁸³⁸ nebo v ženských čtvrtích.

[*Gr. Intr.* VII.6.1182-91] Také moc planet je v tom, že by stoupaly na severu, nebo jsou [prostě] na severu. Nebo by stoupaly v kruzích svých vrcholů,³⁸³⁹ nebo by byly ve druhé stanici,³⁸⁴⁰ nebo by šly ven zpod paprsků Slunce, nebo by byly v úhlu nebo v tom následujícím³⁸⁴¹ úhel. Nebo by tři superiorní planety byly východně od Slunce (a pokud [současně] je v sextilním aspektu, bylo by to pro ně silnější). A když budou v mužských čtvrtích. Také, kdyby bylo Slunce v těchto čtvrtích nebo v mužských znameních, bude dokonce silnější, pokud nebude ve Váhách. Pokud jde o sílu tří superiorních, jde o to, že budou na západě nebo v ženských čtvrtích.

[*Alcabitius* III.27] A pokud jde o jejich sílu, tedy že by vycházely na sever nebo byly na severu, nebo by vystoupaly v kruhu svého apogea, nebo by byly ve druhé stanici (to je, když byly ve své stanici, aby se posunuly vpřed z retrogradity),

---

³⁸³³ Lat. *potentia*. Arabsky *quwwat'hā*, „moc, síla, kapacita“.

³⁸³⁴ Čtení s arabštinou za „vyvýšená“ (*sublimationem*).

³⁸³⁵ Tj. angulární (úhlové) nebo následné znamení.

³⁸³⁶ Čtení s arabštinou a *Gr. Intr.* Tj. superiorní planeta vycházející před Sluncem a v sextilu s ním.

³⁸³⁷ Váhy jsou znamením pádu Slunce.

³⁸³⁸ Tj. zapadají po Slunci, viz II.10.2 výše.

³⁸³⁹ Apogea.

³⁸⁴⁰ Zastávka.

³⁸⁴¹ Nebo sledujícím.

nebo šly ven zpod paprsků Slunce, nebo by byly pod úhlem nebo v následném, nebo tři superironí (planety) by byly východně od Slunce (a kdyby byly v aspektech sextilu, bude to pro ně přírůstek moci), nebo [superiorní] budou v mužských čtvrtích. A Slunce bude dokonce mocné, pokud bude v mužských čtvrtích nebo v mužských znameních, a pokud nebude ve Váhách. A pokud jde o sílu tří inferiorních, tedy že by byly západně od Slunce nebo v ženských čtvrtích. A o síle Luny, když bude nad zemí v noci (a ve dne pod zemí) na ženském místě nebo v ženském znamení,³⁸⁴² a pokud bude v exaltaci Slunce, [nebo Slunce aspektující domicil Luny].³⁸⁴³

IV.3: Slabost hvězd

[*Abbr.* IV.8-14] Slabost³⁸⁴⁴ planet je: pomalého chodu; jsoucí v první stanici nebo se otáčející dozadu. Ale nejhorší [je] retrogradita planet Venuše a Merkuru, zvláště pokud jsou [také] skryty Sluncem; nebo [planety] se nacházejíce [pod paprsky slunce nebo] v temných stupních. Také [mužská planeta],³⁸⁴⁵ která je v ženských znameních nebo stupních pod zemí ve dne [ale] nad [ní] v noci; [nebo ženská planeta v mužských znameních nebo stupních, nad zemí ve dne nebo pod ní v noci];³⁸⁴⁶ jsoucí ve znamení otroctví;³⁸⁴⁷ sestupuje na jih [nebo je jižní]; není v pevném³⁸⁴⁸ [znamení] nebo v následujícím; dokonce je na spáleném místě (tj. ve Váhách nebo ve Štíru);³⁸⁴⁹ ale i ve [svém] odcizení;³⁸⁵⁰ dokonce aplikování retrográdní

³⁸⁴² Tj. v její vlastní doméně (*hayyiz*).

³⁸⁴³ Přidání s arabštinou. Dykes to bere tak, že to znamená znamení, ve kterém je, nikoliv pouze Raka.

³⁸⁴⁴ Lat. *impotentia*. Arabsky *du'f*, „slabina, slabost,“ vztahující se k slovesu „stát se slabým, křehkým, impotentním, ochablým“.

³⁸⁴⁵ Znovu, zde a níže, Abú Ma'shar a Alcabitus by měli opět hovořit o „denních“ a „nočních“ planetách, neb Mars je mužská, ale noční planeta. Zdá se však, že chtějí použít rod planet jako zkratku pro doménu, protože se jedná o rodově navýšenou podmínku *halb*.

³⁸⁴⁶ Přidání informací o ženských planetách.

³⁸⁴⁷ Tj. pád.

³⁸⁴⁸ Angulární.

³⁸⁴⁹ Tj. na spálení cestě nebo *via combusta*. Některé texty to definují jako rozmezí mezi 15° Vah a 15° Štíra, jiné mezi pádem Slunce an 19° Vah a pádem Luny na 3° Štíra. Viz výňatky *Gr. Intr.*

³⁸⁵⁰ Nebo detriment.

planety. Ze tří superiorních, jež se objevily na západě³⁸⁵¹ nebo byly v ženských čtvrtích. A slabost Slunce má být v ženské čtvrtině nebo ženských znameních [pokud není na devátém místě, jeho radost].³⁸⁵² [Pro inferiorní jsoucí na začátku jejich východnosti nebo v mužských čtvrtích].³⁸⁵³

[*Gr. Intr.* VII.6.1192-1218] Ale pokud jde o slabost planet a jejich význam nad úbytkem štěstí, tedy že budou pomalé, nebo na první stanici, nebo budou retrogradní. A horší retrograditou je retrogradita dvou inferiorních planet, zvláště pokud by byly spáleny spolu s retrograditou. Nebo by planeta byla pod paprsky nebo v temných stupních. Nebo³⁸⁵⁴ mužské [planety] v ženských znameních nebo v ženských stupních, ve dne pod zemí a v noci nad zemí. A ženské (planety) by byly v mužských znameních nebo v mužských stupních, v noci pod zemí a ve dne nad zemí. Nebo by byly ve znamení vlastního sestupu, nebo sestupovaly by na jih nebo by [byly] jižní, nebo kadentní z úhlu.³⁸⁵⁵ Nebo by byly na spálené cestě (tj. ve Vahách a Štíru) a bylo by to obtížnější, kdyby byly od devatenáctého stupně Vah po třetí stupeň Štíra (protože to jsou sestupy světél). A kdyby byly v opozici vůči svým vlastním domicilům (protože jsou pro ně nepřátelští a jsou ve své vlastním detrimentu). A když budou spojené s retrogradní planetou nebo s nějakou bránicí, nebo s planetou, která sama sestupuje, nebo s kadentní, nebo nebudou přijaty,³⁸⁵⁶ nebo budou peregrinní – a to ještě horší, budou-li prázdné [v chodu] a bude-li jim patřit štěstí, nebo budou-li z těch planet, které s nimi souhlasí, avšak nebudou v aspektu. A když tři superiorní planety budou západně od Slunce, nebo budou v ženských čtvrtích. A slabost Slunce spočívá v tom, že by bylo v ženských znameních nebo dokonce v ženských čtvrtích, pokud by nebylo v devátém domě (což je jeho radost). A ze slabosti tří inferiorních planet je to, že by byly na začátku svého [ranního] vyvstávání, nebo by byly v mužských čtvrtích.

---

³⁸⁵¹ Tj. zapadající po Slunci (tak, aby je Slunce předstihovalo).

³⁸⁵² Přidání s arabštinou a *Gr. Intr.*

³⁸⁵³ Ibidem.

³⁸⁵⁴ Viz III.2 výše.

³⁸⁵⁵ Vynechání „nebo ve sledující úhly“. To byl nesprávný výklad od Jana: viz znění v *Abbr.* výše.

³⁸⁵⁶ Receptce.

[*Alcabitus* III.29] A pokud jde o jejich slabost, když by byly pomalé v kurzu nebo na první stanici (to je, když stojí, aby se staly retrográdní), nebo jsou retrográdní, nebo by byly v temných stupních, nebo mužské [planety] jsou v ženských znameních a v ženských stupních ve dne pod zemí a v noci nad zemí, nebo ty ženské by byly v mužských znameních a v mužských stupních v noci pod zemí a ve dne nad zemí; nebo jsou v opozici vůči svým vlastním důstojnostem, nebo sestupují na jih nebo jsou jižní, nebo kadentní z úhlů nebo od následných úhlů (nebo: [že] jsou v kadentních domech), nebo jsou na spálené cestě (což je poslední polovina Vah a první polovina Štíra), nebo kdyby byly spojeny³⁸⁵⁷ s retrográdní planetou nebo s nějakou bránicí nebo kadentní, nebo nejsou přijaty. Nebo tři superironí [planety] jsou západně od Slunce nebo v ženských čtvrtích. A slabost Slunce spočívá v tom, že by bylo v ženských znameních nebo v ženských čtvrtích (pokud není v devátém domě). A pokud jde o slabost tří inferiorních, když budou východní nebo v mužských čtvrtích.

IV.4.1: Neštěstí hvězd

[*Abbr.* IV.15-18] Neštěstí³⁸⁵⁸ hvězd je spojení se škůdci; jsoucí v opozici škůdců [nebo v jejich kvadratuře nebo trigonu nebo sextilu, a mezi nimi by nebyla ani hranice;³⁸⁵⁹ nebo pokud byly v hranici nebo domicilu škůdce; nebo kdyby je škůdce překonával z desátého nebo jedenáctého místa od jejich místa].³⁸⁶⁰ Největší neštěstí je však aplikace na škůdce, [ale] bez přijímání.³⁸⁶¹ [Nebo jsou v konjunkci, kvadratuře nebo opozici na Slunce].³⁸⁶² Dokonce jsoucí v Hlavě nebo Ocasu

---

³⁸⁵⁷ Čtení *iungantur* (plurál) za *iungatur*.

³⁸⁵⁸ Lat. *infortunium*. Arabsky *nuḥūsa*, „špatné štěstí, neštěstí“, související se slovesem „být neblahý, zlověstný, katastrofální“.

³⁸⁵⁹ Dykes věří, že to znamená, že tělo jedné planety je ve škodlivé hranici, přičemž v ní je také tělo nebo paprsek jiné: myšlenka je, že by přinesla neštěstí spojení, které chtějí vytvořit.

³⁸⁶⁰ Čtení s arabštinou a *Gr. Intr.*, a nahrazení Adelardova popisu překonávání.

³⁸⁶¹ Viz níže, kde nepřijetí (bez recepce) zhorší několik právě zmíněných podmínek, ne jen jakýkoli aspekt.

³⁸⁶² Přidání založeno na arabštině a *Gr. Intr.*

jejich Draků; když mezi nimi a Drakem bylo 12° nebo méně;³⁸⁶³ ale nejhorší [je], kdyby na těchto místech byla Luna. [Kdyby Slunce bylo do 4° od Hlavy nebo Ocasu.]³⁸⁶⁴

[Gr. Intr. VII.6.1219-33] Neštěstí³⁸⁶⁵ planet také spočívá v tom, že by se spojily se špatnými v jednom znamení nebo v jejich opozici nebo v kvadrurním aspektu nebo v jejich trigonovém nebo sextilním aspektu, a mezi nimi by bylo méně než hranice planety, a ty špatné. A že by byly v hranicích těch špatných nebo v jejich domicilech. Nebo by nad nimi byly povýšeny některé z těch špatných z desátého nebo jedenáctého [znamení] z jejich místa – a bude to obtížnější než na všech těchto místech, pokud je ty špatné nepřijímají. Nebo špatné by byly v jednom znamení se Sluncem nebo v jeho kvadrurním aspektu nebo opozici. Nebo jsou s Hlavami nebo Ocasu vlastního uzlu, nebo by byly s Hlavou nebo Ocasem [Draka] a mezi nimi a [uzly] by bylo 12° nebo méně: protože pak budou ve svém uzlu. A [Uzly] brání Slunci silněji, pokud jsou mezi ním a nimi 4°, před nebo za. A brání Luně silněji, pokud je mezi nimi a ní 12°, ať už vpředu nebo vzadu.

[Alcabitus III.28a] Ale co se týče neštěstí planet a jejich zničení,³⁸⁶⁶ je to, když by byly ve shromáždění těch špatných nebo v jejich opozici, nebo v jejich tetragonu nebo trigonu nebo hexagonu;³⁸⁶⁷ nebo kdyby mezi nimi a tělem nebo paprsky špatné planety³⁸⁶⁸ bylo méně než hranice [zlověstné]³⁸⁶⁹ planety, nebo by byly v hranicích těch špatných nebo v jejich domicilech, nebo [špatné] by byly vyvýšeny³⁸⁷⁰ nad nimi z desátého nebo z jedenáctého místa od jejich místa, a mnohem horší by bylo, kdyby [ty špatné] je nepřijímaly. Nebo by byly ve shromáždění Slunce nebo jeho opozice, nebo v jeho

---

³⁸⁶³ Normálně se tím rozumí samotné uzly Luny; ale Abu Ma'shar to může brát také ve vztahu k jejich vlastním uzlům. Viz tabulka hodnot planetárních uzlů (II.5).

³⁸⁶⁴ Přidání založeno na arabštině a Gr. Intr.

³⁸⁶⁵ Čtení *infortunium* místo *debilitas*.

³⁸⁶⁶ Alcabitus užívá *fasād*, indikující zničení.

³⁸⁶⁷ Vynechání Janova „paprskem“.

³⁸⁶⁸ To by bylo přibližně spojení.

³⁸⁶⁹ Předběžně přidáno toto vysvětlení od Burnetta.

³⁸⁷⁰ Tj. „překonávající“.

tetragonu,³⁸⁷¹ nebo kdyby byly s Hlavami svých vlastních Uzlů, nebo s Hlavou Draka (Luny) nebo Ocasem, a mezi nimi a jedním z nich by bylo 12° nebo méně, a zejména kdyby Luna byla podobně [tolik] od kteréhokoli z nich. A Slunci je bráněno více [Uzly], pokud by mezi ním a jedním z nich byly ještě 4°, před nebo za ním. Nebo by byly planety obležené mezi dvěma špatnými.

[*Alcabitus* III.28c] A odtud, když planeta bude retrogradní nebo spálená pod slunečními paprsky, nebo kadentní z Ascendentu.³⁸⁷²

IV.4.2: Uzavření³⁸⁷³ nebo obléhání

[*Abbr.* IV.21-25] A je tu ještě jeden druh neštěstí, který se nazývá „uzavření“.³⁸⁷⁴ Ale to je dvojí. Za prvé, s nějakou hvězdou mezi dvěma škůdci nebo mezi dvěma paprsky škůdců, nebo pokud míří od škůdce ke škůdci. A stejně tak ohledně paprsků.

Druhým druhem uzavření je, pokud [planeta by byla ve znamení] se škůdcem [nebo jeho paprskem ve druhém znamení od něj, a] škůdce se nachází [nebo jeho paprsek] ve dvanáctém znamení od ní; nebo, pokud by v něm [planeta] nebyla nalezena [ale byl to ascendent nebo jiné znamení,] toto znamení samo o sobě stačí pro uzavření.³⁸⁷⁵ Jestliže však Slunce nebo jiná prosperující na toto místo pohlížela, osvobozuje [to] od zla. Čímž - kdyby zaujímala sedmý [stupeň] od stupně Slunce, nebo kdyby před ní nebo za ní byly laskavé hvězdy - bude osvobozena tím nejlepším způsobem.

³⁸⁷¹ Vynechání Janova „paprskem“.

³⁸⁷² To znamená být v averzi k němu: ve znamení, které nemá aspekt vycházejícího znamení, zejména dvanácté, osmé a šesté; druhé znamení je také kadentní (?) od Ascendentu, ale není považováno za obtížné.

³⁸⁷³ Nebo ohrazení atd.

³⁸⁷⁴ Tj. obléhání. Lat. *importunitas* („problémy“). Arabsky *ḥaṣr*, „obklíčení, uvěznění, obléhání“.

³⁸⁷⁵ Čtení druhého typu s arabštinou a *Gr. Intr.* Adelard změnil několik klíčových termínů, takže podmínka je stěží rozpoznatelná: „bude spojena se škůdcem ve stejném znamení nebo s jeho světlem; nebo najde-li škůdce ve dvanáctém znamení od ní; nebo, nenalezne-li škůdce v něm, stačí toto znamení samo o sobě k potížím.“

[Gr. Intr. VII.6.1244-60] Také další překážkou je to, čemu se říká „obležení“. A přichází to dvěma směry. Za prvé, když by byla planeta v nějakém znamení, a je tam špatná (nebo její paprsek) s ní ve stejném znamení, před ní a³⁸⁷⁶ za ní; nebo by se planeta od špatné oddělovala od špatné spojením jednoho znamení nebo podle aspektu a v tomto stavu by byla spojena s jinou špatnou.

Druhý způsob obléhání spočívá v tom, že planeta by byla v nějakém znamení a špatná je ve druhém znamení od ní vlastním tělem nebo paprskem a druhá špatná také (nebo její paprsek) ve dvanáctém znamení od ní. Pokud by v něm nebyla planeta, a stav Ascendentu (nebo zbytku znamení) byl takto, Ascendent nebo toto znamení bude obléháno.

A v [obléhání po stupních],³⁸⁷⁷ pokud Slunce nebo některá z dobrodějných planet pohlížely na obklíčenou planetu aspektem přátelství a mezi touto planetou a jejími paprsky bylo méně než 7°, znamená to uvolnění tohoto zla. A pokud bylo znamení obleženo a dobrodějná planeta nebo Slunce jej aspektovalo tak, jak je uvedeno výše, rozpouští tuto překážku. A pokud by planeta nebo znamení byly obléhány dobroději, tohle bude z těch hodnotnějších.

[Alcabitus III.28b] To je v případě, že planeta je v nějakém znamení, a navíc jedna špatná nebo její paprsky jsou před ní, a jedna špatná nebo její paprsky po ní. Nebo by byla od špatné odvrácena shromážděním či aspektem a byla by spojena takovým způsobem s jinou špatnou.

Nebo jedna špatná nebo její paprsky by byly ve znamení, které je před ní, a další špatná nebo její paprsky by byly ve znamení, které je po ní. Rovněž se říká o znameních, že jsou obléhána.

Pokud by dobrodějná planeta nebo Slunce aspektovali stejnou obklíčenou planetu trigonem nebo sextilem, a mezi ní a spojením by bylo méně než 7°, zloba by se uvolnila.

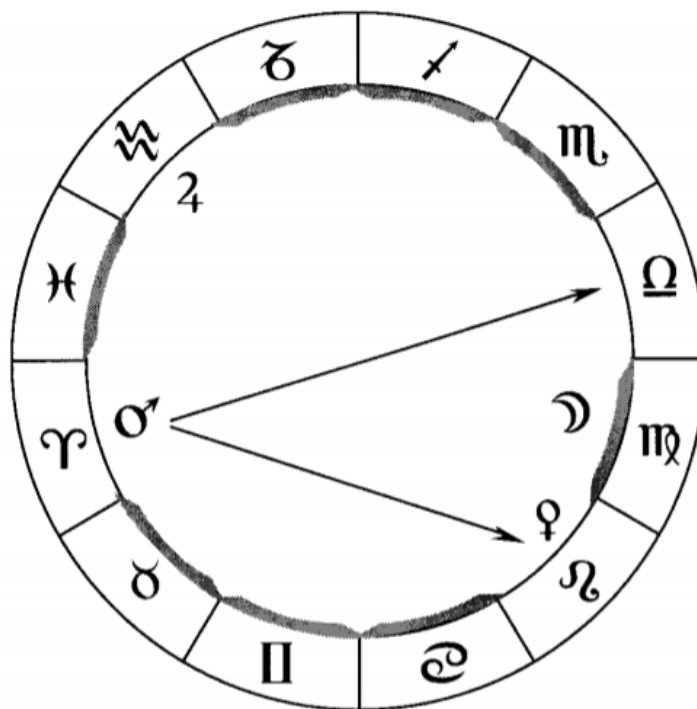
---

³⁸⁷⁶ Čtení *et* za *aut*.

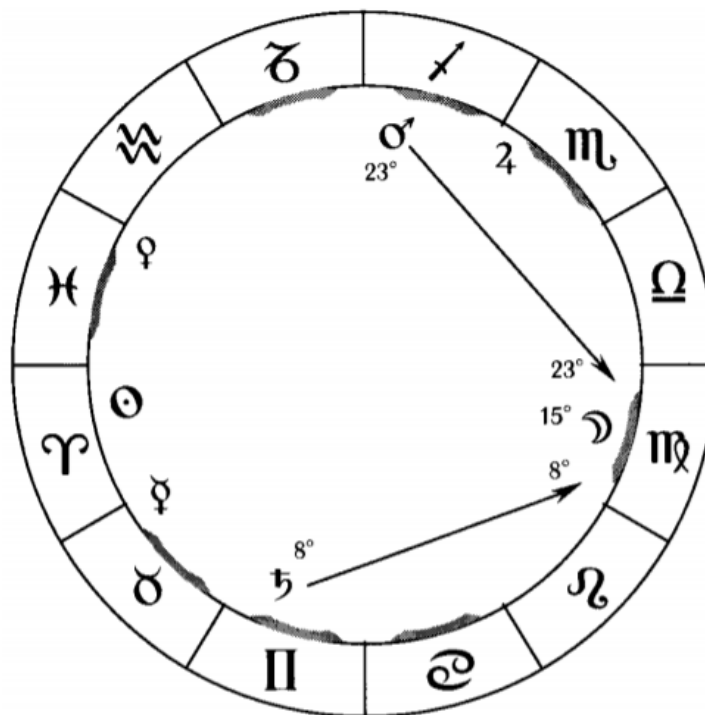
³⁸⁷⁷ Čtení za „ve všech těchto“.

[BW VIII.76] [Pokud je signifikátor] z třídy umístění uprostřed [mezi škůdci], znamená to [vězení a mučení; pokud mezi dobroději], přijde dobrá okolnost.

Škodlivé uzavření - obléhání znamením

Škodlivé uzavření - obléhání stupněm

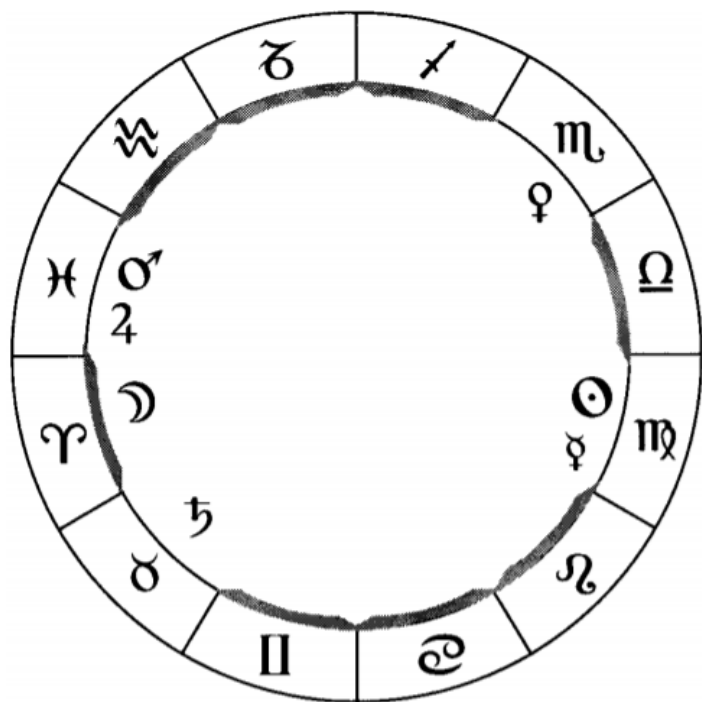
Dykesův komentář Uzavření nebo obléhání má dvě formy: samotným obklopením znamení nebo stupněm. Obě formy pocházejí z helénistické praxe a naše středověké prameny zachovávají základní popisy dobře.³⁸⁷⁸ Obléhání je jedním z konceptů 120°, které jsme již viděli výše, a to v shromáždění a pohledu (III.5-6), jdoucí naprázdno (III.9) a divokosti (III.10).

³⁸⁷⁸ Jediné, co opravdu chybí, je Porfyriova a Héfaistiónova poznámka, že pokud je Ascendent nebo Luna uzavřena znaméním (tj. oba dobrodějové jsou v averzi), pak bude rodák chudý a bude žít krátce (Schmidt 2009, s. 195). Toto tvrzení je pravděpodobně míněno tak, že „všechny ostatní věci jsou si rovny“: pokud by jiné rysy horoskopu tyto problémy zmírňovaly, pak by to jistě nebylo tak špatné.

Dovolte *Dykesovi* vysvětlit mechaniku uzavření a jeho vztah k ostatním konfiguracím a potom nabídnout několik představ o jeho přesném významu.

Škodlivé uzavření znamením vyžaduje - minimálně -, aby jedna škodlivá planeta aspektovala znamení na obou stranách nějakého znamení nebo planety, přičemž tento škůdce neaspektuje znamení samotné, a obě dobrodějné planety musí být v averzi k tomuto znamení: to znamená, že se musí nacházet ve 120° zvěrokruhu, který tvoří znamení v averzi k

němu. Ve výše uvedeném případě je Luna v Panně uzavřena znamením Marsem v Beranu:³⁸⁷⁹ šedé části zvěrokruhu jsou dobrodějům zakázány. Ale protože světla a Merkur lze také považovat za přínosné ve svých činnostech a účincích, ve své maximální formě by tento typ uzavření vyžadoval, aby všechny ostatní planety byly v averzi k uzavřenému znamení nebo planetě. Ve své minimální podobě tedy škodlivé uzavření není tak špatné jako divokost, protože omezuje pouze dobroděje na averzi. Ale ve své maximální podobě by bylo totožné s divokostí: na obrázku pro divokost v III.10 výše (zde na obrázku vlevo) je Luna divoká a v averzi ke všem ostatním planetám, ale je uzavřena těly Marsu a Saturna po obou stranách jejího znamení.

Proč texty nepopisují žádné dobrodějné ohraničení znamením? *Dykes* se domnívá, že astrologie je výchozím předpokladem: planety se budou moci pohybovat kupředu a provádět své činnosti, *dokud* je něco nezasáhne nebo neomezí. Například běžnému pohybu normálně nevěnujeme velkou pozornost, s výjimkou kontrapunktu k retrográdnímu pohybu: předpokládáme, že normálním stavem planety je pohyb

³⁸⁷⁹ To je ve skutečnosti příklad z Antiocha (Schmidt 2009, s. 195).

vpřed, dokud nebude retrograditou omezen a změněn. Jen tak předpokládáme, že planeta má všeobecnou svobodu a mnoho vztahů k ostatním, dokud nejsou uzavřeny znamením nebo nenarazí na nějakou jinou překážku. Tak je blahodárné uzavření znamením příliš obecné,³⁸⁸⁰ než aby bylo pozoruhodné. Možná bychom si toho měli víc všímat?

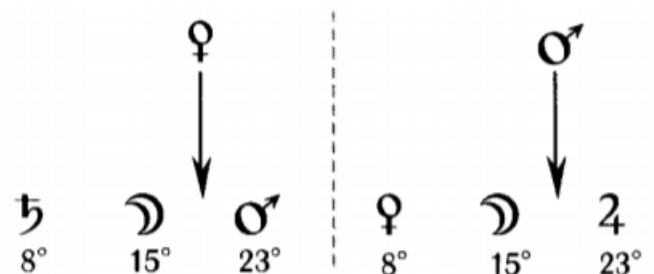
Stejně jako naše texty rozlišují mezi aspekty pouze podle znamení a aspekty podle přesného stupně (III.6-7), tak rozlišují uzavření podle znamení a podle stupně. Škodlivé uzavření podle stupně vyžaduje, aby tělo planety bylo uzavřeno mezi tělem nebo paprskem obou škůdců, až 7° na obou stranách, přičemž žádná jiná planeta nevrhá paprsek do jedné z těchto oblastí na obou stranách. I to je jeden z našich konceptů 120°, protože pokud předpokládáme největší vzdálenost 7°, pak žádná planeta nemůže být v těchto stupních v jakémkoli znamení v aspektu vůči obléhané planetě, což jim účinně zakazuje být ve 120° zodiaku. Na obrázku výše je Luna na 15° Panny a na obou stranách je obléhána kvadraturami škůdců v maximální vzdálenosti 7° na obou stranách. Tyto stupně plus vlastní Luna se rovnají celkem 15°; aby vůbec obléhání mohlo být, nemohou být žádné planety v těchto stupních v ostatních znameních konfigurovaných na Pannu: to vytváří 8 zakázaných oblastí 15° za jednu, nebo 120°.

Uzavření nebo obléhání však může být narušeno. V uzavřeném prostoru znamení, pokud se dobroděj přesune do znamení, které aspektuje uzavřenou planetu, naruší nebo zabrání obléhání. V uzavřeném prostoru podle stupně planeta opačné kvality, která vrhá paprsek do oblasti obléhání, přeruší nebo tomu zabrání: blahodárná planeta prolomí nebo zabrání škodlivému obléhání podle stupně a škodlivá planeta prolomí nebo zabrání blahodárnému obléhání podle stupně. Toto prolomení není nic jiného než verze blokování (III.14), která je definována přesně jako tělo nebo paprsek planety v mezilehlých stupních mezi dvěma dalšími: normálně přichází mezi aplikující se planetou a nějakou jinou, ale zde je rozšířen na obou stranách obléhané planety. Tento druh blokování se nepřímo stává součástí skupiny 120°, protože spadá do

---

³⁸⁸⁰ A v korelaci s příliš velkou částí našich výchozích předpokladů o planetární svobodě...

zakázaného rozsahu stupňů definovaného v obléhání. Na obrázku níže *Dykes* v obou případech umístil paprsek rozbíjející planety před Lunu:

Prolomení uzavření stupněm

Pokud jde o to, co přesně uzavření nebo obléhání a jeho rozbití znamená, existují určité stopy v pasážích výše uvedených *ibn Ezrou*. *Dykes* navrhuje následující (vynechání uzavřením znamením jako velmi obecné):³⁸⁸¹

- a) Škodlivé uzavření stupněm: ochrnutí, strach, nedostatek naděje, pocit únosu, aktivní izolace a omezení, snaha o frustraci a zničení - se všemi pocity beznaděje a hněvu, které s tím mohou souviset. Ale prolomení takového uzavření znamená zavedení naděje, pomoci, osvobození, zejména někým, koho zastupuje rozbíjející planeta.
- b) Blahodárné uzavření stupněm znamená aktivní podporu a ochranu se všemi pocity pohody a důvěry, které by od toho člověk mohl očekávat; ale prolomení takového uzavření přináší pochybnosti a skepticismus, jed nedůvěry a odcizení od přátel.

Z těchto úvah *Dykes* navrhuje, aby koncepty 120° tvořily něco z paralelní řady konfigurací, které ilustrují dialektické drama blízkosti, ztráty a zotavení, z nichž každá přechází z planetárního vztahu do pasivní izolace, do aktivní izolace, do

³⁸⁸¹ Tuto oblast diskutoval *Dykes* s Chrisem Brennanem a Demetrou George.

osvobození - s možnou implikací pozdější ochrany (III.28). To znamená, že ať už celým znamením, nebo stupněm, lze planetu dramatizovat tak, že je v aktivním vztahu, rozbíhá se nebo se od něj odděluje, nachází se sama, pak se ocitne v pasti, znovu přijímá pomoc a podporu. Co se týče série s celým znamením, probíhá od aspektu / shromáždění, přes oddělení, k pasivní izolaci divokosti, ke škodlivému uzavření znamením, k rozbití obléhání. Pokud jde o řady založené na stupních, jde od spojení po stupních, přes separaci, k pasivní izolaci prázdnoty, ke škodlivému uzavření podle stupně, k rozbití uzavření.³⁸⁸²

IV.5: Neštěstí Luny

[*Abbr.* IV.26-31] Avšak poškození³⁸⁸³ Luny je jedenáct: prvním [je] zatmění, zvláště pokud bylo ve [znamení, ve kterém bylo při narození],³⁸⁸⁴ nebo v trigonálním nebo tetragonálním [místě] od něj. Druhým, pokud ji zakryje Slunce. Třetím, když je naproti Slunci nebo je vzdálena od [jeho] protějšku o 12 ° před nebo za,³⁸⁸⁵ nebo by byla v kvadratuře na Slunce.³⁸⁸⁶ Čtvrtým, je-li se³⁸⁸⁷ škůdci nebo je s nimi v pohledu. Pátým, kdyby byla ve dvanácté části Saturnu nebo Marsu.³⁸⁸⁸ Šestým, [jsoucí] v Hlavě nebo Ocasu Draka. Sedmým, [jsoucí] na jihu, zvláště pokud by byla v sestupující

---

³⁸⁸² Tuto sérii Dykes ilustroval v příloze B.

³⁸⁸³ Lat. *infortunium*, „neštěstí“. Avšak arabské *fasād*, „poškození, zlovolnost“, což je obvykle překládáno jako „detriment“. Některé z nich korelují se slabostmi planet (IV.3) a neštěstím (IV.4.1).

³⁸⁸⁴ Čtení s arabštinou a *Gr. Intr.* za „Ascendent“. Burnett poznamenává, že to pochází z *Carmen* V.5.2 (jež zmiňuje pouze trigon). Persko-arabská praxe by měla zahrnovat i opozici.

³⁸⁸⁵ Což znamená dvanáct stupňů před opozicí a tentýž počet po opozici.

³⁸⁸⁶ Arabština ani *Gr. Intr.*, níže přidáno.

³⁸⁸⁷ Čtení s arabštinou za „je spojena s nimi“.

³⁸⁸⁸ Dodekatemorion.

čtvrti.³⁸⁸⁹ Osmým, [jsoucí] ve spálené cestě. Devátým, [jsoucí] na konci znamení, protože tam je hranice škůdců. Desátým, [jsoucí] v pomalém pohybu. Jedenáctým, [jsoucí] v devátém znamení od horoskopu.³⁸⁹⁰

[Gr. Intr. VII.6.1261-77] Překážka Luny přichází jedenácti způsoby. Jedním, kdyby byla zahalená (tj. když trpí zatměním) - a těžší než to, pokud by byla zahalená ve znamení, ve kterém byla v radixu³⁸⁹¹ narození člověka, nebo v jeho triplicitě nebo kvadrurním aspektu. Druhým, když bude pod paprsky Slunce a mezi ní a tělem [Slunce] bude vpředu nebo vzadu 12°. Třetím, pokud by mezi ní a minutou její opozice bylo [množství] jako tyto stupně, zatímco ona jde k jeho opozici, nebo když je oddělena od [opozice]. Čtvrtým, když bude se škůdci, nebo budou v aspektu na ni. Pátým, pokud by byla ve dvanácté [části] Saturnu nebo Marsu. Šestým, kdyby byla s Hlavou nebo Ocasem a mezi ní a jedním z nich bylo 12°. Sedmým, kdyby byla na jihu nebo sestupující na jih. Osmým, kdyby byla na spálené cestě (tj. ve Váhách a Štíru). Devátým, kdyby byla na konci znamení, protože tam by byla v hranici jednoho ze škůdců. Desátým, kdyby byla pomalejší v kurzu, konkrétně, když půjde méně, než je její průměrný kurz. Jedenáctým, kdyby byla v devátém domě od Ascendentu.

IV.6: Dvanácté části planet

[Abbr. IV.32-33] Je dokonce vhodné, aby byla známá dvanáctá část hvězd. Proto, když se hvězda objeví v jakémkoliv stupni - [a] počet jeho stupně vynásobený dvanácti -, a od tohoto bodu rozložený v následujících znameních, bude posledním [znamení] to, jež obdrží dvanáctou část hvězdy. Pokud tedy byla hvězda dobrotivá, dvanáctá část bude dobrá. Ale [pokud] zlovolná, špatná.

[Gr. Intr. V.18.1027-41] Neboť všichni ti starověcí mudrci ve hvězdách rozdělili každé znamení dvanácti děleními a každé dělení bude mít 2 1/2 stupně a nazývá se to „dvanáctá část“. A udělali to z toho důvodu, že v jednom znamení bude

³⁸⁸⁹ Tj. ve čtvrtině jejího kruhu, kde sestupuje v jižní šířce. Na obrázku pohybu Luny v II.5 výše by to bylo od jižního uzlu v Raku po nejnižší bod ve Váhách.

³⁸⁹⁰ Možná proto, že bude v opaku její radosti (jež je ve třetím domě).

³⁸⁹¹ V kořenu.

povaha dvanácti znamení. A povaha jeho prvního rozdělení bude jako povaha stejného znamení; a povaha druhého oddílu, jako je tomu u druhého znamení od něj, a povaha třetího oddílu, jako povaha třetího znamení, a podobně u zbytku dvanácti oddílů.

A pro počítání existuje zkrácená metoda. To znamená, že byste se měli podívat, kolik stupňů je od začátku znamení až do stupně a minuty, jejíž dvanáctou část chcete vědět, a vynásobili byste to 12ti, a cokoliv bylo shromážděno, promítnete to od začátku téhož znamení.³⁸⁹² A tam, kam vás číslo dovedlo, ve stejném znamení je povaha stejného stupně a jeho dvanáctá část.

[*Alcabitius* IV.15] A mezi nimi jsou i dvanácté části planet a domů. To znamená, že byste se podívali, kolik toho planeta prošla ve svém vlastním znamení, nebo stupeň domu, který byste chtěli,³⁸⁹³ ve stupních a minutách, a vynásobíte to dvanácti. Po tomto³⁸⁹⁴ budete promítat tak, že od začátku téhož znamení dáváte 30° na každé znamení: tam, kde číslo bylo ukončeno, bude dvanáctá část planet a domů.

[*BW* VIII.46] Pokud by síla dvanácté části planety byla na dobrém místě, pak by se dobro zvýšilo.

---

³⁸⁹² Vynechání „dává každému znamení dva a půl stupně“.

³⁸⁹³ Resp. hledáte. Očividně užívání kvadrantních domů.

³⁸⁹⁴ Vynechání nadbytečného popisu: „k tomuto (množství), které vyšlo z násobení, přidáte stupně a minuty, které jste vynásobili dvanácti, a to, co se z toho shromáždilo.“

	0°- 2.5°	2.5°- 5°	5°- 7.5°	7.5°- 10°	10°- 12.5°	12.5°- 15°	15°- 17.5°	17.5°- 20°	20°- 22.5°	22.5°- 25°	25°- 27.5°	27.5°- 30°
Υ	Υ	♄	♅	♆	♇	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎
♄	♄	♅	♆	♇	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏
♅	♅	♆	♇	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐
♆	♆	♇	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑
♇	♇	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒
♈	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓
♉	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	♈
♊	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	♈	♉
♋	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	♈	♉	♊
♌	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	♈	♉	♊	♋
♍	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓	♈	♉	♊	♋	♌
♎	♎	♏	♐	♑	♒	♓	♈	♉	♊	♋	♌	♍
♏	♏	♐	♑	♒	♓	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎
♐	♐	♑	♒	♓	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏
♑	♑	♒	♓	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐
♒	♒	♓	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑
♓	♓	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒

Tabulka dvanáctých částí

IV.7: Časy³⁸⁹⁵ změn

[Abbr. IV.34-36] A změna planet musí být pochopena, což má pět částí: první, pokud [planeta] byla v druhé nebo první stanici. Druhá, když je skryta Sluncem nebo vychází ze skrytí; třetí, když by se dobrodějná planeta aplikovala ke škodlivé nebo by ji zanedbala.³⁸⁹⁶ Čtvrtou, když směřuje ke stupni otroctví nebo ke království. Pátou, kdyby to bylo v posledním stupni znamení.³⁸⁹⁷

³⁸⁹⁵ Nebo období.

³⁸⁹⁶ To znamená, „být od ní oddělená“: toto přesměrování nebo oddělení (separace), viz III.8.

³⁸⁹⁷ Potom se chystá vstoupit do nové situace.

[*BW* VIII.42] Jestliže retrogradní planetární signifikátor záležitosti jde přímo, znamená to část záležitosti [je dokončena]; a stejně tak, kdyby byla pod slunečními paprsky a odešla by z nich.